M.E.C.D. 2016

124
6

Lenda

Sermones
varii

124
8

Qȝ preclari profundiſſimiqȝ ſacre pagine interp̄tis necnō diuini verbi preconis viuaciſſimi Magiſtri Jacobi de lenda ex ordine minorū ſermones aduentus miris et ſpeculabili bus praticiſqȝ materiis q̄ȝ luculenter inſerti p̄dica toribus omnibus nō mediocriter vtiles et neceſſa= rii claro ac ornatiſſimo ſtillo q̄ȝ feliciter exordiūtur.

Felix quē faciūt aliena pic'la cautū.
Felici monumenta die felicia felix.
Preſſit et hec Vicii dant retinent de nichil.

R. 20.932 (2)

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

Rate ne fugave=
ſtra fiat hyeme vł
ſabbato. Mathei
xxiiij. capł̃o et in
euãgelio p̄ſentis
dñice ſcõm vſum
rõane curie. Ap=
propinquate deo
et appropinquabit vobis. Jacobi. 4
Quod quidã verbũ licet ſit verum ꝛ
poſſibile patitur tamẽ difficultatem
propter dictum magiſtri ſententiaꝝ
in ſecundo. Nam cũ deus ſit vbiqꝫ
per eẽntiam et preſentiã videtur ver
bum habere difficultatẽ. Ad oppm̃.
tñ dicit̃ in p̄s. longe a peccatoribus
ſalus. Pro quo nota ꝙ debemus
appropinquare deo quadrupliciter
A. ¶ Primo ſicut infirmi ad me
Appropinquandum eſt deo.
dicum. Secundo ſicut ſerui ad do
minum. Tertio ſicut tenebroſi ad
lucez. Quarto ſicut frigid⁹ ad ignẽ
De primo eccli. xxxviij. a deo ẽ om̃is
medela. De ſcđo. Johãnis. xiij. vos
vocatis me mag̃r et dñe et bene dici
tis ſum etenim. De tertio. Jo. viij°.
Ego ſum lux mundi ꝛ qui ſequitur
me non ãbulat in tenebris. De quar
to deuteronomi q̃rto ꝛ hebreos duo
decimo. Et eni deus noſter ignis cõ
ſumens eſt. Inter omnia inſignia et
documenta noſtre ſalutis Jacobus
apł̃s dat nobis viñ in verbo ſubſũp
to. et dicit ꝙ ſi volum⁹ nos appropin
quare deo ꝙ ſe appropinquabit no-
bis videtur tñ pati inſtantiam. cũ di=
cat p̄s. Si aſcendero in celuz tu illic
es ſi deſcendero in infernum adeſt
Et yſaye. lxvi. Celũ michi ſedes eſt
et terra ſcabellum pedum meorum
Quomõ ergo poterit ſe deo appro=
pinquare cũ deus ſit vbiqꝫ ꝛ p̄ñs cui
libet creature. Reſpondetur ꝙ deus
eſt preſens cuilibet creature per
eſſentiam ſed nõ per gratiam q꞉ lon
ge a peccatoribus ſalus ſed vt dictuz
eſt. quattuor modis creatura debet
ſe appropinq̃re deo primo ſicut me=
dicus ſe appropinquat infirmo quia
a deo eſt om̃is medela, eccli. xxxviij
Uñ infirmus querit medicum. et ſi
medicus nolit adire infirmũ egrot⁹
debet adire medicum. Caſus eſt pa=
tens ꝙ ſi quis haberet tybiam fra=
ctam cito adiret medicuz. Similiter
et nos cum habeamus aĩam infir=
mam appropinquamus deo ꝛ ſana=
bimur. Secundo ſicut ſerui ad dñm
Unde ſi rex velit aliquem locum ad
ire om̃s ſerui eius ſequutur eum et
eunt cum eo. Nos igitur qui magis
a deo accepimus q̃ armigeri a rege
accipiant cum ipſi in alia patria poſ
ſint viuere ſine rege. Nos aũt mini
me ſine deo ꝯſeruante eſſe poſſum⁹
ſemper debemus euz ſequi propter
quod dicitur eccli. xxiij. Magna eſt
gloria ſequi dñm. Quid eniz habes
dicit ꝙ nõ accepiſti dicit apł̃s. i. cor.
iiij. tam in bonis nature gr̃e q̃ fortu
ne. Appropinquate igitur deo quia
vult ſe appropiquare vobis. Tertio
appropinquandũ eſt deo ſe ſicut pe=
regrini ꝛ exñtes in tenebris qui que
runt lucez et lumen vt recto tramit
te gradientur et non deuiant a recta
via. Ideo dicebat thobias qui lumẽ
oculorũ ꝑdiderat. Quale gaudium
michi es qui in tenebris ſedeo et lu=
men celi non video thobie vi. Qui
ãbulat in tenebris neſcit quo vadat
Deus aũt eſt lux vera ioh. viij. Ego
ſum lux mundi et qui ſequitur me
non ambulat in tenebris. et qui non
eſt mecum ꝯtra me eſt luce xi. Quã
do eni infirmus eſt proximus morti
dicimus ꝙ eſt de proximo aĩam exi=
turã a corꝑe ꝛ emittẽ ſp̃z. Cui reddꝫ
aĩaz ſi fuierit đo aĩaz reddꝫ đo. ſi aũt
dyabolo ꝛ vicijs luxurijs / auaritie/
ſuꝑbie ꝛ ſic de alijs reddꝫ aĩaz dyabo
lo. Corpus in terra poſitũ a vermib⁹
corrodetur, dyabolus accipiet aĩam ꝛ
heredes bona et ſic miſer nichil ſe=
cum deferet niſi pctã. Quarto ap=
propiquare deo debemus ſicut qui
frigus magnũ patitur ſe appropin=
quat igni Deus eni noſter ignis cõ=
ſumẽs eſt deutronomi iiij. et he. xij.
Unde deus noſter facit aĩme noſtre

M.E.C.D. 2016

frigide frigore pcti ſic ignis facit pa
tiēti frigꝰ nā calefacit aīaʒ nr̄aʒ ⁊ aſcē
dit ī amorē illiꝰ. Glacies eni nūq̄ tm̄
poſſet facere aliqđ corpus frigidū ſi
cut pctm̄ facit aīam frigidam qm̄ ſi-
ne gratia dei et amore eius ſumus
frigidi ad quecūq̄ bona opera. Jo.
xiiij. ſine me nihil poteſtis facere ꝓ
pterea dr̄ Jeremye. vi. Sicut ciſter-
na frigidam facit aquā ſuam ſic fri-
gidaʒ fecit maliciā ſuaʒ appropiqua
te igitur deo ſicut frigidus ad igneʒ
ſecundum q̄ dictuʒ eſt in principio.
Orate ne fuga vr̄a fiat hyeme vel.
Que verba pn̄t applicari ad vnūquē
q̄ pctōrem et ſunt verba chriſti loq̄n
tis diſcipulis ſuis in euāge. hodier-
no. Cū videritis abhominatōeʒ deſo
lationis que dicta eſt a daniele ſtāte
in loco ſancto qui legit itelligat. Et
hoc intelligitur de abhominatione
deſolatōis que erit tempore antixp̄i
naʒ ꝑſecutio erit tunc qualis ab ini
tio non fuit a deo q̄ qui tunc erunt
querent mori et non poterunt. Jdeo
dicitur illis qui tūc erūt orate ne fu-
ga veſtra ⁊c. Orate ne. ſ. oratio veſtra
fiat in tenebris. Quod verbum ſimi
liter pōt applicari cuilʒ pauperi aīe
et chriſtiano qui quādo eritis ꝓximi
hore mortis orate ne ducamini in tē-
ptationem et fuga vr̄a nō fiat in ſab
bato vel hyeme. Et vt planius itelli
gatur verbum propoſitum in ſermo
ne preſenti tres erūt partes. Prima
erit de mouentibus ad fugaʒ. Secū
da erit de impedientibus fugā. Ter
tia aūt đ obiecto ad qđ recurrēdū eſt
in fuga noſtra. Anteq̄ tn̄ veiamꝰ ad
deductōem diuiſionis nr̄i thematis
Exponūtur verba pro quo notandū
q̄ ſecundum legem moyſi ꝓhibitū
erat ambulare ſabbato niſi per vnaʒ
mediā leucaʒ. Deuteronomi. v. Ob
ſerua diē ſabbati vt ſctifices eū. Nō
facies in eo quicq̄ operis tui tu et fi
lius tuus ⁊ filia ſeruꝰ et ancilla bos
et aſinus et oīe iumētuʒ tuū ⁊ pere
grinus qui eſt intra portas tuas et
hoc ſub pena dampnationis iō dicit
xp̄us orate ne fuga veſtra fiat ſabba
to q2 ſi volueritis fugere ea die non
poteritis longe fugere. et ſic demon
vos faciliter capiet. Nec incipiatſ fu
gere in hyeme qm̄ dies ſunt breues
et itinera mala lutoſa. Hec intelligū
tur de die mortis qm̄ in illo die dies Cōtra eos
erit breuis et itinera mala ideo non q̄ ſero pe-
incipiatis fugere in ſenectute ſicut nitent.
multi qui iuuentutē ſuā exponētes
ſuperbie/luxurie/auaritie/periurijs
detractionibus/et omnibus alijs; vi
cijs expectant fugere pctm̄ et facere
penitentiam in ſenectute ſperādo ni
mis de miſericordia dn̄i qui ſperant
ſaluari ac ſi toto tp̄e recte vixiſſent
hec pro expōne verboꝝ. Aggrediēdo
aūt ad primū ꝑncipale nr̄e diuiſiōis
ſcʒ ad ea que nos incitare debēt ⁊ in-
ducere ad fugam dicemus eſſe quī-
q̄. B. ¶ Primū eſt p̄mij ꝓcioſitas Quinq̄ in
Scđm eſt ſpectātiuʒ nobilitas. Ter ducētia ad
tiū eſt tp̄is breuitas. Quartū eſt per fugiendū ⁊
ſequentium crudelitas. Quintū eſt fuganduʒ
ꝑditionis multiplicitas. ¶ De primo pctm̄.
eſaye lxxiiij. Oculus nō vidit nec au
ris audiuit nec in cor hominis aſcen
dit que preparaſti expectantibus te.
Et exodi. xxxiij. Oñdam tibi oīe bo
nū qđ eſt ſūmuʒ bonū. et michee. vi.
dicit. Quid dignū offeraʒ dn̄o. Cur Pri. cor.
uabo genu deo excelſo. Nunquid of ij. ca.
feram ei holocauſtomata et vitulos
anniculos. Nunq̄d dabo primogeni
tum meū pro ſcelere meo fructū ven
tris mei pro peccato aīme mee. non
ſed exo. iiij. Oſtendam tibi quid age
re debeas et michee. cap. allegato in
dicabo tibi o hō quid ſit bonū ⁊ quid
requirat a te dn̄s deꝰ tuus vtiq̄ face
re iudicium diligere miām ⁊ ſollicitū
ambulare cū deo tuo. dico ergo q̄ oʒ
fugere pctm̄ ꝓpter premij ꝓcioſita-
tem ſi eni mercator exn̄s ſupra ma-
re qui ꝑſequitur ab inimicis poſſit
fugere dicitur diues ⁊ predicatur fe
lix quantomagis nos qui ꝯtinue vn
diq̄ perſequimur a carne/mundo/⁊
dyabolo ſi euadere poſſumus et fu-
gere pctm̄ felices et diuites erimus

M.E.C.D. 2016

Nam habebimus ſummũ bonũ qð
eſt om̄e bonũ.ſ.deũ et ꝑadiſum imo
ipſe eſt ſũma bonitas:nec in alio ſa-
ciari poſſum⁹ ꝑs.Saciabor cũ appa
ruerit glĩa tua.Et augu.in libro con
feſſionũ.Feciſti nos dñe et inquietũ
eſt cor nr̃m donec quieſcat in te. Si
eni armigeri ſeruiũt regi ꝑ mercede
tꝑali caduca ⁊ tranſitoria ſe tot ꝑicu
lis et in cõmõis ſe exponẽdo quãto-
magis nos q̃ nõ ſoluʒ accepim⁹ bona
hec tꝑalia verũetiã ꝑciabunt ſũmo
bono.Quidam om̄e bonũ tibi.quere
bat quid q̃d dignũ offerã dño ⁊ accep
tũ corã eo.Nũq̃d offerã ãnicl'os aut
curuabo genua mea:aut dabo ꝑmo
genitũ meũ vt hẽaʒ ꝑadiſũ nõ nõ.q̃d
ergo.Quidã tibi q̃d ſic bonũ ⁊ q̃d dñs
req̃rat a te vtiq̃ facere iuditiũ et iu-
ſticiã ⁊c. Facere eĩ iuſticiã eſt redde
re vnicuiq̃ qð ſuũ eſt.Dẽs eni ðo ſũ
mũ honorẽ/proxio dilectõeʒ/⁊ corpo
ri tuo ſub aĩa ſubiectionẽ/⁊ aĩe dñã-
tõcʒ ſupra corp⁹ hoc eĩ eſt facere iu-
ſticiã et iudiciũ et recte ãbulare corã
deo tuo in bonis te occupãdo ⁊ pctã
fugiẽdo .eccli.xxi.Quaſi a facie co-
lubri fuge peccatũ.O iſrael ero mer
ces tua magna nimis geneſis .xv.
Secundum eſt nobilitas ſpectantiũ
prime ad corin.quarto.Spectaculuʒ
facti ſumus deo et angelis et homi-
nibus.Si enim aliquis vult facere
aliquem actum et videt coram nobi-
lem ſocietatem cogitur bene opera-
ri.Et quoniam deus videt nos cum
perpetramus mala et peccata cum
nichil eſt quod eius oculos lateat ſʒ
omnia nuda ſunt et aperta oculis
eius.Ideo hec nos inducere debe-
rent ad bene operari et meritorie.
Nam non ſolum deus verumetiam
angeli et beati vident nos et intuen-
tur in eſſentia diuina cum peccam⁹.
Nam cum facimus peccatum deus
nos intuetur et obligamus animaʒ
noſtram dyabolo .Jaco.Peccatum
cum conſummatum fuerit generat
mortem.fuge ergo peccatuʒ nec ſpe
res peccando in miſericordia domi-
ni.quia ſcriptũ eſt.Maledictus qui
peccat in ſpe.ideo maledict⁹ qui pec
care non deſinit ſub ſpe venie.Si eſt
gaudium eſt angelis dei ſuper vno
peccatore penitentiam agente quan
tomagis ſuper reſiſtente. Tertium
eſt temporis breuitas.Sunt enim a
liqua dona que ſi de⁹ dederit alicui
poteſt illa ſeruare ſed ſi amittat nũ-
q̃ poterit recuperare. Sũt alia que
ſi creatura hẽat nunq̃ poterit amit-
tere:et ſunt alia q̃ recuperari poſſũt
ſi fuerint amiſſa.Job.Breues dies
hominis ſunt et dum adhuc ordirer
ſuccidit me dicit ꝑs.Si eni quis ac-
ciperet calamũ baculum de cane ga
lice non poſſet ſe multum ſupra illũ
apodiare qui frãgent. Sic ſi nõ fue
rimus firmi et fundati ſupra petraʒ
de facili cadere poterimus. Ad hoc
nos inducere debet conſideratio eo-
rum qui fuerunt ante nos et nunc
mortui ſunt quorum dies tranſierũt
velocius q̃ tela' atexãte ſuccidatur
Exemplo latronum qui videndo ſo Nota-
cios ſuſpenſos.timent et formidant
ſuſpendium. Multomagis nos ti-
mere debemus aſſidue mortem ex-
pectare cum etiaʒ parentes noſtros
et eos qui aliq̃n gauiſi ſunt nobiſcũ
calcemus pedibus conſiderando q̃
ſi hodie ſumus non habemus cras
eſſe hoc illos tangit qui ſemper
procraſtinant:ſperantes in ſuis litte
ris indulgentiarum conſiderant ta-
les prohibitum fuiſſe populo iſraeli
tico non comedere carnes corninas.
Quartum eſt perſequentiuʒ crude
litas propter crudelitatem illorum
qui nos ſequuntur debemus fuge- Nota.
re peccatum. Nam vndiq̃ ſumus
vallati.Inimicis a dextris et a ſini-
ſtris/ante retro.Naʒ nos dyabolus
ſequitur huius habetur figura. pri-
mo reguʒ quartodecimo de ionatha
milite ſanctis qui tres habebat armi
geros et relictis duobus dicit ei cer-
tius perge quos cupis et ero tecum
vbicunq̃ volueris et ſequutus eſt
eum ſemper iſti tres armigeri ſunt:

M.E.C.D. 2016

Mundus/caro/et demõ: habemus nobiſcum carmen que aſſidue temptat. ſimiliter nos perſequitur mundus qui alicit et blanditur. dyabolꝰ vero qui nos conatur decipere.

Quintum eſt perditionis multiplicitas. vnde multos inimicos qui nos perſequũtur habemus qui ſi ſemel nos capiãt nunq̃ miſerebuntur. Nã ſi virgo glorioſa eſſet coraꝫ filio ſuo genibus flexis et pro patre tuo vellet obtinere vnam guttam aque diuine miſericordie nunq̃ impetraret lege poſita. ſimiliter nec oĩs ſancti quot quot ſunt. Hec ergo quinꝫ nos inducere debent ad fugiendum peccatuꝫ vt fuga noſtra non fiat hyeme vel ſabbato et ſic euadendo laqueos venatium poterimus proficiſci ad celeſte regnũ quod nobis concedat ieſus marie filius amẽ. Sermo ſcõs.

Orate ne fuga vr̃a ꝛc.

A. Cõueniũt et differũt deꝰ et figulus

Sicut lutũ in manu figuli Ita vos in manu mea domus iſrael dicit dñs. Jeremie. xviij. ca. Ubi dicũt doctores q̃ inter deum et figulum eſt quadruplex differentia et triplex ꝯueniẽtia. Nam inter aliqua nulla videtur eẽ cõuenientia niſi fuerit differentia. Differũt ergo Primo quia figulus in augendo p̃ſupponit materiam. Deus aũt non. Scõo figulus agit neceſſario in tempore deus aũt non expectat tempus necẽrio ad agendum ſed quicquid agit ad extra mere libere agit et in inſtanti. Tertio q̃ deus eſt cauſa nõ tantum in fieri ſed etiam in facto eẽ. figulus autem in fieri. Quarto q̃ deus poteſt idem numero reproducere et reparare. figulus autem nõ Conueniunt autem in modo agendi q̃ ambo libere agũt. Scõo q̃ opus quod fecerũt poſſunt deſtruere. Tertio q̃ deſtructo opere poſſũt repare vel non repare. Creator plangens ſe de creaturis dicit Jeremie. Uade ad populũ chriſtianũ et illi ſicut lutũ in manu figuli: ita vos ĩ manu mea Nam ſicut in libertate figuli eſt facere de luto quicquid vult. Sic deus de populo facit quicquid vult ꝛ placet ſibi primo. ſ cõueniunt in modo agendi q̃ ſicut figulus de luto agit libere tunc faciendo vnum potum ad honorẽ aliud in contumeliã. Sic deus reſpectu creature. xxix. Miſerebor cui miſertus ſum et miſericordiam p̃ſtabo cui miſerebor. igitur nõ eſt volentis neque currentis ſed miſerẽtis eſt eiꝫ cuiꝰ vult miſeretur et quẽ vult indurat. Scõo conueniunt quia ſicut figulus q̃ſi fecit pulchraꝫ pintam vel potũ alium ipſe deſtruit ſi velit. Sic deus quanlibet creaturã poteſt deſtruere. Nam dr̃ ſapi. iiij. Raptus eſt ne malicia imutaret aĩmum eius: deus enĩ alicui exiſtenti in gratia magnam miſericordiam ꝛ gratiam preſtat illi eam in tali ſtatu accipiendo anteq̃ ſcilicet malitia ĩmutet animum eius. Non glorieẗ igitur fortis in fortitudine ſua neq̃ ſapiẽs in ſapientia ſua q̃ non oportet niſi q̃ dominus mittat illi puam infirmitatem vt moriatur. Tertio cõueniunt quia deſtructo opere poſſũt reparare. Hoc tãgit eos qui querũt aliquando predicatoribus: quare nõ reuertuntur aliqui ad nos de alio mundo vt nuncient nobis que illic geruntur ꝛ fiunt cum deus id poſſit facere dicit enim et facta ſunt. Igiẗ hoc eſt quia deus vult hec dicta ſunt Proſequendo materiam matutino ſermone tactũ vbi dicebatur. Orate ne fuga veſtra ꝛc. Diſponite aĩas veſtras: orate deum vt poſſitis fugere antixp̃m qui eſt peccatum et malos qui alios verbo et exẽplo ad malum prouocant et incitant. nec expectes fugere in hyeme quoniam breues ſunt dies hyemis et itinera mala. hic intelligitur de hora mortis vt deductum fuit. Orate ergo ꝛc.

¶ Conſequenter dicto de mane ꝛ oſſis que quinꝫ que nos inducunt ad fugam peccati vt viſum fuit. et vna ratio erat temporis breuitas ſuper que dicimus q̃ tria ſũt drña dei

M.E.C.D. 2016

B. Quedam ſunt que creatura põt ſer
uare ſi tamen illa dimittat nunꝙ po
terit recuperare. Alia ſunt que crea
tura põt ſemꝑ ſeruare que nec de⁹
aut dyabolus poſſet deponere. Alia
ſunt qui ſi fuerint amiſſa poſſunt re
cuperari. Duo prima ſunt itegritas
corporis/ ⁊ perditio temporis/ Tu es
v̓go ſi ſemel perdas virginitatẽ tuã
nunꝙ poteris recuperare illam Vñ
ſanctus thomas dicit ꝙ ſic eſt de in=
tegritate corporis de virginitate ſeꝫ
ſicut de ſpeculo. quod ſi ſit fractum
nunꝙ poterit repari ergo quo prius
ſic nec virginitate amiſſa. Scdm eſt
tempus perditũ. A p̃terito nulla eſt
potentia. Si enĩ male vixeris ⁊ ami
ſiſti tempus deus non poſſet facere
quin amiſeris illud vnde nõ paruuꝫ
bonũ eſt homini qñ incipit ab adole
ſcentia ſua tamen deum bonum eſt
viro cum portauerit iugũ ab adole=
ſcentia ſua. Sunt alia duo que non
poſſunt amitti ſcilicet iuſticia et mi=
ſericordia. in inferno enim eſt mĩa et
iuſticia: iuſticia qua puniuntur ma=
li. et miſericodia non liberans ſꝫ mi
tigans. Similiter vade ad paradiſuꝫ
tu illic inuenies iuſticiã. iob. xxxiiij.
Uiri cordati audite me. Abſit a deo
impietas et ab omnipotente iniqui=
tas. Opus enĩ hois reddet ei ⁊ iuxta
vias ſingulorꝫ reſtituet eis vñ greg.
Mala que nos hic premunt ad deuꝫ
venire cõpellunt. Eſt etiam in celo
mĩa. p̃s. Dñe in celo mĩa tua vnde ſi
non eſſet mĩa nũꝙ tuis meritis poſ
ſes habere paradiſuꝫ. Sunt alia bo
na que ꝑdita pñt reparari vt ſunt
grã et innocentia. vñ alñ vtile eſt aliq̃=
bus ꝑdere hanc gratiã maxie ſuper
bis quib⁹ videt̃ non poſſe cadere. di=
cit ſco. ꝙ q̃s põt ꝑdere grãm dupl̃r
vno mõ q̃ꝺ ꝑdunt grãꝫ ad dãpnatio=
nẽ corꝫ. alij vero nõ ad dãpnatõem ſꝫ
vt in poſterꝫ magis ꝓmoueant̃ ⁊ in=
ducantur ad bonum. Et ponuntur
quattuor gradus in ꝓmotione iſta
Nam ſi ſecundum gregoriũ neceſſe
ſit vt tant⁹ ſit dolor de pctõ q̃tum in
heſerat amor. ideo petro plus diſpli
cuit pctm̃ ſuum quo negauit chriſtũ
ꝙ placuerat defectus. Si enĩ creatu
ra d̓ peccato doleat ꝙ eſt publice pu
nitum hoc ſibi põt prodeſſe ad quat
tuor. ¶ Primo ꝓpter maiorẽ peni=
tentiam quam feciſſet. Scdo vt de=
inceps nõ eque faciliter offẽdat deũ
ſed cautius ſe regat. Tertio propter
feruorẽ deuotionis ꝯſiderãs pctĩ ſui
grauitatem et diuine clementie bo=
nitatem in retrahendo et in remittẽ
do pctm̃ ſuum. Hoc patuit clare in
beato petro qui vt dicitur luce xxij.
Egreſſus foras fleuit amare ⁊ quot
quot vixit in preſenti vita labili vna
hora diei ea ſcilicet qua negauerat
chriſtum: amariſſime deflebat pctm̃
licet tamen tam remiſſum et non po
tentẽ mortaliter peccare. Quarto vt
cõpatiantur alijs pctõribus et in cor
rigendis alios apponẽt aquã cũ vi=
no aquã miſericordie cum vino iuſti
cie. hec dicta ſunt ꝑ deductione nr̃i
thematis. Orate ḡ ne fuga veſtra ⁊c.
¶ Conſequẽter ſcdaꝫ partẽ aggrediẽ
do videdũ eſt q̃ ſũt ĩpedimẽta ad fugã
nr̃aꝫ. Et ſũt ſeptẽ. Primũ ẽ carẽtia
principij naturalis. Secundum eſt
vinculorum ligatio. Tertium eſt põ
deroſitas. Quartum eſt tunica lon=
ga. Quintum eſt in opere tarditas
Sextum eſt itineris deuiatio. Septi
mũ eſt ab incepto ceſſatio. ¶ Primũ
ergo q̃ꝺ noſtram fugam impedit. eſt
principij naturalis carentia. Naꝫ ſe=
cundum ariſtotelẽ. ſcdo de aĩa. Aĩa
eſt principium quo viuimus ſenti=
mus et ſumus. Sunt tamẽ qui nos
pñt fugere in q̃druplici differẽtia. nã
quidã nõ hñt aĩaꝫ q̃ eſt pncipiũ opa
tõis tñ nõ hñt aĩaꝫ q̃ ad egreſſũ ſpũalẽ
q̃. ſ. poſſit meritorie agere. Nã aug.
teſte. Aĩa nõ mouet̃ pedib⁹. ſꝫ affectõ
nib⁹. ſũt aũt alij qui vendiderũt aĩaꝫ
ſuaꝫ alij iuadiauerũt alij ꝑ nichilo
dederunt ⁊ q̃ꝺ eã amiſerũt d̓ his q̃
amiſerũt dr̃ ẽ qui ꝑdet aiam ſuã pre
confuſiõe. Nam male exponendo
tempus in peccatis detractionibus.

Dona dei collata creature tria ſunt.

C. Alñ licitũ eſt aliqueꝫ labi in peccatũ ꝑ q̃ʒ tuor.

D. Septẽ ſũt inpedimẽta fugã pctĩ.

Aĩaꝫ ſuaꝫ inuadiant quidã vendũt alij amittũt alij vero ꝑ nichilo dãt.

iudicis prohibitis et ſic de alijs perdimus aīam noſtrā. Hic nota exēplū de quodam pbro iā barbato ⁊ ſene q̄ qñq̄ interrogatus quot iā h̄ēret an-

Exemplū. nos dicebat ſe ſolū h̄ere xij. Qui cū diceretur dñe vos eſtis iā barbatus et ſenex quō dicitis vos h̄ere xij. annos dicebat pfecto non cōputare tēpus in quo male vixerat. Quid ergo dicent moderni pctōres qui vnū quidam aut nullum mandatū domini ſeruauerunt q̄ cōtinue et ſine trepitu deū offendunt quid de tpe amiſſo reſpōdere poterūt: Cur rō diſtrictiſſima ab eis exigiꝛ de tpe eis ɔceſſo et aīa ſic amiſſa et pdita. Alij ſunt qui ſuā aīam vendiderunt. O q̄ vili pretio venduntur hodiernis tpibus anime que tamen precio inexſtimabili ſunt redempte. Empti enī eſtis precio magno. non corruptibilibus. ſcz auro et argēto. ſed pcioſo ſanguine agni immaculati. hic exclama cōtra maquerelos et maquerelas et cōtra matres q̄ vendūt filias ſuas.

Alij inuadiauerūt dyabolo et maxīe prelati et curati epi et alij eccl'iaſtici hn̄tes curam aīarum qui fugiūt ad bonas ciuitates vt epulenꝛ ⁊ gaudeant de bonis crucifixi et relinquunt oues ſuas in manꝰ aliquoꝝ qui nō querūt niſi lanā. O q̄ diſtrictiſſima rō exigeꝛ ab hijs i die iudicij. Cuſtodi virū iſtum qm̄ ſi lapſus fuerit erit aīa tua pro aīa illius. hoc ſimiliꝛ tangit oēs qui hn̄t curā ſubditoꝝ ſuoꝝ. Alij ſūt q̄ aīaꝫ ſuā dāt q̄ſi pro nichilo Iudicū. v. Spōte obtuliſtis aīas vr̄as ad periculum. hoc tāgit blaſphematores qui pro nichilo dāt aīaꝫ ſuam dyabolo. Nā qui luxuriaꝛ adhuc aliquā delectationem habet in peccato ſuo. blaſphemi āt nullam dic hic contra eos qui vix aliquod verbū pferunt quin blaſphemāt deum.

Secundū. Secundū impedimentum eſt vinculoꝝ ligatio. ps. Funes pctōꝝ circumplexi ſūt me. Iniquitates ſue capiūt impium et funibus pctōrum ſuorū vnuſquiſq̄ conſtringitur vnum aūt de vinculis iſtis eſt conſuetudo que ſecundum philoſophum eſt quaſi altera natura propterea multi ſunt qui non poſſunt fugere propter vinculum et ligamen quod poſuit demon in pedibus eorum. Unde gregorius peccatum quod penitentiam non deletur mox ſuo pondere ad aliud trahit. Et vulnus diuturnus difficile ſanatur. igitur principijs obſta. Dicunt enim multi: cras emendabo vitam meam vel in quadrageſima quando eſt tempus penitentie O miſer quomodo poteris deponere decem aut viginti vel centum ligamina vel vincula cum vix modo deponere poſſis vnum. Si quiſpiā caperetur cum decem taceis in ſinu ſuo et duceretur ad carceres ille nō poſſet negare quin eſſet fur et latro quia ſimiles illis reperiuntur in domo domini qui eas pdidit. Sic erit de nobis miſeris quomodo enim poterimus dicere nos non eſſe peccatores coram deo cum tamen tot et tanta in nobis reperiantur peccata. Ideo quilibet debet vitam ſuam emendare et non expectare craſtinū quia neſcimus ſi cras erimus.

Tertiū. Tertiū impedimentū eſt pōderoſitas. Mulieres pregnātes nō poſſunt ambulare pp pōdus qd portāt. Siliꝛ eſt de pctōre. vn̄ ps. Cōcepit dolorē et peperit iniquitatē. Et alio ps. Sicut onꝰ graue grauate ſunt ſup me eſt enī in pctōre tanta pōderoſitas q terra nō pōt eū ſuſtinere ſꝫ oꝫ q ruat ad infernū. ſiliꝛ ſi eēt ſuper celū celū nō poſſet eum ſuſtinere pp̄ter pōderoſitatē. Quartum impedimē

Quartū. nr̄aꝫ fugā eſt hitus vel tunica lōga. Si enī quis h̄eat tunicam et hitum longū et vellet ire ad ſctm̄ iacobum ille non poſſet ābulare igitur ſcribiꝛ lu. xij. Sint lūbi veſtri pcincti ſuper quo dicit grego. in omelia. Lūbos enī pcingimꝰ cū carnis luxuriā p cōtinētiā coartamꝰ. tu es mulier vidua ſua viduitatē ſi es virgo: noliꝛ nubere cuſtodi virginitatē cū alijs th̄ pceptꝭ

M.E.C.D. 2016

qꝛ vt placet grego. Caſtitas nec magna eſt ſine bono ope nec opꝰ bonuꝫ ſine caſtitate. Si eni quis regi pñtaret pulchꝛũ epulũ in vaſe ſordido et plenũ luto nõ acceptaret ymo illi eẽt abhomiatio. Sicẽ de pctõre faciẽte oꝛones ſuas q̃ de ſe bone ſunt ⁊ pulchꝛe tñ ꝓcedũt a vaſe ſoꝛdido et imũdo iõ a deo nõ acceptant. ſic eſt de aranea texẽte telas q̃ ſũt mediciales nã q̃nqꝫ ponũtur ſup ſciſurã ⁊ tñ aranea de ſe venenoſa ẽ: fugite ꝗ hec incõmoda ⁊ ipedimẽta et oꝛate ne fuga vr̃a fiat hyeme vl̃ ſabbato. Ser. iij.

Oꝛate ne fuga vr̃a ⁊c.

A xviij. q. pꝛīa ca. ſic. vnico. c. clericatꝰ in pꝛincipio.

Ante langoꝛẽ adhibe medicinã et añ iudiciũ para aĩaꝫ tuã eccli. xviij. Ad q̃dem v̈bũ põt exponi q̃ttuoꝛ mõis ſcꝫ ꝙ medela vel langoꝛ põt q̃trupl̃r acci. Pꝛimo añ lãgoꝛẽ. i. añ pctm̃ moꝛtale adhibe mediciam memoꝛie moꝛtꝰ. Memoꝛare nouiſſia tua ⁊ in eternũ nõ peccabis vel ſic ſcdo exponit. Añ lãgoꝛẽ pene purgatoꝛij vel inferni adhibe medicinã bone opatõis. eccli. ix. Q̃dcũqꝫ põt manꝰ tua inſtãter opare q2 neqꝫ ſcia neqꝫ ſapia aut opꝰ erit apð inferos q̃ tu pꝛoperas. tertio ſic añ lãgoꝛẽ. ſ. extremi iudicij adhibe medicinaꝫ penitentie. eccli. vltimo. Cuncta que fiunt adducet dominus in iudicium pꝛo omni errato ſiue bonũ ſiue malum ſit. Quarto ſic ante langoꝛem obſeruationis in via: adhibe medicinam contritionis quia ſcriptuꝫ eſt coꝛ durum male hẽbit in nouiſſimo eccleſiaſtici iij. Unde coꝛ durum ſecundum bernardum libꝛo de conſideratione ad eugenium papam eſt quod nec compunctionem ſcinditur Nec pietate mollitur nec mouetur pꝛecibus minis non cedit flagellis duratur. Ingratum ad beneficia eſt ad conſilia infidum ad iudicia ſenuꝫ inuerecundum ad turpia impauidũ ad pericula inhumanum ad humana temerarium in diuina pꝛeteritorum obliuiſcens pꝛeſentia negligens futura non puidens ipſum eſt

Lãgoꝛ q̃tuoꝛ mõis capitur.

B Coꝛ durũ ẽ

cui pꝛeteritoꝝ pꝛeter ſolas iniurias nichil omnino non pꝛeterit pꝛeſentium nichil non perit futuroꝝ nulla niſi foꝛte ad vlciſcendum pꝛoſpectio eſt. Et vt in breui cuncta hoꝛribilis mali mala complerent ipſum eſt quod nec deum timet nec hominez reueretur. De pꝛimo habetur ezech. xviij. Aia q̃ peccauerit ipã moꝛiet. añ ergo langoꝛem habe memoꝛiam moꝛtis. Memoꝛare nouiſſima tua ⁊ in eternum non peccabis. Memoꝛare moꝛtem imminentẽ tibi cum nullam habeas hoꝛam certam viuendi Memoꝛare ſecũdo peccata que cõmiſiſti. Memoꝛare tertio gloꝛiam ⁊ bona que per peccatum perdidiſti. Memoꝛare tandem penam quam incurres pꝛo peccato tuo De ſcdo nota ꝙ pena purgatoꝛij et infirmitas natal̃: nichil ſũt i reſpectu pene eťne et moꝛtis eterne. vita eni pñs ſanitati compatur ita ꝙ vita pñs eſt ſanitas reſpectu pene purgatoꝛij. ⁊ pena purgatoꝛij non eſt niſi infirmitas reſpectu pene eterne. ergo tẽpoꝛe quo es in hac vita moꝛtali ante langoꝛeꝫ pene eterne et pene purgatoꝛij accipe medicinã bone operationis. Ad hoc innuit ſapiens. Mane ſemina ſemen tuum et veſpere non ceſſet manus tua q2 eccleſiaſtes ix. Nec opus nec ratio nec ſciẽtia nec ſapiẽtia erunt apud inferos. De tertio dicit grego. peccatum ꝙ per penitentiam non deletur moꝛ ſuo pondere ad aliud trahit. Ante ergo langoꝛeꝫ extremi iudicij adhibe medicinam penitentie per quam poteris terribiliſſimum iudicium euitare in quo hoꝛrendum erit incidere. Quarto ante langoꝛem obſtinationis contere de peccatis tuis. Sed pꝛotheſtãð hodiernis tempoꝛibus dyabolus facit peccatoꝛibus ſicut fecit pharao filijs iſrael antequam egrederentur terraꝫ egipti. Dicit moyſes pharaoni exodi. ſeptimo capi. dominus deꝰ hebꝛeoꝛum miſit me ad te dicens dimitte populum meum vt ſacrificet

Grego.

M.E.C.D. 2016

michi in deſerto ſed ingrauatum eſt
cor pharaonis et noluit dimittere
populum propter quod precepto do
mini eleuās moyſes virgam ꝑcuſſit
Figura. aquā fluminis corā pharaone ⁊ ſer=
uis eius que verſa eſt ī ſanguinē et
piſces qui erāt in flumīe mortui ſūt
Cū aūt hac plaga fuiſſꝫ ꝑcuſſus pol
licit⁹ eſt dimittere ppl̄ꝫ ſꝫ dicit cras
dimittā. Scdo extēdit aaron manū
ſuꝑ aquas egipti ⁊ aſcenderūt rane
oꝑuerūtq̄ terrā egipti. hoc ſignū ſe
cundū vidēs pharao dixit eis c. viij.
Ego dimittā vos vt ſacrificetis dn̄o
deo veſtro in deſerto verūtn̄ longius
ne abeatis. Cū aūt eēt induratū cor
eius miſit dn̄s tertiū ſignū q̄ꝛ mor=
tua ſūt oīa aīantia egyptioꝝ ca. ix. et
propter alia ſigna ibi merata dixit
pharao moyſi ite tm̄ viri et ſacrifica
te dn̄o deo vr̄o ⁊ dimittatis michi ꝑ=
uulos vr̄os ca. x. Cūq̄ adhuc dn̄s
miſiſſet aliquod ſignū et ꝑcuſſiſſet
egiptum tenebris horribilib⁹ a deo
ꝙ tribus diebus nemo vidit fratreꝫ
ſuū nec nouit ſe de loco in quo erat
vocauit pharao moyſem et aaron ⁊
dixit eiſ. Ite ſacrificate dn̄o oues tm̄
veſtre et armenta et pecora rema=
neant paruuli veſtri eāt vobiſcū exo.
x. Sic facit dyabolus pctōribus deti
nendo eos in ſuis pctīs et in propo=
ſito emendādi vitā ſuaꝫ cras cras. ſꝫ
aliquãdo inopinata morte preuenti
mala morte moriūtur ob quod mul=
ti pereunt. Secundo ſi cōtingat eos
adire confeſſorem et quandoq̄ ꝯte
rere de pctō ſuo. Tn̄ nō lōge eūt q̄ꝛ ī
mediate reuertūt ad vomitū. Ad tp̄ſ
credūt ⁊ in tp̄e temptationis recedūt
Tertio ſinit pharao abire viros ſed
detinet pueros. ſic facit iſtis dyabol⁹
q̄ꝛ licet peniteant et conterantur de
peccatis ſuis ſemper tamen habent
malas cogitationes. Pratica hic ſi
voles. Quarto retinet pecora ſic pe=
ccatores qui ſemper rememorantur
fatuitatem ſuorum pecatorum et
aliquando illas predicant et gaudēt
alios illas ſcire et reminiſcentur iu=
uentutis ſue quaꝫ expoſuerūt pctīs
enormis in q̄ ꝯparant iumētis et fi=
unt ſic̄ equꝰ ⁊ mulꝰ qbꝰ nō eſt intellectꝰ relicto ex
arſerūt in deſiderijs ſuis in iuicē tur
pitudinem operantes ꝓpter quod
tradidit illos de⁹ in deſideria cordis
eorum in imundiciam et in reprobū
ſenſum ad ro. i. Quod ne modernis
pctōribus contingat ante langorem
peccati mortalis medicinam et me=
delam adhibeant memorie mortis
et ante langorem extremi iudicij ꝯte
rentur de peccatis ſuis orātes ne fu=
ga eorum fiat hyeme vel ſabbato ⁊c.
¶ Viſis quattuor impedientibus fu=
gam. noſtrā materiā cōtinuando in
preſenti ſermone videnda ſunt alia
tria quorum primum iſtorum trium
eſt quintum in ordine. Quintū igit̄
impedimentum eſt tarditas in ope=
re tarde vꝫ incipere fugam habetur Quintuꝫ impedimē tum.
parabola matthei xxv. Simile eſt re
gnum celorum decem virginibus q̄
accipientes lampades ſuas exierūt
obuiam ſponſo et ſponſe. quinque
aūt ex eis erāt fatue ⁊ q̄nq̄ prudētes
q̄nq̄ fatue acceptis lāpadib⁹ nō ſūp
ſerunt oleum: dū autē irent emere
venit ſponſus et que parate erāt in
trauerunt cuꝫ eo et clauſa eſt ianua Parabo= la.
Nouiſſime aūt veniunt ⁊ relique vir
gines dicētes dn̄e domine apperi no
bis. At ille reſpōdens ait Amen di=
co vobis neſcio vos. et tren. iij. bonū
eſt viro cum portauerit iugum ab a
doleſcentia ſua. Iſtud impedimen=
tum ſufficiens eſt ad fugam impe=
diendā lꝫ quis quattuor precedentia
nō hꝫ. Nā ſi quis ad aliquā ciuitateꝫ
tendat et ſua negligentia nimis tar=
de incipiat ambulare nō poterit ter=
minū acquirere quin anteq̄ꝫ perue=
niat eum nox arripiat. ſic de tarde et
ſero penitētib⁹ quibus claudet̄ por
ta ciuitatis ſuꝑne ſcd̄m qd̄ alegatur
matthei ca. ſupradicto de decē virgi
nibus quinq̄ ſapientibus que ſum
pſerunt oleū in vaſis ſuis idō aduen
ente ſponſo q̄ꝛ parate erant intraue=
runt cū eo ad nuptias et clauſa eſt ia

M.E.C.D. 2016

nus fatuis aūt ingredi querētib⁹ ꝛ ia
nuā illꝭ apiri dictū ē neſcio vos. Plu
res ſunt iā ſenex q̄ forte mūdū icepe
rūt bn̄ agere q̄ nūq̄ dimitterēt pctā
ſi pctā pu⁹ eos nō dimitterēt mꝭti āt
ſūt q̄ inceperūt ſʒ nō ꝯtinuauerūt ſʒ
pauci ſunt q̄ iceperūt ꝛ ꝯtinuauerūt.
¶ Sextum impedimentū eſt deuia=
Figura. tionis Numeri. xxi. Miſit iſrael nū
tios ad ſeon regē amoꝛ eoꝛū dicens
Obſecro vt michi liceat tranſire p
terram tuaʒ. Non declinabimus in
agros et vineas. Nō bibem⁹ aquas
ex puteis via regia gradiemur. Fi=
lijs iſrael tendētibus ad terrā pro=
miſſionis. querentib⁹ regi amoꝛ eoꝝ
tranſitum per terram ſuam noluit
acquieſcere timēs ne illi faceret iſra
el ſicut fecerat alijs regibus qꝺ̄ ſcʒ
deſtrueret terram ſuam qui dixerūt
non tranſibim⁹ per vineas tuas aut
per agros tuos. ſʒ via recta gradie=
mur. Hoc tāgit pctōꝛes ſupbos aua
ros/luxorioſos. inuidos q̄ recta via nō
ābulāt ſʒ in circuitu pctā pctis addē
do o quot hodiernis tpib⁹ reperiunt̄
mulieres frāgētes fidē maritis ſuis
quot ſupbi/auari/inuidi. Religioſi
caſtitatē n̄ obſeruātes ꝛ ꝓthei̇. pene
in oī ſtatu regnāt hec vicia adeo q̄
de centum inuenitur vn⁹ qui recto tra
mite gradiat̄. Cadēt ei a lattere tuo
mille et decē milia a dextris tuis p̄s.
Per dextram ꝓſperitas p ſiniſtraʒ
aduerſitas intelligit̄. pauci ſunt qui
tpe ꝓſperitatis cōuertent̄ ad dn̄m ꝛ
relinquāt pctā ſua. tales nō valēt di
cere cum p̄s. viam mādatoꝝ tuoꝛuʒ
cucurri cū dilataſti coꝛ meū omnes
enim volumus ſaluari ſed nolum⁹
accipere iter ſaluationis exemplo
pigri diſcipuli volētis litteras diſce
re qui tamen vult ponere penam
Simile eſt de plibus qui iter ſalua=
tionis negligunt diſcere aut ſi ſciāt
ſapiētes ſūt vt faciāt mala. tales quā
to putāt a deo appropiquare tāto lō=
gi⁹ incedūt qb⁹ dicit p̄s. q̄ elōgāt ſe
a te dn̄e pibūt. ¶ Septimū ipedimē
tū eſt ceſſatōis opis Matthei. x. qui

perſeuerauerit vſq̄ in finem hic ſal
uus erit. Plures ſunt qui bene in=
ceperunt et bona hoꝛa tamen in me
dio operis ceſſant quare non perue
niunt ad finem felicem hoc. eſt ꝯtra
eos qui timoꝛe mundi et puſilanī=
mitate ducti ceſſent a bonis operib⁹
quibus tamē dicitur luceāt opa vr̄a
coꝛā hoībus. Sʒ tales ſimiles ſunt
filie cuiuſdem regis de quo narrat̄ Exemplū.
fabula q̄ quidā rex hēbat filiam que
currebat curſu velociſſimo adeo q̄
nullus eam in curſu precedere po=
tuiſſet fecit aūt rex proclamare q̄ ſi
quis poſſet currere velocioꝛi curſu
daret illi filiam ſuā fuit autē quidē
miles qui accepit tria poma aurea ꝛ
currendo proiecit vnū in terra qꝺ̄ vi
dēs filia accipiēs pomum illud ceſ
ſauit a curſu incepto id idem fecit
miles ſcꝺo et tertio curſu ſic cucur=
rit velocioꝛi curſu q̄ filia ob qꝺ̄ ha=
buit filiam regis cui ſcidit caput et
accepit coꝛ de vētre ei⁹ et ſic miſera
bilꝛ eā interfecit: Per filiam quelʒ
creatura denotat̄ creata ad ymaginē
dei. per militeʒ xp̄o demon notatur
qui in omnib⁹ nobis aduerſari cupi
ens circuit et currit querens quē de=
uoret et nos abutitur fatuitatibus
huius mundi oſtēdēdo poma aurea
luxuriam ſupbiē auaritiam ꝛ ſic de
alijs et ſic multos accipit et veloci⁹
currit et ſic tandem nos interficit et
ſecū trahit ad infernū. Qꝺ̄ ne nobis
contingat relictis pomis iſtis fatui
tatib⁹ mūdanis opus iam inceptuʒ
non relinquādo ſed ſp ꝯtinuando in
bonis operibus currere poterimus
ad propoſitū nobis certamen ad ce=
leſte regnuʒ qꝺ̄ nobis ꝯcedat dulcis
ieſus. Amen. Sermo iiij.

Orate ne fuga vr̄a. ꝛc.

Illij obſerua tpꝰ ꝛ deuicta a
malo eccli. iiij. c. ꝓ quo nota q̄ tp̄s q̄ Tp̄s q̄ttru
truplꝛ ē obſeruādū. Prio qn̄ ē mag̈ plr obſer=
ſanatiuū ſcꝺo qn̄ ē mag̈ pacificatiuū uandū eſt
tertio qn̄ ē mag̈ fructificatiuū q̄rtū
qn̄ eſt mag̈ lucratiuū. De primo ad
galꝭ. Duʒ tempus habemus opere

mur bonum. Sicut infirmus qui ſanitatem corporalem recipit ſe appropinquat medico ſic anima quando eſt infirma de deo immediate debet appropinquare. De ſecūdo. ps. Tempus miſerandi quia venit tps et heſter. v. Habetur figura vbi habetur. die autem tertio induta eſt heſter. regalibus veſtimentis et ſtetit in atrio domus regie. At ille ſedebat ſuper ſolium ſuum in conſiſtorio palacij contra hoſtium domus Cumq; vidiſſet heſter reginam ſtantem placuit oculis eius et extendit contra eam virgā auream quam tenebat manu que accedens oſculata ſummitatem virge eius dixitq; ad eam rex quid vis heſter regina que eſt petitio tua. Etiam ſi dimidiā partem regni petieris dabitur tibi. ⁊ vi. et vij. capitulis habetur quomodo pacificauit iram regis et inimicum iudeoꝝ. aiā fecit affigi in patibulo quod parauerat mardocheo. De tertio canticoꝝ ſcdo. Jam hyems trāſijt ymber abijt et receſſit. De quarto ps. In labore hominū non ſunt et cū hominibus flagellabuntur ſꝫ cum demonibus. Obſeruandū eſt igitur temp⁹ magis ſanatiuū ſicut medici qui ſciunt tempus mederi iō aliquando expectant conferre medicinam egrotis. Scdo obſeruandū eſt tempus quando eſt magis pacifica tamen ſicut faciunt quidem qn volunt alloqui regem aut quampiā alium magnū principem expectāt tempus quo rex eſt in pace. quia ſi accederent coram eo quando eſt iratus vix vllum poſſent obtinere a rege reſponſum ſic legitur feciſſe heſter q̄ pacificauit regē aſſuetā indignatā ꝯtra iudeos ⁊ fecit ſuſpēdere inimicū iudeoꝝ. Tertio aliqui expectant tempus quo vident ſe poſſe magis lucrari vt mercatores vini q̄ expectant tempus lucratiuum in quo magis poſſunt lucrari in ſuis mercantijs in vino blado et ſic de alijs. Sic debet homo facere ante lā-

Figura.

gorem mortis ſue Quarto quidem expectant ⁊ obſeruant tempus magis fructificatiuum vt ſunt qui ſemināt blada ſua qui quando volunt ſemiare expectant tempus quo mag' poterit ſemen eorū fructificare ſpiritualiter his. Quattuor mōis obſeruare debes tempus. Primo temp⁹ ſanatiuum quod eſt preſens temp⁹ et non expectare futurū. Quis gliabit mūdū ſe hr̄e cor. ⁊ dicet mūdus ſū a pctō quaſi dicat null⁹. Igr̄ dum tempus hēmus operemur bonū. Obſeruare debes. ſcdo tps magis pacificatiuū qd eſt pn̄s tempus in quo de⁹ pctōrib⁹ miſeret. Tūc āt erit tps iudicij ecce q̄ nūc tps acceptabile ecce nūc dies ſalut'. alias ſi nō feceris ſꝫ expectaueris iudicij tps. Audi quid dicat iob. Quis michi hoc tribuat vt in inferno protegas me. Tertio obſeruandum eſt tempus magis lucratiuū. tempus enim pn̄s eſt in quo poſſumus vitam eternā lucrari et mereri. Nec eſt expectandum futurum iā enī hyems tranſit ymber abijt et receſſit in hac igitur vita dū ſumus habemus tps in quo deus exaudit ad ſe clamantes qr vna oro vel miſſa aut pater noſter in grā dictū plus valet quo ad meritū q̄ centū poſt mortē. Nā tales poſt mortē nō augēt meritū lꝫ bn̄ facte ī via expecta q̄rto ⁊ obſūa tps mag' fructificatiū ⁊ t'e ē tps pn̄s miſerie ⁊ incolat⁹. Stult⁹ ille reputaret q̄ vellet metere añq̄ aliq̄ mō ſeīaſſet aut q̄ meteret frumentū vel bladū añq̄ eſſet in ſpica p̄maturꝝ. ſic ē de hoīe et creatura volente in fine dieꝝ metere gliā paradiſi ⁊ tñ nūq̄ ſeminauit pro ea hn̄da. Qui igr̄ iuxta apl'm paulū ij. coꝝ. ix. Parce ſemiat pce et metet et qui ſeminat in bn̄dictionib⁹ de benedictionibus ⁊ metet qui aūt ſemiat in carne de carne et metet corruptionē Et qui non laborat non manducet obſerua igitur tempus et deuictu a malo tempus inq̄ preſentis vite. et ora ne fuga tua fiat in hyeme.

M.E.C.D. 2016

Viſis in precedentibus ſermonibus
cauſis quare eſt fugiendū et impedi
mentis ad fugā reſtat declarare in p̄
ſenti ſermone cauſas propter quas
non eſt fugienduꝫ in hyeme. Et ſe-
cunduꝫ quod dictū eſt hyems nobis
repreſentat horam mortis quam nō
debem⁹ expectare ad bene agēdum
et relinquendū peccatum: ſed modo
fugiendū eſt quando hēmus temp⁹
Ideo vij. aſſignantur cauſe propter
quas qui fugiūt in hyeme remanēt
In hyeme non pōt q̄ſ fugere pp ſeptem. in itinere. Et iiij. in iſto ſermone de-
clarabuntur relique tres ī ſermone
ſequenti. B. ¶ Prima eſt ſingu-
laritas ſocietatis. Secunda ratione
nuditatis. Tertia ratōe oneratōis.
Quarta. rōe extraneitatis. Prima
ergo rōe ſocietatis. ps. Sigulariter
ſum ego donec trāſeā. i. qū trāſeam
et ſicut corpus mortuū a pl̄ibus ad
tumulū deportaẗ ⁊ ab oībus Illic ſo
lum relinquiẗ. ſic in morte. ſpūali qū
quis mortuus eſt peccato ab omni
virtute relinquitur. Ve igiẗ ſoli qm̄
ſi ceciderit nō hꝫ vn̄ ſubleueẗ eccli.
iiij. qū quiſpiā malefctōr duciẗ ad ſu
ſpēdiuꝫ pl̄es vadūt cū eo ⁊ relicto eo
ſolo ſuſpenſo quilꝫ ad ꝓpria reuerti
tur. Sic cū quis moritur parētes ⁊ a
liqui alij corpus deferūt ad tumulū
et eo relicto ſolo in terra reuertitur
quilꝫ in domū ſuā ſil̄r qū aīa corā do
p̄ntatur ſi ſit in pctō oī virtute eſt de
ſtituta ⁊ ſic ſola vadit. i. ſine virtute
et dyaboli eā conducūt ſi vero ſit in
ſtatu grē hꝫ angelos bonos. qui eaꝫ
corā deo perducūt Quid igitur pro
deſt anime dampnate ſi parentes la
mentētur ⁊ triſtentur de morte eius
Mortuo ipio non erit amplius ſpes
Talibus contingit dictū. p̄s. Tradē-
tur in manu gladij partes vulpium
Cōtra vſura rios ⁊ eos q̄ nolūt reſtituere invita. erunt. Qū eni vulpes paruule ſunt
cū p̄re et matre nichil dicūt, abſente
aūt patre et m̄re ſe mutuo verberant
Sic ꝯtigit hodiernis tpībus ꝙ mor
tuo p̄re ⁊ m̄re filij ⁊ heredes mutuo
littigāt ad hn̄duꝫ bōa hoc tāgit vſura
rios q̄ toto tpe vite ſue nolūt reſtitue
re ſpē hn̄tes in filijs ſuis poſt mortē
ſuā ꝙ reſtituāt ꝓ eis. nō expectēt ta
les nec credant ſuos heredes pro ſe
reſtituere ſed tpe eſtatis et vite preſē
tis reſtituant nec expectent tempus
hyemis hoc eſt tēpus mortis. Scđo
ratōe nuditatis grego. in omel. Nu-
di cum mūdo luctare debemus. Nā
veſtitus ad terram citius deijcitur.
q̄r habet vn̄ teneatur. p arma ĝ iuſti
tie ad dextris ⁊ ad ſiniſtris exibeam⁹
noſmetipſos ſicut dei miniſtros. A-
biacim⁹ opa tenebrarū ⁊ induamur
arma lucis Ro. xiij. Qū eniꝫ in pctō
morimur nudi remanem⁹. reliquēt
alienis diuitias ſuas ⁊ ſepulchra eo-
rum domus illoꝝ in eternū. p̄s. ꝓpē
quod dicit ambro. ꝙ ſola miſericor-
dia comes eſt defunctoꝝ. Plures
ſūt qui nūꝙ fecerūt bonū iō corā deo
ſunt total̄r nudi a bonis opibus. ſūt
alij qui fecerunt plura bona: ſꝫ quia
deſiſtūt ab ope incepto implicati mū
danitatibus a quibus retardanẗ pp
tarditatē in itinere capiunẗ et ſpoliā
tur a latronibus. i. a temptatōibus
dyaboli ſcꝫ et ſpoliātur ab omnibus Nota.
bonis operibus quare quando corā
deo p̄ntantur remanent oīno nudi.
Aliqui eni tantū cupiūt ditare filios
ſuos et filias accipere ſponſos nobi
les ꝙ hinc et inde per fas et nefas
expoliant pauperes opprimunt vi-
duas et accipiunt argentū et aurum
et poſſeſſiones predētur quibus me
lius fuiſſet nunꝙ habuiſſe. Tertio
rōe onerationis. p̄s. Sicut onus gra
ue grauate ſūt ſuper me. Hic queri
poſſet vtrū p̄nia' in extremis valeat
vide ſco. di. xx. quarti ſn̄arum qui ibi Queſtio.
dat duas ꝓpoſitiones vltra illa. No Bonad.
ta ꝙ ponitur triplex deffectus tunc
noſtre contritionis. Aut enim ho-
mo moritur ita ſubito quod non ad-
uertit ſe mori ſed per modicam mo-
rulam et tunc quia homo in repen-
tinis operatur ſecundum habitum
ideo non videtur ꝙ habituatus in
peccato tam repente fiat bonus. et
ſic qui prius diſtulit penitere vix et

M.E.C.D. 2016

multum difficulter pōt in extremis
habere verā pēitentiā et ſufficientē
ad ſalutē q: ad hoc ꝙ ſit vͣa ꝯtritō re
q̄rit ordiata diſplicētia d̄ pctis diſpli
cētia tal' āt dꝫ eē circūſtātōata ⁊ ma-
xīe circūſtātia finis ⁊ pricipij acti pn
cipalis vt ſcꝫ ſit voluntaria id eſt ꝑꝑ
deū. ſꝫ vix hētur act⁹ tūc ſic circūſtan
cionatus q: tal' vſqꝫ tunc impenitēs
nō videtur extorquere diſplicentiam
nouā niſi timore pene iminētis ⁊ ſic
nō ꝑꝑ deū ſꝫ ꝑꝑ ſe ⁊ ꝑꝑ ꝑiculū euitā
dū ſcꝫ malū dāpnatōis ꝓptc. Pre-
terea Aug. de pe. di. vij. c. Nullus di
cit Arbitrij libertatē querit de⁹ non
neceſſitatē amorē nō timorem. qui ꝗ
querit mlāꝫ oꝫ eū non ſolū deū time
re vt iudicē ſꝫ diligere vt prēꝫ q: ſine
caritate nullus pōt ſaluus eē nullus
ergo tantū penā timeat ſed anxietur
pro glīa. preterea quāto minus quis
eſt dn̄s ſui act⁹ tanto ad ꝯtritionē re
quirit intenſior diſplicētia vt ſit ſuffi
ciens ad deletōeꝫ culpe. ſꝫ iſte in ex-
tremis non eſt dn̄s ſuorū actuū ſaltē
exteriorū q: nō pōt mechari furari ⁊
ſic de alijs ꝓpterea d̄. p̄dicta ⁊ codeꝫ
cap. dicit. aug. Si peītentiā vis p̄mo
agere cū peccare n̄ pōt pctā te dimit-
tunt nō tu illa. Audite o igr̄ pctōres
pondus ⁊ onus pctōruꝫ veſtroꝝ. abi-
cite alias nō poteritis fugere ſimi-
les eritis hiritio onerato pomis qui
fugere n̄ pōt ſic nec vos onerati pec
catis fugere poteritis dyaboluꝫ nec
obfugere irā dei vr̄i. Similes eſtis
Nota. latroni hn̄ti burſā quē q̄rit iuſticia
qui ſi vellet dittere burſā nō caperet
ſꝫ ſaluaret ſꝫ q: ſꝑ apō ſe eā hꝫ ca-
pit a iuſticia et ſic miſerabilr̄ morti
adiudicat. Sic pl'es hinc inde accipi
unt aliorū bona et nolunt reſtituere
ideo a dyabolo capiunt ⁊ ad carcereſ
inferni ducuntur. Quarto ratiōe ex
trancitatis qn̄ quis ad terrā extrane
am ducitur et fugatur neſciens iter
et faciliter capitur. Sic corp⁹ gratia
dei priuatū ad tumulū inferni ducit
ad terrā. ſ. tenebroſā et opertā mortiſ
caligie. ſ. ad infernū. tūc miſeri que-
rent mortē ⁊ mors effugiet ab eis di

cāt igr̄ tales cū ſctō iob. dimitte me
d̄ñe vt plangā paululum dolorē meū
donec vadam ad terram tenebroſam
Nota ꝙ dicit vt plangā paululū do-
lorem meū non vt rideam vt gaudeā
⁊ ſic de alijs. Cōtra pl'es qui querūt
diu viuere et longam vitā non vt pe-
nitentiā agant ſed vt pctā pctis accu
mulent hec non eſt bona petitio. Ex
pergiſcimini igr̄ pctōres: peccare de
ſiſtite et tempus obſeruate vt diuaꝫ
irā euadere poſſitis. et orate vt fuga
veſtra nō fiat ſabbō vl' hyeme. Amē.

¶ Orate ne fuga veſtra. vt ſup̄.

Et quaſi diues cuꝫ nichil
hēat et eſt quaſi pauꝑ cuꝫ
in mltis diuitijs ſit ꝓuer.
xiij. ca. Que vͣba exponunt q̄truplī
citer. primo ſic eſt diues in hoc mun Diuitez eē
do ⁊ cū nichil hēat meritorie apō deū q̄ſi paupe
eſt q̄ſi pauꝑ in multis diuitijs ſcd̄o rā q̄truplī
ſic eſt quaſi diues et nō diues q: vm- citer expo
bra eſt et nō veritas qd̄ hꝫ cū oīa ſint nitur.
tranſitoria prima ad coꝝ. xiij. ca. Si
corpus meū tradidero igni ita vt ar-
deā ⁊ oīs facultates meas diſtribue
ro in cibos pauperū caritatē aūt non
habeā. nichil michi ꝓdeſt. tertio ſic
exponūtur. Eſt q̄ſi diues ⁊ nō vͤe di
ues. ſed apparēter tantum ſcꝫ diues
ſicut ypocrita ⁊ non eſt diues ſed eſt
quaſi pauꝑ q: eſt hūilis fictus. quar
to ſic eſt quaſi diues ſcꝫ hn̄s opera
de gn̄e bonoꝝ cum nichil hēat. ſ. me
ritorij. Pplē ac pauperes aīe ſapiēs
ponēs dr̄am inter bona hec caduca
et trāſitoria tpalia et perpetua dicit
Eſt qui videt eſſe diues et tn̄ nichil
hꝫ. Alius aūt eſt qui videtur pauper
eſſe et abundat diuitijs. Hoc eſt ſunt
quidam qui abundant et replentur
hijs bonis temporalibus et vidētur
diuites ⁊ tamen nichil habent apud
deum meriti. Alij ſunt pauperes in
mundo qui valde ſunt indigentes et
tamē ſunt diuites apud deū. lu. xvi.
hētur ꝑabola de diuite qui cothidie
epulabat ſplēdide ⁊ de lazaro petēte
elemoſinā. vn̄ diues p⁹ mortē nō ha
buit vn̄ emere poſſꝫ vnā ſolā guttam
aq̄ q̄ mō cruciat. lazar⁹ aūt ꝯ iccuerſa

M.E.C.D. 2016

cõſolaṫ et eſt plen⁹ diuitijs ſpũalib⁹
iſ. ẽ q̃ſi diues ⁊ ñ x̃e diueſ qꝛ vmbra ẽ
quicquid habet qꝛ ſicut vmbra nullã
hoi affert virtutem et efficaciam. ſic
quicquid hẽmus eſt velut vmbra q̄
preterijt ⁊ pertranſit. Marie etiam
hoc videri poteſt in p̃cioſiori re quã
habeamus in hoc mũdo que ſcꝫ eſt
temp⁹ teſte ber. nichil p̃cioſius tp̃e
et tamẽ ꝯtinue defluit et pertranſit
vñ p̃s. Dies eius ſicut vmbra prete-
reũt. Tertio ẽ q̃ſi diues apparẽtur
et tamẽ nichil habet realiter vt ypo-
crita qui ſimulat vite ſanctitatem et
tñ realiter ẽ ſophiſtic⁹ ⁊ mal⁹. Vñ cri
Criſoſto. ſoſto. ſup matthe. ypocrita ſi bonũ ẽ
bonũ eẽ. Cur nõ vis eẽ q̃ͦ vis appere
Si aũt malũ ẽ quo vis apparere cur
vis appere q̃ͦ nõ vis eẽ. Que foris
ſunt hoibus patent deus autem in-
tuetur cor. p̃mi regũ xvi. ca. Tu non
vides que ſunt in corde ypocrite ſed
que foris patent deo autẽ oĩa nuda
ſunt et apperta: ſimile eſt de ypocri-
Cõtra ypocritas. ta ſicut de pomo apparente pulchro
q̃ͦ cum apperitur putridum reperi-
tur et a vermibus corroſũ ſic ypocri
ta bonus videtur ad extra ſed in cor-
de hꝫ m̃lta mala ⁊ pctm̃ ⁊ illi ſufficit
appere bon⁹ hoib⁹ nec ſtudet bon⁹
placere deo iõ ſtult⁹ eſt cũ hoĩes q̃bus
bonus videtur et coram quibus ſi-
mulat vite ſanctitatem nõ iudicabũt
eum dampnatiõe eterna cruciãdum
vel perempni gloria premiandũ ſed
ſolus xp̃s cui data eſt ptãs iudican-
di a patre viuos et mortuos qꝛ filius
hominis eſt io. cͦ. vi. tales abutunṫ
homines ſed non pñt deum decipe-
re iiij. eſt quaſi diues qꝛ ſcꝫ tm̃ hẽt
bona de genere bonorũ et nõ merito
ria tales ſunt qui plura bona faciũt
vt elemoſinas pauperibus qui con-
ſtruũt ecclĩas capellas et ſic de alijs
tales nõ ſunt diuites ſꝫ pauperes cũ
ſemper habeãt pctm̃ aliquod ꝓpter
Nota. quod ea que diſtribuunt vel cetera
bona que faciunt corã deo nõ accep
taṅt ad meritum: ſile huius eſt de a
liqua muliere volente facere butirũ
que ſi poneret infra vas ſuum vnã
araneã butyrũ maculaeretur ⁊ nichil
valeret nec quis vellet comedere. ſic
eſt de iſto qui dat elemoſinaꝫ in pctõ
mortali vel aliquod bonũ facit quod
bonũ vel que elemoſina de ſe eſt pul
chra ſꝫ qꝛ facta in peccato mortali iõ
iſta circunſtantia viciata non eſt me-
ritoria ad vitam eternã. Nam ſi taṫ
decederet et moreretur. dampnareṫ
et ſic bouum ſibi parue eſſet vtili-
tatis vñ deus ⁊ dyabolus nunq̃ ſunt
ſimul Si eni hẽas grãꝫ dei dyabol⁹
nõ erit tecũ. ſi vero hẽas dyabolũ de⁹
tecũ ñ poterit eẽ eſaye xxviij. Coãgu
ſtatũ eſt ſtratũ vt alṫ decidat et palliũ
breue vtrũq̧ cooperire non põt et tñ
de neceſſitate hẽs alterũ illorũ. Aliꝫ
videntur pauperes in hoc mũdo et tñ
apud deũ ſunt diuites vñ ſi aliquis
veniret ad domuꝫ mulieris bone et
peteret illi elemoſinã que non habe
ret vñ indigentie poſſet ſubuenire
habeat tñ bonũ propoſitũ hoc ſuffi-
cit illi ad vitam eternã merẽdã mar.
ix. c. Si q̃s vas aq̄ frigide ĩ noĩe meo
potũ aq̄ dederit Amẽ dͦ vob̃ nõ ꝑdet
mercedeꝫ ſuã tales ſũt veri ⁊ felices
pauperes quib⁹ eſt regnũ celorũ qui
nõ expectant horam mortis ad bene
agenduꝫ ſꝫ de hora in horã expectãt
dñm ſuum tales nõ expectant fuge-
re in hyeme vel ſabbato ſꝫ obſeruãt
tempus. Quod vt vobis idẽ ꝯtingat
orate ne fuga veſtra fiat ⁊c.
¶ Pro p̃ma parte ſermonis viſis in
precedenti ſermone quattuor cau-
ſis et rõibus quibus non eſt fugien
dũ hyeme ſeu tp̃e mortis aut ſene-
ctutis videnda eſt. quinta rõ que eſt
rõe perditionis negociatõis tp̃is lu.
xix. venit filius hominis querere et
ſaluuꝫ facere q̃ͦ perierat. Pro quo
nota q̃ omnis viator et xp̃s fuit ne-
gotiator iuxta illud. Simile ẽ regnũ Chriſt⁹ in
celorũ hõi negociatori queranti bo- hoc mũdo
nas margaritas. In negociatione tria acce-
aũt ſeu mercantia ſunt duo. ſ. recipe pit et tria
re ⁊ dare igĩ de⁹ tria accepit. ſ. Naſci dedit.
accepit laborem ⁊ accepit mori dedit
autem tria ſcilicet renaſci dedit quie
tem pro labore tertio dedit viuere

M.E.C.D. 2016

perpetuo. De primo dicitur/natus eſt puer in mundo. Puer nobis nat⁹ eſt yſaie.ix. Puer nobis naſcit̄ De ſcđo yſaie.liij. dolores noſtros ipſe pertulit ſuper lignū in corpore ſuo cuius liuore ſanati ſum⁹ de tertio in ſymbolo crucifixus mortuus ſepultus. De primo autem aliorum trium dr̄.io.i. dedit eis ptātē filios dei fieri qui ex deo nati ſunt. Deus eni͂ fuit mercator q2 accepit et dedit. Accepit eni͂ naſci ⁊ accepit laborem laboraui clamās facte ſūt rauce fauces mee. et pctā noſtra et dolores noſtros ipſe portauit cuius liuore ſanati ſum⁹. vn̄ augu. in ſolliloquijs. O anima rōnalis inſignita dei ymagie quid tibi cū carne. Si terram amas terra melior es: ſi celū ꝯtemplaris alcior es: ſi ſolē reſpicis pulchrior es: Sunt aūt ſeptem mercantie in quibus hz hō negociari tpe vite ſue vt in fine animā ſuam reddat deo ymaginem i: ꝙ ꝙ in vna boticla ſit diuerſitas mertiū et diuerſitas vendentiū cas. Quidā vēdāt gladioſ alij taceas alij diūſas alias merces ⁊ ꝙ ꝑcipiat a rege ꝙ quilꝫ volēs emere vadat ad illas ſeptē boticlas vt ibi mercari valeat ꝙ ſi nō faciat imediate morit̄. Sic eſt de nob quib⁹ de⁹ ꝑcipit mercari ⁊ negociari circa vij. ſtat⁹. ¶ Primus eſt circa regionē pctōrum. Secundus eſt circa defectum bn̄ agendi. Terti⁹ eſt circa dei bn̄ficia. Quartus eſt circa regionem inferni. Quītus eſt circa regionē mundi. Sextus eſt circa regionē padiſi. Septimus eſt circa maieſtatem dei. De primo nota ꝙ eſt aliqua mercātia que venditur pondere. alia numero. alia aūt menſura vel quātitate. Prima ergo boticla in qua debes mercari eſt circa pctā tua. Et circa iſta tria ſunt cōſideranda. Multitudo: magnitudo et turpitudo: de primo. ſ. magnitudine dr̄ apoc. xviij. Quantū gl̄ificauit ſe et in delicijs fuit tm̄ date illi tormentū. Et ſcđm q̄titatē delicti erit ⁊ plagarū modus. tu primo debes cōſiderare magnitudinē pctōrū tuoꝝ et ſtatum tuū ꝯſiderare ſcilicet ſi es perſona eccliaſtica vel mulier vxorata et modū quo peccaſti q2 circunſtātie aggrauant peccatum. ſcđo debes conſiderare multitudinem. Naꝫ de oībus teneris confiteri. debes tertio conſiderare pctōrum tuoꝝ enormitatem q̄tum vꝫ pctā tua fuerint enormia magis contriſtari ⁊ dolere ſic faciendo tu mes cōtritōem. de modis iſtis ⁊ ſic etiā dabis penitentiā ſic autē faciendo tu eris bonus mercator q2 tu dabis et accipies. Pro quo nota ꝙ hic peccator tenet̄ ad tria. Primo ad mali deteſtationē. Secūdo ad eiuſdē alienationē vel elongationeꝫ Tertio ad memorie reductōeꝫ. de primo quaſi a facie colubri fuge pctm̄ prouerbioꝝ. xxi. c. q2 odibilis eſt deo impius et impietas eius ſap. xiiij. c. Scđo dēs te elōgare a pctō. i. dēs fugere occaſiōes pctōꝝ ⁊ euitare picla. Tertio reducere dēs ſepenūero ad memoriā ad quā te ducit pctm̄ tuū ſi tu nō feceris penitentiā quia facit fugere in hyeme et ſic pdere negociādi tps. Nō ergo incipias mercari in fine dierū tuoꝝ ſed qn̄ hēs tps. Orā ne fuga tua ⁊c. Sermo vi.

Augu·

Stat⁹ vij. in q̄bus oꝫ mercari et negociari.

D Peccator tenetur ad tria.

Rate ne fuga veſtra fiat ⁊c. Amico fideli nulla eſt cōparatio et non eſt digna ponderatio auri ⁊ argenti contra bonitatem fidei illius eccli. vi. ca. Ubi theologi morales iiij. rōnes aſſignāt huius thematis prima eſt quia fidelis amicus iuuat amicū in morte in vita et poſt mortem. Aurū vero tantum iuuat in vita iuxta. illđ apli. i. ad thimotheū. vi. Qui volunt diuites fieri incidunt in laqueū dyaboli et in tēptationes multas que ducunt hoīem in interitum. ſcđa q2 pondus auri et argenti trahit ad caſum. Pondus autē amici trahit ad ſurſum augu. li. ꝯfeſſionum. Amor meus pondus meum illic feror vbi feror. tertia q2 pondus auri gn̄at litem. pondus autem amici generat concordiā. q̄rta

A Amico fideli nulla eſt ꝯpatio pp q̄ttuor.

M.E.C.D. 2016

quia pondus amoris propria facit cō
munia. Pondus aūt auri vel argen
ti communia facit ꝓpria. vnde inter
auaros et diuites ſemper iurgia ſūt
Amici mei ſapiens reſpondet cuidā
queſtioni ſcꝫ qđ eſt maius quod pōt
quis habere in hoc mundo. Reſpon
det ꝙ eſt amicus fidelis. qꝛ tali nulla
eſt comparatio. nichil enī huius mun=
di poteſt iuſtū amico eq̄parari. Naꝫ
verus amicus amicuꝫ iuuat in vita
bona ſua tribuendo ⁊ porrigendo ſi
indigeat. Juuat in morte ſalutaria
monita dando. Poſt mortem auteꝫ
deum pro aīa illius exorando. Aurū
autem et argentum non ſic faciūt qꝛ
tantum iuuant in vita. Nā poſt mor
tem nichil proſunt. Secundo pōdus
auri trahit ad caſum. pondus auteꝫ
amici trahit ſurſum. Male aīe ſunt
dampnate propter diuicias ſuas. qꝛ
plus dilexerūt aurū ſuū ī archa ſua
ꝙ̄ virtutes et bona merita. vnde au=
guſtinus. Amor meus pondus meū
Jllic feror quocunqꝫ feror. Tertio
pondus auri gnāt litem. Amicus au
tem gnāt concordiā. videmus ſepe=
numero ꝙ poſt mortem patris in di=
uiſione auri et argenti et ceterorum
bonorum: ſunt diſcordie et iurgia in
ter fratres. Amicus autē verus nul=
lam rem ſibi retinet ꝓpriam. Quar
to ponderatio auri vel argenti coīa
facit propria. Pondus aūt amici ꝓ=
pria facit coīa. qꝛ ſi quis habeat ami
cum dabit amico de bonis ſuis ſi vi=
derit indigentem. ſi auteꝫ hēat amo
rem circa pecuniaꝫ nunꝙ̄ ſubueniet
ei in neceſſitate. Ad propoſitum bea
ta katherina habuit amorē non auri
vel argenti: ſed amorē xp̄i et dei. Tu
non reperies aliquā mulierē in para
diſo habentē aureolaꝫ doctoꝝ dēr pa
beata katherina. Jdeo deꝰ quē ſum
mopere dilexit. fuit eius verus ami=
cus. Nam iuuit eā in vita ⁊ in morte
Nam vt refert legenda ſua cum im
perator iuſſiſſet fieri rotā plenam no
uaculis et vellet applicare beataꝫ ka
therinam. deus miſit angelū ſuuꝫ. q̄
liberauit eam et rotam deſtruxit Ju
uit eam poſt morteꝫ quia dedit ei ſu
am gloriam ⁊ collocauit eam in thro
no ſuo perpetuo manſuram igitur
oportet nos faciamus nobis amicoſ
ſcꝫ ſanctos et angelos nec cōſtituere
aurum vel argentum pro amico nr̄o
quia male nobis cōtingeret ꝙ ne vo
bis accidat. Orate ne fuga veſtra ⁊c.
Viſo ſermōe precedenti. De prima
boticla in qua quilibet xp̄ianus debꝫ
mercari in hac vita anteꝙ̄ poſſit hr̄e
regnum dei nunc reſtat dicere de ſe
cunda ſeu de ſcđo ſtatu Et ſtatꝰ ſcđs
circa quē debemus mercari eſt circa
defectum bene agendi. Tu enim de
bes cōſiderare ꝙ̄tū te applicuiſti ad
bonum et quot perſeueraueris. vnđ
circa iſtum ſtatū quinqꝫ reperiuntur
ſeu quinqꝫ ſunt conſideranda q̄ im=
pediunt nos ad bene agendum.
Primū eſt negligentia ī aggrediēdo
Secundum eſt difficultas in ꝑſeue=
rando ſeu ſtando.
Tertium eſt facilis in cedendo
Quartum difficultas in reſurgēdo.
Quītū hoſtis malignitas ī ſuadēdo

Quinqꝫ impediūt ne quis bene agat.

De primo nouit intelligitur vt bene
ageret. Si enim moriaris ſine bene
agendo queret a te deus cur non fe=
ceris bona ideo certe: quia noluiſti
intelligere vt bene ageres ideo dam
pnaberis cum dyabolis. intellige g̃
deinceps ⁊ fac opera bona. Ad bene
agendum non ſufficit bona volūtas
ſꝫ requiritur ꝙ iſta ſortiatur effectuꝫ
Unde ſi quis plura hēret bona et ha
beret voluntatē diſtribuendi ea pau
peribus q̄s videret corā ſe ⁊ nō diſtri
bueret nichil prodeſſet ſibi talis vo=
luntas. Scđm eſt difficultas in ſtan=
do hoc patuit in ſtando petro qui ad
vocem vnius ancille tremuit et dn̄m
ſuuꝫ negauit. Si ergo tantus vir ſic
ceciderit miſerabiliter: quid facient
moderni temporis peccatores ſi tur
ris tremat ad motum terre quid arū
do. Conſidera ergo difficultatem in
ſtando qꝛ ſi hanc nō conſideraueris
male tibi erit. de tertio coꝝ. x. qui ſtat

M.E.C.D. 2016

videat ne cadat. Maledictus hõ qui
cõfidit in hoĩe et bñdict⁹ qui in dño
ponit fiduciã qꝛ teſte p̃s. dñs fortitu=
do mea ⁊ ſpes mea in eternũ difficul
tate. ſ. reſurgendo Quarto cõſidera
re dẽs difficultatẽ in reſurgendo: qꝛ
per te potes cadere in foueã viribuſ
aũt tuis ñ vales exire de fouea quis
põt ſe proicere infra ripartã ſed dubi
um eſt an per ſeipſum poſſit exire ⁊
euadere ſubmerſionis piculũ: iõ di=
cebat paul⁹ ad heb. vi. Impoſſibile ẽ
qui ſemel ſũt illuminati guſtauerunt
etiam donũ celeſte et pticipes facti
ſunt ſp̃us ſancti et ꝓlapſi ſũt rurſus
renouari ad penitẽtiã. Si quis dicat
nõ ſentio malũ pcti nec dolorẽ certe
eſt malũ ſignũ ſicut ſimile eſt ꝺ valꝺ
infirmo q̃ ſi nõ ſentiret dolorẽ ſue in
firmitatis eẽt ſignuꝫ primũ mortis
ſic eſt de nõ ſenciẽte nec cogitante ꝺ
peccato ſuo ſignũ eſt ꝙ morieꝛ mor
te eterna et ꝙ cũ difficultate poterit
reſurgere. vñ ad ro. ix. Cui⁹ vult mi
ſereꝛ et quẽ vult indurat. Moyſi eñi
dicit Miſerebor cui miſertus ſum ⁊
miam p̃rabo cui miſertus ſum. vnꝺ
eccleſiaſtes. ix. ca. Sunt iuſti atq3 ſa
pientes et opa eorũ in manu dei. Et
tamẽ neſcit hõ vtrũ amore an odio di
gnus ſit: ſed oĩa in futurũ reſeruanꝛ
incerta de quito p̃s. Emitte manuꝫ
tuam de alto et eripe me de manu
malignãtiũ Et iob Non ẽ p̃tãs ſup
terrã q̃ valeat ſibi ꝯpari. ſ. dyabolo
hoc ẽ vez de p̃tãte mali: ſed dño cõce
dẽte poſſum⁹ reſiſtere. ecce g̃ ſcðam
boticlã et ſꝫ ſtatũ in q̃ dẽmus merca
ri ⁊ ſicut in p̃ria i iſta ſcða oꝫ aliq̃d da
re et aliquid accipe. oꝫ eñi dare tria
ſcꝫ diſcuſſionẽ conſcientie. diligentẽ
purificationẽ cõſcie. et tertio dare di
ligentẽ cuſtodiã. de p̃io ſcða ad coꝛ.
Glia nr̃a hec eſt teſtimoniũ conſcien
tie nr̃e de ſcðo p̃s. Exercitar et ſco
pebam ſpm̃ meũ. de tertio ꝓuerbio
rum q̃rto. oĩ cuſtodia ſerua cor tuuꝫ
qm̃ ab illo ꝓcedit vita. Prio eñi dẽs
dare aĩe tue diligentẽ diſcuſſionẽ. tu
eñi debes examinare et diſcutere cõ

ſcientiã an ſit aliqua ſorde pcti pol=
luta et teip̃m iudicare vt qñ venerit
rex regũ et dñs dñantiũ inueniat ca=
meram tue conſcie mundã id eſt aĩ=
mam tuã. Scðo debes eã purificare
cogitando mala q̃ feciſti et cõfitẽdo
iſta conterendo de illis et q̃rere deo
veniam. Tertio dẽs ſeruare diligen
ter aĩam tuã plus q̃ oĩe aurũ vel ar
gentũ mũdi. Si quis ſeruat argẽtuꝫ
vel aurũ ſibi datũ in cuſtodiam q̃to
magis et tu debes aĩam tuã ſollicite
cuſtodire a peccatis que p̃cioſior eſt
omni re mũdi. Si quis enſe te pcu
teret ſupra brachia aut ſup dorſum
ꝓpterea nõ decederes ſꝫ ſi quis per
cutiat ſpintere cor tuũ ĩmediate de
cederes. iõ omni cuſtodia ſerua cor
tuum vñ aug. ſup ezechie. dicit ꝙ in
ter iuſtũ iudicẽ et aĩam tuã non hẽs
niſi conſciam. Tertiuſ ſtatus ſeu ter
tia boticla eſt circa materiã beneficio
rum diuinoruꝫ: et hec beneficia lꝫ ſint
infinita collata creature tamẽ ab au
guſti. in quarto ca. qñq3 hereſes re=
ducũtur ad decẽ. Et continẽtur i p̃s.
Iſto dauid. benedic aĩa mea dño et
noli obliuiſci oĩs retributiões eius
⁊c. vnde dicit ibi aug. Cũ eſſes inimi
cus patri meo reconſiliaui te. Cum
eſſes longe veni ad te. Cum inter li=
gna ſiluaſq3 oberrares queſiui te. ⁊
inter lapides inueni te. A feris et ce
teris beſtijs reddemi te humeri me
is portaui te. laboraui ſudaui caput
meum ſpinis appoſui. latus meum
pro te aperui. de p̃io cũ eſſes inimi=
cus p̃ri meo recõſiliaui te. Nos eniꝫ
eramus oẽs inter man⁹ dyaboli ⁊ in
ira dei ita ꝙ ingreſſus curie celeſtis
non patebat nobis: ſed per aduentũ
xpi fuimus recõſiliati patri. Ex hoc
apparet q̃tum dño deo nr̃o debem⁹
reddere grãs ſicut qui reconſiliareꝛ
regni medio alicuius amici ingrat⁹
iudicaretur ſi non redderet dignas
gratias. Quãto magis nos qui tan=
tum obligamur deo noſtro ꝓ tot be
neficijs debem⁹ laudes et grãrũ ac
tiones impendere. De ſcðo ſcꝫ cum

M.E.C.D. 2016

eſſeslonge veni ad te.peccata enim
noſtra diuiſerant inter nos et deum
noſtrum et longe eramus a deo lon
ge a peccatoribus ſalus: ſꝫ per aduē
tum ſuum qui prius erant longe fa=
cti ſunt prope. Et quothidie venit ad
nos per gratiam quando facimus
penitentiā.de tertio.ſ.cū eſſes inter
ligna:et inter ſiluas oberrares que=
ſiui te.q̄ſiuit enīꝫ nos ſpacio xxxiij.
annorū ſicut patet in figura geneſis
de ioſeph qui miſſus a patre adviſi=
Figura. tandum fratres ſuos in ſichem ⁊ in
terrogaret a quodā quid quereret di
cit fratres meos quero.de quarto.ſ.
inter lapides inueni te·īter pctā ⁊ ma
ledictiones.dequinto humeris meis
portaui te Pctā noſtra id eſt penam
peccatorum noſtrorum ipſe pertulit
ſuper lignum crucis in corpore ſuo.
et dicit eſa.ix.capitulo. Cuius liuore
ſanati ſumus. Similiter laborauit
triginta annis noſtram ſalutem ope
rando. Infirmos ſanando:et langui
dos et alios a diuerſis langorib⁹ dē=
ti curando. Similiter ſudauit ſāgui
nem ⁊ aquam in orto.luc.xxij. Et fa
ctus eſt ſudor ei⁹ ſicut gutte ſangui
nis decurrentis in terram. Caput ſu
um ſpinis appoſuit. Iudei enim po
ſuerunt coronam ſpineam ſuper ca=
put eius io.xix. Et plectētes coronaꝫ
de ſpinis impoſuerunt capiti eius.
Tandem latus ſuum pro nobis ape
ruit a quo duo magna noſtre ſalutis
ſacramēta fluxere. O de⁹ eterne ⁊ q̄s
poſſet narrare quanta ſollicitudine
paſtor ⁊ mercator ille ſūmus nos q̄ſi
uit.hec igitur. O infelices recogita=
te et orate ne fuga vr̄a fiat et cetera

¶ In feſto ſctē katherines p⁹ prādiū

Alte filie congregauerūt
diuicias.tu vero ſupgreſ
ſa es vniuerſas prouerbi
orū.c. Bernardus ſup iſto paſſu cā=
ticorum ſcdo. Flores apparuerūt in
terra noſtra. dicit ꝙ flores ſunt vir=
tutes que apparēt in terra noſtra q̄n
exeunt ab homine et refulgent.vnd
flores ſunt in multiplici dr̄a et inter
omnes flores flos roſarum optinet
principatum eo qd eſt delectatiuus
plurium potentiarum. Delectat enī
viſum ſua pulchritudine. Ornat ca=
put ſua precioſitate.delectat ſenſum
odoratus ſuo pulcherrimo odore.et
ſic de aliis ſenſibus predicādo.vnde
canticorū ſcdo. Dicit aīa deuota In
odorem vnguentorū tuorū currim⁹
flores inquit bernardus.ſunt virtu=
tes et apparent ac etiam de terra exe
unt quando relucent in hoie. quan=
do enim caſtitas in aliqua virgine vl
in aliquo alio relucet tūc exiit de ter
ra pulcher flos ſcꝫ de homie qui dr
eſſe terra et cinis. Et ſicut inter oēs
flores nobilior et pulchrior ē roſa ſic
eſt dicendum de virginitate ꝙ vir=
tus virginitatis inter oīs alias vir
tutes eſt vna de nobilioribus Mul=
te ergo filie .i.aīe in paradiſo cōgre=
gauerunt ſibi diuicias.tu vero ſcili=
cet beata katherina ſupergreſſa es
vniuerſas.vnde videndū eſt quomō
multe filie congregauerunt ſibi diui
cias Scdo quō beata katherina ſup
greſſa es vniuerſas. Diuicie ſunt in
multiplici dr̄a.primo ſunt alique di
uicie temporales de quibus dicitur
in p̄s. Diuicie ſi affluāt nolite cor ap
ponere. Alie ſunt ſpūales vt ſunt vir
tutes et quedam ſunt diuicie eterna
les de quib⁹ dicitur in p̄s.glīa et di=
uitie in domo eius.de primis nō eſt
hic ad ꝓpoſitum:ſed de ſecundis et
tertiis pōt hic eē ad ꝓpoſitū. Iteruꝫ
diuicie ſpūales ſunt ī multiplici dr̄a
qr vel dicūtur xtutes vel act⁹ xtutū
vel dicunt dona vel grē vel puilegia
et ſic oībus mōis acciptēdo pōt dici
ꝙ beata katheria ſupgreſſa.ē vniuer
ſas Prīe ei diuicie ſpūales ſcꝫ ſicut
paciencia caritas diligentia et ſic de
aliis ſeptem virtutibus.oppoſiti ſe=
ptem peccatis mortalibus. Oēs eni
tales xtutes cōcomitant eas hn̄tes
corā deo.alie ſūt q̄ dicunt act⁹ xtutū
ſic ſūt elemoſine date vl act⁹ caritatꝭ
actus paciētie et ſic de aliis de quib⁹
dr apo.i.c. Opa ei illoꝝ ſequnt illos

Roſa inter omnes flo res optinꝫ principatū ꝑpter tria

M.E.C.D. 2016

Alie ſunt virtutes ſpūales que dicū
tur bona gratuita ſeu priuilegia ſi-
cut eſt donū predicationis donū lin
gue·eloquentie donū ſcie donū facīē
di miracula quod eſt ſupererogatio
nis ſuſcitandi mortuos. illuminandi
cecos cetera ſed facere miracula·et
virtutes inquit aug. non oībus da-
tum eſt. de ſcdo puncto dicitur tu au
tem ſupgreſſa es vniuerſas. Tu be
ata katherina ſupergreſſa es vniuer
ſas ſanctas paradiſi virgine maria
excepta. qꝛ ipſa habuit maiores vir-
tutes ꝙ habuerit aliqua ſancta tam
in vita in morte ⁊ poſt mortē. vñ tres
ſunt maneries hoim qui ſingulari-
tatem hñt in paradiſo. primi ſunt do
ctores qui certauerunt in hoc mūdo
pro fide xp̄i errores extirpando. Iſti
habent vnū premium accidētale qd
dicitur aureola doctorū et nulla mu-
lier hanc habuit aureolā dempta be
ata katherina. Aliȷ̈ ſunt qui habent
aureolam que dicitur aureola virgi
num ſicut ſunt ille et iſte qui caſtita
tem et virginitatem ſeruauerunt in
mundo. Aliȷ̈ ſunt qui habent aliam
aureolam que datꝛ eis pro effuſione
ſui ſanguinis vt ſunt xp̄i martires
qui pro lege dei fouenda et augmē-
tanda ſuū precioſuꝫ ſanguinem fu-
derunt et iſta vocatur aureola marti
riȷ̈ et has tres habuit virgo katheri
na et nulla alia mulier lꝫ plures ho-
mines eas habuerint. Nam habuit
aureolam doctorū aureolā virginuꝫ
non eſt dubium. et aureolā martiriȷ̈.
Nam habuit caput ſciſſum ⁊ in teſti-
monium ſue nitide puritatis in ab-
ſciſiōe ſui capitis exiuit lac loco ſan
guinis d collo eius. Similiter habu
it aureolam doctoratus. Et ſi quis
allegare velit paulum dicentem pri
ma ad thimotheū ſcdo Mulier in ſi
lencio diſcat cum omni ſubiectione
docere autem mulieri non permitto
ergo beata katherina nō docuit nec
predicauit. Nota ſcdm ꝙ cauetur in
legenda ſua veniens maxencius ad
ciuitatem alexandrie conuocata vtri

Aureola tripl. quā habuit beata katherina.

uſqꝫ ſexus multitudine precepit diȷ̈s
libamina offerri. cumqꝫ virgo kathe
rina ī palacio reſidens ſolius dei cō
templationi inhereret ecce ex tēplo
ydolorum repente ſonus aīalium ⁊
multimodum genus organoruꝫ eiꝰ
auribus inſonuit. cuius cauſam cuꝫ
cognouiſſet ſigno crucis pectus mu
niens. et ad delubrū ꝙ totius prope-
rans imperatori ſacrificanti ita dixit
Tibi inquit imperator et ordinis di-
gnitas et rōnis via ſalutationē ꝑfer
re mouebat ſi hec ip̄a que cultibus
demonū exhibes creatori tuo impē-
deres. qui ſermōibus virginis com
motus precepit eam ad palaciuꝫ du
ci donec ſacrificiuꝫ finiretꝛ. Cūqꝫ ex
pleuiſſet ſacrificiuꝫ et ſibi preſentari
feciſſet katherinā videns eā pruden
tem in obiectis et ſibi propoſitis tur
piter cōfuſus quid ageret penitus
ignorabat. Tandeꝫ reperto conſilio
ſapientes et quoſcunqꝫ in eloquētia
promptos habuit cōuocari precepit
vt virginem dñi diſputationibꝰ et ra
tionibus naturalibus ariſtotelis eaꝫ
confutarent Et venerunt viri ſapien
tiſſimi numero quinquaginta Et cū
virgo dñi cogitaret qualiter cum eis
ageret apparuit ei angelus dñi dicēſ
Noli timere famula xp̄i nec te terre
at phōrum contētio.. ſapientia nam
qꝫ vera xp̄s eſt qui te illos conuince
re faciet. Monitione ergo angeli ka
therina aīata phōs cōſtanter aggre-
ditur et diſputans cū eis grā dei ra-
tionabiliter ſupauit: iratus aūt im-
perator precepit eos igne cremari. q̄
cum ducerentꝛ ad comburendū ꝯuer
ſi ſunt ad xp̄m et corruētes in terraꝫ
dixerunt peccauimꝰ iniuſte egimus
eo ꝙ tuis ſanctis monitis contra-
dicere conati ſumꝰ quos famula do
mini monēs cōpuncti ſūt corde et ſi
gnātes ſe ſigno crucis ignē ingreſſi
ſunt ſed nutu diuino ignis corpa co
rum intacta cuſtodiuit. poſt hec aūt
videns ceſar eam blandiciȷ̈s aut ꝓ-
miſſis non poſſe virginē ad culturā
demonū reducere et muuera oīa vil

M.E.C.D. 2016

ſupenderet iuſſit eū ſpoliari ⁊ ſcorpionibus cedi. que cū de his oibꝰ gratias deo ageret efficereturqꝫ robuſtior iuſſit eā obſcuro carceris ergaſtulo recludi q̄ diebus aliquot ſtetit in carcere ſine comedendo aut bibendo. re liqua aūt ſue vite virtutes habentur plenius in legēda ⁊ quō cōuertit reginā: ⁊ porphiriū ad fidē xp̄i q̄ ibi videre poteris ſi egeas. Quo ad ſecūdam partē reſtat videre quicqꝫ priuilegia q̄ facta fuerūt beate katherine et q̄buſdā aliis ſāctis.

E
priuilegia
q̄ habit be
ata kathe=
rina nūe=
rantur per
totum

Nā pie creditꝰ ꝙ per tres dies ante mortez beati iohannis euāgeliſte chriſtus deſcēdit de celo ⁊ venit ad iohannē dicens ei. Johānes veni mecuz in glꝛiaz tibi a patre meo parataz. Similiter ⁊ iſtud priuilegiuz fecit xp̄s matri ſue hoc etiā beate katherine: qꝛ exiſtēte illa in carcere venit ad eā xp̄s inuitans eaz de ꝓprio ad nuptias paradiſi nec miſit ei angelū: ſꝫ in ꝓpria viſitauit eā in carcere. Et ſicut credimus de btā magdalena ꝙ ſtetit. xxx. p annos in deſerto abſqꝫ adminiſtratōne cibi ab aliquo hoīe: ita credimus ꝙ iſta ſtetit duodeciz diebus in obſcuriſſimo carcere abſqꝫ eo ꝙ miniſtraretꝰ ſibi cibus. Chriſtus tn̄ famulā ſuā nō deſeruit: ſꝫ angelica viſitatōe eā confortans viue etiā columbe obſequio q̄ ſibi erāt neceſſaria miſtrabat. Aliud priuilegiū fuit qđ habuit ſtephanus cuz eni eū lapidarēt iudei ⁊ ille leuans oculos ſuos in celū vidit gloriaz dei ⁊ ieſum ſtantē a dextris. Sic beata katherina videns quattuor rotas ⁊ in qualibet raſoria fixa ⁊ clauos acutiſſimos erectis in celum oculis tacite orōis verba ad deū fudit. Nec dū verba finierat: ⁊ ecce angelus domini deſcendēs rotas cū vehementi impetu turbinis concuſſit ⁊ quattuor milia de turba gentilium interfecit. Tertiuz priuilegiū: nā ſicut beatus andreas hortatus eſt populū ne deponeretur de cruce: ſed ibi vitam finiret amore magiſtri ſui qui in cruce ſalutem noſtram operatus eſt ob quod claritate magna te fulgebat andreas: ſic beata katherina claritate magna ipſa exiſtente in carcere fuit illa ſtrata. ¶ In morte etiam beati martini affuit angelorū magna multitudo qui felicem animam in celū deportauerūt Sic in morte beate katherine fuit multitudo angelorum quam audiuit ſibi dicentē: veni ſpōſa chriſti accipe coronam quā tibi dominus preparauit. Legimus etiam ꝙ beata barbara in fine dieruz ſuoꝝ deprecata ē altiſſimū vt nō morerentꝰ ſine confeſſione: qui eius feſtum deuote celebrarēt. Hoc etiam meruit priuilegium beata katherina erga deuz. Et in morte ſua emanauit lac loco ſanguinis: qꝛ lac denotat puritatem que fuit in beata katherina. Et ſicut ſanctus clemens fuit miſſus in exilium ſupra mare: ⁊ angeli fecerunt ſepulchrum marmoreum in quo poſuerunt corpus beati clementis et in mari edificauerūt eccleſiam in honorem ipſius. Sic ſimiliter legimus ꝙ poſt mortem beate katherines angeli deportauerunt corpus eius i vno loco nobili: ſcꝫ in mōte ſynai ad denotandum ꝙ virgo regia fuit maxime puritatis ⁊ ſanctitatis. Deus enim precepit moyſi volēte montem ſynai aſcendere vt ſolueret calciamenta de pedibus ſuis propter ſanctitatez terre ⁊ loci illius. Et quia katherine corpus fuit ibi mirabiliter collocatum per ſanctos angelos oportz dicere ꝙ fuit maxime puritatis et dignitatis apud deum. Legimus etiam ꝙ de tumulo beati nicholai exit et emanat oleuz quod ſanat vulnera infirmorum. Sic ſimiliter legimus ꝙ de oſſibus ⁊ de tumulo beate katherines emanat oleum et aqua de qua multi infirmi curantur. Rogemus igitur virginem chriſti martirem katherinaz vt impetret nobis huiuſmodi modicum olei et aque gratie vt mundati a peccatis ⁊ ſceleribus ad montem qui chriſtus eſt valeamus ſuis precibus et meri=

M.E.C.D. 2016

tis peruenire. Amen.

¶ Feria ſexta ſermo alius. Ap
plica aliquod ꝑ thema pro li-
bito tuo.

Iſo ſermone p̄cedēti de
ſecūdo ſtatu q̄ ē de defectu
bene agēdi circa quē debe-
mus mercari. Iſto tēpore
p̄ſentis miſerie anteq̄ poſſim⁹ lu-
crari regnū celorū reſtāt declarandi
pro ſermōe p̄ſti quattuor alij ſtatus
circa quos debet eſſe nr̄a occupatio
et negociatio. Quartus igit̄ ſtatus
in ordine et prim⁹ declarādus in pre
ſenti ſermone ē circa mundialē con-
uerſatiōez Pro quo nota ꝙ pōt attē
di negociatio iſta vel circa ea q̄ ſunt
in mūdo vt oē qđ eſt in mūdo aut eſt
cōcupiſcētia oculorū aut ꝯcupiſcētia
carnis vel ſupbia vite. vel pōt atten
di circa ea q̄ ſunt ꝓximi de p̄io de eo
ſcʒ ꝙ eſt in mūdo videndū eſt quō de
bemus mercari ⁊ negociari circa ea
q̄ ſunt in mundo vn̄ ea q̄ ſunt in mū
do vel ſunt ſupiora. equalia vel mi-
nora et inferiora ſuperiora ſicut pa-
pa rex impator et ſic de alijs oībus
impoꝛtātibus ſupioritatē Equalia ſi
cut corpus tuū et aīa tua vn̄ corpori
tuo debes tria. p̄io ſuſtentatōez. Se
cundo a vicijs refrenationē. ⁊ tertio
debes ei laborē. De p̄io eccl̄i. xxxiij.
Cibaria ⁊ virga ⁊ onus aſino panis
et diſciplīa ⁊ opus ſeruo. De ſecūdo
luc. xxi. videte ne grauent̄ corpa vr̄a
crapula de tertio. ps. Impinguatus
incraſſatus recalcitrauit. Tu debes
igr̄ tuo corpi ſubſtētationē vite qꝛ ſi
velis viuere opʒ illud nutrire ſʒ mo
derate et rōnabiliter qꝛ ſi cū abundā
tia acceperis cibaria non poteris re
gere illud nec domare ſʒ aīe tue do-
minabitur videte ergo ne corpa ve-
ſtra grauētur ī crapula: nā ꝓpter cra
pulā mlt̄i perierūt. eccl̄i. xxxvij. No
lite inebriari vino ī quo eſt luxuria ſi
igitur volueris illud domare et vo-
lueris dn̄ari illius onerare euʒ ieiu-

A
Mūdialis
cōuerſatio
pōt attēdi
circa duo

B
corpori no
ſtro debe-
mus tria.
De pe. di.
ij. cap. cari
tas ē in 𝔛.
ſubiectuʒ
in glo.

nijs vigilijs ⁊ diſciplīs. Nā ſi nō fue-
rit oneratū labore ſed fuerit ocioſuʒ
de facili corruet de peccato in pctm̄
vn̄ ezech. xvi. Hec fuit iniq̄tas ſoro-
ris tue ſodome abundantia panis et
ociū. hoc cōtra ocioſos q̄ nolunt ope
rari cōtra quos tn̄ dicit̄ ꝙ dn̄s poſuit
adā in paradiſo terreſtri vt viueret ⁊
operaret̄ ibi. geſi. p̄io. Sed tales cū
hoibus nō flagellātur ſed cū demo-
nibus flagellabūtur. vn̄ melius eſſet
illis ferre lapidē vnū de loco ad locū
Quarta ſit eſſe ocioſuʒ qꝛ ſi dyabo-
lus inueniat te ocioſuʒ adducet tem
ptationes innumeras ꝓpterea dicit
Greg. ſemꝑ aliq̄d boni facito vt dya
bolus te inueniat occupatuʒ. Debes
cōſequenter corpori tuo dare laboreʒ
qđ ſi recalcitrauerit ſicut equus in-
domitus cū pungere ſtimulo penitē
tie vt ſi voles eccleſiā adire vt vaces
orōni et corpus id refugiat cōpelle il
lud et nō cōſentias ſenſualitati ⁊ ap
petitui tuo naʒ geñ. iiij. Subter erit
appetitus tuus et dn̄aberis illius. ſe
cundo ea q̄ ſunt in mūdo p̄nt verſa-
ri circa ꝓximū qui aut ē ſupior infe-
rior vel equalis nā ſupiori tuo debes
reuerentiā obedientiā et orōnē conti
nuā de p̄io. p̄ia. petri ſcđo. Siue re
gi tanq̄ precellenti ſiue ducibus tan
q̄ ab eo miſſis. De ſecūdo p̄ia. pe. ij
Non tantū bonis et modeſtis ſʒ etiā
diſcolis. ſi aūt fuerit equalis debes
ei tria: primo gaudere de bono eius.
Gaudere cū gaudētibus et triſticiaʒ
de malo et incōmodū illius flere cuʒ
flentibus. Tertio debes ſubuentōeʒ
in neceſſitate maxime p̄ia. io. iij. ca.
Qui habuerit ſubſtantiā huius mū
di et viderit fratrē ſuū neceſſe habe-
re et clauſerit viſcera ſua ab eo quō
caritas dei manet in eo. Quītus ſta
tus eſt circa regionē infernalē vn̄ cū
dyabolo debes mercari. debes eñ il
li p̄io reſiſtentiā. Iaco. iiij. Reſiſtite
dyabolo ⁊ ipſe effugiet a vobis. Se
cundo debes pugnā cōtinuā ad eph.
Nō ē nobis colluctatio aduerſus car
nem et ſanguinē ſʒ aduerſus recto-

M.E.C.D. 2016

res et pncipes tenebrarũ harũ cõtra ſpũalia neq̃cia in celeſtib⁹. vñ greg. debilis ẽ hoſtis q̃ nõ vicit niſi volẽtẽ ideo ſi nõ ↄſentias pctõ nõ peccabis Tertio. dyabolo debes inimicitiã nõ nature ſꝫ pctõ ſuo q꞉ non dꝫ odiri in quantuꝫ dei creatura ſꝫ q꞉ ẽ adverſa rius creature hũane. adverſarius vi detur dyabolus tanq̃ leo rugiẽs cir cuit querẽs quẽ devoreꝫ. pria. pe. v. c.

Rate ne fuga vr̃a ꝛc. Qui cauet laqueos ſecurus erit ꝓuer. x. Hoc verbũ q̃drupli cẽ hꝫ ſenſum ſcðm diſticta obiecta q꞉ dicit ſapiẽs q̃ ſicut aues capiunt la queo et piſces hamo ſic hoies in tẽ pore malo. Primo igr̃ ſic exponit q̃ ca uet laq̃os pctĩ cõmittẽdi ſecurus erit ab euaſiõe pene eterne. Nã nõ pri⁹ ẽ deus vltor ſcðm aug q̃ hõ ſit pec cator. ſecũdo ſic q̃ cauet laq̃os pctĩ iã cõmiſſi eos laq̃os rũpendo ꝑ pniam ſecurus erit de indulgẽtia: nã ſi im pius penitẽtiã egerit de pctõ ſuo oĩꝫ impietatũ eius nõ recordabor. ezec. xviij. Tertio ſic q̃ cauet laq̃os prela tiõis vbi ſunt maxia picula ſecurus erit a ſolicitudie et liber hic poteris ſi volueris loq̃ prelatis q̃ deſiderant bñficia et prelatões nõ ꝓſunt ſed vt preſint iuxta paulũ dicentẽ q̃ bñ pre ſunt duplici honore digni ſunt. Et q̃ male preſunt cruciatu digni ſunt du plici. Quarto ſic q̃ cauet laq̃os ſcilꝫ demonis aliciẽtis et blandiẽtis ſecu rus erit in die iudicij q꞉ ſi nullũ vis tiere tiore pene bñ agas. de prio dicit ps. laq̃us ↄtritus ẽ et nos liberati ſu mus: de ſcðo idẽ in. ps. dirupiſti dñe vicula mea: de tertio q̃ bñ preſũt pre ſbiteri duplici honore digni ſũt pria ti. v. ca. Hec ꝑ expoſitõe vborũ dicta ſunt orate ꝛc. Pro prima igr̃ pte ſer monis declarãda viſo precedẽti ſer mone de q̃rto et quito ſtatu circa q̃s in hoc mũdo debem⁹ negociari. Cõ ſequẽter in ſermone pñti vidẽdi ſũt aliĩ duo ſtatus circa q̃s opꝫ mercari tpe iſto ſi voluerim⁹ mercedẽ ĩ cele ſti regno cõſeq̃. Sextus ẽ ſtatus ver ſat circa regionẽ celeſtiuꝫ ꝛ paradiſi ꝓpterea dicit btũs greg. In quadaꝫ collecta ibi nr̃a ſixa ſint corda vbi vra ſunt gaudia ꝛ circa regiõeꝫ hui⁹ ſta tus ↄſiderãda ſũt tria gl̃ioſa fructu oſa ꝛ gaudioſa. De prio gl̃ioſa dicta ſũt de te ciuitas dei et gl̃ia et diuitie in domo ei⁹ De ſcðo inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue et cañ. bibite vinũ dilectiſſimi ꝛ iebriamini kariſſimi. i. inebriami amore diuio. De tertio gau diũ et leticiã obtinebunt: prio ẽ circa regionẽ padiſi debes reſpicẽ q꞉ illa ẽ gl̃ioſa ibi eni abũdat oĩs gl̃ia et illic ſunt oẽs diuitie et delicie et cũ obꝫ ſit delectatiuũ potẽtie qñ ẽ ꝓporciõa tum et cõuentẽs. mõ ſic ẽ de obiecto illo gl̃ie qð ẽ pulcherrimũ ꝛ delecta bile iõ ibi ẽ abũdãtia diuiciaꝝ et gl̃ie Scðo debem⁹ amore diuio iebriari faciẽtes cor nr̃ꝫ et intentõeꝫ in dño q̃ iuxta. ps. nos enutriet. Et ſic aſpice re gaudiũ ꝑfectũ beatoꝝ. Nã ĩ padi ſo ẽ ſumũ gaudiuꝫ ſine triſticia aliq̃ ibi etiã abũdãtia oĩꝫ bonoꝝ nõ nulla indigẽtia. Septim⁹ ſtat⁹ circa queꝫ debꝫ nr̃a itẽtio verſari nr̃a negociatõ ſe hꝫ circa regionẽ diuie maieſtatis in ſe. et ĩ iſta tria ſũt ↄſiderãda. Pri mo iudicioꝝ diuioꝝ ꝓfunditatẽ. ps. Judicia dei abiſſ⁹ m̃lta. Ro. xi. O al titudo diuiciaꝝ ſapie et ſcie dei q̃ in ↄprehẽſibilia ſũt iudicia ei⁹ et iueſti gabiles vie ei⁹. Scðo dulcedis ſuaui tatẽ. ps. quã magna m̃ltitudo dulce dis tue quã abſcõdiſti timẽtib⁹ te. ter tio maieſtatis ſublimitatẽ. gre. Si ↄſi derem⁹ q̃ ꝛ quãta ſũt q̃ nob ꝓmittũt in cel vileſcũt aio oĩa q̃. habent ĩ ter ris. vñ yſa. vi. ca. Uidi dñm ſedenteꝫ ſuꝑ ſoliũ excelſum et plena erat oĩs terra maieſtate eius. Quam ꝓfun da ſint dei iudicia patuit in eiectiõe primi parentis a paradiſo terreſtri propter preuaricationem mandati patuit in iuda queꝫ dampnauit in pi lato et ĩ malo latrone ꝛ ĩ bono latrõe cui dedit padiſuꝫ ꝛ ĩ pleriſq̃ aliĩs q̃s dãpnauit ꝑꝑ m̃lã ſua ꝛ alios ſaluauit ꝑꝑ bõa merita. nõ ei ẽ iudiciũ dei vt

A
Cauere la
queos põt
q̃druplicit
intelligi

B
In legati
one celeſti
orum tria
ſunt conſi
deranda.

C
Negocia-
tio circa di
uinã male
ſtatẽ extri
bus atten-
ditur.

M.E.C.D. 2016

hominũ qꝛ iudices aliq̃n fauore victi
aut munerib⁹ ſupra perã tũc iudici-
um fauẽdo diuitibus ⁊ pauperes de
p̄imẽdo. Sed apud deũ nulla ẽ pſo-
narũ acceptio. iudicat eni ſcđz meri-
ta ⁊ demerita. Quam vero ſit dñs ſu
auis ⁊ mitis in expectando de pctõꝛi
bus vltionẽ p;z in miſeris pctõꝛibus
quos in dies expectat ad penitentiaꝫ
Ideo mĩe domini qꝛ nõ ſumus cõ-
ſumpti quia nõ defecerũt miſeratio
nes eius. Treñ. iij. ca. Nec eſt apud
eũ ſicut apud reges ⁊ p̄incipes q̃ ſi
offendant vix volũt indulgere offen
ſam. Deus aũt miſericors vnũquẽ-
q; ad penitentiã; recipit. Quam aũt
ſit eius ſublimitas et maieſtas ma-
gna oñdit ezechiel dicẽs vidi dñm ſe
dentẽ ſup ſoliũ excelſuꝫ ⁊ eccleſia in
p̄efatiõe aſcenſiõis. Qui aſcendẽs
ſup oẽs celos ſedenſq; ad dexterã tu
am ꝛc. P;z etiã iudicãdi viuos ⁊ moꝛ
tuos a patre data ptãte qꝛ filijs hoĩs
Io. vi. Cõſiderate igit̃. hos ſeptẽ ſta
tus et in his vos exerceatis oꝛantes
ne fuga veſtra ꝛc. ¶ Pro ſecũda par
te huius ſermonis videnduꝫ eſt. quõ
ille qui p̄dit negociãdi tempus gau-
dijs p̄iuat̃ oib⁹. Eccli. xli. O moꝛs
q̃ amara eſt memoꝛia tua hoĩ abun
danti diuitijs. Et merito amara qꝛ
moꝛs pctõꝛũ peſſima. Nã qui in hoc
infelici mũdo delectant̃ in ſuis luxu
rijs ⁊ ſuperbis auaritijs p̄iuabunt̃
gaudijs oibus qꝛ dãnabunt̃ eternali
ter. Melius fuiſſet talib⁹ fuiſſe pau
peres et comediſſe panẽ ſuũ cũ aqua
doloris et amaritudĩe q̃ tot ⁊ tãtas
poſſeſſiões hereditates ⁊ ſic de alijs
et tot habuiſſe aurũ et argentũ cũ tñ
vix voluiſſent exponere denariũ p̄ ſu
ſtentatiõe vite et ſic miſerabiliter dã
nari qꝛ talibus tũc nichil p̄derũt di-
uitie ſue. vñ Bernar. Fac bene dum
viuis poſt moꝛtẽ viuere ſi vis. Moꝛs
enim ẽ mala qꝛ amara ſupple et deſi
derata auferent̃. Eſt ⁊ peioꝛ qꝛ quic-
quid fugiſti dũ viueres poſt moꝛteꝫ
tibi dabitur ſi fugiſti infirmitates ſi
fugiſti moꝛteꝫ dabit̃ tibi. Et queres

D
Quam moꝛs ſit amara is q̃ p̄dit nego-ciatõis tp̃s

moꝛi et nõ poteris. Malũ eſt enĩ ali-
cui dare quod nullo vult habere ſed
oĩno refugit. Eſt etiã peſſima qm̃ cõ
tra hec incõmoda et mala nulla vn-
q̃ poterũt tibi adhibere remedia. ſe
mouebũtur a te ergo q̃ dilexiſti ⁊ da
buntur q̃ refugiſti nec vlla dabunt̃
remedia ſed ſine fine dãnaberis. Et
in moꝛte a deo derelinq̃ris. Nã tunc
dicet inimicus pſequar p̄ tentatõem
Et cõp̄rehendã p̄ conſenſum et diui
dam ſpolia a te amouẽdo bona ope-
ra ⁊ ſic. iplebit̃ aĩa mea laboꝛe ⁊ dolo
re perpetuo. Et ſicut cũ foꝛtis arma
tus cuſtodit atriũ ſuum dicit in pace
ſunt oĩa q̃ poſſidet. Si aũt foꝛtioꝛ il-
lo ſuperuenerit ab eo auferet̃ q̃ ha-
bet et ſic captiuus ducet̃ ad carcereꝫ
Sic nobis facit dyabolus ſi nõ reſi-
ſtamus ⁊ armemur virtutibus. indui-
te ergo vos armatura dei vt poſſitis
ſtare aduerſus inſidias dyaboli.

M.E.C.D. 2016

¶ Dñica pria aductus ſermo pmus
Ecce rex tu⁹ venit tibi mā
ſuetus. Mat. xxi. Hec ver
ba habētur recitatiue aūt
in euangelio pñtis dñice.
Ariſtoteles .ij. Poſteriorū dicit ꝙ
virtutes cognoſcunt per ſuas opera
tiones vel per habentiū illas opera=
tiones ſicut dicimus ꝙ oē reubarba
rum ē actractiuū colere. Jō dicimus
ꝙ eſt ſanatiuum colere preterea dici
mus ꝙ hec herba que eſt reubarba=
rum ē colere ſanatiā. Et vbi ſunt ma
iores operatōes virtutū dicimus ibi
eē plures virtutes et fortiores vt qñ
quis infirmat datur ſibi emplaſtrū
cōfectū ex herba que aliqñ eſt ſanati
ua. Similiter ad epulū condiendū
ponuntur herbe in poto cum virtus
herbe oſtendit per ſuā operationem

A Diuīa po=tētia oſtenſa eſt

Ad propoſitū potētia dei ſicut legi=
mus in decurſu ſacre ſcripture oſtē
ſa eſt in rerū creatione. Gen. prio di=
cit et facta ſunt ipſe mandauit ⁊ crea
ta ſunt qđ nulli alteri potētie pōt cō
uenire ſapia vero in rerū ordinatiōe
vnde. ps. ciij. Oia in ſapia feciſti alti
tudinē celi ⁊ pfunditatē abiſſi quis
dimēſus ē q̄ſi dicat null⁹. Juſticia ve
ro oñdit in malorū punitōe q̄ patuit
prio in deſcēſu luciferi ī diluuio gen.
viij. ⁊ ī ſodomitis. Gen. xix. Et ī filijs
iſrael qui fornicati ſunt cū filiabus
moab. nu. ij. ca. vñ. ps. Apta ē terra
et deglutiuit datan et abirō reſtat vt
eius mīa oñdat quā petit dauid ſibi
oñdi in pſona eccl'ie dicēs oſtēde no
bis dñe mīaꝫ tuā. Et eccl'ia in princi
pio miſſe vias tuas dñe demōſtra mi
chi. Dicit ergo ariſt. ꝙ virtutes oſtē
dunt p ſuas opatōes vt qñ infirmat
q̄s accipit amplaſtrū. Similit ponū
tur herbe in poto ſaluia petrociliū
et ſic de alijs vt dāt aliquē guſtū et ſa
porē epulo. Si infirmaret q̄s et acce
deret ad eū medic⁹ qui nō poſſet eū
ſanare nec mederi. quid illi pdeſſet
certe nichil. Similiter ſunt plures
clerici q̄ ſciūt ſcripturas veruntñ ſi=
bi ſolis et nō alijs pficiūt. Nulla co
rum opatio oñdit. pbatio dilectōnis
inqt Gre. exibitio ē opis vbi ergo ſūt
maiores virtutes ibi ſunt maiores
operatōnes. Ad ppoſitum virtutes
q̄ ſunt in deo vt bonitas ſapia iuſti=
cia nobis notificant p ſuas opatōes
vt potētia in rerū creatiōe. Credo in
vnū deū patrē oipotentē ⁊c. nā deus
ſolo verbo creauit oīa angelos hoiēꝫ
celū ⁊c. Et p hoc differt pductio a cre
atione q̄ꝛ pductio pſuppōit materiā
Creatio autē nichil exigit prefuiſſe.
Sapientia vero oñdit in rerū diſpo
ſitione ⁊ ordinatōe. Naꝫ angelos fe
cit ⁊ creauit nobiliores hoībus q̄ ad
naturalia vt etiā preeſſent hoī hoīes
vero pfecit ceteris aīantibus ⁊ vt di
citur. Mar. vij. Bene oīa fecit. iuſti
ciā aūt oñdit in punitōe malorū vt in
decenſu luciferi de celo q̄ vt dicitur.
Eſaie. xiiij. Aſcendā ſup altitudinē
nubium et ſimilis ero altiſſimo ⁊ ſi=
militer in diluuio in ſodomionutis
quos iabſorbuit terra ⁊ in datham
et abyrō q̄s deglutiuit terra et ī alijs
innumeris punitōib⁹ q̄ patēt ſcriptu
ram legēti. Conſiderās aūt dauid ꝙ
nō oñderat mīaꝫ ſuā hāc in pſona ec
cleſie precatur ſibi oñdi et toti gene=
ri hūano dicēs. Oñde nobis dñe mi=
ſericordiā tuā ⁊c. et ſi q̄ras. q̄ eſt hec
mīa: ē vt digneris nr̄i miſereri et ha
bere pietatē de nobis cui rñdet ver
bū ppoſitū. Ecce rex tuus venit tibi
māſuetus. exulta igr̄ ſatis filia ſyon
q̄ꝛ venit tps mīe. ¶ In pñti ſermone
ſicut et in ceteris ſeq̄ntibus tractan
do materiā aduētus. Due erūt ptes
pria erit q̄ſtionis theologal' deciſiua
Scda erit matrionij xpi ⁊ aīe decla=
ratiua. vñ īcarnatio ē quodā matrio=
niū p qđ xps verbū ī dñis aſſumpſit
duas naturas in eodē ſuppoſito vide
bimus ꝗ in ſcda parte de mr̄imonio
xpi et aīe rōalis et de cōditōibus req̄
ſitis in mr̄imonio. vñ notādū ē ꝙ in
carnatio ē op⁹ mīe. Creatio vero re
rū et diſpoſitio earūdē ē opus ſapie.
Malorum aūt punitio fuit opus iu=
ſticie preterea ne puniamur ſicut et

M.E.C.D. 2016

plerisq; qui experti ſunt opus iuſti-
cie oꝫ credere ꝯſilio pauli in epl'a ho
dierna ad Ro. xiij. Abijciamus opa
tenebraruꝫ et induamur arma lucis
vt ſicin die honeſte ambulemus di-
ſponamus cōſcias nr̄as vt digne re-
cipiamus ſaluatorē noſtrū ſicut faci
unt ciues alicuius ciuitatis q̄ in ad-
uētu regie maieſtatis ſuas diſponūt
domos vicos ⁊ plateas mundant ⁊c.

Nota

q̄ꝫ turpia et vilia abijciūt. Et ſi hec
terreno regi faciūt cuius glia vt flos
feni aruit ⁊ trāſit velut vmbra. Quā
tomagis nos verbo incarnato crea-
tori nr̄o ⁊ ſaluatori vēturo ad nos in
die natiuitatis debemus feces ⁊ im-
mundicias a cōſcientijs expellere vt
digne poſſimus ſuſcipere inſitū ver
bum quod pōt ſaluare aĩas noſtras.
Jaco. pmo. Aduētus igit̄ ē opus mi-
ſericordie ⁊ mĩa reſpicit miſam. Maꝫ

B
Miſerie hūane propter pctm̄ adē ſepteꝫ

miſerijs mĩa per neceſſaria ē. vn̄ na
tura hūana ꝓpter ade preuaricatōeꝫ
ſeptē habuit miſerias. Pria fuit de
iectio. ⁊ iſta fuit triplex ſcꝫ nature cō
ditionis et loci. Secūda fuit pacis a-
miſſio ⁊ hec fuit triplex ſcꝫ pacis pe
ctoris: pacis hoīs: et pacis eternalis
Tertia fuit mutatio q̄ fuit triplex. ſ.
libertatis: dignitatis: et pugnitatis.
Quarta fuit icurſio et hoc pene cul
pe et nocumēti ab extrinſeco ſeu ne
quitie. Quīta ē ſpoliatio. et ē triplex
innocētie gratie et donoꝝ ſeu virtu
tum. Sexta fuit ꝓſtratio et fit tripli-
citer q: nō ſentit mala q̄ incurrit: nec
bonū qd amittit nec alimētū recipit
aut ſi recipiat nō retinet aut cuſtodit
Septima ē vinculatio ⁊ ē triplex ſcꝫ
ſcd'ꝫ qd triplex ē potētia ſcꝫ rōalis cō
cupiſcibilis et iraſcibilis. Pria igit̄
miſeria incurrerat natura hūana ex
pctō ade q: ſ. fuit a facie eiꝰ deiecta
ſicut qn̄ aliqs tradidit regē. Rex talē
vult audire loq aut videre ſed exul
mittit̄ extra regnū ſuū. Sic pmus
parēs nō fuit a facie dn̄i delectꝰ. In
natura cōditioneꝫ loco. primo in na-
tura: nā nō ſumus ſicut adā cū pmo
fuit creatus q: ſi nō peccaſſet ignis
te nō potuiſſet cōburere: aqua te nō
potuiſſet ſubmergere nec alia elemē
ta aut etiā terre aīantia tibi potuiſſēt
nocumētū inferre. Sꝫ mō oēs naſci
mur filij ire et nemo mūdus a ſorde
nec infans vnius diei cuius eſt vita
ſup terram et ſumꝰ in ira dei noſtri
quoaduſq; fuerimꝰ aqua baptiſma-
tis abluti. Et felix cōditio pecoꝝ bru
toꝝ cū ſunt in vētre aut extra vētrē
matris non ſunt in ira dei ſui ſed fa
cta eſt ante infuſio iā ſumus filij ire
Odibilis ē deo impius et impietas
eius ſapie xiiij. Iniquos odio habui
dicit. ps. Et q: pmꝰ hō peccauit ītō
tota poſteritas pctm̄ incurrit: et ſi nō
peccaſſet nullus fuiſſet dānatus q:
nulli peccaſſent. ⁊ q̄ dānabunt̄ nō fu
iſſent. vn̄. Gre. Fatendū eſt pmos ho
mines a deo ſic fuiſſe inſtitutos vt ſi
nō peccaſſent nullū genꝰ mortis ex-
perirent̄ ⁊ nequaq̄ filios ꝑditōis ge
neraſſent. Sꝫ ꝑ pctm̄ mors intrauit
in orbē. Ro. v. ca. Et ītō hō cum in ho
nore eſſet nō intellexit cōparatus eſt
iumētis inſipiētibus ⁊ ſilis factus ē
illis. ¶ Scd'a miſeria ē pacis amiſſio

C
Pacis triplicis amiſſio ex pctō ade

et hec pacis pectoꝝ. Job. xxv. Quis
reſiſtit tibi et pacem habuit q̄ſi dicat
nullus: et etiam pacis eternalis. yſa.
xlviij. ca. Nō eſt pax impijs dicit dn̄s
vn̄ ſcd'm qd te diſponis deus tibi in-
fundit gratiā ſuā. Et ſi nō es in gra-
tia dei tu nō es in pace. nā nō habes
pacē pectoris ſeu cōſcīe q̄ eſt īter cor-
pus et aīam et iſtā pauci habēt ſꝫ cō
tinuā guerrā et diuiſionē nā corpus
vult luxuriaꝫ et aīa nō: corpus vult
dormire ⁊ aīa vigilare ⁊ ſic de alijs
hec ſibi inuicē aduerſant̄ vn̄ paulus
ro. vij. c. video aliā legē ī mēbris me
is repugnantē legi mētis mee. Alia
eſt pax hoīs quaꝫ nō habēt hoīes ad
hoīes videmus eni q̄ continue ſunt
guerre bella et diuiſiōes ⁊ hoc fecit
pctm̄ ade et noſtra que in dies com-
mittimus. Alia ē pax eternalis et nō
eſt pax impijs dicit dn̄s ſcꝫ eternalis
q: ipij gerūt guerrā ꝯ deū iniqtates
veſtre diuiſerūt inter vos et deuꝫ ve

M.E.C.D. 2016

ſtruz.yſa.lix.cap̄.et iob.xv.Cucurrit
aduerſus deū erecto collo et pingui
ceruice armatus ē cōtra eū tales ſūt
ſupbi luxurioſi īuidi q̄ lata via am-
bulāt pene in oībus vicijs tales faci
unt deo guerrā ſȝ dyabolus faciet il
lis guerrā aliqñ mirabilē ī mortis ar
ticulo qñ illis ſupatis ſecū ducet ca-
ptiuos ad inferna. Tertia miſeria ē
mutatio ſcȝ libertatis dignitatis ⁊ pi-
guitatꝭ. De pria q̄ facit pctm̄ ſeruus
eſt pcti. Jo.viij.et ſcda pe.ij. A quo
q̄s ſupatus ē. et eius ſeruus factus
eſt.de ſcda Jo.i.dr̄ dedit eis ptātē fili
os dei fieri ſed io.viij.dicit.ps.vos
ex patre dyabolo eſtis.de tertio dicit̄
eſt diues cuȝ nichil hēat pr̄io ꝙ pl̄es
erāt liberi q̄ facti ſunt ſerui ꝓpt̄ pec
catū ſuū q̄ eſt mulier q̄ꝯtētari poſſet
ꝙ ācilla dn̄aret ī domo ſua et ꝙ ſpō-
ſus illiꝰ ſocietatē haberet cū ancilla
a qua haberet filios et vellet illos le
gitime ſuccedere hereditati ꝟo cre-
do nullā eſſe et nō immerito vnde ad
galr.iiij.Nō erit heres filius ancille
ſed libere q̄ facit pctm̄ ſeruus ē pcti
et primꝰ erat liber nūc aūt factꝰ dya
boli ſeruꝰ. Ecce mirabilē mutatōeȝ
de libero ſeruū de dn̄o famulū fieri.
Alia ē mutatio dignitatꝭ ioh.i.dedit
eis poteſtatē filios dei fieri tu talē ha
bebas poteſtatē ꝙ poteras effici fili-
us dei:ſȝ pctō adueniēte iā nō es dei
filius ſed dyaboli. Jo.viij.dicit xp̄s
iudeis.Qn̄dā vobis patrē veſtrū vos
ex patre dyaboli eſtis nō creatōe ſed
imitatōe. O deus eterne quō differt
filius dei a filio dyaboli Alia ē muta
tio pinguitatis ſi quiſpiā diues mer
cator hn̄s burſaȝ plenā caderet ī ma
gno infortunio et pderet oīa ſua di-
ceret ꝙ burſa ſua eēt macra burſa il
lius eſt depinguata ſic fit de nobis q̄
qñ ſumus in grā ſumus pigues qñ
aūt in pctō efficimur macres.Sic fa
ctuȝ fuit de pr̄io nr̄o parēte q̄ qñ pr̄io
creatus eſt factus ē pinguis ī oībus
diuitijs.oīa ſubieciſti ſub pedibꝰ etꝰ
fuit eīn dotatus donis naturalibus
quo ad corpus ⁊ gratuitis q̄ ad aīam
nā infuſa ē illi ſciā rerū a deo vt res
agnoſceret in ꝓprio gn̄e et oſtēſis ſi
bi rebus noīa illis impoſuit plures
ſunt periti ī vna arte q̄ ſunt inſcij in
alia vt erit q̄ſpiā mgr̄ in theologia q̄
intelliget theologiā et ſcripturaȝ ſa-
cram ſed nichil hȝ de alijs ſciētijs ſȝ
adā oīa cognoſcebat Et hec oīa ami
ſit p pctm̄ et non ſibi reſeruauit niſi
corpꝰ fragile pronū ad oē malū ſȝ tñ
ca q̄ amiſit potes recuparet ⁊ hoc me
diante xp̄i aduentu. Nā ſi pdidiſti li
bertateȝ et factus es ſeruus dyaboli
potes iterū ſi volueris effici filiꝰ dei
per pctm̄ incurreras mortē eternā ſȝ
per penitentiā deus delebit pctā tua
vt dyabolus ſupra te nullam de pctō
cōtrito poſſit habere poteſtatē vt ſi q̄
eſſent in carcere ꝓ offenſa in regiaȝ
maieſtatē cōtracta:et rex ſua clemen
tia a carcere eos abſoluat ⁊ a viculis
et illis remittat offenſā ſi poſt prepo
ſitus ciuitatis vellet eos coartare ite
rum et recludere eos in vinculis di-
cendo nunq̄d vos tali die cōmiſiſtis
talē offēſaȝ ducemi p̄ſes iterȝ ī carcē
poſſent rn̄dere nō ibimꝰ qm̄ obtinui
mus remiſſionē de offenſa noſtra a-
pud regē Quarta miſeria ē incurſio
pene culpe et neq̄cternā per pctm̄ in
curriſti malū pene eterne. Et ſi non
veniſſet redemptor noſter ⁊ incarna
tus nō fuiſſȝ incurriſſes aliud malū
ſcȝ priuatōeȝ viſionis diuine ſȝ p ad
uentū filij dei ab his malis et penis
liberamur Nā ab inſtanti cōceptiōis
et incarnatōis in infuſiōe aīe in cor
pore p̄ntauit xp̄s meritū īcarnatōis
et fructū paſſiōis volūtati diuine q̄ꝺ
fuit ſufficiēs et acceptū a volūtate di
uina ad remittēdū et delēdū cyrogra
phū.et oē malū taȝ culpe q̄ȝ pene.ꝛc.
Quinta pena eſt ſpoliatio gratie ſcȝ
glorie et donorum que ſunt remedia
ad veniam obtinendam et ornamen
ta anime. Nam cuȝ erimus in para
diſo domino annuente gratie et vir-
tutes erunt ornamenta anime noſtre
coram deo. Nā nō induemur tunica
panni ſȝ tunica virtutis gratie ⁊ inno

M.E.C.D. 2016

centie: nec verecūdabimur ſicut non verecūdaris mō videndo paruulum nudū. Adā vero his tribus fuit ſpoliatus et adhuc plures ſic ſpoliātur his virtutibus. Nā ſi ſit aliqua pulchra femina licet ſit caſta: tñ eſt ſupba: ſi ſit diues: ē auara ⁊ ſic de alijs. et ſic ſpoliant̄ virtute pfecta. Sexta

Figura.

fuit proſtratio. luce. habet pabola de hoie diſcedente ab ieruſalē in therico q̄ incidit in latrones: qui etiaꝫ ſpoliauerūt eū ⁊ plagis impoſitis abierūt ſemiuiuo relicto ⁊ tria habet mala q̄ ille dicitur ſemiuiuus qui non cōſiderat nec ſentit malū qđ incurrit vel habet ⁊ nō recogitat bona q̄ perdidit ⁊ penā quā incurrit ſꝫ quod peius eſt ſeipſuꝫ cognoſcere nequit. tales ſunt pctōres qui quaſi ſunt obſtinati in ſuis pctis vñ tales merito dicuntur ſemiuiui vñ ſunt tria ſigna p que quis pōt cognoſcere egrotuꝫ de primo moriturū.

D ſigna tria quibus cognoſcit̄ qs de primo moritur⁹.

Primū eſt qñ oculus dexter ē clauſus. Scđo qñ dant̄ ſibi oīa q̄ petit ⁊ nichil horū retinet. Tertio qñ amplius nō ē i eo pulſus yſa. vi. Exceca cor populi huius ⁊ aures eius agra: vt videtes nō videant et intelligētes nō intelligāt ne forte tāgit liberū arbitriū cōuertant̄ ⁊ ſana eos: lꝫ ergo deus ſciat deteriate q̄ ſūt ſaluādi ⁊ dānandi tñ p cōiecturas aliquas ⁊ p ſigna aliqua poſſumus iudicare aliquē fore dāpnāduꝫ.

ſigna tria qb⁹ cognoſcit̄ qs dānandus.

Primum ſignū eſt cecitas mētis. vñ oculus dexter dicit̄ eſſe clauſus qñ peccator nullā ꝯſiderationē habet circa celeſtia ⁊ gaudia paradiſi nec timet iudiciuꝫ dñi nec manus dñi in q̄bus horrendū eſt incidere nec terret̄ penis inferni ſi oculo dextro nichil videt: ſꝫ bñ ſiniſtro q̄ ſemp habet oculum ad tpalia ⁊ tranſitoria ⁊ anhelat ad illa. ē primū ſignū dānatōis i aliq̄ Scđꝫ ſignū ē qñ nihil retinet ex his q̄ ſibi apponunt̄ hoc tāgit doctos et ſcientificos ⁊ predicatores q̄ alios docent ⁊ ſciūt bonū ⁊ malū ſꝫ peius operant̄ q̄ ſimplices hoc tāgit ſimiliter predicationē audiētes q̄ nihil retinēt tales iuxta apoſtolū iacobū pmo cap. Sunt verbi auditores ⁊ nō factores qui cōparant̄ viro cōſideranti vultū natiuitatis ſue i ſpeculo Tales ſunt ſimiles q̄buſdā q̄ in ſpeculo vidētes faciē ſuā ſorde aliqua polutā incauſto aut luto ⁊ tamē nō lauēt nec abiſciunt. Sic ⁊ hi audiēdo predicatiōeꝫ ⁊ verbū diuinū ſꝫ nichil horū q̄ dicit predicator faciūt q̄ nō cōſiderāt mala q̄ incurrūt: nec bona que perdunt

Nota

Tertio qñ nō habet pulſuꝫ. p pulſuꝫ intelligim⁹ bonā operationē ⁊ rectā intentionē hec incōmoda paſſa ē natura humana ex pctō ade q̄ per aduētum noſtri mediatoris ſunt anullata hoc pretendūt verba que a principio ſumpſimus. Ecce rex tuus venit tibi manſuetus.

¶ Sermo ſecūdus eadē die.

Ecce rex tuus ⁊c. Orige. de ritu eccleſiarū. Exponēs illud. Eſaie. primo cap. qđ legit̄ in officio hodierno. Omne caput languidū ⁊ oē cor merens. A planta pedis vſq ad verticē nō eſt in eo ſanitas. Per aduentum xpi fidelibus venit medicina vniuerſalis. Et cūctis patuit via ſalutis: et ſicut in ortu ſolis medicina ē magne virtutis ⁊ vtilitatis. Sic in aduentu et ortu ſolis xpi qui eſt ſol iuſticie et ſplēdor lucis eterne generi humano data eſt medicina fidelibus cunctis.

Figura

Quod figuratū fuit quarti re. xx. ca. vbi habet̄ quō egrotauit ezechias vſq ad mortē ⁊ venit ad eū eſaias dixitq ei pcipe domui tue morieris tu ⁊ ñ viues. Qui ꝯuertit faciē ſuā ad parietē fleuitq fletu magno. et anteq̄ egrederet̄ eſa. mediā ptē atrij fact⁹ eſt ſermo dñi ad eū dicēs. Reuertere ⁊ dic ezech. Audiui orōēꝫ tuā vidi lachrimas tuas ⁊ ſanaui te. Die tertio aſcēdes templū dñi. Sꝫ ⁊ liberabo te de manu regis aſſiriorū ⁊ ciuitatem hāc ptegā pter dauid ſeruū meuꝫ Et dicit eſaias. Afferte maſſaꝫ ficorū quā cum attuliſſent facto amplaſtro poſito ſup vlcus ei⁹ curatus eſt

M.E.C.D. 2016

dixerat autem ezechias ad yſaiam.
Quod erit ſignū quia dominus me
ſanabit et quia aſcenſurus ſum die
tertia templum dn̄i :hoc erit ſignuꝫ
a domino quod facturus ſit ſermo=
nem quem locutus eſt. Inuocauit
eſaias propheta dn̄m et reduxit vm=
bram per lineas quibus iam deſcen
derat in horologio archam retrorſū
decem gradibus. Moraliter et ſpūa
liter loquendo per ezechiā regē egro
tum genus humanum intelligitur.
Nam ꝙ fuerit egrotum patet per
aug.. Magnus de celo venit medicꝰ
quia mundus totus iacebat egrotuſ
Per eſaiam prophetā xp̄s interpre
tatur qui attulit medicinam de maſ=
ſa ficorum:q2 vꝫ naturaꝫ nr̄am ⁊ am
plaſtrum accepit in vtero virginis ⁊
ſuper corpore ſuo et aīa poſita. ſunt
vlcera ⁊ pctā hūani generis pr̄ia pe.
ſcd̄o. Peccata noſtra ipſe tulit ſuper
lignum crucis in corpe ſuo. Et eſaie
liij. Langores noſtros ipſe tulit:⁊ do
lores noſtros ipſe portauit cuiꝰ liuo
re ſanati ſumus. per hoc autem dici
tur ꝙ reducta eſt vmbra per decē li=
neas quibus iam deſcēderat ī horo
logio archam intelligitur chriſtus
minoratus ſub nouē ordinibꝰ ange
lorū. vnde Minuiſti eū paulominuſ
ab āgelis noſtrā naturā. ſ. aſſumēdo
Et eſaie. liij. humiliatus eſt. atritus
eſt ꝓpter pctā nr̄a. Per maſſaꝫ aūt
ficorū intelligunt medicamēta ſani=
tatis ſacramēta videlicet et remedia
quibus mediantibus poſſumꝰ nunc
ſalutem conſequi. Unde pro intelle=
ctione auctoritatis notanduꝫ. Nam

Leſa fuit hūana natura ꝑ peccatum ade in omnibꝰ ſuis potentijs,

leſa eſt humana natura. A plāta pe
dis vſqꝫ ad verticē. leſa eſt inꝙ aīa
intellectu per ignorantiā. in volunta
te per maliciam. in potentia et iraſci
bili per paſſiones. In concupiſcibili
per concupiſcētias. de primo ſopho=
nie primo. Ambulabunt vt ceci quia
dn̄o peccauerūt. de ſcd̄o geneſis. liij.
videns autem deus ꝙ cuncta cogita
tio hominis intenta eſſet ad malum
dicit penitet me feciſſe hominez, de
tertio michee pr̄io capi. Infirmata ē
in bonum qꝫ habitat in amaritudi=
nibus. de quarto ad gala. quinto. Ca
ro concupiſcit aduerſus ſpm̄ et ſpūſ
aduerſus carnem. Et ſic hec ſibi iui
cem aduerſantur. Natura ergo hu=
mana leſa fuit in quattuor partibus
ſuis ſecunduꝫ ꝙ ſunt quattuor por
tiones aīe. Et ſcd̄ꝫ illa ponūtur qua
tuor virtutes cardinales. Nā ī itelle
ctu ponitur prudentia. ⁊ modo poni
tur ignorantia. Nam ambulabunt
vt ceci quia dn̄o peccauerunt. Unde
adam enim in principio ſue creatio
nis habebat noticiā oīm rerū et ha
bebat prudentiā in intellectu pꝰ pec
catum ſuum factus eſt: cecus ⁊ igno
rans. Similiter leſa fuit voluntas
in qua ponitur iuſticia. ſed leſa fuit ꝑ
maliciam. Nā videns deus ante di=
luuium ꝙ cuncta cogitatio homīs
eſſet ad malum prona et intenta. mi
ſit diluuium ſuper terraꝫ. ſed an re
generat tot ⁊ tāta peccata mō ſicut ⁊
tunc credo ꝙ ſic ceteris paribꝰ. Ter
tio fuit natura humana leſa. in po=
tentia iraſcibili in qua ponitur forti
tudo ad refrenandū paſſiones et ap=
petitus ſenſuales. hec fortitudo fuit
in martiribus qui tot et tanta pro
chriſto paſſi ſunt. vnde tormētorum
genus potuit eoruꝫ animos terrere
aut perturbare quin ymo. ibāt ap̄li
gaudentes a conſpectu cōſilij vt for
tes in bello. milites elephantiuꝫ mo
re qui videndo ſanguinem ſuum for
tius animantur. Similiter et iſti fe=
cerunt videndo ſanguinem xp̄i pro
humano genere effuſum. hoc idem
legimus de beata agatha q̄ leta vul
tu et hylari glorianter ibat ad carce
rem. Modernis aūt temporibus vix
vnꝰ inuenit q̄ hanc hēat fortititudi=
nem. ſed pro vno vaſe vitreo aut li=
gneo dant moderni temporis aīam
ſuam cēties dyabolo qui ad oīa ſūt
impaciētes videbis. ſimiliter aliquē
īfirmū. ſi deꝰ accipiat filios ſuos. ta
les in renis ſuis fortes. in ſpirituali
bus aūt debiles. Nam ad modicam

M.E.C.D. 2016

temptationem mūdi carnis vel dya
boli perturbant et fiunt inconſtātes
Quarto leſa eſt impotentia concupi
ſcibili in qua ponitur tem̄pantia. ſed
non aduerſantur caro et aīa. Nam
ſi velit anima ieiunare. exire ī actuʒ
bonum. ire ad eccleſiam et ſic de ali-
is. corpus nollet et mō oēs ambulāt
poſt pctā ⁊ concupiſcentias ſuas. Et
ſic miſeri ſequūtur concupiſcentias
ſuas et ſuos appetitus ſenſuales et
brutales adeo ꝙ vix reperitur inter
eos et aīalia differentia. ⁊ ſic ledunt
in oībus anime potentijs ſicut ⁊ pa
tres noſtri añ aduentū quibꝰ tñ nul-
lum fuit datū remediū vt nobis ꝑꝑ
quod quia habemus medicinam et
remediuʒ per incarnationem ſalua-
toris nr̄i. debēmꝰ nos diſponere ad ſu
ſcipiendū hmōī medicinā ⁊ remediū
qꝛ iuxta verbum quod premiſimus
Ecce rex tuus venit tibi manſuetus
¶ In ſmone erūt due partes. Pria
erit de mō poſſibilitatis īcarnatōis.
Scđa erit de forā mō ⁊ q̄litatibꝰ veni
entis. Sācta mr̄ eccleſia recitat quō
do rex nr̄ venit manſuetus et nr̄am
naturam aſſumpſit. Ideo pro prima
parte ſermonis mouetur queſtio a
ſancto bonauētura diſtin. prima ter
tij ſententiarū Utrum poſſibile fue
rit naturā hūanam vniri verbo ī vni
tate ſuppoſiti. Et ꝙ nō pʒ. Omne vni
bile et non vnitū eſt ad actū et cōple-
mentuʒ vnionis poſſibile. Omne aūt
poſſibile ad actuʒ et cōplemētū ē mu
tabile et imꝑfectum: ſed in deo nul-
la poteſt eſſe mutatio nec imꝑfectio
ergo nulla tꝑalis vnio. In oppoſitū
et pro parte vera. Omne quod eſt alte
ri maxie intimū et amabile eſt ⁊ vni-
bile vnione maxīa: ſed deus eſt ani-
me intimꝰ et amabiliſſimꝰ. ergo ⁊c.
Reſpondeo ꝙ abſqʒ dubio poſſibile
fuit naturaʒ humanaʒ vniri. Quia
verbo ī vnitate ſuppoſiti. Quia oīa
iſta attribuēda ſunt diuine potentie q̄
ſibi non derogant et q̄ dicunt ꝑfectō
nem propter qđ indubitāter ponēdū
eſt eiꝰ incarnatiōis miſteriū eſſe deo
poſſibile. Et ꝓ declaratiōe et ſolutiōe
quattuor ponuntur modi vnionis.
Primus eſt in quo vnū vnibiliū con
uertitur in aliud ſcđm qđ dicit ariſto
teles in primo de gñatione ꝙ ex vno
pugillo terre fiūt decē aq̄. Alius mo
dus eſt ſcđm quē vnibilia adinuicem
alterant: vt elemēta ī mixto. Aliꝰ mo
dus eſt ſcđʒ quē vnibilia vniūtur ſine
alteratione in ipīs vt in vnione aīe
cū corꝑe: et vnū ſe hʒ vt potētia. ali-
ud vt actus. Alius modꝰ ē quo vnuʒ
eſt predñans et alterū illo ſubſtentat
et habet ſubſtentificā in illa. Et ſic ī
telligitur queſtio noſtra qua quere-
batur vtrū natura humana potuerit
nate diue vniri ī vnitate ſuppoſiti.
¶ Pro ſecūda parte ſermonis Ecce
rex tuus venit licet multiplex ſit ad-
tus domini. Nam venit in mētem ꝑ
grām. Similiter veniet ad iudicium
vt fide tenemus. Tamen habemus
hic ſolum loqui de aduentu in carnē
vnde dr̄ ꝙ venit ſeptē modis loquen
do de aduentu in carnem
Primo venit ſapienter. eſaie ſeptio.
vt ſciat reprobare malum et eligere
bonum. Et nota ꝙ in iſto aduētu ſe
cundū ꝙ multiplex eſt ſtatꝰ ꝙ aſſum
pſit ali quid đ q̄libet ſtatu vel accepit
¶ Primꝰ ſtatus fuit nature īſtitute
Statꝰ nate deſtitute q̄ dr̄ ſtatꝰ culpe
Status penitentie.
Status gratie. Et ſtatus glorie.
De primo ſtatu accepit innocentiam
et peccati immunitatē. In ſcđo acce
pit penam et oīs miſerias excepta
culpa ſitim frigus eſuriē. đ tertio ac
cepit morē acerbiſſimaʒ. de quarto
grārum plenitudinē. de quinto perfe
ctiſſimaʒ formatōeʒ. de prio pria pe.
ſcđo capitulo. peccatū nō fecit nec in
uentus eſt dolus in ore eius. de ſcđo
ps. factum eſt cor meū tanꝙ cera li-
queſcens. et que non rapui tunc ex-
ſoluebam. de tertio eſaie. liij. ca. pctā
noſtra ipſe tulit ſuꝑ lignū crucis in
corꝑe ſuo. i. penā pctōrū cuius liuo-
re ſanati ſumꝰ. de quarto. de plenitu
ne eiꝰ oēs accepimꝰ hi ſūt q̄nqʒ ſtatꝰ ī
quibꝰ pt aliqs eē exēpli grā prio pua
puella aut quiſpiā alius xpianus pri

M.E.C.D. 2016

mo ē in ſtatu nature iſtituta. In ſtatu .ſ. inocentie p⁹ baptiſmi ſuſceptōez. et i duodecio āno vult initi ꝓprie ſenſu alitati ſeducta forte ꝯſilio alic⁹ puer ſi lenonis ob qđ efficit rebellis pr̄i ꝛ mr̄i. tūc ē in ſcđo ſtatu .ſ. culpe. Tādē monitiōe pr̄is āt mr̄is adibit ꝯfeſſorem. dolet tūc de pctō et vult xp̄m vindicare et libēter acceptat pniāz ſibi a ſacerdote īpoſitā tūc ē i tertio ſtatu .ſ. pnīe et ſi pſeueret in iſto ē i ſtatu grē et tādē ꝛ finaliter p⁹ morte erit in ſtatu grīe. ecce quō xp̄s veit ſapiēter reprobans malū ꝛ eligēs bonū accipiens aliqđ ꝺ quolꝫ q̄nqꝫ ſtatuū ꝺ prīo accepit pcti imunitatē pctm̄ nō fecit nec inuent⁹ ē dol⁹ i ore eius nec etiā potuit peccare. de ſtatu aūt nature deſtitute cepit miſeriā penāvꝫ et alias miſerias ſine tn̄ pctō. prīa pe. ſcđo. pctā nr̄a ipe tulit ſup lignuꝫ crucis q̄ eſt pen a pctorū ſcḋm magiſtꝝ ſn̄arū ſcḋm ē dicit ps. i pſō ae1⁹ cor meū tāq̄ cera liqueſcēs in medio vētris mei et q̄ n̄ rapui tūc exſoluebā. vn̄ ſi eēs genib⁹ flexis toto tpe vite tue ꝛ nichil aliud comederes q̄ panē et biberes ſolam aquam et quothidie ieiunares nūq̄ poſſes digne ſatiſſacere ꝓ vno ſolo pctō mortali niſi meritū paſſiōis interueniret et incarnatōis fructus precederet. O deus verax: quid ergo cogitant mūdani moderni tpis qui tot ꝛ tanta ꝯmiſerūt pctā quot forte a diebus creationis mūdi ſūt dies ꝛ hore q̄ tamē ꝓ his oībꝫ ſceleribꝫ expectāt facere pniāz in morte qui ſolū ſpant vel melius pſumūt nimis in merito paſſiōis et incarnatiōis Caueant ſibi ipſis q̄r licet ſit ſufficiēs ad redēptionem mille mūdorū ſi poſſibilia forent: tn̄ n̄ ꝓ oibus eſt efficax. ſꝫ ꝓ his p̄ciſe qui faciāt volūtatē dn̄i. De ſtatu aūt grē accepit grāꝫ ſine mēſura ꝛ de p lenitudie eius oēs accepimus grām pro grā. et grā eius fuit ſūma finita tamē et ſi hēas vnū gradū grē ſatis hēs ꝓ hn̄do glīam. Silr aliud accepit de ſtatu grīe. Naꝫ in vtero fuit ꝯprehenſor et viator. Ecce ergo q̄modo venit ſapienter aliquid de quolibet ſtatu accipiēdo. Scđo venit mirabiliter. et qualiter declarat ſapiēs ſapientie xvi c. dū mediū ſilenciū tenerent oīa et nox in ſuo curſu iter pageret oṕs ſmo tuus dn̄e a regalib⁹ ſedibus venit. et hec admiratio oñdit ex q̄tuor. Primo in ſubita corpis organizatiōe. Scđo in ſubita corpis et aie informatiōe. Tertio i ſanguinuꝫ deductiōe. Quarto i aie ꝛ corpis vnione. et lꝫ motus non fiat in inſtāti: et vnio aīe cū corpe fiat in inſtāti tn̄ recollectio ſanguinū fuit in tpe: et pre ſuppoſitis ptib⁹ aſſūptꝭ illis vnita .ſ. aīa corpe nunq̄ poſtea fūt ſepata licet bene ſepat ab hoie q̄ triduo fuit verū dicere mortu⁹ ē. xp̄s ē paſſus xp̄s non eſt hō. rō hec fuit mirabilis in organizatiōe corpis q̄r ſubito formatum nō ſic tuuꝫ. Scđꝫ mirabile ē q̄r virgo manēs virgo peperit nec pma ſilr viſa eſt nec hr̄e ſequētē. Tertiuꝫ mirabile ē q̄n in eductiōe ꝓles nō eſt eadem cū parente. nā ſi q̄rat c⁹ p̄dicamēti xp̄s ꝺr q̄ de nullo: q̄r ē ens p accn̄s ꝓ extraneo et n̄ eſt ens p accn̄s accipiendo proprie ens per accidens parēs āt ſiue virgo maria fuit ꝺ gñe ſbe xp̄s ꝺo n̄. et iſta nō ē eēnalis xp̄s ē hō: q̄r ſuppoitū hois n̄ē ſuppoituꝫ diuinū hec mulier in creaturꝭ ē ꝛ hic parēs ſūt cuiuſdē ſpē. Ꝥ aūt nō. aliud mirabile ē q̄r ꝓles ē por parēte. vn̄ ie ne vei iamais filꝫ ne deuāt ſa mere et nō inuenit niſi xp̄s. q̄r fili⁹ ē ex nuſ maria ꝟgo n̄ ſꝫ ex tpe nata. iō xp̄s ē por ea qui creauit me reqeuit i tabnaclo mo. eccle. xxiiij. gn̄atio 1 debita organizatio fit i xl. diebꝫ. et debite corpus format poſtea ifundit aīa in iſtāti tūc mat piens nō āpli⁹ ꝺr ꝟgo Ꝥ ꝺo ē oīm Mat mea et ego ſum⁹ eiuſdem ſpēi hec ꝟgo nō ē idē. mat mea ē me antiqor hec aūt n̄ q̄r fili⁹ ē etern⁹. tertia ꝯditio ꝛ q̄lis venetꝭ .q̄r veſt ꝟacit q̄r corp⁹ ꝟm aſſūpſit n̄ fāſtaticuꝫ nec aercū vel celeſte ſīc ē dicit maniche⁹ et alij ſꝫ corp⁹ formatū ē ꝺ ſanguib⁹ puriſſimis ꝟgis gloſe. vn̄ dicit vorrillō q̄ maſſa corpis xp̄i ſiue ſanguis accepta eſt a ſanguie q̄ñte i corde ꝟgis.

M.E.C.D. 2016

Chriſt⁹ ve nit fortiter

Quarta conditio regis noſtri venie
tis eſt quia venit fortiter attingens a
fine vſq₃ ad finē: q₂ inſepabiliter. q₂
ſcdm damaſcenum. quod ſemel aſſū
pſit nunq̄ dimiſit Et hec de partib⁹
eſſentialibus ⁊ modo intelligitur ad
totum compoſitum: q₂ mortuus eſt
crucifixus paſſus: et ſic de alijs. ⁊ qm̄
fuit extenſum corp⁹ in cruce et expi-
rauit. aīa deſcendit ad inferna. ⁊ cor-
pus fuit poſitum in tumulo: et aīa
ibi non erat et tamen diuinitus erat in
tumulo cum corpore et etiam cū aīa
in limbo: ibo quod ſemel aſſumpſit
nunq̄ dimiſit. ¶ Quarta conditio ē
quia venit miſericorditer qm̄ nullis
meritis precedētibus nec virgis nec
aliorum. Nā licet virgo meruerit in
carnationis accelerationez. nō tamē
meruit incarnationē de cōdigno: nec
apoſtoli aut quiſpiā aliorū. Et ſi ar-
guatur q̄ ſic quia cantat eccleſia. q₂
quē celi cape non poterant. meruiſti
portare. verū eſt de cōgruo aut d̄ me-
rito digni: ſed non de merito ꝯdigni
ad thitum primo. Non operibus iu
ſticie que fecimus nos: ſed ſcdm mi
ſericordiam ſuam ſaluos nos fecit.
Nam prophete clamabant vtinaz di
cit eſa. diſrumpes celos et deſcende
res Moyſeſ aūt exo. tertio. Obſecro
dn̄e mitte quez miſſurus es Et da-
uid. benedic nob dn̄e miām tuā. De
condigno ergo nullus meruit: lз be-
ne de congruo: quia virgo meruit q̄
mō vt eſſet mater xp̄i. Verbi grā ſi eſ
ſent incarcerati detenti in vinculis
et rex veniret ad ciuitatem nō poſſet
facere obſequium acceptabile regi.
per quod poſſent mereri liberationē
et abſolui a viculis niſi rex propria
voluntate ⁊ ſpontanea remitteret il
lis offenſam nunq̄ exirent. Sic non
merueram⁹ q̄. rex nr̄ manſuetus in
ſuo aduentu nos liberaret: ſed mia
motus noſtram aſſumpſit naturam
et ſpontanea voluntate ſe obtulit ꝓ
nobis oblationem ſanctam. Oblat⁹
eſt quia ipſe voluit eſa. liij. et in hoc
ꝑ marie relucet diuina bonitas cle-
mentia ⁊ miſericordia in opere ſcilз
noſtre redemptionis. ¶ Sexta condi
tio eſt quia venit latenter. vnde ſapiē
tie capi. allegato nup. Dū medium
ſilenciū tenerēt omnia: et nox ⁊c. vbi
querunt doctores vtrū chriſti incar-
natio fuerit angelis omibus nota et
manifeſta dicunt q̄ non: nam q̄ bo-
ni angeli omnes ſciuerint non fuit
neceſſe. vnde quādo dn̄s aſcendit ce
lum interrogabant quid angelorum
ignorantibus aliquibus angelis cu-
ius incarnationis miſteriū dicebant
Quis eſt iſte qui venit de edon tin-
ctis veſtibus de boſra. vnde dicitur
igitur q̄ fuit manifeſta ſoli virgini
glorioſe āgelo gabrieli. Nec ioſeph
ꝑmitus nouit qm̄ voluit eam occul-
te dimittere. Nec dyaboli ſciuerunt
quoniā ſi regem glorie cognouiſſent
nun q̄ eum crucifixiſſent Cur ergo
querit origenes fuit deſponſata io-
ſeph Reſpondit vt demonibus cela
retur incarnationis miſteriū vt non
impedirent ſuam mortem ⁊ paſſiōez
Septima conditio venientis noui
regis eſt quia venit potenter exo. 3.
Dn̄s vir pugnator oꝑs nomen eius.
Nam xp̄s veniēs fecit troys aſſaulx
Primo fecit contra dyabolum: car-
nem et mortem. Nam dyabolus po
ſuit guerram contra xp̄m quādo eū
tēptauit in deſerto mat. quarto cui
dicit vade retro ſathana. venit enim
princeps mundi huius et in me non
habet quicq̄ io. xiiij. ¶ Secundo vi-
xit carnem et mundū ſuperauit ioh.
xvi. Ego vici mundū filij confidite.
dicebat apl̄is loq̄ndo illis ī die cene
in mūdo ꝓſſurā hēbitiſ ſed confidite
quoniaз ego vici mundū. Tertio ve-
nit potenter quoniā mortem ſupera
uit. O mors ero mors tua morſus
tuus ero inferne Et qui in ligno vin
cebat et captiuū primū hoīem tene-
bat. in ligno quo per ſcdm hominez
victus fuit. vnde incipimus viuere
cum iam deſinimus non eſſe in vita
preſenti vt habetur in kalendario et
in legendis ſanctorum. vnde dies q̄

Chriſt⁹ ve nit miſeri corditer.

Nullus viator mereri potuit īcarnatiōez de ꝯdigno

Chriſt⁹ venit latēter.

Miſteriuз incarnationis fuit aliquibus bonis ſpiritibus celatū ⁊ oib⁹ malis angeliſ

Chriſt⁹ vicit dyabolum mundum ⁊ mortem.

M.E.C.D. 2016

mortui ſuntvocatur.dies natiuitatis
eorũ vt natiuitas ſancti andree ⁊ ſic
de alijs. natiuitas ſancti petri ⁊c. et
mortui ſunt mũdo et incipere viuuz
ſine fine cũ xp̃o dicente. Aug.in ſer
mone de natiuitate ſancti ioh̃.bapti
ſte. In ſanctis ⁊ derelictis nouimus
diẽ illũ coli q̃ illos poſt cõſũmatõez
laborũ et deuictũ triũphatũꝙ mun=
dum imperpetuas eternitates pre=
ſens hec vita parturijt et cõſumma=
ta vltima die illorũ merita celebran=
tur. Et ſic patet quõ contra hec tria
dyabolũ carnẽ et mundũ triumphũ
reportauit. Ecce quõ rex nõ venit.oc
curramus igitur obuiã ſaluatori no
ſtro deponẽdo conſciẽtias noſtras ſi
cut ſolẽt ciues regi et principi ſuo oc
currere ĩ regreſſu ciuitatis ⁊ domos
ſuas diſponere et ſic faciẽdo non pri
uabimur merito et fructu incarnati
onis ⁊ aduẽtus regis noſtri qđ meri
tuz concedere nobis dignetur ieſus
marie filius. Amen.

Ecce rex tuus venit tibi mã
ſuetus vbi ſupra. Nõ vide=
bit me homo ⁊ viuet ſuper
terrã exodi.xxxiij.cap̃. Et
io.i.c. Deũ nemo vidit vnq̃. Et exo.
di.xix.ca. Iam nũc veniã ad te in ca=
ligine nubis: et.xxxiij.ca. videbis po
ſteriora mea faciẽ aũt meã videre nõ
poteris vbi gloſa. Sicut oculus infir
mus non põt rotuz ſolis intueri nec
videre ſit: nec oculus mortalis deuz
videre poteſt niſi in caligine nubis
de quo dicit̃ exodi.xvi. Gloria domi=
ni apparuit in nube humanitatis.ſ.
Quilibet noſtrũ ſuper oĩa debet de=
ſiderare ſemel videre deũ ꝙ queſi=
uit moyſes dñ̃o dicens dñe ſi inueni
ſti gratiã in conſpectu tuo oſtẽde mi
chi faciem tuã dñe ſicut te audio mi
chi loquentẽ ſic oſtende michi faciẽ
tuam cui dicit non videbit me homo
et viuet ſuper terrã faciem meã vi=
dere non poteris. Sic nos deũ vide=
dere nõ poterim⁹ cũ habeamus ocu
los leſos niſi ponamus velamen co
ram oculis ſicut et hi qui volunt vi
dere ſolem qui corã oculis ponũt ali
quod velamen aut anteponunt ma=
num aut brachium corã oculis ſuis
et vt eum videre poſſemus cepit cri
ſtus noſtram naturã et carnem qua
diuinitas tegebatur vel ſub qua la=
tebat alias nõ potuiſſemus eũ vide
re. vnde cũ ſanctus philippus pete=
ret videre diuinitatẽ et patrẽ in diui=
nis. domĩe oſtende nobis patrem di
cit ei chriſtus philippe qui vidit me
videt et patrẽ meũ iam enim veniaz
ad te in caligine nubis poſteriora au
tem mea videbis.i. effectus dicit glo
ſa vel corpus aſſumptũ faciẽ autem
meam diuinitatẽ vz videre nõ pote=
ris adhuc in mortali vita cõſtitutus.
Dicebatur ſermone heſterno ꝙ poſ
ſibile fuit naturã diuinã vnire natu=
re humane in vnitate ſuppoſiti et di
cebatur ꝙ incarnatio filij dei eſt quo
dam matrimoniũ. Et ſpirituale in=
ter deum et naturam humanã et ſi=
cut ĩ matrionio carnali mittunt̃ am
baſſiatores qui inquirũt diligẽter de
ſtatu ſponſe qualitate et de conditio
nibus ſic miſſus fuit ambaſſiator.ſ.
angelus gabriel vnde inter exemplũ
et natura humana fuit factũ matri=
monium ⁊ nuptie facte ſunt in vte=
ro virginali ſecundũ quod canit ec=
cleſia beata viſcera marie virginis q̃
portauerũt ⁊c. ipſa enĩz fuit clauſtrũ
et aula in qua fuerunt nuptie facte
Ideo in ſermone preſenti ſicut et in
alijs erunt due partes. Prima erit Queſtio
queſtionis theologalis deciſiua qua
queritur vtrũ inter chriſtum et natu
ram humanam fuerit matrimoniũ
verum. Et ſecũda erit qualitatũ ſpõ
ſi et conditionũ declaratiua. Tracta
bimus igitur de qualitatibus ſponſi
tota ebdomada et dicemus ecce rex
tuus venit ad quem venit ⁊ ad quid
venit videbimus. ſimiliter quõ inter
deum et animam tuã eſt quodã ma
trioniuz ſpirituale ⁊ ozee.iij. Deſpõ
ſabo te michi in fide et iuſticia ſz pec
cando mortaliter efficeris adultera.
Pro deciſiõe pũe partis eo ꝙ inter

viij.q.i.c. Moyſes i ſcða gloſa.

A In carnne conſtitutuſ deum vide re nõ poteſt quõ inter= pretatur

M.E.C.D. 2016

In matrionio ſeptẽ cõditões req̄runtur

B ec. fuit verũ matrimoniũ. ꝓpter ſe=
ptem que requiruntur in matrimo=
nio carnali que ibi reperiuntur. Nã
ſicut in corporali et temporali matri
monio requirit̃ cõſenſus ſic ⁊ in ſpi
rituali requirit̃ cõſenſus parciũ q꞉ ſi
alterũ illoꝝ nõ cõſentiret nullũ eſſet
inter eos matrimoniũ dico ergo ꝙ
inter xp̃m ⁊ mariã fuit cõſenſus. vñ
Aug. in ſermone de natiuitate virgi
nis glioſe q̄ incipit adeſt nobis dile=
ctiſſimi. dicit. Audiſti quomodo fiet
reſponde nunc verbũ vite. O beata
maria ſeculuꝫ omne captiuũ tuũ de
precat̃ aſſenſum te dña mundus ſue
fidei obſidem fecit noli morari vir=
go nuncio feſtinanter reſponde ver
bum et ſuſcipe filium da fideꝫ et ſen
ti virtutem. Prima eſt ergo cõditio
ꝙ requirit̃ cõſenſus. Nam ſi habe=
as filiũ et vis ꝙ nubat cũ aliqua ⁊ il
la nõ cõſentit vi tamẽ facis ꝙ illum
accipiat nõ eſt matrimoniuꝫ et oẽs
pueri nõ ſunt in legitimo matrimo=
nio nati et iõ cauenduꝫ eſt ⁊ caute ſe
habendũ eſt in iſtis matrioniјs q꞉ ꝓ
pter defectũ iſti⁹ p̄ie cõditõis centũ
⁊ mille forte errãt vñ dr̃ ſi des idẽ do
tibi corpus meũ ſi dederis michi tu=
um ꝓpter qd̄ magiſter ſentẽtiarũ in
q̄rto dicit ꝙ oĩa nr̃a ſacramenta cõſi
ſtunt ĩ verbis ſignis et in intẽtõe ali
as fictus ẽ accedens ad illa vñ cũ ga
briel angelus venit ad virginẽ dicit
ei. Aue gr̃a plẽa dñs tecũ ne timeas
maria ecce cõcipies ĩ vtero ⁊ paries
filiũ. At illa quõ fiet iſtd̄ qm̃ virũ nõ
cognoſco. O beata ꝟgo dicit aug. ſe
culũ oẽ captiuũ p̃res nr̃i ſcilꝫ exñtes
in libo et tota natura hũana tuũ de=
precat̃ aſſenſum reſpõde verbum et
ſuſcipe filium da fidẽ et ſenti virtutẽ
O virgo da cõſenſuꝫ ꝓ tota natura
hũana alias nõ poterit fieri matrio=
niũ nec natura hũana ſaluabit̃ vnde
humiliter rñdit Ecce ancilla dñi fiat
michi ſcd̄ꝫ verbũ tuũ. Et ꝓlatis ver
bis humiliter. Nec mora reuertitur
nuntius et virginalẽ thalamũ ingre
ditur xp̃s immediate ꝓlatis verbis
xp̃s ingreſſus eſt vteꝝ virginis ⁊ ſic
facte ſunt nuptie. Ecce quõ ꝯſenſus
partiũ requirit̃. Scd̄a ꝯditio ĩ matri
monio req̄ſita eſt ꝙ inter partes ſit
amor verus. Geñ. ſecundo ca. Relin
quet hõ patrem et matrem et adhe=
rebit vxori ſue. Erunt duo in carne
vna et poſt deũ debes ſuper omnes
diligere vxorẽ et vxor virum ſuum
Eſt difficultas apud doctores vtruꝫ
debeat vxor magis diligere patrẽ ꝙ̃
ſponſum ſuum dicitur ꝙ ſic quo ad
amorem reuerentialem. Nã ex pre=
cepto domini teneris honorare pa=
trem et matrem exodi. ij. Et maius
pctm̃ eſſet ſi verberares patreꝫ ꝙ̃ ſi
verberares virũ tuum ſed poſt aiaꝫ
tuã et corpus tuũ plus debes dilige=
re virũ tuum quo ad amorem vnio=
nis q꞉ eſtis duo in carne vna tu autẽ
et pater tuus eſtis ex duabus carni=
bus propterea dicit criſtus quos de=
us coniunxit homo non ſeparet. Et
apoſtolus paulus. viri diligite vxo=
res veſtras ſicut et xp̃s eccleſiam.
Quantũ aũt nos dilexerit xp̃s et na
turam noſtram patet Jere. xij. cap̃.
Reliqui domũ meã dimiſi heredi=
tatem meã dedi dilectã aĩam meam
in man⁹ inimicoꝝ ei⁹. Et. xij. ca. In ca
ritate perpetua dilexi te ⁊ iõ attraxi
te ad vnionem ſuppoſitalẽ miſerãs
tui. Queris popule amorem quem
xp̃s habuit erga naturã hũanã vere
nulla lingua mortaliũ poſſet expri=
re. Dicit xp̃s dimiſi domum meam
et vere domũ ſuaꝫ reliquit. O deus
verax et que lingua poſſet declarare
quot penas labores et dolores ſuſce
pit pro ſponſa ſua pro natura huma
na vere nunꝙ̃ aliquis tot et tantas
ſuſtinuit pro vxore ſua quantas ipſe
paſſus eſt penas pro natura hũana

Amor xp̃i erga naturaꝫ hũanaꝫ oſtendit̃

figura habet̃. Geñ. xxix. In iacob q̄
ſeruiuit ſeptẽ annis in domo auun=
culi ſui laban ꝓ lya. Sed q꞉ lya lip=
pis erat oculis ⁊ nõ placereꝫ iacob ra
chel aũt cõſobrina ſua decora facie
et venuſto aſpectu quem diligebat ꝓ
ea ſeruiuit adhuc ſeptem annis et vñ

Figura

M.E.C.D. 2016

debebant illi pauci dies pre amoris
magnitudie. Similr patet cronicas
legenti pene et dolores quos paſſus
eſt paris ꝑ helena. ob quam fuit tro
ia deſtructa ⁊ hoc faciebat amor ſed
loquimini de his et alijs omnibus
qui pro amore carnali aut ordinato
et quocunqꝫ alio amore. Nunq̈ ali-
quis tanta paſſus eſt quanta paſſus
fuit xp̄s ꝑ natura hũana. Nā ⁊ ppri
am aīaȝ dilectā tradidit in manibus
inimicorū. Et non ceſſauit eaȝ q̄rere
per deſertum huius mundi triginta
trium annorum ſpacio quoadvſqꝫ
inuenit eam errantem impoſitaqꝫ
humeris ſuis non ceſſauit quouſqꝫ
montem caluarie aſcendiſſet et ibi
pro ea ſibi peremptoriter coniungen
daet copulanda mortem ignominio
ſiſſimam ſubiret. Et talis fuit amor
copulās duas naturas adeo q̄ nun
q̄ vna ab altera ſeparatur. Quod ſe
mel aſſumpſit nunq̄ dimiſit. Sic er
go deus dilexit mundum vt filium
vnigenitum daret. Et proprio filio
non pepercit ſed ꝑ omnibus nobis
illum tradidit. Tertio requiritur in
matrimonio nobilitas partium vt ſi
vir ſit nobilis et vxor non illa effici-
tur nobilis accipiendo virū nobilem
vt ſi ſit aliquis miles qui petat ti-
bi filiam tuam dari ſibi in ſponſam
et dicis domine ipſa eſt conditionis
infime dicet ille non curo eam faci-
am nobilem et ducit eam in vxoreȝ
et deponit ſibi caparonem et dat ſibi
vng atourt. Hec ꝯductio fuit inter cri
ſtum et naturam humanā. Ad heb.
prio ca. Nuſq̄ angelos apprehendit
ſed ſemen abrahe filius dei habet
decem filias et quam voluit poterat
eligere nouem nobiles ſcilicet nouē
angelorum ordines ſcȝ principatus
poteſtates virtutes angeli archange
li cherubin et ſeraphin: ſed illis reli
ctis noſtram naturaȝ aſſumpſit quā
nobilitauit ſupra angelos eam col-
locando vnde anima criſti fuit per
fectior in donis gratuitis ipſis ſpiri
tibus angelicis. Similiter et virgo
glorioſa nobilior effecta eſt ipſis an-
gelis. Nam dicitur eſſe celorum re-
gina et angelorum domina et homi
num ideo omnium rerum ſi quiſpi-
am veſtrum haberet filiam quā rex
nobilitaret ſibi aſſumendo in ſpōſaȝ
nunq̄d multū gauderet. Quantū er
go debemus gaudere ⁊ grās dn̄o no
ſtro reddere qui noſtrā naturā ſic no
bilitauit et donis oībus eā dotauit ⁊
inde nobilitamur adeo vt ſimus filij
dei. Et taliter nobilitata fuit natura
humana q̄ quicq̄d dicit deo ꝑ cōica
tionē ydiomatū dr̄ de natura hũana
vt. criſtus eſt paſſus xp̄s formauit ce
los et ſic de alijs. Ob quod etiam di
cit ſco. in tertio q̄ eadē adoratōe ado
ratur deus ⁊ humanitas criſti. vnde
ante icarnatōeȝ angelos adorabant
ſcti patres vt pȝ textū ſcripture legē
ti. ſȝ poſt incarnatōeȝ nō amplius a-
dorantur. vn̄ Apoc. xix. Cecidi ad pe
des eius vt adorarē eū. Et dixit mi-
chi vide ne feceris conſeruus tuus
ſum et fratrū tuorū habentiū teſtio
niū ieſu deū adora. Quarta rō eſt ꝑ
pter prolē et generationē habēdā vel
ꝯſequendā. Nā ſi nō eſſet mr̄imonij
ſacramētum nō eſſent paruuli aut ſi
eſſent oēs eſſent degeneres ꝑptere
dn̄s in paradiſo terreſtri deſpōſauit
adā cū eua. Nā gen̄. ij. c. Hoc nūc os
ex oſſibus meis ⁊ caro de carne mea
dixit adā. Et ſi nō peccaſſet nō opor-
tuiſſet habere ſacra excepto iſto q̄d
erat in officiū preciſe. Et ſcđȝ ſco. in
iiij. i paradiſo terreſtri bn̄ fuiſſet ma
trimoniū ſȝ nō ſacramētum mr̄imo
nij. Et ob hanc cauſaȝ xp̄s nr̄am aſ-
ſumpſit naturā et deſpōſauit eā vt fi
lij dei efficeremur et heredes dei: co
heredes aūt xp̄i. Dedit eis ptātē fili-
os dei fieri. Jo. i. Uxor ſpūaliter lo-
quendo ē eccl̄ia. ſponſus aūt eſt xp̄s
vn̄ hodie celeſti ſponſo iuncta eſt ec-
cleſia canit mater eccleſia. Quīta rō
eſt ꝑpter ſponſe dotē. Nā xp̄i incar-
natio matrimonio ꝯparatur quinta
ratione dotis q: licet aliqua mulier
nichil attulerit ſecum cū fuit deſpon

M.E.C.D. 2016

ſata tamē decedēte marito habebit
dotem ſuaꝫ. Et in aliquibus patrijs
habet tertiam partem bonorum viri
ſui. Sic humana natura fuit dotata
in morte ſui ſponſi non decem milia
auri et argenti habuit ſed celeſte re=
gnum. ſecūda pe. primo. Omnia no
bis diuine virtutis ſine qua ad vitā
et pietatem donata ſunt per cogno=
tionem eius qui vocauit nos ꝓpria
gloria et virtute per quē maxima et
precioſa nobis ꝓmiſſa donauit vt ꝑ
hoc efficiamur diuine conſortes na=
ture. Et pūa. pe. ca. Scientes ꝙ non
corruptibiles auro vel argento redē
pti eſtis de vana veſtra conuerſatiōe
paterne traditionis: ſed precioſo ſan
guine quaſi agni immaculati xp̄i et
incontamīati, et pⁱᵉ corinth. vi. cap̄.
Empti eſtis precio magno. fuit enīꝫ
natura humana dotata quo ad aīaꝫ
et quo ad corpus q̄ ad aīam fruitiōe
et in mortalitate. Nam cū apparue=
rit videbimꝰ euꝫ ſicut eſt. Et io. xvij.
cap̄. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt
te deum verum et queꝫ miſiſti ieſuꝫ
criſtum ſimiliter quotidie doles tūc
certe non dolebis ſed eris immorta=
lis et ſecurus eris ꝙ nunꝙ malum
habere poteris. Quo ad corpus (qꝛ
gloria corporis aliquo mō ꝑficit glo=
riā anime). i. ſimiliter dotaberis cla=
ritate impaſſibilitate agilitate ⁊ ſub
tilitate ſecundū plus et minus ſcꝫ ſe
cundum merita fulgebūt iuſti ſicut
ſol in regno eorum. Et ſicut ſtella de
bet a ſtella. ſic et beati aliq̄ plus hūc
de claritate et gloria quā alij ſeptem
merita et maiores gradus carita=
tis. de ſecundo non eſurient neq; ſiti
ent amplius neq; cadet ſuper illos
ſol neq; vllus eſtus. Erit ſimiliter a
gile ita quod ſubito eris vbi volue=
ris: ſimiliter ſubtile qm̄ nulla erit re
ſiſtentia medij illud impediens. Et
nota ꝙ humana natura nichil dedit
ſponſo ſuo criſto qm̄ nichil habebat
niſi peccatum et tamen tantum eaꝫ
dotauit ⁊ ſublimauit. Sexta ratio eſt
propter prolis ſucceſſioneꝫ ſicut enī
lege ſtante non poteſt naſci homo in
mundo niſi mediante copula carna
li patris et matris. Sic ſpiritualiter
loquendo ſine xp̄o natura humana
ad celum aſcendere potuiſſet ite dici
te fratribus meis quia ⁊ petro quia
precedet vos in galileam ibi eum vi
debitis. Septima ratio eſt ratione
inſeparabilitatis quod deus coniun
xit homo nō ſeparet. vnde papa nec
aliquis aliꝰ. ymo nec āgelus poteſt
aliquos ī matrimonio copulatos ſe
parare quo ad thorū licet bene quo
ad bona et aliquādo licitum eſt. vñ
ſi vir tuus decedat tunc ſolutum eſt
matrimonium et ſi iterum ducis ali
um in ſponſum et dñs reſuſcitaret
primum non erit plus vir tuus nec
relinqueres ſecundū quia mors ſol=
uit matrimonium vnde cōmune ꝓ
uerbiuꝫ on ne peut laiſſer ſon mari
iuſques a la mort finee. Sic loquen
do ſpūalr ꝓpt̄ hāc iſeꝑabilitatē fuit
verum matrimonium inter deum ⁊
naturam humanā qꝛ nunꝙ erit ſe=
paratio duarum naturarum ⁊ a tem
pore incarnationis nulla fuit illarū
facta ſeparatio. Nā in morte criſti di
uinitas erat in timulo corpore vnita
et anime in lymbo. Ex quo patet ꝙ
quo ad hanc conditionem ⁊ alias lō
ge multo matrimonium ſpirituale
dicitur eē nobilius matrimonio cor
porali et carnali: habes ergo ex hoc
ſermone quō inter deum et naturaꝫ
verum fuit matrimoniū quō nuptie
facte ſunt in vētre et aula virginali
qualiter virgo ſacra dedit conſenſuꝫ
habens dotes humane nature criſti
ſponſe in calice ⁊ finaliter habens in
ſeparabilitatem duarum naturaruꝫ
propter quod recte premiſimus. Ec
rex tuus venit tibi manſuetus.

¶ Feria tertia q̄ fuit ſcti andree.

Ocauit eos et relictis rethi=
bus ſuis ſecuti ſūt eū. Mat.
xiiij. ca. Ecce docuiſti multos
et manus laſſas roboraſti vacillātes
confirmauerunt ſermones tui et ge
nua tremētia cōfortaſti Job. iiij. ca.

M.E.C.D. 2016

A
Quattuor
reqſita ī vir
tuoſo hoīe ca
et circa ꝓxi
mū hñda q̄
habuit bea
[..]us ādreas

In quibus verbis vita iuſti homis
exprimitur in quattuor. Et illa faci-
unt hominem iuſtum. Prima ē cir-
ca hominis neceſſitatez ſcilicȝ circa
ignorantiā iō oportet ignorātes doce
re et tangitur ibi ecce docuiſti mul-
tos. Secunda eſt circa deficientes in
virtuoſis operibus vel in operibus
virtutū ibi: manus laſſas roboraſti.
Tertia ē circa vacillātes ibi et vacil
lantes confirmauerūt ſermones tui
Quartū eſt circa tremētes. i. in fide
dubitantes cū ſubditur et genua tre
mentia cōfortaſti de primo danielis
xij. ca. Qui docti fuerint fulgebunt
quaſi ſplendor firmamenti. ⁊ qui ad
iuſticiaȝ erudiunt multos quaſi ſtel-
le in perpetuas eternitates. De ſecū
do ad hebreos. xij. cap̄. Propt̄ quod
remiſſas manus et ſoluta genua eri
gite greſſus rectos facite pedib⁹ ve-
ſtris vt nō claudicans quis erret ma
gis aūt ſanet̄. Singulos autē illorū
armauit non clipei et haſte munitio
ne ſed ſermonibus optimis ⁊ exhor
tationibus expoſito digno fide ſōnto
per quod vniuerſos letificauit. De
quarto eſaie. xxxv. Confortate man⁹
diſſolutas et genua debilia roborate
Tunc ſaliet ſicut ceruus claudus ꝙ
bonū ſit ignorantē ad viam veritatis
reducere et impium ad iuſticiaȝ ad-
ducere oſtenditur in verbis ſubſum
ptis. Nā maius opus miſericordie
nō ꝯtingit fieri ꝙ ignorantem doce-
re et ad veritatis viā adducere. vnde
amici iob precipue vnus elephā the-
manites q̄ dicit ei Ecce docuiſti mul
tos ⁊ man⁹ laſſas roboraſti ⁊ ꝙ ſit vti
le pȝ danielis. ca. preallegato. Nā q̄
ad iuſticiā erudiūt impios erūt qua-
ſi ſtelle. vn̄ ſtelle nautas in mari pre
bent ſalutis iter et ſaluationis et du
cunt ad portū ſalutis ſic iuſti fulgēt
vt ſtelle cū ꝓbēt iter iuſticie ignorāti
bus et ſic fecit iob et alij ſancti viri ⁊
ꝙ marie apoſtoli ⁊ primus andreas
apoſtolus cuius hodie feſtū celebrat
eccleſia. Nā anteꝙ xp̄s vocaret an-
dream erat de diſcipulis beati iohan
nis baptiſte. hi nempe a mundo tene-
bras errorum ⁊ cecitatis extirparunt
Prima ergo cōditio hois iuſti ē do-
cere ignorātes vel ipios. Et hoc pōt
eſſe dupliciter vel reſpectu neceſſari
orū ad ſalutē et hoc pōt eē quadrupli
citer. Prīo circa credibilia vtpote cir
ca articulos fidei q̄ ſunt de neceſſita
te ſalutis. Nā qui defecerit in vno fa
ctus eſt oīm reus. Iaco. ij. ca. vel ſe
cundo circa agibilia vtpote circa pre
cepta decalogi q̄ ſunt ad ſalutē neceſ
ſaria. Si vis ad vitā īgredi ſerua mā
data dei. Hoc fac et viues. aut tertio
circa horrēda vicia q̄ ſunt cauēda qr
aīa q̄ peccauerit ipſa morietur. vl̄ q̄rto
circa ſperāda q̄ ſunt bona futura de
quibus dr̄ adueniat regnū tuū. Aut
ſcd̄o principaliter pōt q̄s aliū docere
circa materiā cōſiliorū euāgelicoꝝ q̄
nō ſunt de neceſſitate ſalutꝭ ſȝ de be-
ne eſſe. Prīo ergo donū ē et ſanctuȝ
ignorantē et cecū ad viā lucis ⁊ veri-
tatꝭ adducere: ⁊ prīo eū docere de cre
dibilibus. Tu enī debes docere filiā
filiū aut ſeruum ſi habeas circa que
ſunt credenda et credendi ſunt arti-
culi fidei vt credere in deum patrem
omnipotentez factorē celi ⁊ terre. cre
dere in vnū dn̄m ieſum criſtū filium
eius vnigenitū qui conceptus eſt de
virgine ſine corruptione vlla crucifi
xus mortuus et tertia die reſurrexit
hoc tangit ſacerdotes aliquos q̄ no-
lunt audire paupes errātes in cōfeſ
ſione et docere in articulis fidei ⁊ in
his que debent credere ſed bene au
diunt pigues burgenſes et diuites.
Scd̄o docere debes circa ea que ſūt
factibilia. que ſcilȝ ſunt precepta dei
vt ꝙ filia tua deum diligat toto cor
de tota mente ⁊ anima ſua ꝙ non iu
ret aut alienos deos adoret ꝙ cuſto-
diat ſabbatum non ſolū a labore ter
reno ceſſando verumetiam ab operi
bus ſeruilibus a peccatis vcȝ que ſer
uitutem inducunt. Qui peccatuȝ fa
cit ſeruus eſt peccati ꝙ non frequen
tet diebus dominicis et feſtis chore
as. Nā peius ē choreā tali die ducere

M.E.C.D. 2016

per horam ꝙ nere per totam diem.
Tertio errantez debes docere circa
fugienda que ſunt capitalia vicia nã
filium aut ſubditu; debes docere vt
ſummopere petm̃ caueat. Quarto
debes eũ inſtruere circa ſperanda .ſ.
circa premiũ beatificũ vt bñfaciẽdo ĩ
hoc mundo expectet futuram glo=
riam que reuelabit in nobis. Secun
dum quod tãgitur in auctoritate eſt.
manus laſſas roboraſti hoc eſt eos q̃
amplius non poſſunt vitã ſuã mani
bus ſuis lucrari debes iuuare et de
bonis tuis diſtribuere q: ſi nõ ſubue
nias indigentijs eoꝝ et vides ꝙ nul
lus alius ſuccurrit peccas mortali
ter q: eſt vnũ de operibus miſericor=
die. vnde ambro. Paſce fame mori=
entem ſi non pauiſti occidiſti. Qd ſi
dicas frater ſunt bona mei ſponſi ꝓ
pterea non auderam diſtribuere cer
te tua excuſatio nil valet. Nam bene
queris viro tuo zonã decem franco=
rum et vix voles ſubuenire indigen
tie pauperum: vbi tamen eſt neceſſi
tas: ibi vero nulla. Tertia cõditio vi
ri iuſti eſt ꝙ debet vacillantes confir
mare ſermonibus bonis ſicut fecit
iudas qui cum egreſſurus eſſet cu;
populo ſuo ad prelium contra nicha
nor armauit eos non haſta aut gla=
dio: ſed ſermonibus et exhortationi
bus bonis ſi videas hominem triſtẽ
et deſolatum teneris eum conſolare
ſi potes vt. ſi habebas filium bonu;
et prouidum mercatorem deſponſa
tum nouiter cum iuuene muliere q̃
aggredit diuerſas pꝛias vt poſſit lu
crari in mercibus ſuis tandem mori
tur ſupra mare. ſi videas vxorem tri
ſtem debes eam conſolare et exhorta
re ad virtutem pacientie quod ſi di=
cat helas frater. Erat iuuenis bone
vite qui nemini nocebat cogita ꝙ eri
ſtus melior eo erat et nulla eſt com=
paratio et fuit occiſus pro te et non
pro ſe. Et mortem ſuã pacienter por
tauit virgo maria eius mater dulciſ
ſima. ſic vacillantes debes conforta=
re coram eis adducendo ſanctorum

vitam et conuerſationem ac excellẽ=
tiã eorumdem. Quarto ſequitur, in
auctoritate et genua trementia con=
fortaſti. Per genua in ſcriptura cor=
da hominum intelligũtur genua de
bilia confortaſti id eſt cor humanu;
ſolidaſti. Et ſic faciendo ſaltet clau=
dus vt ceruus ſi videas peccatores q̃
ſeipſis reſurgere non valent a pecca
tis debes pro eis deum orare vt illis
dignet miſereri et dare tempus pe=
nitentie et pro pſeuerantibus vt ſem
per dñs det illis ĩ ſtatu gratie per ſe
uerare. He conditiones licet conue=
niant iuſtis viris ſalutem animaru;
zelantes tamen conueniunt apoſto=
lis et ꝙ maxime beato andree qui in
achaia plurimos docuit et errores
extirpauit et ad viam veritatis plu=
rimos adducit. Nam biduo viuens
pendebat in cruce pro criſti nomine.
et docebat populu;. vñ andreas erat
vnus de diſcipulis beati iohãnis ba
ptiſte et poſtꝙ autem oſtendit digi=
to criſtum dicens: ecce agnus dei ec
ce qui tollit peccata mundi reliquit
ſanctum iohannem ambulãs ieſus
autez iuxta mare galilee vidit duos
fratres. Mat. iiij. ſymonem qui vo=
catur petrus et andream fratrẽ eius
et ait illis venite poſt me facia; vos
fieri piſcatores hominum. At illi ad
ſimplicem vocem criſti relictis ſuis
rethibus ſecuti ſunt eu; . hic nota ꝙ
nondum viderant eum miracula fa
cientem nec audierant eum predicã
tem et tamen ad ſolam vocem eius
ſecuti ſunt eu;. Contra xp̃ianos per
uerſos ⁊ iniquos qui ſciunt quid eſt
de ſcriptura qui quotidie audiũt pre
dicatores et tamen nec exhortationi
bus aut monitionibus ſalutaribus
conteruntur eorum corda ymmo po
tius indurantur: vere tales nullo pa
cto poſſunt ſermõibus bonis arma=
ri nec roborari. ideo maledictiõe; ac
cipiant ꝛc. Tres erunt partes in iſto
ſermone. Pꝛia erit declaratiua quo
modo vocauit dominus andream ⁊
petru;. Secunda quomodo relictis

M.E.C.D. 2016

rethibus ſuis ſecuti ſunt dominū redemptorē. Et tertia: et alia eſt declaratiua quomodo vidit dominus duos fratres. Et de tertia nūc dicemus de alijs duabus sermone ſequenti. Pro declaratōne prime partis nota ꝙ iohanne baptiſta predicante et oſtēſo ab eo criſtum. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi in craſtinum ambulans ieſus tranſmare galilee vidit petrum et andream mittētes rethia in mare quibus dicit venite poſt me vos eſtis piſcatores piſcium faciam autem vos piſcatores hominum. At illi ſecuti ſunt eum relictis rethibus ſuis. Unde nota ꝙ dicebatur mare propter congregationem aquarum. Congregationes aquarum appellauit maria. Geneſis primo. Pro deductiōe pr̄e partis in qua dicit̄ ꝙ vidit dn̄s petrū ⁊ andreā. Nota ꝙ diuini aſpectus vel ītuitus multiplices ſunt excellētie et dn̄s dr̄ multipliciter reſpicere vn̄. ps. Reſpice ī me et miſerere mei. Et dicimus ſil̄r beate virgini in quadā orōe deuota q̄ īcipit ſalue regia. Miſericordes oculos tuos ad nos cōuerte pietate ſcʒ ſup nos mota et mīa. Prīa igit̄ excellētia diuini aſpectus ē q: immittit timoris incuſſionē. eccl̄i. xxiij. Oculi dn̄i multo ſunt lucidiores ſup ſolem circūſpiciētes oēs vias hoīʒ corda intuentes in abſcōditas partes et. ps. Qui reſpicit terrā. i. pctōres ⁊ fac̄ eā tremere. vn̄ dicimus quotidie in pſona nr̄a reſpice in ſeruos tuos dn̄e q: ſi nos reſpicis immittis in nobis timorē damnatōis vidēdo pctōꝝ noſtrorū multitudinē ⁊ conſiderādo eorundē grauitatē et enormitatē et tūc incipimus hr̄e dolorē ⁊ cōtritionem hoc intuitu et aſpectu ſi nos non reſpiceret nunꝙ ageremus pn̄iaʒ q: ſi cogitas pctā tua et doles ea ꝑmiſiſſe et vis illa vindicare. hoc ē a diuīa bonitate q: ſi oculo miſericordie te nō reſpiceret et volūtatē tuā preueniret nunꝙ poſſes a pctō reſurgere ꝓpterea. ps. Tāge mōtes. i. ſupbos ⁊ fumigabūt qui reſpicit terrā ⁊ facit eā tremere. Jō dicit ſapiēs ca. allegato. Nō facias malū dicēdo nullus me videt ego poſſum facere quecūꝙ volo tenebre circundāt me ⁊ parietes cooperiunt me et nemo circunſpicit me quē vereor. Nō intelligis qm̄ oīa videt oculus altiſſimi ⁊ oculi illius lucidiores ſole. ps. Oculi dn̄i ꝯtemplant̄ bona ⁊ mala. Nā aliqs vnꝙ potuit tm̄ habere noticiā de re ſibi p̄nte ꝙ habet deus de oī re. et de pctō tuo. ſo. primi. re. xvi. cap. Juxta ītuitū hoīs nō iudicat deus. Hō eni videt ea que parēt: dn̄s aūt intuetur cor. Secūdo diuinus intuitus inducit boni propoſiti inſpiratōeʒ. Figura habet̄ primi re. pmo de āna vxore helcane cui dn̄s cōcluſerat uuluā et habere liberos nō poterat ob qd̄ affligebat eam emula eius altera vxor helcane fenēna q̄ duos habebat liberos. et ibi habet̄ ꝙ cū ſtatutis dieb᷒ aſcēderet helcana de ciuitate vt adoraret et ſacrificaret dn̄o ⁊ illo redeūte daret āne partē triſtis eā ſemꝑ ꝓuocabat ad fletum. Cū ergo ſtaret in mēſa ⁊ fleret dixit et helcana. Cur fles ⁊ q̄re n̄ comedis et q̄obrē affligit̄ cor tuū. Que ſurrexit poſtꝙ comederat ⁊ biberat ⁊ aſcēdit tēplū dn̄i. Et cū eſſet ad poſtes tēpli orabat dn̄ʒ flēs largiter ⁊ votū vouit dicēs: dn̄e deus ſi reſpiciēs videris afflictioneʒ famule tue dederiſꝙ ſerue tue ſexū virilē dabo cū dn̄o oībus diebus vite ſue: et ſic loquebat̄ in corde ſuo tantūꝙ labia eius mouebant̄ et vox penitus nō audiebat̄. Heli aūt ſacerdos ſedens ſup ſellaʒ ſuā ante templū eſtimauit eā ebriaʒ cui dixit vſqꝫ quo ebria eris aſcēde lectum tuū et digere vinū quo inebriaris. Que dicit mulier īfelix ego ſuʒ vinum et oē qd̄ inebriare pōt nō bibi ſed effudi aīaʒ meā in conſpectu dn̄i qui ait heli vade in pace et dn̄s det tibi petitionem tuam et abijt in domū ſuam et concepit boni ſui propoſiti inſpirationem quia poſt circulū dierum habuit filium nomine ſamuel.

Diuini reſpectus excellentie

Figura

c 4

Tertio immittit cordis contritionẽ
luce.xxij.reſpexit dominus petrum
et fleuit amare reſpexit ſimilit̃ mag
dalenam reſpexit et matheum ⁊ ſic
de alijs et hoc per gratie infuſionẽ.
Sapientie.iiij.Gratia dei et miſeri-
cordie eſt in ſanctos eius et reſpe-
ctus in electos illius hunc reſpectũ
non inuenit iudas licet contritionez
de peccatis habuerit et retulerit tri-
ginta argẽteos ſed illa reſtitutio nõ
fuit in eo plena et ſatiſfactoria ideo
abiens laqueo ſe ſuſpendit .math.
xxvij.hunc etiam reſpectuz habere
nõ potuit anthiochus qui vt dicitur
ij. mach. ix.licet ex graui ſuperbia
deduct⁹ veniret ad agnitionem ſui
et diceret iuſtum eſt ſubditum eſſe
deo orabat tamen hic ſceleſtus do-
minum a quo nõ erat miſericordiã
conſecuturus hunc reſpectum non
potuit aſſequi eſau heb.xij.q̃q̃ cuz
lacrimis poſtularet illuz ſed hi om
nes in peccatis obſtinati et impeni-
tentes ad inferna deſcenderũt. Nõ
ne modernis peccatoribus id cõtin-
gat dicant illud actuum.ca. reſpice
in nos. Quarto diuinus reſpectus
immittit bonorum ſpiritualiuz mul
tiplicationem eſa.vl.ad quem autẽ
reſpiciam niſi ad pauperculum et
contritum ſpiritu et trementem ſer
mones meos domin⁹ dicebat yſate
Amice my.plures ſunt qui ſe dicũt
chriſtianos in regno francie et fatẽ-
tur noſſe deuz ad quos vis reſpiciã.
An ſuperbos auaros luxurioſos.
An ad eos qui nec deum timẽt nec
homines reuerentur qui ambulãt
in vanitate ſui ſenſus non certe ſed
humiles et ſermones meos tremẽ-
tes reſpiciaz. hi ſunt quos domin⁹
reſpicit approbando ſimiles abel.
de quo dicit̃ geneſis.iiij.q̄ reſpexit
dominus ad abel.et ad munera ei⁹.
Quinto valet ad miſerie ſubleuatõez
exodi.iiij.ca. Uidi afflictõez populi
mei in egipto et clamorem eius au-
diui propter duriciã eoruz q̃ preſunt
operibus et ſciẽs dolorẽ ei⁹ deſcẽdi
vt liberem eum de manibus egypti-
oꝝ. O de⁹ eterne ſi liberet reſpicere
ſup regno frãcie vere videres fures
raptores pplm opprimẽtes viduas
et aduenas interimentes qui peiora
faciũt populo tuo.q̃ fecerit pharao
filijs iſrael. ſed tu dñe deus nouiſti
pios de horũ malorũ temptatione ⁊
tribulatõe eripere et ſubleuare.iniq̃s
vero in die iudicij reſeruare cruciã-
dos ſcd̃a.pe. ij. et de pe. di .ſcd̃a.c.
ſi cum ꝯ.liberi. hec ꝓ prima parte.
Pro ſcd̃a pte ſermonis reſtat vide-
re iuxta theuma aſſũptuz in quo dr̃
vidit dñs pe.et andreã ⁊ vocauit eos
dicens venite poſt me quõ et qualit̃
vocauit beatuz andreã et vnũquẽq̃
noſtrũ. Nam nos de hora in horã et
de die in diem vocat dicẽs relinq̃tis
terrena ⁊ anhelate ad celeſtia ⁊ vt ex
decurſa ſacre ſcripture colligĩ. dñs
vocat quẽlibet fidelẽ aĩam ſeptem Uocat de⁹
mod. Primo iterna iſpiratõe oſee.ij. peccatores
ducaz eam in ſolitudinẽ ⁊ loquar ad primo.
cor eius vocare enim deus non de-
ſinit per internam iſpirationem io-
hannis.iij. Spiritus vbi vult ſpirat
et vocem eius audis et neſcis vnde
veniat aut quo vadat.Et apoca.iij.
Ego ſto ad oſtium et pulſo. Si mu-
lier eſt in lecto ſuo iacens cum ma-
rito dormiente et apud ſe cogitet q̃t
ſũt male aſſignate que a viris ſuis
relinquũtur dicit apud ſe o domine
deus ſi ſponſus meus decedat ⁊ ali
um ducam in virum tantum poteſt
michi accidere et cõtingere ⁊ ſi obli
uiſcar a viro meo noli me obliuiſ-
ſci quis hanc cogitationem dat illi
niſi deus. Similiter cogitabit cano-
nicus vel aliquis prelatus q̄ habet
plura beneficia propter que timet
dãnari et illa vult reliquere contẽ-
tus de vno quis loquatur ei niſi de⁹
i. ſicut amic⁹ amico. more amici q̃
ſi ſciat aliq̃d ſiniſtre d̃ amico ſuo lo
quit̃ illi ſecrete ⁊ ſi nolit corrigere vi
taz ſuã tũc publice p̃dicat vicia ſua.
Sic facit de⁹ aĩe cõtinue tãgẽdo per
internam inſpirationem adducẽdo

M.E.C.D. 2016

coram oculis mentis peccata enor=
mia. vnde ſi nolit hic ſe corrigere:
poſtea eam diffamabit ⁊ coram ami
cis ſuis denudabit peccata ⁊ ſcelera
ſua. Naum .tertio capitulo. Reue=
labo pudēda tua in facie tua et oſtē
dam in gentibus nuditatem tuam
et regnis ignominiā tuaz. Et oſee.
ſecundo.reuelabo ſtulticiam eius in
oculis amatorū eius et vir nō eruet
eam de manu mea. O q̄ bonū eſſet
tunc petere veniam quando quis
redarguitur ne vltra de vita eius
inquireretur vt non diffamaretur.
Item ſecundo vocat deus externa
predicatione. Poſui vos vt ea
tis et fructum afferatis et fructus
veſter maneat et qui vos ſpernit
me ſpernit. Non credatis vltra re=
uerſuros.xij .apoſtolos ad predicā=
dum euangelium ⁊ ſi non vultis cō
uerti ad vocem predicatorum non
putetis alios habere et ſi predica=
tor non ſit ita bonus ſicut petrus vł
andreas predicat tamen dicta petri
andree et aliorum. Nam ſi predica=
tor ſit malus nichilominus verbuz
dei et ſermo eius eſt bonus quod
tranſit per os eius et vobis admini=
ſtrat. Sicut patet de canali per qđ
tranſit aqua molendini que putre=
facit canale et tamen aqua per illud
decurrens irrigat prata et ea facit
vireſcere. Sed heu pauci ſunt qui
has vocationes recipiant et audiāt
Similes galline que in eſtate vbiqꝫ
grana inueniēs non vult venire qñ
vocatur et ſicut falco qui carnibus
repletus ad magiſtrum renuit veni
re quando acclamatur vel ſicut ſer
uus contumax qui non reſpondet
domino quando excitatur et ſicut
dormiens vel in remotis agens qui
non audit quando appellatur quia
homines ditati grauis diuiciarum
carnibus voluptatum ſaciati conti=
nentia ſuperbie indignati ſomno pi
gritie aggrauati ⁊ a deo per obſtina
tionem elōgati iſtas vocationes nō
audiunt. Quibus poteſt dici illud
iob.xix. Seruum meum vocaui et
non reſpōdit michi. Ore proprio de
precabar illum. Quod ne nobis
contingat non ſimus ſimiles iſtis
nec obduremus corda noſtra aut ob
turemus aures mentis ne priue=
mur fructu huius vocationis Qđ
nobis ꝯcedat ⁊c. Eadē die ſermo.

v Ocauit eos et relictis om
nibus ſecuti ſunt eum vbi
ſupra beatus yſidorus ex
ponens illuz paſſum .math.v.beati
qui lugent quoniam ipſi conſolabū
tur dicit q̄ q̄tuor modis poteſt ex=
poni. Nam lugendum eſt primo de
peccatis proprijs.ſecundo de vita er
ronea quam quis tenuit ⁊ ducit.iij.
propter incolatuz preſentis miſerie
Quarto propter incertitudinem fi=
nis ideo beati qui lugent peccata q̄
commiſerunt.qui lugēt bonum qđ
amiſerunt. Qui lugent vitam er=
roneam quam duxerunt. Qui lu=
gent preſentis vite incolatum et fi=
nis ſui incertitudinem quoniam ip
ſi conſolabuntur et ſi primo loqua=
mur puta q̄ legendum eſt de perpe
trata iniquitate ſic eſt dupliciter vel
de bono qđ amiſit aut ſecūdo de ma
lo quod īcurrit. Nam ſecundū aug.
peccatum eſt dictum factum vel cō=
cupitum ꝯtra legē dei. Tu cōmiſiſti
adulterium vel aliquod aliud pctm̄
tu debes flere hunc fletum habuit.
p̄s. Laboraui in gemitu meo laua=
bo per ſingulas noctes lectuz meū.
hunc ſimiliter habuit petrus quan
do egreſſus foras fleuit amare luce
xxij.ca. Similiter ⁊ magdalena que
pedes domini lauit lachrimis. vnde
ambro. ſuper lucaz. Memēto quia
peccator es ⁊ luge peccata tua ablue
te lachrimis laua te fletibꝰ. Ad hūc
fletum habendum debent incitare
damnationis euaſio. ſaluatoris cō=
paſſio. anime noſtre purgatio. Naz
quando quis cōſiderat q̄ per pctm̄
mortale obligatur ad penā eternam
merito habet flere. Quis enim taz
durus qui ſi ſciret ſe mori tempali

A Lugenduz eſt ratione q̄druplici.

Ad fletuz tria icitātia

M.E.C.D. 2016

adiudicatum ſuſpenſioni crematōi
aut dampnationi ⁊ cognoſceret ꝙ ꝑ
fletū et lachrimas tam duram ſentē
tiam poſſet euadere. quis inquam
tam durus qui nō fleret aut oculis
corporis aut ſaltem oculis mentis.
Cur ergo ſic indurantur iniquorꝫ
corda vt peccata perpetrata non de=
fleant cum per talez fletum ſi amo=
re dei offenſi doleant remiſſionem
illius incēdij euadere valeant. Sed
ve infelici conditioni hominuz qui
plorant de dampnis temporalibus
ſed de peccatis minime ymo gaudent
peccaſſe ſed vt ait aug. Sciat ſe cul=
pabiliter peccator reum ſi fleat dā=
na rerum et non animam ſuam per
ditam peccatorum damno et ſi non
poſſint flere fletu temporali cum il=
le non ſit ſemper in poteſtate noſtra
habent ſaltem flere ſpiritualibus
oculis. Moueri ſecundo debemus
ex compaſſione ſaluatoris ad noſtra
deflenda peccata qui pro eis diluē=
dis in cruce fleuit. Ad heb. vij. ca. in
diebus carnis ſue preces ſupplicati
oneſq; ad eum qui poſſit eum ſal=
uum facere a morte cum clamore
valido ⁊ lachrimis offerēs exauditꝰ
eſt pro ſua reuerentia quia dignus
erat. et bernardus in quodā ſermo=
ne: O homo mentaliter aſpice ꝙto
remunerationis affectu aſtringaris
dn̄o pacienti. Aſpice alaparum con
tumeliam flagellorꝫ duriciam cru
cis anguſtiā ludibria ſputa patibuli
ſupplicia ⁊ acetoſa pocula. Moueri
tertio debemus ad hunc fletuz pro
aīe puritate recuꝑanda: deturpatur
enī aīa ex cōmiſſione pctōrum ſcd̄m
illud hiere. ij. Quā vilis facta es ni
mis iterās vias tuas lachrime autē
eam purgāt de pe. diſ. i. ⁊ ſunt verba
ambro. lachrime lauāt delictū qd̄ vo
ce pudor eſt ꝯfiteri. lauamini ergo ⁊
mūdi eſtote yſaie. i. Dico. ij. ꝙ lugē
da eſt vita erronea quā ducimꝰ et bo
na q̄ ꝓpterea ꝑdidimꝰ. O ꝙ magna
pietas eſt. Tu ieiunaſti forte ꝑ decē=
nium tu feciſti talē et talē ꝑnīam et
pro vno pctō ꝑdis oīa bona q̄ ꝑꝰs fe
ceras. Tertio oꝫ flere huiꝰ miſerie
incolatum heu michi dicit ps. q2 in
colatus meus prolōgatus eſt. vnde
ab hac liberatione cupiebat paulus
Cupio diſſolui et eſſe cum chriſto.
Quarto tu debes flere ⁊ lugere ꝑꝑ
tarditatē. Nā ſi es bonus debes deo
querere paradiſuz ſed ſi ſis malus
debes priꝰ bona facere ꝙ dei q̄rere
regnū. Quito ꝓpter finis incertitu
dinem. Quis in tam ſtupendis dei
iudicijs penitus ignorans finē ſuū
materiam non habeat flendi. quis
ſecurꝰ erit de dānationis euaſione.
Eccleſiaſtici. ix. Neſcit homo finem
ſuum. Nam tunc in fine vite ſufficit
vna ſola vana gl'ia ad dānandum te
vn̄ gregoriꝰ ꝯtractās illd̄ iob. indica
michi ſi noſti q̄s ſit locꝰ lucis ac te=
nebrarū. et quis. eſt qui ſciat ſi hi q̄
nunc boni ſunt vſq; in finē ꝑſeuera
re hēant aut hi q̄ mali ſunt vſq; in fi
nem hēant ꝑſeuerare. Nullus certe
niſi deꝰ. ꝓpterea clamabat paulus.
ad. ro. vij. Infelix ego hō q̄s me libe=
rabit de corꝑe mortis huius et ſi celi
nō ſunt mūdi in cōſpectu eiꝰ quāto=
magis hō qui q̄ſi aquā bibit iniq̄ta=
tē vn̄ vt legr̄ in legēda beati andree
gaudebat vidēdo crucē in q̄ debebat
mortē ꝓ xp̄o ſuſtinē q2 ſe ſciebat itu=
rum ad ꝑadiſum ꝑꝑ merita ſua ſed
nos qui tot obuoluimur pctīs qui
neſcimꝰ finē nr̄m merito debemus
lugere et flere mortis nr̄e ⁊ finis in
certitudinē hec ꝓ itroductōe v̄borꝫ
Pro prima ꝑte ſermonis viſis dua
bus vocatōibus quibꝰ nos deꝰ vo=
cat; indefeſſe ſcʒ interna inſpiratōe
et externa predicatōe. reſtant videre
adhuc. iiij. mōi vocationū vn̄. Tertio — Tertio voꝰ cat.
mō et prīo ꝓ hoc ſerōne vocat nos
deꝰ ſanctorꝫ imitatōe. Nā ad hoc fe
ſta ⁊ ſanctorꝫ ſolēnitates ab eccleſia
ſunt inſtituta ſcd̄m aug. vt imitari
non pigeat qd̄ celebrare delectat et
non ſolū ad hāc vocatōem fructuo
ſam inuitant nos ſancti martires ve
rum etiā et exēplar oīm creaturarū.

M.E.C.D. 2016

vñ dicit hug. q̄ oīs creatura triplici
voce clamat ad hoiem. Accipe dei
beneficiū redde ſuffragiū fuge offē
ſaʒ peccati ſi queramꝰ dñis ecclaſti
cis quare celebrant feſta ſanctorum
dicent q̄ eſt vt eos ſequamur et nō
diffidamꝰ arripere iter qđ acceperīt
dum viuerent in terris. vnde ſuſan=
na erat pulchra mulier ⁊ cum reqre
retur a duobꝰ ſenibus vt cōmiſcere
tur cū illis ipſa maluit eligere mor=
tem q̄ deum offendere mortalit̄ ob
qđ accuſata falſe ab eis ꝯdempnata
fuit vt lapidaret̄ que dicit melius ē
michi incidere in manus veſtras q̄
peccare in conſpectu dei mei. Nam
vt dicit beatꝰ bonaduētura diſ. xvi.
peccati diſ= qrti. Peccatū debet tātū diſplicere
plicentia. rationi q̄ pro nullo damno vel com
modo velit in ipſuʒ cōſentire vel cō
ſenſiſſe quoniā voluntas que ex ali=
qua cauſa in ipſum cōſentit iuſta nō
eſt. Itaq̄ in caſu potuis debet mor=
tem q̄s eligere et morti ſe exponere
q̄ peccatum ꝯmittere vel peccato cō
ſentire hoc conſiderātes omnes ſan
cti et ſancte maluerunt morteʒ pati
et oīa tormentoruʒ genera perferre
q̄ offendere deum mortaliter hoc
nobis relinquētes exemplū vt illoꝝ
veri eſſemus imitatores ſed ꝓh=
dolor volumus gaudere cuʒ ſanctis
et tribulationes nolumus ſuſtinere
cum illis cuʒ dicat paulus. ij. thi. iij.
Omnes qui pie viuere volunt in
chriſto ieſu perſecutionem patiūtur
vnde ſi volumus ire ad ſanctuʒ. R.
vel ad voagia aliqua ſi neſciamus
iter oſtenditur nobis via crucis et
cumuloruʒ lapidum. ſpiritualiter ſi
volumꝰ ire ad paradiſum oʒ ſequi
iter crucis imitatores eē chriſti et
ſanctorum et dicere cum ſancto iob.
xxiij. veſtigia eius ſecutus eſt pes
Quarto vo cat. meus. Quarto vocat nos deus do=
norum et bonorum largitione ſapi=
entie primo. vocaui ⁊ renuiſtis. extē
di manus meas bona et dona largi
endo pſalmiſta. cōfitebitur tibi cum
benefeceris ei. vnde ſi puer ſit in
domo clamans nutrix eius prebet
mām̄illam immediate tacet aut ſi
non habeat nutricem nec lac. datur
ſibi pomum. Similiter oſtēdis oui
ramum viridem et ſequitur te ſic
deus facit peccatoribꝰ more matris
que dat puero pomum vel prebet
māmillam ad ſuggēdum deus dat
nobis bonorum abundantiam pa=
nis et vini et dat nobis vbera ſue
miſericordie: quia poſt primā vocati
onem non punit nos. ſed expectat
pacienter ſed de miſeris filijs ade
cōqueritur ſaluator per os ſalomo=
nis ſapientie primo vocaui et re=
nuiſtis extendi manum meam ⁊ nō
fuit qui aſpiceret. Sed quid ego q̄=
q̄ in interitu veſtro ridebo vnde
auguſtinus. in ſermone de innocē=
tibus. Ab hac animaduerſione per
cutitur peccator vt moriens obliui=
ſcatur ſui qui duʒ viueret oblitꝰ ē dei.
Quinto vocat nos flagellorum pu
nitiōe. pſalmiſta. Cuʒ occideret eos
reuertebantur et diluculo veniebāt
et reuertebantur ad eum et cetera.
Mala que nos hic premunt ad deū
venire compellūt. Tu reperies plu
res lenones et adulteros habentes
pulcras vxores et dimiſſis illis ma=
nutenent alias viles et turpes cuʒ
tamen ſue nolent pro auro mun=
di frangere fidem matrimonij. Tu
reperies multos pueros qui qñ no
lunt ſuggere mr̄is aut nutricis vbe
ra vel nolunt tacere pro pomo dato
immediate tangit eos mater virgis
et tacent. ſimilr̄ ſi nolumꝰ tacere et
a peccatis ceſſare pp̄ dei monitōes
et internas īſpiratōes vel pp̄ bōa que
nobis largit̄ verberat nos tribulati=
onibus peſte fame guerra morte ſu
bita et ſic de alijs. et hec vidētes ab
epō precipit̄ fieri ꝓceſſio abſtinētia
indicitur ieiunium et inuocātur deꝰ
et ſancti qđ nō facerent ſi deus nō
inmitteret illis tribulationes. vnde
plures ſunt et maiores qui nunq̄
boni agerent aut vix confiterentur
ſemel in anno ſi deus eos non

M.E.C.D. 2016

viſitaret in infirmitate vel alio incō-
modo qui ſi tanguntur a deo imme-
diate mittunt ꝓ ꝯfeſſore ꝓ patre mi
nori predicatore vel ꝓ curato et aliqñ
videndo confeſſorē ſunt eque gaudē
tes ſicut qui ducit ad ſuſpendiū cuꝫ
occiderit eos querebāt eū. Sexto vo
cat deus amoris et paſſionis offenſi
one nūquid pōt mulier obliuiſci in
fantē vteri ſui: et ſi oblita fuerit ego
non obliuiſcar tui. eſa. xlix. vnde xp̄s
nos vocat amoris oſtenſiōe qñ vides
corpus xp̄i eleuatū inter manus ſa-
cerdotis tūc debes conſiderare ꝙ iu
dei eleuauerūt in cruce deus enī vo
cat nos ſicut ſolēt vocari falcones q̄
bus oſtēditur vnū fruſtrū carnis ru
bee qđ videns falco immediate ve-
nit ad vocē dn̄i ſui. Sic nobis oñdit
xp̄s quotidie eleuatus in cruce nu-
dus pleno liuore cuius tñ ſanati ſu-
mus. Sed ſi duri ſumus ⁊ nō reuer-
tamur peiores ſumus falconibus ⁊
ceteris auibus et beſtijs. Nunqđ p̄t
mulier obliuiſci puerū ſuū. q. d. non
Nā nō ē mulier a deo crudelis q̄ vel-
let dimittere filiū ſuū mori ſine auxi
lio ſi pōt illi ſuccurere ⁊ tñ ſi mulier
obliuiſcat puerū deus nō: qꝛ in cari-
tate perpetua dilexi te ideo attraxi te
miſerās tui iħere. xxxi. Septimo vo
cat nos deus bonoꝝ premiatiōe. eſa.
lxiiij. Oculus nō vidit nec auris au-
diuit nec in cor hoīs aſcēdit q̄ prepa-
raſti his q̄ diligūt te. Si eñ armige-
ri et nobiles exponūt corpus ſuū tot
laboribus et frigoribus qui aliqñ nō
dormiūt in lecto per menſeꝫ in ſerui
tio regis ꝓ mercede tēporali ꝓ decē
frācis q̄d debemus facere ꝓ habēda
gl̄ia quā nobis deus repromiſit vñ
Gre. Quis enarrare ſufficeret quan
tū gaudiū quelꝫ aīa ſuſcipiat de ſan
ctorū patriarcharū hūilitate ⁊ ſimpli
citate ꝓphetarū credulitate et felici
tate. Apoſtolorū paciētia. cōfeſſoruꝫ
pietate ⁊ clemētia. virginū caſtitate ⁊
cōtinentia reuera nulla lingua enar
rare ſufficit nec ītellectus capere ſuf
ficit q̄ta ſit leticia intereſſe angeloꝝ
choris preſentem dei vultum cerne-
re in quem deſiderant angeli proſpi
cere nullo mortis metu affici incor-
ruptionis perpetue munere letari.
Hec pro prima parte.

¶ Quo ad ſecundam partem reſtat
declarare quomodo beat⁹ andreas
et ceteri apoſtoli ſecuti ſunt criſtum
relictis omnibus ſuis Nam relique
runt omnia saluteꝫ impedientia ſcꝫ
terrenorum ſolicitudinem diuicias
⁊ ſic de alijs. Nam ſciebāt dictū xp̄i
Sicut difficile eſt cameluꝫ ꝑ foramē
acus tranſire ſic difficile eſt diuitem
celorum regnum intrare. Secundo
reliquerunt omnia retrahentia ſcilꝫ — D Reliq̄t an-
amorem mundi. Jaco. iiij. Qui vo- — dreas quat
luerit amicus eſſe huius ſeculi ini- — tuor.
micus dei conſtituitur. Tertio reliq̄
runt omnia retardantia ſcꝫ amoreꝫ
parentum filiorum ⁊c. Ideo dicit ſal
uator. Qui amat patrem aut matrē
pluſ ꝙ me nō eſt me dignus. Quar
to reliquerunt omnia onerantia ⁊ pō
derantia ſcꝫ ſarcinas peccatorū. p̄s.
Iniquitates mee ſicut onus graue
grauate ſunt ſuper me. ad heb. xij.
Deponentes omne pondus et circū
ſtans nos peccatum curramus ad
propoſitum nobis certamen aſpici-
entes in auctorem fidei conſumma-
torem ieſum ⁊c. Unde notandum ꝙ — E
ſanctus andreas ſecutus eſt criſtuꝫ — Secutus ē
in quinq̄ꝫ. Nam ſicut criſtus ſponta — xp̄m andre
nea volūtate paſſus ē. eſa. liij. Obla — as in quiq̄ꝫ
tus eſt qꝛ ipſe voluit ſic beat⁹ andre
as paſſus eſt voluntarie. Nam non
expectauit ꝙ venirent ad capienduꝫ
eum ſed prius venit ad eum per-
ſequentes. Secundo ſecutus eſt cri-
ſtum quo ad impedientes paſſioneꝫ
nā vt legitur de petro qui voluit im
pedire criſti paſſioneꝫ cui dicit et cri
ſtus vade retro ſathana tu vis im-
pedire ſalutem tuam. Sic populus
volebat impedire beatum andream
ne pateretur. Et eum hortabatur ne
impediret paſſioneꝫ eius. Tertio qꝛ
ſicut iudei dicebant xp̄o ſi tu es fili-
us dei deſcēde de cruce ⁊ credem⁹ tibi

Sic egeas videns beatum andream
cruci affixũ ꝯuertentem populũ dicit
illi:deſcen de de cruce et credã tibi et
illo affixo in cruce ⁊ predicante ꝯuer
tit pluſꝙ̃ decẽ milia hominũ. Quar
to qꝛ ſicut xp̄s orauit pro crucifixori=
bus ſuis dicẽs. Pater ignoſce illis.
ſic fecit beatus andreas vt patet in le
genda ſua. Quinto ſicut xp̄s ꝑ cru=
cem et meritũ ſue paſſionis aſcẽdit
gloriam oportuit xp̄m pati et ita in=
trare in gloriã ſuã. ſic beatus andre=
as aſcendit regnũ dei ſuppliciũ cru=
cis perferendo. Et ſi oporterit xp̄m
pati et ita intrare in gloriã propriam
ꝙ̃ fatui ſunt qui ſine paſſione gloriã
alienã ingredi ſperant: orabimus igi
tur dominũ noſtruʒ et beatũ andreã
vt digne mereamur eos ſequi vt tã=
dem effici mereamur ꝯſortes paſſio
nis eius ⁊c. Amen.

Feria quarta prime ebdoma
de aduentus. Alius ſermo.

Ecce rex tuus venit ⁊c. Ani
ma mea liquefacta ẽ vt di=
lectus locutus eſt. cañ. 4.
ca. In quibus verbis demonſtratur
reuerentia aĩe fidelis ad ſuſceptiõeʒ
domini ſui. Et contigit fieri tribus
modis. vno mõ ſecundũ virtutẽ hu=
militatis. Secundo mõ per viã cari
tatis et dilectionis. et ſcd̄o mõ ſcd̄m
virtutẽ paciẽtie. ſecundũ ꝙ ꝯtigit tri

A
Aliquid tri pliciter dici tur liq̄fieri

pliciter aliquid liquefieri. vno mõ ad
modũ aque vt terra q̄ per appoſitio
nem aque liquefit. et hoc ſignificat
humilitatẽ. vñ p̄s. Anima mea ſicut
terra ſine aqua tibi: aĩa igitur tua de
bet liquefieri in aduentu dñi dei tui
ſicut terra liquefit per appoſitioneʒ
aque. Sic aĩa tua per virtutẽ humi
litatis. vñ p̄s. Emittet verbũ ſuũ et
liquefaciet ea. Scd̄o ad modũ cere ⁊
hoc per virtutẽ dilectõis et caritatis
vñ p̄s. Sicut fluit cera a facie ignis
et idem cõcaluit cor meũ intra me ⁊
in meditatiõe mea exardeſcet ignis
vnde cañ. viij. Lampades eius lam=
pades flammaruʒ et ſicut ignis ſua
vi liquefacit ceram: ſic ignis carita=
tis debet liquefacere aĩam tuã. Ter
tio anĩa tua debet liquefieri ad mo=
dum ſpecierũ et herbarũ que lique=
fiunt cũ ſunt in mortariolo: ſic dũ cõ
terũtur: ſic anima tua dũ conteritur
tribulationibus debet liquefieri per
virtutẽ pacientie vt per pacientiã re
dolcas ſicut herbe que in mortario=
lo contrite reddũt odorẽ ſuauẽ hec ꝓ
introductione verborum.

¶ In pñti ſermone erũt due partes.
In prima videbitur vna queſtio the
ologalis. In ſecunda videbimus cõ
ditiões et qualitates noſtri regis ve
nientis. Pro quo nota ꝙ ſunt tres

B
Tres mo= di hoiʒ gau dent in ad= uẽtu regis

modi hominũ q̄ gaudent in aduen=
tu regis. Prĩo incarcerati qꝛ ſperãt
liberari. Scd̄o burgẽſes et ciues qꝛ
ſperant augmentationẽ bonorum et
priuilegiorũ. Tertio ſolẽt gaudere a
mico et cognati vñ ſecundi. Re. xvij.
Egredimini filie ſyon et videte regẽ
ſalomonen in dyademate qꝛ corona
uit eum mater ſua. Videte fideles
anime criſtũ venientẽ regẽ veſtrũ co
ronatũ dyademate virtutis et amo=
ris quo coronauit eũ mater ſua ſciʒ

Queſtio

virgo maria ⁊c. Queritur ergo vtrũ
verbũ patris aſſumens humanã na
turaʒ in vtero virginis debuerit cor
pus aſſumere terreſtre ⁊ non celeſte
Arguitur prĩo ꝙ non. apoſtolus eñi
dicit prĩo corinth. xv. Primus homo
de terra terreſtris. ſecundus homo
de celo celeſtis. ergo primus homo
ſcʒ adaʒ de terra terreſtris. ſecũdus
aũt hõ ſcʒ criſtus de celo celeſtis ſed
hoc non põt intelligi de aĩa qꝛ aĩa nõ
eſt terreſtris. ergo intelligitur de cor
pore in oppoſitũ iohãnis prĩo. Ver=
bum caro factũ eſt ⁊c. et ibi capit ca=
ro pro hoĩe. pro ſolutõe dicit ſanctus
tho. ꝙ congruũ fuit criſtũ aſſumere
corpus terreſtre et nõ celeſte triplici
ratione. Pro ratione humane natu
re vt eſſet vera in criſto. Secũdo ra=
tione miſterij implẽdi ꝙ nõ poterat
impleri niſi ĩ corpore hũano. Tertio

M.E.C.D. 2016

C

chriſtus aſ-
ſūpſit cor-
pus terre-
nū et nō ce-
leſte

quia hoc derogaret nature humane
q: non eſt conſuetū ꝙ hō componat̄
ex aīa et corpore celeſti. Nā p̄mo nō
erat neceſſe ꝙ xp̄s aſſumeret corpus
celeſte q: debebat tāgi a diſcipul̄. pal
pate et videte q̄ſi ſpūs carnē et oſſa
non habet ſicut videtis me habere.
Scd̄o q: nō potuiſſet in corpore cele
ſti adimplere miſteriū redemp:iōis
noſtre cū corpus celeſte non ſit paſſi
bile ideo in carne non potuiſſet pati
et perficere noſtre redemptionis mi
ſterium. Tertio q: alias mendacem
feciſſet ſcripturam ſi corpus celeſte
aſſumpſiſſet. Naꝫ dicebat ꝙ erat ve
rus homo vt habetur in ſimbolo ꝑ-
fectus deus perfectus homo ex aīa
et humana ratione ſubſiſtens. Ob
quod aſſumpſit verū corpus huma-
num ex anima rationali et corpore
compoſitum hec pro prima parte.
Pro ſecunda parte ſermonis habe
mus videre aliquas conditōnes no-
ſtri regis venietis vñ qñ rex venit in
ciuitatē aliquā querit̄ qualis eſt rex.
N. an paruus vel magn⁹ ſic debem⁹
querere et inueſtigare cōditiōes no
ſtri regis venietis ad nos. vñ viij. ↄdi
tiones in eo reperiunt̄. Primo ī co

D

Octo cōdi-
tiones ſunt
ī xp̄o rege
noſtro.

inuenitur poteſtas. Poteſtas eius
ptās eterna. dan. vij. ca. et apocā. ix.
Ipſe ē in cuius femore ſcriptū ē rex
regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. vñ eius poteſtas
ad tria extēdit̄. Ad celeſtia terreſtria
⁊ ad iferna. De p̄mo dicit eccl̄ia ī hi-
pno aſcenſionis Tremunt angeli
verſa vice mortalium. De ſcd̄o et
p̄mo ſiml̄ data ē mihi oīs poteſtas in
celo et in terra. Jo. vl. et. p̄s. dn̄i ē ter
ra et plenitudo ei⁹. De tertio ad phi
li. In noīe dn̄i oē genu flectāt̄ celeſti
um terreſtriū et infernoruꝫ. Primo
nota ꝙ poteſtas noſtri regis venturi
nō ē ſicut ptās noſtroꝝ regū que mo
dica ē q: poſt mortem vermes come
dent carnes eorū ⁊ forte in fine dāna
būtur. Similiter et in collegiis in fe
ſto apparitōis mox ē vt eligat̄ vnus
rex et poſt feſtū ſi ille ſcolaris neſci-
at lectionem ſuam et non ſtuduerit
vapulabit. Iſtud regnum ē paruuꝫ
q: modicū durat. Sꝫ poteſtas noſtri
regis eſt eterna ſine p̄ncipio ⁊ ſine fi
ne. Rex eni francie nichil poteſt ſuꝑ
regno anglie aut ſuꝑ alio regno nec
habet poteſtatē ſuꝑ demones aut ſu
peranias nr̄as ſed ptās iſtius regis
venietis iſto ſacro tp̄e ſe extēdit vſq;
ad celū ⁊ i celo vñ apoc. xx. Milia mi
lium miniſtrabāt ei et decies cētena
milia aſſiſtebant ei et ibi ponitur nu
merus certus pro incerto et indeter
miato vñ. p̄s. In manu tua dn̄e oēs
fines terre xp̄s ei nunq̄ fuit in virgi
nis vtero qum habuerit pluſq̄ mi-
lia angeloꝝ et miniſtrantiū. Quō ei
cecidit lucifer niſi ptāte iſtius regis
Poteſtas eius poteſtas eterna et in
femore eius habet ſcriptū rex reguꝫ
et dn̄s dn̄antiū. Nō eni ē dn̄s hoīnuꝫ
aut beſtiarū ſolū ſed ē rex celorū ter-
re ⁊ infernorū. Si ergo tātas penas
accipis ꝓ ſeruiendo regi terreno cu
ius gloria eſt vagor ad modicū parēs
pro mercede tranſitoria q̄tomagis
debes accipere labores vigilias ⁊ tri
bulationes vt ſeruias regi eterno q̄
non ſolū corpus pōt perdere verūeti
am et aīam tuā. vñ ergo ꝓuenit ho
die tanta multitudo peccantium taꝫ
in luxuria ſuperbia ⁊ blaſphemia ni
ſi quia minores exemplum accipiūt
a maioribus vnde putredo piſcium
incipit a capite. Nam prima pars pi
ſcis que īficitur eſt caput. vnde ergo
prouenit ꝙ tot ſunt blaſphemi in re
gno iſto niſi quia caput eſt putrefa-
ctum et infectum. Turpe eſt doctori
cum culpa redarguit ipſuꝫ, rō q: ma
iores magnos faciūt defectus in p̄i
mis perſequūtur dominum non au
dent punire minores. Nam ad horū
defectum nimirum ſequitur ruina
totius populi octuageſima diſtincti
one ca. Nemo plus in eccl̄ia dei no-
cet q̄ qui male viuens nomen vel or
dinem ſanctitatis habet. Grauiter-
q; in exemplum culpa trahitur cum
ꝓ reuerentia ordinis aut dignitatis
peccator honoratur ob hoc fit vt pe-

M.E.C.D. 2016

cata aliorum redundāt in eos vnde
cima. q. iij.c. Precipue. dicitꝛ quod
tot mortibꝰ digni ſunt quot perditi=
onis exempla ad poſteros tranſmit
tunt. Secunda conditio ⁊ virtus nr̄i
regis eſt ſapiētia qꝛ ſumme ſapiēs
eſt. In eo ſunt om̄es theſauri ſapiē
tie et ſcientie dei abſconditi et pſ.
Sapientie eius nō eſt numerus. iſte
enim rex eſt ſapientiſſimus ſi dicas
ſi rex tuus non eſt ſapiens habet
tamē bonum conſilium ſed nunq̄d
poteſt eſſe fauor in cōſilio regis ita
vere. Nam oīs regula inferior eſt
fallibilis ſi ſuperior ſit fallibilis ſed
regis noſtri non eſt numerus ſapie
in ipſo enim reconditi ſunt oēs the=
ſauri ſapiētie dei. qꝛ ſapientia eius
eſt infinita. Omnia in ſapia feciſti
impleta ē terra poſſeſſione tua. Nū=
quid eſt magna ſapientia in deo ſic
mundum creaſſe et gubernare in
dies tot creaturas ⁊ oibus ꝓuidere.
Si dicas ꝙ talis epiſcopus vl̄ archi
epiſcopꝰ fecit nepotē ſuū epiſcopū
ideo dicis illū ſapientem vere talis
ſapientia eſt ſtulticia apud deū. Nā
fecit epiſcopū vnū qui nō pōt diſtin
guere inter lepram ⁊ lepram quem
dimiſiſſet in domo patris fuiſſet bo
nus laborator. Sapiētia ergo huiꝰ
ſeculi ſtulticia eſt apud deum et ſtul
ticia huius mundi ſapientia ē apud
deum. Sapientia huius mundi dya
bolica eſt et deo inimica. vnde luce.
xvi. ca. Filij huius ſeculi ſapientio=
res ſunt filijs lucis in gñatōe ſua.
Tertia cōditio noſtri regis veniētis
eſt diuitiarum abundantia. Ad ro.
v. Idem dominus diues et omnes
qui inuocāt illum. Domini ē terra
et plenitudo eius. Et ſi eſuriero nō
dicam tibi meus enim eſt orbis ter=
re. Nunquid manducabo carnes
thaurorum. q. d. non vnde reges ter
reni manutenent malos gartiones
qui comedunt et opprimunt ppl̄m
Tu non poſſes ſi es mercator duce
re mercantiam pro duobus aut quī
ꝙ ducatis a villa pariſienſi vſꝙ ad
villam aurelianenſem quin expo=
nas in vectigalibus duo ſcuta ⁊ hoc
faciunt mali impoſitores qui a pri=
cipibus fouētur in ſuis latrocinijs
ſed rex noſter non eſt his ſimilis nā
in eo ſunt omnes theſauri ſcientie
et ſapiētie et diues eſt i omnes et
ſuper omnes. Quarta conditio re=
gis nr̄i eſt foroſitas. pſ. Specioſus
forma pre filijs hominū etiā q̄tum
ad humanitatem. vnde delectatur
quilibet in videndo regem quando
venit ad aliquam ciuitatem et gau
det in vidēdo eum. Sed vere facies
noſtri regis ⁊ pulchritudo oēs alios
excellit ymo nulla poteſt fieri cōpa=
tio. Nam facies eius. Reſiouit tout
le monde ipſe eni eſt in quē deſide=
rant angeli ꝓſpicere prima. pe. pº.
q̄tū ad humanitatē. eſt eni pulcher
q̄tum ad diuinitatem et humanita
tem vnde cañ. v. dilectus meus can
didus et rubicundus. Candidus q̄=
tum ad mundiciam hūanitatis. ru=
bicundus q̄tuȝ ad ſplendorē dinita=
tis. vnde ſequitur ibi in canticis. Ca
put eius aurum optimuȝ. per caput
enim intelligitur diuinitas quia ca=
put chriſti deus ſicut di. apoſtolus. i.
cor. i. hanc duplicem pulchritudi=
nem oſtendit dominus in tranſfigu
ratōe math. xvij. vnde ibi dr̄ reſplē=
duit eius facies ſicut ſol et veſtimē
ta eius facta ſunt alba ſicut nix. per
faciem autem poteſt intelligi diui=
nitas de qua dicit dominus moyſi
exo. xxxiij. Faciem meam videre nō
poteris et per veſtimenta intelligitꝛ
humanitas quia habita inuētus eſt
vt homo. philipenſes. ſecundo ca.
vnde cañ. primo. ecce tu pulcher es
dilecte mi et decorus.

Quinta virtus noſtri regis eſt nobi
litas. Nam nullus vnq̄ nobilior eſſe
potuit nec erit q̄tū ad hūanitatē etiā
ex parte matris ⁊ q̄tum ad dinitatē
ex pte patris luce pmo. Filiꝰ altiſſimi
vocabitur. Nam iſte ē equalis patri
quo ad eternā gñationē et ē nobil' ex
parte matris. Nā vt legr̄. math. pmo

M.E.C.D. 2016

virgo maria mater eius fuit de ſe=
mine dauid et ibi habetur genera=
tio eius quomō deſcendit de linea
regum ducum et patriarcharum.
Septima eius virtus et qualitas ē
quia eſt alt⁹ et magn⁹ in ſolio eſaie
capitulo lxvi. Celum michi ſedes ē
et terra ſcabellum pedum meorum
quando enim rex ſedet in ſolio eſt al
tior alijs forte altitudine duorū aut
vnius pedis: ſed rex noſter ē oībus
altior non ſic de rege noſtro. Sed ſi=
cut celi a terra diſtant et elongātur.
ita vie noſtre a vijs eius Et licet rex
noſter temporalis aliquando in re=
gnuꝫ aliud introducatur vi armo=
ruꝫ non ſic in regnū noſtri regis ni
ſi ſit legittimus filius et heres. Oc
tauo dignus eſt honore: generatōeꝫ
eius quis enarrabit. vnde apocalip.
quinto capi. dignus eſt agnus q̄ oc=
ciſus eſt accipere dignitatem ⁊ hono
rem virtutē et poteſtatē et fortitudi=
nem et eſa. vi. vidi dominum ſeden
tem ſuper ſoliū excelſum et eleuatū
et plena erat omnis terra maieſtate
eius et clamabāt ſeraphin alter ad
alterum. Sanctus ſanctus domi=
nus deus exercituum plena eſt oīs
terra gloria eius.

¶ Feria quinta ſermo.

Ecce rex tuus venit ⁊c. Acce=
pto thuribulo et igne aaron
occiſis quattuordecim mili=
bus cum ſeptingētis ſtetit aaron in
ter viuos et mortuos et deprecatus
eſt dn̄m et placauit eū et ceſſauit caſ
ſatio numeri. xvi. vbi nota ꝙ ſum=
mus ſacerdos fuit criſtus qui acce=
pto thuribulo nr̄e carnis ⁊ humane
nature cum igne. i. anima inflam=
mata caritate ſtetit inter viuos. id ē
angelos qui dicuntur viui qꝛ in gra
tia confirmati et ſtetit īter mortuos
. i. hoīes qui omnes erant mortui ꝑ
pter peccatū primi parentis et preca
tus eſt deum patrē ſuū cum lachri=
mis et clamore et exauditus eſt pro

ſua reuerentia. legitur in biblia no=
ſtra in libro numerorum ꝙ erāt duo
milites dachan et abiron quibus di
ſplicebat ꝙ moyſes ⁊ aarō preeſſent
populo et ſacrificium offerrent dn̄o
ideo murmurauerūt contra aaron
et moyſen ꝓpter quod iratus dn̄s
ꝯtra eos diruta ē terra ſub pedibus
eorum et apperiens os ſuū deuora=
uit illos cū tabernaculis ſuis et vni
uerſa ſubſtantia eorū deſcenderūtqꝫ
viui in infernū operti humo ⁊ egreſ
ſus ignis a dn̄o interfecit ducentos
quinquaginta viros qui offerebant
incenſum ob quod murmurauit ſe
quenti die multitudo populi et per=
cuſſi ſunt quattuordeciꝫ milia homi
num cū ſeptingentis viris. Tunc di
cit moyſes ad aaron. tolle thuribu=
luꝫ et hauſto igne de altari mitte in
cenſum deſuper pergens cito ad po
pulum vt roges ꝓ eis quod cum fe
ciſſet aaron obtulit thymiama et ſci
tus inter mortuos et viuentes ꝓ po
pulo deprecatus eſt ⁊ plaga ceſſauit
Moraliter aarō ſacerdos magnus
offerēs ſacrificiū eſt criſtus heb. ix.
Criſtus aſſiſtens pontifex futurorū
bonorū per amplius ⁊ perfectius ta
bernaculū non manu factū. i. nō hu
ius creationis neqꝫ per ſanguinem
ſunt ſed per propriū ſanguinē introi
uit ſemel in ſancta eterna redempti
one inuenta. Non eīn habemus pō
tificem qui nō poſſit cōpati infirmi
tatibus noſtris. hic ſtetit inter viuen
tes. i. inter angelos ⁊ inter mortuos
. i. homīes ⁊ accepto thuribulo hoc
eſt corpus humanū in vtero virgina
li et igne hoc eſt anima rationali ca
ritate informata ſacrificiū deo patri
obtulit ⁊ exauditus. ecce ergo rex tu
us venit. Declaratis ſermone heſter
no qualitatibus et cōditionibus re=
gis aſſumentis noſtram naturam ⁊
carnem et dicto ꝙ eſt potens qꝛ po=
teſtas eterna non tranſitoria et mo=
dica vt in alijs regibus: dicto ꝙ ē ſa
piens diues formoſus ⁊ ſic de alijs
Nūc reſtat declarare de cōditōibus

A
chriſtus ſa
cerdos ſū=
mus ſtetit
inter viuos
et mortuos

M.E.C.D. 2016

nature aſſumpte et quid in ea requi-
rat rex noſter ſpõſus ei⁹ anteq̃ aſſu-
mat eam. Ecce rex tuus venit et q̃
hoc matrimoniũ fuerit poſſibile fu-
it ſignificatum. Gene.viij. vbi dicit
yſaac iacob filio ſuo noli accipe vxo
rem de genere canaaƷ ſed ꝓficiſcere
in meſopotaniã ſyrie ad domũ batu
el patris matris tue accipe tibi ĩ vxo
rem de filiabus laban auunculi tui.
Hec ſunt verba dei patris ad filium
chanaan interpretatur poſſidens do
mum et ſignat angelos qui de cele-
ſti domo ſemꝑ aſſiſtunt dño De quo
rum genere noluit deus pater vt fili
us acciperet vxorem eorum naturã
heb.ix. Nuſq̃ angelos apprehẽdit ſƷ
ſemen abrahe. meſopotania interpre
tatur eleuata et ſyria ſublimis et ſi-
gnat naturã humanã q̃ eleuata fuit
in iſto miſterio benedicte incarnatio
nis ſed non ad quencunq̃ ſed ad do
muƷ batuelis mittitur.i.ad beatã vir
ginem. batuel eñi virgo dei interpre
tatur et ibi accepit vxorẽ de filiabus
laban qui interpretatur cãdidatio.i.
carnẽ de puriſſimis et mundiſſimis
ſanguinibus beate virginis. Ecce er
go rex tuus venit tibi.i.nature parti
culari vel venit tibi.i.toti hũano ge-
neri. Septem igitur ſunt que requi-
rit deus in ſpõſa ſua more ſponſi tẽ-
poralis. Pͥo querit pulchritudinis
venuſtatẽ. Secundo diſcipline mora
litatem. Tertio diuitiarũ vbertatem
Quarto corporis agilitatem. Quin
to anime et cordis fidelitateƷ. Sexto
ſubiectionis humilitatẽ. Septĩo cor-
dis caritatẽ et dilectionẽ quo ad ſe et
ad proximos. vnde hec materia põt
applicari ad quãlibet ſanctam criſti
ſponſam: vnde deſponſat ſibi quãli
bet animam deus quadrupliciter
ſecundũ q̃ notaꝛ oſee. deſpõſabo te
michi in ſempiternũ in fide in iudi-
cio et iuſticia. Pͥmo in miſericor-
dia et miſeratõnibus. vnde quelibet ℭ Deſpõſaꝛ aĩa xp̃o.
anima diciꝛ ſponſa dei primo ꝑ eter
nam predeſtinationẽ Ideo dicitur in
auctoritate deſponſabo te michi in
ſempiternũ per inſeparabilitatẽ. Se
cundo ꝑ ſacramentorũ ſuſceptioneƷ
qđ notaꝛ cũ diciꝛ in fide. vbi fit abre-
nunciatio dyaboli Tertio ꝑ precepto
rum adimpletionẽ cuſtodiẽdo mãda
ta dei. et iõ diciꝛ in iudicio et iuſticia
Quarto ꝑ beneficiorũ dotationẽ vel
dotẽ iõ recte ſubinformaꝛ in miſeri-
cordia et miſeratiõibus. Et he condi
tiones ſil'r poſſent applicari de aduẽ
tu ĩ mentẽ q: has req̃rit deus in aĩa
fideli deſpõſabo ergo te dicit deus a-
nime fideli in ſempiternũ ꝑ eternaƷ
predeſtinationẽ de quo mẽbro alias.
Scđo per ſuſceptionẽ ſacramẽtorũ
vt qñ adduciꝛ ꝑuulus ad baptiſmuƷ
querit ſacerdos q̃d petis: dicit patri-
n⁹ peto baptiſari: volo q̃ iſte paruu
lus excludatur a manu dyaboli ⁊ po
teſtate et deſponſeꝛ xp̃o. tunc querit
ſacerdos vis abrenunciare ſathane
et oĩbus põpis eius: dicit abrenũcio
dicit xp̃s tunc de eo deſpõſabo te mi
chi in fide et ſcribiꝛ in libro vite ⁊ de-
letur de libro damnatorũ. Tertio de-
ſponſabo te michi in iudicio et iuſti
cia: tu ꝓmiſiſti obſeruare diuia mã
data q̃ ſi obſeruaueris deſpõſaberis
pͥo in iudicio et iuſticia. Quarto de
ſponſabo te michi in mĩa et miſera
tiõibus dotẽ tibi tribuẽdo ⁊c. Reſtat
accedere ad cõditões quas petit xp̃s
ſue ſpõſe. Nã ſicut ſpõſus q̃rit pul-
critudinis venuſtatẽ. ſic xp̃s ſpõſus
in aĩa querit pulcritudinẽ ⁊ puritatẽ
conſciẽtie. vñ aug. de virginibus. nõ
querit deus pulcrã carnẽ ſƷ pulcram
mentẽ. iõ. p̃s. Oĩs glĩa eius filie re-
gis abintus.i. interius in conſciẽtia
q.d. licet decora ſit exterius tñ nõ va
ne extra glorietur de pulchritudine
ſua ſƷ oĩs glĩa ei⁹ abintus.i. in pura
cõſcia vñ apl's.i.theſ.iiij. Hec eſt aũt
volũtas dei ſanctificatio veſtra q: nõ
habitat in corpore ſubdito pctĩs ſapi
entie pͥo. vñ.ij.cor. pͥo. Gloria no-
ſtra hec eſt teſtimoniũ cõſcientie no-
ſtre. Et vt dicit hugo ĩ libro de bono
conſciẽtie. Deus qui eſt amator mũ
dicie cor polutum peccatis non põt

M.E.C.D. 2016

inhabitare. Ideo vt dicit Gregorius ſup ezechielē omel.ix. Quid ꝓdeſt ſi omnes laudēt cū conſcientia accuſat aut quid poterit obeſſe ſi omnes nobis derogent et ſola cōſcientia bona nos defendat. Quapꝓpter non cōfidas ſup verba adulatoria hominū qui te aliqn̄ aſſerunt bonum. idō dicit paulus primo corinth. quarto. Michi autem pro minimo eſt vt a vobis iudicer neq3 ab humano die q2 vt habetur.xi.queſtione tertia. Inter verba non hominū linguas ſed cōſcientias curare debemus ideo vt habet ibidez in ca. Senti dicit aug. Senti de auguſtino quicquid libz. t quicquid volueris ſola me cōſcientia apud oculos diuine maieſtatis non accuſet. idō ſicut ſponſa ſolet faciē ſuā lauare et ſpeculū inſpicere ne ſponſo diſpliceat ſic et aīa facere debet et non ſufficit videre maculā ſed cuz hoc debes abſtergere et lauare. Iſa. prīo. lauamini mundi eſtote yſidorus. Ablue te lachrimis laua te fletibus. Secundo requirit ſponſus in ſponſa diſcipline moralitatē (quelle ſoit de beau maintien) vt ſit diſciplīata in verbis et operibus luceāt opera veſtra corā hoībus vt videāt opera veſtra bona vnde Ber. ſup cantica ſuper illo paſſu. Lampades vt lampades lampades eius vt lampades flammarum dicit ꝙ nō ſufficit ignis niſi ſit flamma q. luceat oībus vt ignis carbonū valet ad calefaciendū ſed nichil valet ad illuminādū nec ad dicendū horas vel ſcribendū q2 nō emittit claritatē. ſilr nō ſufficit habere ꝯſcientiā bonā niſi etiā reluceat exēplū coram hoībus videbis aliqs mulieres q̄ ꝓ nulla re mūdi vellēt malū facere de corpore ſuo ſz in verbis ſunt magis diſſolute ꝙ peccatrices ꝓſtibuli ſed hec mala locutio eſt morū bonorum corruptio prīe. cor. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia praua Ideo ſignū eſt bonitatis in corde diſciplīate loqui. ideo dicit ꝓuerb. xiii. Qui cuſtodit os ſuū cuſtodit animā ſuaz q2 eiuſdem. xvi q. ca. Mors et vita in manibus lingue et ſi das elemoſinā ꝓpter vanā gloriā vt mundus videat nō multū tibi ꝓdeſt ſi aūt das elemoſinā ꝓpter deū ſecrete tū bene ſz nō ſufficit ꝙ ſit ignis ſed cū hoc opz q2 ſit flamma vnde apoſtolus primi thi. quarto. Exemplum eſto fidelium in verbo ⁊ in conuerſatione ⁊ ad thitum ſecundo. In omnibus prebe teipſum exemplū bonorū operuz exemplo xpi dicētis ioh. viii. Ego ſū lux mundi bonaz certe dedit mundo exemplaritatē. Nā oēs ꝟtutes quas habere poſſum9 nobis dedit xps in exemplū cōtra vicia nā fuit humilis cōtra ſuperbiaz. Mat. xi. diſcite a me q2 mitis ſuz et humilis corde. contra luxuriā accepit auſteritatē ⁊ continētiam nobis oſtendit cōtra auariciaz fuit liberalis q2 ſeipſuz donauit. Nemo pōt tollere animā meā a me ſed ego ipſe do aniam meā. vñ mat. viii. vulpes foueas hn̄t ⁊c. nam dat ſe nobis quattuor modis ſecundū ꝙ recitatur in hymno de corpe xpi ſe naſcens dedit ſociū. Conueſcēs in edulium. in ſacramēto altaris ſe moriēs in preciū ſe regnans dat in premiuz. Accepit etiā virginitatē ⁊ habuit nā non niſi de virgine virginum voluit naſci. fuit ſilr paciens contra iracundiam: naz de eius paciētia dicit eſa. liii. Sicut ouis que ad occiſionē ducitur ⁊ ſicut agnus corā tondente ſic non aperuit os ſuuz et dimiſit ſe expoliari veſtimētis ſuis. ſicut ouis cōtra inuidiā habuit ſupremā charitatem Io. xv. Maiorē charitatē nemo habet ⁊c. contra pigritiam habuit diligētiam et ſollicitudinez nā. mat. 4. erat pernoctans in oratione. quarto contra ebrietatem habuit ſobrietatē nā quadraginta diebus et quadragīta noctibus ieiunauit ymmo omnibus diebus vite ſue ſemel tantuz comedebat. ī natura ergo humana reperies totius exemplaritatis et moruz formam rectam propter quod dīgna eſt eſſe dei ſponſa. Tertio ſpon

¶ Criſtus habuit virtutes oppoſitas peccatis mortalib9.

M.E.C.D. 2016

ſus in ſponſa querit diuiciarū vber
tatem. Mecum ſunt diuicie ⁊ gloria
diuicie ergo ſunt virtutes vñ. Greg.
Vere diuicie non ſunt opes ſed vir
tutes ideo ſi vere diuites eſſe cupitis
veras diuitias amate Theſaurizate
ergo vobis theſauros in celo vbi fur
non appropriat nec erugo vel tinea
demollitur. Iſte enim diuitie ſunt
elemoſine ieiunia hūilitas caſtitas
et ſic de aliis virtutibus oppoſitis.
Septe3 peccatis mortalibus. he enī
virtutes theſauri ſunt anime tue q̄
quidem diuitie valde placēt deo ſpō
ſo noſtro. Richar. Anima virtutib9
plena eſt dei ſponſa trinitatis cathe
dra. He ſunt diuitie ſpirituales ⁊ the
ſauri quas ſi habeas dyabolus fur
animarum non poterit furari. natu
ra ergo humana aſſumpta criſti ſpō
ſa his virtutibus fuit plena: nam ſe
cundum doctores criſtus meruit ab
inſtanti conceptionis non ſibi ſ3 no
bis gratiam v3 et gloriam. Quando
ego fui natus neſciebam horas me
as nec acquiſierā michi virtutes q̄s
nunc habeo ſed in aīa criſti fuerūt
omnes virtutes na3 quando fuerūt
vnita aīa et corpus in inſtanti meru
it et habuit abundantiam gratiaru3
et virtutum vnde ſi ego erā ante ſer
monem in gratia et nunc predico ꝓ
pter ſalutem animarum poſt ſermo
nem habeo maiorem gratiam q̄ an
te ſed non ſic in chriſto q2 non habu
it maiorem gratiam et cognitionem
poſt mortem q̄ in vtero virginis lic3
bene aliam experientiam et qñ quis
baptiſatur dantur ſibi tres virtutes
fides ſpes et charitas ſibi adeo dan
tur. Anima autē criſti non habuit fi
dem q2 habebat viſionem ⁊ erat cō
prehenſor. vnde cum illa non ſtat fi
des q2 cū ero in paradiſo ſi dñs dede
rit non habebo fide3. euacuabit enī
tūc qđ eſt ex parte et fidei ſuccedet vi
ſio ſpei. tertio ſi velis ampliare ma
teriam de his virtutibus et diuitiis
ſpiritualibus quas requirit ſpōſus
in anima ait q̄ inter ceteras virtutes

E
Diuicie vere ſūt vtutes

interiores quas requirit deus in ani
ma due ſunt ſcilicet humilitas ⁊ cha
ritas. vide in theſauri noui de ſan
ctis ſermone nonageſimo nono ſer
mone primo de ſancta margareta.
Quarto querit ſponſus in ſponſa
corporis ſanitatem et membroru3 ſci
licet q̄ non ſit clauda aut languens
ſic criſtus querit ſanitatē anime ſpō
ſe ſue que ſanitas attenditur in agi
litate quia ſignum perfecte ſanita
tis eſt agilitas vt ſc3 ſponſa criſti ſit
agilis ad quecunq3 bona opera et
prompta ad faciendum q̄ precipitur
fac hoc dicet ſpōſus reſpōdebit ſpō
ſa ſum infirma non hoc querit cri
ſtus ſed ſanam et agile3 vnde eccl's.
ix. Quodcunq3 poteſt manus tua in
ſtanter operare. et eccl'i. xxxi. In om
nibus operibus tuis velox eſto ⁊ oīs
infirmitas non occurret tibi ſcilicet
negligētie et accidie quia dicitur ihe
remie. xlviii. Maledictus qui facit
opus dei negligenter. de natura au
tem a criſto aſſumpta dico q̄ non fu
it infirma nec fuit rebellio in parte
ſuperiori vel inferiori ſicut in aliis.
Nam nullus vnq̄ fuit ita perfectus
in terra qui aliquādo fuerit in eo re
bellio inter ſpiritu3 et carnem ⁊ ſan
ctiores fuerūt temptati fortius ſicut
paulus qui dicebat. ſentio aliam le
gem in membris repugnantem legi
mentis mee velle adiacet michi per
ficere aūt non habeo vnde legimus
de patre nr̄o frāciſco q̄ illo exiſte in
orōe fuit temptatus a carne ob qđ vt
euadere poſſet temptationē fecit ſex
ymagines de niue et quamlibet ea
rum amplexabatur nudus quarum
vnam matrem appellabat aliam ſo
rore3 et ſic de aliis. ⁊ hoc faciebat do
nec temptatio ceſſaret et ſic eā eua
ſit ſed non ſic fuit in carne huma
na aſſumpta a criſto nec fuit aliqua
rebellio inter ſpiritum et carnem ſ3
caro fuit in vera obedientia ad ſpiri
tum et l3 paſſus fuerit temptatōnes
extriſecas nō tñ intrinſecas. Nā fuit
temptatus de vana gloria de gula ⁊

de

M.E.C.D. 2016

ſuperbia. meth.iiij. Dic vt lapides
iſti panes fiant ꝛc. patet ergo quo°
he conditiones fuerunt in natura
a xp̄o perfectiſſime aſſumpta quas
cōditiones requirit habere a q̄libet
fideli anima ne ab eo ſeparetur vt
feliciter cuȝ eo habitet quod nobis
concedat ꝛc.

e Ecce rex tuus venit tibi
māſuetus zach.ix.ꝛ mat.
xxi.capit. Ariſtoteles in

A Diuina bonitas fons.

problē. dicit ꝙ oīs fōs maior et dif
fuſior et vberior eſt in nocte ꝙ̄ in die
et quia eſt ꝓpō vl̄is oportet ꝙ veri
ficetur de quolibet particulari fōte
vnde diuīa bonitas dicit̄ fons. iō oȝ
ꝙ de ea verificetur. vnde p̄s. apud
te eſt fons vite et de ea dici .. fons
in ſacra ſcriptura triplici ratione.
Primo ratōe eminentie quia ſicut
fons a nullo accipit aquaȝ ſuam ſic
diuīa bonitas a nullo depēdet. ſcd̄o
ratione influentie quia ſcilicȝ riuos
ꝓducit et influit p̄s. Riuos eius in
ebrians multiplica genimina eius
et apud te eſt fons vite. Tertio rati-
one efficiētie quia alios fontes pro-
ducit io.iiij. Qui biberit ex aq̄ quaȝ
ego dedero ei fiet in eo fons vite ſa
lientis in vitam eternam et idem eſt
fons in die et in nocte vberior tamē
in nocte ꝙ̄ in die. Spiritualiter per
fontem intelligitur diuina pietas ꝛ
miſeratio de quo fonte ſcribitur za
charie. xiij. in illa die erit fons pa-
tens domui dauid et omnibus ha-
bitantib⁹ in ieruſalem. i. in eccleſia
in abſolutionem et ablutionem cri-
minuȝ licet ergo diuina bonitas ſit
equalis omni tempore. Iſte tamen
fōs miſericordie maior dignoſcitur
in nocte aduerſitatis ꝙ̄ i die mūda-
ne proſperitatis. Nam de aduerſita
te dicitur yſaie. xxviij. vexatio dat in
tellectum auditui ſcilicet diuine cle
mentie et miſericordie. Nam in tri-
bulationibus ſupremis cognoſcit̄
eius preſentia et apparuit nobis ad
rhitum. Apparuit humanitas et be
nignitas ſaluatoris noſtri oibus ꝛc.

B Fons miſericordie vberior et diffuſior i nocte ꝙ̄ in die eē dinoſcitur.

.i. in noſtra miſeria apparuit. vnde
nulla maior gratia fieri nob̄ potuiſ-
ſet. Aug. in rebus per tempus ortis
ſumma gratia eſt. vt deus fieret ho
mo ꝛ homo fieret deus vnde de hac
diuina bonitate et clementia que in
fluit magis in nocte aduerſitatis ꝙ̄
in die proſperitatis dicit. Aug. cōtra
fauſtum. Tunc diuina miſericordia
comprobatur dum quis humanis
aduerſitatibus coartatur de qua. ij.
chor. primo. Benedictus deus qui
conſolatur nos in omni tribulatōe
noſtra de mundana autē ꝓſperitate
dicitur prouerbiorum primo. Pro-
ſperitas ſtultorum perdet illos dixi
ergo ꝙ diuina clementia et bonitas
recte comparatur fonti. primo quia
ſicut a fonte procedūt riuuli ex qui-
bus fit ſtagnum in quo nutriuntur
piſces et a nullo habet fons aquam
ſuam ſic diuina bonitas a nullo de
pendet. Quis prior dedit illi et re-
tribuetur ei. ꝛ ſi quid habeamus ab
eo habemus. Quicquid habes ac-
cepiſti ꝛ eccleſia in collecta deus a ꝗ
cuncta bona procedunt largire ꝛc.
Secunda ratio eſt ratione influētie
Predico vobis verbum domini et
ſi q̄d boni dico nō dico a me q̄r ego
ſuȝ riuulus ꝓcedēs a fōte ſed q̄cū-
ꝗ dico ſi bona ꝛ recta ſunt a ſpiritu
ſancto ꝓcedunt et ſicut piſces nutri
untur in ſtāgno qd̄ generatur ex cō
gregatione riuulorū a fonte ꝓcedē-
tium. ſic boni nutriūtur per manū
domini. Tertio ratione eſſentie.
Qui biberit ex aqua quam ego ꝛc.
et fons eſt īfinitus qui oſtenſus eſt
nobis in tempore aduerſitatis. Nā
anteꝙ̄ deus ad nos dignaret̄ deſcē-
dere. ibamus oēs ad infernum et
quotquot fuerunt iuſti ante nos de
ſcendebant ad limbum patrum ſed
per aduentum filij dei regis noſtri
manſueti apparuit ſua clemens bo-
nitas noſtram naturam aſſumendo
et ſibi copulando in athomo et non
ſuppoſitata ſuppoſito ꝓpō hec pro
deductione verboruȝ.

M.E.C.D. 2016

¶Declaratis in precedentibus noſtris ſermonibus qualitatibus et cõditionibus noſtri regis manſueti, et cõditionib⁹ q̃ttuor quas req̄rit i ſpõſa ſua. Reſtat dñe de quinta ſexta et ſeptima. Quinto requirit ſponſus in ſponſa ſua fidelitatez vt vz ſit ei ita fidelis q̄ nulli placere deſideret niſi ei et in oibus eius operibus gloriam querat. pͥo cor. x. Siue mãducatis ſiue bibitis ſiue aliq̄d aliud facitis oia ad gloriaʒ dei facite. reuera fortiter debemus deũ diligere totaliter in charitate eius accenſi. vnde dilectio quã debemus habere ad eum comparat̃ fortiſſimis rebus q̄ ſunt in hoc mũdo nã res ſunt ſex in mundo fortiſſime.

D dilectõ quã a nobis deus exigit debet cẽ forti vt ſex fortia mũdi q̄ ſũt.

Mors
Infernus
Ignis
Aqua
Flumen
Subſtãtia tp̄alis

De q̃ttuor primis dicit̃ cañ. viij. ca. Fortis ẽ vt mors dilectõ dura ſicut infernus ⁊ ſic ignis flammaꝝ. Aque multe nõ potuerũt extinguere charitatẽ. ecce ſex fortiſſima. Pͥo eñ mors eſt fortis in ſeparando. Occidit eñ ſanſonẽ fortioreʒ terre hec eñ ſeparat ab amore mundialiũ ⁊ terrenoruʒ ⁊ diuitiarũ. Scđa eſt infernus de q̄ cañ. vi. ſupra dura velut infernus emulatio hic nõ parcit regib⁹ aut pape pͥcipib⁹ aut religioſis et nunq̄ laſſatur in recipiẽdo aut implet̃. vñ in inferno nulla dicit̃ eſſe redẽptio. Tertiũ ẽ ignis pu̾er. eccl̃i. xiij. Ignis nunq̄ dicit ſufficit quãto eñ plus apponunt̃ igni cõbuſtibilia ſi debite approximant̃ tãto amplius cõburit. Quartũ ẽ aqua. eccl̃i. iij. ca. Ignẽ ardentẽ extinguit aqua. Quitum eſt flumẽ in obruẽdo ⁊ coincidit cũ quarto de quo mat. vij. Venerũt flumĩa et vẽti flauerũt ⁊ irruerũt in domũ illã ⁊ cecidit q: nõ erat fundata ſupra firmã petrã hoc patuit in diluuio qñ aquis oia fuerunt cooperta et deſtructa. Sextũ ẽ tẽporalis ſubſtãtia in appetendo. eccl̃i. v. Auarus non implebit̃ pecunia. vñ ariſto. Appetitus diuitiarũ creſcit in infinituʒ et inſaciabilis eſt oculus cupidi vnde amor quẽ debemus habere erga deum debet eſſe ſiĩis morti. primo forti ſcʒ morti qñ mors eſt ſeparatio anime ad corpus. vñ mors eſt ſoluʒ priuatio vite et nõ eſt aliqua entitas. cõtra eos q̄ depinguunt eã cum ſagitta niſi ſimilitudinarie ſic eſſe credãt Amor igit̃ erga deũ ſic debet eſſe nã dicit ſalomõ fortis vt mors dilectio tõ nec timore mortis aut ꝓ lucro tẽporali debemus aliq̄d facere cõtra deũ et eius precepta: vis ſcire q̄ãtum aĩa criſti dilexit deũ ⁊ diuinitatẽ. Audiuiſtine q̄ criſtus mortuus eſt ſed certe diuinitas ab aĩa non fuit ſeparata nec a corpore in triduo tõ ille amor ſuperauit mortẽ q: mors ſeparat aĩaʒ tuã a corpore tuo. hãc charitatẽ ⁊ dilectionem habuerũt ſancti martires qui magis dilexerũt mortẽ pati q̄cunq̄ tormẽtorũ genera ꝑpeti q̄ dñʒ offendere hac charitate ⁊ dilectiõe aĩata beata agatha gloriãter ⁊ libẽtiſſime ibat ad carcerẽ: ꝓpter hãc maluit ſuſanna incidere in manus hominũ q̄ peccare in cõſpectu dñi. Secũda res fortis ẽ infernus ⁊ fortior debet eẽ dilectio. vñ cañ. vi. ſupra dura ſicut infernus emulatio. i. dilectio. Emulamini ergo et ſectare fortiora. vñ infernus nunq̄ aliquẽ reddidit de his quos retiet a quo dñs preſeruet vos ſed amor dei et humane nature fuit fortior. vnd eccl̃i. Qui portas ereas cõfregiſti et viſitaſti infernũ vt viderent te ⁊c. Attollite portas principes veſtras ⁊ quis iſte rex glorie dñs fortis et potens vere amor dei eſt fortior inferno q: ſi quis ſit temptatus de aliquo peccato non debet cauere ab illo ſolum ⁊ primo propter metuʒ penarũ inferni ſʒ cauere debet offenſam ꝓpter deũ. Nam nõ opʒ ſolũ timere deũ vt iudicẽ ſed diligere vt patrem et anxiari pro gloria venit quidam ad vnam mulierem et eam ſollicitauit de peccato et vult cuʒ ea cõmiſceri que tamen renuit et ſi q̄rat

M.E.C.D. 2016

quare nõ vis obedire michi: diceret qꝛ
offenderem deum tandem aggredi-
tur aliam que dicit non faciã et qua
re qꝛ ſponſus meus ſciret et conſe-
quenter damnarer vere iſte amor nõ
eſt ſufficiens tu noles hoc facere qꝛ
oportet illud ſceleſte peccatum confi
teri curato. Fuit aliquis tiriacleux
qui in foro cuiuſdam ville dicebat ſi
aliquis morderetur a ſerpente quo-
cunqꝫ non propterea moreretur ſi
vellet accipere (de ſon meſtridac) ⁊cũ
vellet illud ꝓbare coram populo co
medit caput et caudam cuiuſdã ſer-
pentis quem ſecum habebat et im-
mediate fuit inflatus qui cum puta
ret ire ad domum ad querenduꝫ ſu-
um alabauſtruꝫ quod ibi reliquerat
mortuus eſt et tandem ductus et ſu-
ſpenſus in patibulo Huic ſiles ſunt
plures qui propria malicia peccan-
tes et deum offendentes ſperant in
quadrageſima ire ad indulgentias
et morte preuẽti defraudantur a ſuo
propoſito tales ſunt qui ducunt iu-
uentutem in delicijs luxurijs rixis ⁊
ſic de alijs ſperantes penitere in ſe-
nectute qui quandoqꝫ decipiũtur. ſi
miles diuiti de quo Luc. xi habetur
parabola que dicebat anime ſue ani
ma mea epulare iocundare ⁊c. cui di
ctum fuit ſtulte hac nocte animã tu
am repetẽt a te. Et nota ꝙ ſi non pec
caueris: ſolum timore ductus ſcꝫ ne
damneris nõ minus damnaberis ſꝫ
oportet anxiari pro gloria ⁊ deũ prin
cipaliter timere. Si aliquis eſſet in
oſtio tuo et clamaret pulſando ape-
ri michi: et quid vis diceret ille volo
te occidere huic nõ aperires: ſicut ſi
eſſent due filie in domo patris ⁊ vi-
Nota. derent archam apertaꝫ argento ple
naꝫ et vna diceret alteri. Socia mea
camus ad archam et capiamus pe-
cuniã. non faciam diceret illa ⁊ qua
re qꝛ damnarer certe iſte timor nulli
us eſt valoris ſed oportet honorem
dñi preponere. Tertia res fortis eſt
ignis qui nunq̃ dicit ſufficit. ignẽ ve
ni mittere in terraꝫ dicit xp̃s, ⁊ quid
volo niſi vt ardeat. Lu. xv. Ignis eſt
amor dei qui ĩ cordibus noſtris ſem
per debet augmentari. vñ ſicut quã
to plus apponuntur ligna igni tãto
magis accendit̃ ⁊ ſit maior ſic amor
dei dicitur maior et fortior Cañ. viij.
Aque multe non potuerũt extingue
re charitatem. Aque multe. i. tribu-
lationes: ignis autem extingui põt.
vnde nec in inſtanti creatõis aĩe ⁊ in
inſtanti infuſionis aĩe in corpore qñ
vidit omnia que ſemel debebat pati
pro humana natura nec quãdo fuit
in agonia aut in morte nec poſt mor
tem fuit ſeparatus hic amor ab eo.
Ecce duas mulieres vna q̃ nũq̃ pec
cauit alia que cecidit et forte eſt me-
retrix publica. hec que nunq̃ cecidit
vel ſi cecidit de facili mediante diui-
no auxilio reſurgit a cl̃pa plura me
dia habet diligendi et accendi ignẽ
q̃ alia qꝛ maiorẽ gratiã fecit ſibi de-
us pratica in alijs. Quartum forte
eſt aqua ignem ardentem extinguit
aqua vnde virtuti aque comparatur
amor humane nature ad deum pro-
pter quod nota ꝙ in ſcriptura per
ignem aliquando intelligimus pec-
catum luxurie vt luxuria ẽ ignis cu
ius materia gula cuius fumus infa
mia et auaritia eſt ignis et aqua id ẽ
amor dei extĩguit illum ignem: ignẽ
ſcilicet auaritie ire et luxurie ⁊ om-
ne vicium extinguit aqua diuini a-
moris. Quintum forte eſt aqua (de-
riuee. Mat. vij. Qui audit v̄ba mea
⁊ facit ea ſimilis edificanti domũ ſu
am ſupra petram venerunt flumina
et flauerunt venti et ſtetit quia fun-
data erat ſupra firmam petram. qui
autem audit verba mea et non facit
ea ſimilis eſt edificanti domum ſuã
ſuper harenam et venerunt venti et
flauerunt flumina et corruit qꝛ non
erat fundata ſupra firmam petram
hic ventus eſt vana gloria. vnde va
dis ad eccleſiam propter honorem
dei tu predicas propter deum tu fa-
cis ea q̃ tibi dominus tuus precipit
tu edificas domum ſupra firmaꝫ pe

M.E.C.D. 2016

tram que eſt xps. Alia autẽ it ad ecclesiam vel ad nuptias vt videatur et dicatur de ea ꝙ eſt pulchrior ſaltatrix nuptiarum vel dat elemoſinã vt videatur. venerunt flumina flauerunt venti in ea et corruit qr non fecit pricipaliter propter deum. Ecce ergo propter qđ noſtrã deꝰ naturã aſſũpſit vt oĩa faciamꝰ ꝓpter honorẽ eius. Nam ipſe hec fecit q̃vt dicit io.viij. dicebat iudeis ſibi ĩproperãtibꝰ ꝙ faciebat erat in nomine belzebuth. principe demoniorum. Ego honorifico patrem meã et ego gloriam meam non quero eſt qui querat et iudicet. Sextum forte eſt res temporalis et ſubſtantia in appetendo quoniã diues nunꝙ impleri põt pecunia ⁊ ſi iſte amor habendus ſit magnus eſt tñ finitꝰ ſed amor dei eſt ĩfinitꝰ ps. Saciabor cũ apparuerit gloria tua. Aug. feciſti nos dñe ⁊ inquietum eſt cor noſtrum donec requieſcat in te. Tanta enĩ eſt hũana cõditio vt in nullo bono preter ſummo ſatiari poſſit. Auari ſolũ terram querunt et tamẽ terra vilior eſt omni elemẽto ꝟtalibꝰ dicit ps. Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram Tales ſimiles ſunt talpe que in terra nutritur. vñ ſuper terram nõ põt ambulare ſpacio decem pedum qui capiatur quia ibi nichil videt. Infra terram vero habet ſubtilitatem ſuã et bene ambularet per decẽ leucas Sic iſti ſubtiles ſunt ⁊ prudentes in terrenis nũc emẽdo proximos ſuos decipiẽdo. Et cum ſunt coram ſacerdote vix poſſunt ĩcipere narrare peccata ſua cum tamen mentetenus narrarent et dicerent duo folia papiri coram iudice pro lucrando vnũ fruſtrũ terre. Tales recte talpe ſunt ſimiles quia remanebunt in terra ymo in cẽtro terre ſcilicet in inferno ſed dei amor hanc rem forte ſuperat vides. ergo in ſermone iſto q̃modo reqrit deus in anima fidelitatem vt nulli alteri placere deſideret et quomodo eius amor has res ſex fortes ſuperat et quomodo his modis debes eum diligere ſi ſalutem velis conſequi eternã quam nobis cõcedere dignet dulcis ieſus Amẽ.

Cõtra auaros ſimiles talpe.

¶ Sabbato ſermo.

Ecce rex tuus venit ⁊c. Probetis que ſit voluntas dei bona beneplacens et ꝑfecta ad ro. ij. capitulo. Qđ verbũ poteſt triplicit̃ exponi vel triplicem hʒ expoſitionem. Probetis que ſit voluntas dei veſtri bona quo ad declinationem mali bñplacens q̃ ad operationem boni que bona ſunt ſub ꝑcepto. Et perfecta quo ad operationẽ boni que ſcilicʒ ſũt ſub ꝯſilio. Secũdo modo probetis que ſit voluntas dei veſtri bona quo ad inſipientes. beneplacens quo ad proficientes ꝑfecta quo ad ꝑfectos. Tertio modo probetis pater que ſit voluntas dei veſtri bona quo ad declinationem mali vel liberando a malo beneplacens gratiam conferendo perfecta gloriam tribuendo. Popule vis ſcire domini tui voluntatem audi doctrinam pauli quam ſi audias et velis facere bene tibi erit et que eſt vel qualis: primo eſt bona placens et ꝑfecta bona in declinãdo a malo qm̃ docet te fugere peccatum et eſt placens quoniam vult ꝙ facias ea que continentur ſub precepto et eſt ꝑfecta in hoc qđ conſulit ꝙ facias ea q̃ continentur ſub conſilio propter qđ nota ꝙ quedaʒ dantur ſub preceptõ alia ſub cõſilio. prima ſunt mãdata. et ſecunda ſunt conſilia que nõ ſunt de neceſſitate ſalutis veluti prima vt vendere omnia et ingredi religionem vouere perpetuam cõtinẽtiã et ſic de aliis math. xxxix. Si vis ad vitam ingredi ſerua mãdata. Secũdo exponitur ſic probetis ⁊c. bona q̃ ad inſipiẽtes vt ſunt plures q̃ malã duxerũt vitã et vixerũt in peccatis tales reuertũtur ad deũ vocantur inſi

A probare voluntatẽ dei bonã perfectaʒ ⁊c. itelligit̃ triplicit̃

piētes hi habēt ꝓbare q̄ ſit volūtas
dei ſui ꝑfecta. Alij ſūt ꝓficiētes q̄
a multis ānis non cōmiſerunt pcm̄
nec vellēt deū offendere iſti dicuntur
proficientes qui habent probare, vo
luntatem dei ſui beneplacentem.
Alij ſunt perfecti qui ſemper inno=
centiam ſeruarūt et nunq̄ lapſi ſūt
in peccatum hi habent probare volū
tatē domini ſui perfectam. Tertio
probetis que ſit voluntas dei veſtri
bona culpam remittendo benepla=
cens gratiam conferendo. Perfe=
cta in fine gloriam tribuēdo ſi quis
ſit malefactor homicida adductus
coram iudice condempnatur et mor
ti adiudicatur clamat tamen veniā
et nunq̄ reuerti ad peccatuꝫ profite
tur certe verum dicit quia ſuſpēdet
non ſic facit deus ſed culpam remit
tit eis qui veniam poſtulant cum ꝓ
poſito nunq̄ recidiuādi et cum hoc
dat eis gratiam ſuam. vnde ezech.
xviij. Quacumq̄ hora ⁊c. vnde mo
uetur queſtio apud doctores an de⁹
poſſit remittere culpaꝫ abſq̄ gratie
infuſione vide in richardo. ſcotus
tamē dicit q̄ deus de ſua miſericor=
dia ſuperabundanti nunq̄ remittit
culpam quī det gratiam ſuam. Et
hec voluntas eſt perfecta quia in fi=
ne dat gloriam ſuam hec pro verbo
rum deductione.

¶ Declarato in precedentibus ſer=
monib⁹ quomō incarnatio filij dei
fuit quoddā matrimoniū ſpirituale
duarum naturarum ⁊ quomodo fa
cte ſunt nuptie in ventre virginali: ⁊
declaratis aliquibus conditionibus
quas requirit de⁹ in aīa ſponſa ſua
quibus ornatur reſtant alie due de=
clarande. Sexto requirit ſponſus in
ſponſa ſua ſubiectionis humilita=
tem. Caput mulieris vir caput
autem viri chriſtus eſt dicit pau=
lus deus homo mulier. Mulier ho
mo chriſtus hunc ordinem oſtendit
in creatione ade. quia poſt ea fecit
adiutoriuꝫ ſimile ſibi ſcilicet mulie
rem de coſta ade vnde mulier debet

B
Reqrit ſpō
ſus in ſpō=
ſa ſubiectio
nis hūilita=
tem.

in aliquibus viro obedire in aliqb⁹
vero mutuo ſibi inuicem obediant
et in aliquibus non vt mulier ſi ven
dat aliquam partem terre ſi non fe
cerit forum competēs vir poteſt ite
rum ſuam terram repetere quia ip
ſa ſine eo non poteſt vendere: ipſe
autem ſine ea. Sed q̄tum ad fideli
tatem debent ſibi inuicem obedien=
tiam vt ſicut mulier non debet eſſe
adultera nec ille adulter ideo q̄tum
ad hoc ab equo iudicantur. volo er=
go dicere q̄ natura humana debet
obedientiā deo que fuit ꝑfectiſſime
in chriſto factus obediens vſq̄ ad
morteꝫ ad phili. iij. Et math. xxvi.
Non mea voluntas ſed tua fiat et
hic loquit̄ de volūtate creata et iterū
verūtn̄ nō ſicut ego volo ſed ſicut tu
Qn̄ xp̄s erat in orto et ſudaret ſan=
guinē pro nobis miſeris et videns
ſenſualitas quō oporteret eum pati
dicebat patri pater ſi fieri pt̄ trāſeat
a me calix iſte et īmediate veniebat
ratio non ſicut ego volo ſed ſicut tu
vis vnde iohannis. viij. Que bene
placita ſunt ei facio ſemper. vnde
bona ſponſa ſubiecta viro debet ha
bere conditiones vere obedientie vt
filius bonus qui patri obedit per
omnia. Nam adam quia non obedi
uit voci domini ideo fuit deiectus a
paradiſo terreſtri ideo primi. Re=
gū. xv. Nunquid vult deus holocau
ſta aut victimas et non potius vt
obediatur voci domini melior eſt
enim obediētia q̄ victima idō obedi=
entiam volo et nō ſacrificium ratio
Grego. ī victima aliena caro in obe=
dientia vero ꝓpria volūtas mactat̄.
Ibi libro allegato p̄cepit deus ſaul.
vt iniret bellū ꝯtra philiſtinos et vt
omnes interficeret et gladio iugula
ret ⁊ omnia eorum conſumeret qui
occidit homines ſed videndo boues
et oues pulchras obtulit deo ſacri=
ficium de vitulis et agniculis ob qd̄
fuit miſſus ad eum ſamuel q̄re dicit
ſi obediuiſti voci dn̄i. Nūqd vult de⁹
ſicut vt ſupra. Querit ẽ de⁹ in aīa ⁊

M.E.C.D. 2016

ſponſa ſuaveram obedientiã et ſub
iectionem vt ei perfecte et non alte
ri obediat.¶ Obedientia vero per=
fecta et beneplacens ſeptem dz hre
conditiones que reperiuntur in be=
ata barbara cuius hodie celebram⁹
ſollẽnitatem que ſimiliter debẽt re
periri in qualibz fideli aïa. Nã dz eẽ
Voluntaria — de prima actuum
Pura — ix. Domine quid
Hylarꝭ ⁊ iocũda — me vis facere et
Simplex — non cum murmu
Recta — re vt quod iube=
mur inuite faciamus. vnde augu.
Festina — Nemo inuitus be
Firma — ne facit nec põt
eſſe bonum quod facit. Ideo ſctũs
bñdictus in regula ſua. Tũc obedi
entia ẽ deo acceptabilis ⁊ hominib⁹
quando ſi quid iubetur non cũ mur
mure ſed voluntate perficitur dic
eps canonico. Domine ite ad eccle
ſiam. Dicet ſibi canonicus. nõ inter
ponatis vos de me ite ſi vultis: vere
talis non habet meritum. Quando
paulus perſequebatur chriſtianos
ſicut ipſe profitetur feciſſe dicẽs ꝙ
ſupra modũ fuerit perſecutus eccle
ſiam dei et duceret xp̄ianos vinctos
in iheruſalem ſemel eundo ad per=
ſequendũ xp̄ianos cecidit in terraz
et circunfulſit eum lux de celo ⁊ nu
bes obũbrauit eũ et dicit ei dñs. ſau
le ſaule q̃d me pſequerꝭ. ⁊ ſine mur
mure dicit. dñe quid me vis facere
ecce obedientiã. vade ad ananiaz in
damaſco et dicet tibi quid te oporte
at facere. dicet vir vxori ſue non bñ
facitis et quid vultis faciã vobis. au
diatis vnã miſſã i die nõ feſto ⁊ i die
feſto audiatꝭ q̃t vob placuerit ſic ſic
gubnetis domũ vr̃az an hec faciẽdo
mereaꝛ dico ꝙ ſic et ſi obedias et fa
cis ad q̃ obligarꝭ et hẽbis padiſuz
Sic fecit beata barbara q̃ p oia ſpõ
ſo ſuo ⁊ pr̄e celeſti. obediuit. nã vt le
gimus in legẽda ſua cũ pater feciſſz
cõſtruere quãdã altã turrim in qua
iuſſerat fieri duaſ feneſtraſ ipa fecit
fieri tres. vt oñderet dilectõez ⁊ amo
rem quẽ hẽbat erga deũ ſpõſum ſu
um et vt per oia ei obediret. Oportꝫ
ij. ꝙ obia ſit pura pp deũ. ber. itẽde
in deũ et pp deũ. Nam intẽtio ẽ ocu
lus aïe. math. vi. ſi ocul⁹ tu⁹. i. itẽtio
ſimplex fuerit totũ corp⁹ lucidũ erit
hoc eſt bonũ opus tõ. i. pe. ij. Subie
cti eſtote oĩ hũane creature ꝑpt de
um dices ſuo mãdata dei et obedio
ſponſo meo et nolo cõmittere adul
teriũ et quare an ꝑpter deũ nõ prin
cipalr̃ ſed tĩeo ꝙ ſpõſus me occide=
ret ſimilr̃ ne dãner. ſi. hec nichil va=
let qm̃ de⁹ reqrit obiam purã ꝑpter
ſe ⁊ nõ. ꝑpt aliud. Hic poſſet q̃ri an
xp̄s potuerit peccare hoc eſt an ha=
buerit fomitẽ. bene traxit originẽ ex
adã ſed nõ habuit fomitẽ. beata vir=
go habuit ſed in ea fuit extinctus fo
mes ſe habet. q. ad modũ ignis coo
perti vel extīcti et ſolũ remanet ſcin
tilla q̃ põt illuminare per folliũ. obe
dire ergo deo primo et principaliter
ꝑpter ſe et nõ ꝑpter aliã circũſtãtiã
quia alias opus tuũ tenebroſuz eẽt
et vicioſum et iõ nõ eſſet meritoriuz
Tertio debet eẽ hylaris et iocũda vt
nõ ex triſtitia aut ex neceſſitate obe=
diat ſicut ſymõ cyrene⁹ in angaria
xp̄i crucẽ portat ſꝫ gaudẽs cũ ſancto
andrea crucez ſuſcipiat. ij. cho. ix.
hylarẽ datorẽ diligit de⁹ vt ſi das ele
moſinã des libẽter ⁊ cito ⁊ nõ facias
expectare pauperes in ianua tua q̃d
ſupereſt date elemoſinaz luc. xi. Et
ecce oia mũda ſunt vobis et ſi nõ de
deris tu es ſacrilega qm̃ ſolũ tu es
adminiſtrator dei bonoꝝ et ſi das ele=
moſinã nõ des ꝑpt vanã gloriã ⁊c.
ſed ꝑpter deũ et ſi ſolũ dares vnã p
tem denarij hylari vultu ꝑpter deũ
plus tibi ꝓ deſſꝫ ꝙ centũ dati neceſ=
ſitate aut ex triſtitia. Hic poſſet q̃ri
vtrũ murmur ſit pctm̃ mortale vide
tur ꝙ ſic. Nã vt hõ nũeri. ij. q̃ mur=
murauerũ dathã et abirõ ꝯ moyſez
tõ ꝯglutiuit eos tra hic redarguẽdi
qui qm̃ modicã accipiũt iſirmitatez
nõ poſſunt ſuſtinere patiẽter ſed cũ
murmure ⁊ ipatiẽtia. An ſis melior

M.E.C.D. 2016

iohāne baptiſta ꝗ vt dicūt doctores
nō peccauit venialit̃ ⁊ tñ deſcēdit ad
lymbū cur ergo ꝓpt̃ puū incōmodū
murmuras ꝯtra deū. hic grauiter in
crepāde ſunt matres et mulieres q̄
ꝓpt̃ multitudinē filioꝝ murmurant
cōtra deū. et dicet aliq̄ ſi ſcirez hr̃e fi
lios qñ reddam debituz viro nūꝙ͂ ei
obedirē in petēdo certe. peccas mor
taliter. Nā ad q̄d facta es niſi ad la=
borē deus mittit tibi penas ⁊ vult ꝙ
patiēter tolleres illas ſi accipit filiū
tuū nō potes de eo cōtētari o fatua
deus accepit filiū aut filiā tuā ⁊ ꝯtra
eū murmuras cui erat niſi deo. dice
res nōne ꝟgo fuit dolēs ꝺ amiſſiōe
preſētie filij ſui in die paſſionis dico
ꝙ ſic ꝫ nō murmurauit yꝰ dedit cō=
ſenſū i mortē filij ſui ſicut deꝰ dedit
deꝰ pr̃ ꝟc murmurare ē malū pctm̄
vñ iob. Quare poſuiſti me ꝯrīū tibi
et factꝰ ſum michimet ipſi grauis.
Scio ꝙ ē dāpnū tibi forte deū filiū
perdere ſed qñ ſic eſt volūtas dei de
bes etiā ꝯtentari ſi ꝑfecta velis eſſe
obediens beata barbara deo hilarit̃
ſuiuit et leto aīo. Nā cū pr̃ eiꝰ fuiſſz
reuerſus ⁊ videret tres feneſtras in
turri quā fecerat edificar̃ q̄ſiuit q̄d
hoc ſignificarz dicit ei barbara ꝙ id
ſignificaret trinitatez perſonarum.
tres ſunt ꝑſone que illumināt totuz
mundū cū aūt pater eiꝰ cognouit eā
chriſtianā retōdit eā in carcerē. ecce
quō ſpōte ſeruiuit ſpōſo ſuo. Quar
to dꝫ eē ſimplex nō diſcutiēdo p̄lato
rum p̄cepta et maioꝝ mādata. Nec
inq̄rendo cur et q̄re aut ad q̄d vnū=
q̄ꝙ fieri d̄beat de quo ber. multos
inq̄t videmꝰ multas facere q̄ſtiōes
quare hoc ⁊ vñ venerit q̄s hoc ꝯſiliū
dederit inde murmuratio excuſatio
impaſſibilitas ſimulatio et amicoꝝ
cōuocatio oritur. Jdeo math. x. eſto
te ſimplices ſicut colūbe dicet gardi
anus frat̃ iacobe ite ad predicandū
in tali ꝓchia dicet ſubditꝰ ego nō
poſſum. vadatis dicit p̄latus abbas
vel p̄or dicet ego ꝓmiſi hec obia nō
eſt ꝑfecta q꞉ nō eſt ſimplex vñ ſi mat̃
dicat filia faciatis hoc nō alloq̄mini
talē iuuenē tu debes ei obedire nec
inquirere quare hoc vel cur p̄cipit
michi ⁊c. vñ obia religioſi dꝫ ſtopho
aſſimilari de quo q̄ñ quidē ludūt nō
ponūt eum in angulo mō in medio
ludi ſtopho nō eſt cure vbi ponatur.
Hic pōt queri vtrū magis obliget p̄
ceptum prelati ꝙ͂ conſcientia ſtante
conſcientia vel quid magis obligat
dicitur ꝙ ſe habent ſicut excedens
et exceſſuz ⁊ ꝯſciētia magis obligat
ſecūdū aliq̄s ſi ꝯſciētia dictat michi
hoc nō eſſe faciendū et tamē p̄latus
michi precipit vt eſt hodie ieiuniuz
et prelatus p̄cipit michi ꝙ vadā ad
ſeruiendūz infirmo ⁊ comedā cū eo
quia non comederet niſi comedam
quid debeo facere ſum hō ſolutꝰ ab
vxore mea et nō poſſum ꝯtinere q̄d
iuris q꞉ dices vere pater iacobe nō
poſſuz alioꝰ viuere ſi nō habeā ꝑtici
pationē cū muliere q̄d iuris cū res
cōtra deū agat̃. Preceptū ergo p̄lati
obligat ꝙ͂tū ad ea q̄ ſūt actꝰ idifferē
tes ⁊c. Quito req̄ritur ꝙ ꝯſciētia ſit
recta ꝙ ſcꝫ nichil cōtra deū fiat actu
um. v. magis oportꝫ deo obedire ꝙ͂
hoibus dicet dña burgēſis vir meꝰ
vult ꝙ ſim i lecto vſq̄ ad horā nonā
hoc ē ꝯ deū cui magꝭ debes obedire
ꝙ͂ viro tuo. p̄cipit̃ tibi ab eccleſia vt
ſis in magna miſſa ⁊ ipe vult ꝙ ſtes
ſecū i lecto tp̄e eo tu debes ſurgere
et ire ad miſſaz. Hoc oſtendit̃ nobis
in barbara beata q̄ fugiēs i mōtē ꝑ
furorez pr̄is ſui ⁊ viſa a paſtoribus
p̄cepit ne aliq̄d diceret̄ q̄s iterrogās
pater ipſiꝰ nichil dixerūt ſed eā oſtē
derūt cū digito ꝓpter q̄d irā dñi per
ceperūt Nā corpa eoꝝ ꝯuerſa ſūt in
lapidē. vñ actuū. v. dr̃ ꝙ iudei vene=
rūt ad beatū petrū et ſāctū iohānē vt
defenderēt illis ne vltra predicarēt
xp̄m reſuſcitatū quibꝰ dicit obedire
oportet deo magis ꝙ͂ hoibus. ſexto
debet eſſe feſtina. Aug. pauendū eſt
ne mora trāſiens periculū cōtrahat
velocit̃ eni currit ſermo dei ⁊ velocē
deſiderat auditorē. Nec dubiū ē qui

M.E.C.D. 2016

amplioꝛē mereaᷓ graꝫ qui ſe patuꝫ
exhibet añ mādatū ꝙ̄ qui poſt man-
datum ſatagit obedire Idē hic vere
obedit q̄ moꝛ vt q̄d ipatū fuerit ad-
implere ſtudeat. nā verᵘ obediēs mā
datū nō ꝓcraſtinat ſꝫ parat aures au
ditui Manus opi. Pedes itineri ⁊
ſe totum intus colligit vt mādatuꝫ
pagat dicēs cū pˢ. Paratū coꝛ me-
um deᵘ patū coꝛ meū dicēs cū ſamu
ele Eſto ego paᷓ qm̄ vocaſti me vbi
ber. in ſermōe in capite ieiunij. Pa
ratum ad aſpera patū ad ſiſtia. para
tum ad aduerſa. patuꝫ ad ſublimia.
paratū aduniuerſa q̄cūqꝫ ꝓceperis
vt q̄s dicat cū pˢ. Proba me domi
ne et tempta me vre renes meos et
coꝛ meū hoc nobis oſtēdiᷓ euidētiſ-
ſime i ſancta martire barbara quā
cū pōt inueniſſet reduxit eā p crines
ante iudicē corā ſuo ſpopōdit ſe pa
tam ad q̄cūqꝫ toꝛmēta pferēda ꝓpᷓ
deū cui depoſita fuerūt pcioſa vbe
ra poterat tūc dicere prī ſicut beata
agatha. ñ es auſus amputare q̄d ip
ſe in matre ſuxiſti. ſed in dño ꝯfido
qui vbera et māmillas alias melio
res meo pectoꝛi dabit. Miroꝛ quō
feſtū ſollēne nō fit de ea cū tamē ſit
tanti meriti apud deū poſtq̄ aūt per
peſſa fuit plura toꝛmēta ſicut pꝫ i le
genda. iteruꝫ reducta eſt in carcere
quā deᵘ viſitauit pñtia ꝓpria. Sauō
cū te viſitauit xp̄s vita ⁊ curauit pla
gas actu ꝓprio. Septīo dꝫ eē firma
et pſeuerās. vñ eccle. v. Eſto firmᵘ
in via dñi ber. ad verā obediētiā exi
gitur vt ſit paciēs in coꝛde et pſeue
rans in ope matth. x. Qui perſeue-
rauerit vſqꝫ in finē obediēdo hic ſal
uus erit. vñ legimᵘ in libro leuitici
ꝙ cauda beſtie offerebaᷓ in ſacrifi-
cio q̄ denotat pſeuerātiam et opis
ꝯſūmationē. Cōtra pſes qui bene i-
cipiūt ſed murmurant in fine opis
vñ gre. Obediētia ſola virtᵘ ē q̄ cete
ras virtutes mēti inſerit inſertaſqꝫ
cuſtodit et pfectas facit. vñ ꝓ hn̄da
obediētia pfecta beata barbara vſqꝫ
ad moꝛteꝫ non ceſſauit donec pater
ꝓpꝛijs manibus eā gladio feriret
Sic chꝛiſtᵘ moꝛte pro hac ſuſtinuit
Phili. ij. Humiliauit ſemetipꝫ factᵘ
obediens vſqꝫ ad moꝛtē moꝛtē aūtē
crucis Sō ⁊ nos faciamᵘ et pfecte
cū ſpōſo noſtro q̄ eſt in regno celoꝝ
collocabimur q̄d nob̄ ꝯcedat marie
filius amē. ¶ Dñica .ij. aduētᵘ.

e Cce rex tuᵘ ⁊c. Modicū hūiſti
anteq̄ꝫ venirē a te. Nunc aūt
diues factᵘ es ad introitū meū bn̄di
xitqꝫ deus tibi ⁊ omnibus tuis geñ.
xxx. capitulo. Que licet ſint litterali
ter verba iacob ad laban allegoꝛice
tamen ſunt verba dei ad aīam ⁊ hoc
ſecundū ꝙ aīa conſideratur in ſtatu
dupliciter ſecundum ꝙ aīa ꝯſidera
tur ſecundū duplicēꝫ ſtatū ꝯſideraᷓ
enim vt priuata gratia iō dr̄ modicū
habuiſti anteq̄ꝫ venirē ad te ⁊ ſecun
do conſideratur aīa ſcd̃m ꝯſiderati-
onem gratie quā habet et illi ſcd̃m
hunc ſtatum applicatur ſecunda ps
propoſitionis allegate vcꝫ. Nūc aūt
diues effectus es ad itroitum meū
vbi nota quiqꝫ primū quid pctm̄ hō
amiſit ſecūdo quid cum deo amiſit
Quare deuꝫ dimiſit quid relinquē-
do demeruit poſt peccatum cuius
conditionis exiſtit de primo deutro.
xxxij. deum q̄ te genuit dereliquiſti
de ſcd̃o. q̄d habes qñ deū non habes
apoca. xviij. Cecidit babilō magna
et facta eſt habitatio omnis ſpiritᵘ
immūdi de tertio iere. ij. Quid inue
nerūt patres veſtri in me iiquitatis
quia elōgauerūt a me ⁊ ābulauerūt
poſt vanitē et vani facti ſunt de. iiij.
Ro. vi. ſtipēdia pcti moꝛs. de quinto
iohānis. viij. Qui facit pctm̄ ſeruᵘ ē
peccati geñ. xxx. dr̄ ꝙ erat q̄dā agri-
cola labā vocatus auūculus iacob q̄
duas habebat filias vꝫ lyā et rachel.
⁊ ſeruiuit iacob labā ꝓ rachel. xiiij.
āñis ⁊ cū ab eo voluit recedere dixit
illi dimitte me vt reuertar in patriā
meā et ad terrā meā. Tu noſti ſerui
tutē q̄ ſeruiui tibi. Tu noſti quō fui
erīt tibi ⁊ quāta i manibᵘ meis fuerit
poſſeſſio tua modicū habuiſti āñq̄ꝫ ve

A
Aia ꝯſide-
ratur ſcd̃m
duplicē ſta-
tum.

B
Per pctm̄
quis paup
dicitᷓ ⁊ mo-
dicū hr̄e tō
quiqꝫ debꝫ
cōſiderare.

M.E.C.D. 2016

nirē ad te. Nunc aūt diues effectus
es benedixitqꝫ tibi de⁹. vnde hoc no
bis pōt dicere deus. Modicū habui
ſti qñ tu es in pctō modicū habes qꝛ
qui deū nō habet nichil habet nunc
aūt ad introitū meuꝫ qñ es in gratia
mea dicit deus diues effectus es et
hoc dupliciter pōt explicari ſcd̄m ꝙ
duplex eſt ſtatus in quo pōt eſſe aīa
Primus ſtatus in quo aīa modicuꝫ
habet et eſt pauper eſt ſtatus pcti et
cōſideratur in quinqꝫ. Primo conſi
dera. quid dimiſiſti dimittēdo deū tu
um fuiſti cōfeſſus in paſcate et iterū
reuerſus es ad vomituꝫ ſicut canis
tu cōmittēdo peccatū amiſiſti creato
reꝫ tuū deū q̄ te genuit dicit moyſes
dereliquiſti et oblit⁹ es creatoris tui
et tunc es pauper et nudus corā deo
qꝛ nō habes charitatē vñ michee. vi.
Oſtendā tibi oē bonū ſcꝫ deū et quid
req̄rat a te dñs deus tuus ⁊ Geñ. xij.
O iſrael ero merces tua magna ni-
mis. natura humana ante aduentuꝫ
ſaluatoris erat pauper ſed p̱ aduētū
diues effecta ē. Secūdo quid cū deo
perdidiſti qꝛ oīa bona q̄ feciſti ſi ieiu
naſti cūctis diebus vite tue et deum
poſtea mortaliter offendis oīa bona
tibi nō proſunt qꝛ ad vitā eternā qui
offenderit in vno factus eſt oīꝫ reus
ſunt decē dei precepta ⁊ tranſgrediē-
do vnū eris dānatus ⁊ oīa bona mor
tificant̄ ac ſi nichil boni egiſſes. Ter
tio quare dereliquiſti dicit heremi-
as q̄d inuenerūt in me patres veſtri
vt a me ſe elongarēt. Quid tibi feci
vt me dimitteres nōne de⁹ prius de-
us eſt vltor ꝙ ſis pctōr non vere. the.
iij. Uulgo dicit̄ ſi dimiſerit mulier
virū ſuū nunquid reuertet̄ ad eū vl
tra Tu aūt fornicata es cū amatori-
bus multis tñ ad me reuertere ⁊ ego
ſuſcipiā te. Quarto q̄d meruiſti re-
linquēdo niſi dānationē eternā. Sti
pēdia pcti mors. Quito cuius cōdi-
tionis es certe ſeruilis cōditionis ⁊
pauperrie: modicū habuiſti cras pri
us filius dei per gratiam modo es fi
lius dyaboli per imitationē. Qui fa
cit peccatū ſeruus ē peccati ⁊ a quo
quis ſuperatus ē et eius ſeruus fa-
ctus eſt quid faciendū. Ecce rex tu-
us venit. ſi prius fueris paup̱ diſpo
ne domū cōſcientie tue qꝛ rex veniet
et eā ingredietur et ſic diues efficie-
ris qꝛ oīa bona ſecū afferet. ¶ In ſer
mone iſto due erunt partes. Prima
erit differentiarū aduētus xp̄i decla
ratiua. Et ſecunda erit cordis noſtri
preparatiua et diſpoſitiua. nā precat̄
eccleſia. Hanc excitationē preparati
onis in collecta huius dominice. ex
cita dñe corda noſtra ad preparādas
vnigeniti tui vias vt per eius aduen
tum ⁊c. Declarato igit̄ et dicto in ſer
monibus precedētibus ⁊ in proceſſu
eoꝝ quo vnio hūane nature ē quodē
ſpirituale matrimoniū de quo dicit
paulus. Hoc ſacramentū magnū eſt
declaratis cōditionibus et excellen-
tijs vtriuſqꝫ partis ꝙ verbi aſſumē-
tis ꝙ nature aſſumpte. Reſtat decla-
randū hac in ebdomada de aduentu
domi in mentē. de matrimonio ſpiri
tuali quod eſt inter deū et aīaꝫ fidelē
qꝛ cū ea querit copulari. Nā ipſe di-
cit delicie mee eſſe cū filijs hominuꝫ
Prenota ergo ꝙ triplex eſt aduētus
dñi: in carnē in mentē et ad iudiciuꝫ
Potior aūt eſt aduētus in mentem.
triplici rōe nā aduētus i carnē ē ſolū
vnius perſone verbū caro factuꝫ eſt
Jo. i. Et aduētus in mentē eſt triuꝫ
perſonarū diuinarū. Secūda differē
tia eſt qm̄ aduētus in carnē eſt reſpe
ctu bonorū et malorū. Aduētus aūt
in menteꝫ reſpectu bonorū. Jo. xiiij.
Ad eum veniemus et manſionem
apud euꝫ faciemus. Sapiētie primo
in aīam maliuolā non introibit ſapi
entia neqꝫ in corpore ſubdito pecca-
tis. Tertio qm̄ aduentus in carnē eſt
ad homines. aduentus aūt in mentē
eſt in hominibus. Quarto differunt
qm̄ aduentus in carnē ſemel factus
et nunꝙ iteruꝫ fiendus. Aduentus
aūt in mentē quotidie fit et qualibet
hora niſi ſit īpedimētuꝫ ex parte tui
quoniā vt dicit Ber. ſemper deus eſt

C. Aduētus i mentē dif-
fer ab aliis duobus tri
pliciter

M.E.C.D. 2016

Primus in acceſſu et vltimus in e-
greſſu. vñ eccli. Jam chriſtus aſtra
aſcenderat regreſſus vnd venerat ꝓ
miſſum patris munere ſanctū datu-
rus ſpiritū. veniemus ⁊ manſionem
faciemus ⁊c. Dicemus ergo de aduē
tu in mentez et ſecūdo quomō debe-
mus nos preparare et qualis debeat
eſſe preparatio vt ſit digna. qꝛ opor-
tet habere ſeptē excercitia ad diſpo-
nendum corda noſtra et excitāda ali
as deus ad nos nō veniet: videmus
nanqꝫ vbi princeps magnus nuncia
tur vēturus. tūc hoſpes domus pre-
parat cameram et cubiculū amenū
ſibi in habitaculū. Spiritualiter lo-
quēdo qꝛ rex regū princeps celi ⁊ ter
re venturus eſt per gratiam ad nos
Jdcirco ſi quereres ī quo habitacu-
lo vult quieſcere ⁊ quid a te requirat
reſpondeẗ ꝙ in hoīs corde. prouerb.
xxiij. Fili prebe michi cor tuū: nō di-
cit accomoda ſed prebe vt non velis
decetero aliqd nil ſapias niſi qd deū
velle cognoſcis. Fili prebe michi cor
tuū quaſi dicat ſecundū holcot. Fili
mi per creationē ⁊ redemptionē pre-
be michi cor tuū per dilectionez ⁊ de
uotionē. cor noſtrum querit chriſtus
querit ergo cor ꝓ habitaculo ⁊ nihil
a te exigit niſi cor non pecuniaz non
bona quecūqꝫ habes bonorū meorū
non indiges dicit. ps. ſed querit a te
cor: nec querit partem cordis ſed to-
tum more falconis q̄ eſt auis gene-
roſa que cum diu volauerit ꝓ preda
tūc cor ꝓ mercede requirit. falco cri-
ſtus eſt qui pro te volauit de celo in
vterū virginis de vtero in mundum
de mundo ad crucē de cruce ad lim-
bum et tandē ad celuz. Non ergo in
merito ſibi cor vēdicat. Pro quo no
ta ꝙ cor debet habere ſeptē exercita-
tiones. Primo eſt deo preparanduz
per lotionē. Secūdo eſt cuſtodiendū

Cordis exercitatiōes ſeptem

Tertio aperiendū. Quarto eſt ſtabi
liendū. Quinto dandū. Sexto ad de
um eleuandū. Septimo eſt ſcinden-
dum. Primo eſt preparandū ꝑ mun
dationez. Je. iiij. Laua a malicia cor
tuum ⁊ primi re. xvij. Preparate do
mino corda veſtra ⁊ ſeruite illi ⁊ libe
rabit vos de manibus inimicorū ve-
ſtrorum. hec preparatio requirit vt ſi
ſit aliquod immundū in corde opꝫ il
lud mundare ⁊ lauare: et lauaẗ ꝑ cō
tritionē. opꝫ primo igiẗ vt mundetur
vt ſit delectabilis habitatio ſapiētie
pro. Non habitabit in corpore ſubdi
to peccatis. ps. xcij. Domuz tuā dñe
decet ſanctitudo. Jdō ad hanc mundi
ciam nos hortatur Grego. in omel.
Tergat ſordes praui operis qui deo
preparat domū mentis. vñ cor lauaẗ
per cōtritionē dicat ergo qualiter cū
ps. Lauabo ꝑ ſingulas noctes lectū
meū lachrimis meis ſtratū meuz ri
gabo. Lachrima cordis eſt peccati di
ſplicentia ſine qua ſi qs habeat penī
deo placere nō pōt et hac habita faci
liter deus ingrediẗ domū mētis. Ec-
ce tabernaculū dei cū hoībus ⁊ habi
tabit cū eis. apoc. xxi. et zach. xij. Ha
bitabo in medio tui. i. in corde tuo nō
in manibus nec in pedibus ſꝫ in me
dio ideo qꝛ deus purus et mūdus eſt
domū immundā inhabitare nō pōt
vis igitur o criſtiane recipere deū in
conſciētia tua opꝫ deteſtare peccatū
apoc. xviij. Quantū glorificauit ſe ⁊
in delicijs fuit tantū date illi tormen
tum et luctū. vñ dicit Greg. in omel.
qt maria magdalena habuit oblecta
mēta tot de ſe obtulit holocauſta qd
et nos debemus facere exēplo eius
ſed dolendū eſt hodierno tempore in
quo nullus ſalutē ſuā recogitat nec
domū mentis xpo preparat cū tamē
alias nō poſſit ei placere. Nolēt em̄
miſeri dormire in lecto in quo laza-
rus dormit nec comedere ī diſco vbi
fuerunt (des poyſons) et tñ credunt
deū habitare in cōſcientia ſua turpi
et vili ſcelere maculata qui differunt
de die in diē venire ad cōfeſſionē. ta-
les ſi ſapientes ſint agant penitenti
am dicentes cum. ps. lxxvi. Exercita
bar et ſcopebā ſpiritū meuz. Scobs
cordis et ſpiritus eſt ſatiſfactio cōtri
tio et ꝯfeſſio. Et lachrime vñ bernar

M.E.C.D. 2016

dus de hac lachrima qua mũdandũ
eſt cor noſtrũ dicit. O humilis lachri
ma tua eſt potẽtia. tuũ regnũ vincis
inuincibilẽ ligas omnipotentẽ ꝓpte
rea. Amb. li. de penitẽtia. O ꝙ felix
eſt penitẽtia que dei ad ſe trahit cle=
mentiã et ligat oĩpotentiã. Secun=
do cor noſtrũ eſt deo aperiendũ ſecũ
di mach. pͥo. Adaperiat dñs cor ve=
ſtrum in lege ſua ⁊ in preceptis ſuis
quã apertionem poſtulat dñs cañ. v.

D Cordis noſtri diſpoſitio comparatur ſcuto

Aperi michi ſoror mea amica mea
ſponſa mea. Diſpoſitio ei cordis no
ſtri figurat diſpoſitionẽ ad deũ. Naz
ſicut cor noſtrũ eſt triãgulare ⁊ cõpa
ratur ſcuto qđ eſt ſuperius latũ ⁊ in
ferius ſtrictũ. ſic cor noſtrũ debet a=
periri ꝗtum ad affectus ⁊ deſideria
bona et quantũ ad amorẽ mundanũ
et affectõnes debet eſſe ſtrictũ ⁊ clau
ſum. dilatatũ vero quo ad impletõez
preceptorũ et ad ſuperiora dilatatuz
vñ. ps. Viã mandatoꝝ tuorũ cucurri
cuz dilataſti cor meũ nã de corde exe
unt cogitatões praue homicidia fur
ta adulteria. hec ſunt que coĩquinãt
hoiem. vñ ber. A corde tanꝗ a radi=
ce ꝓcedunt bona ⁊ mala. Nam aliqñ
deſideras mortẽ patris vt habeas bo
na ſua: aliqñ etiã deſideras fornicarꝭ
et oĩa breuiter bona et mala ꝓcedũt
a corde hois ꝓpter qđ eſt deo aperi=
endũ ⁊ ſicut dicit aug. in ſermone de
dedicatõe claudatꝭ dyabolo ⁊ aperiatꝭ
xp̃o. Mundetꝭ a vicijs oĩbus ⁊ oĩbus
virtutibus repleatꝭ nã ad hoc hortatꝭ
xp̃s dicẽs apoc. iij. Ego ſto ad oſtiuz
⁊ pulſo ſi quis michi aperuerit cena
bo cũ eo et ipſe mecũ hanc apertiõez
poſtulat dñs cañ. v. Aperi michi ſo=
ror mea amica mea. Tertio cor pre=
paratũ et apertũ eſt ſupreme cuſtodi
endũ ꝓuer. iiij. Omi cuſtodia ſerua
cor tuũ qm̃ ab illo vita ꝓcedit. Si ha
bueris vnũ ictũ gladij vel enſis in ca
pite potes ſanari ſi oculos leſos po=
tes ſanari ſ3 ſi ledatꝭ cor tuũ aliq̃ puo
ſpintere nunꝗ poteris ſanari et par
uus vermis tangẽdo cor hois imme
diate hõ ſubito moritꝭ ꝓpterea deus
illud querit. vñ eccli. xxxvi. Ubi non
eſt ſeps diripitꝭ poſſeſſio: ſic vbi non
eſt cuſtodia cordis perdetꝭ virtus. ſe=
pes eniz impedit ne ea q̃ ſunt in orto
vel in vinea furantꝭ vel impedit in=
greſſum malaruz beſtiarũ. ſiľr ſepes
cordis ſunt quinꝙ ſenſus/viſus/gu
ſtus/odorat⁹. vñ impudicus oculus
impudicij cordis vel ĩpudice mẽtis
eſt nũcius: ⁊ ſi ſeps diripiatꝭ faciliter
furatꝭ q̃cq̃d ẽ in orto: ſic cor occiditꝭ ⁊
quecũꝙ bona in eo perduntꝭ ſi nõ cu
ſtodiantꝭ quiꝙ ſenſus. Continẽdus
ẽ ꝫ ai appetit⁹ a voluptate oculoꝝ a
voluptate auriũ olfaciẽdi guſtãdi tã
gẽdi. nã alias cor nichil v3. Corrũpũt
ei bonos mores colloq̃a praua. iõ di
cebat iob q̃ ꝯſiderabat ſũmopere cuſto
dire cor ſuũ. Pepigi fedus cuz ocu
lis meis ne vnꝗ cogitarẽ de virgine
⁊ de auribus. Jere. ij. Sepi aures tu
as ſpinis. Quarto cor preparatũ cu=
ſtoditũ et apertũ eſt deo ſtabiliendu3
Eccľs. xi. In bono ſit cor tuum ſcil3
in dei volũtate. amore et operatione
vt a via dei nulla occaſione retrahatꝭ
eccli. ij. Fili accedẽs ad ſeruitutẽ dei
ſta in timore et iuſticia et prepara a=
nimaz tuã ad temptationẽ deprime
cor tuũ et ſuſtine ſc3 temptatõnes q2
dicitꝭ ad heb. xiij. Optimũ eſt gratia
ſtabilire cor ⁊ ſta ſemꝑ in timore do=
mini q2 niſi inſtãter in timore dei te
tenueris cito ſubuertetꝭ domus tua
vnde multotiẽs alicui cor tremet co
gitãdo de aduerſario vel inimico ſuo
adeo ꝙ aliqñ accipit magnã infirmi
tatem ex cõmotione et motu cordis
et alioruz ſenſuũ ſed dicitꝭ eccľs. ſi in
bono ſit cor tuũ nõ timeas inimicuz
dyabolũ ſc3 ſed ſtabiliatur cor tuũ in
omni iuſticia. et prepara animã tuaz
ad temptatõnes. vñ ber. Nullũ vnꝗ
ſeruuz dei dies et hora inueniat ſine
exercicij labore vel ſtudio proficiẽdi.
vel ſine experiẽtie dulcedine vel ſine
fruẽdi gaudio et Jhero. Semper ali
quid boni facito ne te dyabolus inue=
niat ocioſum et in via dei obuiat pe=
tram ſcãdali et offenſionis. Eſto igi

M.E.C.D. 2016

tur firmus ī via dei Eccl'i.v. qꝛ ſicut
dicit apoſtolus bonū ymo optimum
eſt gratia ſtabilire cor ſicut res bene
apodiata de facili nō corruit ſic gra=
tia ſtabilitas nō de facili labitur ſꝫ ſi
cut res bene apodiata exponit̄ vēto
et omibus aliis incōmodis nō tñ cor
ruit nec cadit ſic nec gratiā habens
labitur licet temptatōibus oībus ex=
ponatur ymo fortificatur. vñ dicebat
paul'. Quando infirmor tunc fortior
ſum. Quinto cor noſtrū eſt deprimē
dum et humiliandū et deo dandum
exemplo ſaluatoris dicētis. Mat. xi.
Diſcite a me qꝛ mitis ſum et humi=
lis corde. et hoc cōſiderando diuinaꝫ
potentiā iuſticiā et bonitatem. Jere.
xviii. Ecce ſicut lutū in manibus fi=
guli ſic et vos in manu mea domus
iſrael. vñ. pſ. Ualles abundabūt fru
mento. i. humiles gratia dei et iterū
qui emitis fontes in cōuallibus. vnđ
aque deſcendūt de montibus ⁊ quie
ſcant et morant̄ in valle: ſic grã dei
in humilibus ſicut de ſeipſa dicit vir
go maria. Reſperit humilitatē ancil
le ſue. Nam iacobi. iiii. ca. Deus ſu
perbis reſiſtit hūilibus aūt dat gra=
tiam. dicet aliqua dña pater nō ſum
diffamata ſicut et mlt'e alie dico tibi
ꝙ quāto plus deus te preſeruauit a
peccato et a perditiōe bone fame itā
to illi magis obligaris ⁊ debes ma=
gis humiliare frontē. dicit enī greg.
Tanto enī quiſqꝫ debet eſſe humili
or atqꝫ ad ſeruiendū deo promptior
ex munere quāto ſe cōſpicit obliga=
tiorem in reddēda ratione. et quis de
dit tibi bona q̄ habes ſi habeas gra
tie et nature fortune aliqñ vere ē hu
militas tua valles abundabunt fru=
mento. id eſt dei gratia. Sexto cor eſt
exercendū in via dei. Jere. iiii. Auf=
ferte malū a cordibꝰ veſtris ⁊ auffer
te preputia cordiū veſtrorū vnde di=
cebat beatus ſtephanus iudeis actu
um. vii. Dura ceruice et incircunci=
ſis cordibus vos ſemper ſpiritui ſan
cto reſiſtitis. Nam quando dormis
cor tuum continue immutatur ⁊ eſt
ſemper in continuo motu ac ſi non
dormires alias nō poſſes viuere. vn
de quando quis infirmatur et acce=
dit medicus ad viſitandum egrotuꝫ
accipit manum et tangit venam cor
dis ſi multuꝫ moueatur et tangit pe
des ad videndum ſi ſit adhuc multū
de calore procedente a corde et ponit
aliquando manuꝫ ſuam iuxta os an
egrotus reſpiret et vltimo tangitur
volo dicere ꝙ ſemper debes in deuꝫ
tendere affectione deſiderio ⁊ omni
bus viribus tuis nec dꝫ ceſſare cor
tuum a motu id eſt opere bono. aug.
Semper in deum tendere debemus
qꝛ vt dicit bernardus in via dei non
ꝓgredi regredi ē ſi velis ire ad ſan=
ctum iacobum et proponas te iturū
ad aliquod voagium (tu as beau di=
re) ego vado ad ſanctum iacobum ſi
non arripueris iter qꝛ eſſes centum
mille annis in domo tua anteq̄ȝ per
uenires ad ſanctum iacobum ſi non
arriperes iter tuuꝫ. Et tranſactis de
cem annis poſtq̄ȝ dixiſti volo adire
ſanctum iacobum nō minus tamen
es diſtans a domo tua. debes igitur
in via dei te exercere. Nunc ieiunan
do: modo orando: modo elemoſinaꝫ
dando et alia bona faciēdo alias nō
proficis in via dei ſed potius retarda
tur iter tuum arripiendum. Eſt vna
bona mulier que anteq̄ȝ dormiat po
net ſe in angulo ſui lecti vel domus
ſue et proſtrata dicet. o deus meus ⁊
pater eterne oro vt hac nocte nō me
permittas cadere in aliqua tempta=
tione ⁊ ſuccūbi a dyabolo me preſer
ues a ſubitanea morte per meritum
paſſiōis filii tui: vere ſi illa fuerit in
gratia propter dormitionem non ceſ
ſat ambulare in via domini nec pōt
ei inimicus nocere. Diligētibus deū
oīa cooperant̄ in bonuꝫ. Preparate
ergo corda veſtra. Septimo cor eſt ꝑ
partes ſcindenduꝫ. ioel'. ii. Scindite
corda veſtra et non veſtimēta veſtra.
Eſt aūt duplex ſciſſio vna ꝑ contritio
neꝫ. Alia eſt ſeparatio ab affectu ter
renorū et carnaliuꝫ dicet quiſpiā in=

M.E.C.D. 2016

mico ſuo. dñe vos offendi pcite q̃ſo dicet ille (alez voſtre chemin. Et dñe parcite michi ꝓpter deuz dicet (alez) non curo vere ille habet cor integrū q2 ille nō vult ſcindere cor ſuū indulgēdo inimico ſuo quidē durus ſicut lapis qui nec predicatoē nec inſpiratione nec monitiōe boni angeli non vult ceſſare a peccato nec conteri de peccatis talis habet cor integrū ⁊ ſic de ſimilibus. Preparate ergo corda veſtra dño ſi volueritis ꝙ viſitet cōſcientias veſtras qđ facere dignetur dulcis ieſus Amen.

¶ Dominica ſecunda poſt prandium ſermo.

Ecce rex tuus venit tibi māſuetus zach.ix.⁊ Mat.xxi. Ceci vident: claudi ambulant: leproſi mundanť: ſurdi audiūt: mortui reſurgūt: pauperes euangelizanť. Mat.xx.ca. Colūba emiſſa ex archa nō inueniēs vbi requieſceret pes eius reuerſa eſt in archam. geñ. viij. ca. Sup quo paſſu dicit aug. Domine deus ſemp te preſentē exhiberes ſi me pñtem reperires nā actus actiuorū ſunt in paſſiente diſpoſito ſcđo de aīa qđ verbū habz locū etiā in moralibus ſicut et in naturalibus Nam ſcđm diſpoſitionē paſſi introducitur forma ab agēte tā in naturalibus ꝙ in artificialibus. Colūba ergo egreſſa eſt ſpūs ſancti gr̄a que ſi inueniat conſcientiā diſpoſitā ibi requieſcit. Nā vt dicit. Delicie mee eē cū filijs hoīm. Et ihe. vij. Bonas facite vias veſtras ⁊ ſtudia veſtra ⁊ habitabo vobiſcū. vn̄ quinq3 ſunt incitatiua ad diſpoſitionē vel ad gratiā dei recipiendam.

A Quinq3 incitatiua ad gratiam

Miſeria cōditionis ex parte noſtri. Jo.xv. Sine me nichil poteſtis facere. et ſicut palmes non pōt ferre fructuz niſi mãſerit in vite ſic nos niſi habeamus gr̄az dei fructū ſalutis facere nō poterimus. Secundo inſtātia hoſtilis impugnatōis ephe. vi. Nō eſt nobis colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē. ſz cōtra rectores tenebrarū harū ꝯtra nequicia ſpūalia in celeſtib⁹. Tertio fidelitas ꝓmiſſiōis ie. iiij. Quis vocauit illū ⁊ deſpexit euz. ps. Clamauit ad me et ego exaudiā eū. vtilitas exhibitōnis eccľi. xxiiij. In me oīs gratia vie ⁊ veritatis. Ultimo imꝑfectio cuiuſcūq3 cognitōis. tho. vi. Quale gaudiū michi eſt cū in tenebris ſedeo ⁊ lumē celi nō video ſcribiť geñ. viij. Quō deus miſit diluuiū ꝓpter peccata ⁊ maliciā hominū et precepit noe vt faceret archā in qua ſe ſaluaret ⁊ genus humanū et de oībus aīantibus bina et bina i archā poneret maſculū ⁊ feminā tādē cū ceſſaſſent aque diluuij emiſſo coruo nō ē reuerſus in archā Noe aūt emiſit columbā que nō reperiens locū vbi quieſceret pes ei⁹ reuerſa ē ad noe in archā dicit aug. ꝙ p columbā emiſſaz figurať aduentus xp̄i in mentē et aīam noſtrā quia xp̄s querit ſolū nobiſcū habitare bonas facite vias veſtras et habitabo vobiſcū nec ſolū morať nobiſcū ymo delectať: delicie mee eſſe cū filijs hominū. Ideo ſicut colūba querit vbi ponat pedem in aīa noſtra ſemp preſentem te exhibes dicit aug. Si me diſpoſitū reperias ſi aqua peccati nō ſit in cōſcientia tua. ſed diceres frater iacobe quis nos incitat ad querēdum ⁊ deſiderandū hanc gratiā ⁊ ad diſponendū cōſcientias ꝓ digne euz recipiendo dicit in oratiōe preſentis dominice. Excita corda noſtra domine ad preparandū vnigeniti tui vias vt per eius aduentū purificatis mētibus ſeruire tibi mereamur. dicitur ergo ꝙ quinq3 conditiones nos incitare debent ad recipiendū hanc gr̄am Prima eſt miſeria cōditionis ex parte noſtri audiuiſtis mane figuram quomodo dicebat iacob ad labā. modicum habuiſti anteꝙ venirem. nūc autem diues effectus es in ingreſſu meo. Peccatores modicum habetis quando priuati eſtis dei gr̄a ymo nichil habetis. Nā ſicut palmes nō

M.E.C.D. 2016

poteſt fructum facere niſi manſerit
in vite ſic nec bonū opus facere poſ
ſumus ſine gratia dei licet aliq̄ ma-
gni videantur vt aduocati et theolo
gi qui videntur tantū habere ſcienti
am:tales non poſſunt meritorie age
re niſi manſerint cū xp̄o ideo deſide
rare debet quilibet gratiaꝫ nã per il-
lam deus nobiſcū omĩa operatur in
nobis. Nõ eſt volẽtis velle neqꝫ cur
rentis ſed dei miſerẽtis.Ro.ix.cap̄.
propterea dicit paul'. Non ꝙ ſimus
ſufficientes cogitare aliq̄d ex nobis
tanq̄ ex nobis ſufficientia noſtra ex
nobis nõ ē ſꝫ a deo. ſine me dicebat
xp̄s diſcipulis ſuis nihil poteſtis fa
cere.deſidera ergo o miſer hãc gra-
tiam deſiderando demandes execu-
tioni ea que ꝓ ſalute tua ſunt neceſ
ſaria cū nichil poſſis ſine ea.Secun
dum motiuū eſt inſtãtia hoſtilis im
pugnatõnis.quere ergo gratiã qua
re q: habes inimicos ephe.vi. Non
eſt nobis colluctatio aduerſus carnē
et ſanguinē ſed contra rectores tene
brarum. Et nõ eſt poteſtas q̄ ſue po
teſtati valeat ꝯparari. Job.xliij. Nec
ei poſſumus reſiſtere ſine grã. Mul
titudo ergo demonū nos infeſtant ⁊
vndiqꝫ perturbant ꝓpter qḋ habe-
mus de neceſſitate conſcientias di-
ſponere ad recipiendum gratiã vt va
leamus reſiſtere. Job.vij. Militia ē
vita hoĩs ſuper terram. Alia littera
habet temptatio ē ⁊c. Tertiū eſt cer
titudo promiſſionis.clamabit ad me
et ego exaudiam eum:falli enim nõ
poteſt deus nec fallere et quid dicit
deus clamauit ad me et ego exaudi-
am eum. Quacunqꝫ hora ingemue
rit peccator vita viuet et omnium in
iuſticiaruꝫ eius non recordabor am-
plius. quere ergo gratiam ⁊ nõ diffi
das de ꝓmiſſo. vnde eccli. Quis vo
cauit illum et deſpexit euꝫ. quaſi di
cat nullus dices ego ſuꝫ illa:nã que
ſiuit illi filios ⁊ non dedit michi.ſimi
ter ipſe accepit virum meuꝫ dico qḋ
dedit tibi melius q: ignorabas fineꝫ
propter queꝫ id querebas.ſi eſſes ſa
na faceres plura mala que nõ facis
in īfirmitate.ideo hic deus preuidet
mittit tibi īfirmitates nec dat tibi pu
eros q: eſſes de illis nimis ſollicita.
Simile eſt de medico expertiſſimo Nota
habente in manibus ſuis egrotum
cuius preuidens et ſciens infirmita
tem dat illi potionem amaram(vng
ſirop)et melius eſt egroto hãc ama
ritudinem ſumere et viuere q̄ non
ſumere et mori. Deus ē ſūmus me
dicus omnia cognoſcens q̄ dat huic
medicinam amaraꝫ q: ſcit illaꝫ et iã
eſſe pro ſalute ſua neceſſariam. Ac-
cipit aliq̄n filios tuos q: ſcit ꝙ ſi di-
mitteret eos diuti⁹ viuere eẽnt ma-
li ⁊ facerent dedecus toti progeniei
Quinto debemus deſiderare hanc
gratiam ratione vtilitatis exhibitio
nis. In me omnis gratia vie et veri
tatis. vnde aug. dicit ꝙ anima ſe ha
bet ad liberum arbitriuꝫ ſicut ſeſſor
ad equuꝫ ;ſed gratia ſe habet ad me
ritum maius vel minus. Non poteſt
tam dei paruam gratiam habere in
tam paruo gradu quin illa ſufficiat
ad merendum gloriaꝫ. ſunt due mu
lieres recedẽtes de eccl'ia et in egreſ
ſu vna habet gratiam dei et dat vnū
turonum. Alia eſt in peccato et dat
ſcutum pro amore dei vere nulla eſt
comparatio in merito iſtarum. Ulti
ma eſt imperfectio cuiuſcunqꝫ cõdi
tionis vel cognitionis. vñ criſo.ſup
Mat. Omnis cõſolatio eſt meror. ⁊
omne gaudium meror vbi non fue-
rit dei preſentia .cum ergo deus ſit
paratus venire ad vos occurrite illi
¶ In ſermone preſenti due erūt par
tes. in prima videbitur vna queſtio
theologalis:et in ſecunda videbim⁹
quid per cecos mutos ſignificetur.
queſtio eſt talis cum fuerit dictuꝫ iu Queſtio
xta verba ꝓthematis ꝙ ſine aduen
tu gratie in anima noſtra omnis no
ſtra operatio eſt mortua ⁊ omnes ſu
mus ceci et ſurdi a quibus incom-
modis liberamur in aduentu gratie
et virtute eius que procedit a criſto
tanq̄ a capite:ideo merito queritur

M.E.C.D. 2016

vtruꝫ gratia capitis que diffunditur
ad membra vt criſto attribuitur ei cō
ueniat ratione humanitatis. vel rati
one diuinitatis. Bonaduentura di=
ſtinctione xiij. tertij ꝙ nō videtur. de
ratione enī capitis eſt influere in mē
bra ſed criſtus non influit in mem=
bra ergo non conuenit criſto. In op
poſituꝫ de ratione capitis eſt vnifor=
mitas in membris: ſꝫ criſtus eſt vni=
formis in membris ſuis vt patet. er=
go ꝛc. Ad queſtionem reſpondet bo
naduentura diſtinctiōe xiij. tertij ſen
tentiarū. de ratione capitis tria ſunt

B
De rōe ca=
pitis.iij.ſūt

conformitas. Pricipatus qꝛ ſenſus
magis influitur in capite ꝙ in alijs
membris. ꝛ influxus a capite in alia
membra. ſimpliciter tamen dicitur
magis ratio capitis quantum ad hu
manitatem ꝙ dicatur ꝗtum ad diui
nitatem. Populе petis habere gra
tiam dei. ita frater vere. gratia quaꝫ
queris venit et procedit a capite ꝛ ca
put eſt criſtus. leo papa. Memento
cuius capitis membꝛuꝫ es. et cuius
capitis niſi criſti. vtrum ergo gratia
capitis criſto attribuatur inquantuꝫ
eſt aliquid creatum vel increatum.
Ariſtoteles in ſecundo elenchorum
dicit ꝙ omnes transferentes ſecun=
dum aliquam ſimilitudinem tranſ=
ferūt vt ſimilitudinarie prata in eſta
te viridis dicūtur ridere. ſimiliter in
telligenduꝫ quando querimus vtrū
gratia capitis qꝛ caput naturale ha=
bet tria predicta. Caput ergo habet
tres excellentias. primo eſt eiuſdem
rationis cuꝫ membris quia nutritur
per alimentum ſumptum per os ſi=
cut et alia membra et ſicut ſentit ſi=
cut et totum corpus brachium et ſic
de alijs. Secundo quinqꝫ ſenſus ſūt
in capite vt viſus guſtus odoratus
tactus. Tertio tribuit viſuꝫ in alios
ſenſus mittit ad cetera membra vt
quis bene poteſt ambulare ſine ma
nu vel poteſt viuere ſine pede ſꝫ non
ſine capite. ſic dicenduꝫ eſt de criſto
quia quantum ad pꝛimuꝫ eſt eiuſdē
rationis qꝛ frater noſter et inuentus
eſt habitu vt homo ſimilis per om=
nia enim ſimilis factus eſt nobis et
omnia noſtra aſſumpſit dempto pec
cato ꝛ ignorantia. Secundo quia eſt
initium et principium motuum bo=
norum noſtrorum. Et principiuꝫ ca
pit dupliciter. vno modo meritorie.
Alio mō effectiue vel ꝓ pricipio me
ritorio vel ꝓ pricipio effectiuo. ꝛ vtrū
qꝫ ꝯpetit xpo nā pricipiū effectiuū cō
petit. et inquantū eſt deus. Secundū
vero principium competit illi inquā
tum homo ideo de plenitudine eius
vtriuſqꝫ pricipij omnes accepimus
et fundamentum aliud nemo poteſt
ponere preter id quod poſitum eſt.
Ipſe enī eſt pax noſtra qui fecit vtra
qꝫ vnum angulare fundamentuꝫ di
cit eccleſia lapis chriſtus miſſus eſt.
Tertio caput ſuam gratiam mittit
et influit in alia membra ſi enim es
in gratia tu es particeps omniuꝫ bo
norū operū meritoriorū ꝗ fiūt in ec
cleſia et heremita exiſtens in Heru
ſalem et quicunqꝫ in gratia exiſtēs
habet partem in ſuffragijs que fiūt
in eccleſia cum ſint capitis membra
ecce ergo ꝗtū debes deſiderare hāc
gratiam. et ſic patet deciſio queſtio
nis quoniam criſtus inquantum de
us influit effectiue gratiam in mem
bra inquantum vero homo merito
rie. ¶ Pro ſecūda parte reſtat decla
rare euangelium. Refert euangeli
um quomodo ſanctus iohānes erat
in carceribus herodis detētus in vin
culis et cum audiret opera et mira
cula criſti miſit ad euꝫ duos de diſci
pulis ſuis qui dicerent criſto. tu es
qui venturus es an alium expecta
mus: dicit eis ieſus. Ite renunciate
iohanni: ceci vident: ſurdi audiunt:
claudi ambulāt: leproſi mundantur
hec proprie eſt falſa in ſenſu compo
ſito ſed verificatur hodie in multis
peccatoribus. Nam quicunqꝫ eſt in
peccato eſt cecus ſpiritualiter ꝛ ei fa
cit dyabolus ſicut coruus facit ani
mali mortuo. nam primo deponit ei
oculos. Oculus autem anime eſt ꝗ

ſideratio diuinorum iudicioruꝫ ⁊ cō
ſideratio diuinorum premioruꝫ: quā
do autem alias facit peccatum dya=
bolus crepat et deponit ei oculū iſtū
hoc eſt conſideratōnes iſtas adeo ꝙ
peccator nec timet mortem nec iudi=
cium dei formidat ſed eius conſide=
ratio fertur ſolum ad terrena et va=
na et caduca ad ea que cogitat. repe
ries plures maleviuentes quibus ſi
dicas nōne cognoſcitis quod agitis
contra deum dicent ita bene. ſed ta=
men non formidant peccare qꝛ ſunt
ceci in propria cauſa vnde triplices
ſunt ceci ſpirituales. Quidam ſunt

¶ Triplices ceci ſpiritu ales.

qui neſciunt quid vitare debent. ſe=
cundi ſunt ceci qui neſciūt quid pre=
uidere aut operari debeant. Tertij
quia ignorant quid deſiderare debe
ant. ideo triplex eſt collirium cū quo
debent oculos mentis vngere. Pri
mis neceſſe eſt collirium vel ampla=
ſtrum confectum ex felle piſcis. tho
bie xi. quo illumiatus eſt maior. tho
bias. ſecundis neceſſarium eſt colli
rium confectum ex ſputo et terra de
quo Johan. ix. Lutum fecit ex ſpu=
to ⁊ liniuit oculos meos. Tertiū col
lirium illuminās oculos corporales
vel amplaſtrum eſt fauus mellis pri
mi. Re. xiiij. Jonathas extēdit ſum=
mitatem virgule quam habebat in
manu et intinxit in fauum mellis ⁊
conuertit manum ſuam ad os ſuuꝫ
et illuminati ſunt oculi eius. Jllud
mirantur homines quod raro acci=
dit. debent ergo mirari multuꝫ quo
tidie in illuminatione cecorum ſpi=
ritualium qꝛ magis eſt deo de iniu=
ſto facere iuſtum ꝙ̄ facere de nichi
lo celum et terram cum ſecundum
fecit ſine te. Primum autēꝫ ſine te
facere non poteſt. qui fecit te ſine te
non iuſtificabit te ſine te. dicit augu
ſtinus dico ergo ꝙ primi q̄ ceci ſunt
non vident quid debeant vitare. pro
pterea de facili labuntur in foueam
peccati et de peccato in peccatum ta
les non vident penas inferni quas
debent fugere et vitare. ſciunt enim
ꝙ facere peccatum eſt malum et ta
men non vitant illud ſciunt tales in
vniuerſali ſed non in particulari q̄d
vitare debent. Jſti ceci ſpūales igno
rantes quid vitare debeant ex felle
piſcis. id eſt ex amaritudīe paſſionis
criſti qui fuit piſcis aſſus duꝫ in cru
ce eſt paſſus et memoria paſſionis il
luminare debent oculos anime. vel
alio modo tales debēt habere ama=
ritudinem peccati conſiderando pe
nas inferni que meruerunt pro illis
et hanc amaritudinem debent pone
re ſuper ignem ſcilicꝫ conſiderando
gaudia paradiſi que ſemel habebūt
ſi doleant de ſuis peccatis. vnde ber
nardus quo ad primum ſenſum di=
cit. Domine vulnera et paſſio tua il
luminant intellectum meum: nam
chriſtus erat quaſi lucerna in cande
labro crucis poſita ad illuminanduꝫ
peccatores cecos vt teſtatur iohānis
nono. Quandiu ſum in mundo lux
ſuꝫ mundi in iudicium in hunc mū
dum veni. vt qui non vident videant
ſcilicet quid vitare debeant quia pec
catum pro quo crucifixus et mortu=
us eſt. ecce ergo mentis collirium.
Secūdi ceci ſunt qui non vident q̄d
agere debeant vt ſunt aliqui peccato
res iā ſenes et inueterati in ſuis ma
lis qui dicunt ſum quaſi ſuper foue
am meam et tamen non facio bona
vere tales magis ſūt ceci ꝙ̄ ceci cor
poraliter vita hominis pōti aſſimila
tur. Nam pons fit et componitur ex
aſeribus quod ſi primus aſer cadat
cito cadet et ſecundus et ſic de alijs
conſequenter ſi primo lapſo non re=
paretur et cecus credens tranſire ca
dit in aquam. Sic quot tranſiuiſti di
es tot ſunt aſeres tue vite et anni et
peccata que perpetraſti qui ī fine tu
ſperabis habere paradiſum et recte
laberis in infernum. Talibus opor=
tet dare collirium et amplaſtrum cō
fectum ex terra et ſaliua. hoc ſputuꝫ
de capite deſcendens mixtuꝫ terra ſi
gnificat vno mō diuinitatē xpi vnitā
in īcarnatōne. Alio° terra ſignificat

mortem vel conſiderationē mortis
⁊ ſputū dei miſericordiā oꝫ ꝙ hic ce=
cus accipiat lutū hoc eſt cōſideret ſe
eſſe de terra et reuerſurū in terraꝫ ⁊
miſceat ſputū hoc eſt dei miaꝫ ⁊ po
nat ſupra oculos ſuos et videbit qđ
agere debeat. Tertij ſunt q̄ ideo ceci
dicuntur qꝛ non cognoſcūt nec ſciūt
quid deſiderare ⁊ amare debeant hi
recipiant fauū mellis.i.guſtū diuine
dulcedinis q̄ guſtata illuminabunt
oculi eorū intellectuales.ps. Guſta=
te et videte qm̄ ſuauis eſt dñs. ps.
xxxiij.guſtate dulcedinē videlicet.vñ
ps.xxx. Quā magna multitudo dul
cedīs tue dñe quā abſcondiſti timēti
bus te vide qꝛ poſt guſtū dulcedinis
diuinitatis ſequitur clara viſio ocu
lorum ſpiritualiū.ij.cor.iiij. Qm̄ de
us qui dixit de tenebris lucē ſplende
ſcere illuxit in cordibus noſtris ad il
luminationem ſcientie claritatis in
facie ieſu criſti. Quia dicit aug.ix.cō
feſſionum.deus intrat in menteꝫ oī
dulcedine dulcior.omni claritate cla
rior.de pe.d.prima.c.reſuſcitatus di
cit aug. Cuꝫ eñ deus ſit vita anime
ita non niſi deo pñte viuere valet.ha
bet itaqꝫ aīa deū ſibi preſentē ꝑ gra=
tiam que viuens peccatū.ſuū conſi=
tetur eamqꝫ vitā que deus eſt inha=
bitat quā inhabitando viuere facit.
ſi aūt illam inhabitat ergo templuꝫ
ſpiritusſancti eſt facta ergo illumi=
nata eſt ergo a tenebris peccatorū ex
piata eſt ergo templū dyaboli eſſe de
ſijt que ad lucē venit reſpectu cuius
tenebras fugat.diceres forte quō de
beo cognoſcere verū illumiatus ſuꝫ
in aīa vel non reſpondet hugo.lux
gratie conſiſtit in duobus ſcilꝫ in co=
gnitione veritatis et amore bonita=
tis. Nam cognoſcere verū et amare
bonum eſt habere lumen ſpirituali
um oculorū. Qđ lumen petit.ps. Il
lumina oculos meos ne vnq̄ obdor
miam in morte.ps.xij. Naꝫ illa duo
preſtantur homini per aduentū ſpi=
ritualis gratie de quo hic loquimur
vnde richardus de contemplatiōe li

bro.iij.ca.vi. Sine gratia non ſuffici=
mus ad cognitionē veritatis nec ad
dilectioneꝫ virtutis et bonitatis.ps.
xxxiij.accedite ad eū ⁊ illumiamini
ſcꝫ per preſentiā gratie ſꝫ prochdolor
plures ſunt:qui hoc collirium refu=
giunt conſiderare q̄ hoc lumē grē re
futant vñ io.iij. Lux venit in mundū
⁊ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄
lucē.o q̄ fatui ſunt tales caueant illi Nota
ſibijpſis ne ſint ſimiles pauperi cui
cum offert denarius aureus nō vult
aperire manꝰ vt ſuſcipiat et releuet
inopiam ſuā qui ſi cruciatus fame
moritur de ſua culpa eſt nō de culpa
dantis.ſic et pctōr qꝛ lumē ſpūale eſt
cibus aīe dulciſſimus q̄ quotidie of=
fertur volētibus aperire oculos de=
ſiderij vitādo q̄ debet vitare deſiderā
do que debet deſiderare. idō iuſte pri=
uatur hoc lumine ⁊ mittitur in tene
nebras eternales. Caueāt ſecūdo ne
ſint ſimiles vincto: nōne fatue agit Nota
vinctus exñs in teterrimo carcere et
obſcuriſſimo cui cū aperit carcer vt
videat lumē non vult exire:ſic lumē
gratie ſemꝑ eſt pñs per quod poteri
mus dimittere tenebras peccati ⁊ tñ
nolumus eū ſuſcipere. Caueant ne Nota
ſimiles ſint ceco corporali cui offert
lumen et non vult aperire oculos vt
videat ſi cadat in foueā eius culpa ē
ſic gratia lumen eſt aīe. Jo.iij. Lux
venit in mundū.ſunt nanqꝫ pctōres
gratie reſiſtētes ſicut nicticoraces lu
mini.io.iij.et dilexerūt hoīes magis
tenebras q̄ lucem erant ei opera eo
rum mala. Oīs eñ q̄ male agit odit
lucem et nō venit ad lucē vt nō argu
antur opera eius. vñ talibus ſic hāc
gratiam et hoc lumē refutātibus et
non querentibus imprecatur male=
dictionem aug.dicēs ve cecis oculis
qui te eternuꝫ lumen non viderunt.
Caueāt peccatores ne ſint ſicut par=
uuli pueri qui quando ducuntur ad
ciuitates bonas aſpiciūt hinc ⁊ inde
merces pileos rubeos ⁊ albos(⁊ des
piroettes)et ſic de alijs minimis re=
bus,et precioſas margaritas non cu

M.E.C.D. 2016

rant iſpicere ⁊ cetera magno p̄cio di=
gna qui q̄n reuertātur ad ꝓpria nar=
rant ſe vidiſſe(des piroettes) ⁊ alias
fatuitates ſed ſi queratur vidiſtis ne
precioſas merces hec fatentur ſe nō
inſperiſſe. Iſtis ſimiles terreni ter=
rena inſpiciētes et affectātes ad hec
oculos ſuos declinātes et aperiētes
ad diuina aūt et cetera p̄cioſa noſtre
ſalutis inſignia ſunt ceci et in fine vi
te fatebunt velle nolle dicere hec ter
rena inſperiſſe ꝓpter quod iuſte ve=
ro lumini priuabūtur. qđ ne nobis
id contingat mentis oculos aperia=
mus et hoc lumen quo ceci illumi=
nati dicuntur in euangelio toto poſ=
ſe deſiderantes dicamus cuꝫ pſalm̄.
Illumina oculos meos ne vnq̄ꝫ ob=
dormiaꝫ in morte vt reſpondere do=
minus dignetur. ite renūciate iohā=
ni hoc eſt ei qui eſt in gratia. ceci vi=
dent. claudi ambulant ꝛc. vbi ſex no=
tantur. Diuine cognitionis illuſtra=
tio: ceci vident. Voluntatis diuine ex
pletio: claudi ambulant. Diuini ver
bi diligens auditio ſurdi audiūt. In
terioris hominis viuifica renouatio
mortui reſurgunt. Sextum eſt pau=
perum euāgelizatio: pauperes euan
gelizantur. Primo notatur diuine
cognitionis illuſtratio. nam mēs ra
tionalis in puris naturalibus poſita
eſt in diuinorū cognitione quaſi ce=
ca. In aduentu autem ſummi regis
qđ erat tortum et indirectum factū
eſt rectum ideo dicitur claudi ambu
lant vſq̄ꝫquo ergo claudicatis in du
as partes ſi dominus deus veſter eſt
ſequimini eum ſed modo in eccleſia
prelati ꝙ maxime claudicant. Erat
quidem auriga qui vocabatur tout
⁊ claudicabat ⁊ dicebat(mal va tout)
iſte habebat currum vel vnam qua=
drigam cum quattuor equis et pri=
mus erat cecus qui alios ducebat ta
les ſunt prelati epiſcopi qui ſūt clau
di qui nichil ſciunt de antiquo teſta=
mento nec de nouo quod ſignāt duo
cornua pendentia in mitra corū in
aduentu autē noui regis ſaliet ſicut

D Sex per q̄ quis pōt cognoſcere p̄ſentiā diuinam in anima ſua.

ceruus claudus. yſaie. xxxv. Tertiuꝫ
eſt defectuum culpabiliuꝫ omnimo
da depuratio quod notatur in lepro
ſorum mundatiōe cum dicitur lepro
ſi mūdatur. i. viuētes inordinata cō=
cupiſcentia carnis contra rationem
hanc malam concupiſcentiam depri
mit gratia dei. Et illa carnalis infe=
ctio comparatur lepre ratione macu
le et immundicie q꞉ maculat corpus
et animam prime corinth. vi. Omne
enim peccatum quodcunq̄ꝫ fecerit
homo extra corpus eſt. qui autēꝫ for
nicatur in corpus ſuum peccat. hoc
vicium non ſolum fedat animaꝫ ſꝫ
perſonam. aduenıente autem gratia
dei mens de talibus contagiis depu
rabitur ꝓpterea dicit ber. ſuper cāt.
Gratia dei eſt ignis ardens omnēm
rubiginem peccatorum conſumēns
Quartum eſt diuini verbi diligens
auditio. luc. viij. Beati qui audiunt
verbum dei et cuſtodiunt illud. ideo
dicitur. yſaie. xix. Audiēt verba libri
huius et facient ea que in eo ſcripta
ſunt. et hoc aure exteriori primo. io.
viij. Qui ex deo eſt verba dei audit
q꞉ primordium ſanctitatis eſt verbū
veritatis. Alio modo aure interiori
p̄s. lxxxiiij. Audiam quid loquatur
in me deus ſcꝫ aure mentis et ſpiri=
tus. dicamus igit̄ domino deo noſtro
Aperi aures meas q̄bus voces tu=
as audiam. domini habetis aliq̄n bo
nas inſpirationes habetis tot predi=
cationes et predicatores adeo ꝙ nul
lus debet excuſari de ignorantia ⁊ ta
men non ceſſatis peccare vere vos
prouocatis iram dei contra vos ⁊ ſi=
gnum eſt ꝙ non habetis criſtum vo
biſcum et ꝙ nondum venit nec vi=
ſitauit cōſciētias veſtras q꞉ q̄ ex deo
eſt verba dei audit vel ſi audient nō
faciunt ea. vnde. Mat. vij. Qui au=
dit verba mea et non facit ea ſimi=
lis eſt edificanti domum ſuam ſup
arenam et venerunt flumina et fla=
uerunt vēti et corruit illa domus q꞉
non erat fundata ſupra firmam pe=
tram. Quintum ſignum diuine pre

M.E.C.D. 2016

ſentie cognoſcitur per interiorez ho
minis renouationem quod notatur
in mortuorū ſuſcitatione cuz dicitur
mortui reſurgunt. Surge igitur qui
dormis et exurge a mortuis et illu=
minabit te xp̄s qꝛ vt dicitur ezech.
xviij. Anīa q̄ peccauerit ipſa morie=
tur. et iacobi primo. Peccatū cū con
ſummatū fuerit generat mortez. no
tandum aūt ꝙ ſecundum interiorez
hominē mortui ſumus tripliciter ſe
cundum mortē triplicez anime. Pri

E
Mors ſpi=
ritualis tri
plex.

ma mors eſt ſeparatio anime a deo
que fit per peccatuz mortale. ezech.
xviij. anima q̄ peccauerit ꝛc. et aug.
xiij. de ciuitate dei. Mors aīe eſt cuz
eam deſerit deus. Secūda mors eſt
ab operibus bonis ocioſa vacatio.
vel ſeparatio operuz a fide. Jaco. ij.
Fides ſine operibus mortua eſt qn̄
ſcilꝫ homo putat ſe ſola fide ſaluari
poſſe et non curat benefacere: et hec
eſt ſecunda mors anie. vn̄ greg. dicit
ꝙ vera fides eſt que hoc quod dicit
verbis moribus nō contradicit. tunc
enī veraciter fideles ſumus ſi quod
verbis ꝓmittimus hoc bonis operi
bus adimplemus qꝛ vt dicit᷑. Math.
vij. Non omnis qui dicit michi dn̄e
dn̄e intrabit in regnū celorū. Tertia
mors eſt mētis ab actu cōtemplatio
nis erūnoſa reuocatio vel diſtractio
vt qn̄ mens hoīs ab actu contempla
tionis reuocata tanto langore in ſe=
ipſa ꝯſternit᷑ ꝙ potius optaret mori
ꝙ guſtata ſic ſuauitate diuia ad car
nis moleſtias redire. vn̄ ber. ſuper
can̄. Aīa que ſemel in cōtemplatiōe
dulcedinē diuinā guſtauit neſcio an
ipſam gehennā ad tempus experire
tur horribilius et penalius ꝙ ꝓ mo
dico ab illa ſuſpēdi. ſed dei gratia in
mentē veniens ab hac triplici morte
animā reſuſcitat ad vitā. Sextum ſi
gnum diuine p̄ntie eſt pauperū euā
gelizatio de quo dicit textus. Pau=
peres euangelizant᷑. Ante enī aduē=
tum filij dei eramus pauperes pau
pertate de qua loquit᷑ ber. Pauper
tas pernicioſa eſt meritorū penuria
Sed per gratie dei per preſentiā hō
in magnis operibus ſe exercitat per
que ditat᷑ virtutibus ⁊ merita ſibi ac
cumulat et ſaluatur. de his pauperi
bus dicit. p̄s. lxvij. Paraſti in dulce
dine tua pauperi deus ſcilꝫ diuitias
meritorū et yſaie. xxix. Paupes ho=
mīes in ſancto iſrael exultabūt hāc
gratiā igit᷑ deſideremus qꝛ ꝑ eā eri=
mus ſponſe xp̄i filie patris eterni et
templū ſpiritusſancti qđ nobis cōce
dat xp̄s virginis dulciſſime. Amen.

¶ Feria ſecunda.

Ecce rex tuus ꝛc. Beatus
hō qui ſemꝑ eſt pauidus ꝓ
uer. xxiij. Qđ verbū expo=
nēs bernardus dicit ꝙ ex pauore vel
ex timore dn̄i tria ſequuntur.

Culpa remittitur
Gratia confertur
Vita iuſti perficit᷑

¶ De primo
eccli. i. Tior
dn̄i expellit
pctm̄. et hoc verū eſt triplici conſide
ratiōe. Prio ex parte dāni illati que

A
Tionis tri
plex vtili=
tas.

inducit cōtritionē ex parte future cō
fuſionis q̄ inducit ꝯfeſſionē Eterne
damnationis que tūc inducit ſatiſfa
tionem. de ſecūdo timor dn̄i fons vi
te. nā ſicut a fonte orit᷑ riuulus ſic ꝑ
timorē gratia dei in anīa nr̄a. de ter=
tio ꝓuer. Timore dn̄i decliat omnis
a malo et qui timet deū nichil negli=
git. eccl̄s. vij. Hec requirunt᷑ in no=
bis in aduentu ſaluatoris iuxta dictū
paul᷑. ad Ro. xiij. Abijciamus opera
tenebraruz et induamur arma lucis
beat⁹ ergo hō q̄ ſemꝑ eſt pauidus et
qui timet deū cōtinue ⁊ inſtāter ⁊ pa
uidus eſt qꝛ nō ſeruiuit deo ſicut de=
buit. hic timor in eo tria bona opera
tur nā expellit pctm̄ nā vt ſtatim in=
greditur in conſciētia tua cor tuū ti=
more cōcutitur et cōcuſſum ad deuz
conuertitur cōuerſum aūt illumina
tur illumiatū videt in magna diſpli
centia que cōmiſit. diſplicētia autez
talis ſtatim inducit cōtritionem ⁊ pe
nitentiā que habita peccatū expelli=
tur et cor a ſordibus mundatur Qui

M.E.C.D. 2016

Igitur timet deuꝫ conuertetur ad coꝛ
ſuum eccli.xxi. Secundo culpa re=
mittitur in gratiarū collatiōe. timoꝛ
domini fons vite eccli.ij. Qui timēt
deum cuſtodiūt mandata eius q̄ im
pleta gratiā ꝓmerentur. timoꝛ ergo
domini fons vite hec gratia compa
ratur recti fonti: nam ſicut peregri=
ni qui ambulauerūt ī feruoꝛe diei ſi
tiunt et delectant̄ et deſiderant repe
rire fontem quē cum inuenerit illic
refrigerant̄. ſic timoꝛ domini dicitur
fons qui refrigerat a feruoꝛe ꝛ calo=
re peccati et inducit gratiā que roꝛat
conſcientiā hoīs peregrini viatoꝛis
ſcꝫ beatus ergo homo qui ſemꝑ eſt
pauidus. Tertia vtilitas eſt qꝛ timo=
re domini vita iuſti perficit̄. timoꝛe
domini decliat omnis a malo ꝓuer.
xvi. Nulluꝫ eſt opus ita arduū quod
non faciat timens deū ſi hunc habe
at timoꝛem. vis eſſe perfectus habe
as hunc timoꝛeꝫ. qui timet deum ni=
chil negligit ꝓpterea eccli.xxiij. Ni
chil melius ꝙ timoꝛ dei. et beat⁹ ho
mo cui donatū eſt, hūc habere timo=
rem eccli.xxv. Quoniaꝫ nichil deeſt
timētibus eū. de hoc effectu timoꝛis
dicit ber. In veritate cōperi nil ita ef
ficax eſſe ad gratiā ꝓmerendaꝫ recu
perandam retinendam ꝙ ꝙ omni
tempoꝛe inueniaris non altū ſapere
ſed timere beatus es ergo ſi coꝛ tuū
iſto timoꝛe repleueris vt timeas pro
accepta gratia. amplius pro amiſſa
multo plus pro recuperata. et qui ta
lis eſt perfectus merito reputatur. ſi
cut fuit beatus nicolaus cui⁹ hodie
feſtum celebratur in quo bene oſten
ſum fuit quomodo tioꝛ et amoꝛ dei
in eo nō fuit ocioſus et tioꝛe domini
nichil negligebat qui propter deum
perfectum ſtatum aſſumpſit et pro=
pter zelum animarum ꝛ ſalutem ca
ruꝫ. nec pepercit pecuniȷ̄s qꝛ vt dici=
tur in legenda eius tres puellas re=
demit a proſtibulo ꝯferendo illis cer
tum pondus auri vt deſponſarentur
et tantum ſcelus non committerent
et quis hec fecit in eo niſi timoꝛ dei

non ſeruilis ſꝫ filialis de quo poteſt
dici quod habet̄ eccli.ij. Qui timent
deum inquirēt que beneplacita ſunt
et quod et fecit que non ſoluꝫ inqui=
ſiuit quid mandauerit dominus qꝛ
hoc propꝛium eſt ſeruoꝛum ſed etiaꝫ
queſiuit que placita erant deo. ideo
perfectus inuentus eſt. hec ꝑ intro
ductione verboꝛū. ¶ Erunt due par
tes. in pꝛima videbimus vnam que=
ſtionem theologaleꝫ. In ſecunda lo
quemur de aduentu filij dei in men
tem. dicto ergo heri quomodo ſpiri
tuſſanctus ingreditur animam no=
ſtrā et quomodo tota trinitas ingre=
ditur animam ad eum veniemus et
manſionem apud eum faciemus et
ſi non preparauerimus nos ſed im
mundi fuerimus animā non ingre
dietur nec in ea faciet manſioneꝫ ſi
cut nec ſtetit columba ſuper terram
cum emitteretur ex archa a noe que
non inueniens vbi requieſceret pes
eius reuerſa eſt in archam. non eniꝫ
facit deus ſicut coꝛuus qui emiſſus
ex archa ſtetit ſuper cadauera moꝛ=
tuoꝛum. querit eñ deus animaꝫ mū
dam cum ipſe ſit mundus. Queri=
tur ergo vtrum criſtus debuerit car Queſtio
nem humanam aſſumere de maſſa
ade. Et ꝙ non patet quia nobiliſ=
ſime foꝛme debetur nobilis et per=
fecta materia ſꝫ añima criſti fuit no=
biliſſima infoꝛmans ſubiectum ſed
materia coꝛrupta non eſt ita nobilis
ergo non aſſumpſit naturaꝫ de maſ=
ſa ade vel de genere noſtro. reſpon=
det bonaduentura diſtinctiōe pꝛima
tij. Quod licitum fuit et congruum
aſſumere noſtram naturam quadru
plici ratione. Pꝛimo ad oſtendendā
diuinam iuſticiam vt eiuſdem natu
re eſſet reparatoꝛ ꝛ pꝛeuaricatoꝛ. Se
cundo ad bonitatem diuinam mani
feſtandam vt a quo fuerat leſus ab
codeꝫ curaretur moꝛbus. Tertio ad
declarandaꝫ diuinam ſapientiam q̄
propter peccatū non variat̄. Quar=
to propter altitudinem humane na=
ture ꝯſeruādā vt nulli eſſet obnoxia

M.E.C.D. 2016

niſi deo vt a ſolo deo repararetur ſi
cut fuit ab eo creata. Diximus ergo
in ſermonibus precedentibus ꝙ de
buit criſtus naturam noſtram aſſu=
mere in vterovirginali. ſed nunc q̄ri
tur an de maſſa et ſemine abrahe.
Nam ſi ſint(des poyſons)in fonte
tota aqua viciatur et riuuli a fonte
procedentes: videtur ergo ꝙ nō fue
rit congruum. Nam anima criſti eſt
obiectū et forma nobiliſſima ex quo
videt̄ incōueniēs eaꝫ aſſerere poni ī
corpe hūano. ſꝫ bonaduētura q̄ttuoꝛ
rationes aſſignat propter quas no=
ſtram naturā aſſumere debuit. Pri
mo propter diuinam iuſticiam ma=
nifeſtandam que requirit reparato=
rem eiuſdem nature cuius erat pre
uaricatoꝛ hec ratio declarabitur ī ſe=
quentibus. Secundo vt oſtenderet=
tur bonitas diuina in reparatione q̄
noluit perdere humanam naturam
ſed pro ea redimenda aſſumpſit eaꝫ
vt oſtenderet ſuam miſericoꝛdiaꝫ er
ga peccatores et hec ratio multū de
bet inflāmare peccatores in amorē
eius. Tertio ad manifeſtandam di=
uinam ſapientiaꝫ que non variatur
propter accidens aliquod vel ꝑpter
malefacta noſtra. Nam ab eterno
diſpoſuerat venire in mundū et car
nem aſſumere in vtero virginali ac
ſi adam non peccaſſet licet tunc non
ſubijſſet penas et moꝛtē ⁊ ſic de alijs
ideo noſtram naturā aſſumendo nō
variata eſt propterea ſua ſapientia.
Quarto ꝑpt nobilitatē et celſitudi
nē hūane nature cōſeruandā. vn̄ di
cit gre. in benedictōe cerei paſcalis.
O felix cl'pa q̄ talē ac tm̄ meruit ha
bere redēptorē. et aug. dicit ſup. xx.
ps. Saluū me fac de' qm̄ ītrauerūt
aque ⁊c. et infixus ſuꝫ in limo profun
di vbi non eſt ſubſtantia vtinā dicit
ille non fuiſſet peccatuꝫ ade qꝛ non
fuiſſes in limo ꝓfundi infixus. ideo
videtur repugnare augu. dicto gre.
dic ꝙ concoꝛdādo hos duos paſſus.
Prio q̄ ad dictū gre. Felix culpa nō
in ratione culpe qꝛ ſic cōſiderata cul
pa dicitur mala eſſe. alio modo dici=
tur felix ex parte redimentis: et obie
cti qꝛ talē ac tantū habuit redempto
rem. vel expone felix culpa. i. minus
mala peccato angelorum quia ange
lus eſt obſtinatus: ideo non meruit
habere redemptoꝛem. primo autem
intelligitur auctoꝛitas auguſtini ra
tione ergo nobilitatis humane natu
re que debebat exaltari noſtram na=
turaꝫ aſſumpſit dei filius. et ſi alius
te redemiſſet illi fuiſſes obligat'. io
te voluit in propria redimere vt illi
ſoli ſeruires et te illi ſoli obligatum
recognoſceres hec pro pꝛima parte.
¶ Quantum ad ſecundam partem
viſis in precedentibus ſermonibus
conditōibus quas requirit ſponſus
in ſpōſa ſua et inter alias querit ab
ea coꝛdis fidelitatem vt nullum ali=
um diligat ab eo. Hic conſequenter
oſtendenda eſt imperfectio iſtius a=
moꝛis carnalis reſpectu amoꝛis cri=
ſti erga naturam humanaꝫ. que im=
perfectio in ſeptē oſtenditur: nā hec
bonitas mulieris vel hominis erga
deum in amoꝛe conſiſtit et tantuꝫ va
les q̄tum deuꝫ diligis. Amoꝛ meus
pondus meum dicit aug. et tantum
valet quantum habes. ſcitis que vel
quis eſt mulier omnium exiſtenti=
um in ſermone omnes moꝛiemur ⁊
anime noſtre coꝛam deo preſentabū
tur tūc certe cognoſcetur que ē me=
lioꝛ ⁊ repericetur ꝙ eſt illa que feruē
tioꝛi affectione dilexit deum nō que
plura bona pauperibus tribuit aut
plus ieiunauit ſed quantum vales
(autant tu aymes dieu) Queras di=
uiti quod eſt melius fruſtrum auri
quod habet in archa. ſua ipſe neſcit
ſed ibit ad pōderandū illa ⁊ tūc dicet
ceſt cathena mea de auro vel nobile
anglie. dices quō pōt eē melius fru=
ſtrū cū arma reg' ibi nō ſint impreſſa
nō curo dicet de tali effigie. illa nō fa
cit melius fruſtrū auri ſꝫ illō qδ ma
gis pōderat. Amoꝛ meus pōdus me
um. ⁊ aīa ſeptē habuit excellētias ex
cellētes carnalē amoꝛē etiā licitū quē

M.E.C.D. 2016

quis debet habere erga ſuam vel ſu
um et ꝓpterea filiꝰ dei eā aſſumpſit
quero igitur an ſint,nec defertus in
m atrionio tuoꝛ in amoꝛe tuo.Jta ve
re ſunt ſeptē defectꝰ in quolibet ma
trimonio excepto ī iſto. Pꝛimus de
fectus eſt abſentia ſponſi bene dili=
gis ſponſuz verū eſt ſed opz illuz ire
ad nundinas tranſfretare maria ad
vendenduz merces ſuas vt poſſit lu
crari ꝓ manutentiōe domus. Si ſit
dn̄s in parlamēto opz ꝙ aliqn̄ vadat
ad commiſſiones.Si ſit nobilis oz il
lum adire pn̄tiam regis ire ad guer
ram.ſi ſit mechanicus opoꝛtet ꝙ va
dat(a ſes iournees)et dicunt iſte mu
lieres nō video ſponſuz a mane vſqꝫ
ad veſperā:nemo em̄ ducit ſuam ad
nundinas ad cōmiſſiōes vel ad guer
ras,.Ecce iam vnā imperfectionē in
amoꝛe tuo Sed in matrimonio criſti
cum natura humana hec ſeparatio
non fit. ego doꝛmio et coꝛ meū vigi=
lat. Naz aīa criſti ſemper fruebatur
et loquendo de aduentu eius ad ani
mas nr̄as ſi eas deſponſauerit nun
ꝙ̄ ab eis ſeparabiꝛ ſi volueris nā vt
dicit ber. Filius dei ī vnione ſue ſpō
ſe ſemper eſt pꝛimus in agreſſu ⁊ vl
timus in receſſu ſi habeas charitatē
et gratiaz dei tui nunꝙ̄ ſeparabitur
a te niſi violēter eū depoſueris ⁊ ve
lis tecū habere inimicuz ſuū.ſic hec
ergo imperfectio nō fuit in aīa criſti
qm̄ nūꝙ̄ diuinitas fuit ſeparata ab
humanitate quod ſemel aſſumpſit
nunꝙ̄ dimiſit dicit damaſcenus.ſed
fieret turpha modo de aliquo viro ſi
ſemper ſtaret cuz vxoꝛe ſua(comme
vng veau apres la vache) Secunda
imperfectio eſt. tu non es ſecura ꝙ
tantū te diligat ſpōſus tuus ſicut eū
diligis·Querit aliquis vxoꝛi ſue an
bene diligat eum et ſuper alios poſt
deū dicet ꝙ ſic ſed foꝛte vellet illum
eſſe in iheruſalē. Quidam querens
vxoꝛi vtrū eum bene diligeret vt pꝛo
baret eius fidelitatez queſiuit vxoꝛi
ſue ſi bene cū diligeret que reſpōdit
ꝙ ſic ymo potius vellet moꝛi ꝓ viro
ꝙ ipſe moꝛeretur.Quod audiēs ſo=
cius viri dicit velle ſe ꝓbare experi=
mento an veruz eſſet qđ dicerat ſibi
vxoꝛ et accepit vnū gallum quē occi
dit et cooperuit eū pelle alba et dicit
ſocio hodie cū fueritis ambo ī lecto
adibo domū veſtraz et ingrediar ca=
meram veſtrā ſtās quoqꝫ iuxta lectū
et oſtendens id quod habebo in ma
nu queres quid hoc eſt.dicam ꝙ eſt
moꝛs,qđ cum factū fuiſſet ⁊ hec vide
ret mulier dicit ſe nolle adhuc moꝛi,
Dicebat aūt ille neceſſe eſt habeam
vnuz de vobis: dicebat vir vxoꝛi ſue
pollicita fuiſtis michi altera die me
tantuz diligere adeo ꝙ moꝛi velletis
pꝛo me que renuēs dicebat nolle ad=
huc moꝛi:ecce fidelitatē mulieris cō
fidite in eis ſi vultis decipi tu ergo
neſcis:certe ſi vxoꝛ tua te diligat ⁊ in
hoc eſt ſecūdus defectus.xp̄s autez
oīa cognoſcit ideo(il ne fault point
flater)vnde ip̄e dicit ꝓuer.viij.Ego
diligentes me diligo.ideo xp̄s perfe
ctiſſimo amoꝛe diuinitatē diligebat ⁊
cōtinue diuina eſſentia fruebaꝛ ⁊ ſcie
bat ab ea diligi.vnde dicit ſco.xiiij.⁊
xv.diſtinctione tertij ꝙ aīa xp̄i vide=
bat quicquid verbū videbat ad bonū
ſenſuz.Tertia imperfectio eſt igno=
rantia. Naz es neſcius ſi tantū vxoꝛ
tua te diligat ſicut eā diligis nec ſcis
ſi aliū diligat.in anima criſti nō fuit
hec ignoꝛantia qm̄ ignoꝛantia eſt cā
peccati licet omnes penalitates no=
ſtras aſſumpſerit peccatoꝛ ignoꝛātia
ſecluſis. videbat ei anima criſti ⁊ ſci
ebat ſe diligi perfectiſſima dilectiōe
vnde vox patris intonuit cū criſtus
fuit baptiſatus a iohanne.Hic eſt fi
lius meꝰ dilectus audite eū. Quar=
ta imperfectio tui amoꝛis eſt. doles
ſi aliuz diligat vxoꝛ tua maioꝛi amo
re ꝙ̄ te diligat et ſi videas ꝙ aliqua
ſigna faciat alicui alteri immediate
ſuſpicaris malū et inde tu es zeloti=
phus.Sed hec imperfectio non fuit
inter deum et animā ſi ſis bonus cri=
ſtianus debes deū diligere ⁊ omnes
ꝓpter deum non iurare nec manda

M.E.C.D. 2016

ta tranſgredi ⁊ ꝓximū tuū non lede re. Naȝ ad hᵒ criſtus venit in mūdū vt omnē tolleret diuiſionē ⁊ inimici tiam et apportauit ſecū pacem: hanc dilectionem precepit et mādauit cu ilibet habere. Jo. xv. Hec mando vo bis vt diligatis inuicē et qui non ha bet caritatem nichil habet ymo etiā teſtamentū ſuum fecit de dilectione diligite īimicos veſtros ecce quomo do non timet ꝙ diligas proximos ſi cut et vir timet ꝙ aliū ab eo diligas ymo etiā precepit hec mando vobis Non eniȝ diſplicebat nec diſplicere poterat anime criſti ꝙ deus diligerȝ benedictiſſimā eius matrem beatuȝ Iohannē et ſic de alijs ⁊ ſi verus imi tator eius nec tibi diſplicere debet ſi propter eum pars tua alios diligat. Sexto tibi diſpliceret ſi ſpōſus te po neret in vltimo gradu dilectiōis ſue Nō ſic diſplicuit criſto cū derelictus eſt a patre in paſſione quo ad portā do penam et paſſionē acerbiſſimam adeo vt repararetur virorūȝ nouiſſi mus et ſe comparet vermi. Ego ſuȝ vermis et non homo. deus meus vt quid me reliquiſti Oēs ſancti in ſuf ferendo paſſionem et martiria iu uabantur a deo vt equanimiter por tarent penam ꝓpter eum. ſed xp̄s a patre fuit derelictus quo ad effectū amoris qꝛ tantū paſſus eſt ꝙtum hu manitas potuit portare. Septia im ꝑfectio eſt qm̄ times ꝙ ex relatu ali quorum vir tuus te habeat odio vt forte quidem voluit tecū commiſce ri quā rem noluiſti ille fortaſſe adi bit virum tuum et ponet inimicitiā inter te et illū. Sed non ſic in matri monio dei et dyaboli qm̄ nec angeli nec dyaboli poſſent te ponere extra charitatem et dei gratiaȝ ſi velis ni ſi inductiē: vide ergo ꝙ pulchra res eſt habere charitatem talis ſponſi et gratiam quod ſi velis nunꝙ ſepara beris ab eo. ſed hanc iꝑfectionē non habuit xp̄s noſtram naturam aſſumēdo qꝛ ſciuit omnia que bene placita erant deo Ecce ergo quomo do rex tuus venit tibi manſuetus cū conditionibus predictis et perfectio nibus: occurre igitur illi tuaȝ conſci entiam diſponendo vt digne in pre ſenti eum recipias per aduentū gra tie et in futuro per aduentum glorie quod nobis ⁊c.

¶ Eadem die poſt prandium.

Ecce rex tuus venit ⁊c. Ve nite ad me omēs qui labo ratis et onerati eſtis ⁊ ego reficiam vos: iugū enim meum ſua ue eſt et onus meum leue. Mat. xi. Jn quibus verbis quīꝗ dulcia a ſal uatore noſtro nobis oſtendunt. Pri mo vocat curioſe cuȝ dicit venite ad me. Secundo vocat generaliter cuȝ dicitur omnes actuuȝ. x. Jn veritate comperi ꝙ nō eſt apud deū perſona rum acceptio. Tertio vocat rationa biliter cum dicit qui laboratis: quod verbum duplicē habet ſenſum. qui laboratis in agro dn̄i fideliter viuen do vel qui laboratis et onerati eſtis ſarcina peccatorū mortaliū. Quarto vocat vtiliter cum dicit et ego refici am vos. criſo. vocat te nō ꝙ te indige at ſed vt te reficiat. vocat quinto de lectabiliter cum ſubdit iugum enim meum ſuaue eſt et onus meuȝ leue hylarius. Quid iugo domini ſuaui us puta bonum velle et malum nol le: volēs ſaluator noſter ſe veruȝ me diatorem oſtendere humane nature dicit venite omnes ad me ⁊c. veneȝ s moy. quos vocatis domine an ſolū nobiles: nō. ſed omnes. vos omnes qui laboratis in bonis virtutibus et vos alij qui laboratis in peccatis ve ſtris et ego reficiā vos et onus quod dabo vobis erit leue. Jn his verbis quinꝗ nobis oſtenduntur ſingula ria in vocatione iſta. Nam vocat mo re curialium dominorūȝ nos preue ueniendo dicēs. venite. vnde Aug. Non mouetur anima paſſibus cor poris ſed affectionibus ideo vt idem dicit anima ē magis vbi amat ꝙ vbi

A Vocat de⁹

M.E.C.D. 2016

animat dicit ergo deus. venite ſup=
ple affectione. p̄s. Jacta cogitatum
tuum in domino et ipſe te enutriet
Secundum ſingulare in iſta voca=
tione eſt quoniam non ſolum vocat
nobiles vt ſint ſue bonitatis ſed om
nes generaliter in veritate comperi
dicit apoſtolus ꝙ deus non eſt acce=
ptor perſonarum quo ad effectum
ſed omnes vocat tam fideles q̄ꝫ infi
deles vt nullus ſe excuſet. Tota cõ=
gregatio hominum diuiditur in bo
nos et malos et hanc congregatio=
nem vocat. non vt damnet ſed vt re=
ficiat et iugum ſuuz leue illis impo
nat. eſt enim iugum domini leue qđ
citius nos in eum facit tendere. Nã
eſt iugum vel onus duplex. querans
vt quadriga equo. Alleuians vt plu
uia auibus que facit altius volare
ſic impletio mandatorum et conſili=
orum diuinorum nos facit altius in
deum tendere et nichil iſto onere le=
uius vel dulcius cum nichil precipi
at qđ non ſit leue vt ꝙ non facias al
teri quod tibi non vis fieri et ecõtra
ſi non velles ꝙ aliquis de tua ſuam
facerz meretricem non facias alteri
ſimiliter: nam cum maiori difficulta
te facis mala q̄ꝫ bona et plura et ma
iora requirunt media ad male agen
dum q̄ꝫ ad bene faciendum vt potes
praticare in omnibus vicijs allegan
do ad oppoſitum vel praticando de
virtutibus oppoſitis. hec pro dedu=
ctione verborum.

¶ In iſto ſermone incipit materia q̄
tractabitur continuando per totam
ebdomadam ſcilicet de aduentu in
mentem. qꝛ dicitur in themate ve=
nit tibi manſuetus. Sed queritur in
quo oſtenditur eius manſuetudo et
dulcedo ſicut dicitur de aliquo hoie
manſuetudo (il et doulx et begnin)
Eius dulcedo oſtenſa eſt in decẽ cõ=
ditionibus quas habuit erga eos q̄=
bus venit. ⁊ de prima nunc dicet que
conſiſtit in pacificatione inimicoruz
de quo dicit apoſtolus ad collo. p̄io
in ipſo complacuit per eũ reconſilia

ri omnia in idipſum pacificans per B
ſanguinez crucis eius: et ad heb .ix. Medũ cõ
caꝑ. Et ideo noui teſtamenti media ditões xp̄o
tor eſt ⁊c. et augu. ſuper iohannem ꝯueniẽtes
dicit. Iſte locus euangelicus fra=
tres kariſſimi vbi dominus dicit ſe
vitã ⁊ diſcipulos ſuos palmites hoc
dicit ſecundum quod eſt caput eccle
ſie noſq̄ꝫ membra eius. Mediator
dei ⁊ hominum homo criſtus ieſus
queritur ergo hac ratione vna que=
ſtio vtrum xp̄s dicatur mediator in=
quantum homo vel inquantũ deus
vel inquantũ deus ⁊ homo: et videt
ꝙ inquantũ deus qꝛ natura huma=
na tota erat infecta ex peccato primi
parentis ⁊ per conſequens deo ini=
mica. videtur ergo ꝙ nullum ſuppo
ſitum illius potuiſſet hanc reconſili
ationem et pacem facere qꝛ vt dicit
Gregorius. Cum is qui ad interce=
dendũ mittit irati animus ad deteri
ora prouocatur. In oppoſitũ argui=
tur qm̃ natura diuina erat pars leſa
ergo non fuiſſet mediator inquantũ
deus ſed inquantuz homo. Pro ſo=
lutione notandum ꝙ ſex res conue=
niunt criſto oſtendentes criſtũ fuiſſe
veruz mediatorem inquantũ homo
innocens ⁊c. Et pro fundamento ac
cipio auctoritatem .in medio veſtrũ
ſtat quem vos neſcitis. Septez ergo
conditiones habet mediuz quas ha
buit noſter mediator xp̄s. Pria cõ=
ditio medij eſt illuminare extrema
vt patet de ſole in medio planetarũ
qui illuminat omnia circũquaq̄ꝫ in
inferiorẽ partẽ et ſuperiorez. Sic cri
ſtus antiquos patres illumiauit an=
gelos et omnes hoies ideo dicit me
dium vnde qñ aliqui ſunt diſcordes
dicunt alicui (ſoyez le moyen de no=
ſtre apointement) Et ſicut a ſole om
nes planete accipiunt ſuum lumen
et ceteros planetas illuminat ſic cri
ſtus dominus nos illuminat. Johã.
p̄io. Erat lux vera que illumiat om
nem hoiem venientẽ in hunc mun=
duz ⁊ quo ad precedẽtes ⁊ quo ad ſe
quẽtes. Nã eadẽ erat fides antiq̄ꝝ

M.E.C.D. 2016

patrum ⁊ noſtra de miſterio incarna
tionis et omnes credebāt ſaluatoreʒ
venturum. alias nō fuiſſent ſaluati.
et propterea ad hoc oſtendendū ap=
paruerunt in transfiguratione duo
patres de antiquo teſtamēto ſcʒ moy
ſes et helyas hos ergo illuminauit
criſtus ſicut ⁊ nos illuminat propter
quod ratione illuminationis dicitur
mediator. Secunda conditio medij
eſt colligare vel cōligare ſimul ſicut
lathomus ponit cementum inter du
os lapides alias nō poſſent firmiter
ſtare. hic criſtus collegauit ſimꝉ deū
et hominem. p̄s. Simul vnū diues
et pauper. Similiter collegauit duo
decim apoſtolos qui fecerūt duode=
ciʒ articulos fidei. ymo quod magis
eſt colligauit herodem et pilatum ꝗ
facti ſunt amici in paſſione ſaluato=
ris ideo dicit̄ lapis angularis. Ipſe
enim eſt pax noſtra que fecit vtraqꝫ
vnū: ante īcarnatōeʒ eramus inimi=
ci ⁊ ianua celi erat nobis clauſa nul
lus poterat intrare in paradiſuʒ ſed
per aduentū ſuū ipſe nos reconſilia
uit et nobis ianuam celi aperuit ⁊ iu
ſtis modo aperit̄. Tertio ꝯuenit me
dio viuificare ad modū cordis hoīs
in quo vita cōſiſtit ꝓuer. iiij. Omni
cuſtodia ſerua cor tuuʒ quoniā ab il
lo ꝓcedit vita. Criſtus aūt de ſeipſo
dicit. Io. xv. Ego ſum via veritas ⁊
vita. et ſicut cor in medio hoīs conſi
ſtit et dat vitaʒ homini quo mortuo
moritur homo ꝓpterea medici cuʒ
viſitant egrotos tangunt venā ꝓce=
dentem a corde et ſecundū quod vi=
detur vꝉ ſentitur fortis ſic iudicatur
cor viuere. Similiter dicendū de cri=
ſto cū ſit vita anime quo abſente ani
ma dicitur mortua et in manu dya=
boli. dicitur igitur xp̄s mediū nō in
merito qm̄ dat vitā omnibus mem=
bris. eccłi. vij. Item de ratōne medij
eſt ſubtentare. de xp̄o autem dicitur
ad heb. prio. Portans omnia verbo
virtutis ſue vt colūna que portat pō
dus domus. Quod figuratū eſt iudi
cum. xvi. in ſanſone ꝗ apprehendēs
colūnas ambas qb⁹ innitebat̄ domus
alteramqꝫ earum dextra et alteraʒ le
ua tenens ait. Moriatur aīa mea cū
philiſtinis concuſſiſqꝫ fortiter colun
nis cecidit domus ſuper oēs princi
pes et ceterā multitudinem que ibi
erat. ſanſon xp̄s eſt qui virtutē phili
ſtini hoc ē dyaboli ſupauit et occidit
noſtra peccata portādo ſuper colun=
nam crucis in corpore ſuo ⁊ munda
nos ⁊ ceteros qui nō curant obedire
ſuis mādatis non colliget ſecū ſʒ di=
ſperdet illos colligēdo et ſimul ligā
do cum dyabolis. Itē de ratione me
dij eſt ſeparare. ſic criſtus hac ratio
ne dicitur mediuʒ. Mat. xxv. Sicut
paſtor ſegregat oues ab hedis ſic cri
ſtus ſeparabit bonos a malis. oues
quidē a dextris hedos aūt a ſiniſtris
ſicut due domus ſeparant̄ muro in=
ter medio ſic criſtus erit in medio in
die iudicij et tūc terribilē faciet ſepa
rationem et duriſſimā bonos quidē
ad dexterā: reprobos in ignē inferni
cum dyabolis collocando. Item de
ratiōe medij eſt cōſeruare qꝛ in qua
litatibus medijs et mediocriter pro=
porcionatis conſiſtit ſanitas ideo di
cunt philoſophi ꝙ in medio cōſiſtit
virtus. Criſtus vero ſemper tenuit
mediū vt pʒ diſcurrendo in natiuita
te in medio duorū animaliū naſci vo
luit ſimiliter inuētus eſt ī templo in
medio doctoꝝ ⁊ in cruce et in medio
latronū cuʒ diſcipulis in medio eoꝝ
Item medio conuenit letificare ⁊ cō
fortare ſenſum ſicut organa confor=
tant auditū ſimiliter guſtus delecta=
tur in bono guſtu. Obiectū conueni
ens cōfortat ſenſum ſi aūt fuerit ex
cellens ſenſibilē corrumpit ſenſum
vt non delectatur potentia auditiua
audiendo tonitruū oʒ ergo ꝙ ſit mo
dificatuʒ qꝛ audito magno ſono mo
dico tempore ſequēte paruus ſonus
non auditur: ſic hac ratione xp̄s di=
cit̄ mediator vel tenere mediuʒ. Io.
xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt
te deum verū et quem miſiſti ieſum
xp̄m qn̄ erimus in paradiſo videbi=

M.E.C.D. 2016

mus diuinitatem et humanitatē cri
ſti animam eius que eſt ſuperior oī=
bus creaturis. Et ſicut delectaris in
videndo rem pulchrā ita delectabun
tur oculi tui corporales in vidēdo hu
manitatē criſti: ita ꝙ oculi beati erūt
in videndo humanitatem xp̄i et ocu
li ſpirituales in viſione diuinitatis.
patet ergo ꝙ his rationibus criſtus
dicitur mediator que mediatio fuit
deo grata ꝓpter quattuor excellenti
as, que fuerunt in anima chriſti que
nulli alteri creature potuerūt conue
nire. Prima ſumitur a perſona pa=
cificāte ad colloſenſes p̄io. Qui eri
puit nos de poteſtate tenebrarum et
tranſtulit in regnū filij dilectōis ſue
in quo habemus redemptionē et re
miſſionem peccatoꝝ. Poſſes quere
re moyſes et ceteri patres non fece
runt hanc pacificationē dico ꝙ iō eſt
quoniā nulla pura creatura fuit di
gna ſatiſfatiōe pro peccato et offerre
hanc oblationē niſi ꝑſona que eſſet
deus et hō. Quia ipſo cōplacuit om
nem plenitudinem inhabitare dicit
paulus vbi ſupra et per eum recon=
ſiliari oīa in ipſuʒ Pacificans ꝑ ſan
guinem crucis eius ſiue que in ter=
ris ſiue que in celis ſunt. et vos dicit
paulus cū eſſetis aliqn̄ alienati et ini
mici: nunc autē recōſiliauit in corpo
re eius per mortē. Secūda ratio ſu=
mitur ex parte loci. habētes pontifi
cem magnū ieſuʒ filiū dei qui pene=
trauit celos teneamus ſpei noſtre cō
feſſionem. ad heb̄. iiij. ca. dicet quidā
incarceratꝰ. helas ſi rex me audiret
hic loquentē immediate me libera=
ret ſimiľr volo dicere ꝙ patres anti=
qui non poterant ad deum accedere
et mittebant ambaſſiadas preces et
orationes fundebant apud eū quas
nolebat audire: ſed criſtus pontifex
filius dei penetrauit celos ⁊ dignus
inuentus eſt exaudiri pro tota natu=
ra humana. Tertia ratio ſumitur ex
parte rei oblate. ad heb̄. ix. Neqꝫ per
ſanguinem hircorū aut vitulorū ſed
per proprium ſanguinē introiuit ſe
mel in ſancta eterna redemptōne in
uenta. Antiqui patres ꝓ reconſilia=
tione peccatorū offerebant ſanguinē
animaliū brutorū qui coinquinatos
ſanctificabat. ſed pontifex noſter cri
ſtus mediator nō obtulit deo ſangui
nem horum animaliū vitulorū aut
hircorum pro reconſiliatione huma
ni generis ſed proprium ſanguineʒ
quod nullꝰ potuiſſet facere excepto
eo. cum enim patres noſtri pro ſeip=
ſis deum nō poſſent pacificare quo=
modo pacificaſſent ꝓ tota humana
natura ſed chriſtus vt verus media
tor per ſanguinem ſuū deo nos recō
ſiliauit. Quarta ratio ſumiť ex par=
te finis debite noſtra em̄ redemptio
nulla alia re poterat fieri aut medio
patʒ igiť cuius ſit efficacie ſanguis
iſte ex cap̄. xij. exodi. vbi habetur qn̄
deus voluit liberare filios iſrael de
manu pharaonis dicit moyſi. Pre=
cipe populo vt tollat anial per fami=
lias ſuas et immolet phaſe faſcicu=
lum de yſopo intingat in ſanguine
qui eſt in limine ⁊ aſpergat ex eo ſu
per liminare et vtrumqꝫ poſtem qꝛ ꝑ
cuſſurus eſt dominus media nocte
omne primogenitū egipti. cumqꝫ vi
derit ſanguineʒ in ſuper liminari et
vtroqꝫ poſte tranſcendet oſtium do=
mus et non ſinet percuſſorem ingre
di. Moraliter omnes qui ſunt ſigna
ti ſanguine chriſti in frontibus ſuis
non pacientur nocumentum ab ini=
mico pharaone ſcʒ demone. patet er
go quō propter has conditiones cri
ſtus dicitur verus mediator qui nos
reconſiliauit deo patri per ſanguinē
ſuū cuius participes effuſionis nos
faciat ille q̄ ꝓ nobis illū fudit. Am̄.

Criſtus fuit mediator rōe quattuor excellentiaruʒ que erant in eo.

¶ Feria tertia ſermo.

Ecce rex tuus venit ⁊c. vbi
ſupra. Renouamini ſpiri=
tu mentis veſtre ad ephe.
iiij. Quod verbum triplicem habet
ſenſum. Renouamini ſpiritu men=
tis veſtre vt non carnales ſcitis qꝛ ſi

M.E.C.D. 2016

A
Aliq̄d dici tur ꝛnouari triplicit.

ſecundū carnē vixeritis moriemini.
Secūdo renouamini in ſpiritu mē=
tis veſtre et non ſolum ad extra ſe=
cundum apparentiam ſicut faciunt
hypocrite q̄ extermināt facies ſuas
math.vi.vt appareant hominibus
ieiunantes.vel Tertio renouamini
ſpiritu mētis veſtre.i.in ſpiritu ſan=
cto vel ſecundum ſpiritum ſanctum
qui ſe transfert in animas ſanctas.
Paulus apoſtolus nos hortat̄ pec
catores et pauperes anime vt reno=
uemur ſed quid eſt renouare. Reno
uabitur vt aquile iuuentus tua. Cū
enim ſeneſcit aquila et caligati ſunt
eius oculi in fontem ſe proicit et ſic
plumis et oculis renouationem re=
cipit. Renouemur igitur modo iſto
in ſpiritu in aduentu regis noſtri et
ſi preterito tēpore inueterati fuim⁹
in carnalitatibus ꝛ mūdanis fuim⁹
inuoluti renouemur more aquile
balueando conſcientiam in torren=
te vel fonte lacrimarum aſſumen=
do nouas plumas virtutuꝫ q꞉ ſi ſe
cunduꝫ carnem vixeritis ad ro.viij.
moriemini.Secūdo renouamini in
ſpiritu et ꝯſciētia ſimulationes ho
micidia inuidias fornicationes fur
ta a corde pellendo que omnia ꝓce=
dunt a corde et non renouemur ad
extra ſecundum apparentiam quia
id ypocrite faciunt qui ꝓpterea ma
ledicuntur a dn̄o ve vobis ypocrite
qui mundatis id qḋ deforis eſt.Ter
tio renouamini ſpiritu ſancto men=
tis inhabitatore qui ſe transfert in
corde mundo et puro q꞉ hoc eſt ei⁹
habitaculum in pace factus eſt loc⁹
eius ſic faciendo ſpiritus ſanctus
viſitabit ꝯſciētias veſtras vt dici de
vobis poſſit verbū qḋ ꝓmiſim⁹ ecce
rex tu⁹ ꝛc.Viſo heſterno ſmōe quō
xp̄s fuit mediator īter deū ꝛ hominē
et pacificauit irām patris erga na=
turam humanam et per ſanguineꝫ
ſuum reconſiliati ſumus ſicut alle=
gabat paulus ad colloceſes p̄mo
capitulo.reſtat dicere ad quos venit
dico ergo ꝙ venit ad extrahendum
vinctum de lacu et carcere. Finge
vnum incarceratum in francia qui
offendit regeꝫ crimine leſe maieſta=
tis qui a lōgo tempore detinetur in
vinculis cui ferra corroderunt ty=
bias qui illic priuatur lumine et cō=
fiſcata fuerūt omnia bona ſua. Hic
vinctus eſt natura humana que of=
fendit deuꝫ crimine leſe maieſtatis
et eſt inimica deo vidimus.heri quo
modo chriſtus hanc inimicitiā paci
ficauit:reſtat videre quomō eduxit
eam de carcere ſecundum ꝙ canit
eccleſia educ vinctum de domo car=
ceris de tenebris et vmbra mortis.di
co ergo ꝙ chriſtus veniens in hunc
mundum eduxit vinctos de carcere
ſed nota ꝙ ſextuplex eſt carcer et de
primis.v.liberat hominem de ſexto
vero nullus vnq̄ꝫ liberabit hec ma=
teria poteſt applicari pro feſto ſan=
cti petri aduincula et pro dominica
tertia kadrageſime cū fortis arma=
tus cuſtodit atrium ſuum.Primus
carcer eſt vita preſens.p̄s.educ de
carcere animam meam ad confiten
dum nomini tuo me enim expectāt
iuſti donec retribuas michi.et pau=
lus in felix ergo homo quis me li=
berabit de corpore mortis hui⁹ chri=
ſtus fuit in iſto carcere ꝛ beatiſſima
eius mater ſpatio.lx. annorum.ſed
frater quare vocatur carcer cuꝫ plu=
res ſint qui nolunt exire.dicet muli
er iam veteranos ꝛ ſenes oportet ad
huc tranſire eſtatem futuram tunc
gaudebo.mali vellēt ſemper hic in
peccatis ſuis viuere.ſed vnus bon⁹
religioſus:bon⁹ mercator iam ple=
nus dierum et bonis operibus vel=
let iam eſſe extra hunc carcerem.ſi=
cut paulus qui dicebat.ſcio cui cre=
didi et certus ſum. et ſubdit in alio
loco.repoſita eſt michi corona iuſti=
cie quam reddet michi in diem illuꝫ
iuſtus iudex. Hic poteſt queri vtruꝫ
quis licite et ſine peccato poſſit ap=
petere mortē.dicendum ꝙ qui ſunt
certi de corona et premio celeſti ꝛ to=
tum ſuum tempus expoſuerunt in

B
Carcer ſex tuplex.

M.E.C.D. 2016

ſeruicio dei et obſeruatione manda
torum: illi poſſunt appetere morteȝ
ſicut et beatus martinꝰ qui dicebat:
domine ſi adhuc populo tuo ſum
neceſſarius non recuſo laborem. pe
tebat tamen conſequenter diſſoluti-
onem ſui corporis. alij autem pecca
tores qui nec ſunt certi de corona et
premio ex ſuis operibus bonis qm̄
nulla fecerunt nec ſimiliter ex reue
latione non debent appetere morteȝ
ſed debent deſiderare dies bonos vt
penitenciam faciant de malis ſuis
boni ergo cum paulo qui operibus
ſuis certi ſunt de corona optinenda
propter ſua bōa merita poſſunt q̄re
re abſolui ab hoc carcere cuȝ dauid
qui dicebat educ de carcere animā
meam. ſed mali qui nunꝗ̄ boni ege
runt non debent appetere ſolui ab
hoc carcere niſi ſe haberēt propoſi-
tum ꝯtinuādi in malis ſuis. Alius
carcer eſt peccatum originale et in
iſto detinentur vel detenti fuerunt
qui fuerunt ab adam vſqꝫ modo dē
pto chriſto et virgine maria digniſſi
ma eiꝰ matre ſicut declarabit ſequē
ti ſermone. exēplum vt adducis par
uum puerum ad fores eccleſie que
rendo baptiſmum talis eſt in duobꝰ
carceribus. Nam primo eſt in mun
do qui dicitur primꝰ carcer ꝛ ē in .ij.
ſcilicet in peccato originali ꝛ ſi dece-
deret ſine baptiſmo exiret carcereȝ
huius mundi ꝛ iret ad vnum de car
ceribus inferni ſed dicto ſup eū in
nomine patris et filij et ſpiritus ſan
cti cum ceteris que requiruntur in
baptiſmo ſi decederet ab iſtis duo-
bus carceribus liberaretur ꝛ euola
ret ad paradiſum et quis ſoluit euȝ
ab hoc carcere certe baptiſmi ſacra
mentum qui ſuam efficatiam habȝ
a paſſione chriſti. talis ergo exijt de
tenebris et vmbra mortis. vnde pec
catum originale dicitur vmbra mor-
tis in ordine ad peccatum actuale et
eſt pena dampni que eſt vmbra quia
talis priuatur viſione dei ſed non
patietur penam ſenſus ſicut dānati

nec ledet a morte ſcōa. i. eterna q̄ ad
penā ſenſus lȝ aliq̄ oppm̄ oppinant
Alius eſt carcer conſciētie remordē-
tis iob. xvij. verebar omnia opa mea
ſciens ꝙ non parceres delinquenti
vnde in peccato eſt conſideranda rō
ſeu portio ſuperior et inferior et cō-
ſcientia indicans. Porcio ſuperior
dicit ꝙ nullum malum remanet
impunitum ratio inferior ſeu por-
cio ꝙ adulterium eſt malum et cō-
ſcientia finaliter concludit et indicat
ergo de peccato eſt dolendum. ꝛ hec
conſcientia quattuor facit nam pri-
mo eſt accuſatrix in iudicio ꝑticula-
ri modo quando doles et cōſideras
te peccaſſe. Scdō releuat iuſtum a
miſeria. Tertio conſeruat licite ac-
quiſita vt merita. Quarto vindicat
inique commiſſa. dicitur cōmuniter
alicui quando eſt triſtis vos habetis
aliquid ſupra cor. Similiter dicit ali
quis habeo aliq̄d in corde meo rati-
one alicuiꝰ peccati alias ꝑ me ꝯmiſ-
ſi dices michi frater ego habeo ali-
quid in corde ego ſemper habeo re-
morſum conſcientie de quod pctō a
me perpetrato licet de illo feceri cō-
feſſionē et vt facerē penitentiā de il
lo fui ad ſanctū iacobū ad ſanctū ny
colaū ꝛ ſic de alijs tn̄ adhuc cōtinue
me remordet cōſciētia hoc eſt bonū
ſignum in te et de illo debes dolere
Quidā malus gartio traditor cepit
bona patris ſui et de furto non facit
conſcientiam dicit ſe nō timere iſtū
carcerem cōſcientie et dicit nō ſen-
tire remorſuȝ talis eſt ſimilis frene
tico qui dicit ſe non ſentire malum
ſȝ vere ſenti et ſemel remorſuȝ quā-
do veniet hora mortis. ratio ergo ſu
perior dicit ꝙ de omni verbo ocio-
ſo reddēt homines rationem in die
iudicij nunꝗ̄ enim aīa tua intrabit
paradiſi gloriā niſi priꝰ de omnibꝰ
tuis peccatis egeris penitētiā ymo
etiam de minimo veniali vt ſi dicas
aliqđ verbū iocoſum qđ nulli nocet
nec alicui prodeſt tamen de illo ſatiſ
facies in p̄ſenti vl' in futuro. o deus

L Cōſcientia q̄ttuor facit in hoīe.

N Carcer multiplex.

M Carcer multiplex.

M.E.C.D. 2016

meus et ſi pro minimis venialibus oporteat reddere rationē quid quā rationem exquiret a nobis deus nr̄ de ſceleribus enormibus de quibus tamen pauci formidant conſcientiā Ꝺ q̄ diſtrictiſſima tūc exquiretur ratio viſo ꝙ de minimis tanta exigatur q̄ quaſi ſunt īfinita. vnde. ps. Septies in die cadit iuſtus quam rationē tunc reddant qui ꝓximos ſuos diffamant bonū nomen auferendo cū tamen nichil melius ꝙ bonū nomen. Curam habe de bono nomine melius eſt enim nomen bonū ꝙ diuitie multe. ꝙ diſtrictiſſima exigetur ratio de adulterī de luxuriīs fornicatōib9 de fractiōibus votorū et tranſgreſſionibus ceremoniarum. De ſcandalizantibus ꝓximos ſuos: dicit ergo cōſcientia: nullum malum ſit quod nō puniatur tu feciſti malū ideo puni as malefactum tuum vel punieris in alio mūdo quod conſiderans ſanctus iob dicebat. Verebar omīa opera mea ſciens qꝛ non parceres delinquenti. verecundor de omnibus meis operibus aliqñ bene ago et facio quod poſſum cum tamen conſidero ꝙ omnia bona per me facta nō ſunt bona niſi ſecundum ꝙ acceptantur a diuina volūtate cū non ſim certus ſi mea acceptet digna ad vitam eternam ideo nō immerito vereri debeo cum bona mea et iuſticie mee corā deo ſint tanꝙ pannus menſtruate. yſaie. lxiiij. Forte facis elemoſinam tu habebis vanam gloriā iam opus tuum eſt viciatū et ſic de aliīs. In iſto carcere ꝯſcia q̄ttuor facit vł q̄ttuor hꝫ officia. Eſt ei in iudicio accuſatrix fracte ꝓmiſſionis vł ꝓfeſſionis. Eſt releuatrix noſtre depreſſionis vel oppreſſionis. eſt conſeruatrix bone acqſitionis. et quarto eſt malorū vindicatrix. primo dico ꝙ conſcientia eſt accuſatrix fracte pollicitationis. Ac

D Conſciētie officium

cuſat enim te ſecrete conſcientia tua et remordet interius dicens tibi tu male agis tu tenes proceſſū contra talem et ſcis te malam habere cauſam. tu adulteraris fornicaris tranſgreſſor es tui ſtatus tu male agis ſꝫ qꝛ tu non vis audire conſcientiā tuam ideo illa te accuſabit in iudicio et dicet tūc aperte peccata tua et ea oſtēdet manifeſta. dicet aīe quod habetur l. ps. Exiſtimaſti inique ꝙ erā tui ſimilis arguā te et ſtatuam ꝯ faciem tuā reuelabo pudenda tua gētibus et ignominiā tuā et nuditatē tuā oſtendā. dicet tunc domina mea credis ꝙ ſim tui ſimilis arguam te dicā marito tuo peccata et adulteria fornicationes ꝛc. que feciſti et peccata tua ſtatuā contra faciem tuam. et quādo frater iacobe: certe in iudicio in hora mortis que nobis ē incerta Neſcitis enī qñ dominus veſter veniet an ſero media nocte an gallicāntu an mane. Eſtote ergo parati. luc. xij. vnde bonauentura in ſecūda dīſtinctione. xxv. dicit ꝙ ſi deus ꝑ impoſſibile neſciret peccata tua occulta in ꝯſcientia latentia et demon ea ignoraret adhuc conſcientia tua te de illis accuſaret. Eſt magn9 caſus ſi domina haberet vnā ancillā q̄ vbicunqꝫ domina iret eā ſequeretur et ea que faceret videret nec dn̄a mala que faceret illi latere poſſet nūquid diceres ꝙ multū domina ſubiſceret ancille ſue. ita certe: ſic eſt de conſciētia tua qꝛ nichil agis modo que illa nō reuelet in iudicio ſi nō feceris in hoc mundo penitentiā. ad ro. ij. cap. Teſtimoniū reddēte illis cōſcientia ipſorum: et inter ſe inuicē cogitationum accuſantiū aut etiā defendentium in die cū iudicabit deus occulta hominum. Si vis ergo fugere hanc accuſatricem ad deū fuge dū tēpus habes te iuſtificandi coram deo confeſſionē faciendo ore et opere ſatiſfaciendo et te recipiet. alioquin illū latere non poteris nec peccatū tuū abſcondere. vñ aug. peccati ſeruus quocunqꝫ fugit ſe ſecum trahit. nō enī quis fugiendo ſeipſū fugit nō eſt qꝛ eat ꝟmo non recedit a ſe ꝑ qd facit ſecū eſt vis ergo audire bo-

M.E.C.D. 2016

num conſilium ſi vis ad deum fugere ad ipm fuge. Peccator ad deū fugiens videt̄ ſimilis paruulo qui matrem offendit quam videns erga ſe propter offenſam concitatam ira tenentem virgam ad eam fugit miſericordiam implorando videt ꝙ mater vult eum verberare verum eſt ſed fugit ad eam vt non tantum vapulet et aliquando mater mouetur pietate ſuper filio et ſic eum non verberat. debet ſic facere peccator coram deo ꝛc. Secundum officiū conſcientie eſt quoniā illa eſt noſtre oppreſſionis releuatrix ſi vir ſuam accuſat de adulterio et ſcit ſe nō offendiſſe licet vir eius multa tormēta ei inferat illa ad conſcientiam recurrēs confortatur dicens deus eſt iudex iuſtus qui ſcit ꝙ falſe ſum accuſata de crimine iſto. iō auguſtin⁹. inter iuſtum iudicē et animam tuā noli timere niſi conſcientiam accuſantem ideo greg. quid tibi prodeſt ſi omnes te laudant ⁊ conſcientia te accuſat. aut ſi omnes te accuſant ⁊ conſciētia te laudat et excuſat quid tibi obeſt ſenti ergo de auguſtino dt quid liber. i. quicquid volueris ſola me conſcientia apud oculos diuine maieſtatis non accuſet. et ideo dicit paulus .ij. cor. primo. gloria noſtra hec eſt teſtimonium conſcientie nr̄e Tertiuȝ officium eſt quoniā illa eſt cōſeruatrix bone poſſeſſionis omnium virtutum et meritorum. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Tu dediſti vnā elemoſinā vbi poſuiſti in ꝯſcientia tua. Tu feciſti hodie tale bonum opus vbi repoſitum eſt certe in armariolo tue conſcientie illa enim eſt armariolum in quo reponuntur theſauri tuarum virtutū et bonarum operationum. Quarto conſcientia tua eſt vindicatrix quia facit punitionem de his qui ſunt in iſto carcere illa eſt ſimilis ancille q̄ dicet viro tu dimiſeras michi vxorē tuam in cuſtodiam illa fecit tale dd commiſit adulterium ꝛc. In iſto carcere ſindereſis eſt vis aīe rōnalis ſuperioris portōis q̄ inclinat ad bonum et remurmurat cōtra malū ſic facit cōſcientia ſicut ancilla que cuȝ accuſauerit dominā ſuam viro ſuo ipſe faciet eam exſpoliari tunicam et imperabit ancille vt verberet dominam ſuam. Sic ſe habebit cōſciētia in dānatis q2 cū eos coraȝ deo accuſauerit illa ſꝫ remurmurabit vñ dr̄ eſaie. l. vermis eoruȝ non morietur et ignis eorum nō extinguetur et hec eſt maxima pena in dānatis. Carcer alius et quart⁹ in ordine eſt carcer peccati mortalis dn̄s huius carceris et clauiger eſt dyabolus ſathanas. vñ luce. xiij. ca. dicitur. Hāc autem filiam abrahe quaȝ alligauit ſathanas per peccatuȝ mortale ecce decem ⁊ octo annis nonne oportuit ſolui a vinculo iſto die ſabbati. q. d. ꝙ ſic licitum eſt ſcribitur luce. xiij. quomodo quadā die docebat dominus noſter in ſynagogis iudeorum ſabbato et ecce mulier que habebat ſpiritum infirmitatis annis decem et octo et erat inclinata nec omnino poterat ſurſuȝ reſpicere. Quam cū videret ieſus vocauit eā ad ſe et impoſuit illi manus et dimiſit eam infirmitas ſua. indignatus autē quidam archiſinagogas q2 ſabbato eā curaret ieſus dicebat turbe ſex dies ſunt in quib⁹ oportet operari in his ergo venite ad eū et curamini et nō in die ſabbati. Dominus autē reſpōdens dicit hypocrite vnus quiſꝗ veſtrum ſabbato non ſoluit boueȝ ſuū aut aſinum a preſepio et ducit ad aquare: hanc autem filiam abrahe non oportuit a peccato liberare vere iſte carcer eſt multū periculoſus vnde nec papa nec quicunꝗ viuētium poſſet te a carcere iſto liberare niſi in merito paſſionis chriſti et miniſterialiter tantuȝ. actuum. iiij. Nō eſt aliud nomē ſub celo in q̄ oporteat nos ſaluos fieri. vñ totiēs q̄tiens tu es in pctō mortali tu es ſicut in carcere exiſtēs priuatus lumīe diuine

M.E.C.D. 2016

Illuſtrationis et gratie. Actuū duo-
decimo ca. Ipa nocte erat petrus.i.
peccatoꝛ doꝛmiēs ĩ pctõ per ꝯſenſuʒ
inter duos milites ſcʒ inter ſpē diu
viuendi et delectatōem peccādi vel
cõſuetudinē vinctꝰ cathenis duabꝰ
ſcʒ pudoꝛe confitēdi et diffidentia in
bono pſeuerandi cõtra paſſionē xpi
et cuſtodes ante oſtiū cuſtodiebant
carcerē hi cuſtodes qui tenēt ſeram
ſunt maloꝝ impunitas et tioꝛ ſatiſ-
faciendi. he ſunt quīqʒ cõditōes ho-
minis peccatoꝛis ĩ peccato exiſtētis
tu reperies plures ſacerdotes habē
tes (leur petit peculiū) qui habēt fili
os et filias ac ſi eēnt cõiūcti. tñ qñ in
ſtat feſtū aliqđ ſolēne mittūt ſcđam
pſonā foras ⁊ dicūt qñ vis reuerti di
cet: veneris (oꝛ bīe) nõ deficias in die
feſto venit ad ꝯfeſſionē qđ illi ꝓdeſt
cõfeſſio: in veritate nichil imo mltū
nocet qꝛ đ nouo peccauit. (a dya) pa
ter ꝯfeſſus fui pctā mea veꝝ eſt ſed
nouiſ peccaſti qm̃ ſp ꝯtinuas in ma
lo ꝓpoſito certe adhuc es in carcere
pcti et ĩ nocte pcti inuolutꝰ ⁊ irretitꝰ
tenebris peccatoꝝ tu es adhuc inter
duos milites vinctus quoniam ſpe
ras ymo nõ ſperas ſʒ nimis pſumiſ
de miſericoꝛdia domini ſperādo diu
viuere cõtinuando tuū malum pro
poſituʒ nec ſimiliter relinqͣs tuā cõ-
ſuetudinē iniquā peccandi ꝓpterea
quia preſumis de miſericoꝛdia dīna
perpetraſ mala abſqʒ vllo tioꝛe quia
non te punit immediate facto pctõ.
ſimiliter nõ vis reddere alienū et di
cis paſ ſi reſtituerēʒ aliena que hēo
nichil vltra michi remaneret tu po
nis hūc timoꝛē coꝝā oculis tuis ideo
ſemꝑ cõtinuas in peccatis nõ rema
nebis in hoc carcere miſer ꝑpetuo
cruciandus qđ remediū. nõ cõfidas
nimis in miſericoꝛdia eiꝰ nec ſperes
diutius viuere cogita ꝙ ſi non es
hodie cras minus aptus eris nõ ha
bes craſtinū. cõfitere pctā tua ꝯ vin-
culū tioꝛis et verecūdie ꝯfitēdi ſatiſ
fac ⁊ reſtitue alienū ⁊ ſic ꝯfide ĩ meri
to paſſionis xpi q̃ cõfregit hec vin-
cula merito ſue ĩcarnatōis ⁊ bñdicte
paſſionis. Aliꝰ carcer vocat̃ purga
toꝛiū in quo vadūt qui decedūt ſine
adimpletōe pnīe debite ꝓ peccatis
ſuis qꝛ ſi viueres centū mille annoꝝ
tu nõ poſſes ſatiſfacere de vno ſi nõ
eſſet bonitas dñi tui iđ debes facere
penitentiam tñ quātum poteris in
iſto mūdo vt nõ facias ĩ alio. ab iſtis
quinqʒ carceribꝰ xp̃s per ſuā incar-
nationē bñdictiſſimā naturā hūanā
liberauit. Sextus carcer et vltimus
eſt ifernus in quo detinētur dānati
et iſtuʒ carcerē nūꝙ deus tetigit ali-
quē liberādo potentia oꝛdinata dico
nec vnꝙ aliqueʒ liberabit. in ĩferno
nulla eſt redēptio de lege enī poſita
nullꝰ põt eē cauſa liberatōis alicuiꝰ
ibi detēti. Cauete igitur a pctis et ti-
mete in iſtū detineri cõſiderate quõ
xp̃s venit vt rex potentiſſimꝰ et pu-
gillatoꝛ foꝛtiſſimꝰ vt ab his carceri-
bus nos liberaret qđ facere dignet̃
benedictus marie filius. Amen.

¶ Sermo in die immaculate conce-
ptōis puriſſime dei matris.

q Ui elucidāt me vitā eternā
habebunt eccleſiaſtici. xxiiij.
ca. Ariſt. viij. phiſicoꝝ ⁊ pri
mo de gñatōe dicit ꝙ motꝰ pmi mo
bilis eſt cauſa gñatōis et coꝛruptōis
iſtoꝝ inferioꝝ. Et licet ſit articulus
cõdēpnatus cõtra naturales et ꝯtra
ariſtotelē qui ponūt neceſſitatē et cõ
nexionē naturalē et neceſſariā motꝰ
ſupioris ad ĩferioꝛ⁊c. dicit enī ariſto
teles ꝙ ceſſante motu pmi mobilis
ceſſabit oīs motꝰ ſed hoc eſt falſuʒ
et oppoſitū põt euenire per dei potē
tiam vt patet ioſue decimo capitulo
vbi dicitur ꝙ ad vocē ioſue pugnā-
tis cõtra gabaon ſteterunt ſol ⁊ luna
donec vlciſceret̃ ſe gens de ĩimicis
ſuis ſtetitqʒ ſol in medio celi et non
feſtinauit occūbere ſpacio vniꝰ diei.
Nota tñ ꝙ dictū ariſtotelis hʒ locuʒ
loquēdo naturalr̃ et de cõi curſu nõ
loquēdo de ſpāli influentia aut etiā
nõ attingēdo potentiā prīe cauſe. vñ
oēs naſcimur per gñationem et deſi

B
Motꝰ pri-
mi mobil̃
eſt cā mo-
tuū inferi-
orum.

nimus eē per corruptiōem ſic loquē
do i moralib⁹ virtutes i nobis gñan
tur per gñationē ſpūalem ſcʒ ꝑ bōa
opera et recedūt a nobis et corrūpū
tur ꝑ corruptionē viciosaꝫ dico ergo
ꝙ oēs virtutes ꝓcedūt a beata vir-
gine ſicut oēs motus iſtoꝝ inferioꝝ
procedunt a motu primi mobilis. cō
paratur autē virgo maria prio mo-
bili ꝓpter quiqꝫ. Primo ꝓpter ſue
nature ꝯditionē qm̄ ſicut primū mo
bile eſt incorruptibile per naturā ita
virgo puriſſima dicit̄ incorruptibil̄
peccato nō per naturā ſed per grām
Secundo ꝓpter ſuam luciditatē ſic
virgo maria dicit̄ lucida ita ꝙ de ea
dicitur canticoꝝ. iiij. tota pulchra es
amica mea et macula non eſt in te.
Tertio ꝓpter ſuam quātitatē quia
primuꝫ mobile ē maius oībus alijs
quia alia cōtinet. ſic virgo maria eſt
maxima ſuꝑ omnes in eſſe gratie.
vnde de ipſa dicitur ezech. Omne li
gnū paradiſi. i. oēs angeli non com-
parantur ei. Quarto ꝓpter ſui mo-
tus rectitudinē q: obliquari nō pōt
et continuationē q: ſemꝑ mouetur.
Quinto ꝓpter ſui effect⁹ fecūditatē
vnde de ipſa dr̄ eccleſiaſtici. xxiiij. in
me omnis gratia vite quo ad rectitu
dinem vite ⁊ veritatis quo ad alioꝝ
inſtructionē in me oīs ſpes vie quo
ad ſanctificationē et tranſite ad me
oēs quo ad alioꝝ influētiā [Ariſtote
doncqs dit ꝙ le mouemēt du p̄mier
cyel eſt cauſe du mouemēt des cho-
ſes cy bas) ⁊ dicit ꝙ niſi eſſet motus
primi mobilis mulieres parere non
poſſēt. (et dya frere iaques ce fault
il gouuerneꝫ ſelō le mouemēt. p̄mi
celi ita aliqñ ſane itelligēdo vt vides
ꝙ medicia nō dat̄ egrotꝫ in decurſu
et ifine qñ deficit luna ſimil̄r in hye
me agricola nō ſcidit vineā ſꝫ expe-
ctat aliud tēpus et tñ luna nō tm̄ in
fluit in hec iferiora ſicut et primū ce
lum vel mot⁹ primi mobilis loquē-
do ergo nāliter dictuꝫ ariſtotelis hꝫ
veritatē loquēdo aūt de alia potētia
nō haberet veritateꝫ vt pꝫ in exēplo
iam allegato de ioſue. Moral̄r igit̄
loquēdo habes puerum in vētre ſic
frater q̄ eſt cā hui⁹ gñatōis ē primū
celū. ſpūaliter an ſis corrupta vel cor
ruptus ꝑ pctm̄ vis effici bōa oportet
ꝙ fias bona ꝑ gñationē virtutū. fui
ſti decē annis in peccato ⁊ corruptōe
vis facere penitētiā ſic frat̄ (biē ma
mye) deſtrue vicia acq̄re virtutes ec
ce de nouo gñata es. primū celū eſt
virgo glorioſa cui aīam de⁹ dedit ſi-
ne ꝯtractōe alicui⁹ macule. Cōpara
tur ḡ virgo puriſſima xp̄i mater di-
gniſſima celo prio et mobili prio ꝓ-
pter p̄mi mobilis ꝯditōem qm̄ eſt in
corruptibile inalterabile et eternū
ſcd̄ꝫ phos ſic digniſſima mr̄ xp̄i fuit
per gratiā incorruptibilis et nō per
naturā nā ꝑ naturā poterat peccare
elemēta eni ſunt ſuſceptibilia corru
ptionū et vnum corrūpit aliud vt ex
vno pugillo aque fiunt decem aeris
et ex vno pugillo terre fiunt decem
ignis ⁊c. vt vides ꝙ ignis corrumpit
aquam aqua ignem et ſic de alijs et
celū primū eſt incorruptibile inalte
rabile ſic dico ꝙ virgo gl'ioſa icorru
ptibilis fuit per gratiā nec qm̄ nul-
lus ea excepta aīa xp̄i ſecluſa liber
fuit a peccato origīali et purior oīm
creaturarum eſt effecta poſt animaꝫ
filij ſui ille per naturam peccare nō
potuit hec vero per gratiā. Secūda
ratio eſt ꝓpter ſui luciditatē dicim⁹
ꝙ claritatē quā habemus accepim⁹
a celo vñ gen̄. prio dicitur. fecit de⁹
duo luminaria magna lumīare ma
ius, vt p̄eſſet diei: luminare minus
vt preeſſet nocti et ſtellas (voyre et
poſuit ea in firmamento celi vt luce
rent per diem et noctem hec duo lu
minaria ſol videlicet et luna et ſtelle
ſunt in prio mobili oportꝫ ergo dice-
re ꝙ nullū ſit lucidū hoc primū celū
eſt virgo glorioſa et ſicut inter om-
nia luminaria ſol precellens eſt ita
virgo regia et ei⁹ anima eſt lumino
ſa vt ſol et eſt prima creatura purior
oib⁹ alijs. Pulchra vt luna electa
vt ſol et ipſa ē ſtella maris que nau

Maria pri
mo mobi-
li cōpatur

M.E.C.D. 2016

tas hoc eſt peccatores dirigit ad por-
tum ſalutis de qua canit eccl̄ia. Aue
maris ſtella. Tertio ratione quanti-
tatis pͥmi mobilis. pͥmū mobile ē
maior omnibus alijs qꝛ cōtinet ⁊ nō
continetur modo continens maius
eſt contento. ſi habeas quattuor pa-
tellas et tres. ponas infra pͥmā illa
eſt maior illis tribus: ſimiliter zona
mea ē maior me: dico ſimiliter ꝙ vir
go regia ē maior oībus creaturis in
eſſe gratie. Omne lignuz paradiſi. i.
omnis natura angelica non eſt ei cō
parāda ineſſe gratie. Quarto ꝓpter
ſui motus continuationem: nam pͥ
mum celum non mouetur obliquo
motu ſed recto nunꝙ̄ retrocedit ſed
ſemꝑ mouetur vt patet de ſole q̄ oc-
cidit vbi oritur nec ceſſat die noctuqꝫ
lucere ⁊ a ſole luna accipit lumē ſuū
ita dico ꝙ virgo puriſſima nō moue
tur obliquo motu nec vnꝙ̄ mota eſt
oblique ſed ſemper fuit recta nunꝙ̄
fuit tortuoſa per peccatū et die ⁊ no-
cte orat indefeſſe ꝓ nobis miſeris a
qua accipimꝰ lumē (ſi peu que nous
auons) De plenitudine eīn vtriuſqꝫ
filij ſcꝫ et matris omnes accepimus
Jo. pͥo. ideo recte celo comparatur
Quinto ꝓpter conſimiles effectus
et hoc quo ad quattuor q̄ tanguntur
in auctoritate iā allegata. In me om
nis gratia vite quo ad ſui rectitudi-
nem qꝛ fuit plena grattiarum in me
oīs gratia veritatis quo ad proximi
inſtructionem. In me omnis gratia
virtutis quo ad ſui ſanctificationem
tranſite ad me quo ad omniū influē
tiaꝫ. et ſequitur et a generationibus
meis adimplemini dicit ergo virgo
glorioſa vultis ſcire de quoy ego ſer
uio in me omnis gratia vite eſt hic
religioſus dn̄s de eccl̄ia mercator ⁊
quicūqꝫ alterius ſtatus virtuoſus q̄
ꝓpter bona facta ſua plures acqui-
ſiuit ſibi virtutes a quo habuit: vere
a beata virgine eā docente ⁊ inſtruē
te in me omīs gratia vie et veritatis
omnē veritatē quam habent theolo
gi dedit nobis. vn̄ eccl̄ia de ea canit.
Tu ſola cūctas hereſes interemiſti
in vniuerſo mūdo. Et tertio nos om
nes ſanctificat. et quarto dicit tranſi
te ad me omnes et reficiā vos orabo
ꝓ bonis vt cōfirmentur in gratia et
pro malis vt reducantur ad veritatis
ſemitā. ecce rationes ꝓpter quas vir
go non immerito pͥo mobili cōpa-
ratur. vel dic ꝙ maria cōparatur ce-
lo triplici ratōne. Pͥmo ratōe inha
bitationis. ratione eleuationis. ratio
ne clarificationis. pͥmo ratione in-
habitationis quia celum eſt dei ha- Q
bitaculum. pſal. lxvi. Celum michi Maria cō
ſedes eſt non ꝙ deus ibi ſit ſolum paraē celo.
qꝛ vt dicit magiſter ſentētiarū. xxxvi.
diſtinctione pͥmi, ca. pͥmo Deus ē
vbiqꝫ eſſentialiter preſentialiter po-
tentialiter. Ipſe ē in celo laudabilis
in creaturis mirabilis in angelis de
ſiderabilis. mat. xviij. Angeli eoruꝫ
ſemper vidēt faciē patris. In homi
nibus bonis amabilis: in malis tol-
lerabilis in ſe incomprehenſibilis. ⁊
in maria per carnis ſuſceptioneꝫ fa-
ctus ē viſibilis. greg. Quē celi ⁊ ter-
ra capere non poterant tuo gremio
cōtuliſti. Eccli. xxiiij. Qui me crea-
uit requieuit in tabernaculo meo. Se
cundo ratōne eleuationis qꝛ ſicut ce
lum eleuatū eſt a terra: ſic maria vl-
tra omnes creaturas. ideo de ſeipſa
dicit eccli. xxiiij. Ego ī altiſſimis ha-
bito. vn̄ anſel. de conceptōe beate vir
ginis. O dn̄a nichil tibi equale oē qđ
eſt aut infra te: aut ſupra te. ſupra te
ſolus deus īfra te oē illđ qđ deus nō R
eſt. Maria fuit alta in tribus. Pͥo Maria fu-
in puritate: nā nullus puluis pecca- it alta in tri
ti eam maculauit. cāt. iiij. Tota pul bus.
chra es amica mea ⁊ macula non eſt
in te. vbi anſel. Ea puritate nitebat
qua maior ſub deo neqͭ itelligi. Se-
cundo alta eſt maria in gratie vber-
tate. eccli. xxiiij. In me oīs gratia vie
⁊ veritatis ac ſi diceret. oīs gratia oī
bus hoībus in preſenti et in futuro
neceſſaria miſericorditer ē michi col
lata ihero. Ceteris per partes marie
vero ſe tota īfudit gratie plenitudo.

M.E.C.D. 2016

Tertio eſt alta in virtuoſitate ꝓuer.
vlti. Multe filie cõgregauerũt diui-
tias. tu ſola ſuggreſſa es vniuerſas
ber. Ipſa exceſſit fidem patriarcha-
rum: ſpem prophetarum : charita-
tem apoſtolorũ: conſtantiam marti-
rum: ſobrietatem et miſericordiã cõ
feſſorum: caſtitatẽ virginũ: fecundi-
tatem cõiugaliũ. Jeronimus nullo
genere virtutũ vocauit cui angelus
plenitudinẽ gratie ꝓmiſit. Ruth. iij.
Scit omnis populus te eſſe mulierẽ
virtutis. Tertio maria dicit celũ ra-
tione clarificationis qr celũ empire-
um eſt lucidũ vt dictũ eſt. ſic maria
Hugo. ſplẽdor gratie in aĩa ſplende
bat ꝙ in corpe eiꝰ miracula faciebat
Nã dicit hylarius ſup. mat. Joſeph
cognouit ſacramẽtũ incarnatõis per
diuini luminis radiũ qui in ea nite-
bat eo ꝙ verum deum et hominem
ĩ vtero habebat. Hoc cognoſcẽs dyo
niſius videns eã dicit. ſi diuinis litte
ris nõ eſſem et fidem nõ haberẽ ali-
ud lumen nõ crederem ꝓpter eius
ſplendorem. hec ꝓ declaratione ver-
borum. ¶ In preſenti ſermone vide
buntur duo articuli. qui me elucidãt
vitam eternam habebunt. i. qui elu
cidant conceptionẽ meã eis procura
bo vitam eternã. vel actiue declaran
do eam vel paſſiue eam celebrando
et deuote audiendo. Elucidatio cõce
ptionis virginis puriſſime dei ma-
tris quadruplici genere cernitur vel
oſtenditur figuris ⁊ enigmatibꝰ. oſtẽ
detur per ꝓphetas et antique legis
doctores declarat. Per theologos
doctores diſputat. per miracula eui
dentiſſima demõſtratur. poſſes que-
rere qualiter declarat puriſſime vir-
ginis conceptio dico ꝙ quattuor mo
dis. Primo per figuras ⁊ enigmata
figura dicit enigma reſpectu rei in
ſe. hec enim fuit declarata in figuris
que ab initio mundi fuerũt. vñ prie
cor. vij. Omnia in figura ꝯtingebãt
illis. Nota tamẽ ꝙ duplex eſt conce-
ptio ſcz ſeminum et naturarum. Cõ
ceptio ſeminum non colitur ſed con
ceptio naturarum. vnde cõceptio na
turarum fuit qñ vnita eſt anima vir
ginis ſuo corpori abſq ꝯtagione ori
ginalis peccati hora qua vnitur ani-
ma corpori: tunc vocatur ibi ꝯceptio
facit ergo noſtra ſancta mater eccle-
ſia feſtum de hac conceptõne ⁊ figu
ratur hec conceptio in quattuor figu
ris. ve. te. Et primo geñ. ij. vbi dici-
tur ꝙ fons aſcẽdebat e terra irrigãs
vniuerſam ſuperficiẽ terre hic fons
vel aqua non traxit ꝓprietatez terre
vnde terre ꝓprietas eſt. Obſcuritas
ponderoſitas ⁊ immundiciarũ attra
ctio ꝓprietas aũt fontis eſt: claritas
agilitas: mundicia dicitur geñ. ſcdo
ꝙ fluuiꝰ quidam egreditur de loco
deliciarum ſcilicet de paradiſo terre
ſtri qui irrigat paradiſum ideo in il-
lo non pluit. et diuiditur in quattuor
fluuios. Nomen vni phiſon: nomen
ſecundi fluuij geon: nomen vero flu
minis tertij tigris: quartus fluuius
vocatur eufratres. ſicut ergo ĩ crea-
tione mundi creauit vnum fontem
qui egrediebatur de loco voluptatis
et aſcendebat de terra nec tamen re-
tinuit terre proprietates: ſic creator
noſter voluit producere ⁊ creare vnũ
fontem ſcz virginem glorioſam que
irrigat omẽs criſtianos et criſtianas
rore ſue pietatis et miſericordie. hic
fons aſcendebat de terra et non tra-
xit proprietatem terre que dicitur eẽ
obſcuritas et ſecunda ponderoſitas
qr terra in eternum ſtat et immundi
ciarum receptiua. ideo eſt vilius ele
mentum inter omnia elementa. naz
in terra reponuntur mortuorum ca-
dauera ſtercora et queeunq alie im-
mundicie in ea reponuntur. ſz aqua
fontis oppoſito mõ habet claritatez
dicitur communi ꝓuerbio (yl eſt cler
comme eau de fontaine) Hec aqua
eſt virgo glorioſa que licet concepta
fuerit a terra. hoc eſt a ioachin et an
na non tamen retinuit terre obſcuri
tatem. i. peccati originalis maculã ſz
tota fuit lucida et clara per virtutez
refulgentiaz. dic hyſtoriam ſi volue,

M
Marie cõ-
ceptio elu-
cidat, et de-
claratur.

N
Conceptio
duplex et q̃
alarũ colit.

P
Terre ⁊ fõ
tis propie
tates

T
Marie cõ-
ceptio figu
rat in fon-
te egrediẽ-
te d̃ loco vo
luptatis

ris quomodo cõcepta eſt ex ioachin
et anna que lõgo tempore fuerat ſte
rilis vide in hyſtoria ſcolaſtica ſi vir
go maria nõ fuiſſet concepta non fu
iſſet nata: ſi non fuiſſet nata non fu
iſſet ſalutata. ſi non fuiſſet ab ange
lo ſalutata nõ concepiſſet ſi non con
cepiſſet filium dei non fuiſſet mater
ſi nõ extitiſſet mater dei non veniſſet
filius dei nec paſſus fuiſſet ſi non ve
niſſet non fuiſſemus redempti ⁊ ſic
ſemper damnati ſed cũ placuit nos
redimere fecit annam fecundam q̄
concepit digniſſimam criſti matrem
que anna licet eſſet vel prius fuiſſet
obſcura per peccatuȝ quod incurre=
rat eius tamen filia hanc peccati ob
ſcuritatem non habuit ſed lucida fu
it et clara habuit enim claritateȝ bo=
ne operationis agilitatem ſancteq̧ cõ
uerſationis puritatem mentis et in=
tentionis et nos omnes irrigat ſua

3 maria figuratur ꝑ archam noe.

miſericordia ⁊c. Secundo figuratur
geñ. ſeptimo ca. per archam noe vbi
dicitur ꝙ archa ferebatur ſuper a=
quas ⁊ aque preualuerunt nimis ſu
per terram opertiq̧ ſunt omnes mõ
tes excelſi ſub vniuerſo celo et igreſ
ſus eſt noe et filij eius ſen cham et
iaphet vxor eius et vxores filiorum
eius cum eo in archam. Ibi in figu
ra iſta oſtenditur conceptio virginis
glorioſe in quod ſicut octo anime in
archa ſunt ſaluate quas non tetigit
aqua diluuij. ita octo res fuerunt in
mundo quas non tetigit aqua origi=
nalis peccati adam et corpus ſuum
eua ⁊ corpus illius corpus criſti ſua
anima virginis corpus ⁊ ſua anima

S maria figuratur ꝑ colũbaȝ emiſſaȝ e archa

non fuerunt tacti hoc peccato. Ter
tia figura habet̄ geneſis octauo vbi
dicitur ꝙ cuȝ tranſiſſent quadragin
ta dies aperiens noe feneſtram arce
quam fecerat et apparerent cacumi
na montium emiſit columbam vt vi
deret ſi iam ceſſaſſent aque ſuper fa
ciem terre que non inueniens vbi re
quieſceret pes eius reuerſa eſt ad eũ
in archam. Expectatis autem vltra
ſeptem diebus alijs rurſum dimiſit
columbam ex archa. at illa venit ad
eum ad veſperam portans ramum
oliue virẽtibus folijs in ore ſuo. iſta
columba eſt virgo maria ꝓpter ſim
plicitatem eius et humilitatem ⁊ in=
nocentiam que fuit miſſa in conce=
ptõne a noe. hoc ẽ a deo p̃re et deſcẽ
dit in terram id eſt in ventrem anne
non maculauit pedeȝ ſuum. id ẽ ani
maȝ aliquo peccato mortali origina
li aut veniali (elle na poit ſoullie ſon
pied) ſed portauit ramum oliue virẽ
tibus folijs. hoc eſt criſtum domi=
num noſtrum ieſum per quem ſu=
mus liberati et redempti et iterum
cum ramo ſuo reuerſa eſt in archaȝ
paradiſi ⁊ per ipſam liberati ſumus
ab aquis diluuij id ẽ a poteſtate dya
boli. Quarta figura habetur exo. iij.

T maria figurat̄ in rubo

Moyſes paſcebat oues ietro ſoceri
ſui. cumq̧ minaſſet gregem ad inte=
riora deſerti apparuit ei dominus in
flamma ignis de medio rubi. Et vi
debat ꝙ rubus arderet et non com=
bureretur dixit moyſes vadam et vi
debo viſionem hanc magnam qua
re non comburatur rubus qui cum
appropiquaſſet dicit ei dominus ſol
ue calciamentuȝ de pedibus tuis lo
cus enim in quo ſancta terra ſancta
eſt. Terra iſta ſancta ⁊ hic rubus eſt
virgo glorioſa que erat tota accenſa
caritate ⁊ ardebat amore accẽſa igne
ſpiritusſancti et non comburebatur
q: nunq̃ fuit combuſta aliquo pec=
cato et licet aliqui doctores vt tho.
boñ. ber. et multi alij viſi ſunt oppo
ſitum dicere Reliquerunt tamen ſu
am doctrinam corrigendam eccleſie
videbatur ergo ardere in omni mũ
dicia et puritate et non comburi ali
quo crimine. ymo dicit demaronis
ꝙ magis elegiſſet eſſe centum an=
nis in inferno ſine peccato q̃ ꝑ vnũ
inſtans eſſe deo inimica ſed ſingula
ri priuilegio preſeruata eſt a peccato
originali ⁊c. Hec dicta ſint pro decla=
ratione et elucidatione conceptõnis
virginis et ad laudẽ filij ſui qui nos
a peccato dignetur preſeruare ⁊ tam

M.E.C.D. 2016

dem gloriam ſuam donare. Amen.

¶ Sermo de eodem feſto.

Ui me elucidant vitã eter
q nam habebunt. eccleſiaſti
ci.xxiiij. Nunq̄ defuit co=
lumna nubis per diez: nec columna
ignis per noctem. exodi.xiij.cap̄. vbi
dicunt doctores hebrei q̄ eadez erat
columna nubis et ignis ſed dicit̄ co=
lumna nubis et ignis ſecundum di=
uerſos effectus ſicut ſol idem ma=
nens diuerſos habz effectus: hec co
lumna habet decem effectus ⁊ nunc
dicemus quinq̄ quiquidem aliquã
do attribuuntur ſpiritui ſancto ali=
quãdo vero creaturis. hec columna
eſt virgo ſacratiſſima cui he conditi
ones nubis appropriantur. Primo
℞ a feruore ſolis protegebat. p̄s. Expã
Colũne ꝓ= dit nubem in protectionem eorum.
pietãtes. Secundo de nocte illuminabat. Mi
ſit ignez vt luceret eis per noctẽ. p̄s.
Tertio mãna emittebat exo.xx. dr̄ cũ
deſcẽderet manna deſcendebat pari
ter et ros. Quarto nubes fulgura
emittebat in egiptios in iaculuz ini
micoruz vbi dicit de lyra q̄ mittebat
grandines et tonitrua. Quinto ad
terram promiſſionis filios iſrael de=
ducebat et propter quodcunq̄ pecca
tum nunq̄ illa columna eis defuit
quouſq̄ perduxiſſet eos in terram
promiſſionis. Legimus ergo in bi=
blia noſtra cum deus et dominus nõ
filios iſrael eripuiſſet de manu pha
raonis et ſeruitute egipciaca domi=
nus erat dux itineris eorum et prece
debat eos ad oſtendendam viam per
diem in columna nubis et per noctẽ
in columna ignis et hic erat deducẽ
do eos per deſertum. Mittebat eis
nubem per diem ne ardor ſolis eis
noceret et ignem vt luceret eis per
noctem et reficiebantur manna celi
et nunq̄ defuit eis hec columna do=
nec peruenirent ad terram promiſſi
onis. Similiter moraliter loquendo
et ſpiritualiter quãdo dominus nos
voluit liberare de ſeruitute pharao
nis hoc eſt diabolis miſit nobis nu=
bem in columna virginem glorioſaz
que nos preſeruauit a furore ſolis
iuſticie vere niſi fuiſſet hec nubes
iam fuiſſemus exterminati ſed hec
nos protegit. Figura habetur gene
ſis nono vbi habetur quomodo di=
cit dominus noe q̄ in ſignum con=
ſiderationis inter deum et homines
poneret archam ſuam in nubibus
celi hic archus eſt virgo ſacratiſſima
Alia figura habetur primi regum
xxv. de abigail vxori nabal que paci
ficauit irã dauid quam habebat con
tra nabal: ſic dominus de nobis vl=
tionem acciperet quotiens pecca=
mus niſi virgo ſacratiſſima ꝓ nobis
iram veri dauid mitigaret et maxi
me iram pacificauit hodie quando
anima eius vnita eſt corpori ſuo abſ
q̄ macula vlla. Secũdo lucebat hec
columna de nocte ſicut de die hec ꝓ
prietas conuenit marie ſecunduz in=
terpretationem nominis. Maria il=
luminatrix. aue maris ſtella ipſa em̄
eſt lucerna et lux dirigẽs errãtes ſu=
pra mare hu9 mũdi. vñ qñ naute de
nocte nauigant ſupra mare gaudẽt
et conſolantur dum vident ſtellam
maris in celo que vocatur polus
articus. ſic debemus facere miſeri
qui ſumus in mare huius mũdi de=
bemus aſpiecre virginem glorioſaz
ad eam recurrendo et illa nobis im=
petrat curſum et finem optimum di
rigens ad ſalutis portuz. Dicitur eti
am ſtella maris ratione ſtationis q̄
non occidit ſicut alie ſtelle: ſic beata
virgo peccatoribus non occidit ſed
ſemper in cõſpectu filij pro ipſis in=
tercedit. Nã cũ oẽs ſancti ⁊ ſancte
peccatorẽ derelinquũt. tũc ipſa ſola
cum non derelinquit. ¶ Tertio co=
lumna manna mittebat de quo viue
bant filij iſrael per deſertum. O po=
pule quid eſt vita anime vere eſt de=
us ⁊ cõiunctio cum deo ẽ eſſe in cha
ritate. Mors vero eſt ſeparatio a ca
ritate dei et gratia. vnde de pane et
manna quem dedit nobis et emiſit

℞
Maria cõ=
paratur co
lũne nubis

M.E.C.D. 2016

virgo ſacratiſſima dicitur iohãnis.
vi. ego ſum panis viuus qui de celo
deſcendi. Patres veſtri comederũt
mãna in deſerto et mortui. Qui mã
ducat hunc panem viuet in eternũ.
Apoſtolus in ipſo viuimus nutri=
mur et ſumus et qui manet in me ⁊
ego ĩ eo. populꝰ de quo nutritur aĩa
niſi ſacramentis eccleſie et cibatur
ſacro euchariſtie quis dedit tibi hũc
panem virgo glorioſa quem celi ca=
pere non poterant tuo gremio con=
tuliſti vnde tertij regum. xix. dicitur
in figura hnius helias ſurgens a
dormitione accepit ſubcinericiuꝫ pa
nem qui comedit et bibit et ambula
uit in fortitudĩe cibi illiꝰ vſqꝫ ad mõ
teꝫ dei oreb. Qñ quis noſtrũ ĩfirma
tur et videt ſe de ꝓximo moriturꝫ vl'
ſalteꝫ exiſtimat illi datur panis cor=
poris xp̄i qui ducit illum in vitã eter
nam ſi digne ſuſceperit qꝛ ſi digne
ſuſcipiat. habet gratiam dei. vnde
quando deſcendebat mãna deſcen=
debat pariter et ros hoc eſt quando
ſuſcipis digne corpus dñicum etiaꝫ
cum hoc datur tibi gratia q̄ ad bonũ
te dirigit et cor tuũ ſtabilit. optimuꝫ
eſt g̃ gratia ſtabilire cor ad hebreos
vltimo. ideo cuꝫ virgo maria nobis
hunc panem aportauerit in mun=
do merito colenda eſt eius cõceptio
quia ſi non fuiſſet concepta nõ fuiſ=
ſet nata ꝛc. ⁊ ſic non fuiſſemus redẽ
pti. patet ergo quomodo hoc feſtuꝫ
eſt quaſi ĩitiũ noſtre ſalutis. Quar=
to colũna fulgura emittebat ſuꝑ ini
micos filiorum iſrael et de virgine
dicitur geñ. iij. ipſa conteret ca=
put tuum. et canticorũ. v. capitulo.
Que eſt iſta que aſcendit per deſer=
tum ꝛc. et ſequitur. Terribilis vt
caſtrorum acies ordinata figura ha=
bet in iudich. que occidit caput olo
ferni ſic virgo maria contriuit po=
teſtatem dyaboli ipſa cõteret caput
tuum ⁊ hoc fuit factũ hodie qñ miſ
ſa eſt ſuper terram vnde dyaboli tre
munt audiendo loqui de virgine qꝛ
in ſuo aduentu emiſit tonitruũ ſcꝫ
chriſtum qui cõminuit virtutem et
poteſtatem eorum. Quinto hec co=
lũna filios iſrael perduxit in terraꝫ
promiſſionis et non defuit eis do=
nec ingrederentur illam nec ab eis
amouit licet peccata multa ꝑpetra=
rent in ydolatria ⁊ in alijs peccatis
multis propter que pugniuit mul=
tos in deſerto vt dathan et abiron ⁊
alios vt legitur in libris numerorũ
nunq̃ tamen defuit eis hec colũna
hec eſt virgo maria que viatoribus
exiſtentibus in deſerto vie preſentis
nunq̃ deficiet vel preces eius nunq̃
deficient donec fuerimus coraꝫ deo
preſentati: vt nos ſaluet vel condem
pnet. non immerito ergo dicebamꝰ
Qui elucidant me vitam eternam
habebunt. in q̄bus vt mane viſum
fuit quattuor oſtendebantur. Viſo
igitur quomodo eius cõceptio figu
ris et enigmatibus declarata fuit re
ſtat dicere quomodo auctoritatibus
ſanctorum et prophetijs oſtenditur
oſtendetur igitur conceptio eius au
ctoritatibus ſanctorum ve. et no. te.
Quis nouit conſilium dei aut quis
conſiliarius eius fuit ſapientie eiꝰ
non eſt numerus. Omnia in ſapiẽ=
tia feciſti ſapiẽtie. xi. Cum igitur cõ
ceptio virginis ſit vnum de cõſilijs
dei ⁊ ſua ſapiẽtia declaretur ibi. ideo
oportet videre quomodo ſancti ſuis
auctoritatibus nobis declarant hãc
conceptionem. Et ponuntur primo
alique auctoritates de ve. te. Quis
eſt melior homo qui vnq̃ fuit ſuper
terram ſecludendo chriſtum. abra=
ham placuit deo et credidit et repu=
tatum eſt ei ad iuſticiam. moyſes ſi=
militer loquebatur cum deo ſicut
amicꝰ loqtur amico. iacob ſimiliter
luctabatur cũ eo vſqꝫ mane et tamẽ
de dauid dicit qꝺ nõ dicit de alijs. in
ueni hominem ſecundum cor me=
um et de ſeipſo dicit ſuper ſenes
intellexi miſterium incarnationis
ſed quid dicit de conceptione. pſal
miſta. nono dicit. Queretur pec=
catum illius et non inuenietur.

M.E.C.D. 2016

Tu queres peccatum in maria ⁊ nul
luȝ reperire poteris in ea. Ubi nota
ꝙ in triplici differentia queſieruntq̄
dam peccatum in maria. Quidam
queſierūt pctm̄ in maria non ꝙ cre=
derent aliquod eſſe in ea ſed vt ve=
ritatem manifeſtarent. Alij queſie
runt peccatum originale in ea et de
facto crediderunt eaȝ habere vt ber.
boñ.tho. ſed ſuos libros reliquerūt
corrigēdos eccľie. ideo hi nō fuerūt
heretici nec peccauerūt cū nō perti=
naciter id aſeuerant nondum enim
erat aperta veritas. Alij queſierunt
in ea peccatum ⁊ crediderunt eaȝ cō
traxiſſe originale peccatuȝ et forte a
liqui hodiernis temporibus adhuc
illud credunt tales nō ſunt veri ama
tores virginis ⁊ hi ſe damnāt ⁊ mor
taliter peccant. Primi fuerunt ſco.
demaronis petrus aureoli qui que=
ſierunt in ea peccatum non ꝙ vel=
lent in ea oſtendere peccatū ſȝ vt rei
veritatem aperirēt ſicut queritur in
primo ſententiarū an in tribus diui
nis perſonis ſit vna eſſentia. Surge
ergo domine in requiem tuā tu ⁊ ar
cha ſanctificationis tue. Tabernacu
lum ſuuȝ ſanctificauit altiſſimus ⁊c.
veniat ſecundo loco ſalomon ⁊ dicat
quid de ea ſentiat qui quideȝ fuit ſa
pientior terre vt habetur.iij.re.xiiij.
et.ij.parali.x.cap̄.quō regina ſabba
venit ad audiendam ſapientiā eius
qui quidem petijt rem bonā corā do
mino et iuſtum vt dicit. Duo a te ro
gaui domine ne deneges michi diui
tias et paupertates ne dederis mihi
ſed tantū victui meo tribue neceſſa=
ria. dic ergo ſalomon quid ſentis de
virgine an ſit aliqua macula detur=
pata. Tota pulchra es amica mea et
macula nō eſt i te.cañ.iiij. Tota pul
chra exterius interius in aīa in cor
pore in verbis in factis et conuerſa=
tione de ipſa dicitur. eccľi.xxiiij. ca.
Sicut cedrus exaltata ſum in liba=
no ipſa non ſolum fuit munda in ſe
ſed etiaȝ virtutē ſue mundicie tranſ
mittebat ad proxios ſuos. Libanus
interpretatur candidatio et ſicut ce=
drus ſuo odore ſerpentes interficit
ſic marie cādida virginitas ⁊ cordis
ei⁹ puritas interficit omnes carnis
concupiſcentias et omnes inordina=
tos animos ſeu motus. Naȝ facies
eius ita radiabat ꝙ dicit ambroſius
Nullus eaȝ aſpicere potuit quin eā
non amaret: nullus eaȝ amauit qui
eam inordinate cōcupiſceret et nul=
lus temptatus eam aſpiciēdo quin
motuȝ inordinatū reprimeret. Ideo
de ea dicitur cañ.vi. Pulchra es et
decora pulchra facie et decora mēte.
Tertia auctoritas eſt ſancti iob pati
entiſſimi inter homines terre. vnde
deus dicit. Quis poteſt facere mun
dum de immundo conceptū ſemine
nonne tu qui ſolus es? qđ nō intelli
gitur de criſto q̄ non fuit cōceptus
ex ſeminibus ſed ex puriſſimis vir=
ginis ſanguinibus ſȝ intelligitur de
maria que fuit concepta de ſemine
patris et matris ſue ſed immūdo ſe
mine conceptum fecit deus mundū
ſcȝ corpus virgīs digniſſime matris
ſue et animaȝ creauit abſq̄ omni cō
tagione peccati. Conſequenter veni
at. yſa.xi.capi. et dicat. Egredietur
virga de radice ieſſe ⁊ flos de radice
eius aſcendet ⁊ virga arron frondu
it ſic virgo maria fronduit per grati
am preſeruanteȝ et floruit portando
xp̄m per gratiam ſubſequentē ⁊ ſu=
peruenientem dic quō de qualibet tri
bu appoſite ſunt virge ⁊ virga aarō
ſole fronduit floruit et fructū porta
uit ſic virgo maria. Accedentes ad
doctores noui teſtamēti accedat aug.
diuinus qui viam aquile tenuit alta
petens. dic auguſtine quid ſentis. in
libro de natura et gratia reſpōdet cū
de peccatis agitur de maria nolo fa
cere queſtionem queſiui dicit ille et
feci queſtionem de peccato origina
li veniali et mortali ſed de his agen
do nolo facere queſtionē de ea. Iteȝ
ambro. In ſermone de gabaonitis
hec eſt virga ieſſe in qua nec cortex
peccati actualis aut nodus origina=

M.E.C.D. 2016

lis fuit.et ihero.in ſermōe de aſſum
ptione ceteris per partes.Marie ve
ro ſe tota infudit plenitudo gratie.⁊
anſel. Ea puritate nitebat qua ma=
ioꝛ ſub deo nequit intelligi idem.nō
eſt verus amatoꝛ virginis qui reſpu
it celebrare feſtum ſue conceptionis
hec ꝓ pꝛimo articulo.Pꝛo tertio ar
ticulo videndum eſt quō per docto=
res hec conceptio benedicta fuit di=
ſputata.vnde paulus ad Romanos
capi.tertio.Omnes in adam pecca=
uerunt et egent gratia dei veruꝫ eſt
de communi lege ſed non opoꝛtet ꝙ
omnes actu peccauerint quia non
repugnat ꝙ aliqui fuerint pꝛeſerua
ti potiſſime virgo dulciſſima. Item
dicit aug.de fide ad petrum: firmiſſi
me tene et nullatenus dubites om=
nem hominē qui per concubitū viri
et mulieris naſcitur in peccato oꝛigi
nali naſcitur:verū eſt de cōmuni le=
ge.Itē dicit ſctūs.tho.ꝙ ſi nō fuiſſet
in peccato ipſa nō fuiſſet redempta
qꝛ ſi non peccauit nō indiget redem
ptione.dico ꝙ virgo maria fuit ve=
riſſime redempta non a peccato qḋ
infuit ſed ab eo quod infuiſſet niſi
eaꝫ pꝛeſeruaſſet altiſſimus.vñ.ps.
Benedixiſti domīe terram tuaꝫ ſcili
cet per gratiā priuilegīj.eccl'i.xl.Si=
cut paradiſus in benedictōnibus ſic
digniſſima mater chꝛiſti in priuile=
gijs qꝛ aqua diluuīj operuit omnes
ſanctos preterꝙ paradiſum.i.beatā
virginem.vñ ber.Maria ꝓpriū pec
catum nō habuit et ab alieno longe
innocens fuit.Et hoc preuidens ſa=
lomon in ſpiritu dicit ſapientie.vij.
coꝛrelarie concludēs nichil coinqui=
natum in ea.Reſtat concludere fina
liter exemplis ſue legende quō fuit
hoc feſtum declaratuꝫ.vñ ad inſinu
andam preſentem feſtiuitatē eſſe ce=
lebrandā.Pꝛio eſt oſtenſuꝫ elſino ab

k

Marie conceptio exēplis decla=ratur

bati cui ſuccurrit in neceſſitate tēpe=
ſtatis maris laboꝛanti.Secūdo ſub=
uenit ſacerdoti cuidā altero poſt moꝛ=
tem in faucibus dyaboli exiſtenti eū
eripiendo.Tertio cōſolata eſt adole
ſcenteꝫ nubere volentē eū ad caſtita
tem admonēdo vt videre i breuiario
tuo poteris.ſi ampliora de hoc feſto
et pulchꝛa dicere volueris vide i the
ſauri noui.et te edocebit laudare vir
ginem quā nos dignos laudatores
eius faciat dilectus filius.Amē.

¶Feria quinta poſt ſecun
dam dominicam.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuetus Mat.xxi.ca.⁊ zach.
ix.Reſpicite filij nationes
hominū et ſcitote qꝛ nullus ſperauit
in dño et cōfuſus eſt.Quis eñ per=
manſit in mādatis eius ⁊ derelictus
eſt aut quis inuocauit eū et deſpexit
illum.eccleſiaſtici ſecundo capitulo.
In quibus verbis commendatur di
uina bonitas tripliciter.Pꝛimo di=
cit nullum confidere in domino con
fuſum eſſe vel fuiſſe.Secundo di=
cit nullum permanſiſſe in mandatis
eius et derelictuꝫ eſſe.Tertio nullū
euꝫ coꝛde inuocaſſe et illū deſpexiſſe

k

Diuina bonitas commendat in tribus

De pꝛimo dicit ad ro.xv.Spes non
confundit ſupple in deo qꝛ ſcribitur
iere.xvij.Maledictus homo qui cō
fidit in homine ⁊ ponit carnē bꝛachi
um ſuuꝫ et a dño recedit coꝛ eius de
ſecundo.ps.Junioꝛ fui etenīꝫ ſenui
et nō vidi iſtum derelictum ⁊ ſemen
eius querēs panē.de tertio idem pro

xxiij.q.iij.ca.i.ibi nō in ſocio ſed in homine

pe eſt dñs omnibus inuocātibus eū
oibus inuocātibus eū in veritate di
cit ſapiens amice vel populе reſpice
et quid frater iacobe.vide nationes
hominū reſpice nouū et vetus teſta
mentuꝫ et vide ꝙ nullus ſperauit in
dño et confuſus eſt.eſt differentia in
ter ſpem quā quis ponit in deo et in
hoie.nā dicit iere.Maledictus om=
nis homo qui confidit in hoie.ꝓpte
rea mouet idem ꝓpheta vnumquē=
ꝙ ſe cuſtodire a ꝓximo ſuo ⁊ in om
ni fratre ſuo nō habere fiduciam qꝛ
omnia frater ſupplantans ſupplāta
bit et ois amicus fraudulenter ince
det et vir fratrem ſuū deridebit ⁊ ve

M.E.C.D. 2016

ritatem nõ loquẽtur iere.nono.Sed
non ſic ſpes in deo qm̃ dicit paulus
ꝙ illa nunꝙ̃ cõfundit.bonũ eſt ergo
ſperare in dño ꝙ̃ ſperare in homĩe.
Secundo dicit ſapiẽs: nullus ꝑman
ſit in mãdatis domini et derelictus ẽ
Non vidi iuſtũ derelictum dicit.ps.
Quidã perdũt bona ſua tẽporalia ſʒ
tñ non perdũt bona ſpiritualia grati
am dei que eſt panis et nutrimen=
tum anime.Tertio dicit ſapiens nul
lus dominum toto perfecto inuoca
uit ⁊ deſperit illum. prope eſt domi=
nus oĩbꝰ inuocãtibus eũ in veritate
cum ipſo ſum in tribulatione eripi=
am eum et glorificabo eum et quia
natura humana ante aduentum cri
ſti erat in tenebris ignorantie et in
carcere vt dictũ fuit in ſermonibus
precedentibus.ideo patres antiqui
ſperabant in dño et credebant ꝙ ali=
quãdo nõ confunderent et ꝙ verus
meſſias ab ipſis deſcenderet ſecun=
dum humanitatẽ.idõ quidã dicebant
Rorate celi deſuper et nubes pluant
iuſtũ: et vtinã diſrumperes celos a=
lius dicebat.ps. Uias tuas dñe de=
monſtra michi et ſemitas tuas edo
ce me. veni dñe et noli tardare et ſic
de aliĳs qui exauditi fuerunt q̇bus
dicit zach. Ecce rex tuus venitti.⁊c.
¶ Declaratis in precedentibus ſer=
monibus cõditionibus quas req̇rit
ſponſus xp̃s in aĩa ſponſa ſua et di
cto quomodo genus humanũ detic
batur in carcere inferni ꝓpter offen
ſam leſe maieſtatis ⁊ quomodo mo
re exiſtenti in vinculis natura huma
na miſit ad deũ pro gratia et remiſſi
one ĩpetranda declarato pariter quo
modo criſtus venit vt mediator ⁊ ap
portauit remiſſionem:et vinculatuʒ
a vinculis abſoluit liberando eum a
quinqꝫ modis carcerum.Reſtat nũc
dicendum ꝙ licet genus humanum
gratiam ſuam optinuerit et abſolu=
tus a vinculis fuerit tamẽ habet ad
huc tibias et pedes debiles propter
ferra et cõpedes q̄ prius habuit quõ
etiam effectus eſt cecus in carcere il
lo.ideo in ſermone iſto erunt tres ꝑ
tes.Prima pars erit differentie ceci
tatis corporalis ad ſpiritualem de=
claratiua. In ſecunda oſtendetur q̇t
modis quis perdit lumen et erit ge=
neris humani cecitatis demonſtrati
ua. Tertia erit remedĳ huius ceci=
tatis oſtenſiua. que materia põt ap=
plicari dominica quinquageſime.ce
cus quidẽ ſedebat ſecus viam.Et in
dñica tertia quadrageſime erat ih̃s
eĳciens demonium ⁊ illud erat mu
tuʒ.Pro prima parte nota ꝙ ſex mo
dis differt cecitas ſpiritualis a corpo
rali. Prio q: cecitas ſpiritualis po=
nitur in nobiliori ſubiecto. Secũdo
q: priuat hoĩeʒ maiori bono. Tertio
ratione directoris queʒ q̇rit cecus
corporalis.ſpiritualis autem nõ que
rit ducem.Quarto ratione cognoſci
bilitatis cecitatis ſue quã cognoſcit
cecus corporalis. Quinto ratõne de
ſiderande illuminationis.Sexto ra=
tione obiectorũ palpationis. De pri
mo dico ꝙ in homine ceco ſpiritua=
liter cecitas eſt damnabilior ꝙ̃ in ce=
co corporaliter.vnde dicitur quis ce=
cus ſpiritualiter qñ in peccatis ſuis
continuat et non cogitat iudicia dei
nec penas inferni que incurrit. hec
cecitas in tali ẽ damnabilior ꝙ̃ in ce
co corporali q: quanto preſtantior eſt
actus ꝙ̃ potentia: forma ꝙ̃ materia
vt dicitur. ſecundo de anima: tanto
etiam hec cecitas ſpiritualis eſt peri
culoſior in anima ꝙ̃ in corpore.cum
anima ſit principiuʒ quo mouemur
ſumus viuimus et ſentimus. Ideo
ſicut corpus mortuum dicitur et pri
uatum viſu et terram ſentit cuʒ ani=
ma ab eo diſcedit.Ita anima priua=
ta dei gratia ceca eſt ad bona agen=
da et mortua ſpiritualiter non viuẽ=
tium terram ſentiens ſed terram dã
natorũ.Accipe corpus alicuius ma
gni prudẽtis.ſcõʒ prudẽtiã huius ſe
culi vel ſcõʒ prudentiã aliaʒ ſepareb
aĩa a corpe.q̇d ẽ de corpe: vere nihil
aliud eſt niſi eſca et cibus vermium
et corpus eius ẽ immobile vt lapis

L
Cecitas ſpi
ritual' a cor
porali dif=
fert

M.E.C.D. 2016

Et quanto anima eſt nobilior corpo
re tanto infirmitas anime maior eſt
infirmitate corporis et periculoſior.
mat.xx.ca. Nūquid corpus ē pluſq̄
veſtimentuȝ et anima pluſq̄ corpus
O miſeri patres ſpiritualiter exce-
cati ſaltem faciatis vt cecus corpo-
rali oculo excecatus qui toto poſſe ⁊
conatu querit medicū vt pellat albu
ginem ab oculis ſuis Quantū ergo
times hanc cecitatē corporalē tantuȝ
precor time cecitatem ſpiritualem.
Secundo cecitas ſpiritualis priuat
maiori bono. priuat enim cecitas cor
poralis gaudio: temperat quod non
eſt niſi vapor ad modicuȝ parens in
reſpectu ad ſpirituale qđ priuat ceci
tas ſpiritualis. ideo damnabilior eſt
Quid enim ꝓdeſſet ceco corporali-
ter ſi haberet palacium et diceretur
ei (reſioyſſes vous) dicet quale gau-
dium michi poteſt eſſe habere pala-
tium pro domo et quecunq̄ alia mū
di placentia cum ſim priuatus lumi
ne. Sed vere cecus ſpiritualis poteſt
dicere quod dicebat thobias ſenior
iuniori thobie ſibi dicenti. Gaudiuȝ
tibi ſit ſemꝑ pater at ille quale gau-
diuȝ michi erit qui in tenebris ſedeo
et lumen celi non video. dices ceco
corporali gaude amice letare ecce cē
tum ſcuta. a dicet et quod gaudium
michi. cū vero cecitas ſpiritualis nō
priuat iſtis bonis temporalibus ſed
gratia dei que melior eſt ſine cōpa-
ratione omnibus bonis fortune. Fi- Figura
gura habetur primi Regum vn-
decimo. de naas amonite pugnante
contra iabes galaad qui noluit fed⁹
aliquod inire cum illis ciuibus licet
vellent illi ſeruire aut dare pecuniā
ſed dicit in hoc feriam vobiſcum fe
dus vt eruā omnium veſtrum ocu-
los dextros ponāq̄ vos opprobriuȝ
in vniuerſo inſimul. Oculus dexter
eſt itellectus. oculus ſiniſter eſt affe-
ctus. Oculum vero dextrum vult
eruere naas amonites .i. dyabolus
et de ſancto multos excecat ſecundū
qđ dicit paulus .ij. cor. iiij. de⁹ hui⁹
ſeculi glo. i. dyabolus excecauit mē-
tes fidelium vt non fulgeat illumi-
natio euangelij glorie xpi. Et ſic q̄-
dam carent oculo dextro qui eſt affe
ctus ſecundum ber. ſcilicet qui bene
habēt intellectum circa terrena iſta
ſed non habent affectum amoroſuȝ
ad chriſtum qui nec cogitant para-
diſi gaudia que perdunt ꝓpter ſua
peccata nec vident penas inferni q̄s
incurrūt per illa. qui nec vident paſ
ſionem chriſti per intellectum aut
affectum quo dyabolus ſic impedit M
eos. Ita vt impleatur in eis illud Quidā ex
p̄s. xxxv. Noluit intelligere vt bene cecant igne
ageret .⁊ tales excecati ſunt a calore ꝯcupiſcētie
ignis praue concupiſcentie. p̄s. lvij.
Super cecidit ignis praue concupi-
ſcentie et non viderunt ſolem. ignis
inordinati amoris eſtuat in eis vt ſo
lem iuſticie inſpicere non poſſint. vñ
aug. Si in te eſt amor mundi non eſt
quo intrat amor dei. Excecati ſūt ſi-
militer a ſuperfluo humore. i. reple-
tione gule propter quod dicitur ec-
cleſiaſtici xxxvij. Noli auidus eſſe in
omni epulatione et non te effundas
ſuper omnem eſcam propter eni cra
pulaȝ multi obierunt glo. i. perierūt
in corpore et aīa et adhuc pereunt
quapropter luc. xxi. Attendite ne for
te grauentur corda veſtra crapula et
ebrietate. ipſa enim traxit diuiteȝ ad
eternas tenebras. luc. xvi. Alij exce-
cantur oculo dextro puluere motu
tempeſtuoſo et dyabolico ſaltantiuȝ
et chorizantium excitato et non tan-
tum excecati ſed et obdurati clango
re choriſono et dyabolico tybiarum
buccinarum aliorumq̄ muſicalium
inſtrumentorum excitantium ad la-
ſciuias ⁊ ineptias ducentium chore
as et leticias diſſolutas non attendē
tes criſti fletum. de quo heb. v. Qui
in diebus carnis ſue preces ſuppli-
cationeſq̄ ad eum qui poſſit illū ſal
uum facere a morte cum clamore va
lido ⁊ lachrimis offerens exauditus
eſt pro ſua reuerentia. Amos. vi. Bi
bentes vinū in philialis et optimis

M.E.C.D. 2016

vnguentis delibuti nichil compacie
bantur ſuper contritionẽ ioſeph. de
talibus.luc.vi. Ue vobis qui ridetis
nunc qm̃ lugebitis ⁊ flebitis. Quis
eñ vellet guſtare cibuz quẽ aliquis
ſanctorum maledixiſſet.ſed ſanctus
ſanctorum hunc cibũ et mundi vani
tatem et conſolationẽ maledixit luc.
vi.Ue vobis diuitibus qui hic habe
tis cõſolationem veſtrã:idcirco ma
gna ſtulticia eſt letari vł delectari in
eo propter quod dicit aug. Gaudiuz
mundi eſt gaudiuz freneticorũ infir
mitatem ſuam nõ cognoſcentiũ: de
Auguſtin⁹ talibus cecis dicit aug. Ue eis domi
ne qui ſe auertunt a tuo lumine ⁊ de
lectantur in carnali opere. ve eis do
mine qui te eternũ lumen nõ vident
de tenebris ad tenebras vadunt ⁊ ne
ſciunt vbi corruũt ad hoc autẽ vt ta=
les illuminantur accipiant colliriuz
paſſionis xp̃i et ſupponant ſuis ocu
lis vt illuminentur. Thobias enim
vt in precedẽtibus diximus de felle
piſcis illuminatus eſt.tho.xi.Tales
ergo per meditationẽ hanc pñt illu=
minari.vñ bern̄.Paſſio tua dñe ſup
Bernard⁹. ſolem illuminat intellectuz et ſuper
ignem accendit affectuz ideo augu
Auguſtin⁹ ſti. O homo attende et q̃tum vales
recogita quid ꝓ te datuz eſt ꝓ te glo
ria patris illudit ſpeculũ ſine macu
la conſpuit. agnus innoſcens ligno
affigitur : magiſter ꝓ te ceditur :ſa=
lus vulneratur:medicus infirmatur
fons viuus ſiti patitur:vita ꝓ te mo
ritur. Tertia differentia corporalis
cecitatis a cecitatate ſpirituali ē qm̃
cecus corporalis querit ducẽ qui euz
ducat vbicunq; eat. Spiritualis aũt
cecus ducem ſpernit et contempnit:
dicunt deo recede a nobis viam ſciẽ
tiarum tuarũ nolumus.iob.xxi. Cu
currit aduerſus deum erecto collo ⁊
pingui ceruice armatus eſt cõtra eũ
iob.xv.Magna pietas eſt videre pul
chrã iuuenẽ cecã:ſz ſine cõparatiõe
maior pietas et damnabilior videre
dominum in parlamento:magiſtrũ
in theologia:religioſos:clericos do

mios eccleſie cecos ſpiritualiter ocu
lis anime. Cecus corporalis querit
ducem qui ei oſtendat viã et preſer=
uet a periculo:nõ ſic ſpiritualiter ce
cus. Corrige dominũ aliquẽ vel do=
minam zelo fraterno ſi prius eras a
micus efficieris inimicus capitalis
mala domus noſtre ſolliciti ſumus
ſcire dicit ſeneca.nouiſſime aũt ma=
la noſtre conſcientie et domus ſpiri=
tualis dicunt deo recede a nobis vi=
am ſcientiarũ tuarũ nolumus: viaz
inq; mandatorũ: viam virtutũ ⁊ viã
quaz xp̃s docuit.dicet aliqua vicine
ſue zelo bono. commater mea talia
dicuntur de vobis tales rumores ꝓ
ferũtur de vobis et q̃ frequentatis
talem domum.bath bath nõ curetis
de me vos eſtis ſola que loquimini
nullus a vobis loquitur et hec dici=
tis q: non eſtis digna reperiri in ſo=
cietate tantorum dominorum cano=
nicorum vel principum et dominorũ
curie:ſi prius eras amica eris inimi
ca.O miſeri ceci filij adam ſi videas
cecum euntem ad aquã tu pones te
obſtaculuz in via ne labatur ⁊ cadat
in ripariam et tu vides animam tu
am iam quaſi ſubmerſaz aquis pec
cati et non vis eam ſaluare vel tu vi
des virum tuũ iacentẽ in lecto graui
ter infirmum et vulneratum et cum
poteſt loqui non queris nec ꝓuides
ei de medico aĩe nec eum ſollicitas
de ſalute anime ſue donec perdide=
rit loquelaz que dilectio in te in virũ
tum. Quarto differunt cecus corpo
ralis et ſpiritualis q: corporalis ce=
cus cognoſcit cecitatem ſuam. ſpiri
tualis autem non. vnde ad Ro. ꝑmo
capi. Dicentes ſe eſſe ſapientes ſtul
ti facti ſunt propter quod tradidit il=
los deus in reprobum ſenſum et in
paſſiones ignominie. Da ceco corpo
rali litteram ad legenduz dic ei lege
hanc chartam:dicet non poſſum ſuz
cecus pete ab eo vis ocularia(des
lunettes) vt melius legas dicet nolo
quoniam non poſſem cum illis vide
re. O miſeri ceci gratia dei priuati q̃

M.E.C.D. 2016

necrecognoſcitis cecitatem veſtraz
nec vultis cognoſcere ꝛ eos quivos
voluit dirigere in viã lucis perſequi
mini:dic doctori vł aduocato trito in
legibus dicas et domine vos iuraſti
non accipere cauſas iniuſtas ſed da
re et facere iuſticiaz vnicuiqꝫ car nõ
facitis tantum dic predicatori qui be
ne predicat alijs et oſtẽdit bonaz viã
ſꝫ eſt cecus quo ad ſe in ſua cauſa ꝓ
pria dicentes ſe eſſe ſapientes ſtulti
facti ſunt propter qd ꝛc.tales ſi ſint
in peccato infamiores ſunt tortori et
deteſtabiliores coram deo. Quinta
differentia cecus corporalis querit il
luminari vt pꝫ de ceco ſedẽte ſecus
viam audiente eo ꝙ chriſtus tranſi=
ret clamabat. Jeſu fili dauid miſere
re mei:et cum interrogaretur a xp̄o
quid quereret reſpondit domine vt
videam lumen. Ceci vero ſpirituali
ter nõ querunt illuminari quinimo
lumen refugiunt: lumen eſt verbuꝫ
dei.p̄s.Lucerna pedibus meis ver=
bum tuũ.tales ſunt in domibus pri=
cipum qui ludunt ad taxillos ad alt=
os ludos prohibitos qui non q̄runt
illuminari et forte ſi venirent ad ſer
monem illuminarentur et diſcerent
quid agere deberent ꝓ ſalute anime
ſue.Declaratio ſermonum tuorum
illuminat talibus põt dici verbuꝫ qd
habet io.iij.Lux venit in mundum.
et dilexerunt homines magis ten e=
bras ꝙ̃ lucem. Sexta differentia eſt
qm̃ cecus corporalis obiecta palpat
cum manu vel baculo.vñ.geñ.ix.ca.
populo dicebat yſaac filio ſuo iacob
cuius calligauerãt oculi.Accede ad
me vt tangam te an ſis filius meus
an non.ſed cecus ſpiritualis nõ pal=
pat nec cõſiderat penas inferni eas
coram oculis mentis reuocando.O
ſi tangeres inferni penas ꝙ̃tũ time
res. Exemplũ de heremita ad queꝫ
quidã mali gartiones miſerant quã
dam mulierem vt eam temptaret et
poſtmodũ narraret eis quid heremi
ta ſecum egiſſet que ingreſſa ad euꝫ
videns eam pulchram facta fuit re=
bellio inter ſpiritum et carneꝫ.ꝓpter
quod hos motus ſentiens vt experi
mento diſceret ſi poſſet tollerare pe
nas inferni ipſe cuꝫ igne combuſſit
quinqꝫ digitos ſue manus qui cum
interrogaretur ab illa cur hoc face=
ret reſpondit ꝙ propter illũ motum
inordinatum quẽ habuerat melius
ſibi erat hic ꝯburi ꝙ̃ in inferno ꝛ ſu
bita morte interijt mulier.Venientes
autem in craſtinũ plurimi de villa ꝛ
qui eam miſerant ad eũ narrata ve
ritate rei illis conuerſis ad deuꝫ ege
runt penitentiam cum ſancto here=
mita. Septima differentia ꝛ vltima
eſt qm̃ cecus corporalis vidẽtes oẽs
reputat felices et ſeipſuꝫ infelicẽ di
cit. Spirituales aũt ceci penitentes
et bonos reputant inſenſatos ꝛ mi=
ſeros ſeipſos aũt felices ꝛ beatos.ꝓ
uerb.xxix.ca.Abhominantur impij
eos qui in recta ſunt via. vnde ſi ta=
les videant aliquam dominã que cõ
fiteatur ſemel aut bis in ebdomada
et libenter accedat ad audiendũ ver=
bum dei erunt quidam ceci ſpiritua
liter qui non ceſſabunt loqui de ea il
la comedet crucifixum ꝛ ymagines
ecce quõ non ſufficit eis ꝙ vita eorũ
ſit coram deo abhominabilis ſꝫ eos
abhominantur qui bene viuunt.ſed
vere cum erunt in inferno dicent de
iuſtis quos aliqñ habuerũt in deri=
ſum velle nolle quod habet ſapien.
v. Hi ſunt quos aliqñ habuimus in
deriſum et in ſimilitudinem impro=
perij.Nos inſenſati vitam illorũ eſti
mabamus inſaniam et finem illorũ
ſine honore.Ecce quõ cõputati ſunt
inter filios dei et inter ſanctos ſors il
lorum eſt.ſꝫ de ſeipſis dicent.ve no=
bis qꝛ peccauimus. Quid nobis ꝓ=
fuit ſuperbia quid diuitiarum iactã
tia contulit nobis tranſierunt omia
velut vmbra:dicunt iſti ceci ſpiritua
les qñ ſunt in mũdo.nonne ſanctus
petrus eſt in paradiſo et tñ fuit rene
gator criſti dñi ſui. Nunquid dauid
fuit adulter et magdalena fuit luxu
rioſa et tñ ſunt beati quid nobis pre=

M.E.C.D. 2016

dicāt iſti predicatores nō ſic eſt ſicut
dicũt. O miſer et ſi verũ eſt qđ dicis
imiteris ſaltem eos in hoc pro quo
habuerunt gloriā: age cũ eis penitē=
tiam et pete illuminari qm̄ vt dixi=
mus ecce rex tuus venit ad te dirigē
dum et illuminandũ vt particeps ſi
as incarnatōnis eius merito qđ tibi
dignetur impartiri ieſus marie fili=
us. Amen.

¶ Feria ſexta poſt ſcđam dñicaꝫ.

Ecce rex tuus venit tibi ꝛc.
Poſtq̄ꝫ locutus eſt michi
igreſſus ē in me ſpũs ꝛ ſta
tuit me ſupra pedes meos ezech. xij
ca. In q̄bus ṽbis ꝓpheta rememo
rat bñficia q̄ttuoꝛ a deo ſibi collata
q̄ facit ſimilē cuilibet volenti ad euꝫ
reuerti. Primo tangit inſtructioneꝫ
quo ad intellectum ibi locutus ē mi
chi ſcꝫ quid agere et fugere debeam
vñ. ps. Intellectũ tibi dabo et inſtru
am te quid agere debeas ſcꝫ dilige=
re deuꝫ ꝛ alia opera miſericordie im
pendere debeas pauperibus. Scđo
tāgit inflammationē quo ad affectũ
ibi ingreſſus eſt in me ſpiritus qꝛ ſe
cundũ aug. Nichil amatum niſi pre
cognituꝫ. Tertio tāgit cōfirmatiōeꝫ
quo ad ſtatũ ibi ſtatuit me qꝛ vt dicit
aug. Dicimus peccatorē vnq̄ꝫ ſtetiſſe
Econtra de iuſtis actuũ. vij. Dicebat
ſtephanus vidi ieſuꝫ ſtantē a dextris
virtutis dei. Quarto durationē et ꝑ=
fectionem quo ad affectuꝫ ibi ſupra
pedes meos. vñ dicebat aug. Dñe a
te peto q̄nqꝫ rogo ne deneges michi
Me inſpira vt recta cogitem
Suade vt te diligam
Compelle vt id faciam
Confirma vt teneam
Cuſtodi ne perdam
Propheta ezechiel recogitans ꝛ re=
memorans diuina bñficia q̄ deus fa
cit peccatoribꝰ dicit (tay eſte abatu)
Eraꝫ ſicut hō mortuus ꝓſtratus in
terra et nichil videbā: poſtmodũ in=
greſſus eſt in me ſpũs ꝛ eleuauit ſta

A Pctōri ad deũ reuer= tēti deus q̄t tuoꝛ benefi cia preſtat

tuit me ſupra pedes meos. hic ꝓphe
ta quattuoꝛ bñficia numerat q̄ deus
facit pctōribus: debet eniꝫ pctōꝛ prio
querere inſtructionē et dñs dicit in=
tellectũ tibi dabo et inſtruā te in via
qua gradieris firmabo ſuper te ocu
los meos. Inſtruā te quid agere de
beas ſcꝫ diligere deum ꝓpter ſe ꝓri
mum ꝓpter deum quō debeas face
re opera mie et amplecti et ꝓſequi
debeas ſcꝫ virtutes inſtruā te ſimili
ter q̄d debeas fugere ſcꝫ vitia. Scđo
ingredit̄ xp̄s ꝑ inflammatiōeꝫ cōca
luit coꝛ meũ ītra me ꝛ in meditatiōe
mea exardeſcet ignis qñ ingreſſus ē
in me illico fui accēſus ꝛ inflāmatus
in amorē eius inuiſibilia dicit augu.
Diligimus incognita nequaq̄ꝫ ideo
eſt rectus ordo ibi quoniā īgreditur
et inflammat. Tertio ſtatuit me eri
piendo de inferni ꝓfundo et de vili=
tate peccati ſtatuēdo ſupra pedes. i.
affectōes. Hec petebat ſibi dari aug.
dicēs. dñe inſpira me immitte in me
cogitatōes rectas da ſentire quid de
beo agere et diligere dicet quedam
mulier. domine inſpira me ſi placet
vt cogitem in te quoniam ſum nimi
um implicata ī iſtis rebus terrenis
Secundo domine perſuade vt dili=
gam poſtq̄ꝫ cogitauero in te des mi=
chi gratiam (que ie te puiſſe aymeꝫ.
Tertio cōpelle vt id faciaꝫ ſi videas
me in iſtis inuolutam tua bonitate
et clemēti pietate cōpelle me vt te di
ligam. Quarto confirma vt teneaꝫ
et te diligam confirma me deus con
firma coꝛ meum vt te ſemper diligā
vt ſemper in te ponam ſpem meam
et cogitationē. vñ ſunt multi q̄ in pri
cipio miſſe cogitāt ad deũ ꝛ ponũt to
tam ſpem ſuam in eo ſed anteq̄ꝫ ſa=
cerdos legat euangelium habebunt
mille fantaſias. Quinto cuſtodi me
ne perdam quod in me immiſeris
bonas ſcilicet cogitationes et affe=
ctiones ne perdam temptationē dy
aboli mundi vł carnis hec pro intro
ductione ſermonis. ¶ Viſo in ſer=
monibus precedentibus quomodo

M.E.C.D. 2016

deus ſua benedictiſſima incarnatõe eduxit incarceratum genus ſcilicet humanum de carcere inferni ſcdm qd canit eccleſia educ vinctum de domo carceris ſedentem in tenebris et vmbra mortis. declarato quomõ effectus fuerat cecus ꝛ ſermone heſterno declaratis ſeptem imperfectionibus cecitatis ſpiritualis in reſpectu ad cecitatem corporalẽ reſtat nunc declarandum quomodo quis efficitur cecus. nota ꝙ quidam ceci efficiũtur ratione ſenectutis vel antiqtatis vnde geñ. xxvij. Senuit aũt yſaac et caligauerunt oculi eius et videre non poterat et vocauit eſau filium ſuum maiorem et dicit ei fili mi vides ꝙ ſenuerim ꝛ ignorem diẽ mortis mee ſume arma tua et egredere foras cumqꝫ aliquid venatu acceperis fac michi inde pulmentũ et affer vt comedam et benedicat tibi anima mea anteqꝫ moriar. Quod cũ audiſſet rebeca et cibos paraſſet induit iacob minorem filium veſtibus valde bonis pelliculaſqꝫ hedorũ circundedit manibus attulit autem iacob pulmentum patri ſuo et dicit ei pater accede ad me vt tangam te vox quidẽ vox iacob eſt ſꝫ manus man⁹ ſunt eſau. Alij vero excecãtur deceptione vel traditione quibus violenter excecantur oculi. ſicut patet in ſampſone iudicũ. xvi. capitulo qui cum indicaſſet dalide vxori ſue fortitudinẽ ſuam dormire eum fecit ſup genua ſua ꝛ in ſinu ſuo reclinare caput. at illa vocato tonſore raſit ſeptẽ crines eius et a ſe eum repulit. quẽ cum apprehendiſſent philiſtini ſtati erucrũt oculos eius ꝛ duxerunt gazam vinctum cathenis. Alij vero excecantur pigritia vel tepiditate aut negligentia: ſicut factũ eſt in thobia maiore. thobie ſecundo capitulo vbi dicitur ꝙ contigit vt quadã die fatigatus a ſepultura veniens domum iactaſſet ſe iuxta parietem et obdormiſſet et ex nido hyrundinum dormienti illi calida ſtercora inciderant ſuper oculos eius fieretqꝫ cecus. idẽ habetur ſimiliter. iiij. re. vltimo ca. de ſedechia rege hieruſalem. Quẽ cum apprehendiſſent ſerui nabugodonoſor et adduxiſſent coram eo occidit coram eo decem filios ſuos et oculos eius effodit vinxitqꝫ eum cathenis et duxit in babilonem. hi omnes excecati fuerunt corporaliter. ſꝫ peccatores excecãtur ſeptem modis Primo a deo iuſte ab eo lumen ſue gratie abſtrahẽdo. Secũdo a demone ad malum eum inducendo Tertio in terrenis ſe occupando. Quarto pigricia a bonis operibus ipediẽdo. Quinto munera accipiẽdo. Sexto ad temporalẽ ſecuritatem inducẽdo. Septimo in malis aſſuefaciẽdo His modis excecatur peccator iuſte. Primo a deo excecatur ſuã gratiã ſubſtrahẽdo. eſt res mirabilis ſic excecari a deo cum dicat auguſtin⁹. ꝙ deo auctore nemo fit deterior ſꝫ hec excecatio que fit a deo nichil eſt aliud ꝙ gratie ſue ſubſtractio vel reprobatio que fit tribus modis. primo non preueniẽdo aliquã ad hoc vt mereatur gratiam de congruo aut quãdo non dat alicui gratiam quã nulli tenetur dare. Secundo gratiã iam datam vel collatam ſubſtrahẽdo. Tertio ruere in grauiora peccata pmittẽdo. Querit beatus tho. vtrũ aſſuefactione in malo aliquis valeat dici obſtinatus aut induratus in via et videtur ꝙ ſic. Quia ſicut aliquis põt dici confirmatus gratia ipſo exiſtẽte in via vt apoſtoli fuerũt et btã virgo maria ita videtur ꝙ aliquis poſſit dici obſtinatus patet cõña. Quoniã priuatiue oppoſita hñt fieri idẽ obiectũ In oppoſitũ eſt aug. in libro de verbis dñi qui dicit ꝙ ꝙdiu quis eſt in via mortali et in peccato inuolutus non eſt propterea de eo deſperandũ nec talis eſt adiudicandus in malo obſtinatus. hereticus enim ẽ hodie qui cras catholicam amplectitur veritatem. Nolite ergo ante tẽpus iudicare donec veniat dominus qui et

L Quidã ceci efficiũt corporaliter ex ratione.

Queſtio

M.E.C.D. 2016

Illuminabit abſcondita cordium ⁊c. Indurabo cor pharaonis ⁊ induratū eſt cor pharaonis vt non dimittat populum meum niſi in manu forti. qd eſt ergo deuз obſtinare vel indurare aliquem in peccato: eſt qñ deus aliquem reprobat ꝙ reprobatio fit primo qñ deus non dat tibi gratiam ſuā q: deo auctore nemo fit deterior ⁊ ſi nō dederit tibi de eo nō debes conqueri ſi dicas pater deus non prius eſt vltor ꝙ homo ſit peccator: veruз eſt: tamen dico ꝙ ſi non det tibi gratiaз ſuam et dat alteri non debes de eo conqueri nec facit tibi iniuriam. Secūdo tu es cauſa demeritoria propter quam deus aufert gratiam ſuam a te qñ fuiſti ad confeſſionem habebas dei gratiam iteruз lapſus es in peccatū deus iuſte depoſuit tibi gratiam ſuam et non potes de facili inflammari in amorem diuinum. Nā q: habes cor obduratum in peccatis ideo ſigillum regis non poteſt in eo imprimi: nam ſicut cor tuuз per gratiam dei mollificatur. ipſa ſubſtātia per peccatum obduratur. Hec enim obduratio eſt ab homine inchoatuз et demeritorie inquantum per liberū arbitrium adheret peccato et p conſequens auertitur a deo ꝙtum in ſe eſt et ſic demeretur ꝙ de⁹ ſubtrahat gratiam ſuam ſicut ſi ipſe ſol materialis illuminaret hec inferiora p cognitiōem et arbitriȷ̄ libertatem iuſte retraheret lumen ſuum ab eo qui ſe vellet ꝙtum in ſe eſſз ab eius lumīe ſubtrahere. deus aūt beneficiū ſuuз dat hominibus ex cognitione et mera libertate ⁊ ideo iuſte eam retrahit a te qñ per peccatū auerteris ab eo.

M Reprobatō fit trib⁹ modis vel obduratio a deo.

M Obduratō demeritorie eſt ab homine.

¶ Sabbato poſt ſecundam dominicam.

Ecce rex tuus venit tibi ⁊c. Fili homīs vaticinare ad ſpiritū vaticinare fili hoīs et dices ad ſpiritū. A quattuor vētis veni ſpiritus et inſufla ſuper interfectos iſtos et reuiuiſcant. Ezech. xxxvij. Ubi doctores dicūt ꝙ dñs noſter ieſus criſtus in ſuo aduētu quattuor fecit in aīa et facit quotidie. Primo immittit doloreз de culpa a pria plaga ſcз ab aqlone. vñ geñ. vij. Ab aquilone pendet omne malum Scdo immittit gaudium de venia a parte auſtrali. dñs ab auſtro veniet ⁊ ſtans de monte pharā dicit ps. ⁊ ambro. Peccator de peccato doleat ⁊ de dolore gaudeat. Tertio immittit ſpē in bono confirmādo a parte orientali. ps. Cū ceciderit non collidet q: dominus ſupponit manū ſuaз. Quarto immittit timorē a parte occidētali ps. A iudicijs eī tuis timui: dicebat heri ezechiel corruiſſe in terrā ꝓpter quod venit in eū ſpiritus et leuauit eū et ſtetit ſupra pedes ſuos. Nūc dicit ꝓpheta ꝙ ducit eū dñs in campo magno pleno oſſibus mortuorū ⁊ dicit ei dñs. ezechiel credis ꝙ viuant oſſa iſta. at ille dicit: dñe tu noſti. fili hoīs vaticinare ad ſpiritū ⁊ dices ad ſpiritū veni ſpiritus ⁊ inſufla ſuper interfectos iſtos et reuiuiſcāt ⁊ ecce ſpiritus veniēs a quattuor ventis inſuflauit ſuper interfectos iſtos ⁊ acceſſerunt oſſa ad oſſa vnūquodqꝫ ad iuncturā ſuā et tūc aſcenderunt nerui et carnes et cutis et ſpūs in eis et reuixerunt ſtantes ſup pedes ſuos vbi dicūt doctores ꝙ ſicut corp⁹ priuatum aīa mortuum dicitur: ita aīa priuata dei gratia mortua dicit. hāc vero grāз habet immitere ſpiritus ſanctus et ſic aīas peccatorū viuificare. io. vi. Spiritus eſt qui viuificat et ezech. xxxvij. Dabo vobis ſpiritū et viuetis: ſз oportet ꝙ hic ſpūs veniat a quattuor ventis. Orientali occidentali ſeptentrionali et meridionali ⁊ inſuflet in cordibus eorū vt reuiuiſcant ⁊ ſtāt ſupra pedes ſuos. Primo opз ꝙ hic ſpūs inſuflet ab aquilone q: ab aquilone pandetur omne malum ⁊ in iſta ſufflatione ſpiritus immittit dolorē de culpa. Penitens accedēdo ad confeſſionē cōſiderādo

M Criſtus in aduētu ſuo ꝙttuor facit in anima

M.E.C.D. 2016

peccata ſua magna et grauia debet
timere cõſiderando penã quã ꝑ his
incurrit et tantum debet dolere q̃tũ
in peccato accepit delectationẽ quã
tum glorificauit et in delitijs fuit tã
tum date illi tormẽtũ apoc. xviij. Et
ſecundum quantitatem delicti erit ⁊
plagarum modus. Secundo venit
ſpiritus in aĩa a parte meridionali
immittẽdo gaudium de venia de do
lore gaudeat et de gaudio doleat vt
mulier vel aliquis penitens accedẽs
ad ſacramentum confeſſionis debet
dolere de peccato ſuo et dolendo de
bet habere gaudiũ cogitando ꝙ ſi
ꝓpter deũ confiteatur et habeat diſ
ſplicentiã de illo dñs indulgebit ⁊ re
mittet ſibi peccatũ ſuum: dñs ab au
ſtro veniet gratiam infundendo. di
cet quedam mulier. pater confeſſa
ſum ſepenumero aliqđ peccatũ ve
runtñ ſemꝑ venit in memoriã ob qđ
timeo ꝙ nõ fui cõfeſſa illud vt debui
vel ꝙ curatus meus nõ examinauit
conſcientiã meã vt debuit aut ꝙ de
us nõ pepercit nec remiſit michi il
lud. Amica mea ſi habuiſti dolorem
de illo ⁊ feciſti qđ in te erat ſicut cre
dis ꝙ eſt vnus deus trinus et ſic de
alijs articulis fidei ita debes crede
re ꝙ dñs remiſit tibi peccatum tuũ
non magis teneor credere ꝙ ſecun
da perſona in diuinis noſtrã aſſum
pſit naturã in vtero virginis q̃ debe
am credere ſi fecero qđ ĩ me erit do
lendo de pctõ cõfitendo circũſtãtias
et modos peccati dñs remittet pctm̃
quãtumcunq̃ grande ⁊ enorme fue
rit ſi tamẽ ſacerdos habeat poteſta
tem ligandi et ſoluendi. Nec valet
allegare de beato petro qui ſingulis
noctibus flebat ad vocem galli can
tantis: quoniam ille non dubitabat
quin deus remiſiſſet ei peccatũ ſuũ
ſed cognoſcendo gratiam quã fece
rat ei dñs qm̃ non damnauit eũ ſicut
et damnauit iudam: ideo flebat. Di
co eniꝫ q̃ñ ſacerdos te abſoluit a cul
pa et a delicto tuo ligat te vinculo per
petue deteſtationis pro loco videlicꝫ
et tẽpore: diceres frater. ego habeo
remorſum conſcientie de aliquo pec
cato vellem enim ꝙ nunq̃ redirent
ad memoriam meam. Tu non que
ris rem iuſtam nec petitio tua ẽ vti
lis ymo nocet q: quotiẽs recordaris
de peccato et diſplicet tibi deũ offen
diſſe totiens acquiris nouum meri
tũ. Tertio venit ſpiritus a parte ori
entali in bono ſtabiliẽdo ⁊ confirmã
do. cuſtodiet enim te dominus a reci
diuo ſi eum toto corde inuocaueris
gratia enim aduenlens in anima nõ
ſolum reddit eam gratam et reddit
innocentiam verũetiam confirmat
in bono ⁊ ad bonum habitat. vñ. ps.
Cum ceciderit per temptatõnem dy
abolicam vel malam cogitationem
non collidetur per conſenſum dum
tamen fecerit confeſſionẽ ⁊ timeat
ad vomitum redire q: dominus ſup
ponit manum ſuam. Quarto venit
a parte occidentali de iuſticia diuina
timorem incutiendo. A iudicijs em̃
tuis timui: dicit dauid domine iudi
cia tua abiſſus multa. quidem mori
untur morte ſubita: alij peſte infecti
na: alij fame et forte damnabuntur
cum dyabolis ne id michi contingat
oro vt digneris remittere offenſam.
Uel dic ꝙ per campum iſtum poteſt
intelligi eccleſia in cuius medio ſũt
omnes fideles et criſtiani qui dicun
tur oſſa arida et ſicca et multa. Oſſa Figura
autem dicuntur q: grauia onera pre
ceptorum dura conſilia euangelioꝝ
habent portare: ſed dicuntur arida
cum ſint ſine timore deuotionis ad
deum. cum ſint vani et mundani ſic
caq; vehementer q: ſine dei timore
et proximi. cum ſint arrogantes ⁊ ſu
perbi. ⁊ vltra ſunt valde multa quia
certe multi ſunt mali et peccatores.
Eccl'i. primo ſtultorum infinitus eſt
numerus: et. ps. Omnes declinaue
runt ſed quod deterius accidit inter
dum qđ homo non volens facere ꝑ
ſeipſum quanta mala deſiderat vt
vſuras/ rapinas/ luxurias/ conuo
cat amicos et parentes vt cum ipſis

M.E.C.D. 2016

et per ipſos ſuum impleat deſideriū
et ideo dicitur ꝙ acceſſerunt oſſa ad
oſſa id eſt parētes ad parentes ami=
ci ad amicos vnuſquiſqꝫ ad iacturā
ſuam. id ē ad conſanguineitatem et
amicitiam ſuam vt maiores iniqui=
tates et dampna valeant inferre et
ſubditur cauſa tanti mali quia vi=
delicet non habent carnem neruos
cutem nec ſpiritū. vere peccatores
mundani carnem non habēt. i. amo=
rem ſalutis anime ſue. Nec neruos
id eſt opera pietatis ad deſolatos.
Nec pellem. i. abſtinentiam et affli=
ctionem in corpore proprio nec ſpiri
tum ſanctum in cordibus ſuis ymo
potius ſpiritum dyabolicū qui eos
regit et gubernat in malis operib⁹
de quo primi re. xvi. dicitur. Spirit⁹
malus exagitabat ſaul. id eſt moue
bat et regebat ſic. et modo regit lu=
xurioſos ſuperbos inuidos. Quod
remedium ſalutis ſequitur. Si ſpi=
ritus veniens a quattuor ventis ori=
tali occidentali ſeptentrionali et me
ridionali inſufflaret in cordibus eo=
rum ſtati reuiuiſcerent hoc eſt ſi mi
ſeri peccatores cōſiderarent ſue na=
tiuitatis ortum qui eos humiliaret
et occaſum ſue mortis et extremi iu
dicij qui eos terreret et ſeptentrio=
nem glorie celeſtis quam perdide=
runt ꝛ meridianum penarū inferni
ad quas iā quaſi ſunt dampnati ſi
iſta conſiderarent ſpiritus ſanctus
inſufflaret in cordibus eorum grati
am deuotionis qui eos de morte ad
vitam reſuſcitaret et affectionū ſua
rum pedes in viā ſalutis dirigeret
dat autem ſpiritus ſanctus hec quā
do oriuntur a cauſis quattuor predi
ctis in prima expoſitione ſcilicet qū
oriuntur a peccati cognitione. A do
lore offenſe a confeſſione et a ſatiſ=
factione culpe de quibus in figura
dicitur exodi. xix. die ſcđa deſcendet
dominus in igne fumo a nube den=
ſa et tonitruo in monte ſynay vere
ſi peccator habuerit ignē illuminati
onis fidei ꝛ fumum doloris offenſe
et nubem denſam confeſſionis om=
nium peccatorum ſuorum ꝛ tonitru
um ſatiſfactionis debitorū et pena
rum tunc deſcendet ſpiritus ſanct⁹
dominus celi et terre in corde et con
ſcientia peccatoris eum ſanando ſed
et tertia die dicitur dominus deſcen
dere de nube ſic facienti hec predi=
cta dabit tria bōa. Culpe remiſſionē
gratie infuſionem: ꝛ eterne vite pre
deſtinationem. hec omnia dominus
noſter in ſuo aduētu fecit nobis idō
dicit ecce rex tu⁹ venit tibi māſuet⁹

¶ Declarato ſermonibus preceden
tibus quomodo chriſtus ſponſus
humane nature et rex manſuetus
venit vt mediator reconſiliationem
faciens venit vt redemptor liberan
do in carcere detentos ꝛ dicto heſter
no ſermone qualiter venit ad illumi
nandum cecos ſpirituales viſa etiā
differētia cecitatis ſpiritualis ad cor
poralem ꝛ de triplici modo cecitatis
reſtat pro ſermone pſenti declarare
modum illuminationis horum ce=
corum vnde pro declaratione maio=
ri eſt notandum ꝙ ante incarnatio=
nem humana natura tria patiebat
incommoda ꝛ mala. Primum ma=
lum paciebatur a planta pedis vſqꝫ
ad verticem ideo in ea nulla erat ſa
nitas. Secundo erat famelica et nō
poterat ſaturari ſicut cum extrahit
incarceratus a carcere q ibi fuit de=
tentus totus debilitatur et fameſcit
et quanto plus comedit tanto plus
ſemper vellet comedere et videtur
ꝙ nunqꝫ poterit ſaturari. Tertio ef=
ficitur aridus quoniam ferra quaſi
comederunt pedes eius et nerui ſe
retraxerunt iſtud conſiderans yſa=
dicebat. xlv. capitulo. Rorate celi de
ſuper et nubes pluant iuſtum. Quō
natura hūana fuerit ſicca ꝛ ſine ro=
re et pluuia gratie patet. iij. re. xvij.
Ubi dicitur viuit dominus deus iſ=
rael. in cuius cōſpectu ſto. ſi erit an
nis his ros et pluuia niſi iuxta oris
mei verba. idem habetur iacobi. v.
capitulo vbi dicitur. Helias homo

A natura hu=
mana tria i
cōmoda et
mala pacie
bat ante in
carnationē

M.E.C.D. 2016

erat ſimilis nobis paſſibilis et orati
one orauit vt non plueret ſuper ter=
ram et non pluit annos tres et men
ſes ſex hi tres anni ſunt tempus le=
gis nature. tempus legis moſaice ꝛ
tempus nature deſtitute. ſed quarto
anno ſcilicꝫ in tempore legis gratie
celum dedit pluuiam et terra dedit
fructum ſuuꝫ. Infirmitas igitur na
ture humane fuit magna quia in to
to corpore et non ſolum in vno mē=
bro ſed a planta pedis. id eſt ab vltio
nato añ chriſtum vſqꝫ ad adam nō
erat in natura humana ſanitas. Hec
infirmitas grauis et grandis oſten=
ditur quinqꝫ rationibus ſecundum
ꝙ aliqua infirmitas corporalis dici
tur magna. infirmitas enim dicitur
magna quando peruenit vſqꝫ ad cor

G
Infirmitas oſtēdit grā dis multis rationibus

quoniam cor inter ceteras partes di
citur tenerum ideo quando cor non
eſt ſanū de facili omnia appoſita vo
mit. iere. xiij. ca. Laua a malicia cor
tuum ꝛ ſi cor ſit infirmum vel infec
tum ſic totum corpus dicitur infir=
mum vnde math. v. de corde exeunt
cogitationes male furta adulteria
homicidia que inquinant hominēꝫ
Secundo infirmitas dicitur mala ꝛ
peior prima quando eſt in toto cor=
pore ſic erat infirmitas humane na
ture quia nulluꝫ fuit membrum ſa=
num ab adā vſqꝫ ad xp̄m. Dempta
virgine glorioſa que ſemper remā=
ſit immunis ab omni labe peccati.
vnde auguſtinus. Magnus de celo
venit medicus quia mundus totus
iacebat egrotus. Tertio infirmitas
dicitur mala quando non cogno=
ſcitur quādo quis debilitate cordis
ſubito euaneſcit et non poteſt co=
gnoſci infirmitas tūc iudicatur ma=
la. dico ſimiliter ꝙ nullus eſt inſana
bilior qui ſcienter peccat et īfirmita
tem ſuam ignorat nec vult inuenire
remediū cōtra infirmitatē nam pec
catum qđ fit per ignorantiam domi
nus faciliter remittere vult et pec=
catuꝫ quod fit per infirmitatem. ſed
peccatum quod fit per maliciā ſciē=
ter vix et de difficili curat. Quarto
infirmitas mala dicitur et grauis
quando quis recipit illud per quod
infirmitas ſua roboratur et fouetur
et in ea nutritur vt ſi quis pacietur
colericam paſſionem et querat ace=
tum tunc ſi bibat eiꝰ infirmitas ma
gis augebitur vt ſi quis habeat fe=
brem et petat comedere anguillā. o
amice vere nichil peius pro tua fe=
bre quoniam eam nutrit. Quinto in
firmitas mala iudicatur quādo me=
dicus contempnitur et precepta me
dici non obſeruantur et ſi hec trāſ=
greſſus fuerit infirmus dicitur. par
mon ame) non eſt mirandum ſi de
ceſſerit quoniam noluit obſeruare
precepta medici ſed ipſum contem=
pſit. His quinqꝫ modis genus hūa
num infirmū erat. Primo infirma
batur in corde. Cor hominis eſt pri=
mum viuens et vltimum moriens.
cor autem nature humane fuit adā
et omnes nos ab eo deſcēdimus iō
nos omnes infecit ſicut ſi fons in=

F
Ante xp̄i ī carnationē infirmitas hūani gn̄is magna.

ficiatur omnes riuuli procedentes
ab eo inficiuntur et genitus a patre
leproſo leproſus efficitur ideo ro. v.
in adam omnes moriuntur et nul=
lus venit ab adam quī ſathan teti=
gerit preter chriſtuꝫ et mariam ideo
adam et filij eius et totum genus
humanuꝫ erat infirmum hac lepra
peccati yſa. primo. Quē cupit lāgui
dum et omne cor merens. A planta
pedis vſqꝫ ad verticem non eſt in eo
ſanitas. ab hac autem lepra peccati
non potuimus liberari conuenien=
tius ꝙ̄ per deſcenſuꝫ incarnationis
chriſti et per effuſionem ſui ſangui
nis. vnde auguſtinus. de primo di=
cit de verbis domini non liberare=
tur homo niſi deus fieret homo. de
tali deſcenſu dicit pſalmiſta. lxxi.
Deſcendet ſicut pluuia in vellus.
id eſt imperceptibiliter et leuiter in
vterum virginis ſine leſione. Nā
ſicut vellus non rumpitur dicit glo.
ſed manet integrum ſic et in virgi=
ne benedicta manſit omnimoda

M.E.C.D. 2016

integritas quia manſit virgo ante ꝑ
tum in partu et poſt partum et ſub=
dit p̄s. ſicut ſtillicidia ſtillātia ſuper
terram ſcilicet ad nos lauādum ab
immūdicia noſtra. de ſcd̄o ſcilicet ꝙ
per mortem eius ſanati ſumus pa=
tet yſa. liij. capitulo vulneratus eſt
propter iniquitates noſtras attrit⁹
eſt propter ſcelera noſtra. et vere do=
lores noſtros ipſe portauit et lango
res noſtros ipſe tulit ſuper lignum
crucis in corpore ſuo cui⁹ liuore ſa=
nati ſumus et hanc infirmitatem
ſuſcepit pro nobis quia peccatum
non fecit ſecunda pe. nec inuentus
eſt dolus in ore eius ſed propter ſce
lus populi mei percuſſi euȝ yſa. liij
et hoc maxime per ſanguinem ſuū
Heb. xiij. ieſus vt ſanctificaret popu
lum ſuum per ſanguinem ſuum ex
tra portam paſſus eſt et zach. ix. Tu
quoqꝫ i ſanguine teſtamēti tui emi=
ſiſti vinctos de lacu in quo non erat
aqua ⁊ per neminem alium potera
mus liberari apoc. v. Nemo poterat
aperire librum et ſoluere ſeptem ſi
gnacula eius. ſpiritualiter librum re
demptionis et ſepties fundere ſan=
guinem nemo poterat ſoluere niſi
agnus qui occiſus ē leo de tribu iu=
da. vnde hieronim⁹. Per paſſionis
chriſti auxilium data eſt hominum
ſalus ⁊ remedium et per lignum ce
drinum. i. per lignum ſancte crucis
obtulit duos paſſeres. i. duplicē na=
turam ſcilicet diuinam et humanā
vna fuit occiſa ſcȝ humana diuina
vero euolauit. i. impaſſibilis reman
ſit et ſicut naamā leproſus ad prece=
ptum helyſei ſepties ſe lauit in ior=
dani flumine. iiij. Regū. v. et mun=
datus eſt ſic: per ſeptuplicē xp̄i ſan=
guinis effuſionē lauti ſum⁹ ⁊ mūda
ti oēs. Apoc. primo lauit nos a pec=
catis noſtris in ſanguine ſuo ⁊ aug.
Magnus de celo deſcēdit medicus
et fuſus eſt ſanguis medici et factū
eſt medicamētū frenetici. Ipſe eniȝ
permiſit tāgi venā cordis ſui et pati
fleubotomiā ⁊ ꝙ per oēs ꝑtes ſui cor
poris et ſanguis effunderet vt nos
pauperes miſeri ſanaremur. Quis
medicus vnqꝫ hec fecit vel vellet fa
cere ecce quanta charitas et dilectio
ineſtimabilis charitatis de qua pri=
ma io. iiij. In hoc apparuit charitaſ
dei in nobis qm̄ vnigenitū filiū ſuū
miſit deus in mundum vt viuamus
per eum. ſed queſo pro tot bn̄ficijs
ſibi collatis quid ſeruitij reddunt et
miſeri luxurioſi auari cupidi rapto=
res oppreſſores pauperū defēſores
ſuorum peccatorum. Si eniȝ iuxta
eſaiā. xliij. ca. Seruire fecim⁹ eum
peccatis noſtris viceuerſa debemus
ei ſeruire et ꝓpter eum dolores et
penitentiam tollerare. Qd̄ ſi cōſide
rauerimus que pro nobis fecit dura
hec non erunt nec grauia nobis. vn̄
ber. Bonus miles ſua nō ſentit duȝ
regis intuetur vulnera. Nam nichil
eſt qd̄ pateris ſi reſpicis quid pro te
biberit rex tuus in patibulo crucis
ſi vero hec non fecerim⁹ et ei nō ſer=
uierimus ſcribitur de nobis eſaie.
lx. gens et regnum qd̄ nō ſeruierit ti
bi peribit et gentes ſolitudine vaſta=
buntur. Secūdo īfirmitas gn̄is erat
mala qm̄ nō cognoſcebat remediū
ſue infirmitatis et multi nō cogno=
ſcebant infirmitatem ſuam. i. pctm̄
ſuum vn̄ ambro. grauiſſime peccas
ſi ignoras delictū natura eni hūana
ſoluȝ hec temporalia q̄rebat de vita
erat ſollicita ſȝ nulla erat ei cura de
aīa que tamen letali vulnere ſaucia
batur: ignorabat enim hoc malum ⁊
volebat ignorare cū tamē hec igno=
rantia non excuſet. dicet quidam pa
ter non occidi hoīem ſed habui vo=
luntatē occidēdi. Non habui mulie=
rem ſȝ habui malā volūtatē ⁊ ſi fuiſ
ſet in camera mea et voluiſſet michi
conſentire feciſſem voluntateȝ meā
dico ꝙ ſufficit illa voluntas (. por te
dampner. vide exempluȝ familiare
Hic ſunt tres homines qui hac no=
cte currendo per ciuitateȝ eundo ad
proſtibula et ad loca turpia fuerunt
vulnerati quidam eorum habuit de

M.E.C.D. 2016

cem ictus enſis et moritur.ſecund⁹
habuit quattuor ictus.tertius preci=
ſe vnum ⁊ moritur ſicut et ceteri nū
quid habuit ita magnuz ictum ſicut
et ipſi. Quis alium cum canipulo
eque bene occidit ſicut cū enſe. Nō
eſt ergo paruum peccatum vel pua
voluntas que ducit hominem ad dā
nationem:ſemel enī iurare aut blaſ=
femare nomē dei aut adulterari fu
rari ⁊ ſic de alijs ducet eq̄ te ad dam
pnationē ſicut iurare decies lʒ pro il
la vice et pro vno peccato non tantū
punieris ſicut pro decem apoc.xviij
Quantum glorificat ſe et in delicijs
fuit tantum date illi tormentum et
luctum et quoniam dictum eſt ꝙ na
tura humana ſuum peccatum igno
rabat et infirmitatem ne te excuſa=
ueris de ignorantia nota ꝙ peccatū
eſt triplex ſiue committitur tribus
modis vt dicit grego.et habetur de
pe.di.ij.ca.ſciendum nam aut igno=
rantia aut īfirmitate aut ſtudio per
petratur ⁊ grauius quidem infirmi
tate ꝙ̄ ignorantia ſed multo fortius
ſtudio ꝙ̄ infirmitate peccatur igno=
rantia peccauit paulus vt per ſe fa
tetur prima thi.primo. Blaſphe=
mus fui et perſecutor et contumeli
oſus ſed miſericordiam dei conſecu
tus ſum quia ignorans feci in incre
dulitate.ſed ignorantia cum non ex
cuſaſſet vt dicit aug.et habetur.xxx
vij.di.ca.non omnis inquit non oīs
ignorans īmunis eſt a pena.Ille enī
ignorans poteſt excuſari a pena qui
qd̄ diſceret non inuenit illis autem
hoc ignoſci nō poterit qui habētes
a quo diſcerent operā non dederūt
ideo ber.de xij.gradibus humilita=
tis.fruſtra ſibi blanditur de ignorā=
tia qui vt leui⁹ peccet liberius igno
rat.de talibus dicit grego.⁊ habetur
xxxviij.diſ.ca. Qui ,ea que dei ſunt
neſciunt a domino neſciuntur pau=
lo atteſtante qui ait.prime cor.xiiij.
ſi quis ignorat ignorabitur. Secun
di peccant per humanam infirmita
tem ſcientes bene ꝙ malum eſt ꝙ

P
Pctm̄ tri=
bus mōis
cōmittitur

peccant et tamen ex mētis leuitate
et carnis infirmitate cito temptati
ſuccumbunt de quibus prime cor.
xi.ca.Inter vos multi infirmi et im
becilles et dormiunt multi.i.pigri
et debiles ſunt ad reſiſtendum. Ta=
lis fuit petrus q̄ dixit luc.xxij.domi=
ne paratus ſum tecum in carcerem
et in mortem ire et anteq̄ꝫ gallus cā
tauit bis ter dominuz negauit. Ta=
les ſunt qui ſtulta emittunt vota
et promiſſiones multas faciunt in
ſuis confeſſionibus.promittunt enī
emendam et modico tempore abſti=
nent a vicijs et emittunt vota mul=
ta ſed immediate ſoluunt ea et reli=
quunt pollicitationem quam domi=
no promiſerant.Hi ad tempus cre=
dunt et in tempore temptationis re
cedunt.Tertij peccāt ex malicia qui
malum bene cognoſcunt ⁊ faciliter
reſiſtere poſſent ſed nolunt ꝓuerbi
orum.ij.Letantur cum malefecerit
et exultant in rebus peſſimis.Talis
fuit iudas qui ex malicia ieſum vē=
didit math.xxvi.Licet ergo peccatū
qd̄ fit per ignorantiam et infirmita
tem remittere dn̄s velit et peccatuʒ
qd̄ fit per maliciam difficilius cure
tur omne tamen peccatum quantū=
cunqʒ magnum per penitentiam
deleri poteſt de quo yſidorus. Nul=
la eſt culpa que non habet veniam
niſi deſperationis crimen. Quod
probat damaſce.ſic.Si aliquod ma
xime crucifixionis crimē quod fuit
maximū quia vita chriſti fuit quod
dam optimum ergo mors ipſius in
nocentis quid peſſimum ſed illud
remediabile fuit vt dicit gregorius
xxiiij.queſtione.prima Si petrus ꝙ
dominus reſtituit aurē malcho quā
petrus volens percuſſit in hoc ſigni
ficans etiam ipſos ſi conuertantur
poſſe ſaluari qui in paſſione chriſti
vulnerati ſunt eo ꝙ omne peccatuʒ
in miſterio fidei abluitur.ideo aug.
Quid conuerſo non ignoſcitur cuʒ
ſanguinis effuſio chriſti inuocatur
ideo dicit dominus per ezechielem

Q
Pctm̄ quā
tūcūqʒ ma=
gnuʒ delet
per pn̄iam.

M.E.C.D. 2016

xviij. Nolo mortem peccatoris ſed
vt magis conuertatur et viuat. pro-
pter hoc enī deſcendit de celo et no-
ſtram naturam aſſumpſit vt prius
fuit tactum et videns noſtram miſe-
riam dicit exo iij. vidi afflictionem
populi mei in egipto .i. in tenebris
peccatorum et ſciens dolorem eius
deſcendi vt liberem eum. Tertio in-
firmitas grauis iudicatur quando
quis capit illd̄ per qd̄ īfirmitas ſua
nutritur et fouetur vt quis infirmꝰ
febre acuta comedēs anguillam dif-
ficulter poteſt ſanari quia accipit id
per quod nutritur febris ī eo. Huiꝰ
modi erat natura humana ante xp̄i
incarnationem quia occidebat eos
qui aliquomō poterant eſſe mediuʒ
pacis et reconſiliationis eorum ad
deum occiderunt enim prophetas.
vt manaſſes occidit eſaiam ſectus ē
enim in duas partes ſerra ligni vt
maius ei inferret tormentum ⁊ mar-
tirium et ſanguinem innoxium fu-
dit manaſſes multum nimis donec
impleretur hieruſalem vſq; ad os.
iiij. re. xxi. Similiter et hieremias a
populo in egipto fuit obrutus lapi-
dibus. vt dicit hieronimus in prolo-
go libri hieremie. Similiter et zach.
fuit occiſus inter templum et altare
Qd̄ oſtendit dominus math. xxiij.
capitulo. Ecce mitto ad vos prophe-
tas ſapientes et ſcribas et ex illis oc-
cidetis et crucifigetis ⁊ ex eis flagel-
labitis in ſinagogis veſtris et perſe-
quimini de ciuitate in ciuitatem vt
veniat ſuper vos omnis ſanguis iu-
ſtus. hieruſalem hieruſalem que oc-
cidis prophetas qui ad te miſſi ſunt
et cetera. Quarto iudicatur infirmi-
tas magna quando contempnitur
medicus ſimiliter iudei ex quibus
chriſtus deſcendit ſecundum carnē
contempſerunt eum ⁊ noluerunt re-
cipere vt verum medicū eorum ſed
dicebant pylato non habemus re-
gem niſi ceſarē. Crucifige crucifige
eum. io. xix. ca. hec pro prima parte.
¶ Conſequēter in ſecunda parte ſer-
monis oportet oſtendere modum
quo poterimus illuminari et vt dixi-
mus in prioribus ſermonibus chri-
ſtus eſt medium quo illuminamur
et fecit de ſanguine ſuo vnum am-
plaſtruʒ qd̄ poſuit ſuper oculos no-
ſtros et lauit nos ac purgauit. ideo
dico q̄ cecus ſpiritualis ad modum
ceci corporalis ſeptem modis illu-
minari poteſt. Primo per pene af-
flictionem vnde gregorius. Oculos
quos culpa claudit pena aperit. figu-
ra habetur gen̄. iij. capitulo vbi dici-
tur q̄ cum primi parentes comediſ-
ſent de fructu ligni vetiti apti ſunt
oculi amborum. Cumq; cognouiſ-
ſent ſe eſſe nudos conſuerunt folia
ficus et fecerunt ſibi perizomata.
Accipe aliquam mulierem vxoratā
que nullos habet liberos nec vnꝗ̄
habuit triſticiam aut infirmitatem
letatur gaudet vadit aliquando ad
banqueta quere ab ea. Amica mea
cognoſcis deum ſeruis deo (par mō
ame frere non) Nec irem ad eccleſi-
am aut diebus dominicis ad miſſaʒ
niſi eſſet modus patrie immutat il-
li dominus febrem acutam tunc cla-
mabit ad dominum et oculi eius ex
hac pena quam patitur aperientur
vt deum recognoſcat qui prius ta-
men claudebantur vnde quoſdam
dominus punit morte ſubita qui
nō cogitant de eo: bonam ducunt
leticiam de ſero in cena et aliquan-
do reperiuntur in craſtinuʒ mortui
in lectis ſuis. quid vultis dicere ve-
re melius eſſet infirmari vno anno
et cognoſcere deum in ſua infirmi-
tate et cogitare de caſu ſuo q̄ ſic mi-
ſerabiliter ī tali cecitate permanere
et tandem cruciari cum dyabolis
figura habetur gen̄ .iij. poſtq̄ co-
mederunt adam et eua de fructu li-
gni vetiti aperti ſunt oculi eorum et
cum audirent voceʒ dei noſtri deam-
bulantis in paradiſo ad horam poſt
meridiem abſconderunt ſe. voca-
uit autem dominus adam dicens
adā vbi es domine audiui auditū

D
Cecus ſpi-
ritualiter il-
luminaẗ p.

M.E.C.D. 2016

tuum et timul et abſcondi me eo ꝙ nudus eſſem: adam quod erat indumentum tuum erat innocentia. vnde Deus ab initio fecit hominem et veſtiuit eum virtute adam quis indicauit tibi ꝙ nudus eſſes. domine tranſgreſſio tui preceptí et rebellio inter carnem et ſpiritum quam prius non habebam. Figura habetur ſimiliter ſecundi paralipo. xxxiij. in manaſſe rege. Hieruſalẽ qui captus a principibus regis aſſiriorum vinctũ cathenis vinctum atqꝫ compedibus duxerũt in babilonez. Qui poſtꝙ coanguſtatus ẽ orauit dominum deum ſuum ⁊ egit penitentiam valde coram deo patrum ſuorum. deprecatuſqꝫ eſt eum ⁊ obſecrauit intente dicens: peccaui ſuper numerum arene maris multiplicate ſunt iniquitates mee malum corã te feci ſtatuens abhominationes et multiplicans offenſiones. Peccaui domine peccaui et iniquitatem meã agnoſco et nunc flecto genua cordis mei precans ad te bonitatem domine exaudiuit aũt dominus orationez eius et reduxit eum. Hieruſalem in regnuz ſuum et cognouit manaſſes ꝙ dominus eſſet deus eius. Secundo per fragilitatis conſiderationez Jo. ix. Lutum fecit ex ſputo ⁊ liniuit oculos meos et modo video. qñ eñi deus mittit alicui conſiderationem ſui peccati tunc per recordationẽ offenſe et diſplicentiã illuminat illum conſiderando ꝙ eſt puluis et cinis ⁊ abiectus. Similes debent eſſe iſti pauoni qui faciendo rotam de plumis ſuis aſpiciendo plumarum ⁊ pennarum ſuarum pulchritudinem ſuperbit: ſed reſpiciendo pedes ſuos qui ſunt ſimiles pedis ſerpentis tremet et vocem horribiliorem ceteris auibus emittit et ſi poſſet tunc ſe abſcõderet. ſic modo faciunt iuuenes mulieres que videndo in ſpeculo pulcritudinem ſuarum facierum deſpiciunt matres ſuas que ſũt antiquiꝰ et aliquando dimittunt eas iuxta caminum verſus fumum et iam vellent eas mortuas: ſed vtinaz facerẽt ſicut pauo non ſolum reſpicerẽt pulchritudinem ſuam ſed aſpicerent ad pedes ſuos .i. ad finem ſuum attenderent ⁊ ceteras turpes turpitudine corporis non deſpicerent. vtinam facerent ſicut equus qui cauda ſua fugat muſcas. cauda tua ẽ ꝯſideratio mortis et penarum infernaliũ quas ſi attenderes non haberes materiaz elationis ſuperbie ac tumoris. vnde Job. xij. ca. Jnterroga iumenta ⁊ docebunt te et volatilia celi ⁊ indicabũt tibi. Si ergo habeamus conſiderationem peccatorũ noſtrorum et diſpliceat nobis deum offendiſſe faciliter hanc illuminatõez poterimus ſuſcipere. Et ſic grãz dei in hoc mũdo recipere ⁊ i futuro cũ eo gaudere ſine fine in regno ſuo quod nobis concedat ⁊c.

¶ Dominica tertia aduentus.

Ecce rex tuus venit tibi mãſuctus vbi ſupra. Tu qs es vox clamãtis in deſerto parate viam domini. Jo. primo quo ad primam partem. quo ad alias duas luc. iij. et yſaie. xl. ca. Commentator de impreſſionibus in lib. ariſto. dicit fulmen quod oritur ſole lucente raro nocet: ſꝫ in nocte eſt periculoſius et ſepius nocet. Ratio qꝛ lumẽ ſolis fulminis virtutem diſtrahit vmbra autem ipſum vnit. modo verum qꝺ virtus vnita eſt fortior ſeipſa diſperſa. Quod verbum ſpiritualiter põt intelligi duobus modis. Primo fulmen comminatõnis ſacre ſcripture in preſenti vita lucẽte ſole miſericordie nichil nocet qꝛ nunc lumen ſolis .i. miſericordia dei mitigat iraz eius et comminationem ſacre ſcripture diſtrahit. verbigratia eſt terribile verbum qꝺ dominus cõminatur amos ix. Jn gladio morientur omnes peccatores populi mei. Hoc fulmen habebit virtutem in nocte iudicij. ſed

M Fulmẽ periculoſius eſſe i nocte ꝙ in die et ponit̃ ꝓio.

M.E.C.D. 2016

nunc in die gratie diſtrahitur per dei miſericordiā de qua ezechiel.xviij. Nolo mortem peccatoris. dedit eniꝫ dominus homini in hoc tempore liberum arbitriū ꝙ ſi voluerit ſaluus erit eccli.xv. Appoſuit tibi dominus aquam et ignem.i.gloriā refrigerij ac penā gehenne ad qđ volueris porrige manum tuam.i.in poteſtate tua eſt eligere bonum vel malum: ſic autem modo erit poſt hanc vitam: naꝫ qui nūc eſt benignus tunc erit furioſus et terribilis ideo reſpiciam⁹ nūc ad eius benignitatē vt poſſimus miſericordiam conſequi. Moraliter ſic

Secundo

exponitur fulmen diuie iuſticie: fuit periculoſius in nocte.ve.te. ante incarnationem criſti ꝙ in die gratie in quo nunc ſumus. Patuit in caſu dyaboli qui propter vnam malam inordinatam voluntatem dixit: in celuꝫ cōſcēdā ſuper aſtra dei exaltabo ſoliū meum.aſcendam ſuper altitudineꝫ nubium ſimilis ero altiſſimo.eſaie. xiiij.ca. Qui continuo cecidit in profundum inferni. vnde in eodē ca.ſequitur: veruntamen ad infernuꝫ detraheris in profunduꝫ laci. Hic rigor et hoc fulmen diuine iuſticie patuit in eiectione primorum parentum a paradiſo terreſtri propter inobedientiam eorum eo ꝙ comederūt de fructu ligni vetiti.geñ.iij. Ob qđ emiſit eos dominus de loco voluptatis vt operarentur terram de qua ſumpti erant. Hic rigor patet ex textu. iere. xiiij.ca. Qui ieremias cum oraſſet ꝓ quodam populo ne periret. dicit ei dominus et recitatur de pe.d.i.in ca. predixerat. Noli orare ꝓ populo iſto in bonum quoniam cum ieiunauerint non exaudiam preces eorum et ſi obtulerint holocauſtomata ⁊ victimas non ſuſcipiam ea qm̄ gladio et fame et peſte ego conſummam eos et iere.xv. Si ſteterint moyſes et ſamuel corā me non eſt anima mea ad populum ſuuꝫ. ſi dixerie quo ibunt ergo. qui ad mortem ad morteꝫ qui ad gladium ad gladium et qui ad famem ad famē et ꝙ ad captiuitatē ad captiuitatē. Hic rigor diuīe iuſticie vt dicūt doctores timēd⁹ ē. Primo q̄r nō declinatur virium poteſtate. non debilitatur tēporis tarditate vł vetuſtate. Tertio in plures excitatur vnius occaſione. Quarto non mitigatur niſi in humilitate. primo nō declinatur virium poteſtate. ſi eſſet aliquis princeps francie qui dediſſet inimicis regni in regnum vel in aliquam ciuitatem et poſſet effugere manus regis non multum timeret regem ſꝫ non ſic poteſt declinari hic timor q̄m impoſſibile eſt effugere manum dñi ps. Si aſcendero in celū tu illic es: ſi deſcendero in infernuꝫ ades. ſi ſumpſero pennas meas diluculo et habitauero in extremis maris etenim illic man⁹ tua deducet me. Dixi ergo primo ꝙ fulmen vel ira diuine iuſticie que ira dei nihil aliud eſt ꝙ iuſta dei vindicta ſecundum aug.de ci.dei li.v.ca.xxv. Non declinatur virium poteſtate. ab ira eniꝫ hominis pōt aliquis ſe fortaſſis abſcondere vł ſubterfugere vel reſiſtere ſed ira dei nec loco metitur nec finitur tempore nec virtute deſcenditur naum. p̄io capi. Quis ſtabit ante faciem indignationis eius et quis reſiſtet ire furoris eius et.ps. Quis nouit poteſtatem ire tue ⁊ pre.ti.t.i.di.q. diceret nemo Non eīn poſſumus eum impotentē facere nec declinare a rigore iuſticie eius. ſicut poteſt q̄s iudex declinare a rigore iuſticie. Aut propter ſuperiorum iudicum reuocationes aut ꝓpter interpoſitas appellationes: aut propter futuras viſitationes: aut ꝓpter ſequentes perſecutiones. ſed nichil iſtorum poterit in deo cauſare timorem quin vtaƭ rigore ſue iuſticie q̄r ipſe eſt iudex ſupremus. ꝓpterea dicitur ſapien.xij.ca. Quis eniꝫ dicit tibi quid feciſti reuocando veꝫ ſententiam a te dataꝫ.q.d.nullus. aut quis ſtabit contra iudicium tuum interponendo appellationem. aut quis in cōſpectu tuo veniet vindex iniquorum

R Timēdus eſt fulmē ⁊ rigor diuīe iuſticie q̄r

L Solꝫ iudex decinare a rigore iuſticie

h

M.E.C.D. 2016

hominuȝ quaſi dicat. quis preſumet
irritare tuum iudicium ne ſortiatur
effectum per iudiciariaȝ viſitationē
vt vindicet penam illatam per te ini
quis hominibus quaſi dicat nullus
aut quis tibi imputabit ſi perierint
nationes quas tu feciſti perſecutōes
tibi poſtea vel moleſtias inferēdo. q.
di. nullus iob. v. Si ſubuerterit om-
nia et in vnum coartauerit quis con
tradicit ei. Nam ꝙ quelibet harum
cauſarum a deo excludatur patet ſic
Nam ipſe eſt deus iudex ſupremus
et diſpoſitor omnium rerum. vnde
ſubditur ſapiētie. capitulo preallega
to. Nec enim eſt alius deus ꝙ tu cui
cura eſt de omnibus vt oſtendas quo
niam non iniuſte iudicas iudicium.
Secūda cōditio ire dei eſt ꝙ nō debi-
litatur temporis tarditate. vnde vale
rius libro. vij. capitulo ſecundo. Len
to quidem gradu diuina procedit ira
tarditatemqꝫ ſupplicij grauitate cō-
penſat. eccli. xvi. In gente incredibi-
li exardeſcet ira quanto enim domi-
nus te expectauerit et dederit locum
et tempus penitentie ſi non conuer
taris tāto grauius te damnabit. Un-
de fertur de quedā ciuitate que bel-
lo laceſſita miſit ad quendam princi
pem pro ſuccurſu habendo et vt illi
de ciuitate eius animum facilius et
citius inclinarent. exponunt ſibi for
titudinem ciuitatis in muris ⁊ turri
bus et foſſatis quibus ille pro reſpō
ſo remiſit. eſt ne inquit veſtra ciuitas
ſuperius cooperta ita ꝙ ira dei ſup
ipſaȝ deſcendere nequeat. qḋ ſi eſt li-
benter veniam et defendam vos ſin
autem iram dei ꝓpter peccata veſtra
pugnare non audeo. In quadaȝ etiā
patria in anglia. dicitur contigiſſe ꝙ
blada in eſtate pl̄cherrima creuerāt
et ecce appropiquāte tempore meſſi
um venit quoddā genus muſcaruȝ
in tanta multitudine ꝙ totū bladum
intantū conſumpſerunt ꝙ vix in qui
qꝫ miliarium ſpacio vnus modius in
ueniretur. Homines de illa patria
quaſdam de illis muſcis ceperunt ⁊

℄ Bona nar-
ratio

Exempluȝ

diligenter inſpicientes quales eſſent
quia nunqꝫ prius cōſimiles viderant
inuenerunt eas habere litteras de-
pictas in alis ſuis. in vna ala ſcribe-
batur ira in altera dei vt manifeſtum
eſſet propter demerita populi vindi-
ctaȝ diuinaȝ fuiſſe iuxta illud iere. xij.
Seminauerunt triticum et meſſue-
runt ſpinas hereditatem acceperunt
et eis non proderit. confundemini a
fructibus veſtris propter iram furo
ris domini. Tertia cōditio ire dei vel
fulminis et rigoris iuſticie eſt ꝙ in plu
res excitatur ob vnius prauitatē naȝ
ꝓpter vnius perſone maliciam fla-
gellat deus aliqñ vnam magnā mul
titudinem. Exemplū gen̄. xx. cap. vbi
dicitur ꝙ tota domus abimelech ſte
rilis facta fuit propter demeritum
abimelech. concluſerat enim de⁹ om
nem vuluam domus abimelech pro
pter ſaram vxorem abrahe quam ac
ceperat et totus populus iſrael pro-
pter peccatum achor punitus fuit io
ſue. vij. capi. eo ꝙ tuliſſet aliquid de
anathemate et preuaricatus fuiſſet
mandatū domini qui preceperat om
nia ꝯburi nec aliquid r̄ſeruari qḋ ta
men fecit achan naȝ ibi dicitur. Nō
poteris ſtare cōtra inimicos tuos do
nec deleatur ex te qui contaminatus
eſt hoc ſcelere propter qḋ ioſue. xxij.
Legimus phinees dixiſſe cuidaȝ pa-
tri filiorū iſrael. vos hodie dominū
reliquiſtis et cras in vniuerſum iſra
el ira eius deſeuiet. Nonne achor fi-
lius zari preterijt mandatuȝ domini
et ſuper omnem populum iſrael ira
eius incubuit. dominus enim aliquā
do punit vnum hominem pro pecca
to alterius temporaliter ſed eternali
ter non. Modo ergo nulli mirū eſſe
debet ſi dominus puniat ⁊ ſi ira eius
ſeuiat quoniam non ſolum vnus nō
tantum maior pars totius populi de
um offendit ymo omnes fere in quo
cunqꝫ ſtatu deum offendunt. Omēs
enim declinauerunt et vnuſqꝫ am
bulat poſt concupiſcentias ſuas ⁊ ſe
cundum prauitatem cordis ſui nō ex

D
℄ Culpa vni
us pl̄es tē
poralr pu-
niuntur.

M.E.C.D. 2016

go mirum ſi ſeuiat ira eius ꝛ fulmē
diuine vindicte et ſi tot guerras pe-
ſtes et alia incōmoda innumera pa-
tiamur. Quarta conditio ire dei eſt
ꝙ non mitigatur niſi per humilitatē
vbi notandum ꝙ deus in natura ſic
preuidit communiter ꝙ clementia ꝛ
potentia fortitudo et māſuetudo na
turaliter coniunguntur et vbi ē plus
fortitudinis ibi plus māſuetudinis
et clementie reperitur. Exemplū de
leone qui fortiſſimus beſtiarum cle-
mentiſſimus eſt. vnde ſolinus de mi
rabilibus mundi leonum clementie
iudicia multa ſunt. Proſtratis par-
cunt in viros potius ꝙ in feminas ſe
uiunt: infantes nō niſi magna fame
perimunt nec a miſericordia ſeparā
tur. vnde metrice dicitur. Parcere ꝓ
ſtratis ſcit nobilis ira leonis. Quan
tūcunq; ergo deum offenderis ſi te
humiliaueris placabis eum. ij. para
li. xij. Quia humiliati ſunt auerſa ē
ira dei ab eis. vnde chriſtus more le-
onis non iraſcitur niſi leſus. propte-
rea dicitur eſaie. lxiiij. Ne iraſcaris
domine ſatis et ne vltra memineris
iniquitatum noſtraruꝫ. Chriſtus au-
tem more leonis quibuſcunq; ſe pro
ſternentibus per humilitatem et pe
nitentiam clementem ſe exhibet ꝛ in
viros potius ꝙ in feminas hoc eſt in
peccātes ex malicia potius ꝙ in pec
cantes ex paſſione et ignorantia ſevi
dicat. et infantes id eſt innocētes nō
niſi magna fame. id eſt magno amo
re ſalutis eorum in preſenti flagellat
apoc. iij. Ego quos amo arguo et ca
ſtigo. ad hoc enim oſtendendum ve-
nit in mundum et deſcendit in virgi
nis vterū factus obediens patri vſq;
ad mortem mortem autem crucis ad
phili. ij. Nam tempore ve. le. erat leo
fortiſſimus modo autem agnus mi
tiſſimus et māſuetiſſimus per incar
nationeꝫ factus eſt qui more leonis
petentibus veniam de offenſis ꝛ ꝓ-
ſtratis humilibus parcere conſueuit
et iram patris mitigauit ꝛ nos illi re
conſiliat: ſi ergo queratur illi: tu
quis es. reſpondet ego ſuꝫ qui deleo
iniquitates tuas qui te patri meo
per nature aſſumptionem reconſili-
aui. Hec pro introductione verbo-
rum.

F Fortitudo ꝛ clemētia potētia ꝛ māſuetudo quomodo dicūtur naturaliter ꝯiūgi.

C Leonis ꝓprietates q̄ applicātur chriſto.

¶ In iſto ſermone erunt due partes
In prima queſtio theologalis que-
daꝫ declarabit ꝛ queretur. tu quis es
aſſumens naturaꝫ humanam an to-
ta trinitas vel vna perſona. tantum
ꝙ ſi vna perſona quare magis per-
ſona filij ꝙ patris aut ſpiritusſancti.
In ſecūda queretur tu quis es in or-
dine ad quinq; vel ad ſex quibus de
us venit ad animam vel viſitat ani-
mam per gratiam. Quo ad primam
parteꝫ q̄rit̄ tu q̄s es qui aſſūpſiſti hu
manam carnem vtrum ſis perſona
filij vel tota trinitas. ꝙ autem incar-
natio ſit opus totius trinitatis patet
per auguſtinuꝫ in encheridion quia
opera trinitatis ad extra ſunt indiui
ſa ſed opus incarnatōis eſt opus ad
extra ergo ꝛc.

Queſtio

¶ In oppoſitum arguitur quia dici
tur Iohannis primo. Verbum caro
factum eſt. Reſpondet bonaduentu
ra diſtinctione prima tertij. ſenten-
tiarum articulo ſecundo queſtione
prima. Licet perſona patris et ſpiri-
tusſancti ydonee fuerint ad incarna-
tionem tamen perſona filij fuit ma-
gis ydonea ſiue loquamur de ipa in
carnatione in ſe ſiue prout ordinata
eſt ad humani generis redemptōeꝫ
ſi enim loquamur de ipſa incarnati-
one in ſe magis congruum fuit per
ſonam filij incarnari. et inquantum
eſt ymago et inquantum eſt verbuꝫ
et inquantum eſt filius. inquantum
eſt ymago quia homo aſſumptibilis
erat et ratōe dignitatis ymaginis q̄
filius eſt ymago patris. ideo magis
conueniens erat filij perſonam aſſu
mere creaturam. Rurſus quia fi-
lius dei verbum eſt patris ſic proce-
dit ab ipſo vt pater ſe manifeſtet
per ipſum et ideo ſicut ad intentio-

M Verbū aſſūpſit in ſaꝫ naturā et non pat aut ſpiritusſāctus triplici rōe

nis manifeſtationē verbum intel=
lectuale copulatur voci ſenſibili. ſic
ad diuinitatis reuelationem verbū
patris congruum fuit vniri carni.
Poſtremo quia filius eſt ſemel ge=
nitus ab eterno. et ſic cōgruebat de=
um carnem aſſumere vt eſſet de ge=
nere hominum et ita hominis filiū
et ideo decebat magis eum incarna
ri ꝗ patrem vel ſpiritum ſanctum.
Nam filius dei non q̄ſiuit niſi ma=
trem in terris quia iam habebat pa=
trem in celis. Magis igitur fuit de=
cens filiū incarnari ꝗ aliam perſo=
nam. ſi loq̄mur ſcd̄o de ipſa icarna
tione per comparationem ad ipſius
humani generis redemptionem.
Et hoc ſi conſideremus hominis la
pſum reparandi modū. reparatio=
nis fructum. ſi conſideremus homi
nis lapſū videbimus ꝙ lapſus fuit
appetendo falſam dei equalitatem ⁊
quia primo filio attribuit̄ equalitas
hinc eſt ꝙ ex ipſo ſumpſit homo la=
pſus occaſionem. et ideo inde ſume
re debuit reparationē. rurſus ſi cō=
ſideremus modū reparationis ma
gis competit filio. reparati enim ſu=
mus per mediatoris obedientiam ⁊
ſupplicationem et quia magis com
petit filium ſupplicare patri et obe=
dire hinc eſt ꝙ magis competit filio
carnem aſſumere. Poſtremo ſi con
ſideremus reparationis fructum vl̄
effectum magis competebat filio in
carnari quia incarnatio ad hoc ordi=
natur vt ſimus filij dei. ſi ergo poſte
rius per illud habet reduci quod eſt
prius in eodē genere congruum fu
it vt filij dei efficeremur per eū qui
eſt filius naturalis vel ſub alijs ver=
bis et breuibus dic ꝙ ratione appro
priatorum et propriorum perſona fi
lij inter ceteras fuit magis ydonea
Primo quia filiꝰ eſt ymago patris
ad heb. primo capitulo. Qui cū ſit
ſplendor glorie et figura ſubſtantie
eius. Secundo habet hoc proprium
quia eſt filius in diuinis et conſtitui
tur in eſſe perſonali per filiationem
io. iij. ⁊ luce. marci. vltimo. Baptiſan
tes eos in noīe patris et filij et ſpiri
tus ſancti. Tertio dicitur eſſe verbū
quod ipſi filio cōuenit ſoli. Quarto
quia eſt media pſona in diuinis mo
do liberati ſumus per mediatorē qd̄
fuit decentius. Scd̄o congruū fuit
filium incarnari magis ꝗ pater aut
ſpiritus ſanctus rōe appropriatorū
Primo dicitur eſſe ſapientia patris
Patris ſapiētia veritas diuina. Itē
verbum dicitur eſſe brachiū patris
fecit potentiam in brachio ſuo .i. in
filio. Tertio ei attribuit̄ equalitas.
Equalis patri ſecundū diuinitatem
minor patre ſecundū humanitatem
Quarto filio attribuitur ſpecioſitas
et pulchritudo ſpecioſus forma pre
filijs hominum. Et quia deus ſua
ſapientia creauerat res et eas di=
ſpoſuerat ſapientia ſua. congruum
fuit ꝙ ſapientia oſideretur in repa=
ratione generis humani. reliquamꝰ
hec pro theologis. veniamus ad ſe=
cundā partē. Tu quis es hec q̄ſtio
eſt de aduentu in mentē in qua venit
deus viſitare animā per gratiā. Tu
ergo quis es reſpondet.
Iudex incutiens timorem.
Medicus ſanans langorem.
Viator alleuians laborem.
Magiſter corrigens errorem.
Rex oſtendens honorem.
Sponſus inflammās ad amorem.
¶ Primo enī venit deus in aīam vt iu
dex icutiēs timorē ⁊ hoc fit in pctōꝝ
cōuerſiōe qn̄ audimꝰ vocē dei loquē
tis nobiſ illud eſaye. xlvi. Redite pre
uaricatores ad cor. Hoc figurat̄ ter=
cij regū. xix. ca. vbi dr̄ ꝙ cū eſſet he=
lyas in ſpelūca abſcōſus factꝰ eſt ſer
mo domini ad eū. Quid hic agis he
lya. egredere et ſta in mōte corā dn̄o
et ecce dn̄s trāſijt ⁊ ſpūs grādis ⁊ for
tis ſubuertēs mōtes et cōterens pe=
tras añ dn̄m. Non in ſpū dn̄s et poſt
ſpiritū ꝯmotio nō in cōmotōe dn̄s et
poſt ꝯmotionē ignis nō in igne dn̄s
et poſt ignē ſibilus aure tenuis. le=
gimꝰ in biblia nr̄a loco allegato quō

N
Chriſtus ꝑ
aduētū in
mētem ani
mā viſitat
ſex modis

helias fugiens perſecutionē impiiſ
ſime iezabeliſ que occidere faciebat
prophetas domini ambulauit vſqꝫ
ad montem dei oreb et manſit ibi in
ſpelunca quadam. factus eſt autem
ſermo dñi ad euꝫ. Quid hic agis he
lia egredere et venit magnus ventꝰ
qui tranſit qui ſubuertebat montes
et ibi non erat dominus Poſt hoc
venit q̄dā magna ꝯmotio turbaruꝫ
et ibi nō erat dominꝰ et tandeꝫ venit
magnꝰ ignis ⁊ ibi nō erat dñs finaliṫ
venit quidā paruus ventus dulcis ⁊
tenuis et ibi erat dominus. Moraliꝰ
ter et ſpiritualiter hec omia facit de
us in anima cum eam viſitat ꝑ gra-
tiam ſuam. Practica hec exemplo.
Erit vna burgēſis in lecto ſuo que
non dormit: audit pulſare miſſaꝫ. de
us tangit eam tunc in corde. Domi-
na quid hic agis, domine deus cogi
to peccata mea et ſtrenuam iuſtici-
am tuam que de omni errato exqui
ret rationeꝫ fugio faciem iezabelis
hoc eſt demoniſ. Tunc dicit ei ſta ad
oſtiuꝫ ſpelunce id eſt conſcientie tue
et oſtendam tibi magnum ventum
ſcilicet mortem naturalem que mon
tes magnos id eſt ſuperbos ⁊ humi
les ſubuertit ⁊ petras conterit id eſt
induratos peccatores. hec cogitans
domina burgenſis in ſecreto conſci
entie neſciens horaꝫ qua ab hoc ſpi
ritu grandi et vento magno ſubuer
tetur timet nec ad huc ibi eſt domi-
nus. Cōſequēter venit magna ꝯmo
tio turbarum quā oſtendit ei domi-
nus hoc ē reducit ad memoriaꝫ quo
modo illa reſurget in nouiſſimo die
et reiungetᷣ animaꝫ corpori ſubito. et
ibi adducentur omnia que fecerit et
reuelabūtur pudēda et enormia pec
cata ſua niſi penitētiaꝫ egerit et eter
naliter cruciabitur ꝓ parua delecta-
tione et momētanea niſi de peccatis
ſuis contrita fuerit. Naꝫ hoc modo
deus intrans in ciuitatem animē ꝑ
gratiam mouet per contritionem.
vnde mathei viceſimoprimo. Cum
intraſſet iheſus ieroſolimam com-
mota eſt vniuerſa ciuitas. Cōſequē-
ter oſtendit illi dominꝰ magnū ignē.
id eſt conſiderationeꝫ ignis inferna
lis qui paratus eſt malis et reprobiſ
et non ibi dominuſ. libera me dñe de
morte eṫna ⁊c. Poſtremo venit par
uus ventus in quo eſt quidā ſibilus
et ibi dominus quia habita omnia
predicta que poſſunt ad timorem in
ducere ex iſtis domina accēditur in
amorem dei et peccata deflet et deū
amat. et licet iſte aduentus nō ſit dul
cis ſed amarus. eſt tamē vtilis vt pa
tet quia licet in ſe deꝰ ſit dulciſſimꝰ
tamen propter indiſpoſitam materi
am ipſe dulcis amarꝰ ſentitur. ſicut
ignis licet in ſe eſt lucidus tamen ra
tione ligni viridis ⁊ humidi fumiga
tioneſ generat huiuſmōi deꝰ per gra
tiam fumigationes generat contriti
onis per quas anima recipit gratiā
et amorem domini. de tali aduentu
dicitur exo. xx. Veniam ad te ⁊ bene-
dicam tibi. et iterum vt enim proba-
ret vos venit deus vt terror illius eſ
ſet in vobis et non peccaretis. Secū
do venit vt medicus ſanans langō-
rem et hoc fit in peccatorum remiſſi
one. eccleſiaſtici viceſimooctauo. A
deo eſt omnis medela. et iterum da
locum medico ⁊ non diſcedat a te q̄
opera eius ſunt neceſſaria. Et alibi
ego ſum qui deleo iniquitates tuas
propter me. vnde iere. xxx. Obducā
enim cicatriceꝫ tibi et a vulneribus
tuis ſanabo te. Reuera poſtq̄ vt iu-
dex timorem et horrorem pene ⁊ cul
pe incuſſerit vt peccator agnoſceret
miſeriam et peccati penam ſicut ti-
ment omnes incarcerati quando iu
dex ingreditur carcerem aut ſedet vt
iudicet eos ſicut timebat iob cum di
cebat verebar omnia opera mea ſci
ens quia non parceres delinquenti
tunc veniet vt medicus infundens
vinum et oleum. id eſt doloris miti-
gationem contra horrorem culpe et
letitiam ſpiritualem cōtra timorem
pene in remiſſionē peccatorū. Oleū
enim lenit. vinum vero inebriat per

M.E.C.D. 2016

gaudium quia letificat cor hominis
pſalmiſta.ca.iij.atqȝ ita opem cōfert
ſalutarē vt quotiens penitens ex de
uota cōſuetudine redire voluerit ad
luctum penitētie reſpiciens magni=
tudinem et multitudinem peccato=
rum ſuorū volens ſe perinde vt pri
us ad penitentie luctum prouocare
tunc ſpiritus reddit teſtimoniū ſpi=
ritui noſtro ꝙ ſumus filij dei.ad ro.
octauo. hoc eſt ꝙ dimiſſa ſunt nobis
peccata vt ſic non ad triſticiam. ſed
ad leticiā moueamur. Hinc eſt ꝙ ex
perſona medici dicit dominus illud
eſaie.lxi.ad annunciandū manſue=
tis miſit me vt mederer cōtritos cor
de et vt conſolarer omnes lugētes
dicitur ibi miſit me ⁊ non aliud prin
cipaliter nam a deo eſt omnis mede
la et ſi ſacerdos aliquid dicatur ope
rari in remittēdo culpam hoc eſt mi
nus principaliter quia non eſt niſi
miniſter dei et a ſolo deo remittitur
culpa.vnde nota ꝙ pater et filius et
ſpiritus ſanctus. apportant tria em=
plaſtra vel alabaſtra vnguēti precio
ſi. Primū eſt timor de pena quem
apportat filius qui naſcitur per veri=
tatem filij. Secundū eſt pudor quē
apportat pater in anima per gratiā
qui pudor oritur et naſcit per patris
caritatem. Tertiū eſt ſpes conſequē
di veniam que oritur per bonitatem
ſpiritusſancti: que tria ſcilicet timor
pudor et ſpes ſunt ſūme actia in cor
de cuiuſlibet penitētis hec tria figu=
rantur per tria ſata farine ex quib9
commixtis fit panis ſub cineritius.i.
panis penitētie geñ.xviij. Accelera
tria ſata ſimile; cōmiſce et fac ſubci
nericios panes. Nam timor pecca=
tum expellit.timore enim dn̄i decli=
nat omnis a malo.et eccleſiaſtici pri
mo. Timor dn̄i expellit peccatū.pu
dor autem penā temperat.vnde eu
ſebius verecundia penam temperat
quam quis pro peccato pati debue=
rat. Et richardus de ſancto victore.
Quanto verecundia maior tanto in
oculis dei clarius inoteſcit.Spes ve

N
Pater filius
et ſpūs ſan=
ctus aiaȝ vi
ſitando tria
alabaſtra ꝯ
ferunt.

ro hominem erigit.vnde ro. v.ſpes
non confundit. Spe enim ſalui fa=
cti ſumus ro.viij.vnde dominus ve
niens in virtute medici per ſui aduē=
tus preſentiam quattuor medetur.
Primo ab infirmitate preſeruādo
hoc fit cū attenuat impugnationes
viciorum. Secūdo cauſam infirmi
tatis expellēdo.ſcilicȝ carnis et ocu=
lorum cōcupiſcētiam. Tertio ſanita=
tem reparando.i. vires et fortitudi=
nem. Quarto ſanitatē reparatam
conſeruando eccli. xxxviij. Honora
medicū propter neceſſitatem. ideo
deſidera medicum ⁊ clama cum hie
remia.decimoſeptimo capitulo. Sa
na me domine ⁊ ſanabor ſaluū me
fac et ſaluus ero. Tu ergo quis es.
medicus ſanans langorem. Tertio
animam per gratiam viſitat vt via=
tor alleuians laborem in vie oſtenſi=
one perducens hominē per huius
deſerti ſolitudinem ad terram pro=
miſſionis.hiere.xvij. Quaſi colon9
futurus es in terra ⁊ quaſi viator de
clinans ad manēdū et hoc propter
vie alleuiationem et tediū amotionē
vt anima deuota ex dulci confabula
tione loquens de gaudijs celeſtibus
alacriter percurrat cum diſcipulis
euntibus in emaus luce.vltimo. No
ne cor noſtrum ardens erat in nobis
⁊c. quod interpretatur deſiderium
conſilij. cum eo enī conſiliari debe
mus quomodo conſideratam metā
beatitudinis eterne attingere valea
mus. deus enim in conſcientia tua
ſicut homo qui alium conducit per
viam ne erret.oſtendit enim decem
mandata quorum obſeruatio eſt via
ad beatitudinem ſi vis ad vitam in=
gredi ſerua mandata.diceres forte
frater non habeo aliquid de alieno
obſeruo feſta ieiunia ab eccleſia in=
ſtituta et ſic de alijs.ſed verum eſt ꝙ
ſum eduliter dico tibi amice ꝙ ſi vnū
pretermiſeris tu dampnaberis ac ſi
centum feciſſes ſi decedas cum illo
O dicunt omnes volumus ſaluari.
ſed pauci ſunt qui viā ſaluationis

Nota
Xp̄s veniēs
in aīam q̄=
tuor mede=
ri dicitur.

M.E.C.D. 2016

velint arripere.omnes eniȝ appetūt
beatitudinē appetitu naturali ⁊ refu
giunt miſeriā. ſed nolūt imitari vie
alleuiatorem xp̄m dominuȝ noſtruȝ
vnde illis dicitur i officio hodierno
in lectionibus matutinaruȝ. Reuer
tere reuertere virgo iſrael ad ciuita=
tes tuas. Reuertere a peccato locuti
onis. Reuertere ſcd̄o a pcc̄o cōmiſ=
ſionis.reuertere tertio a peccato ob
miſſionis. reuertere quarto a pec=
cato praue cogitationis. Venit quar
to vt magiſter errorem corrigens in
terna illuminatione.prouerbiorū.iij.
fili mi ne obliuiſceris legis mee ⁊ p̄=
cepta mea cor tuum cuſtodiat. vnde
ber.preceptorum cuſtoditio eſt eorū
opatio. Et pſalmiſta.ca.ij.memores
ſunt mandatorum eius ad faciendū
ea prouer.xxij. Appone cor tuum ad
Nota. doctrinam meaȝ que pulchra erit ti=
bi cum ſeruaueris eam deus enim
facit nobis ſicut magiſter facit ſco=
lari ſuo quādo tenet aulam die ſab=
bati in qua corrigit defectus et erro
res tunc reddit ſcolaſticus omne il=
lud quod audiuit tota ebdomada ⁊ ſi
deficiat vapulabitur virgis vt cedat
alijs in exemplum.hanc correctio=
nem petit dauid et quilibet cū eo de=
bet querere a deo in vita iſta miſera
bili corripiet me iuſtus in miſericor=
dia.oleum autem peccatoris nō im=
pinguet caput meum. domine corri
pe me in iſto mundo.vt non punias
in alio. Hic vre hic ſeca vt ineternuȝ
parcas plures ſunt quos ſi nō corri
geret deus in preſenti febre aut alia
infirmitate multa flagitia perpetra
rent. ſed hic eos punit vt euadant
in alio ſeculo rigorem ſue iuſtitie vt
etiam eum cognoſcant in tribulatio
ne qui non cognoſcerent in ſanitate
facit eni nobis deus ſicut faciunt pa
tres qui ſuos filios ducūt ad patibu
lum cū quis ſuſpēditur et ſub pati=
bulo eos verberāt vt nō furētur ⁊ ſic
euadāt illud ſuppliciū. Quito venit
vt rex cōferens honorē.facit eni de⁹
noſter ſicut nou⁹ rex qui veniens ad
ciuitatem aliquam ciues nobilitat ⁊
milites facit ⁊ ex ſeruis facit liberoſ
deponens eis omnia onera nec ſol=
uent amplius impoſitiones nec (les
tailles) ymo omnia bona ſecum af
fert ſic facit deus viſitando animaȝ
per gratiaȝ nam poteſt tunc quis di=
cere quod ſcribitur ſapientie.vij.ve=
nerunt michi omnia bōa pariter cū
illa. Nam apoꝛtat ſecū ſaccū miſeri
cordiarum et omniuȝ meritorum ſa
pientie.vij. Infinitus eſt theſaurus
hominibus ſcilicet virtutes et meri
ta quib⁹ placabiles deo efficiunt⁊ vn
de ſubditur quo qui vſi ſunt partici
pes facti ſunt amicitie dei ꝓpter di=
ſcipline dona cōmēdati ⁊ dicit dona
iuxta illud auguſtini. Quid ſunt no
ſtra merita niſi dei dona.vnde ma=
ior honor quem poſſet facere rex ali
cui eſt illum facere cancellarium ſu
um.ſed deus non ſoluȝ fecit nos cā=
cellarios ſuos in aduentu ſuo verū
etiam fratres et filios.feciſti eni noſ
deus noſter regnum ⁊ ſacerdotium
⁊ fecit nos heredes regni ſui hec eſt
magna nobilitas vt humana noſtra
natura ſit ab eo aſumpta.vt de⁹ fie=
ret homo.et hō fieret deus.magis
nobilitare non poterat eam. Sexto
venit vt ſponſus inflāmans ad amo
rem in ſincera dilectione matthei.
xxv. Ecce ſponſus venit exite obuiā
ei dicit ecce quaſi diceret mirabile.
Quid enim magis mirabile q̄ꝙ de
us cuius.magnitudinis non eſt finis
pſalmiſta capitulo q̄drageſimoq̄rto
ad pauperculam animam deſpon=
ſari velit et amore coniungi vt dici
poſſit illud exo.decimoquarto. Sta
te ꝫ videte magnalia que deus fa=
cturus eſt hodie.reuera magnum ē
ꝙ creator ita ſuauiter velit coniun=
gi ſue creature de qua ſuaui vnione
dicit bernardus. ¶ Cum guſtatur q̄
ſuauis eſt dominus tunc anima nō
deſiderat q̄ꝙ alia bona. ſed lāguēte
deſiderio affectat ſolus. Neſcio eni
quid delicatius habeat in ſe deus q̄
ꝙ anime dicitur ſponſus nam ſub

M.E.C.D. 2016

ratione regis ad cultum eius requi
ritur reuerẽtia ⁊ aliquid timoris. ſpõ
ſus vero nichil ꝙ paratũ amorẽ exi
git. Diligamus euʒ qm̃ ipſe prioꝛ di-
lexit nos. iohã. iiij. ideo berñ. Quid
enim dignum tanto amore rependi
poterit etiam ſi puluis ſe ad te amã-
dum totum colligerʒ habent em̃ ho
mines terra et cinis. eccli. xvij. Qđ
vt facere poſſimus queramus eius
gratiam in preſenti et gloriam in fu
turo quã nobis concedat. Amen.

P
Diē in qua natus ē iob perire ⁊ verti ī tenebraſ quō intelligatur.

¶ Feria ſcđa poſt tertiã dñicam

Ecce rex tuus venit ⁊c. Pere
at dies in qua natus ſum ⁊
nox in qua dictum eſt con-
ceptus eſt homo: dies illa vertatur in
tenebras ⁊ ſequitur poſt pauca. Ma
ledicãt ei qui maledicunt diei qui pa
rati ſunt ſuſcitare leuiathã. Job. iij.
ca. Quod verbũ intelligitur p̃io de
adam vt ponatur preteritum ꝑ futu
ro. Pereat. i. perijt dies innocentie
et dies illa innocentie vertatur in te-
nebras ignorantie. Secundo intelli-
gi poteſt de peccatore exiſtẽte in moꝛ
tali peccato. pereat dies ī qua natus
ſum. i. pereat dies delectationis cul-
pabilis in quo conſenſi peccato ⁊ ver
tatur in tenebras qꝛ propter peccatũ
obligamur ad tenebras eternas. Ter
tio pereat dies dyabolice calliditatis
⁊ vertatur in tenebras ſi ſequatur cõ
ſenſus in temptatiõe. Quarto pere
at dies corruptionis antique legis
et ſequatur dies gloꝛificationis ⁊ gra
tie. Legimus ī biblia noſtra paſſu al
legato quomodo poſtꝙ dominꝰ im-
miſit iob ſancto multas perſecutões
apperuit os ſuum et maledixit diei
ſuo dicens pereat dies in qua natus
ſum. Et in omnibus his non pecca-
uit iob nec impatienter hec protulit
qm̃ ſicut dicit gre. li. iiij. Moꝛalium
lectoꝛ eius verba non intelligens re
darguere preſumat qꝛ nequaꝙ ma-
ledictum per impacientiam protulit
qui ad maledictionis vocem amicis
adhuc tacentibus erupit. Si eniʒ ira
motus malediceret audito dampno
ſubſtantie cognita moꝛte filioꝛuʒ eiꝰ
proculdubio ad maledictioneʒ doloꝛ
excitaret ſed tunc quid dicit audiui-
mus. Ait namqʒ dominus dedit dñs
abſtulit. rurſum ſi ira motus maledi
ceret ſaltim percuſſus in coꝛpoꝛe vel
male ſuaſus a coniuge maledictum
inferre potuiſſet ſed quid tunc reſpõ
dit agnouimꝰ. ſi bona accepimus de
manu domini mala quare non ſuſti
neamus. ſed intelligitur dictuʒ illud
primo de adam quaſi dicat pereat
id eſt perijt dies innocẽtie in qua na-
tus eſt homo vel pereat dies muta-
bilitatis et lumen eternitatis erũpat
alio modo pereat dies culpabilis de
lectationis et vertat̃ in tenebras. ma
ledicant ei qui maledicũt diei: ſicut
ſolet quis dicere maledicta dies in
qua perdidi virginitatem meam et
in qua lapſus ſum in culpam qm̃ ni
ſi reſurgam per penitentiaʒ damna
boꝛ. Tertio pereat dies diabolice cal
liditatis. Antiquus eniʒ hoſtis dies
eſt per naturã bene cõditus ſed nox
eſt per merituʒ ad tenebras dilapſus
dies eſt cum pollicendo bona huma
nis aſpectibꝰ ſicut ſe oſtendebat eſſe
diem cum dicebat Geñ. ij. primis pa-
rentibus. in quocunqʒ die comederi
tis aperientur oculi veſtri. i. lucis ſe
angelum ſimulat paulo teſtãte qui
ait ſecunda coꝛ. xi. Ipſe enim ſatha-
nas transfigurat ſe in angeluʒ lucis
ſed nox eſt cum mentes conſentienti
um erroꝛis tenebris obſcurat. Vir er
go ſanctus in doloꝛe ꝓprio videat vn
de cecidit ⁊ dicat. Pereat dies hoſtis
qui lucem promiſſionis oſtendit ſed
peccati tenebras contulit vel quarto
pereat dies coꝛruptionis antique le-
gis et appareat lux gloꝛificationis et
gratie per aduentũ filij dei aut pere
at tempus noſtre moꝛtalitatis quod
quandiu nos in hac noſtre mutabili
tatis retinet eternitas nobis incom-
mutabilitas non apparet. hec pro in
troductione verboꝝ. Viſis duabus

conditōibus die ſabbati quibus ape
Q riuntur oculi cecorum reſtant alie de
Illu minaṫ clarāde. et tertia in ordie eſt. Recipiṫ
qs a ſpiritu viſus per penitentie amaritudinem
ali cecitate vnde thobie.xi. dicitur ꝙ minor tho
ꝑ quattuor bias ex felle piſcis liniuit oculos pa
tris et viſuꝫ recepit..ſpiritualiter per
fel piſcis quod eſt amaruꝫ ſignifica=
tur amaritudo penitētie hᵒ fel ſi ha
bueris.i.hanc amaritudinem viſum
recipies.vñ.p̄s. Ecce in pace amari=
tudo mea amariſſima.hec eni ama=
ritudo conſiſtit in recogitatiōe pecca
torum ſuoruꝫ in amaritudine cordis
preterea quilibet cupiens ſpiritua=
liter illuminari debet dicere cum eze
chia. yſaie. xxxviij. Recogitabo tibi
omnes annos meos in amaritudīe
anime mee. Cupiens enim viſuꝫ re
cipere et illuminationeꝫ debet conſi
derare ꝙ ſemel morietur et ꝙ ver=
mes comedent carnem ſuam ⁊ tunc
erit amara penitētia. dehic penſare
ꝙ peccando meruit penam inferni ⁊
tunc erit amarior. Demum conſide=
ret ꝙ ſi damnetur priuabitur de vi=
ſione et punietur pena ſenſus et tūc
erit amariſſima. hec ſi quis recogi=
tauerit et liniuerit oculos ſuos mul
tum inſenſatus reputatur ſi peccet.
vnde bos qui ducitur ad victimā na
turaliter ire refugit ad locuꝫ in quo
debet occidi quātomagis nos inſen=
ſati ſumus ſi peccamus viſo ꝙ iam
ꝑicula cognoſcimᵒ. Scdo illuminaṫ
quis per ſui vel alterius orationem
Figura. iiij.re.vi. capitulo. Orauit helyſeus
dicens. domie aperi oculos pueri hu
ius vt videat et aperuit dominᵒ ocu=
los pueri et vidit quia ecce mons ple
nus equorum ⁊ curruum in circuitu
helyſei vnde ei dixerat helyſeus no=
R li timere pl̄es eñi nobiſcū ſunt q̄ cū
At orō ex= illis. Ad hoc autem vt oratio in ſe vl
audiaṫ q̄t= in alio exaudiatur. requiritur digni=
tuor dꝫ hr̄e tas in petente debet enim fieri a di=
gnis ⁊ hoc de cōgruo. vnde yſaie pri
mo. Cum multiplicaueritis oratōes
non exaudiam qr manus veſtre ple=
ne ſunt ſanguine id eſt peccato. Se=

cūdo requiritur vtilitas rei petite vt
pertinēs ad ſalutem petat. ſepe eñi
homo non meretur exaudiri qr petit
pro re inutili prime iohannis.v. Si
petierimus ſecundum voluntatem
eius exaudiet nos vnde criſo. ſuper
matheum. Pete que tibi expediunt
accipere et illum decet dare. Tertio
requiritur congruitas in petitōne vt
debite petatur. vnde math.vij. capi=
tulo dicitur. neſcitis quid petatis.
Quarto fiducia cum humilitate po
ſtulet in fide nichil heſitans iaco.vi.
capitulo. Dico ergo ꝙ aliquis illu=
minatur per orationem ſuaꝫ vel per
aliam. vnde venit quedam burgēſis
ad me dicens. pater orate deum pro
me vnde quando ſum(en mon me=
mento) ſcis quid dico. Creator celi et
terre per virtutem tuam inexplicabi
lem et potentiam infinitam et ſecun
dum tuam ſapientiam ineffabilem ⁊
per meritum tue incarnationis quo
dignatus es nos viſitare cuſtodire di
gneris talem burgenſem vel talem
qui ſe hodie fecit commendatam in
orationibus meis et ſi ſit in peccato
digneris eius oculos aperire et illu=
minare. Hoc fuit figuratum libro
quarto regum capitulo ſexto. Vbi
dicitur ꝙ cum miſiſſet rex ſyrie ſer=
uos ſuos ad capiendum helyſeuꝫ vi
dēs eos miniſter viri ſancti conſur
gens nūtiauit ei dicens. heu heu do=
mine quid faciemᵒ. dicit ei helyſeus
noli timere. plures eniꝫ ſunt nobiſcū
q̄ cum illis. tunc orauit pro eo ⁊ aper
ti ſunt oculi illius et vidit multitudi
nem magnam angelorum cuſtodien
tem helyſeū. ſimiliter dico ꝙ ad pre=
ces alicuius viri ſancti exaudiuntur
multi et illuminantur a cecitate ſpi=
rituali ſi eorum oratio habuerit con
ditiones predictas. Primo enim vt
dictum eſt requiritur dignitas in pe
tente vt videlicet petens et orans ſit
dignus vt facilius exaudiaṫ ꝙ ſcilꝫ
orans ſit in charitate. Nā oratio pec
catorum non meretur exaudiri. p̄s.
lxv. Iniquitatem ſi aſpexi in corde

M.E.C.D. 2016

meo non exaudiet dominus. Cum
multiplicaueritis orationes ꝛc. qꝛ ſi
om̄s ſancti et ſancte eſſent coraꝫ deo
ad precandum pro te et non vis ceſſa
re a peccato non exaudirentur. Se=
cundo requiritur ꝙ ſit in oratõne vti
litas rei petite cõtra plures fatue pe
tentes qui dicunt ſancta barbara ora
te deuꝫ ne ſim diffamata de tali vicio
et tali et ieiunabo ꝓpt̄ honorem vr̄m
tales melius eligunt ſeruari a diffa=
matione coram populo et priuari bo
no nomine coraꝫ deo vt populus ne=
ſciat eorum vicia volũt reputari bo=
ne. Melius enim eſſet illis inuocare
dyabolum quādo volunt peccare ꝙ̄
deum quoniaꝫ deus non ſe repperit
in operibus dyaboli. debes ergo que
rere vtilitatem rei et non attendere
proprium commodum temporale vl̄
lucrum. ſcit enim deus quod tibi eſt
neceſſarium. vnde fatue quedam di
cunt. pater oraui deum multotiens ꝛ
ſanctos nec aliqua eſt ſancta cui nõ
porrigam vnam candelam vt habeã
filios et tamen non poſſum exaudiri
certe non quia non petis aliquid lici
tum pro ſalute tua qꝛ de⁹ videt ꝛ ſcit
ꝙ ſi daret tibi pueros forte eſſet cau
ſa tue damnationis. facit enim deus
ſicut medicus qui cognoſcens infir
mitatem egroti ſui febricitantis pro
hibet ne bibat vinum et tamen pati=
ens inceſſanter non ceſſat querere vi
num et quod ſibi eſt contrariũ. Ter
tio oportet ꝙ ſit congruitas in petiti
one math. xx. Neſcitis quid petatis
dixit mater filioꝝ zebedei mater ſãcti
iohãnis euãgeliſte ꝛ iacobi minoris
domine dic vt hi duo filij mei ſint in
regno tuo vnus ſedeat ad dexteram
alius ad ſiniſtraꝫ. petebat rem iuſtã
et ſciebat eum eſſe verum redempto
rem et tamen audiuit reſponſuꝫ cri
ſti. Neſcitis quid petatis qꝛ nolebat
ꝙ paterẽtur. et criſtus volebat ꝙ per
paſſionem ꝛ martirium lucrarentur
regnum celorum: ſimiliter alique q̄
runt habere filios et vouent eos po=
nere in religione bene deus dabit il
lis ſed non adhuc ſꝫ expectabit tem=
pus oportunuꝫ. Quarto requiritur
fiducia, cum humilitate: pete a deo q̄
volueris cum humilitate ꝛ ſperes tu
am orationem exaudiri. Tertio ꝛ vl
tio in ordine illuminãtur cecus ſpiri
tualis per zeli exhibitioneꝫ apoc. iij.
Collirio inunge oculos tuos vt vi= Iiij. di. ca. l. ver. lippus
deas. dicis ꝙ diues ſum ꝛ locupleta
tus et nullius egeo qꝛ tu es miſer et
miſerabilis et pauper et cecus ꝛ nu=
dus. Miſer et miſerabilis qꝛ deũ nõ
diligis ꝛ plus amas dyabolo ſeruire
ꝙ̄ deo. pauper es qꝛ non habes meri
ta. nudus es quia ſine dei gratia ꝛ in
nocentia. cecus es qꝛ deũ non cogno
ſcis ſed collirio inunge oculos tuos ¶
Hoc collirium conficit ex timore pec Colliriuꝫ q̄
cati ex pudore et ex ſpe venie ꝛ miſe illuminatur
ricordia domini quod collirium hec ſpũalis ce
tria ſcꝫ habeat quis ꝛ iungat oculos citas ꝯfiat
ſuos faciliter illuminabitur oportet
enim timere et ex timore peccati opꝫ
habere pudorem. que eſt enim muli
er que turpitudinem ſuam vellet fa
cere coram hominibus vel que ē ita
eleuate ceruicis que vellet ſe nudaꝫ
oſtendere coram hominibus ꝛ oſten
dere nuditatem ſuam. opoꝛꝫ igitur
hec cõſiderare quod ſi nũc nõ ꝯſide=
rauerit et peccatorum ſuorum enor
mitatem non puduerit et abhorreat
in die oſtendentur aperte coram om
nibus. vnde naum tertio. ca. dicitur
Oſtendam gentibus ſtulticiam tu=
am et nuditatem et gentibus igno=
miniam tuã oportet ergo modo hec
tegere et lauare per penitentiam vt
deus ea tegat in iudicio. Quinto in
ordine illuminatur quis per ſuauita
tis deguſtationem propter quod col
lirium illuminans oculos ſpiritu=
ales eſt fauus mellis ideo dicitur in
figura huius primi reguꝫ decio q̄rto.
ꝙ ionathas extẽdit ſummitatem vir
gule quam habebat in manu ꝛ intin
xit in fauum mellis et manum ſuaꝫ
cõuertit ad os ſuũ et illuminati ſunt
oculi eius. vide textum ꝛ dic quomo
do ſaul et ionathas filius eius inte=

M.E.C.D. 2016

rant bellum contra philiſteos. Adiurauerat autem ſaul populum dicēs maledictus vir qui comederit panē vſq ad veſperā donec vlciſcar de inimicis meis. Omniſq populus venit in locū in quo erat mel ſuper faciem agri nulluſq applicuit manū ſuam ad os ſuum propter iuramentum ⁊ ſequitur extendit autem ionathas virge ſummitatem quam habebat in manu ſicut propter qd iudicauit ſe dignum morte. Hoc collirium debent recipere ceci ſpirituales recipiant ergo fauum mellis. i. guſtum diuine dulcedinis qua guſtata illuminabuntur oculi eorum intellectuales vt videant quid deſiderare debeant. Guſtate et videte quoniā ſuauis eſt dominus. ps. xxxiij. Guſtate ſcz dulcedinē. ps. Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe. Ultimo gratie infuſionem. illumina oculos meos ne vnq obdormiam in morte vnde non eſt ita magnum periculū dormire in nemore vel ſilua abundanti ſerpentibus ⁊ latronibus ſicut dormire in peccato ſuo et ſi nō eſſet diuina miſericordia que nos preſeruat immediate cōmiſſo peccato dyabolus frangerē nobis collum. habeas ergo diſplicentiā deum offendiſſe et memorare quomō propter vnam ſolam circunſtantiam malam inuentam in ſeptem viris qui acceperunt ſaram in vxorem extincti ſunt a dyabolo quātomagis debes timere ſi acciptas vxorem omnino propter delectationem et concupiſcentiam carnalem. Ecce ergo modos quibus aperiuntur oculi et illuminantur a cecitate ſpirituali dignetur autē criſtus dominus noſter his modis illuminare oculos noſtre conſcientie vt poſſimus pticipes eſſe incarnatōis eius. Amen.

¶ Feria tertia.

L. diſ. cap. qr tua ca. dño de pe. diſ. i. ca. miror capi. ſunt q arbitrant

Memēto vnde excideris qr charitatē primā reliquiſti penitentiā age et pria opa fac apoc. ij. ca. In quibus verbis ſpiritus ſanctus quattuor tāgit circa aiam. Primo vtilitatem cogitatus. Memēto puerſitatē actus qr charitatē primā reliquiſti neceſſitatem actus ſequētis penitentiā age continuitatē effectus pria opera fac primū includit duo. primū ē vnde excidiſti per quid excidiſti. ſcdm ſcz qr caritatē primā reliquiſti tangit duo ſcz caritatē primā reliquiſti quo ad eſſentiale et formale. per peccatum mortale Et ſecundo charitatē primā reliquiſti quo ad feruorem charitatis quo ad veniale peccatū perveniale. ideo ſequitur tertiū qd eſt penitētiā age qr luce. xiij. c. niſi penitentiā egeritis omnes ſimul peribitis et qr non ſufficit bene agere niſi ſit perſeuerātia actus ideo quarto ſubditur prima opera fac nā teſte grego. Minus eſt mala non agere niſi ⁊ quiſq ſtudeat et bōis operibus inſudare. iō dicebat dominꝰ. ſint lumbi veſtri precincti et lucerne ardētes in manibus veſtris dicit ergo apoſtolus iohānes in apoc. Memor eſto aia peccatrix vnde exideris ab ieruſalē in ierico a viſione pacis et gratie dei in ſtatū clpe memēto p qd cecidiſti qr p libertatē tuā et vñ lapſus es in pctm p libertatē tuā nec hic fuit a deo aut dyabolo qr vt dicit amb. Nō niſi volūtarium elegit deus militem et non niſi ſeruum voluntarium exantionatur dyabolus. vnde dicebat beatus iacobus cap. primo ſue canonice. Nemo cū temptatur dicat qr a deo temptatur. deus em intemptator maloꝝ eſt vnuſquiſq vero temptatur a concupiſcentia ſua abſtractus et illectus. Cadendo ergo a ſtatu gratie in ſtatū culpe charitatem primam reliquiſti et hoc totaliter poſt baptiſmum quādo peccaſti mortaliter. vel charitatē primam reliquiſti quo ad feruorem per peccatū veniale. ſz pater qd faciā amica mea penitentiā age et qd eſt facere penitentiā an ire ad peregrinationes: nō ſed penitētia eſt preterita plangere et plangēda iterū non cōmittere. iō pria opera fac qr ſi hec fe

M.E.C.D. 2016

ceteris dicitur tibi in themate ecce rex
tuus venit ꝛc. ¶ Declarato ſ͛monib⁹
precedētibus ad quos venit chriſtus
et dicto quomodo venit ad humanū
genus qđ erat infirmum. ideo venit
vt medicus venit ſimiliter vt media
tor. dicendum eſt conſequenter quo-
modo genus humanuꝫ erat fameli
cum adeo ꝙ ante aduentuꝫ non po
terat ſaciari. vñ amos. viij. Emittaꝫ
famem in terraꝫ non famem panis
neqꝫ ſitim aque. ſed audiendi verbū
dei. vnde pſalmiſta. Famem patien
tur vt canes et circuibunt ciuitateꝫ
et hoc erat quoniam ante aduentuꝫ
non promittebat eis niſi temporalia
que nūꝙ̄ ſatiare poſſunt. vnde abra
he viro perfecto coram domino qui
fuit pater fidei noſtre nō promiſit ni
ſi tēporalia. vt dicitur geñ. xij. Egre
dere de terra tua et de cognatione
tua et de domo patris tui et veni in
terraꝫ quam monſtrauero tibi. Se-
mini enī tuo dabo terrā hanc. Idē ꝓ
miſit iacob. geñ. xxviij. eunte de me-
ſopotamia i berſabee. ꝛ de berſabee
pergente aran qui dormiente ibi vi-
dit in ſomnis ſcalam ſtantem ſuper
terram et cacumē illius tangens ce-
lum angelos quoqꝫ dei aſcenden-
tes et deſcēdentes per eam et domi-
nuꝫ innixum ſcale dicentē ſibi. Ter
ram in qua dormis tibi dabo ꝛ ſemi
ni tuo eritqꝫ ſemen tuum quaſi pul-
uis terre. vnde et eſaye pmo. dice-
bat dominus ſi volueritis et audie-
ritis me bona terre comedetis. quia
ergo nō promittebat eis niſi tempo-
ralia et nō poterant peruenire in pa
radiſum. ideo erant famelici et fue-
runt vſqꝫ ad aduentū domini qui eſt
panis viuus qui de celo deſcēdit io.
ſexto. et quicunqꝫ manducauerit ex
hoc pane viuet in eternum et quouſ
qꝫ manducauerimus ſemper erim⁹
inſatiabiles. ideo dicebat aug. libro
confeſſionuꝫ feciſti nos domine a te
et inquietum eſt cor noſtrum donec
requieſcat in te. Et bernardus. libro
apologeticum. Tante dignitatis eſt
humana conditio vt nullum ei bonū
preter ſummum ſufficere poſſit. pˢ.
ſaciabor cum apparuerit gloria tua
ideo poſito ꝙ haberes omnia bona
mundi et nichil incōmodi haberes
in mundo et videres angelos et vir
ginem glorioſam adhuc non poſſes
contentari nec quieſceres in illis do
nec videres deum. inquietum eſt cor
noſtrum domine ꝛc. Videnduꝫ eſt ꝓ
ſermone iſto quomodo quis non po
teſt ſatiari in bonis temporalibus vi
dendi ſunt ſimiliter defect⁹ qui ſunt
in illis hic defectus attenditur ex ſe-
ptem. bona enim temporalia promit
tunt ſaturitatem et inducunt eſu-
riem pſalmiſta. dormierunt ſomnuꝫ
ſuum et nichil inuenerunt omnes
viri diuitiarum in manibus ſuis.
Secūdo promittunt libertatem et in
ducūt ſeruitutē. vnde poeta. nō bene
pro toto libertas vēditur auro. Ter-
tio promittunt ſuauitatem et pariūt
anguſtiaꝫ ideo a ſaluatore dicuntur
ſpine quia ſicut ſpine pulchre florēt
ſic et diuicie et bona temporalia. fa-
ciūt florere multos. ſed in fine ama-
ros fructus cum aculeis producunt
Quarto ꝓmittūt ſecuritatē et pariū
unt timoreꝫ iob. ducūt in bonis dies
ſuos et in pūcto ad iferna deſcēdūt.
Quinto ꝓmittūt honorē et faciunt
ruere in ꝓfundū. pˢ. Proteciſti eos
dū alleuarētur. Sexto ꝓmittūt lon-
geuitatē et pariūt mortē yſaie. dū ad
huc ordirer ſuccidit me. Septio pro
mittunt felicitatē et ꝑducūt ad eter-
nam dāpnationē pria thi. ſexto. Qui
volūt diuites fieri incidūt in tēptati-
onē et in laqueū dyaboli ꝛ deſideria
multa inutilia ꝛ nociua q̄ mergūt ho
mines in iteritū et ꝑditionē. dico pri
mo ꝙ diuitie et bōa tp̄alia ꝓmittūt
ſacietatē tñ cauſant eſuriē maximā
ſunt qdā diuites adeo fatui et inuo-
luti ꝛ iplicati i ſuis diuiciis q̄ dicūt ꝙ
vellēt priuari diuina viſione et de⁹ eos
ſemꝑ reliqueret i hoc mūdo cū ſuis
bonis. Tales enī ſūt ſimiles mulieri
pregnāti q̄ ſi iret ortū vbi ſint poma

M.E.C.D. 2016

ſilueſtria nõ ceſſabit quouſq̧ come=
derit et non comedet dulce pomum
ſi ibi reperiat non ꝙ illud pomũ ſil=
ueſtre faciet ſuũ appetitum. ſed qꝛ
habet guſtum malũ et inordinatũ
dico ſimiliter ꝙ diuites nolũt guſta=
re dei bonitatem et dulcedinem. ſed
querunt ſatiari in his caducis bo=
nis in quibus tamen non poterunt
ſaciari vñ ſi quis habeat centũ ſcuta
non ceſſabit quouſq̧ inueniat mo=
dum habendi alia. ſimile eſt enĩ de
illis et aqua ſalſata quam ſi quis bi
bat quanto plus bibit tanto magis
vult bibere vnde poeta. creſcit amor
nũmi quando pecunia creſcit. Tan=
tum dico de honoribus huius mun
di et voluptatibus nam ſunt nõnul
li qui non poſſunt ſaciari in ſuis lu=
xurijs et licet ſenſualitas contentet
in illis tamen ſemper habent malã
voluntatem et iniquam ꝙ non poſ
ſunt plura facere ꝙ faciãt et ſepenu
mero hoc reperitur inter virum et
mulierem qui ſunt matrimonio li=
gati. ad hoc enim non fuit inſtitutũ
matrimoniũ. ideo ſic facientes pec
cant grauiſſime iſtud eſt enĩ iter in
ferni et vita dyabolica. Pro quo no
ta ꝙ voluptates et diuitie non ſunt
appetende triplici ratione. Primo
quia cito tranſeunt nec ſubſiſtunt.
vnde. pſalmiſta. vidi impiũ ſuperex
altatum et eleuatum ſicut cedrus li
bani tranſiuit et ecce non erat ſapiẽ=
tie. v. capitulo. Quid profuit nobis
ſuperbia. i. dignitas ſeculi vnde ſup
bitur aut diuiciarum iactantia quid
contulit nobis tranſierunt omnia il
la tanq̃ vmbra et tanq̃ nũtius precur
rens. et tanq̃ nauis que pertranſit
aut tanq̃ auis que tranſuolat in aere
aut tanq̃ ſagitta emiſſa in locũ de
ſtinatum. ¶ Quinq̧ ponit que cito
tranſeunt et ſecundum citius ꝙ pri
mum et tertiũ ꝙ ſcdm̃ et quartũ ꝙ
tertiũ et q̃ntũ ꝙ q̃rtũ. ſic aũt ordinat
vt velocem tranſitum iſtorũ oſtẽdat
Scda ratio eſt qꝛ nõ ſaciant hñtes ſ
exinaniunt. vnde oſee. iiij. Comedẽt
et nõ ſatiabunt ibi gloſa. voluptas i
ſatiabilis eſt et habita famẽ non ſati
etatem parit. Contra. Beati qui eſu
riunt ⁊ ſitiunt iuſticiam qm̃ ipi ſatu
rabuntur mat. v. ca. qꝛ iuſticia ſubſtã
tia eſt q̃ ſaciat. iniquitas non habet
ſubſtantiam. et ideo ventres deuorã
tium vacuos reliquit: ſimiliter eſt d
diuitijs ⁊ honoribus qꝛ nõ ſaciant ec
cleſia. v. Auarus nõ implebitur pe=
cunia prouer. xiij. Juſtus comedet ⁊
replet aĩam ſuam. venter aũt impio
rum inſatiabilis prouer. xxx. Tria
ſunt inſaciabilia et quartũ nunq̃ di
cit ſufficit. Infernꝰ os vulue terra ⁊
ignis. i. Inuidia. Luxuria. Auaricia
Ambitio Tertia ratio ẽ qꝛ fidẽ deũ ⁊
et verũ eẽ auferunt et ſine fructu ad
infernum poſſeſſores ſuos nudos d
ducunt. vñ pſ. Ne timueris cum di
ues factus fuerit hõ et cũ multipli=
cata fuerit gloria domus eius: quo=
niam cũ interierit nõ ſumet omnia
neq̧ deſcendet. cum eo gloria eius.
Hoc patꝫ in diuite epulone luce. xv.
Et in alio diuite qui horrea deſtru=
xit vt maiora faceret luce. xvi. lõ dicit
eccleſiaſtes. iiij. Eſt alia infirmitas
peſſima quã vidi ſub ſole diuitie cõ=
ſeruate in malũ domini ſui pereunt
enĩ in afflictione peſſima generauit
enim filium qui in ſumma egeſtate
erit ſicut egreſſus eſt nudus de vte=
ro matris ſue ſic reuertetur ⁊ nichil
auferet ſecum de labore ſuo ideo bñ
dicebaꝫ in prima conditione dormie
runt ſomnum ſuum omnes viri diui
tiarum et nichil inuenerunt in ma=
nibus ſuis quia nichil i manus pau
perum poſuerunt. facit enim talibꝰ
mundus vt tabernarius qui dat ho
ſpitibus carnes ſalſas vt poſtea po=
tent melius et chare ſoluant. Eccle=
ſiaſtici. ij. Exigua dabit et multa in
properabit. Scdo promittũt liberta
tem ſed cauſant ⁊ inducũt ſeruitutẽ
et ab hoĩe afferũt hylaritatẽ et ſecu=
ritatẽ qꝛ oĩs diues eſt ſuſpicioſus ſi
videt pauperẽ eſtimat eſſe furẽ ſi di=
uitẽ putat eũ eſſe predonẽ. vñ ſi rex

M.E.C.D. 2016

preciperet tibi ꝙ non exires villam
iſtam tu perderes libertatē tuā; res
enim magna eſt libertas. et dicet qſ
piam frater non darez libertatē me=
am pro toto auro mūdi. non bene ꝓ
toto libertas vēditur auro. Inde eſt
ꝙ pueri intrantes in religionem di=
mittunt libertatem ſuam ⁊ volunta=
tem in manus ſuorum prelatorū vo
lo dicere ꝙ ſimiliter diuites faciunt
hominem ſeruū; et ab eo auferunt
libertatem ſuam. ſimile enim eſt de
illis ⁊ incarceratis. vnde incarcerati
detinentur in compedibus ibi in car
cere ne exeant detinētur a ferris que
habent in pedibus ſuis ne libere ex
eant carcerē ita dico ꝙ aurum et ar=
gentū detinet diuites ne bona faciāt
et libere deo ſuiāt. Nā iſti auari nō
poſſent dicere vnā orōem in eccl'ia vl'
audire miſſam quin ſemper timeāt
predari. inde ē ꝙ quecūq; faciāt nū=
q̄ ſunt ſecuri. Si tranſeant per ſil=
uam non audent dicere verbum ne
veniant brigandi vbi pauper religio
ſus cū; breuiario ſuo in ſinu cantat
per nemora ſicut legim⁹ de patre no
ſtro franciſco. vnde poeta. Trāſibit
vacuus coram latrone viator. proptc
rea fatui ſunt qui gloriantur de ſuis
diuicijs cum ille non dant ſecuritatē
aut libertatem. ſed omnem ſeruitu= Nota
tem inducant. Quid ergo diuiciarū
iactantia confert iniuſtis fatuus eſ=
ſet ſarcinari⁹ qui ſe iactaret de one=
re quod portat cū; inde nichil lucre
tur niſi dorſum excoriatū et corpus
fatigatum ⁊ cum ipſe toto die porta
uerit onus ſuū; in fine diei ducitur
ad ſtabulum et onus ſuum portatur
ad thalamū et ab eo elongatur. Sic
malus diues eſt quaſi equus portāſ
theſaurum domini ſui qui eſt mun=
dus et nichil inde ſibi lucratur niſi
remorſum conſcientie ⁊ fatigationē
corporis et anime et in fine diei. id ē
vite ſue ducitur ad ſtabulum infer=
ni et diuicie ſue reponunt in theſau
rum mundi. eccleſiaſtes. v. Eſt alia

infirmitas peſſima quā vidi ſub ſole
diuitie congregate in malū domini
ſui et paruū ante vbi ſunt opes mul
te multi ⁊ qui comedunt eas. Quid
prodeſt poſſeſſori niſi ꝙ cernat diui=
cias oculis ſuis. ¶ Tertio promit=
tunt ſuauitatem et inducunt angu= D.
ſtiam ſicut faciūt ſpine. Et bene ſpi= Diuicie di=
ne diuicie dicūtur propter tria. Pri cunt ſpine.
mo ſicut ſpine pulchre florent. ſed a
maros fructus cum aculeis ⁊ ſtimu
lis producunt ſic auari ad tēpus flo=
rent et in eternū; ardent ſicut patet
in diuite epulone luce. decimoſexto.
Quando eram puer ⁊ ibam cum ſo
cio meo ſupra campos. et videbam
arborem ſpinarum redolentem acci
piebam vnum ramum et ponebam
iuxta naſū; ſocij mei vt ſentiret odo
rem et ſuauitatem. ſed ſentiendo ex
ſtimulo ſpine tangente naſum ſuū;
cruentabatur: ſimiles ſunt diuicie.
vnde ſicut apparet in ſpina flos pul
cher et redolens et nō videtur ſtimu
lus ita diuicie pulchre et ſuaues ap=
parent. ſed pungūt ⁊ in fine ad infer
num perducunt. vnde tales in labo
re hominum non ſunt et florent in
hoc mundo. ſed in labore demonū;
erunt tranſibunt a frigore niuium
ad colorem maximum. ¶ Secundo
corda lacerāt per ſollicitudines. gre
gorius. diuicie ſpine ſunt q: ſollici=
tudinibus mentem lacerant. ſcilicet
cum ſpe acquirendi cura retinendi
et timore perdendi. Auguſtinus. di
uicias inueniſti requiem perdidiſti
ſcilicet mentis in deo. dicit eni; gre=
gorius in moralib⁹. Cū mēs per va
ria diſtrahitur a deo retrahitur. Ter
tio q: ſicut in ſpinis vermes habitāt
ſic in diuicijs vicia in'ta. Eccl'iaſtici
xi. Si fueris diues nō eris imunis a
delicto. Criſo. diuiciaꝝ ſeq̄la ē volu
ptas arrogātia ⁊ luxuria q̄ oīa ipedi
unt viā; ſalutis idcirco. eccleſiaſtici.
decimo. Nil eſt iniquius q̄ amare
pecuniam. nam amor diuiciarum et
ſollicitudo cogitationū; impedit in

M.E.C.D. 2016

ſpiritualí vita. vñ legit exemplū in vi
tas patrum ꝙ abbas yſaac fratrib⁹
permutantibus qualiter homo ad
ſpūalem vitam poſſit peruenire. re=
ſpondit nō niſi expulſa varietate co
gitationū et amore diuiciarū. Quis
igitur fatuus gloriaretur vel ſe iac=
taret ꝙ ſpinam portarꝫ in pede. Spi
ne diuicie ſunt luce octauo vt ſupra
diximus. Pes affectio cordis. Fatu
um eſt ergo de diuitijs gloriari. vnd
ſene. epiſtola. liij. Nemo ē deo dign⁹
niſi qui opes contempſit quarū ta=
men poſſeſſio tibi nō interdicitur: ſꝫ
affectio qr volo ꝙ iſtas itrepide poſ
ſideas. Quarto promittunt ſecurita
tem et inducunt timorem iob. xxi. du
cunt in bonis dies ſuos et in puncto
ad inferna deſcendūt. modo dicit. du
cunt in bono dies ſuos ſcilicet ī deo
ſed in bonis dyaboli et mundi. deus
non habet niſi vnam diem in ebdo=
mada ſcꝫ diem dominicam: ſed mo=
do peccatores faciūt illam diem dya
boli et plura mala et flagicia illa die
perpetrantur ꝙ̄ alijs diebus. vnd be
ne conqueritur dominus per eſaiā
prophetam primo capitulo ⁊ ꝑ amoſ
quinto capitulo et ponit prima que=
ſtiōe prima. c. odit. Et xxiij. q. prima
c. Odi et proieci feſtiuitates veſtras
et non capiam odorem cetuum vr̄o=
rum. incenſum abhominatio eſt mi
chi. promittūt ergo diuicie ſecurita
tem ſed nō habetur in eis niſi timor
nam non promittunt ꝙ non debea=
mus mori et non facere penitentiā
quia ſi non fecerimus bona ille non
preſeruabunt nos in fine mortis qn
dampnemur cum dyabolis. Simile
eſt ac ſi eſſent decem in naui aliqua
qui causa ſpacij et ſolatij tranſfreta
rent ſecanam vel aliam aquā ī eſta=
te tandem nauta perdit les auirons
et omnes exiſtentes in naui ſubmer
guntur quoniā non habent aſſeres
aut aliquid aliud in quo poſſint ſal
uari. Similiter veniemus ad nauē
mortis ꝙ ſi non habuerimus bona
opa ſubmergemur in ꝓfundū īfer
ni. faciam⁹ modo que volum⁹ ⁊ duca
mus in bonis dies nr̄os acq̄ramus
diuicias et bona tpalia ſi aliud non
habuerimus ducent nos ad infernū
vnde apparet maxima fatuitas acq̄=
rentium. tales diuicias cū nullā ſe=
curitatem dant cū oporteat eas reli=
quere et in breui. vñ ſi adam vixiſſet
vſqꝫ ad preſentē diem et diceretur ei
adam tu morieris infra decem ho=
ras ille hoc audito timuiſſet ꝙ̄tū er
go debent diuites et alij chriſticole
qui quotidie labūtur ī pctā. Quid
prodeſt habere diuicias ⁊ ſtare ī mū
do centum aut ducētū annis bonos
etiam ducere dies et in fine labi in
profundum inferni et non ſolum q̄
talia agunt ad roma. prio. digni ſunt
morte: ſed etiam qui conſentiūt. fra
ter non ſum ſuperba. non adultera
ſed teneo ꝓſtibulum in domo mea.
vere ſufficit pro te dānando vado ad
banqueta. melius eligerem mori ꝙ̄
facere malum benevolo ſꝫ teneo ſo
cietatem alicui probe mulieri ſi non
mentior ſatis eſt tu feciſti peccatum
quia tu es conſenciens. Tandē diui
cie et tpalia bona pollicentur hono=
rem et in horrorem ducunt. Quāto
gradus altior tanto caſus grauior. ſi
caderem a cathedra iſta lederer gra
uiter. ſi a trabe iſta que eſt in altiori
loco grauius. Queris honores et di
uicias vt ſublimeris et alte aſcēdas
ſi cades grauī⁹ peccabis eieciſti eos
dum eleuarentur dicit propheta da=
uid ventus magnus nunꝙ̄ deſtruit
arundinē aut (le ion marim) et par=
uum bladum in ſpica ſed bene vnā
domum vel vnā eccleſiam facit rue
re in terrā. ſimiliter dico ꝙ ventus
honoris aut ambitionis nunꝙ̄ facit
ruere humiles. ſed monitionib⁹ pre
dicatorum plicantur et obediūt mā=
datis dei et eccleſie. ſꝫ magni epiſco
pi ⁊ alij prelati pro quacūꝗ bona mo
nitione nō corrigunt. ſꝫ poti⁹ indurā
tur et efficiunt obſtinati. ſꝫ a magno

M.E.C.D. 2016

vento ire dei ſemel proijcientur in in
fernum. deus ſuperbis reſiſtit iaco.
iiij. Humilibus aũt dat gratiam. vn
de talibus obſtinatis prelatis ambi=
cioſis qui non ceſſant ambire ad ma
gna modo procurando ſibi vnũ epi=
ſcopatum tres quattuor aut quinqꝫ
abbatias: commẽdatorias qui anhe=
lant ad cardinalatum ⁊ ſic de alijs lo
quitur grego. Aſcende aſcende cum
patre tuo lucifero faciliter aſcẽdiſti
et velociter. facilius tamen et veloci
us deſcendes tanq̃ fulgur de celo et
veluti alter ſathanas. Promittũt vi
te longeuitatem et immittunt mortẽ
dum adhuc ordirer ſuccidit me vnde.
vita homis (ceſt vne pieſſe de toille)
que eſt coraꝫ textore que eſt (en rolee
en vng rondeau de boys.) nam vnuꝫ
de tela habet coram ſe et alium in li=
gno illo abſconſam vbi ſunt anni pre
teriti domini vere frater (ilꝫ ſont ro=
leꝫ) Anni ſunt bona opera quot feci
ſti a iuuẽtute tua vere frater neſcio ⁊
ſi adhuc fecero aliqua que michi vi
debantur bona ignoro quantum de=
us acceptauerit eſt pietas: naꝫ ſicut
media pars tele eſt tecta et circunda
ta in ligno illo et non põt videri quot
ſunt vlne ſic ignoro ſi bõa feci opera
Tandem et finaliter diuitie et tem=
poralia bona promittunt felicitatem
et aliquando inducunt damnationẽ
vnde ambroſius ſuper lucam omel.
lxxviij. Cum diuitibus quoqꝫ in gra=
tiaꝫ reuertamur: nolumus eñ offen
dere diuites qui volumus ſi fieri po
teſt ſanare omnes ne in cameli com=
paratione preſtricti in zacheo citius
q̃ oportuit derelicti iuſte habeant cõ
motionis offenſaꝫ diſcant non in fa=
cultatibus crimen habere ſed in his
qui vti neſcient facultatibus. Nam
diuitie vt impedimenta improbis ita
bonis ſunt adiumenta ſalutis ⁊ vir=
tutis.

¶ Sermo die mercurij tertie eb
domade in quattuor tẽporibus.

Ecce rex tuus venit tibi mã
ſuetus zach. nono et math
xxi. Qui edũt me adhuc
eſurient et qui bibunt me
adhuc ſitient. eccl. xxiiij. qđ verbuꝫ
habꝫ quattuor expoſitões. Primo ſic
Qui edunt me in hac vita ſcꝫ per fi=
dem et ſpem adhuc eſurient videre
facie ad faciem. ps. Satiabor cuꝫ ap
paruerit gloria tua. Secundo q̃ edũt
me. i. qui vident humanitatem meã
ſicut apoſtoli: adhuc eſurient videre
diuinitateꝫ ſicut philippus. dñe oſtẽ=
de nobis patreꝫ. Tertio qui edũt me
qui delectantur in me adhuc eſuriẽt
. i. magis deſiderabũt videre me. gre.
qñ ad fontem venimus erit nobis de
lectabiliter impreſſa ſitis et ſacietas
ſed lõge ab vtroqꝫ neceſſitas. Quar
to qui edunt me ſacramentaliter ad=
huc eſurient videre me facialiter. P
pheta dicit q̃ illi qui capient delecta
tionem in me in comedendo me ad=
huc eſurient et famen patientur. et
qui bibent me adhuc ſitient ⁊ hoc in
telligitur quattuor mõis. vno modo
qui edunt me in hac vita per fidem
et ſpem demanendo cum deo qꝛ cre=
do firmiter q̃ ego ero cum deo ego
capio delectationeꝫ in illo ſed nõ ſuꝫ
ſaturatus qꝛ ſemper querunt videre
et eſſe actualiter ꝯcum eo tu gaudes
quãdo habes bona noua de viro tuo
qui eſt in curia: ſꝫ ſi videres viruꝫ tu
um preſentialiter adhuc magis gau
deres. Nemo deum vidit vnq̃ in vi
ta mortali ſed videbimus eum poſt
mortem facie ad faciem. Secundo
qui edunt me. id eſt qui vidẽt huma
nitatem meam adhuc eſurient vide
re diuinitatem. qñ enim apoſtoli vi=
debant humanitateꝫ dei adhuc que=
rebant videre diuinitatẽ vt dicit phi=
lippus. domine oſtende nobis patrẽ
id eſt diuinitatẽ et ſufficit nobis. Ter
tio qui edunt me delectãdo in me fa
cie ad facieꝫ videndo diuinitatem ad
huc eſurient magis et magis videre
qꝛ grego. qñ ad fontem venerimus
vt ſupra. illi eñ qui vident deũ in pa

M.E.C.D. 2016

radiſo delectantur in vidēdo eum ta
men adhuc volunt magis et magis
videre ſunt tn̄ ſaturati et ſitiūt.i.deſi
derāt magis ⁊ magis videre. Quar
to qui edūt me ſacramētaliter adhuc
ſitiunt videre me nō in enigmate ſ;
facialiter ſeu in corpore ⁊ aīa in pa
radiſo.tu vides deū ibi ſacramētali=
ter ſed adhuc tu deſideras eū videre
in corpore et aīa in paradiſo. Iſtud
dictuʒ eſt q: deus venit famelicos ſa
turare et dicit ꝙ deus venit ad fame
licos vt ſaturarentur et hoc notatur
in ſeptē que deus fecit. Primo eniʒ
requiritur aliquis diſponēs et donū
Secundo ꝙ fiat prouiſio bonorum
epulorum. Tertio ꝙ ſi ſint mali gar
ciferi ꝙ proijciantur extra domuʒ ſi
cut abſalon inuocauit aliquē ad prā
dium fratrem ſuum amon fecit euʒ
interficere. Quarto ꝙ aperiatur ei por
ta immediate duʒ ibit. Quinto ꝙ ab
breuietur iter. Sexto ꝙ ſi ſiʒ debilis
in itinere ꝙ detis michi vnum equū
Septimo ꝙ qn̄ ero hic ꝙ non detis
michi epulum de quo haberem be=
ne in domo mea. xp̄s luce.xiiij. Ho=
mo quidā fecit cenā magnā ⁊c. deus
enī inuitauit oēs ad nuptias bonos
et malos et magis fecit ꝙ illi qui no
lebant venire compellit eos venire
ad prandiū nec ſufficit ei ſʒ traſcitur
contra illos qui nolūt venire. miſſis
exercitibus perdidit homicidas illos
luce.xiiij. Rex īuitauit multos domi
nos de villa aliq̄ noluerūt venire pro
pter aliqua impedimēta: tūc rex miſit
armigeros ad eos ꝙ ſi nō venirēt ꝙ
interficerēt eos. Deus ſic fecit iſtud
prandiū in ſuo aduētu et fecit ſepteʒ
Primo parauit locū io. xiiij. vado pa=
rare vobis locū et iterū veniā ad vos
in die aſcēſionis dicit apl's vado pa
rare vobis locū in paradiſo vt in mē
ſa patris mei et in mea edatis et co=
medatis et. iterū veniā ad vos ſcʒ in
die pēthecoſtes per gratiā ſic faciet
nobis. Secūdo fecit ꝓuiſionē bono
rum epulorū ſapien.ix. medicine ſūt
confecte per ſapientiā ſuā ſaturauit
eos. epulum dei ſunt ſepteʒ ſacramē
ta eccleſie q̄diu ſtamus hic īferius
ſed epulū qd̄ eſt in menſa ſua ſunt il
la de quibus dictū eſt in pricipio hu=
ius ſermōis dic michi in quo habes
appetituʒ tu infirme: dicet in vno ca
pone vel in vno pulo eſt vn⁹ paruus
puer qui ſtetit nouē menſibus in vē
tre matris et nunq̄ comedit ē in ma
nus dyaboli ita cito ſicut vinum tan
git vas infectum ſic anima pueri im
mediate ꝙ informat corpus eius eſt
infecta: epulum ſeu remediuʒ eſt ba=
ptiſmus eſt bonum epulum q: de ſe
ptem annis non indiget aliquo cibo
alio ſpirituali et ſi moreretur in illo
interuallo ſaluaretur: ſed ſi poſt ſeptē
annos committeret peccatū mortale
eſſet magis infirmus q̄ prius ſʒ re=
mediū eſt ſacramentū penitentie. tu
venies ad ſacerdotē et cōfiteberis il=
lud tūc tu es ſanus et ſatiatus: thau
ri mei et altilia occiſa ſunt. thauri.i.
merita ſctōꝝ antiq̄ teſtamēti ⁊ altilia
.i. merita ſctōꝝ noui teſtamēti occiſa
ſūt.i. ſunt in regno meo ſi etiā q̄s idi
geat ⁊ non poſſit continere a peccato
carnis de⁹ dedit illi medicinā q: iſtitu
it ſacramētū matrimonij et pōt illud
facere et īplere ſine peccato nec mor
tali nec veniali et adhuc cum hoc ha
bet meritū ſi debite faciat et iſti ſunt
cibi digni meliores ſūt cibi ꝺ q̄b⁹ debe
m⁹ viti i h⁰ mūdo ſi ēt q̄s ſit timid⁹ ⁊ n̄
ſit auſus ire de nocte ⁊ ſic de alijs de
bet aſſumere ſacramentū ꝯfirmatio
nis qd̄ ſupplet ꝺfectū ſi aliq̄s fuerit
in ſacramēto baptiſmi: ſilr ſi nō vis
vxorari tu intrabis religionem ⁊ effi
cieris ſacerdos ꝑ ſacros ordines. pre
ſbiteratus: ſimiliter in die paſche tu
capies ſacramentuʒ altaris qd̄ eſt cō
firmatio in bonum ſimiliter poſt in
fine dierū tuoꝝ tu capies ſacramētū
extreme vnctionis vt tu habeas om
nes cibos quos de⁹ dedit tibi in hac
vita et ſi bene vtaris et comedas om
nibus iſtis cibis tu habebis cibuʒ pa
radiſi id eſt viſionem et fruitionem
dei claraʒ. Tertio aperuit nobis por

A
Criſtus ve
nit ad fame
licos vt ſa=
turentur.

B
Septē que
requirūtur
qn̄ q̄s vult
aliū inuita=
re in domo
ſua q̄ deus
fecit nos in
uitando

tam. ieſu baptiſato aperti ſunt celi et
vidit iohānes ſpiritū ſanctū ſicut co
lumbam deſcendentē in ipſum luce
iij. qñ enim ſanctus iohannes mor=
tuus eſt iuit ad inferna qui tanta bo
na fecerat et qñ puer tuus immedia
te poſt ſūpſionē ſacramēti baptiſmi
vadit directe ad paradiſuȝ et hoc eſt
qꝛ porta celi nō erat apta qñ ſctūs io=
hannes mortuus eſt et nunc eſt aper
ta ⁊ aperta eſt qñ criſtus fuit baptiſa
tus et hoc ē figura ꝙ immediate ꝙ
aliquis puer ſumpſit ſacramentum
baptiſmi porta celi aperta eſt ei ſi tu
ſis innocens tu es ſecurus ire ad pa
radiſum ſed ſi ſis peccator et feceris
penitentiā ſufficientē in hoc mundo
tu es ſecurus ire ad paradiſum ſi ve
ro non feceris ſufficientē penitentiā
in hoc mūdo tu facies in purgatorio
Quarto abbreuiauit nobis iter. adā
et eua ſunt in paradiſo tñ ſteterunt p
ſex mille quattuor centum et decem
ſeptem annis ad eundum: nos autē
non ſtamus tm̄ qꝛ immediate poſt ſe
parationem anime a corpore ſi ſis in
ſtatu gratie vadis ad paradiſuȝ. nihil
enim poteſt te retardare a via paradi
ſi niſi pena correſpōdēs peccatis tu=
is ſed ſi illā cōpleueris in hoc mun=
do ipſa non te impediet. p̄s. vias tu=
as dñe demōſtra michi et ſemitas tu
as edoce me. ſi enim quis iret orlea=
nis et inueniret vnum hominē qui
doceret eum vnum iter magis breue
et pulcrum gauderȝ. deus aūt abbre
uiauit nobis iter p̄adiſi ſi volumus
ibimus immediate poſt ſeparationē
aīe ⁊ corpis ſȝ ſi vis tu ſtabis p centū
annos per mille in purgatorio ante=
ꝙ poſſis ire. ſi confitearis vni ſacer=
doti qui non habet auctoritatem ſu=
pra te hoc nichil tibi prodeſt qꝛ ſentē
tia a non iudice data nulla eſt. ſancti
p̄res q̊cūꝗ bonū fecerit in vita ſua
adhuc non potuerūt immediate ire
ad paradiſum qꝛ iter non erat abbre
uiatum nunc eſt abbreuiatum. ideo
ſi volumus poſſumus ire immedia=
te poſt mortem. Quinto diminuit no
bis virtuteȝ peccati ad epheſeos .vi.
Uetus homo deſtructus eſt virtus
peccati eſt diminuta per aduentū cri
ſti. patȝ de latrone bono qui fuit cru
cifixus cū deo dicit ei deus hodie me
cum eris in paradiſo. Sexto inſidia=
tor expulſus eſt nunc princeps mun
di huius eiicietur foras: vadatis ad
prandium criſti qꝛ inſidiator. i. dyabo
lus expulſus eſt qñ enȝ deus iuit ad
inferna ſathan. i. lucifer fuit ligatus
in inferno ⁊ nunꝗ veniet ad mundū
iſtum vſꝗ poſt iudiciū. ideo bene di=
minuit nobis virtutem peccati. Se=
ptio ſpūs ſancti data ē eſt copia nōdū
erat ſpūſſanctus datus plane qꝛ non
dum ieſus erat glorificatus ioħ. vij.
quando enim deus receſſit a mundo
iſto in die aſcenſionis dicit apoſtolis
mittam vobis ſpiritum ſanctum qđ ꝛ
fecit in die pēthecoſtes et nobis om=
nibus miſit ſeptem dona ſpiritusſan
cti per que poſſumus habere gratiā
dei. Ultia neceſſitas ē. venit decio ad
obligatos vt liberētur eccli. xxix. gra
tiam fideiuſſoris ne obliuiſcaris de=
dit enim aīaȝ ſuam pro te. eccli. vi.
Amicus fidelis protectio fortis: ami
cus fidelis qꝛ ſcȝ protegit amicū aſſo
ciando conſolando conſulendo adiu
uando: aliter amicus fortis qꝛ aſſiſtit
velociter vtiliter inſeparabiliter inſu
perabiliter. aliter amic⁹ fidelis. i. cri
ſtus deus protectio fortis qꝛ aīaȝ ſuā
dedit pro ouibus ſuis. Item. iiij. re.
x. venit creditor vt tollat duos filios
meos. i. hoīes veteris et noui teſta
menti vel intellectum ⁊ affectum. ha
betur. iiij. re. x. ꝙ erat quedam mul
ier habens duos filios ⁊ debebat rōe
mariti quadraginta ſcuta et ille que
rit et ipſa non habet tunc ipſe accipit
duos filios ſuos ⁊ vēdit eos tunc illa
mulier venit ad eliſeū prophetaȝ. do
mine maritus me⁹ ſeruus tuus mor
tuus eſt ⁊ creditor venit ad me ⁊ vult
michi tollere duos filios meos: tunc
ꝓpheta dicit ei quid habes in domo
tua dicit non habeo niſi modicū oleū
tunc dicit ei vade ad vicinos et acci=

C [illegible] ad q̊s deus ve nit ſūt obli gati.

M.E.C.D. 2016

pe multa vaſa ⁊ pone modicum olei
in quolibet vaſe qđ et fecit ⁊ tunc oīa
vaſa repleta ſunt oleo et iuit ad pro=
phetam et narrauit ei omnia et dicit
ei vende oleum ⁊ ſolue creditori ⁊ de
reſiduo viue. ſpūaliter per mulierē
intelligitur natura humana que ve=
nit ad chriſtuꝫ ⁊ dicit ei creditor.i.dya
bolus querit duos pueros meos. id
eſt homines de veteri et de nouo te=
ſtamento. vel querit intellectum et
affectum in quibus ſtat liberum ar=
bitrium oportet ei dare qꝛ ipſa obli=
gatur ei per peccatum ade. tunc chri
ſtus dicit ei quid habes habeo modi
cum olei id eſt miſericordiam ⁊ grati
am dei. qꝛ credo ꝙ deus miſerebitur
mei. tunc deus dicit ei pone in quoli
bet vaſe id eſt in quolibet homie mo
dicum de miſericordia dei et imme=
diate implebūtur omnes miſericor=
dia et gratia dei per paſſionem criſti
et ſic ſatiſfecit creditori id eſt dyabo
lo ſi tu eſſes in peccato ⁊ haberes pe
nitentiam tunc deus dabit tibi grati
aꝫ dico ꝙ mediāte illa pria gratia tu
potes mereri etiam de condigno ad
ſatiſfaciendum deo. ⁊ ſic eſt finis ma
terie illius ad quos venit deus dicti
ſunt decem ad quos venit vt patet in
precedētibus. deprecabimur eū vt ip
ſe velit venire ad nos iſtis decē mo=
dis vt poſſimus habere regnū eius
Amen.

¶ Sermo die iouis tertie
ebdomade.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuetꝰ zacharie nono. ⁊ ma
thei viceſimoprimo capi=
tulo. oportet preuenire ſolem ad be=
nedictionem. ſapientie decimoſexto
capitulo. in quo paſſu dicit ambroſiꝰ
ꝙ ſol habet tria ſingula. Primum
eſt ꝙ eſt oculus mundi. Secundum
eſt iocunditas dei. Tertium eſt pul=
critudo celi. eſt oculus minoris mū=
di. i. hominis ſecundum animaꝫ qui
dicitur minor mundus. quia ſicut ſi
ne ſole nihil poſſumus videre etiā ſi
ne ſole. i. deo anima eſt tenebra vel in
tenebris. eſt ſecundo iocunditas dei
quia deus in ea delectatur. ſapientie
viij. delicie mee eſſe cū filijs hominū
eſt pulcritudo celi ſcꝫ angelorum. ce
li enarrant gloriaꝫ dei. orietur vobis
ſol timentibus deum malachie primo
et quinto. in aduentu chriſti per gra
tiam. et quia gratia eſt equiuocuꝫ idō
in principio huius dicūt doctores ꝙ
gratia dicitur tripliciter. ē gratia pre — De gratie
uenies: eſt gratia ſubſequens: ⁊ alia — multitudie.
eſt perficiēs. prima dicitur tripliciter
vno modo in generali ⁊ ſic creatio ge
neratio. et alia que ſunt communia
bonis et malis dicitur gratia math.
quinto. ſolem ſuum facit oriri ſuper
bonos et malos. Secundo modo di=
citur ſpiritualiter ſecūde ad corinth.
xii. diuiſiones gratiaruꝫ ſunt. vni da
tur ſermo ſcientie ⁊c. vt interpretatio
ſermonum: prophetie: donū lingue
donum orationis. Tertio modo ma
gis particularit ſicut virtutes natura
les q̄ naſcunt nobis naturalr vt pie
tas. Secūda dicitur gratia conferēs
de qua gregorius dei gratia et dei eſt
et noſtri dei ſcꝫ propter creationē no=
ſtri ꝓpter liberum arbitrium. eſt gra
tia perficiens prime pe. primo. ſcdo de
us q̄ dedit nobis gratiam ⁊ gloriam
conſummatam. Sapiēs. xvi. dicit oꝫ
preuenire ſolem vt ſupra. omnes illi
qui volunt habere benedictioneꝫ dei
oportet ꝙ preueniant ſolem. i. criſtū
ſol enim leuans eſt criſtus per grati
am in aduentu: iſte in ſua leuatione
habet ſeptem benedictōnes de q̄bus
dicetur iferius. ꝙ criſtus dicatur ſol
habetur malachie primo orietur vo=
bis ſol vt ſupra. etiaꝫ ex te ortus ē ſol
iuſticie. ſol enī materialis eſt oculus
huius mūdi qꝛ ſi ſol non luceret nos
nichil videremꝰ niſi haberemꝰ ignē
⁊ ſol dat nobis cognoſcere ſenſibilia
loquēdo de ꝑuo mūdo q̄ dr mundus
microcoſmus q̄ mūdus eſt hō et ſol
huius mūdi eſt xps. Secūdo ē iocun
ditas dei delicie mee eſſe cum filijs

M.E.C.D. 2016

hominuȝ deus enim delectatur ma-
nere in anima tua quando eſt mun-
da. Tertio ſol eſt iocūditas celi. celi
enarrent ⁊c. gloria eſt deo et angelis
ſuꝑ vno peccatore pniam agēte. vnꝰ
bui gēſis nō gauderet tm̄ ſi rex cape
ret filiā ſuā in vxorem ꝙtū gaudent
angeli quando vnus peccator facit
penitētiaȝ. Pro declaratōe huius qꝛ
gratia eſt vnū equiuocū et ſcd̄m phi
loſophuȝ omne equiuocū priꝰ eſt di
uidenduȝ ꝙ diffiniendū io gratia pri
us eſt diuidēda ꝙ diffiniēda dicimꝰ
ꝙ creator noſter venit in nobis ꝑ gra
tiam ⁊ in aīa noſtra ſi diſpoſuerimꝰ
animas noſtras ⁊ nō ſolū deus ſȝ to
ta trinitas ſicut filiꝰ dei fuit in vtero
virginis et in cruce ſic erit in anima
tua ſi velis te diſponere. ⁊ quid ē gra
tia dico ē triplex. ſcilicet gratia preue
niens gratia gratis data qđ idem eſt
et eſt triplex creator fecit te pulcher-
rimā et ſororē tuam fecit tortu oſam
deus dedit grām prime q̄ eſt pulcra
et illa gratia eſt gratia gratis data. qꝛ
tu nō meruiſti ꝙ deꝰ illđ tibi faceret
et iſta gratia eſt cōis bonis et malis
ſunt multi mali qui ſunt pulchri et ē
gratia gratis data ſicut eſt ꝓphetia
in balaā in cayphaꝛ facere miracula
et ſic de aliȷ̄s. et iſta nō eſt cōis omni
bus. ſimiliter donū lingue eſt donuȝ
ſeu gratia dei gratis data et iſta non
ↄuenit omnibꝰ deꝰ enī illā dat gratis
quia tu nō meruiſti ꝙ tu hēas donū
lingue vel aliquod aliud donum. ſi
militer virtutes inate. eſt vna mulier
que hȝ pietatē de pauꝑibꝰ ex natura
ſua qn̄ dicimꝰ ꝙ eſt aduētus xp̄i per
gratiaȝ nō itelligiꝛ de iſta gratia. alia
eſt gratia gratum faciens et eſt gra-
tia quā deus dat ꝑſone et ſi quis ha-
beat modicum de iſta eſt ſatis ad ſal
uationeȝ diligentibus deum omnia
cooperantur in bonum. eſt vnus re-
ligioſus quando vadit ad lectū vt va
dat ad matutinū dormiēdo ipſe me-
retur. quando eniȝ deus dat tibi iſtā
gratiaȝ tu es gratus deo ita ꝙ tu nō
poſſes habere ita paruum qui illud

B
nota d grā
multiplici.

eſſet ſufficiens ad ſaluationem tuaȝ
alia eſt gratia cōſummata et illa datꝛ
in paradiſo et nō in hoc mūdo et illā
expectamꝰ in fine dierū noſtroꝝ. nūc
autem loqmur de gratia gratū faci-
ente hoc preſuppoſito ſunt due par-
tes in hoc ſermone. in pria ↄparabitꝛ
iſta grā ſoli mālı. In ſcđa parte quō
debemus acqrere illā gratiā et pre-
parare ad eā nos. ꝓ pria pte inuenio
in ꝓprietate ſolis mālis ꝙ in eleuati
one eius ſunt octo bn̄dictōes. Pria
qꝛ ſol dat fecūditatē iſtis īferiorıbꝰ ī
ſecūdo phiſicorū. ſol et hō gn̄ant ho-
mineȝ ſic gratia fecūdat aīam oꝑibꝰ
io. viij. ſine me .i. ſine mei gratia ni-
chil poteſtiſ facerꝛ. qre ē ꝙ arboreſ nō
portāt fructꝰ in hyeme ſicut ī eſtate
qꝛ ſol eſt nimis lōge ab illis ſicut ſol
fecūdat terrā. i. facit et portaꝛ fructū
qꝛ ſi nō eſſet caliditas ſolis nūꝙ ter-
ra germinaret. ſic grā dei q̄ eſt ve-
rus ſol dat fecūditatē. i. facit portare
bona opera aīe tue qꝛ ſi tu ſtares in
hoc mūdo ꝑ mille ānos tu nō poſſeſ
facere fructū bonū ſi nō eſſet gratia
dei nec poſſes habere vnam bonam
voluntatē et affectionē ipſe eſt q̄ opa
tur in nobis cogitare velle ꝑficere nō
ꝙ ex nobis ſimus ſufficiētes. ſed ex
gratia dei ſine me nichil poteſtis fa
cere. ſi tu nō habereſ gratiam dei in
aīa tua ⁊ tu ſtarēs per mille ānos tu
neſcires facere vnū opus meritoriū
nec poſſes ſaluari. ſȝ ſi tu ſis in grā
qcqd facis ē. bonū et meritoriū nō ē
ita pauper creatura q̄ ſi eſſet in iudi
cio dei et haberet pctm̄ ſi deus non
iudicaret eam ad dampnationē ipſa
met iudicaret ſe ad dāpnationē eter-
nam. Secūda eſt quia habet vim re
frigeratiuaȝ refrigerat enim quali-
tates aliorum planetarum nunc fit
frigus et in eſtate fit calidū ſunt enī
aliqui planete ſuper ſoleȝ et aliȷ̄ ſub
ſole ⁊ illi q̄ ſunt ſub ſole q̄litates hn̄t
cōtrarias illis qui ſunt ſupra ſolē. ſȝ
ſol q̄ eſt in medio refrigerat coruȝ q̄
litates qđ ſi nō faceret aliquādo eſ-
ſent ita magne mortalitates et fami

C
Octo bona
ſol facit iſti
inferiorıbꝰ
in ſuo ortu
et ↄpatꝛ xp̄o

M.E.C.D. 2016

ne ꝙ nõ poſſemus viuere et quis pacificat iram dei apud homines niſi ſol qui eſt chriſtus. de⁹ enim iniq̃s odio habuit quia odibilis eſt deo impius ⁊ ipietas eius. ſi eni gratia xp̄i nõ pacificaret iram dei demon frangeret nobis collu3 de die in diem tu videbis nunc vnum hominem infirmum et cras ſanũ, ⁊ ecõtra quando enim deus vult ipſe capit infirmos magnos iuuenes fortes ⁊ ſic de aliȷ̃s et quando vult capit ſanos paruos ſenex debiles et ſic de aliȷ̃s. eſt vnus mercator qui interfectus eſt in quodam nemore a decem latronibus. ſed vnus tantũ interfecit eum omnes aliȷ̃ debẽt mori quia ɔſenſerunt ſic tu propter peccatu3. ¶ Tertia eſt quia illuminat inferius et ſuperius ſuperius rationem ſuperiorem inferius rationẽ inferiorem vel ſi loquamur de deo ſuperius. i. angelos ⁊ inferius. i. homines. ſol eni3 illuminat corpora ſupiora ⁊ inferiora ſole lucẽte dies eſt. deus eni qui eſt verus ſol illuminat ſuperius. id eſt, naturã angelicam ⁊ illuminat inferius. i. hominem, illuminat omne3 hominem venientem in hunc mundu3 vel aliter in hoĩe eſt porcio ſuperior. id eſt qñ homo cogitat i diuinitate ⁊ in regno dei. Alia eſt portio inferior et eſt quãdo homo cogitat circa terrena dico ꝙ quando deus dat tibi gratiam cogitandi circa bona ſpiritualia et circa bona dei ipſe illuminat portione3 tuam ſuperiorem. ſed quando tu cogitas in terrenis ſecundum ꝙ tu debes cogitare ipe illuminat portionẽ tuam inferiore3. ¶ Quarta eſt quia habet dura diſſoluere ſi eni eſſet glacies in domo tua vel in hoſtio ſi ſol luceret ſupra diſſolueret illa3 glatiẽ Rorate celi de ſup et nubes pluant iuſtum. ſunt eni3 multi qui ſunt maledicti ſicut mõtes gelboe ſuper q̃s non deſcendit pluuia. ſunt decem anni ꝙ tu tenes vnam meretricem et ꝙ tu tenes bona alterius tu habes cor induratum. cor eius indurabitur quaſi lapis iob vltimo. niſi ſol id eſt gratia dei non deſcẽdat ſuper cor tuum nunꝙ molietur ſunt etia3 multi qui ſunt ſicut ferru3 ꝙ q̃diu percutitur ſupra per predicationes magis indurãtur qui fecit te ſine te non iuſtificabit te ſine te.

¶ Quinta eſt quia venenoſa fugat. pſalmiſta. in matutino interficieba3 omnes peccatores. id eſt omnia peccata terre imediate ꝙ ſol ſurgit ſerpentes vadunt ad cauerniculas ſuas ſic immediate ꝙ gratia dei venit in animã tua ſerpentes. id eſt peccata et demones fugiũt a te et ab animã tua. ¶ Sexta eſt quia in ortu ſolis cũcta letantur. montes et coles dabũt domino laudem pſate. lvi. illi qui peregrinantur gaudent dum vident ſolem ortum volucres cantent in ortu ſolis et ſic omnes creature cantant in ortu ſolis. ſic omnes ſenſus tui ſiue iteriores ſiue exteriores dant laudem deo quãdo ſol. i. gratia dei oritur in anima tua quia erãt prius potentie captiue et nunc ſunt libere.

Septima eſt quia omnes infirmitates alleuiantur. omnes eni qui ſunt infirmi i lecto quãdo ſol ſurgit gaudẽt et nõ ſentiũt tantum infirmitatẽ ſuam q̃tum fecerũt prius q: ſol modificat qualitates corporum celeſtiũ ideo eſt ꝙ infirmus aliquomodo ſanatur. ſic chriſtus. ſeruietis diȷ̃s alienis qui non dabunt vobis requiem pſate. decimoſexto.

¶ Octaua eſt quia in ortu ſolis magis claritas apparet. ſic gratia dei in ortu eius maior apparuit dicim⁹ eni ꝙ d mane ſol maior apparet, ꝙ i meridie vade ad pratum de mane vmbra tua eſt maior te multum. ſed in meridie vmbra tua non erit tam magna ſicut tu et de ſero apparet maior te. ſic gratia dei in ortu. id eſt in iuſtificatione apparet maior. auguſtinus. magis eſt facere de impio plu3 ꝙ creare celum et terra3 gratia eni3 dei eſt maior in ortu. idẽ quando vn⁹ homo iuſtificabitur et deponetur

Nota. Querit an iuſtificatio ĩ piȷ̃ ſit maior ꝙ q̃cũꝗ alio op⁹ dicit aug. ꝙ ſic quia.

M.E.C.D. 2016

de peccato ad gratiam iſtud eſt ma=
gnum et maius q̄ creare celum et
terram quia quādo creauit celu3 et
terram dicit tantum fiat et factū eſt
celum et terra. ſed non pōt te iuſti=
ficare dicendo fiat quia oportet q̄ tu
iuues. qui fecit te ſine te non pōt te
iuſtificare ſine te. ſimiliter eſt maior
in occaſu. id eſt in fine dierum tuorū
quādo quis moritur et confitet̃ pec=
cata ſua bene ⁊ deuote deus dat ſibi
maiorem gratiam q̄ faceret ſi ad=
huc viueret. Amen.

¶ Sermo die veneris tertie eb=
domade in quattuor temporib⁹.

Ecce rex tu⁹ venit tibi mā=
ſuetus zacharie. ix. et mat.
viceſimoprio. ca. Animad
uerto q̄ vir iſte ſanctus frequenter
diuertit ad nos faciam⁹ et cenaculū
paruu3 et ponamus in eo lectum et
menſam et celam et candelabru3. vt
cum venerit habit3 ibi q̄rti regū. q̄r
to capitulo. In quibus verbis quin=
q̄ neceſſaria ad ſuſceptionē domini
in aduentu in mentem cōtinentur.
¶ Primū eſt q̄ fiat cenaculum par=
uum. id eſt cor mundū ſapientie ſep
timo in aīas ſanctas ſe transfert ſa=
pientie prio in animā maliuola3 nō
ītrabit ſapiētia yſaie. lvi. ſancti eſtote
q̄r ſanct⁹ ſum. Et iſtud debet habere
decem conditiones que habent̃ infe
rius ponamus in eo lectulum. i. con
ſcientiam mundam et quietam cāti
corum quarto. lectulum fecit ſalo=
mon de lignis libani iſta hab3 dece3
conditiōes de quibus inferi⁹ dicet̃ po
namus in eo mēſam. i. miſericordiā
ad pauperes math. v. qd̄ vni ex mini
mis feciſtis ⁊ michi. ⁊ habet tres cō
ditiones q̄r debet poni mēſa mēſale
et cibus. ponam⁹ vlteri⁹ celā. i. hūili
tate3 yſaie. vltio. vbi requieſcet ſpūs
meus niſi ſup tremētem ſermones
meos ponam⁹ cādelabrū. i. amorem
verbi diui. pſalmiſta. lucerna pedib⁹
meis ⁊c. et ſapiētie. xiiij. vani ſunt om
nes hoīes in quib⁹ nō eſt ſciētia dei
in ſacra ſcriptura inuenit̃ ſolutō vni⁹
queſtionis quā ſimplex pſona poſſ3
querere ⁊ē. quā diſpōnem debeo fa
cere xp̄o in aduētu ſuo: tu debes et
facere qd̄ dictū eſt. iiij re. iiij. vbi dici
tur q̄ erat valēs hō habēs bonā vxo
rem et nō hēbāt pueros pphēta eli=
ſeus veniebat d̄ ſamaria ad eūdū ad
montē carmeli ⁊ trāſibat q̄thidie añ
domū illi⁹ et mulier dicit viro ſuo vl
deo q̄ iſte pphēta trāſit multū corā
domo nr̄a faciam⁹ ei vnā cameram
ad locandū eū et ponemus in ea mē
ſam ad comedēdū celā ad ſedēdū cā
delabrū ad ſtudendū. et vnū lectū ad
recubendum. vultis q̄rere quid de=
betis facere deo in ſuo aduētu facit
vnam domū ad locandū eum. vnu3
lectum ad recubendū vnā celā ad ſe=
dendū et vnū candelabrū ad ſtudēdū
quid intelligitur per camerā eſt cor
tuum preparate dño corda veſtra. et
eſt cōparatio camere ad cor ratione
continentie quam habet vbi eſt bla
dum tuu3 in orreo tuo et pecunia in
archa tua. et vinum in penu tuo et
ſunt decem rōes quare camera deb3
eſſe preparata quia que3 celi capere
non poterant tuo gremio ɔtuliſti ſic
⁊ tuo corde ɔtuliſti p gr̄a3. Si offers
fide3 ex corde offeras ad ro. x. corde
credit̃ ad iuſticiā. Si offers pniā3 ex
corde ioelis. ij. cōuertimini ad me in
toto corde. Si offers ſeruiciu3 corde
deutero. xxv. ſeruias ei ex toto corde
tuo. Si obedientiam ex corde deut.
viceſimoquīto hodie deus tuus pre
cepit tibi. Si orationem ex corde ma
thei ſexto cum oraueris intra cubi
culum tuum. id eſt cor tuum. Si gra
tiam petis ex corde hieremie. viceſi=
motertio cū quereris me ex toto cor=
de veſtro veniam ad vos. Si offers
amorem offer ex corde matthei. duo
decimo diliges dñm deū tuū ex to=
to corde tuo. Si ɔfeſſionē ex toto cor
de. p̄s ɔfitebor tibi dñe in toto corde
meo tu debes p̄parare cor tuu3 xp̄o

> B
> Quicq̃ de=
> bes facere
> qn̄ vis ſuſci
> pere xp̄m i
> aīa tua.

M.E.C.D. 2016

in aduentu tanq̄ domū:quia omia
bona tua ſpiritualia debes tenere in
corde tuo tanq̄ in domo et in illa do
mo debet eſſe lectus ⁊ quis eſt ille le
ctus dicitur ꝙ eſt conſcientia tua q̄e
ta id eſt ꝙ tua conſcientia ſit in quie
te a peccato ad hoc ꝙ chriſtus in ea
dormiat et quomodo poteſt eſſe con
ſciētia mea in quiete Dicitur ꝙ erit
in q̄ete in duobꝰ ꝑticularib̄ et in decē
generaliter.querit̄ ego ſum ꝯfeſſus
vnum peccatum debeo adhuc confi
teri non eſt neceſſitas tamen non eſt
malum illud iterum confiteri ſicut
ſi quis haberet brachium fractum
et faceret eū diſponere vni et poſt ve
niret ad aliū. videatis ſi brachiū me
um ſit bene diſpoſitum non eſt ma=
lum quid eſt cōſcientia in quiete. hu
go dat decem conditiones de trāqui
la et bona ꝯſcientia.prima ꝙ eſt om
nibus dulcis. Nulli grauis. vtens
amico ad gratiam et inimico ad pa=
cientiam Cunctis ad beniuolentiaꝫ
Quibus poteſt ad beneficentiā.cui
dominus peccata ſua non imputat
quia non fecit. Nec aliena:quia non
approbauit. Nec negligētiam :quia
non tacuit. Nec ſuperbiam: quia
in vanitate non ſtetit.

B
Decem ꝯditiones que requirūtur ad cōſciētiā bonam.

Primo oportet ꝙ tu ſis dulcis om=
nibus ſi tu vis habere conſcientiam
bonam.ſi enim tu habeas inuidiam
de bono proximi tui non habes bo=
nam conſcientiam Secūdo diſplicet
tibi de malo proximi tui et tibi placꝫ
de bono ſuo tunc tu habes bonā con
ſcientiā. Tertio tu debes vti amico
tuo ad grām ita ꝙ tu dabis ei omia
que poteris. Quarto inimico ad pa
cientiam:ſi tu habeas inimicum di=
cens malum d̄ te:tu habebis paciē=
tiam. Quito cunctis ad beniuolenti
am ſunt quadraginta. pauperes nō
habeo niſi tres turonos et ſi poſſeꝫ
dare omnibus darem:dico ꝙ tu de=
diſti omnibus quia tu habes bonaꝫ
voluntatem dandi omnibꝰ ſi poſſes
Sexto quibus potes ad beneficenti
am tu nō dediſti niſi tribꝰ dico ꝙ tu
habes meritū oīm illorū tm̄ ſicut tu
dediſſes oībus illis q̄ꝛ volūtas ibi re
putatur ꝑ facto. Septio cui dn̄s ſua
peccata nō imputat. deꝰ eni nō ipu=
tabit ſibi peccata ſua ꝑterita de qui=
bus cōfeſſus eſt. beati quoꝝ remiſſe
ſunt iniquitates et quoꝝ tecta ſūt pec
cata. o pulchra cōſciētia cui deꝰ non
imputat peccata ſua q̄ꝛ non cōmiſit
vel ſi ꝯmiſit habuit ꝯtritionē. Octa
uo nec aliena q̄ꝛ nō approbauit tu ha
bes vnam vicinam faciens malū tu
vis et mōſtrare ipſa nō vult tibi cre=
dere deꝰ nō imputabit tibi pctm̄ ſuū
quāuis tu ſcias illud. ſed q̄ꝛ tu non
approbaſti pctā ſua. iō non iputabit̄
tibi. Nono neqꝫ negligētiā. q̄ꝛ nō ta=
cuit. ps. qm̄ tacui inueterauerūt ⁊c.
ſi enim tu taceas peccatū vicini tui
ſic ꝙ tu nō corripias et demōſtres cui
iputabitur tibi q̄ꝛ tu fuiſti negligēs
in corripiendo fratrem tuuꝫ ſi tu vi=
deas fratrē vel vicinum tuū peccare
tu non habes bonā conſcientiaꝫ niſi
tu demonſtres et ſi velit facere ꝙ tu
dicis et faciat ſi non tu es mundus
ab illo. Undecimo neqꝫ ſuperbiam
quia in vanitate nō ſtetit. tu cogno=
ſces conſcientiam tuam eſſe bonam
quando tu vides tale malum et tale
et tale in proximo tuo ⁊ tu non vides
illa in conſcientia tua et tamen ex il
lo tu nō gloriaris tunc tu habes bo=
nam conſcientiam et dum etiam tu
corripis proximum tuū propter deū
Iſta ꝯſcientia in quiete comparatur
vino claro ꝑꝑ tres ꝯditōes vini. Pri
ma eſt q̄ꝛ ſicut i vino claro minima
feſtuca videt̄ ſic et q̄n cōſciētia bōa te
minimꝰ defectꝰ cognoſcit̄ grego. bo
narum mentium eſt timere culpam
vbi culpa non eſt. Secundo eſt q̄ꝛ vi
nū clarū nō turbat̄ ſic nec bōa ꝯſcia
ꝓuer. xij. manifeſtabit ipſū q̄cq̄d ac=
ciderit ei. Tertio q̄ꝛ cū ifundit̄ i vaſe
athonii ſaltāt ſic cū tribulat̄ etiā exul
tant cū ipſo ſuꝫ in tribulatōe tu eni
non poſſes ponere vnā minimā fe=
ſtucā in vino claro q̄n illa videat̄ ſic
nō pōt eſſe minimꝰ defectꝰ in cōſcia

C
Cōſcia i q̄ete cōpatur vino claro.

M.E.C.D. 2016

bona quin illud immediate videatur
et proitiatur nonne vidiſti tranſire
ſolem per vitrinaȝ in domo tu vides
athomos in ſole.i.vides quaſi infini
ta corpora parua ī aere dico ꝙ demo
nes ſunt in tanta abundantia vl̄ ma
iori apud nos ſicut ſūt illa parua cor
pora in aere tu videbis vnam bonaȝ
perſonam q̄ de vna minima re faci=
et conſcientiā eſt ſignuȝ ꝙ eſt bona
Secunda conditio eſt qꝛ vinū claruȝ
non turbatur in vitro ſic nec conſcīē=
tia bona non tribulatur per ꝓſperi=
tatem nec per aduerſitatē. Tertia cō
ditio eſt qꝛ in vino claro q̄ñ vinū ver
ſatur de vno vaſe in alio athomi ſal
tant ſic bona conſcientia per aduerſi
tates exaltat̄ ibant apoſtoli gaudētes
Secunduȝ a conſpectu conſilij q̄ñ digni habiti
ſunt pro nomine ieſu ꝛc. Secūdo da
bis ei menſam menſale ꝛ cibū dabis
ei menſam et que eſt menſa eſt miſe
cordia paupeꝝ q̄ꝺ vni ex minimis fe
ciſti et michi. deus ei dicet malis eſu
riui et non dediſtis michi comedere
ſitiui et non dediſtis michi bibere et
ſic de alijs et per oppoſituȝ dicet ſan
ctis et bonis et quō dicent ſancti nō
vidimus vos in mūdo. dicet eis ami
ci q̄cquid feciſtis pauperibus michi
feciſtis. ſunt multi qui dicunt paupe
res nunq̄ moriuntur fame verū eſt
ſed tu non das eis non eſt ratōne tui
qꝛ ſi omnes facerent ſicut tu ipſi mo
rerentur fame q̄d tibi ꝓdeſt ſi vicini
tui faciant bonum et tu non facias:
pones mapam.i.rectam intentioneȝ
et honorem dei tu pones poſtmoduȝ
Tertium cibum et de iſto cras dicetur. Tertio
pones in domo celā ſuper quā ſede=
bit ſup quē ſedebit ſpūs meꝰ niſi ſup
tremētē ſermōes meos ꝛc. yſa. vltio
cela eñ ſuper quā ſedebit deꝰ eſt hu
militas. eccl̄i. iij. q̄to maior es tan=
to magis te humiliaſi tu pares te in
die natiuitatis dñi vel in die paſche ꝛ
ſic de alijs et hoc eſt propter deuȝ ꝟu
non peccas ſed ſi facias propter ſuꝑ
biam et vt videaris ab hominibus pec
cas mortaliter et chriſtus nō ſedebit
ſuper ſuperbiam tuam qꝛ eſt peccatū
oppoſituȝ humilitati requieſcet eñ
ſuper tremētē ſermōes ſuos. Quar Quartum
to pones candelabrū.i.verbū dñi au=
ditum deuote ſapieñ. xiij. vani ſunt
omnes filij qui non habent ſcientiā
dei lucerna pedibus meis verbū tu=
um. p̄s. candelabrū eñ q̄ꝺ debes po
nere in domo quā p̄paras dño in ſuo
aduentu eſt verbū domini bene au=
ditum ſi eñ audias verbuȝ dei bene
et deuote et ponas illud in effectu et
non ponas ꝛ ſemines eū inter ſpinas
ſicut faciunt auari ꝛ ſuperbi vere de
us veniet ī domo tua vnus aduoca=
tus bene ſcit et preſidentes et docto=
res et ſic de alijs tamē ſūt vani qꝛ va
dunt ad fauorē et ꝓpter vanā gloriā
et non propter deū: q̄ñ enim vnus do
minus vadit de nocte habet vnaȝ te
dam vt videat ire: tu etiā debes habe
bere lumen ad eunduȝ et ad receden
dum de tenebra peccati eſt iſtud can=
delabrum de quo dicimus nūc lucer
na pedibus meis vt ſupra. audias ver
bum dei bene et deuote et ponas eū
in effectu et non ſemines illud inter
ſpinas et tu habebis lumen ꝑ quod
tu poteris recedere a tenebra peccati
vſq₃ ad domum tuā ſcȝ ad regnū dei
quod regnum ꝛc. Amen.

¶ Sermo die ſabbati tertie ebdo
made de mane in q̄tuor tp̄ibus.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuetus zacharie. ix. ꝛ mat.
xxi. hugo in daſtalon ſicut
ſol materialis tripl̄r a ſuo lumīe im
peditur ſic gratia ſcȝ a cordibus fide=
lium tripl̄r precludit̄. ſol eī materia=
lis ſuo lumīe priuat̄ ꝑ interpoſitiōeȝ
terre in eclipſi lune et ſcđo ꝑ appoſi
tionē tenebrarū. ꝛ tertio ꝑ groſſaȝ ne
bulaȝ cū aduenerit ſic aīa priuat̄ gra
tia ꝛc. P̄rio ꝑ appoſitionē tenebrarū
yſaie. lix. ca. Peccata veſtra diuiſe=
runt inter vos et deū veſtrū. Scđo ꝑ
interpoſitionē carnaliū tā ſui ipſius
q̄ aliorū ia. x. Amicitia huius mūdi
inimicitia eſt deo et tertio ꝑ groſſam
nubē ſeu ꝑ amicitiā bonoꝝ tēporaliū

M.E.C.D. 2016

A
Sol tripľr impeditur a ſuo luſe.

eccli.x. nichil iniquus eſt ꝙ amare pecuniaꝫ. ſol enī impeditur tripľr a ſuo lumie. Primo per tenebrā mat.xxvij. tenebre facte ſunt ſuper totā terram et hoc q̄n xp̄s paſſus eſt. Secūdo per eclipſiꝫ lune. eclipſis eſt interpoſitio terre inter ſolem et lunaꝫ. et Tertio per groſſam nubem q̄n enī venit magna nubes ante ſolē ſol nō pōt lucere inferius: ſic aīa impediꝛ a gratia.

B
Aīa tripľr impeditur a grā dei.

primo per tenebrā ſeu ꝑ peccatū mortale. yſaie.lix. peccata veſtra diuiſerunt vt ſupra. deus.i. gratia dei non appropinquat animā veſtrā qꝛ inter illum et animā veſtrā eſt murus peccati murus enī impedit lumen ne intret in domo ſic murus peccati impedit ne gratia dei intret in aīaꝫ veſtrā Secundo eclipſis lune ſic aīa impeditur a gratia dei propter amoreꝫ nimium ad ſeipſum. ieiunarē hodie libenter ſed timeo infirmari tu times tantuꝫ teipſum ꝙ tu dimittis deum amor ſui eſt primū peccatuꝫ in hoīe. duo amores fecerūt duas ciuitates Primus amor fecit paradiſuꝫ vt eſt amor dei perfectus. alius amor fecit infernuꝫ vt eſt amor ſui maior ꝙ dei q̄n enim tu dimittis deū et complaces ſenſualitati tue tu facis et edificas infernū et gratia dei non pōt venire ad te. Tertio anima impeditur a gratia dei ꝑpter amorē mundanū darem libenter elemoſinā ſed timeo ꝙ bona michi deficiant tu magis diligis temporalia ꝙ ſpiritualia. ideo gratia dei nō poteſt venire ad te. querebatur heri quid faciet bonus chriſtianus vt i die natiuitatis dn̄i poſſit recipere digne creatoreꝫ ſuū. dicebatur ꝙ oportet ei preparare domum menſam menſale celā candelabrum lectum et de oibus iſtis heri dictum eſt et poſt opꝫ ſupra menſam ponere cibum ⁊ de iſto cibo diceꝛ in preſenti ſermone. frater iacobe ego ſuꝫ pauper creatura ego non fui ad cōfeſſionem a feſto paſche citra ego faciam ea que dixiſtis heri ſed quē cibū poſuam ſupra menſaꝫ dico ꝙ tu pones ſeptem que magdalena poſuit coraꝫ deo q̄n erat in domo ſimonis leproſi et prandebat in ea. euangeliū meus cibus eſt vt facias voluntatē meam et hec eſt volūtas dei vt deijcias peccata de corde tuo magdalena que eſt ſpeculū oīm peccatorū eſt enī vnus ſtatus peccatorū qui figuraꝛ per magdalenam. et eſt ſtatus innocētie q̄ figuratur per mariā virginē eijcit enī deus ſeptē demonia d̄ corpe magdalene.i. ſepteꝫ pctā mortalia in ſpecie non ſoluꝫ ſeptē in numero ſed omīa peccata que pn̄t ymaginari. deus enī pranſus eſt cū magdalena et ipſa apportauit ei ſeptē que tu debes ei portare et dare in ſuo aduentu.

C
Nota ſeptē cibos q̄s debes dare deo in ſuo aduētu

Prīo vt cognouit.i. cognitio pctī
Scd̄o pudor et erubeſcentia acceſſit retro
Tertio humiliatio ſecus pedes ⁊c.
Quarto contritio lachrimoſa cepit rigare
Quinto ſatiſfactio integra capillis terſit
Sexto amor intēſus deoſculabatur pedes eius
Septimo inenarrabilis deuotio vnguento vngebat.

¶ Primo enī debes cognoſcere peccatum tuū et pn̄tare deo ꝙ tu cognoſcis defectū tuū et iſtud eſt de neceſſitate qꝛ nichil volitū niſi cognitū. p̄s. q̄m iniquitatē meā ego cognoſco et pctm̄ meū cōtra me eſt ſemp. q̄n enī deus venit ad adā poſt tranſgreſſum adā ñ cognouit pctm̄ ſuū ſꝫ dicit mulier quā michi dediſti tēptauit me et mulier dyabolus temptauit me non cognouerūt pctm̄ ſuū quare deꝰ eiecit eos de padiſo ſi enī queraꝛ in parlamēto alicui q̄ interfecit vnū hoīeꝫ et videbiꝛ ꝙ in remiſſione quā hn̄t a rege ē falſa qꝛ male dedit intelligere regi remiſſio ſua ē nulla iō q̄n tu confiteris dic pctā tua i forma in qua tu cōmiſiſti illa qꝛ ſi dicas pctā tua aliomō ꝙ ſūt remiſſio tua erit nulla iō cognoſce pctm̄ tuū tu neſcires fraudare deuꝫ qꝛ ipſe ſcit pctm̄ tuū et gra

M.E.C.D. 2016

uilitatem eius cognouit enim magdale
na peccatũ ſuũ et iuit ad domũ ſimo
nis lleproſi. Secũdo ipſa venit retro
eum et habuit erubeſcentiã et pñita=
uit eã deo eccli.iiij.eſt confuſio du=
cens ad gratiam et eſt cõfuſio ducẽs
ad mortẽ eſt enim vna erubeſcẽtia.i.cõ
fuſio ducẽs hoiem ad paradiſum et
eſt illa quam habet homo ante deuꝫ
et non ante homines quando enim
tu magis vereris confiteri peccata
tua propter deum quia tu ſcis ꝙ eſt
contra deum tu habes bonam eru=
beſcentiam ſꝫ ſi haberes magis ve=
recũdiã de ſacerdote ꝙ de deo tu nõ
haberes bonã verecundiã et iſta du=
cet te ad infernum .qñ eniꝫ tu times
dicere peccatũ tuuꝫ tuo ſacerdoti qꝛ
tu times de ſacerdote quia ipſe extiſti
mat de te bonũ tu habes malã vere=
cũdiã. maria magdalena nõ verita ẽ
coram ſimone et apoſtolis confiteri
peccata ſua deo et ideo nõ habuit ve
recundiaꝫ hominũ. ſacerdos enim eſt
iudex tuus in cõfeſſione et ſacerdos
põt iurare de peccato tuo ꝙ nunꝙ
ipe audiuit qꝛ ipſe nõ audiuit inquã
tum hõ ſed audiuit inquantũ iudex
et inquantũ locũ tenens dei. Tertio
humiliatio humiliauit enim ſe maria
magdalena et iſta humiliatio habet
ſex partes in quo enim monſtrat hu=
militas cor contritũ ꝛ humiliatũ mõ
ſtratur enim in ſeptẽ. Primo humiliũ
perſonarũ dilectio.eccli.xiij. Omne
animal diligit ſibi ſimile. Secundo
fuga humane laudis iere.ix.ſagitta
vulnerãs labia doloſa. Tertio amor
proprie vilitatis .ij.re.vi. dicit dauid
ludam et vilior ſum corã dño. Quar
to ẽ humilia opa facere. Quito cõſi
liis maiorũ acquieſcere. yſaie quin=
to. ve qui ſapiẽtes eſtis in oculis ve
ſtris. Sexto confuſionis ſuſtinentia
gre .non põt cõfundi in cõſpectu ho
minum q̃ querit placere apud dñm
ꝙto enim quis vilior fit apud hoies
tanto acceptabilior eſt apud deũ. Se
primo bona corã hominibus facere ꝛ
ſoli deo placere. Prima enim conditio

D In ſex mõſtrat humilitas.

eſt qꝛ omne aial diligit ſibi ſimil ſu
perbus diligit ſuperbũ: humilis hu
milem ꝛ ſic de aliis. Scda eſt fugere
laudem hominuꝫ qñ enim quis lau=
dat te coram teipſum tu debes illuꝫ
fugere qꝛ tu ſcis melius caſum tuũ
ꝛ illud qd feciſti ꝙ alii. io ſi quis lau
dat te dic et ego ſcio q̃d ego feci de⁹
velit illud acceptare .apotecarij po=
nunt in feneſtra ſua ſpongias ꝛ groſ
ſas drogas ſꝫ ñ ponũt pulueres nec
bõa vnguẽta. Tertia ẽ qñ dd apuit
archã icepit laudare deũ et tripodia
re ꝛ mulier ſua turfauit ſe de eo et di
cit et ludã et vilior ſuꝫ corã deo qꝛ ha
beo archã veteris teſtamenti. Quar
ta eſt humilia opera facere primi re.
xxv. dicit abigay deſcendã et lauabo
pedes tuos quere in biblia. Quinta
ve qui ſapientes ꝛc. vt ſupra .qñ eniꝫ
quis conſulit tibi aliquod bonum tu
debes credere et ſi non ſignuꝫ eſt ꝙ
tu non es humilis. Sexta eſt corre=
ctiones et iniurias ſuſtinere: ſi eniꝫ
vir tuus dicat tibi ꝙ tu es meretrix
tu debes ſufferre ꝛ pacient tollerare
Septima eſt bona coraꝫ hominibus
facere et ſoli deo placere qñ enim fa
cis multa bona et tu queris tantum
placere deo et non queris laudeꝫ ho
minum ſignum eſt ꝙ tu es humilis
ſi enim habeas iſta ſeptem tu es hu
milis verus. maria magdalena ha=
buit iſta ſeptem. abacuth tertio. egre
dietur dyabolus ante pedes eius im
mediate ꝙ magdalena tetigit pedes
dei demones exierunt de ea qñ enim
eſt vna mulier que fuit meretrix ꝛ re
uertit ad virũ ſuũ ipſa habet cauſam
humiliandi ſe et tu q̃ receſſiſti a deo
et iuiſti cũ demonibus qñ reuerteris
ad deum tu habes cauſaꝫ humilian
di te. Quarto oꝫ habere contritionẽ
de peccatis tuis: contritio nunꝙ eſt
cum peccato et peccatũ nunꝙ eſt cuꝫ
gratia: tñ attritio eſt bñ cũ peccato vt
habet ſcotus in quarto magdalena
lauat pedes domini ad extra et deus
lauat cor ſuũ ad intra criſ. ſuper lu=
cam ſic ymber cuꝫ ceciderit id qd tã

M.E.C.D. 2016

git mundat et lauat: ſic cōtritio pec-
cata mundat et lauat quando cadit
ſuper aliqueȝ: ſunt enī multi qui ha
bent coꝛcontritum et ſtrictum ꝙ nō
poſſunt flere.aug. Felix lachꝛima tu
um eſt regnum tua eſt potentia non
vereris ante conſpectum iudicis ac
cedere ſola murmurantium oꝛa con
cludis ſententiam de oꝛe iudicis ra
pis quid plura vincis inuincibilem
ſuperas omnipotenteȝ. ſententia iu
dicis eſt ꝙ iſta mulier erit damnata
ſed lachꝛima vadit coꝛam deo et illa
teſtificat ꝙ deus reuocauit ſententi-
am ſuam .maria magdalena emiſit
lachꝛimas multas et ex illis lauit pe
des domini quare ſignum erat ꝙ de
us pepercit. Quinto opoꝛtet habere
plenam ſatiſfactōnem capillis terge
bat, magdalena enim de oculis de q̇
bus fecerat malos viſus et impudi-
cos fleuit de oꝛe ſuo de quo fecerat
multa baſia inhoneſta obſculata eſt
pedes de capillis ſuis de quibus fue
rat ſuperba terſit pedes domini: tot
habuit remedia q̇t habuit nocumē-
ta. Sexto opoꝛtet habere inteſſiſſimā
dilectionem deoſculabatur: ſignum
enim dilectionis inter virum et mu
lierem eſt oſculum. deus enim dedit
documentum apoſtolis. ꝙ quando
venirent de aliquo loco ꝙ obſcularē
tur ſe inuiceȝ. maria magdalena ob
ſculata eſt pedes domini: tu vero de-
bes obſculare pedes debes habere
affectiones bonas ita ꝙ tu nō debes
offendere deum ſed debes timere of
fendere deum obſcula pedes domi-
ni .i. ſerua mandata eius. Septio oȝ
habere inenarrabilem deuotionem
vnguento vngebat non ſufficit ma-
gdalene lauar̄ pedes terger̄ ꝺ obſcu
lari ſed voluit vngere vnguento pre
cioſo: vnguentū ex quo debemus vn
gere deum eſt dare elemoſinam pau
peribus et implere opera miſericoꝛ-
die tu enim habes tantum meritū
dandi elemoſinaȝ pauperi ꝑpter de
um quantuȝ habercs ſi dares deo in
pꝛopꝛia perſona.

¶ Sermo eadem die poſt pran
dium.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuet⁹ zacharie nono. ꝛ ma
thei viceſimopꝛimo capi-
tulo. criſo. ſuper matheum exponēs
illum paſſum ſedem ad dexterā me-
am dicit ꝙ ille paſſus exponitur q̄n
ꝗ modis. Pꝛimo enim regnum ce
loꝝ eſt paratū innocentibus. mat.
x. ſinite pꝛuulos et parate eis regnuȝ
celoꝝ. Secūdo eſt paratum peni-
tentibus mat. iiij. penitētiaȝ agite ap
pꝛopinquabit vobis regnum celoꝝ
Tertio paratū eſt miſericoꝛdiaȝ agē-
tibus mat. ij. hoibus miſericoꝛditer
agentibus paratum eſt regnum dei
vbi aug. parate tectuȝ et ſuſcipite ce
lum. Quarto paratum eſt paupertā
tem ſuſtinentibus. beati pauperes
q̄m ipſoꝛum eſt regnum dei. Quito
paratum eſt virtuoſe pugnantibus
luce. x. Pugnate cum antiquo ſer-
pente et accipietis regnum eternuȝ
vna mulier que erat mater ſancti ia
cobi et ſancti philippi queſiuit criſto
domine fac vt duo filij mei ſedeant
vnus a dextris et alius a ſiniſtris tu
is in regno tuo. dicit criſtus eſt meū
dare vobis regnum patris ſed neſci
tis quid petatis quaſi diceret opoꝛȝ
ꝙ filij tui bibant calicem. opoꝛtet ꝙ
patiantur moꝛtē pꝛopter nomen me
um anteꝗ habeant regnum meum
ideo neſcis quid petis eſt enim eadē
auctoꝛitas in patre ꝛ in filio: ſed quia
quicquid habet filius habet a patre
pater enim poteſt dare regnum celo
rum et filius. dicit criſo. ꝙ ſunt quin-
ꝗ homines qui moꝛtui ſunt quibus
deus dedit regnum celoꝝ. Pꝛimo
dedit innocētibus vt ſunt illi qui nō-
dum baptiſati ſunt ad tiū tertio. nō
ex operibus noſtris que fecim⁹ nos
ſed per lauacrum ꝛc. Secundo para
tum eſt regnum celoꝝ penitētibus
ma. iiij. pnīaȝ agite vt ſupra exēplū de

A
Nota qb⁹
paratuȝ eſt
regnū dei

magdalena et paulo qui fecerunt tā
ta mala poſt fecerunt pniam, idō para
tum eſt eis regnū celoruꝫ: non opor=
tet habere deſperationem de miſeri
cordia dei: ſed oportet confidere i ea
Tertio paratum eſt miſericordiam
agentibus. augu. prebe tectum et ſu
ſcipe celum ſuper illum paſſuꝫ mat
thei quinto. Beati miſericordes ꝛc.
dicit chriſtus da tuum tectū et ſuſci=
pe celum id eſt filium virginis glo=
rioſe quia regnum celorum apertuꝫ
eſt tibi. Quarto paratum eſt paup=
tatem ſuſtinentibus. Nolite timere
puſillus grex complacuit patri meo
dare vobis regnū. illis enīꝫ qui ſunt
pauperes et habent pacientiam i ad
uerſitatibus ſuis paratuꝫ eſt regnū
celorum. Quinto paratum eſt virtu
oſe pugnantibus luce. x. pugnate cū
ātiquo ſerpēte vt ſupra. Eſtote forteſ
in bello et pugnate cum ātiquo ſer=
pente ꝛ habebitis regnum celorum
matthei quinto. non eſt tantū nobis
colluctatio aduerſus carneꝫ. ſed ad
uerſus principes tenebrarum ha=
rum id eſt huius mundi. Iſti qui vir
tuoſe pugnauerunt ſunt quindeciꝫ
viginti milites qui pugnabant p fide
de catholica fuerunt capti a ſarace=
nis et depoſuerunt eis oculos et ef=
fecti ſunt ceci et ſanctus ludouicus
in honore illoruꝫ fecit fieri vnam ec=
cleſiam pariſius que vocatur quin=
decim viginti et poſuit eos infra et
dedit eis aliqua bona ad viuendum
iſti virtuoſe pugnauerunt: ꝛ ideo pa
ratum eſt eis regnum celorum. Di=
cimus in precedēti ſermone de epu
lo et de cibo quē debemus prepara=
re domino in aduentu ſuo ad digne
recipiendum eum et ad eum reficiē
dum vt ipſe reficiat animas noſtras

B

Nunc dicemꝰ de illis que anima exi
ſtens in gratia debꝫ facere deo i ſuo
aduentu. dicimus ꝙ debet ei facere
ſeptem. Primo hoſpiti benigne oc=
currat geneſis decimoquito. Cum
eſſet abraham in valle tres vidit ꝛ oc
currit et vnū adorauit. dicit ꝙ abra
ham cū eſſet i feruore diei vidit tres
venientes et occurrit obuiā illis dicit
dn̄e. quō dicit domine et erant tres.
dicitur ꝙ abraham cognouit ꝙ erat
trinitas in vna eſſentia. ideo dicit do
mine quia illis debetur tantū vnus
honor et non plures. cantamus enīꝫ
in iſto tempore occurramus obuiaꝫ
ſaluatori noſtro ꝑoccupemus faciē
eius. ¶ Secundo humiliter inuitet
gen̄. xviij. domine ſi inueni gratiam
in oculis tuis transferas te ad do=
mum meaꝫ abraham dum occurrit
obuiam trinitati et deo inuitauit eū
dicens. ſi inueni gratiam apud te ve
ni ad domum meam deus bene va=
let ꝙ ſit inuitatus in domo tua quia
nunꝙ eris locatus in domo dei. id ē
in paradiſo niſi prius locaueris deū
in domo tua. id eſt in conſciētia tua.
¶ Tertio oportet ꝙ cogatur venire
luce vltimo ꝛ coegerunt eum. habet
enim luce vltimo ꝙ cum iheſus iret
cum duobus diſcipulis in quodam
caſtello qd̄ dicitur hemaulx. dicerūt
diſcipuli mane nobiſcum domine et
coegerunt eum manere non enī ſuf
ficit occurrere deo nec eum inuitare
ſed oportet eum cogere vt veniat.
¶ Quarto opꝫ ꝙ dulcit intromittat
gen̄. viceſimoquarto. dicit laben in
gredere benedic domine domuꝫ iſtā
oportet ergo dulciter ſuſcipere redē
ptorem in ſuo aduentu.
¶ Quinto oportet ꝙ pedes eius hu
militer lauentur ſicut enī magdale=
na lauit pedes domini de lacrimis
ſuis. id eſt de contritione peccato=
rum ſuoruꝫ ſic nos debemus habe=
re contritionem peccatoruꝫ noſtroꝝ
et ſic lauabimꝰ pedeſ dn̄i nr̄i. dicit in
biblia ꝙ āgelus dicit abrahā oꝫ ꝙ la
ues pedeſ tuoſ anꝙ comedas ſiſr di
cit deꝰ moyſi oꝫ ꝙ tu decalcies te t̄ra
in q̄ ſtas ſctā eſt et qr aīa mouet affe
ctōibꝰ ſic corpus pedibꝰ. oꝫ lauar pe=
des dn̄i affectōibꝰ bonis. Sexto oꝫ ꝙ
defendat. ſi ei qs veniꝛ ad domū il=
liꝰ ꝛ velꝫ verberare illū q̄ inuitatꝰ ē oꝫ
ꝙ ille q̄ inuitauit aliū defēdat eū ge. xix

Nota ꝙ aīa q̄ eſt in grā oꝫ facē deo ſeptē in ſuo aduentu.

quando loth accepit tres pueros pue=
ros quos ſodomite volebant capere
clauſit domuȝ immediate ſodomite
venerūt et nō potuerūt frangere do
muȝ.tñ loth eos defendit.ſic oportet
quādo deus erit in aīa tua per grām
ꝙ tu defendas euȝ ne dyabolus dei
ciat eum per peccata tua. Septīo oȝ
ꝙ bōa cibaria ſibi dentur ſi eni inui
tares aliquē dñm ⁊ nō dares ſibi me
liores cibos ꝙ̄ haberet in domo ſua
non eſſet ɔtentus ſic de⁹ niſi tu des
ei bonos cibos ipſe nō erit cōtentus
nec cenabit tecū.ſȝ ſi feceris ſibi iſta
ſeptē ipſe veniet cenatū in aīa tua et
ipſe portabit ſeptē cibaria in anima
tua. Primo enī aportabit tibi corp⁹
ſuum in cibuȝ et ſanguinē in potuȝ
io.x.caro mea vere eſt cibus et ſan=
guis meus vere eſt potus.paraſti in
dulcedine tua pauperi deus.de⁹ enī
portabit ī anima tua corpus illō qđ
pependit in cruce ⁊ eundem ſangui
nem qui effuſus eſt in cruce ⁊ in do
mo pylati et ſic de aliȷs. vbi nota ꝙ
qñ chriſtus fuit mortu⁹ nō remanſit
vna gutta ſanguinis in corpe ſuo et
tamē vna gutta ſanguinis eius erat
ſufficiens ad redimēdum mille mū=
dos ita magnos ſicut eſte.quare er
go tot effudit de ſanguine cum mi=
nima gutta fuiſſet ſufficiens.dicitur
ꝙ hoc fit vt reſiduum eſſet repoſitū
in theſauro eccleſie.in hoſtia enim
eſt primo et per ſe corpus et cōcomi=
tatur ſanguis chriſti ideo clamat
quothidie de⁹ ſi quis voluerit cena
re mecū portabo bonos cibos in aīa
ſua. Nota ad hoc ꝙ indulgentia va=
leat oȝ ꝙ ſit prīo poteſtas in dante
quare vnus ſimplex homo non poſ
ſet dare idulgētiā.Scđo ꝙ ſit paup
tas ī loco.⁊ tertio oȝ ꝙ tu cōfitearis
et des de bonis tuis ad hoc ꝙ poſſis
lucrari indulgētiā. ſunt eī tria q̄ im
pediūt ꝙ tu nō potes lucrari indul=
gentiā.prīo ſi tu vadas ad ɔfeſſioneȝ
ficte.ſcđo ſi ſis excōicat⁹ a iure vl' ab
hoīe.et tertio ex defectu iuriſdicti=
onis.i.ſi confeſſor tu⁹ nō habeat licē

Iſta materia ē ad oē propoſituȝ.

❡ Nota ſeptē cibaria p̄cioſiſſima q̄ deus aportabit ī aīa tua

Nota de indulgentia.

tiam confitendi in tali indulgentia.
Secundo deus portabit aīam ſuā in
precium ſe morlēs dat in preciuȝ ⁊c.
Tertio eſt diuinitas in fruitionē:tu
diſponis conſcientiā tuā ⁊ habes pe
nitentiā deus dabit tibi in fine diui=
nitatem in fruitionem.vis recipere
corpus chriſti in natiuitate eius.au=
di quid ipſe dicit tibi. Si quis ape=
ruerit michi hoſtium id eſt conſcien
tiam ſuā intrabo et cenabo cum eo.
ideo aperiamus ſibi conſciētias no=
ſtras in iſto ſacro feſto vt ipſe faciat
cenam nobiſcum. Quarto eſt illumi
natio ꝙtum ad inſtrumētuȝ io.viij.
ego ſuȝ lux mundi .ſicut ſol illumi
nat aerē:ſic gratia dei illuminat ani
maȝ tuaȝ bene diſpoſitam. Quinto
eſt inflāmatio ꝙtum ad affectum lu
ce xiij.veni mittere ignē in terrā ⁊c.
quarto.ſicut ſiſterna īfrigidat aquā
ſic peccatum infrigidat aīam hoīs
et econuerſo gratia dei inflāmat ani
mam hoīs in amore dei ſicut ignis
inflammat lignū. Sexto ditat perſo=
nam in qua eſt.in ipſo ſunt oīns the
ſauri ſapientie. deportat in anima
tua tres virtutes theologales et ſe=
ptem virtutes oppoſitas ſeptē pctīs
mortalibus yſaie.xi.requieſcet ſup
cum ſpūs ſapientie.abiciāmur opa
tenebrarū et induamur arma lucis.
id eſt virtutes taȝ theologales ꝙ car
dinales Septimo reficit ſpirituali=
bus conſolationibus.conſolationes
tue letificauerunt animā meam ps.
non enim oportet ꝙ tu vituperes il=
los qui fecerunt malum:q2 fecerunt
pniam.ideo aīa eorum eſt leta.ſi er=
go diſpoſuerimus viam deo et con=
ſcientias noſtras ipſe aportabit nob
iſta ſeptem fercula ⁊ in fine dabit no
bis regnum celoruȝ qđ nobis conce
dere dignetur qui ſine fine et cetera

❡ Sermo in dñica.iiij.aduentus.

Ox clamātis in deſerto pa=
te viā dñi yſaie.x.lo.i.luce
iij.recitatiue vniuerſalit in

M.E.C.D. 2016

euangelio dominice currentis. Ne=
mo poteſt venire ad me niſi pater
meus traxerit euꝫ iohā. ſexto. ſuper
quo paſſu dicunt doctores ꝙ quin=
qꝫ modis pater trahit nos ad filium
primo preuenienti dilectione. iere=
mie decimotertio in caritate ꝑpetua
.i. ab eterno dilexi te. i. attraxi te mi=
ſerans. Alios trahit bñficiū exhibiti
one. yſaie. quinto., quid ergo debuit
facere in me et nō fecit. alios trahit
odore ⁊ ſuauitate cauſaruꝫ. Prio in
odorem vnguentorum tuorum ꝛc.
trahe me poſt te. alios trahit flagelli
illatione ozee. vndecimo. in funicu=
lis adam traxi eos. alios trahit ſpō=
ſi miſſione. et hoc in euangelio ho=
dierno. amicus ſponſi iohānes vox
clamantis in deſerto. ¶ Dicit chri=
ſtus in euangelio ꝙ nemo poteſt ve
nire ad filium dei niſi pater traxerit
eum. heri vos dixiſtis ꝙ debemꝰ ire
ad deum et quomodo ibimus ad eū
quia non poſſumus ire ad eum niſi
pater traxerit nos dicitur ꝙ pater
trahit nos ad filium ſuum quinqꝫ
modis.

A
Deus tra=
hit nos ad
ſe q̄nqꝫ mo
dis.

¶ Primo preuenienti dilectione in
caritate perpetua vt ſupra. vtrum di
ligis deuꝫ anteq̄ꝫ dilexerit te: non q
deus eternaliter dilexit te.
¶ Scdo trahit nos bñficiū exhibitōe
dicimꝰ ꝙ qñ ds dat libent elemoſinā
ipſe trahit pauperes ad eum. ſimili=
ter dicimus ꝙ predicator trahit po=
puluꝫ ad ſe exibat tota hieroſolima
poſt iohannē. paſtor trahit oues poſt
ſe quando monſtrat eis ramum. ſic
pater trahit nos ad eum per exhibi=
tioneꝫ beneficiū dedit enim tot bene
ficia nobis. ſcilicet animam corpus
et ſic de aliis donis fortune ⁊ gratie
ſicut ē ſcia pulchritudo ⁊ ſic de aliis.
¶ Tertio trahit dulci preguſtatione
canticorum primo. trahe me poſt te
in odorē vt ſupra. oportet nos ſequi
deum in ſuauitate ſua. id eſt in dul=
cedine dei. ſpiritus domini repleuit
orbem terrarum ꝛc. Quarto trahit
in funiculis adam ſeu flagelli illati
one. qñ enim adam fuit extra para
diſum fuit ei depoſita tunica inno=
centie ⁊ fuit veſtitus tunica miſerie
et qꝛ nos oēs ſumꝰ in iſta miſeria. iō
dico ꝙ pater trahit nos ad filiū ſuuꝫ
quādo mōſtrat nobis miſerias et pe
nas ade peccata noſtra ipe portauit.
Quīto trahit nos amicus ſpōſi ſan
ctus iohannes. dicitur ꝙ ſanctus io
hannes eſt amicus xp̄i et pater vo=
cat et trahit nos per ſanctū iohāneꝫ
qꝛ ſanctꝰ io. dicit pniam agite appro=
pinquabit enī vobis regnū celorum
ego vox clamantis in deſerto. qñ io.
predicabat venerūt quattuor mane=
ries hoim de iheruſalē ad eū. Prio
venit ꝑfectꝰ miles du guet preſidēs
et dñi de plamēto et queſierūt ei q̄d
debemꝰ facere ad recipiendū xp̄m in
aduētu ſuo dicit eis neminē cōcutie
tis et nemini calūpniā facietis ſerua
te iuſticiā equaliter pauperi et diuiti
Secundo venerūt ad eum burgēſes
qui non habent curam de iuſticia et
queſierūt ei quid facere debemꝰ ha=
bemus multa bona dicit eis qui hꝫ
duas tunicas det vnā indigenti vel
eſcā det. ſimiliter per duas tunicas
intelligitur ſuperabundantia ita ꝙ
ſi habeas abundantiam bonoruꝫ di=
ſtribue indigentibus lex antiqua et
prophete vſqꝫ ad io. lex noua incepit
a ſancto iohanne. Tertio venerunt
ad eum mercatores et queſierūt q̄d
debemus facere dicit nichil ampliꝰ
q̄ꝫ debeatis recipiatis. i. lucrate rō=
nabiliter in mercantia veſtra et non
vltra menſuraꝫ. tu vendis vinum tu
um aliquibus et quando tu vides ꝙ
ipſi ſunt ebrii et nichil cognoſcūt tu
dabis eis de vino qd̓ valet tribus tu=
ronis et vendis eis decem tu peccas
mortaliter. Quarto venerunt ad eū
viri eccleſiaſtici et querunt quid de=
bēt facere. dicit eis facite dignū fru=
ctum penitentie. aliud eſt facere fru
ctum penitentie et facere dignū fru
ctum penitentie quia multi faciunt
fructum penitētie qui ſunt dampna
ti et tamen nullus eſt dampnatus q̄

M.E.C.D. 2016

facit dignum fructum penitentie. et iſtis quattuor pdicauit ſanct⁹ io. parate viam domini dñs prope eſt. vox clamantis in deſerto parate viam dñi dicit io. omnis vallis ⁊ omnis mons humiliabitur de iſta preparatõe dicemus tota iſta ebdomada. tu quis es propheta: nõ. helias: non. meſſias non. quid ergo? vox clamantis ⁊c. deſertus enim eſt locus in quo nichil creſcit et cõparando iſtum mundũ padiſo eſt deſertus. in deſerto huius mũdi ſunt quattuor voces que clamant in deſerto. i. in hoc mundo.

B Quattuor voces q̃ clamãt i deſerto.

Pria eſt demonis ⁊ clamat i deſerto
Secũda eſt carnis ⁊ clamat i deſerto
Tertia eſt mũdi ⁊ clamat in deſerto
Quarta ẽ iohãnis ⁊ clamat i deſerto

¶ Pria ergo vox eſt vox demonis dicẽtis ego iterficiã. prime petri ſcḋo aduerſari⁹ veſter dyabol⁹ circuit ⁊c. Jaco. in canonica. reſiſtite dyabolo ⁊ fugiet a vobis ſi qs diceret. ſi qs intrauerit in domũ meã ego eũ interficiam ille eſſet bene inſenſatus q intraret ſic dyabolus qui qrit nos inteficere nos ſumus bene inſenſati intrare in domum ſuam. i. in peccato ¶ Secunda vox eſt carnis dicentis prie ad corinthios ſeptimo. aliam legem contrariam habeo in membris meis. Tertia vox eſt mundi dicẽtis omnis qui confidit in me decipiam eum auguſtin⁹. mũde imũde qui te diligunt non te nouerunt ſi enim cognoſcerẽt te ipſi non appodiarẽt ſe ſupra te. ideo caueamus a voce mũdi. Quarta vox eſt io. dicẽtis ego reficiam vos dicit io. parate viam domini et ipſe reficiet vos oportet enim clamare.

C Johannes clamat q̃ttuor gñibus hoim quibus decẽ clamare.

¶ Primo ſurdis. ¶ Secundo illis qui ſunt bene longe. ¶ Tertio illis qui dormiũt. Et quarto illis qui ſũt in magno tumultu. Primo clamat iohã. illis qui dormiũt ſurge qui dormis ⁊c. qui dormis i lecto peccati tu inuenies vnum hoiẽ qui non ſunt tres ebdomade q ipſe erat in lecto mortis quaſi et tamẽ nunc facit maiora peccata q̃ prius: nunquid eſt magna pietas ſunt multe mulieres que viderunt ſepelire pueros ſuos et virum ſuum vel mori ſubito et ſunt in lecto peccati non ſurgunt. erãt duo in eodem lecto erant duo molentes eodem molendino tonitruum interfecit vnum et non alium et tamen ille alius non ſurgit nec euigilat ſe. ¶ Secundo clamat ſurdis ſicut aſpidem obturãtis aures ſuas ⁊c. propheta dauid dicebat ſunt multi homines qui faciũt ſicut ille ſerpens qui vocatur aſpis qui quando audit venire incantatorem ponit vnam aurem prope terram et caudam infra aliam vt non audiat et non incantatur. ſic ſunt multi homines pariſius qui ſi omnes apoſtoli predicarẽt pariſius obturarent aures ſuas faciunt enim luxurias ſuas publice auaritias ſuas et vſuras et ſic de aliĳs. qui parce ſeminat parce ⁊ metet habet vnam aurem prope terram. i. circa terrena. et caudam infra aliam id eſt cogitationes malas. ſunt multe mulieres pariſius q portãt in veſtimẽtis magis q̃ habeant de valore in aliĳs rebus ſi tu ſeminaueris modicum de bono illud metes: ſi nichil nichil metes. Tertio clamat illis q ſunt in magno tumultu. ſunt multi qui ſunt ita ĩpediti in rebus tempalibus q non poſſunt audire vocem domini dicẽtis venite ad me ⁊c. Quarto clamat longe diſtantibus quando enim tu es de vno latere riparie et ille qui tranſit de alio tu clamas multum veniatis ad me. et q longe a peccatoribus ſalus deus eſt bene longe a peccatoribus. ideo clamat ad eos. Quis enim deus ſit. vbiq per preſentiaz et per eſſentiam nõ tamen per gratiam. reuertere reuertere ſunamitis. reuertere reuertere vt intueamur te reuertere de mala cogitatione de cõſuetudine in peccatis de detractionib⁹ tuis. et de luxuriĳs tuis. Pria ambaſſadia q eſt gens iuſtitie q̃ ſiuit deo qđ debem⁹ facere. rñdit

M.E.C.D. 2016

eis neminem concutietis vt ſupra ca
po ꝛ pula qñ eſt in vita non facimus
multũ computũ ꝛ qñ eſt mortuus bñ
valet ad comedẽdũ .anceps vero qñ
eſt in vita tenemus multũ computũ
et tenemus eũ ſuper brachiũ ꝛ tamẽ
qñ eſt mortuus proijcitur ſuꝑ fimũ
p̃io eñi viuit de preda:portaꝫ ſupra
manum:oculos habet velatos:et pe
des laqueatos.iuſticiã exercentes vi
uunt de preda cape plus iuſtos armi
geros quos poteris reperire habent
illud qđ debẽt exponere ꝓ vita tamẽ
viuunt de preda et de latrocinio ſuꝑ
pauperes gẽtes qđ remediũ tu eris
dãnatus eternaꝉr niſi facias reſtitu=
tionem.et quibus nõ cognoſco illos
quibus ego depoſui bõa:redde pau=
peribus.pauperes ei ſunt thezaura=
rij dei.Secũdo portaꝫ ſupra manum
vade factuꝫ planctũ de armigeris tu
non habebis iuſticiam qꝛ portanꝫ ſu
pra manũ .i.ſupportanꝫ vade petitũ
iuſticiam de vno dño in parlamento
tu non habebis qꝛ portanꝫ ſupra ma
num: ſimiliter ſi ſit vnus pauꝑ que=
rens iuſticiam de vno magno princi
pe dicetur ei amice vos habetis fortẽ
partem ꝙuis habeatis bonũ ius qꝛ
ille habet magnos amicos ꝛ dabunt
ei fauorem. ita et dyabolus importa
bit eos in inferno ſicut portantur ſu
pra manum in hoc mundo nihil po
tes facere niſi expectare iuſticiã dei.
Tertio habẽt oculos velatos niſi qñ
fugant.iſti domini in parlamento et
iuſticiarij ſunt velati ante oculos ali
qui propter amicitiaꝫ aliqui propter
timorem aliqui ꝓpter auaritiã ſꝫ qñ
volunt capere predã.i. pecuniã depo
nunt illud qđ habent ante oculos ꝛ
bene vident ideo merito comparanꝫ
ancipiti. Quarto habent pedes illa=
queatos non volant niſi qñ magiſter
vult:ſic iſti iuſticiarij habent pedes
ligatos ligamie dyaboli ſeu peccato
ꝛ nunꝙ dimittit eos niſi qñ volũt fa
cere aliquod malum.parui latrones
ſuſpenduntur ꝛ magni dimittuntur
et ſunt illi qui aliqñ iudicant alios ꝑ
vos neminem ergo concutietis vt ſu
pra. qꝛ ſi feceritis calumniaꝫ aliqui=
bus dyabolus vos importabit:quera
mus ergo miſericordiam dei vt ipſe
dignetur venire ad nos. Amen.

D Hoĩes iuſti cie compa= rant ancipi ti ꝓpt.iiij.

¶ Sermo eadem die poſt pran dium.

Gaudete in domino ſemꝑ
iterum dico gaudete dñs
prope eſt ad phili.x.ca. in
epiſtola dñice currentis ad vſuꝫ pari
ſienſem. Igitur cum veniſſent lepro
ſi ad caſtra aſſiriorum comederunt
et biberunt et aurum et argentum
inde tulerunt et dixerunt adinuicem
hec dies boni nũcij ẽ ſi tacuerimus
ſceleris arguemur venite ergo ꝛ nũ
ciemus in aula regis.x.re.vi.ca. vbi
ſumitur ꝓuerbium vulgale ꝙ ſciẽs
bõa noua nullo tempore debet cela=
re ꝛ eſt aliud prouerbium ꝙ portans
mala noua nõ bene venit dr̃.x.re.vi.
ca .ꝙ rex benadat poſuit ſedem corã
vna villa et fuit fames in illa villa ꝙ
non poterant habere victualia ꝛ due
mulieres comederunt pueros ſuos
tunc venit vna illarũ mulierũ ad ſa=
lomonem et dicit ſalua me rex heri
iſta mulier et ego comedimus pueꝝ
meum hodie debebamus comedere
ſuum et ipſa non vult dare. tunc rex
incepit flere et erant quattuor infir=
mi in porta ville et dixerũt. vadamus
ad inimicos ſi occidant nos etiaꝫ hic
morimur ſi dederint nobis comede
re viuemus:tũc ꝓpheta eliſeus ora
uit deum et omnes inimici fugerũt
tunc iſti lazari inuenerunt bona ciba
ria ꝛ neminem inuenerunt tunc dixe
runt hec eſt bona dies ſi hoc tacueri
mus ſceleris arguemur ſi nuncia=
uerimus bene venerimus.tunc iue=
runt ad villam et nunciauerunt tunc
omnes venerunt et comederunt ad
ſaturitatem de cibis illis.apoſtolus
paulus in epiſtola hodierna volens
nos certificare de gaudio qđ debe=
mus habere dicit gaudete.vt ſupra

M.E.C.D. 2016

quare qꝛ dyabolus tenuit ſedem co=
ram natura humana ſex mille ſexa=
ginta annis et nūc dn̄s eſt prope qui
liberabit naturam humanã .in qui
bus verbis tria oſtenduntur. Primo
circa ſecundã partẽ queſtio mouet
qualiter dominus eſt prope. in ſecun
da parte circa primã partẽ de diſtin=
ctione gaudij declarabitur. popule
A gaude gaude qꝛ dn̄s prope eſt qui li=
Queſtio. berabit te. In tertia parte dicetur ꝙ
dominus ꝓpe eſt. Querit beatus bo
naduentura in .iij. ſententiarū vtrū
incarnatio verbi dei debuit differri ꝑ
quinq; milia annorū et arguitur ſic
ꝙ nõ .apoſtolus ad phi. primo incar
natio verbi ꝓceſſit ex maxima carita
te propter nimiam caritatẽ qꝛ dilexit
nos deus miſit filiū ſuū vnigenitum
in terris ad hebreos primo. nuſꝗ an
gelos apprehendit ſed ſemẽ abrahe
noluit aſſumere naturã angelicã ſꝫ
humanã: ſapiẽs ne dicas amico tuo
veni cras ⁊ dabo tibi qḋ queris cum
hodie poſſis dare ioh. iij. ſic deus di=
lexit mundū vt filiū ſuū daret ſꝫ cari
tas non patitur pati amicū ergo viſo
ꝙ deus maximã caritatẽ habuit nõ
debuit tantū differre aduentū ſuum
et per conſequens ſi filius dei ex ma=
xima caritate eſt incarnatus ꝗ primū
potuit debuit icarnari. Ad oppoſitū
ad galath. iiij. At vbi venit plenitudo
temporis deus miſit filiū ſuū vnige
nitum in terris factū ſub lege natū
de muliere vt eos qui ſub lege erant
⁊c. Pro ſolutõne rn̄det ſanctus tho.
et bonaduentura ꝙ quinq; ratõibus
diſtulit nec fuit expediens ꝙ imme=
B diate poſt lapſum fuerit incarnatio
quinq; rões dn̄s ꝓpe eſt peccatoribus. Prima ra
quare xp̄s tio eſt propter diuinã iuſticiã oſtendẽ
diſtulit ad= dam vt nullum peccatū maneat im=
uentū ſuū punitum tantum eſt peccatum quã
tus eſt in quem committitur. anſel=
mus. ſunt enim peccata que concer
nunt deū preciſe vt eſt ydolatria blaſ
phemia et ſic de alijs. alia ſunt que
concernunt deum et hominem vt eſt
occidere ⁊ ſic de alijs: ſed deus eſt in
finitus ergo peccatum ratione obie=
cti eſt infinitum ergo peccatū debuit
morari per magnū tẽpus anteꝗ ſa
naretur. Secūda ratio eſt vt morbus
hominis cognoſceret. eſt differentia
inter infirmitatem corporalem et ſpi
ritualẽ qꝛ medicus põt ſanare infir=
mum corporaliter ſine hoc ꝙ cogno
ſcat infirmus infirmitatẽ ſuã ſed eſt
ecõuerſo in infirmitate ſpirituali qꝛ
nunꝗ quis põt ſanari a peccato niſi
prius cognoſcat peccatū ſuū qui fe=
cit te ſine te non iuſtificabit te ſine te
qm̄ iniquitatem meam ego cogno=
ſco ⁊c. cor contritū ⁊c. vt ergo adã co=
gnoſceret peccatū ſuū eſſe magnū et
ꝯplex non poterat eū iuſtificare iuſti
ficatis gratis gratia ipſiꝰ ideo deus
diſtulit incarnationẽ ſuã: ſed popu=
lus clamauit qn̄ cognouit reatū ſuū
rorate celi deſuper ⁊c. vtinã diſrum=
peres celos et ventres ad nos. Ter=
tia ratio eſt propter deſiderij augmẽ
tationem ꝓuer. xiij. ſpecies que non
aufferetur auget amorem dei ſancta
deſideria dilatione creſcunt. tu que=
ris deo ꝙ det tibi ſanitatem vt tu poſ
ſis ei ſeruire et non ꝓpter malū ipſe
diſſimulat dare tibi vt deſideriū tuū
creſcat et creſcendo deſideriū tuū ip
ſe ampliori modo tibi dabit ſic pro=
pter dilationem incarnatiõis creuit
deſiderium nature humane. Quar
ta ratio ꝓpter ſingulare beneficium
commendatū. gloſa ꝗto maior erat
qui venit tanto miſteriū per plures
et ſucceſſiue venerat commendandū
dicitur incarceratis. rex venit: tūc ip=
ſi gaudent ſed timent ꝙ non veniat
ante mortem eorum et multū et affe
ctuoſe deſiderant aduentum eius ꝓ
pter eius remiſſionẽ: ſic propter ma=
gnum beneficium et remiſſionẽ na
ture humane oportuit multos nun=
tios venire añ incarnationem habet
dicit dn̄s dn̄o meo ⁊c. ꝓpheta dauid
ſuſcitabo dauid germen iuſtum ⁊ re
gnabit rex et ſapiens daniel cū vene
rit ſanctus ſanctorum ceſſabit vnctio
veſtra. Quinta ratio eſt propter ſcri

M.E.C.D. 2016

ꝑture impletionē. habetur ozee. xiij. Diebus multis. expectabitis me aba cuth. ij. apparebit in finē et non mentietur veniens veniet ⁊ non tardabit ⁊c. poſtea in terris viſus eſt et cū hominibus cōuerſatus eſt abacuth. tertio. vt prophete fideles inueniantur expectauit qꝛ dixerunt ꝓphete expectabitis eum multis diebus. Nunc ponitur tertia pars pro ſecūda dñs ꝓpe ē gaudete ⁊c. ſunt due partes prima dicit gaudete vt ſupra. et ſcda dominus prope eſt. de modo gaudendi in deum eſt bene neceſſariū ſꝫ nunc dicitur quō dñs ꝓpe eſt dicitur ꝙ eſt prope quinqꝫ conditōnibus hominū primo. Dominus prope eſt peccantibus et in peccato exiſtētibus.

Dñs ꝓpe eſt actualiter penitētibus.

Dñs ꝓpe eſt iuſtis et perfectis

Dñs ꝓpe eſt tribulatis et afflictis

Dominus prope eſt bonis et malis recipientibus.

¶ Deus eſt ꝓpe quinqꝫ generibus hominum

¶ De primo dicitur cōtra lōge a peccatoribus ſalus: ergo dominus non eſt prope peccatoribus: cum eſſe longe et prope ſint dimentiones oppoſite. dicitur ꝙ eſt longe per gratiaꝫ ⁊ prope per miſericordiā capio quinqꝫ perſonas. prima ē in peccato mortali actualiter et intendit perſeuerare in illo nec penitet eum peccaſſe habet vnam mulierem et propter feſtū noe ponit eam extra et dicit ſibi ꝙ reuertatur immediate poſt feſtum ille vadit ad confeſſioneꝫ dico ꝙ ipſe nouiter peccat qꝛ quicūqꝫ ſuſcipit ſacramenta irreuerenter peccat mortaliter ideo ſi habeat tria peccata qñ vadit ad confeſſionem qñ recedit habꝫ quattuor ita ꝙ nouiter peccat ⁊ nouo peccato qꝛ truffatur de deo. eſt vnus habens vnum vireton in corpore tūc barbitonſor deponit ſed ferruꝫ remanet infra nullus poſſet euꝫ ſanare niſi deponatur ferruꝫ: ſic dico ꝙ papa nec quicūqꝫ ſacerdos poſſet te abſoluere niſi deponas ferrum. i. voluntatem tuā malaꝫ. quā habes. quō ergo dñs eſt prope iſtis. habet figura in biblia ꝙ erat vnus auarus balaaꝫ cui deus dederat ſpiritū prophetie. rex balaac fecit guerrā pueris iſrael. tūc balaac dicit balaā tu es propheta dabo tibi centum ſcuta et des maledictionem pueris iſrael tūc fuit contētus ſꝫ cū pergeret balaā cū azella tūc azella remanſit qꝛ vidit angelū habētem gladium euaginatum. et incepit dicere nonne vides angelum qui me cogit ſtare: tūc balaā aperuit oculos et vidit et reuerſus eſt: qñ enim ſunt multe mulieres ſimul expectantes aliquos malos garciferos ad peccādum venit bona mulier: dicit valete tunc dicunt, dyabolus bene vos adducit certe dyabolus non ducit eam ſed deus qꝛ ſi non fuiſſet: tu et tu commiſiſſes quattuor aut quinqꝫ peccata in anima tua. bonau. in. ij. di. xi. Eſt primus actus angeli ex precepto dei cuſtodire peccatores ne ruant in peccatum et aliqñ rueremus in maxima peccata niſi eēt angelus bonꝰ. Scdo ꝓpe eſt dñs penitētibus mat. iiij. penitētiā agite appropiquabit ⁊c. apoc. iij. ſto ad hoſtium peccatoris et pulſo et ſi quis aperuerit mihi portā intrabo et cenabo cum illo penitens eſt ille qui propter hoc ꝙ offendit deuꝫ et propter timorē eterni ſupplicij confitetur et ſimiliter illi qui fecerunt mala et nunc nolunt plus facere. figura geñ. xix. ca. qñ dñs voluit deſtruere ſodomam deus miſit angelū ſuum ad loth dicens egredere tu et vxor tua et due filie tue noli tardare ⁊c. qꝛ deus vult deſtruere villam nō immediate fuit extra villam quin villa eſſet deſtructa et vxor ſua reſpexit retro ⁊ conuerſa eſt in lapidem. per loth intelligitur peccator per vxorem intelligitur affectio. per duas filias intelligitur potentia iraſcibilis et potentia concupiſcibilis. yſa. Accepit cor meū ⁊ aperuit labia mea. dicit ꝙ venit angelus et poſuit carbonē ignis ſup labia yſaie et aperuit ea et mundauit ea qꝛ prius nō erat dignus loqui cuꝫ deo et poſtmodū laudauit deū ⁊ locu

M.E.C.D. 2016

tus eſt cum deo. Tertio ꝓpe eſt perfectis et orantibus. ps. prope eſt dominus oibus inuocātibus eū: oibus inuocantibus eū in veritate. eſt veritas ꝓpoſitionis. Alia eſt veritas rei ab eo ꝙ res eſt vel non eſt oratio dicitur vera vel falſa. ariſto. ꝑi. periar. qñ enim eſt cōformitas rei ad voceȝ eſt ibi veritas. qñ eñi eſt conformitas inter deum et hoīes ibi eſt bona veritas. quecunqȝ enim petteritis patreȝ in nomīe meo dabit vobis eſt prope de iſtis q: eſt in eis et in aīa ſua. iuſtorum anime in manu dei ſunt. nullus iuſtus poteſt querere qḋ non eſt iuſtuȝ q: illud derogat de iuſticia. domus iuſti domus dei iuſtus eſt ille q̄ habet conformitatem vite reddere q̄ ſunt dei deo que ſunt anime ſue aīe et que ſunt corpori corpi. et que ſunt proximo reddere proxīo iſta ſunt opera iuſti. Quarto eſt ꝓpe tribulatis cum ipſo ſum in tribulatione cū ceciderit nō collidetur q: dñs ſupponit manum. ſanctus bern̄. erat in prelio in quo demon eū verberauerat intātum ꝙ non poterat magis ire: tunc de⁹ apparuit et ei dicit ei bernardus vbi eras bone ieſu. eram tecum. ego nō vidi vos. quare permiſiſtis ꝙ me perſequeret̄ tantū. vt approbarē pacientiam tuam. qñ eñi quis cadit de alto ſi ſit fenum inferius non faciet ſibi malum q: fenum ſuſtinet ictuȝ ſic iuſti qñ cadunt et deuiant non collidentur. i. non ꝓſequuntur quia dñs ſupponit manuȝ. i. dñs ſubleuat eos vos habebitis temptatiōes et aduerſitates ſed deus nō dimittet vos ſed faciet vobis ſicut nutrix facit puero quādo facit eum ire ſuſtinendo eum per duo brachia ſic deus ſuſtinet te ꝑ duo brachia ſcȝ in tempore tribulationis et proſperitatis ꝛ ſi non teneret te nō poſſes habere pacientiā. Quinto dominus prope eſt bonis ꝛ malis ad retribuendum apocap. xxij. Ecce venio cito et merces mea mecum eſt dicit domin⁹ date vnicuiqȝ iuxta opera ſua. quot ſunt dies vſqȝ ad morteȝ tuaȝ neſcio ſolus deus ſcit ꝯtra deus non veniet forte ad me de decem annis ergo non cito et quid eſt de deceȝ annis pretereūt mille anni ante oculos tuos tanꝗ vmbra pretereūt. mille anni nihil ſūt reſpectu tēporis in quo ſtabis in inferno: vel in paradiſo. quando enim deus aſcendit paradiſum queſierunt ei apoſtoli ꝛ mater eius ꝙ ſciret qñ moreretur et ſcirent de futuro. dicit eis non eſt veſtrum noſce tempora vel momenta que deus poſuit ī ſua poteſtate. habetur luce duodecio ꝙ erat quidam diues auarus habens multa blada ꝛ vina et dicit deſtruam horrea mea et faciam maiora. tunc angelus venit ad eum et dicit ei. o ſtulte hac nocte morieris cui erunt hec bona que habes. ergo dominus ꝓpe eſt dare vnicuiqȝ iuxta opera ſua. In tertia parte dr̄ gaudete in dñō nō ſolū in dñō ſed gaudete in domio ſemper eſt triplex gaudium ſcȝ mundi et iſtud eſt fatuum quattuor ratōnibus. eſt gaudiū peccati et iſtud eſt fatuiſſimum quattuor rationibus. eſt gaudium iuſti et iſtud eſt laudabile ſeptem ratōnibus inuenitur in biblia riſus horrore implebitur beatus homo qui ſemꝑ eſt pauidus. apoſtolus dicit gaudete vt ſupra. eſt triplex gaudium vt viſum eſt. De primo gaudio dicitur ꝙ eſt fatuum faciens cordam ſi ſciret ſuſpēdi de illa nunꝗ faceret illam. iniquitates ſue capiunt impium ꝛc. nunꝗ eris ſuſpenſus in inferno niſi feceris cordam et patibulum in quo ſuſpenderis.

D Quattuor rōes gaudiorū huius mundi quare ſūt fatue

¶ De quattuor rationibus gaudij mundi.

Prima eſt facilitas caſus
Scḋa eſt ignorantia ſtatus
Tertia eſt cauſe gaudij ſtatus
Quarta eſt multiplicitas reatus

¶ De pria iere. xxv. quos ego plantaui ego euello. patȝ in paradiſo de angelo primo quem dominus plātauit laudabiliter nō eſt aliquis ita doctus ſicut lucifer erat ezech. xviij. yſa. xiiij.

M.E.C.D. 2016

quomodo cecidiſti lucifer qui mane oriebaris lucifer erat dñs ſuarũ actionuꝫ non erat repugnãtia inter ſenſualitatem et ſeipſum et tamẽ effectus eſt turpiſſimus demon inferni et erat pulchrioꝛ angelus paꝛadiſi nõ eſt in mundo ita ſapiens ſicut adam dedit eni noĩa oĩbus et tamẽ lapſus eſt. ſimiliter ſalomõ ſapientiſſimus hominũ fuit ydolatra et ſic de alijs.

¶ Scḋa eſt ignoꝛãtia ſtat⁹ dixi matutinum dixi miſſam et confeſſus ſuꝫ ſicut ſi vellem moꝛi. ſed non opoꝛtet niſi vnam vanã gloꝛiã ad hoc ꝙ ſim dampnatus neſcit homo finẽ ſuum neſcit hõ an ſit dignus odio vel amore. finaliter in biblia habetur hoc ſicut flagellũ ſeparat granum a palea ſic moꝛs ſeparat aĩam a coꝛpoꝛe ⁊ iudiciũ dei ſepabit bonos a malis ⁊ tũ tu neſcis ſi eris de bonis vel de malis. ¶ Tertia eſt cauſe gaudij trãſit⁹ iob. xx. gaudiũ ypocrite ad inſtar pũcti non ibi pratica de nouo ſponſo ꝙ vadit ſupꝛa aquam et ille qui ducit nauem amittit baculũ de quo cõducit nauem tunc nauis ſubmergit᷑ dicitur ꝙ gaudium ſponſi et ſponſe fuit bene pũu. require ſuperi⁹ in ſermone de die iouis ꝑcedẽtis ducũt in bonis dies ſuos et in pũcto ad inferna deſcendunt. ¶ Quarta eſt multiplicitas reatus prime io. iiij. in multis offendim⁹ omnes. ſi poneres in ſtatera penaꝫ quam poꝛtares in hoc mũdo pro peccatis tuis oĩbus et poneres penã quã poꝛtares ꝓ vno minimo peccato in purgatoꝛio adhuc pena purgatoꝛij eſt maioꝛ ꝙ pena huius mundi. De ſecũdo gaudio dicit᷑ ꝙ eſt fatuũ et fatuiſſimũ q̃tuoꝛ rationibus letãtur cum male fecerũt ⁊c.

E Gaudiũ peccati ẽ fatuiſſimũ quattuoꝛ rõib⁹.

¶ Prima ratio eſt ex pte materie.
Secunda eſt ex parte foꝛme.
Tertia ex parte efficientis.
Et quarta ex parte finis

¶ De pꝛĩa dr̃ ꝙ latro ſi eẽt ſuſpẽſus cum pua fune frãgeret eã nec moꝛeret᷑. ſꝫ ſi eẽnt mlᵗe funes iũcte ſimul nõ poſſꝫ eas frãger᷑ ⁊ moꝛeret᷑ puer. decimoquinto. gaudiũ ſtulti eſt facere ſtulticiã tu capis felicitatẽ tuã ⁊ delectatõem tuam in hoc mũdo et tu ponis multa peccata inſimul ⁊ de oĩb⁹ illis tu eris ſuſpẽſus i iferno. ¶ De ſecũda eccleſiaſtici quinto riſum reputaui erroꝛem et gaudio dixi quid fruſtra deceperis ait ſalomon nonne fuiſti ſatis ebetatus in ydolatria tua propter mulierem. De tertia ex parte foꝛme letantur cum male fecerint vt ſupꝛa. eſt vna mulier cuius vir reputat eam bonam et tamen ipſa publicat peccatuꝫ ſuum viro ſuo illa eſt bene maledicta nõ ſufficit aliquibus ꝙ de⁹ cognoſcat peccata ſua ſed manifeſtant hominibus per modum iactantie et gloꝛificant ſe in malis ſuis letantur cum male ⁊c.

¶ Quarta eſt ex parte finis iob. viceſimopꝛĩo. ducunt in bonis dies ſuos vt ſupꝛa ſtipendia peccati moꝛs eterna ſupple donum ⁊ remuneratio peccati tui eſt infernus. vnus preſidenſ habet tres centum francos pro ſtipẽdio ſuo quia ſeruit regi ſi bene exerceat officium ſuum non eſt malũ ſed ſtipendia peccati moꝛs eterna eccleſiaſtici. vndecimo. ca. O moꝛs ꝙ amara eſt memoꝛia tua homini peccatoꝛi mala ẽ moꝛs q: amata auferũtur: peioꝛ q: triſticia ifertur: peſſima quia nulla remedia dabuntur. illud eni qd̃ tu amaſti in hoc mũdo auferetur tibi ſcꝫ pecunie diuicie ⁊ ſic de alijs. ⁊ illa que fugiſti tibi dabuntur ſcilicet moꝛs et nulla remedia dabũtur quia ſemper in eternum cruciaberis in inferno. pſalmiſta moꝛs peccatoꝛuꝫ. peſſima gaudete ergo in domino ſemper iterum dico gaudete vt ſupꝛa. Amen.

¶ Sermo die lune. iiij. ebdomade.

Ecce rex tu⁹ venit tibi mãſuetus zacharie ix. et matthei. xxi. ecce ꝯſtitui te ſup gentes et ſup regna vt euellas et deſtruas et diſꝑdas et diſſipes et edifi=

M.E.C.D. 2016

fices et plantes ihe. primo ſup quo
paſſu dicit gloſa q neq3 edificari poſ
ſent bona niſi prius eradicata eſſent
mala. quattuor ſunt mala et duo ſuc
cedunt leta. ¶ Primo vt euellas co=
gitatum matthei .xv. plantatio quã
non plantauit pater meus eradica=
bitur. Secundo vt deſtruas conſen=
ſum matthei ſeptimo. Qui viderit
mulierem et concupiſcet eam mecha
tus eſt in corde ſuo Tertio vt diſper
das opus peccati iacobi primo. pecca
tum cum conſummatum fuerit ge=
nerat mortem. Quarto vt diſſipes
conſuetudinem quia ariſto. teſte con
ſuetudo eſt altera natura. Quito vt
edifices bonum cogitatu3 ps. Jacta
cogitatum tuu3 in domino et cetera
Sexto vt plantes bonum opus apo=
calipſis decimoquarto. opera eni3 il
lorum ſequũtur illos Deus loquẽs
per iheremiam in primo capitulo di
cit. Ecce conſtitui te ſuper gentes et
regna vt ſupra. et iſtud verbum ver=
ſatur circa ioh. baptiſtã et circa om̃s
predicatores vt euellas et deſtruas ꝛ
diſſipes et viuifices et plantes. prece
pit enim predicatoribus quinq3
Primo q euellas et deſtruas et diſ
ſipes vnam domum q nunq̃ quis
maneat poſtea tu edificabis vnã ali=
am et plantabis et viuificabis. euel=
las cogitationem et delectationem ĩ
peccato. Deſtruas conſenſum vt di=
ſperdas opus: vt diſſipes cõſuetudi
nem tu habuiſti malas cogitationeſ
et habuiſti deletationẽ in illis opor=
tet illas deſtruere nunq̃ poſſunt fie=
ri bõa niſi prius deſtruãtur mala. ſunt
enim cogitationes multe ſine pecca
to et tamen in conſenſu malo ſemp
eſt peccatũ. quando enim cogitatio
preuenit voluntatẽ deliberatam nõ
eſt peccatum. depone ergo frater ia
cobe ab hominibus malas cogitati
ones. depone etiã conſenſum ꝛ opa
mala et etiam conſuetudinẽ. tu non
ſolũ habuiſti cogitatiões malas nec
conſenſus malos nec opera mala
ſed etiam habes conſuetudine3 ma

A
Deus mit=
tit pdicato=
res vt dſtru
ant ꝛc.

lam. deſtruas totum hoc ꝛ planta in
eis virtutes quando eni tu vadis ad
ortum tu deponis malas herbas et
poſtea ſeminas bonas. neq3 eni edi
ficari poſſent bona niſi prius deſtru=
cta eſſent mala omne enim qd eſt in
anima tua qd deus non plantauit ſ3
dyabolus oportet eradicare et edi=
ficabis bõa opera meritoria per que
tu edificabis regnum paradiſi et qs
dixit vobis. beatus iohannes bapti=
ſta dicebat predicando in heremo. ſe
curis eſt in pede arboris. id eſt mors
eſt in pedibus tuis mors eni3 ſequi=
tur hominem ſicut vmbra ſua in ſo
le. parate ergo viam domini. burgẽ=
ſes de iheruſalem miſerunt ad bea=
tum iohannem et homines iuſticie
et ſic de aliis. vt dictum eſt ſupra qd
nos debem⁹ facere: qui habet duas
tunicas det vnam indigenti et nichil
amplius q̃ conſtitutum eſt recipia=
tis in mercantia veſtra. tu non facies
fraudem non habebis duo vaſa, vnũ
ad emendum et aliud ad vendendũ
eccleſiaſtici. viii. etia3 venerunt ad eũ
et dicit eis bonum opus meritoriu3
facite io. dicit q omnis vallis im=
plebitur et omnis mons humiliabi=
tur. ad hoc q dominus veniat in aĩa
noſtra erunt praua et aſpera in viaſ
planas. eſt vnus pauper homo cui⁹
mulier iuit ad lupanar iſte bon⁹ ho
mo plangit ſe ad patrem et ad ma=
trem. mulier iſta eſt anima tua que
vadit inter manus dyaboli et ſpon=
ſus eius chriſtus querit eam. ¶ In
iſto ſermone dicemus de ſtatu eccle=
ſie: de ſtatu burgenſium: et de ſtatu
mercatoru3. queretis michi quid io.
reſpondit viris eccleſiaſticis. dicitur
q dedit eis durum reſponſum quia
ipſi debebant ſcire quid agere debe=
rent ꝛ docere alios. Pro declaratõe
dicitur q viri eccleſiaſtici debent ha
bere quattuor conditiones que cõti=
nentur in nobiliori ſpecie volucru3
ſuper om̃es volucres que dicitur a=
quila. aquila enim habet quattuor
proprietates aquila enim eſt genus

B
Viri eccl'ia
ſtici ꝯpatur
aquile pro=
pter q̃ttuor
rationes.

M.E.C.D. 2016

herodius eſt vna ſpecies aquile qui herodius habet vnum pedem maiorem alio. ¶ Prima proprietas eſt q habet vnum pedem maiorem alio. ſcilicet pedem dextrum. ¶ Secundo magis reſpicit ſolem et de prope q̄ quecunq; alia auis et tantum q reſpicit ſolem viſus eius magis acuitur. ¶ Tertio prouocat pullos ad volandum. quando enim quis vult interficere paruulum ipſa ponit ſe inter ictū et paruulū et recipit ictū et Quarto nunq̄ comedit totam predam quā capit. ſed dimittit reliquias bonas pro alijs viri eccleſiaſtici debent habere iſtas quattuor ꝓprietates. ¶ Primo enim debent habere pedem dextrum maiorem pede ſiniſtro. id eſt debent habere bonum ſpirituale ſeu ſalutem aīarum maiorē pede ſiniſtro. i. bono tꝑali ſi eni eſſet vna anima dampnata in iſta parrochia ex deffectu confeſſionis quia curatus non curat dico q curat⁹ erit dampnat⁹ niſi faciat magnā pniām quando eni vna cura vacat non queritur niſi quantum valet. Secunda eſt quia debēt videre bene clare nulli ſacerdotū liceat canones ignorare aut quicq̄ facere qđ nō poſſit patrū ſentencijs facere. in decreto .lxxvij. di. ca. primo. facio vnū pctm̄ et curatus bene poſſz me abſoluere ꝛ tamē ille ſacerdos neſcit ſi pōt me abſoluere vel non dico q peccat mortal'r quia debet ſcire ſi illud ſit caſus epālis vel non: ignorātia illa nō excuſat eū quia tenetur ſcire canones. ſunt multi qui non vadunt ad eccleſiam niſi ad bibendum oleum ſeu ad habendū pecuniam et diſtributionē debent videre clare ad ſeruiendum deo ſunt multi q̄ ſunt ſicut (lautruſſe) habēt alas et nō volat ſicut ſunt multi doctores qui q̄ñ habent vnū officium vel beneficium nō predicāt nec legunt ſed ſolū bibunt et comedunt ad quid ſeruiet eis ſcientia eorum: ad dampnationē eternā. Tertia debent ſe ponere inter veſtibulū et altare ſicut aquila ponit ſe īter paruulum et ictū et recipit ictū ioelis. quinto. ſtabāt ſacerdotes inter veſtibulum et altare plorantes et dicēs parce dn̄e parce populo tuo. eccleſiaſtici enī debēt eſſe mediatores inter deū et peccatores et debēt ſacrificare hoſtiam laudis deo pro peccatoribus et maxime hoc de curatis et de curam aīarum habētibus. Quarta cōditio eſt quia aquila dimittit reliquias de epulo ſuo pro alijs auibus ecce vnū canonicum habet duas prebendas habet quotidie vnum ſcutum pro expenſa dico q talis debet dare reſiduum qđ ſuperfluit pro neceſſitate eius pauperibus ſed non faciunt ymo multi ſunt qui comedūt epatū eorum anteq̄ veniant infra et nutriunt meretrices et pailhardes et malos pueros. Eſt vn⁹ domin⁹ canonicus mortuus eſt inuenerūt ſibi multas pecunias poſt mortem et non fecit bonū in vita ſua quid dicitur de illo dico q dyabolus eum ꝑportauit a dicitur ipſe vxorauit duas neptes eius et de quo de bono eccleſie et crucifixi. bernardus clamāt nudi et famelici et cōquerūtur et dicunt noſtrū eſt qđ aufertis. tu habes aurū et argentum in archa tua et pauperes moriuntur fame. Similiter mali religioſi ſunt ſicut pſitacus qui placentia loquitur ſunt ſicut gilphaſco qđ tante eſt obſtinationis q ſi primo ictu non capiat predā non comedet de tota die ſicut galli. ſunt nati⁹ qui fouet pulos nō propter eos. ſed propter ſe gallinaci⁹ enim fouet pulos vt calefiat ſeipſū et nō propter pulos. predicatores nunc oportet q ſint ſicut le papegault. quia oportet q dicant omnia iocoſa: non oportet q corrigant mala publice vel erunt interfecti. ſimiliter ſunt multi qui ſi non habeāt vel multas pecunias nō predicabunt et ſi videant q non habeant multas gētes in ſermone ſuo

¶ Mercatores mali cōparātur per dicit corue et ſigno.

M.E.C.D. 2016

vt habeant multas pecunias nõ pre-
dicabunt amplius. dicamus ſcd̃o de
burgenſibus ⁊ de mercatoribus qui
bus ſanctus io. dicit eis qui habet
duas tunicas det vnam indigenti et
qui habet eſcas faciat ſimiliter. pro-
prietas iſtorum figuratur in propie
tatibus trium auium. eſt vna auis q̃
vocatur perdix cõparatur coruo ⁊ ci-
gno perdix eni rapit oua aliaꝝ auiũ
et fouet ea. et poſt natiuitatẽ pulli
recurrũt ad paria ſeu ad aues d̃ ſua
ſpẽ mercatores et burgẽſes qui ca-
piunt ab hic et ab hoc non curant tu
inuenies aliquos qui fuerũt tutores
orphanorũ et habuerũt bona aliena
non faciũt conſciẽtiaꝫ. de bonis ma-
le acq̃ſitis nõ gaudebit terti⁹ heres.
ve q̃ predaris nõne p̃daberis per q̃
quis peccat per ea cruciabitur ſi ali
quis homo moriatur illi qui ſunt in
morte capiunt bona hinc et inde et
non faciũt ſatiſfactionẽ propter quã
cunqꝫ monitionem. Secunda auis
eſt coru⁹ qui eſt latro ſi inueniat vnũ
anulum in domo tua vel vnum ſcu
tum ipſe deportabit ad aliquem lo-
cum et abſcondet et maxime de cor-
uis priuatus in domibus. dormierũt
ſomnum ſuum et nichil inuenerunt
viri auari in manibus eorum tu nõ
facis conſcientiã de furto tuo tu p̃di
diſti decem ſcuta tu inuenis quinde
cim tu nũq̃ reddes illa vſqꝫ tua erũt
tibi reddita ſi tu amiſiſti pecunias
tuas oportet ꝙ iſte paup̱ homo por
ter penam et perdat omnia que ha-
bet ¶ Tertia auis eſt cignus compa
ratus auaris: cignus eniꝫ nunq̃ cã-
tat niſi modicum ante mortem. ſic
iſti auari ſi viuerent quinquaginta
annis non darent vnum turonum
pro amore dei nec facerent aliquod
bonum. ſed quando volũt mori fa-
ciũt teſtamentum et dicũt ꝙ talia dã
tur et talia quia non poſſunt plus
vti de illis fac bene dum viuis ⁊c.
Eccce rex tuus ⁊c.

Amen.

¶ Sermo die martis quarte ebdo
made.

Ecce rex tuus venit tibi mã
ſuetus zacharie ix. et mat
thei. viceſimoprio. Fabri
cata es lupanar tuũ in capite omnis
vie in omni platea nec facta es qua-
ſi meretrix aut iam preciuꝫ faſtidio:
ſed quaſi adultera que ſuper virum
ſuum inducit alienos oĩbus mere-
tricibus datur merces tu autem de
diſti mercedem amatoribus tuis fa-
ctumqꝫ eſt in te contra conſuetudi-
nem omnium mulierũ in fornicati-
onib⁹ ſuis ezechielis xvi. creator de
us loquens per os ezechielis. plan-
git ſe de anima peccatrice et dicit. tu
fabricata es lupanar tuum. O pau
perrima anima tu non expectaſti ꝙ
domini ville fecerunt lupanar in vil
la: ſed tu ipſa fabricaſti lupanar tuũ
in capite omnis vie ⁊c. et nõ fuiſti cõ
tenta facere ſicut pauperrima mu-
lier non habens virum ſed feciſti ſi-
cut mulieres vxorate que capiũt ali-
os viros et dediſti mercedem ama-
toribus tuis et non accepiſti merce-
dem ſicut alie meretrices faciunt. ſi
queratur quomodo anima mea eſt
peior meretricibus quia dimiſit virũ
ſuum id eſt chriſtum ⁊ iuit cum dya
bolo et dedit ei mercedem vt veniret
ad eam quia dediſti iuuentutem for
titudinem et ſic de aliis. Tractabi-
mus nũc de dulcedine mariti venit
enim tibi manſuetus dulcis et beni-
gnus: et iſta dulcedo dei ꝯtinetur in
duodecim articulis de quibus quat
tuor nunc tractabuntur et octo poſt
prandium. aĩa enim tua compat̃ me
retrici vxorate in lupanari ⁊ vir eius
facit ei xij. benignitates que etiam
de⁹ facit anime noſtre in pctõ exñte

A Nota quat tuor benig-
nitates q̃s deus facit
anime pec-
catrice.

M.E.C.D. 2016

Primo expectat eam ad penitentiā
Scđo reuocat eā ad penitentiam
Tertio reſpicit
Quarto tangit.

et iſta quattuoꝛ nunc tractabuntur ⁊ alia octo tractabuntur poſt prandiuꝫ Io. in vltimo ca. dicit ꝙ vidit angeluꝫ dei monſtrantem ei fontem clarū venientē a dextris agni ⁊ erat lignū duodecim fructus habens in quolibet menſe vnum. per fontem intelligo benignitatem dei ⁊ miſericoꝛdiam q̄ eſt clara ſicut criſtallinū procedens a deo. ⁊ per arboꝛem duodeci fructus habentē intelliguntur duodecim bona que deus facit aīe peccanti. Primus fructus eſt qꝛ expectat eam ad penitentiaꝫ. ezech. xviij. nunqd voluntas mea eſt moꝛs dicit dn̄s: quaſi diceret non. ſed reuertere ad me et derelinquat impius viam ſuā et vir iniquus cogitationes ſuas et reuertat ad dn̄m et miſerebit eius luce. xiij. de ficu que in tribus annis nichil poꝛtauerat et domin⁹ precepit ꝙ arboꝛ excideretur ⁊ dixerunt ei domine dimitte donec fodiantur ſtercoꝛa et ponātur in pede. yſaie. xxviij. Manda remanda expecta reexpecta erit verbū meum manda remanda expecta reexpecta modicum ibi modicum ibi aīa tua eſt in lupanari q̄n eſt in peccato ſicut ē mulier que expectat omnes euntes ad eam ⁊ tamen deus facit ei vnam gratiam qꝛ expectat eaꝫ ad penitentiam: ſunt triginta anni q̄bus eſt vnus peccatoꝛ qui non ceſſauit a peccato et quare deus non pugniuit eum ſunt. xx. anni. hoc eſt mi-

Parabola

ſericoꝛdia dei. parabola. luc. xiij. dicitur ꝙ criſtus facit peccatoꝛib⁹ ſicut laboꝛatoꝛ fecit megiſtro ſuo. erat em̄ vnus burgenſis habens vnam vineam in campis in qua erat vna arboꝛ que non poꝛtauerat fructum de tribus annis qꝛ non floruerat tūc dicit viticole ꝙ excideretur arboꝛ qꝛ nō facit niſi impedire tunc dicit ei viticola expectetis per annum et ego ponaꝫ ſtercoꝛa in pede et ſi nō poꝛtet fructū excidetur: ſic de⁹ facit de nobis nos ſtetimus per tres ānos per decē per per viginti in hoc mundo non poꝛtātes fructum: tunc deus vult nos excidere et truncare qꝛ expoſuimus iuuentutem noſtraꝫ in luxurijs in auaricijs et ſic de alijs et non dedimus elemoſinam pro amoꝛe dei cogitauimus quomodo poteram⁹ ditari nō ieiunauimus non accepimus virtutes ſi deus excidat nos in iuuentute damnabimur. arboꝛ que non poꝛtat fructum excidatur et in ignem mittatur. ſi tu ſtares per decem annos ⁊ non faceres vnq̄ aliquod peccatum nec etiam aliquod bonum ſi tu moriaris in tali ſtatu tu damnaberis minus eſt mala non agere niſi etiā q̄ſq̄ ſtudeat bonis operibus inſudare. ſi ergo illi qui nunq̄ fecerunt bonum nec malum damnantur q̄tomagis illi qui fecerunt multa mala ⁊ nunq̄ fecerunt bona. iuuentus tua tranſijt que ē primus annus: ⁊ foꝛtitudo tua que eſt ſecundus annus tunc tu es in tertio anno. i. in ſenectute tu nō feciſti bonum deus dicit cur terram occupas. excidatur ille non faciens fructuꝫ. tunc venit agricola. i. criſtus ieſus dicens non excidatis ego ponā feſſem in pede ſuo qꝛ ego ponam ei memoꝛiam moꝛtis coꝛam oculis faciaꝫ ꝙ cognoſcet penaꝫ quā poꝛtabit in inferno et dicit patri ſi non poꝛtet fructuꝫ hoc anno excidetur. plangit ſe de iſtis deus dicens erit verbū meum manda vt ſupra. ſunt multi qui ſperant de anno futuro ⁊ dicunt ego emendabo vitam meam anno futuro ſed aliq̄n deus non expectat ſed excidit et interficit eos. dicunt eniꝫ deo manda remanda expecta reexpecta modicum ibi modicum ibi. nos videmus quotidie moꝛi vicinos noſtros et tranſimus ſuper patrem et matrē in cimiterio et tamen non timemus ac ſi eſſemus immoꝛtales. Filij hominum abſq̄ vllo timoꝛe perpetrāt mala qꝛ deus nō ſatis cito exercet iuſticiam ſuam qꝛ ſcꝫ non pugnit nos

M.E.C.D. 2016

quando peccauimus.qm̄ enim vnus
latro eſt iudicatus ad mortem imme
diate ſuſpendit ſed non eſt ſic de pec
catoribus qr licet peccatores imme-
diate ꝙ peccauerūt ſunt iudicati ad
mortem vt patet anima que peccaue
rit ipſa morietur et ia.primo peccatū
cum conſummatum fuerit generat
mortem ⁊tamē miſericordia dei expe
ctat et non ita cito exequitur iuſticiā
ſuam.deprecemur ergo deum ꝙ ex-
pectat et faciamus fructum. Secun
dus fructus ſeu ſecunda arbor eſt qr
reuocat.mulier expectat ꝙ vir eius
reuocet eaȝ de lupanari.anima ſimi-
liter expectat ꝙ deus reuocet eam de
lupanari. deus enim reuocat animā
peccatricem ſepteȝ modis canti. iiij.
reuertere reuertere ſunamitis reuer
tere reuertere et intueamur te. yſa.
xlvi. redite preuaricatores redite ad
cor ⁊ ego ſuſcipiā vos.⁊erat liber ſcri
ptus in quo erant lamentationes do
na carnem.i.gaudium apoſtolorum
et ve.i.damnationem peccatoruȝ.de
us enim mittit vnam litteram anīe
peccatrici dicens.audi meretrix ⁊c.
augu.dicit cum eſſes inimicus patri
meo reconſiliaui te:cum eſſes longe
veni ad te inter ligna et ſiluas queſi
ui te inter lapides inueni te.humeris
meis portaui te ⁊c.in littera quā mit
tit deus continetur:dotaueram te de
fide ſpe et caritate et de quattuor vir
tutibus cardinalibus:ordinauerā te
cuȝ angelis meis in paradiſo quare
ergo fugiſti ad me veni ergo veni re
dite preuaricatores ⁊c.vt ſupra. Itē
continetur ve.i. maledictio vos non
vultis venire propter lamentationes
i.dona dei nec propter carnem vt ſu
pra timete ergo maledictionem.i.pe
nam inferni.reuocat deus animam
ſeptem modis quere in ſermone de
ſancto andrea.ozee.ſecundo.Ducaȝ
eā in ſolitudine ⁊ loquar ad cor eius
et reuocabo eā interna inſpiratione
Secundo exteriori predicatione quā
do enim deus mittit predicatores et
loquitur ad te ⁊ non predicatores nō
enim eſtis vos qui loquimini ſed ſpi
ritus patris veſtri qui loquit in vo-
bis ſi ad eos nō veniſſem et locutus
non fuiſſem peccatum non haberēt
ſed nunc excuſationem non habent
facimus ſicut pueri iſrael qui erant
intediati comedere mannam et dice
bant anima noſtra nauſeat ſuper ci-
bo iſto et cupiebant eſſe in egypto co
medere coles et paneȝ: ſcimus ſciēs
voluntatem domini et non faciens
grauiter debet pugniri .ſunt due an
cille in vna domo et vni magiſtra di
cit faciatis hoc: dum venit de miſſa
querit vni. quare non feciſti hoc:nō
dixiſtis michi:tunc vocat aliam et di
cit quare non feciſti hoc. quero tunc
que illarum eſt magis pugnienda il
la cui preceperat facere et non fecit
ſic illi qui habent quothidie predi-
catores ſunt magis pugniendi ꝙ il
li qui non habent.mala que nos hic
premunt citius ad deum venire con
tendunt.videmus mortem importat
auunculum meum fratrem meum
puerum meum vicinum meum.de-
beo timere ꝙ non importet meipſuȝ
anima tua non vult venire per expe
ctationem nec per reuocationem.
Tertius reſpicit.vadit eniȝ vir ad lu
panar ad querendum mulierem ſu-
am et quando eſt hic reſpicit mulie-
rem ſuam: ſic deus reſpicit animaȝ
reſpexit deus petrum.reſpectus enī
dei habet quinqȝ effectus .ſeruietis
diis qui non dabunt vobis requiem
die ac nocte .vbi ſunt anuli tui non
habeo: vbi ſunt veſtimēta nuptiarū
tuarum lenones depoſuerunt ei: ſic
demones depoſuerunt anime tue a-
nulos .i.fideȝ ſpem ⁊c. et veſtimenta
ſcȝ innocentiaȝ.Primus effectus re
ſpectus dei eſt qr peccator et anima
peccatrix timeret ad reſpectum dei.
p̄s.Qui reſpicit terram et facit eam
tremere tu es terra et deus reſpicit
te ideo times. Secūdus effectus eſt
qr operatur in ea bonum ꝓpoſitum
reuertendi primi re.primo. Reſpicit
dominus animam et immediate cō

B
Quiqȝ effectus reſpectus dei.

cepit ſamuelem: nunꝙ enim exires
de lupanari niſi deus reſpiceret te et
niſi operaretur in te bonum ꝓpoſi-
tum reuertendi a peccato: reſpice in
me et miſerere mei q; vnicus et pau
per ſum ego: ſic q; deus reſpexit pe-
trum ideo petrus reuerſus eſt ad pe
nitentiam et q; deus non reſpexit iu
dam ideo non conuerſus eſt ſed de-
ſperauit ſe: ideo dicamꝰ deo reſpice
in me et miſerere mei. Tertio opera
tur cordis conflictionē .i. contritionē
ſicut fluit cera a facie ignis ſic pere-
unt peccatores id ē peccatum a facie
dei. facies dei facit pctōri ſicut ignis
facit cere. ignis eī amolit et liquefit
ceram que prius erat dura ſic facies
dei et aſpectus dei liquefit animam
tuā ita ꝙ ducit eā vbi vult poſt grāz
Quarto dat ei gratiā ia. iiij. Humi
libus dat gratiam dicit vir vxori ſue
dedi vobis multa dona in nuptijs no
ſtris adhuc magis dabo vobis nunc
ſic deus dedit nobis ſtatum innocen
tie et fidē ſpem ⁊ ſic de alijs. poſt ve
ro dat nobis omnia illa iterū de no-
uo. Quinto operatur miſerie delibe
rationem exodi. tertio vidi afflictio-
nem populi mei deſcendi vt liberarē
eū dicit deus anime peccatrici vidi
afflictionem et peccatum tuū deſcē
dam in te per miſericordiam et libe-
rabo te.

Sermo die mercurij quarte eb-
domade de mane.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuetus zacharie .ix. ⁊ mat.
xxi. Noluit itelligere vt be
ne ageret iniquitatem meditatus eſt
in cubiculo ſuo aſtitit vie non bone
maliciā nō odiuit. ps. qđ verbū oſtē-
dit quadruplicem defectum in pec-
catore. Primo in intellectu noluit in
telligere. Secundo in cogitatu iniq-
tatem meditatus eſt in cubiculo ſuo
Tertio in actu exteriori aſtitit vie nō
bone. Quarto in actu interiori mali
ciam non odiuit. dauid facit planctū
de vxore ſua q; noluit intelligere vt
bene ageret eſt plena peccato in ſuo
corde quādo fuit in cubiculo ſuo co-
gitauit malum: ſic facimus planctū
de anima noſtra. noluit enim intelli
gere vt bene ageret et quādo fuit in
cubiclo ſuo cogitauit malū ⁊ aſtitit
vie non bone quādo fuit ſurrecta de
cubiculo ſuo et poſtmodum fuit cor
rupta in cogitatu maliciam non odi
uit iuit ad lupanar et noluit venire
niſi irem eam ad querendum ⁊ quā
do ego iui eam ad querendum venit
dicit deus de anima rationali vxore
ſ... In precedenti ſermone dicimus
ꝙ erāt duodecim arbores in quibus
pendet et ſtat dulcedo dei de quibus
precedēti ſermōe diximus de tribus
primis: nunc dicendum eſt de quar-
ta que eſt ꝙ deus tangit. Prima ar-
bor que eſt quarta in ordine eſt ꝙ de
us tangit animam exiſtentem in pec
cato ſeu in lupanari. primi regū. iiij.
Abijt poſt ſaul pars hominū cuius
dominꝰ tetigerat corda. Figura actu
um nono. domine quid me vis face-
re. maritus vadit ad querendum vxo
rem ſuam in lupanari et facit ei mi-
ſericordiam: ſic deus vadit ad querē
dum animam noſtram in peccato et
extendit miſericordiam ſuam ſuper
eam q; miſeretur eius quando vult
penitere de peccato et tangit eā. ſunt
enim ſex effectus tactus dei ſeu quā
do deus tangit aliquē cauſat ſex in
illo quē tangit vt poſt videbitur. Pri
mus eſt temptationis iob. manū tu
am domine longe fac a me. Secun-
dus eſt eruditionis. ps. emitte manū
tuam de alto vt trahat me de aquis
multis id eſt peccatis multis. Nota
in manu dei ſunt quinꝙ digiti. Pri
mus eſt polex per quem intelligitur
fortitudo ſeu potentia dei per quam

A
Nota .iiij.
alias beni-
gnitates quas
deꝰ facit ani
me pecca-
trici

B
In manu
dei ſunt .v.
digiti

M.E.C.D. 2016

Iſta mate-ria pōt ap-plicari de ſā-cto thoma qñ tetigit la-tus domini

producit omnes res mundi omnia
quecunqꝫ voluit fecit. ps̄. Secundus
eſt index et eſt miſericordia dei. miſe
ricordia domini plena eſt terra. ps̄.
Tertius eſt medius et eſt inſpiratio
quam deus dat peccatoribus.
Quartus eſt medicus et eſt expecta
tio quā habet deus de peccatore quā
do expectat eum ad gratiam. Quin
tus eſt oricularis ꝛ eſt rigor diuine iu
ſticie ſeu iuſticia dei. ſicut enim quā=
do quis ponit manum ſuam recte ſu
per terram tangit terram de digito
medio et nō de alijs et adhuc mini=
mus digitus ē longior a terra ꝙ alij
digiti: ſic deꝰ nos tāgit de digito me=
dio id eſt de bona inſpiratione ꝛ par=
uus digitus eſt longior a nobis om=
nibus alijs. i. rigor diuine iuſticie eſt
longior qꝛ deus nō ita cito tāgit nos
de iuſticia ſua ꝙ de miſericordia de
expectatione et ſic de alijs. extendit
enim deus miſericordiam ſuam ſup
animam peccatricem. dicit iacob. ex
tende domine manum tuam et non
comprehēdat terror iuſticie tue. que
rit enim ꝙ nō ſit verberatus de par
uo digito id eſt de iuſtitia ſua. in ani=
ma peccatrice eſt manus. Primus
digitus eſt polex a polliſando. ps̄. Iu=
raui et ſtatui cuſtodire mandata tua
ponit miſericordiam ſuam ſupra mi
ſericordiam dei iuraui ꝛ ſtatui cuſto
dire vt ſupra. Secundus eſt index
et eſt quando tu dicis quando habe=
bo tempus ad cognoſcendum pecca
ta mea dabo confeſſori meo omnia
peccata mea. Tertius eſt quando qs
ſperat de indulgentia et de venie qꝛ
intēdit et ſperat ꝙ deus miſerebitur
eius ſi velit reuerti ad penitentiam
ecce rigorem iuſticie diuine quid da
bis ſibi: humilitatē ſibi dabis canti.
quinto. quia reſpexit humilitatē ꝫ an
cille ſue ꝛc. ideo dat ſibi deus manū
ſuam et ponit eam infra manuꝫ ani
me peccatricis: et tangit eam aliquā
do deoſculando: aliquando verberā
do: aliquando trahendo trahit enim
animam noſtram per iſtos effectus

tactus diuinus quinqꝫ modis.
Primo tactu temptationis. iob pri=
mo et ſecundo tange cuncta que hꝫ.
Secundo tactu inſtructionis iere. pri
mo. tetigit os meum dominus ecce
verba mea dedi in os meū ꝛc.
Tertio tactu compunctionis canti.
quinto ad tactum digiti contremuit
venter.
Quarto tactu mundationis mathei
octauo. volo mundare ꝛ tetigit lepro
ſum et mundatus eſt.
Quinto tactu viuificationis. lu. vij.
marci vltimo. Adoleſcens tibi dico
ſurge
¶ Primus tactus dei eſt temptatio=
nis quando vidit deus angelos ſuos
et vidit ſe cuꝫ illis dicit dyabolus ad
deū circuiui terrā ꝛ perābulaui eā ꝛc.
dicit eis deus conſideraſti ſeruū me
um iob ꝙ non eſt ſimilis ſibi ſupra
terram. dicit ei dyabolus nunqd iob
fruſtra timet deum. quare dicit deus
qꝛ tu non das ei aduerſitatem et tri=
bulationem aliquam ideo debet be=
ne te diligere: ſi cm̄dares ſibi aliquā
tribulationem tu videres ꝙ non dili
geret te tantum ſicut facit. dicit ei de
us do tibi licentiaꝫ ſuper omnia que
habet ſed non tange eum: tunc dya=
bolus venit ad pueros ſuos qui erāt
congregati in vno conuiuio qꝺ facie
bat antiquus frater et interfecit eos
et poſtmodum venit ad camellos et
interfecit eos: ſimiliter ſic de omni=
bus bonis: tunc venit quidam nunci
us ad iob et dicit ſibi filij tui erant ſi
mul et domus cecidit ſuper eos et in
terfecit eos omnes: tūc iob laudauit
deum et dicit dominus dedit domi=
nus abſtulit ſit nomen domini bene
dictum adhuc eo loquente venit ali=
us dicens camelli tui oues et boues
erant in campis venit fulgur de celo
et interfecit eos: ſimiliter dicit domi
nus dedit vt ſupra: tunc dyabolus re
uerſus eſt ad deum et dicit ſi vis ꝙ
ego eum tangam ego faciam quid
voluero de eo. deus dixit ſibi: ego
do tibi poteſtatem tangendi corpus

C
Tactus di-uinus tra-hit animas noſtras.

M.E.C.D. 2016

ſuum. ſed noli tangere animam dya
bolus venit ad eum et verberauit
eum a planta pedis vſq; ad verticez
a planta pedis vſq; ad verticem non
eſt in eo ſanitas poſtmoduz iob po-
ſuit ſe in feſſe et in fimo et laudabat
deum et in om̄ibus his nõ peccauit
iob. tunc dyabolus dicit deo vere nõ
eſt ſimilis ſeruo tuo iob ſup terrã te
tigit ergo de' iob tactu tẽptationis.
¶ Secundus tactus eſt tactus erudi
tionis vel inſtructionis miſit domi-
nus miſericordiã ſuam et tetigit os
meum et prophetaz in gentibus de-
dit me. ecce dedi v̾ba mea in ore tuo
tu es coram deo genibus flexis vis
confiteri peccata tua non potes con-
fiteri niſi per miſericordiam dei que
eſt instructio. ſi quis quereret vni fi-
lie peccatum luxurie et ipſa dicit ꝙ
non faciet quia eſt contra preceptuz
dei. quis dedit ei illud bonum reſpõ
ſum deus qui tetigit os ſuum.
¶ Tertius tactus eſt compũctionis
et cauſatur ex memoria mortis cãti-
corum quinto. ad tactum digiti cõtre
muit venter. dicitur ꝙ ſponſa dei. id
eſt anima ad tactũ digiti. id eſt ex mi
ſericordia dei et ex bona ĩſpiratione
et ex memoria mortis contremuit vẽ
ter. id eſt ſpiritus. ſicut enim venter
eſt bene tener ita mors eſt bene te-
nera. ¶ Quartus tactus purgatõis
et mundationis et cauſatur ab amo
re mundi matthei octauo. volo mũ-
dare. deſcẽdens iheſus de monte ve-
nit ad eum leproſus dicens domine
ſi vis potes me mundare iſte lepro-
ſus habebat ſpem ꝙ deus eum ſana
ret et dicit deus volo mundare et te-
tigit leproſum tactu purgationis et
mundatus eſt. eſt vna filia cui aliq̄s
homo preſentat centum ſcuta vt ha
beat ſocietatem eius ipſa nõ vult et
magis vellet mori q̄ facere illud
quis dedit ei iſtam bonam reſponſi-
onem deus qui vult eam purgare a
peccato: qui volunt diuites fieri ⁊c.
¶ Quintus tactus eſt viuificationis
legitur in ſacra ſcriptura ꝙ erat que
dam mulier habens vnuz filium de
vigintiquinq; annis et non habebat
niſi illũ et erat vidua. deus vidit trã
ſeundo et fecit eos qui portabant eũ
ſtare et dicit adoleſcens tibi dico ſur
ge. ſimiliter habetur de filia ſynago
ge quaz deus ſuſcitauit dicens puel
la tibi dico ſurge et tetigit eam et ſu
ſcitata eſt. deus tangit animas no-
ſtras ſuſcitando eas a peccato per
miſericordiaz ſuam et hoc facit gra
tis quia nõ tenetur facere ſi nõ vult
iſte tactus habet quinq; effectus.
¶ Primo excitat iacentem actuuz. *Quinq; effectus tact' diuini.*
decimoquarto percuſſo latere petri
excitatus eſt petrus.
¶ Secundo pungit lente ambulantẽ
gregorius mala que nos hic premũt
citius ad deum venire compellunt.
pſalmiſta cuz occideret eos venerũt
ad eum.
¶ Tertio inſtruit ignorantem: vexa-
tio dat intellectum.
¶ Quarto purgat maculatẽ grego.
¶ Quinto reuocat de via errantem
eccleſiaſtici ſeptimo bene quem dili
git pater corripit filium.
¶ Primo eniz tactus dei excitat dor
mientem. habetur actuum. duode-
cimo ꝙ petrus dormiebat in carce-
re. et angelus domini venit ad eum
et percuſſit latus eius et dicit ei ſe-
quere me. deus percutit latus tuum
cum dat tibi bonam inſpirationem.
et dicit emenda vitam tuam.
¶ Secundo tactus dei tangit lente
ambulantem quando enim equi nõ
vadũt ſatis cito magiſter dat eis de
funiculo et pungit eos q lente am-
bulant. gregorius. mala que nos vt
ſupra. pono cor meum ad bona tem
poralia et ecce filium meum defun-
ctum vt ecce duo mali garciferi vn'
tenet ancillam alius tenet filiam tũc
magiſtra dicit ãcille ſue vos feciſtis
luxuriam veſtram in domo mea nõ
plus ſtabitis mecum recedatis: et
dicit filie ſue vos feciſtis luxuriaz
veſtram: in domo mea vos eritis
verberata et capit eam et verberat

M.E.C.D. 2016

eam de virgis vſqꝫ ad ſanguinem qꝛ
verberabat filiaꝫ ſuam qꝛ ipſa amat
eam qui bn̄ caſtigat bene amat. gre=
gorius dicit ꝙ perpetuus amoꝛ rerꝫ
temporalium eterne dampnationis
eſt iniciuꝫ. vt ponere coꝛ ſuū in rebꝰ
mūdanis ¶ Tertius tactus eſt docet
ignorantem eccleſiaſtici. ecce dedi os
meum ⁊c. quādo enim deus tangit
nos ſi ſimus ignorātes efficimur do
cti et ſapientes. ¶ Quartus tractus
eſt purgat maculanteꝫ. vt pueri qui
vaſtant tunicas et ſotulares tunc an
cilla mundat ſic deus mundat aīam
tuaꝫ a peccato. quod fornax auro fla
gelluꝫ grano qđ lima ferro ſic deus
facit hoī iuſto. eſt vnus hō qui venit
ad illum qui tenet bladū de eo et di=
cit ei opꝫ ꝙ ego habeā bladū meum
hodie dicet ei nō poſſum vobis dare
quia nondum eſt verberatum opoꝛ=
tet prius eū verberare cum flagello
et ſeparare granuꝫ a palea. ſimiliter
ad hoc ꝙ fiat anulus de auro vel ali
qđ vas opoꝛtet prius tranſire auruꝫ
per fornacē. ad hoc etiā ꝙ fiat clauis
opoꝛtet ꝙ lima diſponat ferrū. ſic tu
non potes facere aliqđ opus merito
rium nec potes mundari a peccato
niſi prius miſericoꝛdia dei diſponat
te et veniat in te. ¶ Quintus tactus
dei reuocat de via errantē vnde quē
diligit pater filium coꝛripit. eſt vnus
qui ducit equos qui moꝛiūtur fame
et ponunt ſe infra bladuꝫ ille qui du
cit eos dat eis de funiculo et reponit
eos in via ita deꝰ reuocat peccatorē
errantem. quando enī quis eſt in pec
cato non eſt in recta via paradiſi. ſed
deuiat et errat tunc deus venit ad eū
et tangit eum et reducit eum in via
recta quando enim tu queris mīam
deo de peccatis tuis ipſe extēdit mi=
ſericoꝛdiam ſuā et indulget tibi om=
nia peccata tua ezechielis .xviij. Si
impius egerit penitentiam omniuꝫ
iniquitatuꝫ eius non recoꝛdaboꝛ. eſt
Exempluꝫ. quidaꝫ heremita qui poſt obituꝫ pa=
tris vadit ad heremū et ſoroꝛ eiꝰ va=
dit ad lupanar tunc venit quidaꝫ ad
heremitam et dicit ei ꝙ ſoroꝛ ſua eſt
in lupanari: tunc ille heremita vadit
ad eam in lupanari tūc ille heremi=
ta videns ꝙ ſoroꝛ ſua habet bonam
contritionem dicit ſibi veni poſt me
ipſa eundo ex nimio doloꝛe peccato=
rum ſuoꝛum moꝛtua eſt poſtea fuit
reuelatum fratri ſuo ꝙ ſaluata eſt
¶ Secunda arboꝛ que eſt quinta in
oꝛdine eſt ꝙ poſtq̄ deus tetigit eam
pepercit ei omnia que fecerat. ſicut
ſi vir habens vxoꝛem ſuam in lupa
nari et iret eam ad querendum ipſa
vero quereret veniā viro ſuo de hoc
ꝙ dimiſit eum ⁊ iuit ad lupanar im
mediate vir eius parceret ei omnia
ymo ꝙ nō plus reuerteretur. ſic de
us quando videt animam noſtram
in lupanari. id eſt in peccato venit eā
ad querendum bonas inſpirationes
ſibi dando et ipſa immediate cogno
ſcit reatum ſuuꝫ. et querit veniā deo
deus vero qui eſt pius ⁊ miſericoꝛs
indulget ſibi omnia peccata ſua.
¶ Tertia arboꝛ que eſt ſexta in oꝛdi=
ne eſt ꝙ poſtq̄ deꝰ pepercit vxoꝛi ſue
omnia que fecerat contra eum reci=
pit eaꝫ benigne et dulciter. hieremie
ſi vxoꝛ dimiſerit viruꝫ ſuum ⁊c. que
ro tibi vxoꝛ dimiſit virum ſuum et
poſtea reuertitur ad miam viri ſui
vtrum vir diligat eam tantum ſicut
prius. dico ꝙ non eam tantum dili=
get ſicut prius. ſed eſt econuerſo de
deo quando enī anima vadit ad pec
catum et poſt reuertitur ad deū per
penitentiaꝫ deus eam magis diligit
nunc q̄ prius et querit ſcotus. vtruꝫ
quis quādo peccauit redeat ad ma=
ioꝛem gratiam per penitētiam et cō
tritioneꝫ. dicitur ꝙ ſic quia quando
quis commiſit tria peccata anteq̄ il
la ꝯmitteret habebat tres gradꝰ me
riti dico ꝙ ſi faciat penitentiaꝫ de il=
lis peccatis habebit quattuoꝛ gradꝰ
meriti ⁊ ſic merita eius augmētabū
tur. ¶ Quarta arboꝛ que eſt ſeptima
in oꝛdie eſt ꝙ reſtituit ſibi omnia. di
cit vir vxoꝛi ſue vbi ſūt anuli nuptia
rum veſtrarum. dicet perdidi omnia

M.E.C.D. 2016

lenones comederūt omnia. tunc da-
bit ſibi alia: et ornabit eam pulcherri
mis ornamentis. ſic deus quādo ani
ma reuertitur ad eum per penitenti
am reddit ſibi omnia ornamenta. le-
nones. id eſt demones depoſuerant
ſibi anulos. i. ſpē fidem caritatem et
quattuor virtutes cardinales ⁊ ſic de
alijs. deus vero dat ſibi alia ornamē
ta et dat ſibi gratiam ſuam. danielis
tertio. reuerſus eſt nabugodonoſor
ad regem ⁊c. Amen.

¶ Sermo eadem die poſt prandiuz.

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuet⁹ zacharie. nono ⁊ mat
thei. viceſimoprīo dicimus
ꝙ deus faciebat vndecim benignita
tes anime in peccato exiſtēti de qui-
bus iam vidimus ſeptez nunc reſtāt
quinqꝫ pro preſenti ſermone. ¶ Pri
mo neceſſaria tribuit et diuiditur in
ſeptem partes yſaie. decimooctauo.
non ſunt attricta veſtimenta veſtra
quadraginta annis aquam de petra
fluxi vobis māna de celo quadragin
ta annis miniſtraui tertij ⁊c. quarto
coruus pauit hellam certo tempore
abacuth attulit comeſtionez danieli
inter leones in nouo teſtamento cri-
nes creuerūt anne. paulū p̄mū here
mitā ſepelierunt leones magdalenā
triginta annis in deſerto. dominus
enim prouidebat illis qui erāt in de-
ſerto taliter ꝙ veſtimēta eius nō diſ-
ſipabantur. ſic anima deuota poſtꝙ
eſt reddita deo per gratiaz nichil de
eſt ſibi. nichil deeſt timentibus deuz
timore filiali. ſicut filij iſrael habue-
runt veſtimēta integra ⁊ aquā de pe
tra et mānam de celo ſic deus mini-
ſtrat anime que eſt ſibi reddita per
penitentiam bona ſpiritualia. deus
portauit abacuth per vnuz crinē qui
ibat portatū ad comedēdū operarijs
ſuis et portauit eum apud danielez
et dedit ei comedere. ſimiliter beata

A
Nota alias quinqꝫ benignitates quas de⁹ facit aīe

agnes quia noluit capere filium pre
poſiti prepoſitus fecit eam ſpoliare
totaliter nudam. ſꝫ deus fecit ꝙ cri-
nes eius tegerunt totum corpus et
primus qui voluit eam tangere mor
tuus eſt. ſimiliter magdalena fecit
triginta annis penitentiam in deſer
to. ſimiliter paulus fuit triginta quī
ꝙ annis in deſerto et poſt mortuus
eſt et duo leones venerunt ⁊ fecerūt
foueam in terra et ſine eum tangen
do ſepelierunt eum. quid eſt ergo ne
ceſſarium iſti anime dico ꝙ requirū
tur ei ſeptem que capiunt in iſto ſal
mo benedic anima mea domino et
noli ⁊c. ¶ Prima eſt qui propiciatur
omnibus iniquitatibus tuis. ¶ Se-
cunda eſt qui ſanat omnes infirmita
tes tuas. Tertia eſt qui redimit de in
teritu vitam tuam. ¶ Quarta eſt qui
coronat te in miſericordia et miſera
tionibus. Quīta eſt qui replet in bo
nis deſideriuz tuum. ¶ Sexta eſt re-
nouabitur vt aquile iuuentus tua.
¶ Propheta dicebat benedic anima
mea domino. ⁊ noli obliuiſci omnes
retributiones eius quia primo pro-
piciatur omnibus iniquitatibus tuis
dicim⁹ ꝙ oīa peccata mortalia redu-
cuntur ad ſeptem deus dedit tibi re-
medium cōtra omnes infirmitates
et omnia peccata dedit tibi humilita
tem ꝯ ſuperbiam: diligentiam ꝯ pi-
griciam. ¶ Secunda eſt quia ſanat
omnes infirmitates tuas: habebas
enim ſeptem infirmitates in anima
tua. Prima eſt peccatū originale ꝑ
iſtaz quis priuatur viſione perpetua
dei. Secunda eſt que dicitur peccatū
mortale et iſta eſt ad mortem. Tertia
eſt que dicitur peccatum veniale et
iſta non eſt ad mortem ſanat eni om
nes infirmitates: primo peccatuz ori
ginale per baptiſmuz. Quarta infir
mitas eſt ignorantia. Quinta eſt cō-
cupiſcentia. Sexta eſt malicia. Se-
ptima eſt timor ſeruilis exiuit de cor
pore chriſti ſanguis et aqua. ꝑ aquā
intelligitur ſacramentum baptiſmi
qđ eſt remedium contra peccatū ori-

B
Nota iſta ſeptē que aīe requirūtur

M.E.C.D. 2016

ginale.per ſanguine3 intelligitur ſacramentu3 penitẽtie qđ eſt remediũ contra peccatum mortale. de ignorãtia diceret quis ego neſciebã ꝙ hoc eſſet peccatũ ⁊ tu debebas ſcire.iõ tu peccaſti remediũ eſt ſacramentũ ordinis. De concupiſcentia carnali remediũ ꝯtra eam eſt ſacramẽtũ matrimonij. De malitia remediũ ẽ ſacramentum euchariſtie ꝯtra timorẽ ſeruilem dat remediũ ſacramentũ confirmationis. quãdo enim quis eſt timidus et confirmatur ab epiſcopo nõ plus timet. Tertio q̃ redemit de interitu vitã da anima gloriam deo quia redemit de interitu vita3 tuam Iob. vadam ad terram tenebroſam ⁊ opertã mortis caligne terrã miſerie et tenebrarũ vbi nullus ordo ſ3 ſempiternus horror inhabitat deus eñ tibi dedit nãlia.i.quinq3 ſenſus corporis ad reſiſtendu3 contra peccata. Quarto qui coronat te in miſericordia ⁊ miſerationibus. deus enim dedit tibi temporalia quia coronauit te in miſericordia et miſerationibus. Quinto qui replet.i.replebit deſiderium reſeruata ſup naturalia.o anima mea da laudem deo quia replebit deſiderium meũ ꝙ michi nichil deerit. Sexto renouabitur vt aquile iuuentus tua. ſi tu eſſes glorioſus et glorificatus tu poſſes tranſire ꝑ vnũ parietem propter dotem ſubtilitatis fulgebunt iuſti ſicut ſol corpus meũ qđ eſt nunc obſcurum et vile ſi ſim ſanctus erit clari⁹ ſole et erit impaſſibile deus ergo dat et tribuit neceſſaria et non ſolu3 in paradiſo ſ3 etiã in hoc mundo. Secundo cõſolatur et viſitat matthei.xxvij. dicite diſcipulis meis et petro. pſalmiſta probaſti cor meum et viſitaſti nocte. pſalmiſta cum ipſo ſu3 in tribulatiõe. ꝑs conſolatiões tue letificauerunt aiam meã. ꝑs. ſcđm multitudinẽ doloꝝ cõſolatiões tue letificauerũt aiam meã ſi enim hẽres feruore3 deuotõis co⁰ quo recitat. hiero. ꝙ erat ſancta mulier rome que vocabaẽ paula et alia vocabaẽ euſtochiũ dicebat paula voſ vidiſti virgine3 pepiſſe xp̃m et ſic de alijs. ⁊ quõ nõ erãt illo tp̃e dico ꝙ reuelauerat ſibi ⁊ dederat ſibi cognitionem de natiuitate chriſti. ideo ſciebat firmiter per reuelationem ſpirituſſancti quero quis apoſtoloꝝ peccauit grauius. dico ꝙ fuit petrus q̃ vltra alios renuit ter deum. ſed imediate ꝙ xp̃s fuit ſuſcitat⁹ apparuit marie magdalene et tamen fuerat maior peccatrix omniũ aliaru3 et dicit ei maria vade omnib⁹ apoſtolis et ſingulariter vade ad petrum et tamen beatus petrus grauius peccauerat et hoc fecit ad oſtendẽdum ꝙ quando peccatores volũt reuerti ad penitentia3 ſunt benigne et dulciter recepti a deo. domine fui tã malus et tamen pro qualibet malicia reddtis michi vnum bonum. et non malum iſta eſt magna dulcedo.

¶ Tertio qui eſt nonus in ordine ẽ quia temptatos fortificat. dicit mulier viro ſuo ego ſcio ꝙ illi qui alias violauerunt me veniẽt ad me dum tu receſſeris ſic dicit aĩa peccatrix que reuerſa eſt ad penitentiam dicit deo domine ego ſcio ꝙ ille malus dyabolus qui alias me violauit per peccatum veniet ad me. ideo fortifica et cuſtodi me. dicit deus iuuabo te cum ipſo ſum in tribulatione cum ceciderit per temptatione3 demonis non collidetur per conſenſum quia domin⁹ ſupponit manũ. nunqd poteſt obliuiſci mulier puerum ſuum quaſi dicat ita. ego aute3 non obliuiſſcar vos dicit domin⁹ vbi nota ꝙ deus q̃tum in ſe eſt ſemper iuuat du3 homo faciat qđ in ſe eſt alias nõ iuuaret. metrificator. hoſtis non ledit niſi cum temptatus obedit. eſt leo dum cedit ſiſtat quaſi muſca recedit figura ſecundi re. ſecundo. tres filiſtini ioab abiſay ⁊ aſael perſequebãtur abnel. criſoſtomus ſuper iſtum paſſum. quiſquis poſt baptiſmum graues ſuſtinent paſſiones propterea non turberis et enim propterea

¶ Deus temptatos fortificat.

M.E.C.D. 2016

receppiſti arma non vt vaces ſed vt prelieris non ergo proijcias arma tua q: ſi quis in bello dimittit arma ſponte dignus eſt decapitari vt habetur. ff. de re militari. §. miles. anima querit ad introitum deo et tribuit ſibi. temptatio enim non eſt peccatum deus fuit temptatus in deſerto de tribus peccatis ſcʒ de gula auaricia et ſuperbia deus enim non cuſtodiet te a temptatione ſed cuſtodiet te ꝙ nõ cades q: ſupponet manũ. anima habet tres aduerſarios. ſ. mũdũ demonem et carnem qui temptant eam ⁊ ſunt ioab abiſay et abmet. ij. re. ij. dicitur in biblia ꝙ abnel habebat duos fratres ſcʒ ioab et abiſay et quãdo erant in prelio abnel remanſit ſolus et venerunt duo milites de dauid et dicit eis abnel niſi reuerſi fueritis interficiam vos et ipſi receſſerunt. venit iteruʒ tertius et noluit recedere ⁊ interfectus eſt. ipſe debebat fugere ſic nos debemꝰ fugere a peccato ia. iiij. reſiſtite dyabolo et fugiet a vobis ſi aliqs canis fugiat poſt te et tu teneas ei pedem ipſe non recedet ſed ſi recedas ipſe etiam recedet ſic quando demon venit poſt nos ꝑ temptationem et reſiſtimus ipſe fugiet ⁊ recedet: ſed ſi demus ei occaſionem et teneamus ei pedem ipſe nõ recedet a nobis. deꝰ dedit tibi arma q̃ ſi nõ dimittas ex ꝓpria volũtate nũq̃ poteris rui ad peccatũ .⁊ que ſunt illa arma: eſt conſenſus ſi enim non dederis conſenſum temptationibus tuis tu nunq̃ peccabis ideo reſiſte tẽptationibus tuis. Quarto qui eſt decimus nutrit ⁊ reficit. pſal. oculi domini ſup iuſtos. magiſter ꝓprietatũ truſſio fulſio ſolo viſu fouet oua ſic viſus dei fouet pctõres in hoc mundo et de penitentia di. pña in ca. pene vbi dicitur ꝙ pene ſunt reſtringende dixit vxor viro ſuo date michi aliqd in particulari et dicit ei ꝙ nutriet eã et reficiet eã (lautruiſſe) ẽ talis ꝓprietatiſ ꝙ facit oua i arena et poſt coopit ea ⁊ poſt vadit q̃ſitũ ad comedẽdũ et fouet oua ſua in videndo ea tantum ſic oculi domini fouẽt peccatores in arena huius mundi. eſt vna lex in loco preallegato ꝙ ſi eſſet vnus homo habens vnam manum paraliticam iſte eſt condemnatus ad ſciſſionem manus ipſe dat manum paraliticaʒ iudex dicet non: vos non feciſtis forefactum de illa manu ſed de illa alia. dicet illa domine pene ſunt reſtringẽde. In oppoſitũ arguitur q: manus arida non eſt manus ſicut falſa moneta nõ eſt moneta ergo ⁊c. ſunt enĩ due manus in anima tua manus arida eſt etas ſenectutis ⁊ manus bona eſt etas iuuenilis. ſunt multi qui volunt dare deo manum aridam. i. etatem ſenectutis et nolunt ei dare manum bonam. i. etatem iuuentutis. Quinto remunerat ⁊ premiat deus. xxv. introduces eos et plantabis eos in monte ſanctificationis exempluʒ de tayde de ſymoniaca deus enĩ introducet in fine animam tuam in paradiſo miſericordia domini plena eſt terra miſericordia enĩ dñi eſt magna habetur geñ. xxiij. ca. ꝙ iacob voluit habere rachel in vxorem et ꝓpter eam ſeruiuit quattuordecim annis vt eam haberet. per iacob intelligit̃ quilibet criſtianus per rachel intelligitur beatitudo eterna propter quaʒ habendaʒ nos debemus ſeruire deo omnibus diebus vite noſtre. quã nobis deus concedat ⁊c.

Sermo die iouis quarte ebdomade.

Ecce rex tuus venit tibi mãſuetus zacharie. ix. ⁊ mat. xxi. dicit creator qd vides feſtucam in proximo tuo et non vides trabem magnam in oculo tuo. iero. aliter exponit et dicit ꝙ quanta eſt differentia inter trabem ⁊ feſtucã tãta ẽ inter irã ſubitaneã ⁊ ſubitã: inter iram et rancorem que durant in corde tuo a longo tempore iſtud dicitur ꝓ illis qui nolũt parcere vicinis

M.E.C.D. 2016

ſuis nec propter aliquod magnuꝫ fe
ſtum nec propter monitionē cōfeſſo
ris et ſic recipiunt corpus domini in
paſcha tamen iudiciū ſibi manducāt
et bibunt. nunquid ſunt multi ſancti
ſcꝫ ſanctus ſtephanus et ſanctus pe=
trus qui fuerunt interfecti a ſancto
paulo. ſanctus paulus fecit mori ſan
ctum ſtephanū et tamen pepercit ei.
ylarius exponit aliter ꝛ dicit ꝙ tanta
eſt differentia inter peccatum in ſpi=
ritum ſanctū et inter alia peccata ꝙ=
ta eſt inter feſtucam et magnam tra
bem in oculo tuo. peccatum in ſpiri
tum ſanctum eſt deſperatio de miſe=
ricordia dei et perſeueratio in pecca=
tū. criſoſto. iiij. exponit et dicit ꝙ om
ne peccatum iudicatur magnum vel
paruum ſecundum quantitatē perſo
ne. pratica eſt vnus qui ē caput in ali
qua domo vel curatus et ſic de alijs
ſunt peccatores et etiaꝫ ſubditi eius
tamen non reſpiciunt peccata ſua ſꝫ
reſpiciunt peccata aliorum et dico ꝙ
pctm̄ ſuperioris ē maius ꝙ ſit peccatū
inferioris et comparatur feſtuce et
trabi. ¶ In iſto ſermone erunt tres
partes ſanctus io. dicit parate viam
domini ſic ꝙ in vobis non ſit pecca=
tum veniale nec mortale ꝛ dicit ꝙ oꝫ
ꝙ vallis omnis impleatur ꝛ montes
humiliant̄ ꝛc. Prima pars erit vtrū
ſi bona q̄ faceret vnus homo in iſto
feſto in peccato mortali valeant ali=
quid et proſint ei. In ſecunda parte
tractabitur malum qđ facit peccatū
veniale in anima hominis. In tertia
parte incipiem⁹ implere valles. Pro
prima parte vtrum bona de genere
bonorū moraliter vt elemoſina ora
tiones et ſic de alijs facta in peccato
mortali valeant ad ſalutem. ꝛ argui
tur ꝙ non ex textu euāgelij. io. xvi. ſi
cut palmes non poteſt facere fructū
niſi manſerit in vite: ſic nec vos niſi
in me manſeritis per gratiā: ſed gra
tia non ſtat cum peccato mortali. er=
go nec opus meritorium et per con=
ſequens non meret̄. Secūdo ſic gre.
ibidem nec habet aliquid viriditatis

A
Queſtio

ramus boni operis niſi manſerit in
radice caritatis: ſed nullum peccatū
mortale ſtat i caritate ergo nec opus
meritorium cū peccato. Item argui
tur tertio. ij. ad cor. xiij. ſi linguis ho
minum loquar ꝛc. ſi caritatem nō ha
beam nichil michi prodeſt et ſi omīa
bona diſtribuerim caritatem autem
non habeam nichil michi ꝓdeſt ſed
caritas non ſtat cum peccato morta=
li ꝛc. ergo nec opus meritoriū et ꝑ cō
ſequens quis nō poteſt facere opus
meritoriū in peccato. In oppoſitum
eſt augu. in libro de libero arbitrio
nullum bonū irremuneratū ſed ali=
qū non remunerat̄ in hoc mundo. er
go in alio et ꝑ ꝯñs in paradiſo. Pro
reſpōſiōe alexāder de halis in quar=
ta parte dicit ꝙ in quocunqꝫ ſtatu ſis
ſiue in peccato mortali ſiue in delibe
ratōne faciendi alia peccata nō ceſſa
operari bonam operationeꝫ qꝛ valet
ad ſeptem. illa reuiuiſcūt que aliqñ
vixerunt: ſed illa viuere non poſſunt
que nunq̄ꝫ vixerunt. eſt vna bona mu
lier eſt in peccato mortali facit m̄ta
bona in illo peccato poſt venit ad pe
nitentiaꝫ. deus reddit ſibi omnia bo=
na que fecit in ſtatu gratie ſed nō il=
la que ſunt facta in ſtatu peccati ad
quid ergo valent bona facta in pec=
cato valent ad ſeptem. Primo ad de
biti ſatiſfactionem qꝛ ſi non faceret
peccarꝫ nouo peccato ſi maneres in
lecto tuo et non venires ad eccleſiaꝫ
qꝛ tu diceres ego ſum in peccato ꝛ ni
chil michi prodeſſet dico ꝙ tu debes
ire qꝛ ſi non vadas tu peccares nouo
peccato et per conſequens haberes
nouam penā. iſtud eſt contra doctorē
ſanctum ſed ſcotus eſt contra euꝫ qꝛ
dicit ꝙ non opꝫ ꝙ homo ſit dignus
amore ad hoc ꝙ ſcilicet in amore re=
cipiatur. Secūdo valꝫ ad rigoris ire
dei mitigationem: ſepiſſime quando
feciſti vnum bonuꝫ opus de maneq̄ꝫ
uis ſis in peccato mortali deus non
mittet tibi aliqđ inconueniēs qđ tibi
adueniret ſi non feciſſes illud bonū
Hyſtoria. erat vnus ribaldus nutriēs

B
Bōa facta,
in pctō mor
tali ꝑſunt
valēt ad ſex

M.E.C.D. 2016

vnam meretricē iſte habebat de con=
ſuetudine ire quotidie ad miſſaꝫ. de
nocte cum eſſet in lecto cū meretrice
venit fulgur de celo in lecto et inter=
fecit mulierem et non hominē. Ter
tio valet ad ꝑtātis dyabololice dñā=
tionem. greg. vas vacuum eſt ſigna
tum grego. recitat ꝙ erat vnus iude
us in lumbardia qui ibat aliqñ audi=
tum ſermonem in eccleſia criſtiano=
rum. ille iudeus vidit ꝙ predicatoꝛ ⁊
omnis populus faciebāt ſignuꝫ cru
cis poſt longum tempus ipſe ibat ad
mercantiaꝫ ipſe repperit ſe prope pa
tibulum credēs ꝙ eſſet domus intra
uit infra venerūt demones multi in
illo patibulo et dicebant oīa que fece
rant in mundo. ille iudeus neſciuit
quid facere et fecit ſignum crucis vt
viderat facere criſtianis: tūc dixerūt
demones eſt vas vacuū ſed eſt ſigna
tum ſigno crucis et non potuerūt ei
nocere ſi ergo valuit vni iudeo qua=
re non valebit vni chꝛiſtiano.

Quarto valet ad temporaliū augmē
tationem exo. primo. Edificicauit do
minus pharaonis domos ⁊ multipli
cata ſunt eorum bona. legitur in exo
do ꝙ rex pharao videns ꝙ populus
iſrael multiplicabat ſe dicit omnibus
mulieribus ſapientibus que recipi=
unt pueros qñ recipietis vnam filiā
dimittatis eam: ſi ſit maſculus inter
ficiatis: tunc ille mulieres noluerūt
facere et queſiuit eis quare non feci
ſtis hoc dixerunt ei ꝙ ille mulieres
non erant ſicut ipſe qꝛ non querebāt
ſapientes mulieres ad recipiendum
pueros ſuos. deus aūt recōpenſauit
eos in bonis huius mundi. Quinto
valet ad gratiarū diſpoſitionē. de pe
nitētia diſtin. iiij. cap. falſas. quicquid
interiꝫ boni peccatoꝛ pōt faciat vt de=
us illuſtret coꝛ eius poſito caſu ꝙ
peccatum moꝛtale nec opus illud ſit
recompenſatuꝫ corā deo in paradiſo
dico tñ ꝙ ſunt multi in paradiſo qui
fuiſſent damnati niſi fuiſſent opera
que fecerunt in peccato moꝛtali: quō
qꝛ ꝑpter illa bona facta in pctō moꝛ=
tali ipſe diſponiť ad faciendū bonuꝫ
et melius eſt diſpoſitus ꝙ̄ prius. pa=
rabola ē vnus dñs in parlamēto exul
a regno francie qꝛ tradidit regeꝫ. iſte
vadit lugdunū ⁊ vadit venetias vel a
floꝛence. iſte hō poꝛtauit quecūq; po
tuit de bonis ſuis. rex precepit ſi inue
niatur ꝙ ſuſpēdatur. poſt rex mittit
ambaſſadiā rome ambaſſadia nō ha
bet plus pecunias. iſte exul venit ad
ambaſſadiā et dicit eis: ꝑpter regē ſi
indigeatiſ quattuoꝛ mille ſcuta dabo
vobis et dat eis et facit eis magnuꝫ
placitū: tunc narrant omīa regi et ite
rum mittit ambaſſadiā aliā et iteruꝫ
fecit eis magnum placitū bis vel ter
vel quater. iſti ambaſſiatores que=
runt veniam pro eo. rex dicit vere ſi
velit querere veniā et cognoſcere re=
atum ſuuꝫ ego parco ei et ille querit
ei veniā ⁊ parcit ei et tñ ſi inueniſſet
eum anteq̄ feciſſet illa bona rex fe=
ciſſet eum interficere. ſic tu qñ facis
multa bona in peccato moꝛtali: ſunt
ambaſſadia que vadunt coꝛaꝫ deo et
querunt veniā ꝓ te et immediate ꝙ
venis ad penitētiā deus dat tibi veni
am. Sexto valet ad bonā operatōeꝫ
facilius eſt bene operari habitu con
tinuo ꝙ̄ habitu acquiſito de nouo. ex
actibus acquiſitis generať habitus.
Septimo valet ad gloꝛie accidenta=
lis multiplicationē qñ eris in paradi
ſo: ſunt due mulieres fecerūt tot bo=
na vna ſicut alia cadūt in vno pecca=
to equalis grauitatis vna facit vnaꝫ
elemoſinā in illo pctō et nō alia poſt
veniunt ad penitentiā dico ꝙ qñ erūt
in paradiſo nō priuabuntur vna ma
gis ꝙ̄ alia eſſentialiter bene acciden=
taliter qꝛ gaudet de illo bono qđ fecit
et nō alia qꝛ nō fecit tale bonū. argu
menta ante oppoſitū hēbāt verū quo
ad primum eſſentiale ſed nō quo ad
iſta ſeptem.

¶ Sermo die veneriſ. iiij. ebdomade

Ecce rex tuus venit tibi mā
ſuetus zacharie. ix. ⁊ mat.

M.E.C.D. 2016

xxi. Cum tranſieritis iordanē intran=
tes terram chanaan diſpergite cun=
ctos habitatores terre illius confrin
gite vitulos ſtatuas comminuite nu
me. xxxiiij. cap̄. vbi quattuor expreſſe
precipiuntur filijs iſrael cum intra=
rēt in terram promiſſionis primo vt
diſpergerēt cunctos habitatores ter
re. i. dē peccata mortalia confringite
vitulos. i. peccata venialia ſtatuas cō
minuite. i. circunſtantias peccatoruꝫ
et maxime aggrauantes excelſa va=
ſtantes radices peccatorum. legitur
numeri. xxiij. ꝙ creator deꝰ precepit
filijs iſrael ꝙ cum tranſirent fluuiū
iordanis et intrarent in terrā egypti
facietis quattuor. Primo interficie=
tis omnes habitatores terre et vitu=
los quos adorauit ⁊ ſtatuas confrin
gite et templa et edificia ydolorū po=
netis in terra: volumꝰ intrare terrā
Nota ꝓmiſſiōis ⁊ trāſire fluuiū iordanis. i.
hunc mūdū oportet facere iſta quat
tuor oportꝫ interficere cunctos habi
tatores anime noſtre. i. omnia pecca
ta mortalia. Secundo vitulos occidi
te. i. peccata venialia et confringite
ſtatuas. i. circunſtantias aggrauan=
tes peccatum: non ſolū deponite pec
catum mortale nec veniale ſed circū
ſtantias peccati et nō ſolū hoc ſꝫ etiā
radices pc̄ti opꝫ deſtruere habitato=
res anime. i peccata mortalia et vitu
los confringite. i. peccata venialia et
circunſtantias peccati pro quo nota
ꝙ circunſtantie ſunt in triplici diffe=
rentia. quedam ſunt que non aggra
uant peccatum neqꝫ mutant ſpecieꝫ
peccati. quedam aggrauant peccatū
ſed non mutāt ſpeciem peccati. ⁊ que
dam ſunt que aggrauant peccatū et
variant ſpeciem peccati: tu cōfiteris
peccatum tuum tu non debes nomi
nare perſonam contra quem pecca=
ſti ſcꝫ mulierem niſi circunſtantia et
illa perſona aggrauet peccatum vt
ſi habuiſſes ſocietatem cū ſorore tua
tu debes dicere habui ſocietatem cū
ſorore mea vel volui interficere pa=
trem meum et iſta circunſtantia ag=
grauat peccatum et variat ſpeciem
peccati: ſimiliter ſi mulier habuerit
ſocietatem viri vxorati ē peccatū mor
tale et circunſtantia variat ſpeciem
peccati qꝛ cum vno non vxorato non
eſt niſi peccatum luxurie ſed nūc eſt
fornicatio: tu deſtrues etiaꝫ radices
peccati ſunt multi qui faciunt de cō
ſcientia ſua ſicut quis facit de prato
facit tondere herbam prati et dimit=
tit radices feni et herbe in terra: ſic
multi confitentur peccata ſua ſed di
mittunt radices in conſcientia ſua qꝛ
poſt confeſſionem intendunt iteruꝫ
peccare. habetur. ij. re. viij. ꝙ abſa=
lon quolibet anno tōdebat crines qꝛ
habebat caput groſſum propter cri=
nes et ponderabāt ducentum vncijs
vna dierum ducit guerram cōtra pa
trem et qñ venit in die guerre gētes
abſalon fugerunt et ipſe fugit ipſo
fugiente tranſiuit ſub quadaꝫ arbo=
re in qua crines ſui acceperunt ſe et
arbor ſuſpendit eum ⁊ equus tranſi
uit et dimiſit eum hic venit ioab mi
les qui interfecit eum. per abſalō in
telligitur peccator qui quolibꝫ anno
tundet crines. i. peccata ſua ſꝫ dimit=
tit radices peccati et venit iterū pec
catū ſꝫ in die belli peccata tua ſuſpē=
dent te in arbore. i. in hoc mundo et
veniet demon qui te interficiet. depo
namus ergo radices. et ecce rex no=
ſter veniet nobis.

¶ In iſto ſermone erunt tres partes
in prima oſtendemus que mala faci
unt peccata venialia in anima pecca
toris. In ſecūda parte queritur vtrū
peccatuꝫ veniale poſſet fieri peccatū
mortale. In tertia parte videbimus
quattuor que debemus hodie facere
oportet ꝙ omnis vallis impleatur.
oportet ꝙ montes humiliantur. opꝫ
ꝙ iter tortuoſum ſit rectum et opor=
tet ꝙ iter immundum fiat munduꝫ

¶ Pro prima parte ſecundum do=
ctrinam theologorum dicitur quod
peccatum veniale facit ſex dampna

M.E.C.D. 2016

B
Sex mala
pctm̄ venia
le facit i aia
tua.

in anima in qua eſt propter que deꝰ
noluit ꝙ in aia virginis glorioſe eēt
peccatum veniale. vocatur veniale
quia nō dāpnat pſonā. ¶ Primo obli
gat ad penam hic vel alibi teriandā
figura tertij. re. xix. in tēplo ſalomo=
nis nunꝙ̄ ſunt audite voces malo
rum: ſic anteꝙ̄ quis intret templuʒ
dei oportet ꝙ hic vel alibi purgetur
nullum malū impunitū ⁊c. vos que=
retis de iſtis peccatis venialibus vt
eſt mētiri iocoſe: eſt q̄dā burgenſis
cui dictum eſt ꝙ quidā homo venit
cum vxore ſua et dicitur mulieri vir
veſter vult vos interficere fugit ad
domū vicine ſue ipſe vadit ad que=
rendum eam vt eam interficiat ſi tu
dicas ꝙ ipſa eſt ipſe interficiet eā. ſi
tu dicas ꝙ non eſt tu mētiris quero
ſi illud mendacium ſit peccatum di=
co ꝙ om̄e mendaciuʒ quocunꝙ mō
fiat eſt peccatum veniale ad minus
non dico ꝙ tu non melius feceris in
vna qualitate ſaluare iſtam mulierē
et mentiri tamen dico ꝙ tu peccaſti
venialiter et alij poſt iuramētū nō ti
ment iurare et affirmare mendaciū
dico ꝙ talis peccat iurando et cōfir=
mando mendacium ſuum per iura
mentuʒ melius eſſet tibi ꝙ vir inter
feciſſet vxorem ſuam in tua domo
ꝙ̄ iurare confirmando mendacium
tuum: et nō eſt angelus in paradiſo
nec papa qui ſciret facere ꝙ iuramē
tum tuum non eſſet peccatum mor=
tale non ſunt facienda mala vt inde
veniant bona tu non eris dampnatꝰ
de peccato veniali tamē tu portabis
penam pro illis in hoc mundo vel
in alio niſi tu redimas penam quā=
tum valet pinta vini orleanis. valet
decem turonis: et arras valet quat=
tuor albis. et contra eſt vnum et ideʒ
vinum concedo. ſed eſt maior pena
ducere eum et cōſtat magis ducere
eum arras ꝙ̄ orleanis tu feciſti duo
peccata venialia trigita ⁊ ſic de alijs
vade ad miſſam quando ſacerdos di
cit confiteor poſt modum tu dicis cō
fiteor peccata tua venialia remiſſa
ſunt tibi. ſimiliter capiendo aquam
benedictā vel reſpiciendo corpus dei
inter manus ſacerdotis et verberan
do culpam tuam. ſimiliter ex benedi
ctione epiſcopi. ſed ſi expectes quā=
do tu eris mortuus vinum. id eſt pe=
na erit tibi carior i purgatorio quia
in hoc mundo tu poſſes ex aqua be=
nedicta delere peccatum tuum ve=
niale vbi in purgatorio tu eris for=
te ſeptem vel decem annis. ¶ Secū=
dum malum eſt quia obſcurat rati=
onem non tamen deturpat omnino
mortale deforma veniale non. treno
rum tertio denigrata eſt facies tua
ſuper carbones. reſpicio vnam yma
ginem ſuper quam eſt. pannus de=
licatiſſimus non videtur ita clare ſi
cut ſi non eſſet pannus ſupra quan
do etiam quis eſt denigratus in fa=
cie non ita clare cognoſcitur ſicut
ſi nō haberʒ ſic peccatū veniale deni
grat animam non tantum quin co=
gnoſcatur a deo. ſʒ ñ ita clare cogno
ſcitur a deo. id eſt non eſt tantum in
gratia dei ſicut ſi non haberet pecca
tum veniale tamen peccatuʒ morta=
le totaliter denigrat ſic ꝙ deus nul=
lomodo cognoſcit eum. id eſt nullo=
modo gloria dei eſt in illo. heri tu ha
bebas bonam deuotioneʒ audiendi
ſermonē et hodie tu non habes tan=
tam deuotionem hoc poteſt prouení
re ex peccato veniali. ¶ Tertium ma
lum eſt tepidat feruorem apoca. iij.
vtinam calidus aut frigidus eſſes.
ſed quia neqʒ calidus neqʒ frigidus
ideo euomaʒ te de ore meo eſt aqua
calidiſſima tu non pones digituʒ in=
fra iſta aqua eſt anima habens fer=
uorem maximuʒ in amore dei et pec
catum veniale in ea nō facit eam fri
gidam totaliter ſed facit eam tepidā
et eſt quando magdalena venit ad
tumulum q: habebat feruorē maxi=
mum in amore dei ideo vidit deum
et remanſit ſola et alie receſſerunt.
¶ Quartuʒ malum eſt debilitat por
tantem ſicut onus additum. eſt vna
mulier habēs bladuʒ ſupra ſpatulā

M.E.C.D. 2016

ſuam veniam retro ponā et duas li=
bras plumbi bene portabit: ſed ſi ſi=
bi magis ponatur non poterit por=
tare nos vadimus ad paradiſum: ſꝫ
nos ſumus onerati q̄uis aliquan=
do non habeamus peccata mortalia
ſed habemus inclinationes ad pec=
catum mortale tu pones vnum pec=
catum veniale duo quattuor et ſic ď
aliȷ́s tu es nunc magis tepida ad eū
dum et ambulandum in itinere dei
ꝙ prius. Quartuꝫ malum eſt retar=
dat a gloria. ego habebam quattuor
decim peccata venialia in aīa mea
ego morior cum illis ſi fuiſſem con=
feſſa ego irem ad paradiſum: ſed q̄r
mortuus ſum cum illis ego ibo ad
purgatorium retardat aīam meam
a gloria paradiſi forte per decem an
nos vel per viginti, quere q̄tum' tē=
pus attediat eum. vide q̄tuꝫ temp⁹
attediat illuꝫ qui preciſe eſt in carce
re per decem dies videtur eis ꝙ ſte=
terunt per decem menſes ſic vnus
qui eſt in purgatorio quando ſteterī
per tres dies videtur eis ꝙ ſteterūt
per decem annos ſunt hic tres volu
cres de preda vnus habet capuciuꝫ
ſupra oculos alius non ſed eſt ligat⁹
et alius non habet capucium nec eſt
ligatus veniunt perdices ille qui nō
eſt ligatus nec habet capuciū vadit
poſt et capit predam. ille qui non vi=
det non curat ille qui vidꝫ et eſt liga
tus inſanit et vult ire ad predam: ſic
eſt de anima. ſunt alique que ſunt li
gate et vident vt ſunt ille que ſunt
in purgatorio ille que habent capu=
cium āte oculos ſunt iſte que in hoc
mundo non vident penas quas paſ=
ſure ſunt. ideo non curant. ⁊ ille que
non ſunt ligate nec habent capuciū
ante occulos .i. peccata vadunt ime
diate et capiunt predam .i. gloriam
ꝑadiſi. in templo ſalomonis num=
quam percuſſum eſt de malco. ſicut
in paradiſo nunquam percutitur ic
tus penitentie .i. in paradiſo nunq̄
fit penitentia de peccato ſed opportꝫ
ad hoc ꝙ anima vadat ad paradi=
ſum ꝙ prius faciat penitentiam vel
in hoc mundo vel in alio ergo malū
prouocat ad mortale. ſunt tres bur=
genſes vadunt ad eccleſiam vna ſa
lutat aliam et econuerſo vna dicit q̄
modo vadit puero veſtro qui erat ī
firmus ſatis bene: eſt vna alia q̄ ve=
nit cum eis ad fabulandum iſtud eſt
peccatuꝫ veniale ad minus poſt mo
dum querit vna audiuiſtis aliquid
dici de tali nō vere. audiui ꝙ in tali
loco fuit ei dictuꝫ ꝙ fregerat matri
monium ſuum cum tali viro iſtud ē
peccatuꝫ mortale et quid fecit tibi di
cere iſtud principium quia tu pecca=
ſti prius venialiter et iſtud peccatuꝫ
veniale inducit aliď mortale. ſimil̄r
eſt vna habens vnum gladium eſt
in cauea alicuius mulieris dicit vul
tis ponere ꝙ ego faciaꝫ recedere vi
num veſtruꝫ ſine deponēdo les fōs
tunc ipſa capit gladiuꝫ ſuum et frā
git virgas q̄ tenēt circulos tūc circu
li deponūt ſe de vaſe et tunc les fōs
et omnia ſeparant ſe et vinum effū=
ditur per caueam. prouerbiorum de
cimonono qui ſpernit modica pau=
latim decidet non facimus cōpotū
de peccatis venialibus et tamen ſūt
illa que inducunt ad peccatum mor
tale. eſt vnus homo venit ad domuꝫ
alicuius mulieris: et deoſculatur
eam tamen ipſa non cogitat maluꝫ
poſtmodum faciet tactus ſupra te
tu non reſiſtis iſtis tu incidis in pec
catum carnis. ſimiliter ſunt tres
mulieres ī domo vni⁹ loquūtur ad
inuicem iocoſe non peccant poſt ve
nit quedam que dicit ego audiui ta=
lia et talia de tali muliere et ſic pec=
cant mortaliter bis aut ter anteq̄
vadant de illo loco et hoc eſt quia nō
obſtauerunt principio et hoc eſt qď
queritur vtruꝫ peccatuꝫ veniale poſ
ſet fieri peccatum mortale. et videt̄
ꝙ non quia ſpecie diſtinguūtur vni
debet̄ pena eterna: alteri pena tem=
poralis. pro reſolutōe dicitur ꝙ pec=
catum veniale poſſe eſſe mortale po
teſt intelligi dupliciter vno modo ꝙ

M.E.C.D. 2016

ueniale fiat mortale tāq̄ ex vna ſpe=
cie aliar ſic nō.aliomō q̄ ſubſtractū
venialis fiat mortale. hoc tripliciter
vel ex conſcientia.vel ex complacen
tia vel ex pſone circunſtantia.eſt vn⁹
homo et mulier eius loquuntur ſi=
mul vir dicit ſibi volo cras ire extra
cuſtodiatis omnia bene. ſimilit̄ duo
religioſi poſt completoriuȝ. id eſt tē
pore ſilenti loquuntur ad inuicem.
¶ Primo peccatum veniale poteſt
eſſe mortale ex cōſcientia ſiue iuſta
ſiue erronea.non eſt peccatuȝ come
dere carnes die ſabbati poſt natiui=
tatem tamen,eſſet peccatum in alio
epiſcopatu.eſt vna burgenſis que di
cit q̄ priuilegiuȝ habemus pariſius
magis q̄ turonis quare debemus
ergo magis comedere carnes q̄ illi
et nō vult comedere poſt venit vir ei⁹
et facit ei comedere et hoc eſt contra
conſcientiam ſuam peccat mortali=
ter quiſquis facit contra conſcientiā
edificat ad gehennam tranſire ſup
feſtucam in cruce non eſt peccatum
ſed ſi facias conſcientiam tranſire
ſupra eā et tu tranſis tu peccas mor
taliter dicitur ꝓpter aliquos qui cō=
fitentur aliqua peccata et dicunt cō=
ſcientia mea iudicabat michi q̄ non
debebaȝ facere illud dico q̄ illud eſt
peccatum mortale. ¶ Secundo ve=
niale fit mortale ex complacentia
aug. nullum peccatum adeo eſt, ve=
niale peccatum quin fiat mortale ſi
complacet quando enim poſt vſum
rationis quis peccat de propoſito de
liberato eſt peccatum mortale. ſunt
aliqui dicunt tantas fatuitates q̄ fa
ciunt ridere omnes qui aſſiſtūt ille
complacet in fatuitatibus ſuis ille
peccat mortaliter ſecundum aug. et
hoc eſt intelligendum completa de=
liberatione vt ego ſum deliberatus
dicere fatuitates multas vt faciā ri=
dere iſtos peccat mortaliter. ¶ Ter=
tio ex circunſtantia perſone qui mi=
nima ſpernit paulatī decidet ſcotus
in tertio ī materia de mēdatio ī fine
tertij dicit q̄ ſi epiſcopus qui eſt exē
plum et ſpeculū omnium de epiſco=
patu ſuo q̄ illō qō nō eēt peccatū ve
niale vni de ſubditis ſuis ē ſibi pec=
catum mortale vt mentiri iocoſe eſt
peccatum veniale in ſubditis ſuis tū
ſi epiſcopus iocoſe mētiatur mōſtrā=
do malum exemplum ſubditis ſuis
quia cogitant ſubditi q̄ debet eis da
re bonum exemplum et mētitur ita
bene ſicut ipſi. ideo peccat mortalit̄
ſimiliter dicitur de predicatore quā=
do iocoſe mentit̄ in cathedra in qua
debet monſtrare bonum exemplum
hominibus peccat mortaliter et hoc
prouenit ex circūſtantia perſone qr
eſt in loco in quo debet dicere verita
tem.oportet iplere valles.valles im
plete ſunt.i.pauperes dei quādo enī
quis tenuit tempore ſuo bonam mē
ſam nūc non comedit ad ſaturitatē
dicitur q̄ aque ſunt baſſe impleatis
valles.i.pauperes p elemoſinā hu=
miliate mōtes.id eſt deponatis ſup=
biam veſtram et capiatis humilita=
tem faciatis corda veſtra plana ſic q̄
non ſint tortuoſa per circunſtantias
peccati et deponatis immundicias.
id eſt non ſoluȝ tunc is pauperes nō
ſolum deponatis peccata mortalia
nec circunſtātias.ſed etiam depona
tis radices peccatoruȝ vt peccata ve=
ſtra non plus redeant,et ſi feceritis
rex veſter veniet ad vos. Ecce rex
tuus venit tibi manſuetus. Amen.

¶ Sermo in die natiuitatis do=
mini de mane.

Go hodie genui te. pſal=
miſta.ſecūdo.et ad hebre
os primo.ſpes que differ
tur affligit animum lignum vite de
ſiderium veniens prouerbiorum ve
cimotertio.vbi eſt aīaduertēdū q̄ q̄
to eſt maius deſiderium tanta eſt af
flictio et q̄to maius bonum expecta
mus tanto magis affligimur per re

M.E.C.D. 2016

gulā ariſto. ſi ſimpliciter ad ſimplici
ter et magis ad magis et maximuꝫ
ad maximum et quia natiuitas fuit
ſummū bonū generi humano. ideo
maxime affligebat patres taꝫ in mū
do ꝙ in inferno ⁊ in limbo exiſten-
tes. ſed quando lignum vite affuit
multum exultauerunt quia ſecun-
dum ariſtotelem in quarto ethicorū
excellens gaudiuꝫ tollit omnem tri-
ſticiam. Sapiens prouerbiorum de-
cimotertio dicit ꝙ ſpes que differt
affligit animuꝫ et datur figura quia
ſi eſſet mulier habens maritū extra
⁊ aſſignauerit ſibi quādo deberet re
uerti tunc ꝙto moraretur tanto gra
retur in ea triſticia. ſed maius bonū
qđ potuit euenire hūano generi fuit
natiuitas domini quia fuerat dictuꝫ
eis. Primo abraham in ſemine tuo
benedicentur omnes gentes. et da-
uid de fructu ventris tu ponam ſup
ſedem tuam. et moyſi ſuſcitabo pro
phetam de gentibus tuis. et ideo pa
tres noſtri fuerūt in magna triſticia
in mūdo ⁊ inferno. ſed hodie habue-
runt magnam leticiaꝫ que remouit
omnē triſticiā quia ſecundum ariſto
telem excellēs gaudium vt ſupra et
hoc fuit verum quando deus dicit

A
Quare natiuitas xpi eſt ɔmēdanda.

ego hodie genui te ſolempnitas ho-
dierna quadrupliciter venit ɔmēdan
da. ¶ Primo ex parte gignentis et
tangit per hoc ꝙ dicitur ego qđ eſt
pronomen prime perſone maxime
conueniēs prime perſone trinitatis
que eſt principiuꝫ et origo omniū re
rum et nouem oſtendūt mirabilita-
tem patris que cōtinentur io. tertio.
ſic deus dilexit mundum vt filiū ſuū
vnigenitum daret vt non pereat om
nis qui credit. ſed habeat vitam eter
nam. ¶ Primo oſtenditur gignen-
tis dignitas per hoc ꝙ dicit ego rex
eternus ſapiētiſſimus potentiſſimꝰ
in quo omnia nō ſolum terrena. ſed
etiam ſpiritualia. ¶ Scđo eſt actus
dilectionis et intelligit ꝑ hoc qđ dici
tur. ſic deus dilexit et dilectio eſt no-
bilior operatio anime quia deus nō
querit aliud niſi amorē ſui ¶ Tertio
doni precioſitas qꝛ dedit filium ſuuꝫ
vnigenitum. et datur figura eſt qui-
dam homo ambaſſator qui hoſpita
tur in vno hoſpicio pariſius et ho-
ſpes habens ſolum vnū filium que
ſiuit pro eo tunc hoſpes queſiuit qđ
ipſe vellet agere de eo tunc reſpon-
dit ille ambaſſator ꝙ quando veni-
ret ad angliā interficeret eum et ca-
peret cor eius et daret regi tunc que
ritur mulieri ſi daret filiuꝫ ſuum. di
cit ꝙ non. nūc habemus ꝙ deus pa-
ter dedit filiū ſuum vnigenitum vt
interficeretur ꝓ humana natura ꝙ
filio ſuo vnigenito non pepercit.
¶ Quarto dilecti indignitas qꝛ mū-
dum. id eſt hominem ad hebreos. ſe
cūdo. nuſꝙ angelos apprehēdit. ſed
ſemen abrahe ꝙuis homo fuiſſet in
magna culpa et etiam fuiſſet obedi
ens deo. ¶ Quīto doni irreuocabili-
tas quia non mutuo dedit yſaie. ix.
paruulus natus eſt nobis: et filius
datus eſt nobis nec eſt locatus.
¶ Sexto ſuſcipientis vtilitas quia vt
non pereat. ¶ Septimo recipientiuꝫ
generalitas quia omnes iudei ſarra
ceni iuſti ⁊ iniuſti receperunt redem
ptionē. et ideo non habemus excuſa
tionem quin poſſimus ſaluari non
fuit acceptio perſonarū leo gaudeat
fidelis creatura ad gloriam gau-
deat peccator quia inuitatur ad gra-
tiam. gaudeant cōmuniter omnes
creature. ¶ Octauo laboris modici-
tas quia qui credit non oportet niſi
credere illud qđ io. dicit et verbū ca
ro factuꝫ eſt. ¶ Nono. obtinēdi faci-
litas quia vt habeat vitam eternam
et ideo iſta natiuitas eſt mirabilis ex
parte patris gignentis. ¶ Secundo
eſt mirabilis ex parte matris par-
turiētis et tangit ꝑ hoc ꝙ dr̄ genuit
in the. et tanguntur quinqꝫ. que ibi
inueniuntur.

B
Natiuitas xpi eſt mirabilis ex pte matris.

Primo qꝛ ſicut ɔcepit ſine virili ſemīe
ita pepit ſine aptiōe ſexus muliebris
⁊ eſt illđ qđ dicit ezechiel. triceſimo
ca. vidi portā in domo dñi clauſā et

M.E.C.D. 2016

dicit angelus porta quam vides non
aperietur ſolus filius dei intrauit et
egreſſus ẽ per eã. vbi nota ꝙ eſt mor
tale dictũ qꝛ duo corpora fuerunt in
eodem loco qđ eſt ꝯtra philoſophos
ſed hoc fuit qꝛ non erat impoſſibile
apud deum omne verbuꝫ ſicut ſi q̃s
poneret digitũ ⁊ tranſiret per manũ
ſine perforatione. Scđo ſine corpo=
ris corruptione exo. iij. Rubus arde
bat et non comburebatur et fecit ma
gnum honorẽ mulieribus qꝛ eſt ple=
tas qñ vnus puer orit᷑ qꝛ eſt ſangui
nolentus et immundus et opꝫ eũ la=
uare qđ nõ fuit ſic de xp̃o. Tertio ſi
ne pudoris reuelatione qꝛ mulieres
verentur concipere corã aliȷ́s et ha=
bent multã penã ad concipienduꝫ ad
portandum puerum. maria non ha=
buit. Quarto cũ totali perfectiõe qꝛ
mulieres pariunt filios ignaros im
peritos: maria genuit puerũ ſciẽtifi=
cum ⁊ omnia potentẽ iere. xxiij. mu
lier circundabit virum.

¶ Sermo eadem die poſt prãdiũ

Go hodie genui te. p̃s. ſecũ
do. et ad heb. primo. recita
tiue in epiſtola preſẽtis ſo=
lẽpnitatis. dic aue maria. Leo ⁊ ouis
ſimul morabunt̃ et puer paruulus
minabit eos. yſa. xi. ca. Leo xp̃s quo
ad diuinitatẽ ⁊ ouis quo ad hũanita
tem ſimul morabunt̃ in eadẽ perſo=
na ⁊ puer paruulus ⁊ virgo minabit
.i. gubernabit eos et dicitur chriſtus
leo ſecundum merita quadruplici
ratione. Primo qꝛ ſicut leo eſt libera
liſſimum animaliũ ſic xp̃s in ſua in
carnatione non ſolũ ſua beneficia dã
do ſed ſeipſũ in miſſa puer natus eſt
nobis et filius datus eſt nobis iohã.
tertio. ſic deus dilexit mundum vt ſu
pra in precedenti ſermone. Secundo
eſt virtuoſiſſimũ aĩaliũ mortẽ ſuſtinẽ
do ꝓuerb. xxx. Leo fortiſſimus ania
liuꝫ ad nullius pauebit occurſuꝫ qđ
criſtus fecit. ecce aſcendimus ieroſo
limam ⁊c. Tertio mirabiliſſimuꝫ re

A
Proprieta
tes l·onisq̃
ꝯparantur
chriſto.

ſurgẽdo catulos ſuſcitat mortuos ſic
criſtus facit per gratiam dicitur vni
cuiqꝫ facienti qđ in ſe eſt tribuit vitã
Quarto eſt animal precellentiſſimũ
aſcendendo leo rugiet et quis non ti
mebit ꝙ chriſtus fecit aſcendendo et
viam nobis preparando ideo merito
dicitur ꝙ leo et ouis manebunt vni=
ta inſeparabiliter .i. natura diuina et
humana. In nobili ꝓphetia euange
liſte yſaias in. xi. in ſpiritu prophetie
dicit ꝙ leo et ouis vt ſupra. veniet tẽ
pus ꝙ leo et ouis recubabunt ſimul
et erit paruulus qui ducet eos in cã
pis ſimul. Leo ẽ fortiſſimus aĩali=
um qui ad nullius pauebit occurſuꝫ
ouis eſt animal timidum. iſtud fuit
hodie in natiuitate criſti vbi creator
qui habet omnem poteſtatem omnẽ
virtutem leo .i. diuinitas ⁊ ouis. id ẽ
humanitas nata ſunt de ventre vir=
ginis ⁊ paſtor .i. v̾go maria ducit eos
in cãpis .i. in preſepio ligauit eos cuꝫ
pannis ſtetit criſtus nouem menſi=
bus in ventre virginis et hodie iuit
ad campos .i. in hoc mundo criſtus
vocatur leo propter quattuor propri=
etates leonis ꝯuenientes criſto. Pri
ma eſt ꝙ leo eſt liberaliſſimus qñ leo
accipit vnum animal nõ comedit to
tum ſꝫ omibus aliȷ́s animalibus dat
vnicuiqꝫ partem. videatis quid can=
tatur ĩ eccleſia hodie. puer natus eſt
nobis et filius datus eſt nobis. ideo
gaudete qꝛ non ſolum natus eſt vo=
bis ſed etiã datus eſt vobis. iohãnes
ſic deus dilexit mundum vt ſupra. q̃
eſt mulier pariſius que daret filiuꝫ
ſuuꝫ vt morti traderet̃ vere nulla in
ueniretur: ſi quis vellet habere filiũ
vnigenitum vnius mulieris et ꝓmit
teret ſibi multa bona vel promitteret
ei mortem nullo modo daret qꝛ non
habet niſi illum non cognoſcit etiaꝫ
illum cui daret. deus vero non habꝫ
niſi illum filium et dedit nature hu=
mane que eſt inimica eius vt trade=
retur ad mortem ideo eſt magna libe
ralitas. cantatur in eccleſia ſe naſcẽs
dedit ſocium: conueſcens in ediliuꝫ

M.E.C.D. 2016

ſe moriens in preciū: ſe regnans dat
in premium. dedit ſe primo in ſociū
in hoc mūdo. ſcđo in eduliū in ſacra
mento altaris. in preciū in paſſione
ſua. in premium in regno eterno bo
nis et iuſtis. Secundo eſt animal vir
tuoſiſſimum mortem ſuſtinendo oc=
currit venatoribus leo mortem eius
procurantibus non timet venatores
ſaluator expectauit venatores .i. iude
os in orto ꝛ oblatus eſt quia voluit ꝛ
ſponte oblatus eſt non timuit mortē
q꞉ occurrit iudeis et dicit eis quem
queritis: dixerunt ieſum nazarenū
ꝛc. Tertio eſt animal mirabiliſſimū
reſurgendo. Leo quando venit ſu
per terrā mortuus eſt per tres dies
et leo in fine dierū clamat ſuper par
uulum et reuiuiſcit: ſic criſtus natu
ra humana mortua eſt multo tempo
re ſed ipſe venit et clamauit in cruce
et in tertia die quando reſurrexit re=
ſuſcitauit naturam. humanam q꞉ li=
berauit eam de peccato ade. Quar=
to eſt precellentiſſimum aſcendendo
quando leo aſcendit in montibus cir
cuit montes et clamat animalia non
audent mutare ſe. rugiet leo ꝛ q̄s nō
pauebit criſtus aſcendit in montē et
fecit precepta et nullus eſt qui tranſ
grediatur et quando clamat per pre=
dicatores ſuos non eſt aliquis qui nō
timeat. cantatur in eccleſia hodie di
ctū eſt de mane ꝙ natiuitas dei red
ditur mirabilis ex quattuor de q̄bus
dicti ſunt duo. de tertio videndū eſt
nūc: et de quarto dicetur ſuo loco vir
go maria poteſt dicere ego hodie ge
nui te temporaliter et a patre eterna
liter. Tertio ergo natiuitas dei ē mi
rabilis rōe et eſt p̄ria nūc. et tertia in
ordine et eſt ex parte prolis naſcētis
et eſt mirabilis duplici ratione. prio
ex forma. Secūdo ex effectu. Ex for
ma nouem rationibus. Prima pars
dicetur ex biblia tertiū regū vltimo.
vbi dicitur ꝙ rex iſrael .i. deus ingre
diendo bellum cōtra demonem mu
tauit habitum ſuum ſeptem modis.
legitur .iij. re. vl. ca. ꝙ erant duo re=

B Natiuitas xp̄i mirabilis ex parte prolis

ges vnus de ieruſalē et alius de iſra=
el ꝛ rex iſrl' fecit guerrā ꝛ duxit regē ie
ruſalem cū eo et depoſuit veſtimētū
ſuum vt non cognoſceretur eſſe regē
et ſic intrauit bellum. rex iſrael eſt fi
lius dei qui venit contra dyabolum
bellandum et depoſuit veſtimentū
ſuum et accepit humanitatem q꞉ ſi
dyabolus cognouiſſet ipſum eſſe de
um nunq̄ crucifixiſſet eū nec tēptaſ
ſet eum q꞉ ſciebat ꝙ nō perderet na
turam humanā niſi mediāte eo iō
deus depoſuit eius veſtimentum et
aliud aſſumpſit. Primo eternus aſ=
ſumpſit nouitatem vt ei attineas ad
gala. iiij. At vbi venit plenitudo tem
poris ꝛc. factum ſub lege natum de
muliere vt eos qui ſub lege erant re
dimeret. Scđo immēſus accepit be=
gninitatem vt eū accipias. ad ro. ix.
verbum abbreuiatū fecit dominus
ſuper terrā. Tertio pulcherrimus
accepit obſcuritatem vt eum videas
iob. ix. ſi venerit ad me in ſua diuini
tate non videbo eum q꞉ deū nullus
vidit vnq̄. Quarto altiſſimus acce=
pit abiectionē vt ei attingas ad phi
lipenſes. ij. non rapinam arbitratus
eſt ſe eſſe equalē deo. Quinto ſapiē
tiſſimus accepit ſimplicitatē ne eru
beſcas. p̄s. factus ſū ſicut homo non
audiens et non habens in ore ſuo re
dargutiones. Sexto fortiſſimus ac=
cepit infirmitatē ne timeas ad. heb.
prio. potēs omnia verbo virtutis ſue
purgationem peccatorum faciēs ꝛc.
Septimo iuſtiſſimus accepit creatū
vt peccator iuſtificeris. yſa. v. pecca=
ta noſtra ipſe portauit. Octauo opu=
lentiſſimus accepit defectum vt locu
pleteris. p̄s. ſimul in vnam diues et
pauper. et in euangelio dicitur in fi=
gura ꝙ rex iſrael depoſuit veſtimen
tum ſuum vt non cognoſceretur ſic
fecit deus vt veniret bellatum in hoc
mundo qđ veſtimentum habebat di
co primo ꝙ habebat eternitatē et ac
cepit temporalitatem. ſi queratᷓ quā
tum eſt ꝙ mundus eſt factus dico ꝙ
ſunt ſeptem mille anni quibus non

C Veſtimēta q̄ chriſtus aſſumpſit

M.E.C.D. 2016

erant angeli nec homines nec crea-
tura aliqua ſed erat tantuꝫ deus in
ſua eternitate nūc eſt temporalis. di-
cemus in ſequentibus cum eſſet ie-
ſus annorum duodecim .⁊ ſabbati ꝓ
xima dicemus ꝙ criſtus fuit circun-
ciſus in octaua die. cōtra eſt eternus
verum eſt inquantū deus ſed inquā
tum homo eſt temporalis. ad vbi ve-
nit plenitudo tēporis ⁊c. q̄re dicit̄ ple
nitudo dicetur ſuo loco. Queritur
vni philoſopho ſi viderit riuum pre
cedentem fontem diceret ꝙ non fon
tem preceſſit riuulus. riuos eius ine
brians multiplicans ⁊c. ſimiliter que
ritur ei ſi paruus planeta illuminat
ſoleꝫ: diceret ꝙ non. contra ſol ortus
eſt de ſtella. ſimiliter ſi viderit termi-
num precedere motuꝫ diceret ꝙ nō
qꝛ motus precedit terminum: ſimili-
ter ſi pars excedat totū diceret ꝙ nō
qꝛ omne totum eſt maius ſua parte
Dicitur tamen ꝙ ſtella. id eſt virgo
maria preceſſit ſolem id eſt chriſtum
Riuus precedit fontē qui creauit me
requieuit in tabernaculo meo. ter-
minus precedit motū qꝛ omnes crea
ture proceſſerunt de chriſto et tamen
aliqua creatura. i. virgo preceſſit cuꝫ
ſimiliter pars. i. virgo excedit totum
. i. chriſtum depoſuit ergo veſtimen-
tum ſuum et accepit aliud. Secun-
do immenſus accepit breuitatem vt
eam accipias. ad roma. nono. Uer-
bum abbreuiatum vt ſupra. ſunt ſex
genera poſitionū. ſ. ſuperius/ inferi
us/ ante/ retro/ dextruꝫ/ ſiniſtrū/ deus
eſt extra oīa non excluſus infra om-
nia non incluſus: circuēs omnia nō
incluſus erat immēſus quia nullus
poterat eum tangere deſcendit et io
ſeph et virgo maria tangit eum in
hac nocte vbi iacet in preſepio ſine
igne vbi vigebat multum frigus nō
potuit inuenire domum vt pariret ſꝫ
ſupra modicum feni in preſepio pe-
perit criſtum. virgo maria celum et
terram non poterant eum capere et
tamen preſepe continet eum nunc.
Tertio pulcerrimus accepit obſcuri

tatem vt eum videas. iob decimo no
no ſi venerit ad me non videbo eum
vt ſupra. erat inuiſibilis propter cla-
ritatem eius et tamen nunc eſt viſibi
lis. moyſes queſiuit videre deum di
cit ei deus poſteriora mea videbis fa
ciem meam non poteris videre do-
nec eris in paradiſo. nemo deum vi-
dit vnꝗ̄ ioh. tremunt videntes ange
lum. Quarto altiſſimus accepit ab-
iectionem vt eum attingas ipſe erat
alte ſed venit inferius ad phi. ſecun
do. cum in forma dei eſſet non rapi-
nam arbitratus eſt ſe eſſe equalem
deo id eſt patri non fecit iniuriaꝫ pa-
tri quia in ſua natura eſt equalis pa
tri ſecundum diuinitatem dicit et fa
cta ſunt mandauit et creata ſunt nūc
portatur inter manus marie eſt ma-
gis humilis ꝗ̄ fuit aliquis vnꝗ̄ hu
miliauit ſeipſum factus obediens vſ
qꝫ ad mortem mortem autem crucis
Quinto ſapientiſſimus accepit ſim
plicitatē ne erubeſcas. ps̄. factꝰ ſum
ſicut homo vt ſupra. filius eſt ſapien
tia patris filius attribuitur patri po
tentia filio ſapientia et ſpiritui ſan-
cto clementia. geneſis tertio. Cum
deambularet dominus ad aurā post
meridiem audiuit adam ſonitum et
extimuit. dicimus ꝙ quando adam
comedit de pomo cognouit reatum
ſuum et deus venit ad eum et adam
audiuit eum venientem et timuit qꝛ
tranſgreſſus fuerat preceptum dei ꝓ
vno peccato deiecit angelos in infer
no. adam de paradiſo ſodomam ⁊ go
morram confundit in abyſſo: noli tā
tuꝫ nūc timere qꝛ iſte puulus nūc nō
ita rigoroſe aget in nobis ſicut fecit
prius. vagit infans inter arta ⁊c. fa-
ctus ſum nouiſſimus virorum dimi
ſit magnos rigores iuſticie ⁊ accepit
miſericordiaꝫ. Sexto accepit fortiſſi-
mus infirmitatem ne timeas. potēs
omnia verbo virtutis. Septio iuſtiſſi
mus accepit reatum vt a reatu iuſti-
ficeris yſa. lvi. peccata noſtra ipe por
tauit factus obediens vſqꝫ ad mortē
⁊c. deus poſuit in eo iniquitates om

M.E.C.D. 2016

nium noſtrum et peccata noſtra ipſe
portauit iuſtiſſimus accepit reatū nō
ꝙ reatum ſit in eo ſed pena reati. de
us poſuit in eo penam omnium pec
catorum noſtroruʒ peccata noſtra ip=
ſe portauit id eſt penam peccatorum
noſtrorum. ſunt tres homies in vna
domo ꝗlibet in ſua camera eſt vnus
vadens interfectum magiſtrum do=
mus tunc iuſticia venit ꝗs fecit hoc
quid dicesſi ille qui neſcit aliquid de
homicidio et ſuſpendatur: ſic criſtus
qui non peccauerat portauit morteʒ
pro nobis tu feciſti vnum peccatum
mortale dico ꝙ ſi eſſes de hic ad mil
le annos faciens penitentiam tu ne=
ſcires facere penitentiam valentem
niſi eſſet in virtute criſti et paſſionis
eius non ſolum redemit illos ꝗ erāt
ante paſſioneʒ ſed illos qui ſequunt
quando ſacerdos dat tibi abſolutio=
nem dicit ꝙ propoſitum emendandi
vitam tuam et meritu3 paſſionis cri
ſti ſit in remiſſionem peccatorum tu
orum cum parua penitētia. deus nō
prius eſt vltor ꝙ homo ſit peccator.
auguſtinus. deus poſuit in eo iniqui
tates vt ſupra accepit culpam quam
feceras et portauit penam pro te ⁊ ꝓ
nobis. Octauo opulentiſſimus acce
pit defectum vt locupleteris. pſalmi
ſta. ſimul in vnum ⁊c. ipſe erat diues
mecum ſunt diuitie et gloria. gloria
et diuitie in domo eius et ipſe acce=
pit paupertatem: non erat diues ſi=
cut dauid abraham ⁊c. ſi eſuriero nō
dicā tibi meus eſt galaad manaſſes
⁊c. ps. ipſe factus eſt pauper qꝛ non
potuit inuenire in hoc mundo vnaʒ
domum ſed in preſepio cum aſello ⁊
boue natus eſt bene dimiſit veſtimē=
tum ſuum et accepit aliud diſconue=
niens. et hoc pro prima parte ſermo=
nis.

In ſcd̄a parte ꝗ eſt ex effectibus [nati
uitas naſcētis oſtēdit mirabilis ex p=
te prolis naſcentis quo ad effectum
pro quo nota ꝙ ſunt quattuor effe=
ctus ex parte prolis naſcentis.

D Effectus ꝓlis naſcētis ſcʒ criſti

Primus effectus eſt infinita ſunt cō
iuncta yma ſūmis ſunt cōiuncta de=
us et limus pulchritudo agri mecuʒ
eſt nō eſt aliquid pulchrius ipſo deo
nec aliquid altius deo et nichil infe=
rior limo terre et tam deus et limus
coniuncta ſunt in conceptione quan
do accepit corpus humanū in vtero
virginis. De anima nota ꝙ ſunt de
cem ordines in paradiſo.

Primo eſt deitas
Secundo cherubin
Tertio ſeraphin
Quarto angeli
Quinto archangeli
Sexto troni
Septimo dominationes
Octauo principatus
Nono poteſtates
Decimo anima rationalis

Et deitas que eſt altior accepit ani=
mam rationaleʒ que eſt inferior cre=
atura et dimiſit mouere ordines an=
gelorū in eternuʒ: diuinitas antiquū
corpus humanum et nouuʒ idē ani
ma rationalis ſimul iuncta in incar=
natione criſti.

Secūdus eſt exaltata natura huma
na leo agnoſce o criſtiane cuius ca=
pitis membrum es ⁊c. natura huma
na fuit elata et exaltata per incarna=
tioneʒ criſti dei exaltata eſt i rebus ꝑ
tēpus ortus anni ſumma gratia eſt
ꝙ homo dicatur deus ⁊ deus homo
auguſtinus de tri. Rex neſciret face
re ꝙ ego eſſeʒ perſona ſua. ſed deus
fecit ꝙ natura humana eſſet ipſe de=
us in eadē perſona due nature ſunt
ſimul iuncte. natura humana habet
fratrem qui eſt deus dicimus ꝙ pri
mi de ſanguine regio ſunt nobilio=
res ꝗto ergo natura humana eſt no
bilis quia eſt de progenie dei et iun=
cta cum deitate.

Tertius effectus eſt dyabolica pote=
ſtas eſt refrenata. auguſtinus deci=
mo tertio de tri. non audent demo=
nes ſuper homines accedere eo ꝙ
deus eſt homo deus depoſuit pote=
ſtatem dyaboli nunc princeps mun=
di huius eijcietur foras.

M.E.C.D. 2016

¶ Quartus effectꝰ eſt vita eterna no
bis collata eo ꝙ facta eſt incarnatio
porta celi eſt aperta quis aperuit cla
uis dauid.i.chriſtus claudit et nemo
aperuit aperit ⁊ nemo claudit.iſta er
go natiuitas eſt mirabilis iſtis ratio
nibus. Amen.

¶ Sermo die dñica poſt natiuita
te in die ſancti ſtephani de mane

Lenus gratia et fortitu=
dine vidit gloriā dei actuū
vi.et vij.recitatiu et officia
liter in epiſtola preſentis ſolempni
tatis. Ariſto.in primo elencorū om
nes transferētes ſecunduꝫ aliquam
ſimilitudinem transferunt.vnde trā
ſfertur natiuitas ſanctorum ad ſimi
litudinem puerorum nouiter naſcē=
tium propter quadrupliceꝫ defectū
patiuntur enim exiſtentes in vtero
matris quadruplicem deffectū.Pri
mo amplioris loci ad manendū. Se
cundo habent defectum vberioris
cibi ad comedendum. Tertio ampli
oris aeris ad reſpirandum.Et quar=
to habent defectum amplioris lumi
nis ad videndum dicit ariſto.ꝙ trāſ
ferentes ſecundum aliquā ſimilitu
dinem trāſferūt et q̄r eſt ſimilitudo
inter natiuitatē ſtephani et pueri.iō
transfert vna ad aliam eſt hodie na=
tiuitas ſancti ſtephani.⁊ quomō fuit
ipſe natus tali die nō.ſed dicitur na=
tiuitas eius ad ſimilitudinē natiuita
tis pueri venientis in mundū.infan
tes eni primo in vtero matris habēt
defectū āplioris loci ad manendū q̄r
ſunt nimis ſtricte.ſic ſancti qui ſunt
hic in terra querunt maiorē locuꝫ .i.
paradiſuꝫ ſapientie xi. tanꝙ momē
tum ſtatere eſt orbis terraꝝ corā te
ꝓpheta. o iſrael ꝙ magna eſt domꝰ
tua et locus poſſeſſionis tue paulus
cupio diſſolui et eſſe cum xp̄o iſtud
poteſt dicere beatuſ ſtephanus.ſicut
enim puer quādo eſt extra vētrē ma
tris capit maioreꝫ locum ſic beati q̄
ſunt infra terraꝫ querūt habere ma
ioreꝫ locū.i.paradiſuꝫ iſte mūdus eſt
tanꝙ momētū ſtatere.i. ꝑua lingua
que demōſtrat qñ ſtatera eſt ita de
vno latere ſicut de alio ⁊ hoc in ꝯpa
tione paradiſi ita ꝙ totus mundꝰ nō
eſt ita magnus ſicut pila in cōparati
one celi empirei.Secundo habēt de
fectum cibi ſunt enim pauperrime
multi pueri in vtero matris.viuunt
enim ex tota vilitate ſunt exiſtentes
in terra querunt aliū cibum:habent
enim panem vinum et ſic de alijs.et
iſte cibus nichil eſt in cōꝑatione ci=
bi celeſtis ꝓpheta ſaciabor cū appue
rit gloria tua ꝓpheta ſicut cervꝰ deſi
derat ad fontes aquarum ſic anima
mea ad te deus aug.inquietū eſt cor
meum donec quieſcat in te. Tertio
habent defectuꝫ amplioris aeris ad
reſpirandū. ſi mater haberet naſuꝫ
clauſuꝫ et os puer moreret̃ in vtero
matris:quia nō poteſt reſpirare niſi
mediante matre. ſic ſancti querunt
reſpirare. quando deprecamur deū
pro illis qui ſunt in purgatorio que=
rimꝰ deo ꝙ det eis ꝑadiſuꝫ vt hēant
maiorem aereꝫ ad reſpirādū.Quar
to habent defectū maioris luminis
ad videndum querit ergo venire ex
tra vt videat.ſic ſancti qui ſunt i hoc
mundo querunt videre et nichil vi=
dent in comparatione viſionis dei
quia videre bona temporalia nichil
eſt in cōparatione viſionis dei.ideo
ſanctus ſtephanus cupiuit omnia
iſta in morte ſua et eſt primus natuſ
et eſt primꝰ qui intrauit regnum dei
militāter .i.eſt primus miles qui in=
trauit paradiſum martir qñ veniet
in die iudicij vbi deus iudicabit ma=
los primus martir erit beatus ſte=
phanꝰ ⁊ portabit verillū martirū ipſe
docuit nobis viā martirij plenꝰ grã
ſtephanus vidit gloriā dei ⁊c. In iſto
ſermone erūt due ꝑtes.Prīa tangit̃
per hoc ꝙ dicit̃ plenus grã. Scđa ꝑ
hoc ꝙ dicitur vidit glͥam dei plenꝰ
grã ⁊ fortitudine fuit beatꝰ ſtephanꝰ
recitat̃ actuū apoſtoloꝝ ꝙ multe mu
lieres fuerūt ꝯuerſe pꝰ aſcēſionē dñi

A
Infantes in
vtero mr̄is
indigent de
m̃tis et ap
ꝓpat̃ bea-
to ſtephano

M.E.C.D. 2016

et chriſtiani creſcebant in iheruſalez
et dixerũt apoſtoli nõ eſt bonũ relin=
quere verbum dei et miniſtrare mẽ=
ſis.i.miſtrarẽ cibaria iſtis xp̃ianis io
eligamus ſeptẽ qui miniſtrabũt eis
et factũ eſt murmur mulieruz greca
rum et de iheruſalẽ qꝛ ille de grecia
nolebant ꝙ ille de iheruſalem mini
ſtrarent eis cibum ideo apoſtoli ele
gerunt ſeptem de quorum numero
beatus ſtephanus fuit vnus et mini
ſtrabat viduis eo ꝙ erat virgo mẽte
et corpore et faciebat prodigia et ſi=
gna magna in populo.ſed demõ cõ=
gregauit ſynagogam qui vocabanẽ
libertinorũ ⁊c.et iſti diſputauerũt cõ
tra eum et viderũt faciem eius pul=
cherrimã dum viderunt ꝙ nõ pote=
rãt reſiſtere ip̃i adduxerũt quattuor
falſos teſtes ꝯtra eũ dicẽtes ꝙ bla=
ſphemauerat deũ et teſtes quãdo vi
derunt eum neſcierũt quid dicere.et
dũ viderũt hoc fremuerunt dẽtibus
in eum et duxerunt eũ extra ciuitatẽ
ad lapidãduz ⁊ ip̃e eleuauit oculos
et vidit celos aptos et vidit iheſum
ſtantẽ.i.adiuuantẽ xp̃i ſtantis eſt ad
iuuare et xp̃i ſedentis eſt iudicare et
quia nolebat eũ iudicare.ſed iuuare
ideo ſtabat et qñ lapidabant eum di=
cit ſtephanus dñe ſuſcipe ſpiritũ me
um et genibus flexis clamauit. dñe
B ignoſce illis qꝛ neſciunt quid faciũt
Queſtio. Iſte eſt textus epiſtole. Pro declara
tione prime partis queritur quomõ
ſtephanus dicitur plenus gratia et
videtur ꝙ nõ quia capacitas anime
eſt in potentia ad recipienduz tantaz
grãm ſicut anima chriſti:ſed clarũ
eſt ꝙ nulla aĩa habuit tantam grãz
quantam habuit anima chriſti.ergo
et cetera Pro ſolutione queſtionis
doctores dicũt ꝙ eſt quadruplex ple
nitudo. Dicimus de chriſto ꝙ habu
it gratiaz in ſummo .de maria Aue
grã plena. De apoſtolis repleri ſunt
omnes ſpũ ſancto et d̃ ſtephano ple
nus gratia.pro quo nota ꝙ eſt qua=
druplex plenitudo gratie. Prĩa ple=
nitudo gratie dicitur influentie et ẽ

plenitudo fluminis et iſta eſt in chri
ſto p̃s. Flumẽ dei .i.aĩa chriſti reple
ta eſt aquis id eſt gratia Alia eſt ex=
cellentie et iſta fuit in maria virgine
cañ.ſcdo. Fons ortorum pute⁹ aqua
rum venientium de lauacro Alia ẽ
riuorũ ⁊ eſt plenitudo abundãtie.p̃s
Riuos eius inebrians multiplica ge
nimina eius ⁊c. Alia eſt ſufficientie
et iſta eſt omniuz electorum.quar=
ti regum quarto. pete vaſa non mo
dica et imple ea oleo.anima chriſti ẽ
ſicut riparia magna de qua prata ro
rata ſũt .i.omnes chriſtiani de pleni
dine ei⁹ omnes acceperũt fons ple=
nus eſt maria que eſt plena gratia ſi
cut fons et apoſtoli ſunt pleni ſicut
vaſa que portant de fonte et de ri=
paria.et omnes electi ſunt ſufficien=
ter pleni gratia .et beat⁹ ſtephanus
habuit quadruplicẽ plenitudiez grẽ
p̃rio hũit plenitudiez efficiẽtie in doc
trina qꝛ plenus gratia. habuit pleni
tudinem excellẽtie in ꝓdigijs et mi
raculis.habuit plenitudinem abun
dantie in dilectione inimicorum ha
buit plenitudinem ſufficientie in fi C Stephan⁹
de recta et certa operatione.beatus hũit q̄dru=
ſtephanus primo habuit plenitudi= plicẽ pleni=
nem efficiẽtie. apoſtoli predicabant tudinẽ grẽ.
infidelibus.ipſe vero predicabat vi=
duis chriſtianis et nutriebat eas ſp̃
in lege chriſti.ideo vidue debent ha=
bere eum in orõnibus ſuis tanꝗ̃ ad
uocatum. Secundo habuit plenitu
dinem excellentie in prodigijs et mi
raculis. Aug.in libro ſcdo de ciuita
te dei recitat ꝙ erat mulier vidua ha
bens duodecim pueroſ qui faciebãt
ei multa mala:ſemel mater maledi
xit eis et puniti ſunt cõtinuo ꝙ om
nes paſſi ſunt vnam malam infirmi
tatem poſt venerunt duo ad quandaz
eccleſiam et fiebat feſtum beati ſte=
phani tunc ipſi poſuerunt iſtos du=
os pueros ſuper altare beati ſtepha
ni et ipſi ſanati effecti ſunt et reuer=
ſi ſunt ad matrem et dedit eis bene=
dictionem. Tertio habuit plenitudi
nem abundantie in dilectione inimi

M.E.C.D. 2016

coꝝ.vultisvidere popule mortez
chriſti et mortem ſtephani aſſimila=
ri quandovoluerunt interficere chri
ſtum fuit ductus extravillam:ſic be
atus ſtephanus.chriſtus orauit deũ
ꝓ perſequẽtibus eum ſic beatꝰ ſte
phanus.Similiter chriſtus cõmen=
dauit aĩam patri.ſic beatus ſtepha=
nus.ſi ſtephanus non oraſſet eccl'ia
paulum non habuiſſet ita ꝙ dicitur
ꝙ paulus fecit lapidare ſtephanum
ſed propter orationez eius dicitur ꝙ
deus dedit inſpirationem paulo pp
quam paulus conuerſus eſt. Sunt
multi modo qui nolũt indulgere vi=
cinis q̃ eis fecerũt aliq̃d minimũ di
ſplicitum qualiter vis hr̃e paradiſũ
et non vis indulgere. vide beatum
ſtephanum qui pepercit mortem et
orauit pro illis qui interficiebant eũ
niſi abundauerit iuſticia vr̃a plus ꝙ̃
ſcribaꝝ et phariſeorũ nõ itrabitis re
gnũ celoꝝ phariſei diligũt ſe mutuo
et ꝑcũt ſibiĩuicẽ vos aũt nõ.iõ nõ fa
citis ea q̃ ipſi faciũt quõ ḡ iuſticia ve
ſtra abundat.Quarto hũit plenitu=
dinẽ ſufficiẽte ĩ fide et recta opatõe
ꝓ quo nota treſ virtutes ſingulares
et excellentes que reperte ſunt ĩ ſan
cto ſtephano Prima eſt mũdicia ſi=
ue virginitas.ideo intuebantur faci
em eius tanq̃ faciem angeli.habet
tres aureolas quas non hꝫ petrus
primo aureolam virginum martiꝝ
et doctorũ.ſcd̃a virtꝰ eſt xp̃itatis non
poterãt reſiſtere ſapiẽ que loquebat̃
quare q2veritas vincit ſi nõ vicat co=
ram hoĩbꝰ vincit tamẽ corã deo.Ter
tia ẽ virtꝰ fortitudinis.fortitudo non
eſt hr̃e corpꝰ firmũ:ſꝫ reſiſtere pctõ
qñ quis bene reſiſtit tẽptatõibꝰ dya
boli ille eſt fortis.ſctũſ ſtephanꝰ fuit
fortis q2 vt dr̃ actuũ vi.qñ impoſitũ
eſt ei ꝙ blaſphemauerat deũ ⁊ moy
ſen et dicebant ꝙ dixerat ꝙ moyſes
erat dãpnatꝰ habuit paciẽtiã in oĩbꝰ
iſtis et qñ videbat venire lapides ad
eum gaudebat.lapides torrẽtes illi
dulces fuerunt.docuit enim nobis
ꝗter paradiſi ſequamur ḡ euz et ſic hẽ

D
Nota tres virtutes reperte ĩ ſancto ſtephano.

biĩmꝰ gr̃iaz dei quã nobis ꝯcedat ⁊c.

¶ Sermo eadem die poſt prandiũ.

Plenus gratia et fortitu=
dine vidit celos apertos
actuum.ſexto ⁊ ſeptimo.
ca. prouerbiũ cõmune eſt vbi amor
ibi oculus et aliud dicit ꝙ quattuor
ſunt que minime abſcondi poſſunt.
ſcilicet ignis tuſſis ſcabies et amor.
quattuor excitãt ad reſpiciendũ id in
quo amor eſt.Primo ad amicum.
Secundo ad theſaurum.Tertio ad
auxilium. Et quarto ad domiciliuz
et iſta quattuor ſunt ĩ ſancto ſtepha
no qui aſpexit deũ ſtantem a dextris
virtutis dei qui omnia reliquit.ecce
reliquimus omnia et ſecuti ſumus
te.Primo ad theſaurũ matthei.vi.
vbi theſaurus tuus ibi et cor tuum
erit.Secundo ad auxilium in.pſ̃.le
uaui oculos meos in montes vnde
veniet auxilium michi.ad te leuaui
oculos meos qui habitaſ in celis.ad
domiciliuz tanq̃ ad requiem video
celos apertos.celum eſt locus pacis
pſalte ſexageſio ſexto.De prĩo dicitur
ꝙ vbi amor eſt ibi eſt oculus tuus ſi
diligas aliquẽ tu reſpicies eum fre=
quenter ſunt etiaz quattuor que nõ
poſſunt celari. ¶ Primo ignis ſi ſit
ignis in vna camera fumus appare
bit et denotabit ignem eſſe. ¶ Secũ=
do tuſſis nõ poteſt celari quia ſi q̃s
habeat tuſſum imediate demõſtrat.
¶ Tertio ſcabies nõ poteſt celari q2
ſi quis ſit ſcabidus immediate ver=
rat ſcabiẽ ſuam et demonſtrat.ſimi=
liter amor non poteſt celari amor ne
ſcit modum amor non poteſt celari.
ſanctus ſtephauns nõ potuit celare
amorem ſuum quia continue reſpe
xit in celum vbi erat amor eius non
fuit fruſtratꝰ q2 vidit ſaluatorẽ ſedẽ
tẽ a dextris virtutis dei.ad q̃ttuor reſpi
cit. ¶ Prĩo reſpicit ad amicũ. ¶ Se=
cundo ad theſauꝝ. ¶ Tertio ad auxi
lium. ¶ Quarto ad domicilium.De
primo amor creature debet eẽ ad de=
um.diliges dominum deum tuum.

B
Sunt quattuor q̃ non poſſunt abſcondi.

M.E.C.D. 2016

bernard⁹ iheſus ē dulcis amicus ad
iutor fortis conſiliarus prudens in
magna neceſſitate ſācti ſtephani ip=
ſe reſpexit amicum ſuum.id eſt chri
ſtum ſtantem a dextris.De ſecundo
vbi eſt theſaurus tuus ibi cor tuum
erit facite theſauros indeficientes
in celo.ſi vere diuites eſſe cupitis ve
ras diuicias amate.vere diuitie,ſunt
ille quas fures nō poſſūt depredari
et ſūt theſauri celeſtes.De tertio di
citur ꝙ homo in neceſſitate querit
auxilium.auxiliū meum a dñō.leua
ui oculos meos vt ſupra.
De quarto quādo hō videt tonitru=
um vel pluuiam reſpicit domuȝ vbi
ponet ſe.ſic beatus ſtephanus quā=
do erat ī magna neceſſitate.id eſt in
neceſſitate mortis reſpexit domum.
id eſt paradiſum plenus gratia ꝛc.
Preſuppoſita declaratōe ſermonis
matutinalis in p̄ſenti ſermone erūt
tres partes.pīa erit queſtio theolo=
galis circa textū vtrū purus viator in
q̄tū viator poſſit in ſtatu vie videre
eſſentiam diuinam intuitiue.Secū
da pars eſt de pfectiōib⁹ beati ſtepha
ni quo'ad virtutes quomō claruit q̄t
tuor virtutib⁹ Tertia erit de duodeci

B
Nota queſ=
tionē valde
bonam

gradib⁹ paciencie que ꝑfecerunt ſcē=
lam iacob per multas tribulationes
oportet nos intrare regnū dei.Pro
prima parte queritur vtrum purus
viator inq̄tum viator poſſit videre
eſſentiam diuinam arguitur ꝙ non
exo.triceſimo t'io.nō videbit me ho
mo et viuet poſteriora mea videbis
ratione arguitur ſic videns deuȝ eſt
beatus quia videns deum clare non
poteſt videre potentia ordinata ſine
fruitione.ſed in viſione et fruitione
ſtat beatitudo ergo nō eſt purus via
tor vidēs deuȝ.In oppoſitū eſt aug.
dicens.o beata fidei officia q̄ tantuȝ
exaltaſti martyreȝ vt ipſam conſpi=
ceret maieſtatē dicēdo ecce video ce=
los apertos ꝛc.hic eſt magna difficul
tas cum pater non appareat alicui
creature.ſimiliter eſſentia diña non
habet dextruȝ neq͡ȝ ſiniſtrum quō er
go ſtephanus vidit iheſuȝ ad dextrā
patris.Reſpondetur ꝙ ſtare ad dex
trā patris nichil aliō eſt q̄ eſſe equa
lis patri filius eſt huiuſmōi ergo ſtat
ad dextram patris et ſtephan⁹ vidit
eum ad dextram patris eſt vnus pa=
triarcha in veteri teſtamento.ſcilicet
iacob qui vidit deum vidi dominuȝ
facie ad faciem et gauiſa eſt anima
mea geñ.xxxiij.ſecūdo moyſes vidit
eum numeri.xij.ore ad os locutus
ſum ſibi.Tertio iob vidit eum iob.
vndecīo.auditu auris audiui te nūc
autē oculis proprijs ꝯſpitio te.quar
to yſaias,yſaie.vi.vidi dñm ſeden=
tem ſup ſolium excelſuȝ ꝛ ſup tronū
eius et plena erat oīs terra maieſta
te ei⁹ et oīa que ſub ipſo erant reple=
bāt templū.Iacob dormiuit et vidit
qñ ibat ad meſapotaniā vidit dñm fa
cie ad faciē moyſes loq̄bat̄ cū deo ſi
cut amic⁹ cū amico numeri,xij.ꝛ nō
potuiſſȝ hoc facere ſicut amic⁹ ami=
co niſi videret eū.iob locut⁹ eſt cum
deo ꝛ poſt vidit eū.Quarto yſa.vidit
maieſtatē dei et deū iſti q̄tuor dāt ve
rū.teſtimoniū ꝙ viator p̄t videre deū
etiā inq̄tū viator.ſūt q̄tuor in veteri
teſtamēto q̄ viderūt deū ꝛ eēntiā dinā
ſic ſūt q̄tuor in nouo teſtamēto q̄ vi=
derūt eū.prim⁹ ē.ſ.io.qñ baptiſauit
xp̄m vidit celū aptū et dicit ad me ſu
ꝑ quē videris colūbā deſcēdētē ipē ē.
Scd̄o petrus actuū.x.vidi celū aptū
et calatū deſcēdere ꝛc.ꝛ dictū ē michi
ex omni cibo comede ꝛc.Tertio pau
lus ſecūda ad cor.x.ſcio hominē ra=
ptum vſq͡ȝ ad tertium celum et audi
uit archana que non licet homini lo
qui.¶ Quarto ſanct⁹ ſtephanus vi=
dit celum apertum et iheſum ſtan=
tem a dextris virtutis dei.claruȝ eſt
ergo ex iſtis q̄tuor de nouo teſtamē
to ꝛ ex q̄tuor de veteri teſtamēto poſ
ſum⁹ ꝯcludere ꝙ viator inq̄tū viator
pōt videre deum et eſſentiā dinaȝ.ad
argumēta in pede q̄ſtionis vbi dicit̄
ergo eſt beatus:neḡ ꝯñā q̄ nō eſt
beat⁹ quando videt eū in raptu:ſȝ ſi
videret eum ꝑmanēter tūc eēt beat⁹

M.E.C.D. 2016

Bella q̄ facta ſunt cōtra ſanctuȝ ſtephanuȝ.

C modo dico ꝙ iſti octo viderunt deuȝ in raptu et non permanēter. Secunda pars facit mētionē de bello qđ factuȝ eſt cōtra ſtephanū aggreſſi ſunt ſtephanuȝ triplici bello.
Primo acri diſputatione et callida.
Secundo teſtiū falſoꝝ atteſtatione
Tertio crudeli paſſione ⁊ morte
¶ Arma ſancti ſtephani ad reſiſtēdū primo contra primū bellū ꝑ ſapiētiā q꞉ plen⁹ ſapiētia ad ſcōȝ ꝑ ſcripturā dure ceruicis reſponſionē iuxta euāgelium ieruſalē ieruſalē qui occidis ꝓphetas et eos qui miſſi ſunt ⁊c. ad tertiū bellū reſiſtendo virtuoſe ꝑ virtuoſam pacientiaȝ de qua dicetur in tertia parte. De primo dicit ꝙ primū bellū qđ habuit ſctūs ſtephan⁹ eſt q꞉ diſputauerunt acriter contra eū preſuppoſito illo qđ dictuȝ eſt de mane quomodo ſāctus ſtephanus fuit electus ad gubernandū mulieres viduas propter magnam caſtitatē quam habebat et poſt acceſſerūt ad euȝ aliqui qui dicuntur libertinoꝝ ſiremētium ⁊c. ad diſputandū contra euȝ ſȝ non potuerūt reſiſtere ſapiētie eius et ſpiritui qui loquebatur. Nota ſuper illum paſſum ieruſalem ieruſalem qui ⁊c. criſo. ſuper matheū. o ieruſalem miſi ad te yſaiā et cecaſti: ieremiam ⁊ lapidaſti: ezechielē et excerebraſti. quō ſanaberis que nullum medicum recipiſti ſed medicos occidiſti medicinam ſpreuiſti quis medebitur tibi q꞉ filiū dei vltimate occidiſti: iſti mali duxerunt beatū ſtephanū ad conſiliū ſuū ad diſputandū et nō poterāt reſiſtere ſapientie eius ⁊ ſpiritui q̄ loquebat͛ fecit miracula euidentia coram illis quare fuerunt cōfuſi. ideo aggreſſi ſunt ſcōm belluȝ. Secundo teſtium falſorum atteſtatione: adducti ſunt falſi teſtes. iiij. qui dixerunt ꝙ ipē blaſphemauerat deum et ꝙ dixerat ꝙ moyſes erat dānatus. falſus teſtis nō erit impunitus. poſt dixerunt ꝙ deſtrueret templum ſalomonis et in triduo reedificaret ſicut dicebat criſtus. ad primuȝ reſpondit. magnificauit deum et dicit ꝙ nonvellet blaſphemare deuȝ ſȝ magis vellet mori. de ſecundo dixit ꝙ moyſes erat amicus dei ⁊ nō erat dānatus. de tertio dixit ꝙ criſtus poterat facere ſed non ipſe: et tunc facies eius fuit facta clara ad modum angeli quod fit primo incutiendo terrorem ſicut conſueti ſunt angeli terrere homines in principio. Secundo oſtendendo innocentiam vel dulcedinem ad modū angeli. Tertiū bellū crudeli paſſione ipſi vidētes ſtephanum ſic reſpondentem neſcierūt qđ dicere ſed duxerūt eū extra villā ad lapidandum eū de quibus prefectus illoꝝ erat ſanctus paulus. queritur vtrū ſanctus ſtephanus velit ei nūc malū in paradiſo nō: nō eſt ſicut multi qui nolunt parcere inimicis ſuis: ſunt multi qui dicunt ſi ego ſcirem ꝙ talis eſſet in paradiſo non irem tu non ibis ſed ibis ad infernuȝ. augu. dicit non putetis malos fruſtra eſſe ſuper terraȝ et nichil de eis agere deus. poſſetis querere quare deus dimittit malos ſuper terraȝ. dicit aug. ꝙ deus non dimittit eos fruſtra ſuper terram ſed dimittit eos vt cōuertantur vel vt per eos boni exerceantur. deus dimiſit paulū ſuper terrā vt cōuerteretur. quare dimittit illos qui nunꝙ conuertentur. dicit ꝙ hoc eſt vt boni per eos exerceātur. deus dimittit virum malum vni bone mulieri vt ipſa habeat maius meritū apud deū ſuſtinendo tormenta q̄ vir eius faciet ei. qn̄ ergo viderunt ꝙ nō poterant eum habere per diſputationem nec per falſos teſtes duxerunt eum extra villā et lapidauerunt euȝ ipſe vero reſpexit in celū ad amicuȝ ſuum. ad domū ſuā ſcȝ ad paradiſuȝ ad thezaurū ſuū et noluit tacere ⁊ dicit. ecce video celos apertos facitis ſicut patres veſtri implete menſuram patrū patres veſtri interfecerunt criſtum et multos ꝓphetas vos xp̄o me interficitis. video celos apertos pro ſui receptione. Jeſum pro ſui attra=

D Stephan⁹ vidit celos apertos

Nota bene

ctione. ſtantem pro ſui adiuuatione a dextris dei ꝓ ſui glorificatione. Dicit video celos apertos vt recipiar: tunc dixerunt blaſphemat et protecerunt lapides contra eũ: tunc ipſe cõmendauit ſpiritũ ſuũ deo. dñe cõmẽdo tibi ſpiritum meuꝫ. Secundo genibus flexis rogauit pro illis qui eũ lapidabant. vbi dicit augu. ſi ſtephanus non oraſſet eccleſia paulum nõ haberet ſed eſſet damnatus in inferno. Tertio excuſauit dicẽs dñe ignoſce his qꝛ neſciũt q̃d faciunt: ſicut deus excuſauit ⁊ orauit pro illis qui eũ crucifixerunt. ſic ſanctus ſtephanus orauit pro illis qui euꝫ interfecerũt.

¶ Sermo die lune de mane in die ſancti iohannis.

Aquila grandis venit ad libanum et tulit medulam cedri. ezech. xvij. et ad laudẽ ſancti iohan. euan. pro themate preſentis ſermonis aſſumuntur. Beati mundo corde qm̃ ipſi deum videbũt mat. v. vbi dicunt doctores ꝙ beati dicuntur mundi corde non exterius ſicut ypocrite mat. xxiij. ve vobis ypocrite qui mũdatis que foris ſunt ⁊c. nec qui ſunt mundi corpore qꝛ mar. xij. dicitur ꝙ malignus ſpiritus inuenit eam non ſcopis mundatã ⁊ ingreſſus eſt ibi et fiunt nouiſſima peiora prioribus.

A. Tres ſunt maneries hominũ q̃ mundãt ſe

Illi mũdi ſunt corde ſi ſit ratõalis ſine errore decipiente.
Concupiſcibilis ſine amore male inflammãte.
Iraſcibilis ſine timore male humiliante.

Unde apoſtolus volens docere differentiaꝫ hominũ dicit beati mũdo corde ⁊c. et dicunt doctores ꝙ ſunt tres maneries hoĩm qui mundant ſe. primi mundant tm̃ veſtimẽta. alij mundant corpora et nõ veſtimẽta. alij nec mundãt corpus nec corda: ſunt multi qui die natiuitatis luſerunt in cartulis ⁊ non curãt ymo ꝙ habeant indumenta pulchra. iſtis dicit deus ve vobis ypocrite ⁊c. alij mundauerunt tantũ corpus iſti nõ ſunt digni habere paradiſuꝫ. habetur math. xij. malignus ſpiritus inuenit animã nõ ſcopis mundatam et ingreſſus ibi vt ſupra. beati ergo mundo corde et quid oportꝫ cordi ad hoc ꝙ cor ſit mundũ.

Primo ſit rationalis ſine errore decipiente.
Secundo ſit ꝯcupiſcibilis ſine amore male inflammante
Tertio ſit iraſcibilis ſine timore male humiliante.

¶ De primo vt eſt vna mulier dicens ſi habeam aliqueꝫ errorem contra deum ego nolo mori in illo errore de ſecundo nolo ꝓpter amorẽ mundanum agere aliq̃d cõtra deũ. de tertio ſi veniat michi tribulatio ego portabo illã pacientẽr. beati ergo mundo corde de q̃bus ſanctus iohãnes euãgeliſta inter alios hoĩes fuit mũdus corde et corpore eſt aq̃la magna que iuit ad libanum. i. a la foreſt. et traxit medulã cedri. i. illius arboris ⁊c. Nota ꝙ ẽ textus trũcatus qui allegatus eſt ⁊ ſic ẽ in textu ſine parabola aquila grãdis magnarũ alarũ lõgo mẽbrorum ductu plena plumis et varietate venit ad libanũ et tulit medulã cedri. dicit deus ezech. eſt vna aq̃la grãdis ⁊c. eſt diuerſorũ colorum et plena plumis abundanter venit ad libanũ et elegit maiorẽ arborẽ. i. cedrũ ⁊ findit eũ ⁊ tulit medulam cedri. magna aq̃la eſt ſan. io. ezech. iiij. apoc. prio. ſimilitudo quattuor aĩaliũ facies aq̃le deſuper ſanctus mathe⁹ ẽ ĩ facie hoĩs ſactus marcus in figura leonis. ſanctus iohãnes euãgeliſta in figura aq̃le. ſanctus lucas in figura vituli. ⁊ inter oẽs ſanctus iohãnes euangeliſta locutus ẽ de diuinitate cũ dixit in principio erat verbũ et venit ad diuinitatem ⁊ traxit medulã diuinitatis ⁊ narrauit nobis cũ dixit tres ſunt q̃ teſtionium dãt in celo pater verbũ ⁊ ſpiritꝰ

B. Tria requiſita ad hoc ꝙ cor ſit mundum.

M.E.C.D. 2016

tuſſanctus et hi tres vnū ſunt ꝛ nun
ꝗ aliqs in teſtamēto antiquo fuit q̄
doceret nobis diuinitatē talē qualeꝫ
eſſet ſicut fecit ſanctus iohānes. pro
aliquali declaratōe ſancti iohānis q̄
cōparatus eſt aqle ꝑ hyſtoriā ezek. et
per illud qđ ſcriptū eſt in apoc. in pri
mo ca. vbi dicit ꝙ ſanctus iohānes
eſt aqla grādis q̄ traxit medulā de ce
dro. De mane dicemus de aqla grā
di quaꝛ ſanctus iohānes euāgeliſta
eſt aquila grandis et dicitur aquila
quinq̄ rationibus.

Prima eſt propter ſpecioſitatē
Secūda ꝓpter generoſitatē
C Tertia ꝓpter ſubtilitatē
Quarta ꝓpter viſus acuitatē
Quinta ꝓpter volatus velocitatē.

Sāctus iohānes dicitur aqla ꝓpter quinq̄ rationes.

Primū oſtēdit in tribus. pmo in alarum magnitudine. In membroꝝ lō
gitudine. In plumis plenitudine
¶ De pmo dicit ꝙ pulchritudo aqle
monſtrat in tribus. Primo q: habet
mēbra lōga. Scđo habet magnitudi
nem alarū magis ꝙ alie aues. et ha
bet plenitudinē plumarū. magnitu
do alaꝝ eſt ſubtilitas ingenij. dicit
aug. de ſctō iohāne ſi altius volaſſet
oēs angeli eū capere non potuiſſent.
vſus nō cognouit ideo neſciuit ange
lus nō noſcit. i. ideo nō cognouit nec
angelus ſciuit qđ ſctūs iohannes di
cit de diuinitate. hūit ergo magnas
alas ſanctus iohānes vocatus eſt iu
nior oīm apoſtoloꝝ et fuit vltimus
mortuus habet ergo magnas alas.
habet plenitudinē plumarū. i. virtu
tem q: fuit plenus virtutibus tu nō
inuenies virtutē aliquā in quocunq̄
alio q̄n fuerit in ſancto iohāne euan
geliſta. fuit propheta prophetauit in
apoc. perſecutiōes q̄ d. bēt venire in
fine mundi. eſt euāgeliſta vnus de q̄t
tuor. petrus eſt apoſtolus ſꝫ nō ē euā
geliſta nec virgo. ſanctus iohannes
fuit apl's et virgo. euāgeliſta dicit ſe
cretarius dei et ſolū fuerūt. iiij. de q̄
bus ſanctus iohānes fuit maior be
atus apl's cui reuelata ſunt ſecreta
celeſtia ſtephanus fuit martir ita ſā
ctus iohānes q: fuit poſitus in dolio
pleno oleo calidiſſimo. ſanctus aug.
fuit doctor ita ſanctus iohānes ē do
ctor i canonica ſua qđ vidimus ab in
itio ꝛc. fecit tres epiſtolas eſt bñ mu
nitus plumis. i. virtutibus ſancta ka
therina ē virgo ſic ſanctus iohānes
eſt virgo virginuꝫ. virgo maria fuit
ei data in cuſtodia q: erat virgo per
fectiſſima. Scđo ꝓpter generoſitatē
in quo monſtrat nobilitas aqle in tri
bus. primo. Circa nidum non venat

D Proprietates aquile

Predam alijs ipartitur. Pro ſalu
te filioꝝ morit. Nunq̄ accipit predā
prope nidū ſuū. ſanctus iohānes ve
natus eſt lōge et nō ꝓpe q: venat⁹ ē
in celo fuit i dieb⁹ herodis ſacerdos
nomine zacharias dicit lucas. Scđo
aqla q̄n accepit predā nunq̄ comedit
eam ſola ſed oībus qui ſequunt eaꝫ
diſtribuit et quid habemus quin ha
beamus a ſancto io. audiuit archana
verba q̄ nō licet hoi loq̄: nunq̄ aliqs
homo nec de nouo teſtamēto nec de
veteri dimiſit ea q̄ ſciebat tm̄ ſicut fe
cit io. euan. Fluenta euāgelij de ipſo
ſacro fonte potauit. ipe cognouit no
men patris filij et ſpūſſcti ꝛ poſuit di
ſtinctionē inter illos et dimiſit nobis
i. reuelauit hoc qđ vidit cū dicit v͂ ver
buꝫ caro factuꝫ ē. Tertio aqla morit
pro paruulis ſic aqla ꝓuocās ad vo
landum pulos ſuos et ſuꝑ eos voli
tans ꝛc. ſi ſit aliqs volēs eos interfi
cere aqla ponit ſe ante ictū et recipit
eū et morit ꝓ ſuis. ſic beatus io. euā.
reſuſcitauit duos mortuos vnus he
reticus dicit ei ſi reſuſcites iſtos du
os mortuos ego credā in deuꝫ tuum
ſanctus io. fuit cōtentus ꝛ ſuſcitauit
eos et accepit (la poyſon) de quo illi
duo mortui erāt ꝛ nō mortuus eſt vn
de poſuit ſe prope mortem et poſuit
ſe inter ictū illius infidelis et criſtia
nos. Tertio ꝓpter ſubtilitatē que at
tēdit tripliciter Paruulos volare in
ſtruit. Nidum in ſublimi vel in tuto
ſtabilit. lapidē in nido ponit ad fugā
dum ſerpētes. Aquila ē ſubtilis. pri
mo q: quando fecit paruulos alique

E Subtilitas aqle monſtrat in tribus

alie aues volentes ſibi malū appor-
tant ſerpentes in nido ſuo ad facien
duꝫ mori paruulos ſuos ſed ipſa va-
dit ad querendū vnū lapidē habentē
virtutē faciendi mori ſerpentē ⁊ por-
tat in nido ſuo ſic beatus iohannes
ſabellin⁹ arrianus venerat quis in-
fidelis arrian⁹ ⁊ dicebat quō verbuꝫ
accepit carnē ⁊c. aliqui dixerūt ꝙ de
tulit corpus de paradiſo. aliȷ̄ ꝙ nō ha
bebat animaꝫ vltra diuinitatē. aliȷ̄ ꝙ
pater erat maior filio: ſed beatus io-
hannes apportauit lapidē precioſuꝫ
contra iſtos infideles et ſerpentes et
dicit verbū caro factū eſt pater ⁊ ego
vnum ſumus. Secundo pulos vola
re inſtruit prīa io. ſcdo. filioli mei mo
neo vos vt non peccetis qui facit pec
catum ſeruus eſt peccati diligatis in
uicem hec mādo vobis, videatis epi
ſtolas ſancti iohānis ſunt de dilectio
ne docuit ergo nos ad volanduꝫ poſt
chriſtuꝫ: tres ſunt qui teſtimoniū dāt
in terra ſanguis caro et ſpūs. Ter-
tio nidum in loco tuto ſtabilit nō fa-
cit nidum in itinere ſed in aliquo lo-
co vbi quis nō pōt ire. ſanctus iohan
nes fecit niduꝫ ſuū ꝓpe virginē glo
rioſam q̄ ſicut fuit ſemꝑ ꝓpe eaꝫ in
terra credo ꝙ eſt prope eaꝫ etiā in ce

F — Aquila clariſſime vidꝫ

lo. Quarto in viſu acuitatē ⁊ cōtinet
tres partes. Primo cum eſt in celo ⁊
volat piſces in aquā videt. Irreuer-
beratis oculis ſolem reſpicit. In ſe-
nectute plumas in fōte deiȷ̄cit. Aqui
la enī reſpicit ſolē multo tp̄e irreuer
beratis oculis. qū etiā eſt alte in celo
videt piſces in mari. Tertio qū eſt ſe
nex vadit ad fonteꝫ et lauat plumas
ſuas et deiȷ̄cit eas omnes et poſtmo
dum veniunt noue. ſanctus iohānes
erat in terra et videbat in celū q̄ co-
gnouit maieſtatem dei. Vidit ſolem
.i. deum irreuerberatis oculis. i. non
dubitādo aliquo modo. ſimiliter cre
do ꝙ excepta virgine maria non eſt
aliquis ſāctus qui fuerit renouatus
niſi ipſe ſanctus iohannes. deus ve-
nit ad eum in ſenectute et dicit ei ve
ni mecum et aliqui dicunt ꝙ tranſla
tus eſt in paradiſum in corpore et in
anima. aliȷ̄ dicunt ꝙ fuit ſepultus an
te altare quicquid ſit credo ꝙ ſit re-
nouatus .i. ꝙ ſit in corpore et aīa in
paradiſo. Quinto ꝓpter volatus ve

G — Velocitas aqle oſtendit in duobus

locitatem ſecundi re. prio. aquilas ve
lociores. ⁊ hoc dupliciter propter vo
latus ſubtilitatem ꝓuer. primo. Tria
ſunt michi difficilia. via aquile in ce-
lo ꝓpter volatus infatigabilitatem.
yſaie. xx. Volabunt et non deficient
ſicut aquila volat citius q̄ alie aues
ſic ſanctus iohannes volauit citius
aliȷ̄s q̄ primo venit ad deum et fuit
ii. nior vocatus. ſanctus iohānes ſub
tiliter volauit et infatigabilr̄ in paſſi
one chriſti omnes apoſtoli fugerunt
ipſe vero ſtetit in pede crucis volauit
ergo infatigabiliter. Amen.

¶ Sermo eadem die poſt
prandium.

Quila grandis venit ad li
banum et tulit medulam
cedri. ezech. xvȷ̄. ariſt. in ter-
tio de anima dicit ꝙ excellens ſenſi-
bile corrumpit ſenſus et ꝙ ſenſibile
ſupra ſenſibile non facit ſenſationeꝫ
excellēs vero intelligibile perficit in
tellectum et per hoc eſt differentia in
ter potentias ſenſitiuas et potentiaꝫ
intellectiuam et hoc eſt verum in ra
tione ſuſcipientis q̄ dicit ariſto. ꝙ ſi
cut ſe habet oculus noctue ad lumē
ſolis ſic intellectus ad omne intelli-
gibile et hoc ē verum in ratōne agen
tis et non in ratione patientis. in ve-
teri teſtamento habet beſtia. ſ. intelle
ctus humanus qui tetigerit montē
p̄ſūptuoſe de deo deteriando morte
morietur aquila. i. ſanctus iohānes ad
cognitionem trinitatis deteriando
de diuinitate in principio erat verbū
acceſſit ad medulam cedri. i. ad virgi
nitatem et tulit eam. philo. in tertio
de aīa ponit drīaꝫ inter potētias ſic
interiores et exteriores q̄ excellens

M.E.C.D. 2016

ſenſibili corrūpit ſenſuȝ hētis ſi po=
natur excellēs viſibile vt ſol in me=
ridie ſi videatur imediate virtus ſo=
lis ccorrūpit viſum ſic magnꝰ ſonuſ
corrūpit auditū vt pȝ ad ſenſuȝ et ide
eſt ꝙ illi qui faciūt arma ꝛ q̄ quothi
die ꝑcutiūt magnos ſonoſ cōiter ſūt
ſurdi a iuuētute. ſimiliter ſi tangaꝛ
maxime calidū corrūpit ſenſuȝ tactꝰ
ſed hoc ē ecōtrario in potētia intelle=
ctiua qꝛ q̄to magis aīa intelligit ma
ius obiectū tāto potētia eiꝰ ē ꝑfectior
quādo eni intellectꝰ itelligit deū ma
gis ꝑficiꝛ q̄ ſi intelligereꝛ creaturā ꝛ
hº i rōne patiētiſ qꝛ dicit phūſ ſic ocu
lus noctue ad lumē ſolis vel ſupra. ſic
eni noctua nō pōt videre ſolē in ſua
maxia claritate ſic itellectꝰ nō pōt co=
gnoſcere manifeſtaria nature et hoc
in rōne actiui qꝛ intellectꝰ nō pōt age
re in talia obiecta niſi virtute alia ſu
periore. ſȝ bñ i rōe paſſiui qꝛ ſi obm
manifeſtiſſimū .i. deꝰ ſe pñſentarȝ et
cauſarȝ notitiā ſui i itellectu creatuꝛ
creatura itelligerȝ ꝛ reciperȝ notitiā
ſui nāliter ꝛ hº demōſtraꝛ i itellectu
ſcti io. q̄ fuit elatꝰ in itellectu vſq̄ q̄
cognouit gñatione diuā in pricipio
erat vbū ꝛc. et vbū caro fctm̄ ē. tres
ſunt q̄ teſtimoniū dāt in celo pr̄ vbū
et ſpūſſanctꝰ et hi tres vnū ſunt. ꝛ ni
chil habemꝰ niſi illud qḋ ſanctus io.
nobis reuelauit ſicut dicit ezech. ꝙ
deꝰ mōſtrauit ei magnā aqlā que ve
nit ad libanū .i. lignū et elegit maio=
rem arborē illiꝰ ligni et illiꝰ ſilue et ꝑ
fodit illā arborem et tulit medulam
eius aquila ē ſanctus io. venit ad ſil
uā .i. ad cognitionē dei ꝛ creaturarū
accepit magnā arborē .i. deū et traxit
medulaȝ .i. cognitionē deitatis quā
nobis dixit ꝛ mōſtrauit. in quibꝰ ver
bis duo oſtenduntur. primo ꝓprietas
rei qꝛ aquila grandis. ſcḋo operatio
quomodo ſanctus io. traxit medulā
cedri. de primo dictum eſt de mane.
de ſcḋo quomodo traxit medulaȝ ce
dri diceꝛ nūc ꝛ dr̄ ꝙ nouē mōis traxit
Primo firmiſſime vnionis.
Secundo ſincere affectionis.

A
Sanctꝰ io=
han. traxit
medulā ce=
dri nouē mo
dis.

Tertio ſecrete reuelationis.
Quarto ſapientie ſalutaris.
Quinto virtutis et poteſtatis.
Sexto theſauri commiſſionis.
Septimo tocius perfectionis.
Octauo integre liberationis.
Nono eterne glorificationis.
¶ Dicitur in textu aquila grādis vt
ſupra. tres euangeliſte ſcȝ lucas: ma
theus: et marcus: ſunt figurati i tri
bus animalibus ābulantibus ſuper
terrā ideo inceperūt in terra .i. in ter
renis euangelia et ſcripturas ſuas.
beatus vero io. eſt aquila volans in
aere .i. docuit de diuinitate traxit eni
medulam cedri. Et prio traxit medu
lam cedri firmiſſime vnionis et iſta
eſt quo ad eē hūanitatis ꝑ germa=
nitatē vbi nota ꝙ ſctūs io. q̄ ad hūa=
nitatē erat magis ꝓximꝰ deo q̄ quis
extra fraternitatē eſſe poſſit et quō nō
ſunt fratres nō vere. ſed eſt cognatꝰ
eius germanꝰ q̄tuȝ ad humanitatē
qꝛ ſunt filij de duabꝰ ſororibꝰ. cogna
tus meꝰ nō eſt cognatꝰ meꝰ germa=
nus niſi ex ꝑte matris mee xp̄s non
hūit patreȝ in terra et maria tenuit
locuȝ patris et matris. ideo ſanctus
io. eſt magis proximus deo in tantū
ꝙ virgo maria tenuit locum patris
et matris et q̄libȝ nāliter diligit ſuū
ſanguinē quis ſuoruȝ ꝯſanguineoꝝ
curaȝ nō habet ille malus eſt ꝛ ſcḋo
ſincere affectionis. et hoc propter
quatuor. Primo qꝛ vocatus iunior.
Scḋo quia vocatus purior.
Tertio quia vocatus velocior.
Quarto quia vocatus difficilior.
ideo plus adamatus per regulam
ariſto. ſcȝ ſimpliciꝛ ad ſimpliciꝛ ma=
gis ad magis maximū ad maximuȝ
traxit de cedro ſingularem amorem
deꝰ dilexit eū magis q̄ alios ꝓpter
quatuor primo qꝛ erat iunior q̄ alij
et mortuꝰ eſt vltio. ſcḋo qꝛ erat pu=
rior ꝛc. io. piſcabatur cū patre ſuo et
dicit ei iheſus venite poſt me ime=
diate relictis oībꝰ ſecuti ſūt eū. erat
inocētior ꝛ purior vgo electꝰ a dño.
ſiliter erat ei difficilius ire poſt xp̄m q̄

B
Beatus io.
traxit medu
lā cedri ſin=
cerē affectio
nis q̄drupliciter

M.E.C.D. 2016

aliꝫ qꝛ habebat patrē ⁊ matrē et quia
reliqꝛ eos io. de⁹ magis dilexit eū ſa
piēs prouer. viij. dicit ego diligētes
me diligo ⁊ ꝗ plus diligit diligit iſte
io. pluſ diligebatur a xp̄o ergo plus
diligebat chriſtum: qꝛ fuit reciproca
tio in amore. ſimiliter velocius inſe
qutus ē xp̄m ꝙ aliꝫ quare de⁹ ma-
gis dilexit euꝫ. tertio ſecrete reuelās

C

Secreta criſti fuerunt multiplicia

ſanctus io. traxit de xp̄o qđ nūꝗ̄ creatura traxit pro quo nota. ꝙ fuerunt
aliq̄ ſecreta a xp̄o nō ſolū oi b⁹ apl'is
aliqua tribus apl'is tm̄. aliq̄ nō ſolū
vni aplo. ſ. iohāni. pria ſecreta vt ec
ce aſcēdim⁹ iheroſolimā ⁊c. et dr an
aſſūpſit ſecreto duodeci aplos ⁊ dicit
eis ecce aſcēdim⁹ iheroſolimā ⁊c. et
ibi filius dei tradet̄ i maib⁹ ſcribaꝝ
⁊ phariſeoꝝ et tradet̄ morti et tertia
die r̄ſurget. ſcđa ſecreta reuelauit ſā
cto petro. ſ. iacobo et ſctō io. vt quan
do iuit ad montē de tabor vbi voluit
trāſfigurari aſſūpſit petrū iacobum
et iohānēꝫ ſecreto et transfigurat⁹ ē
corā illis qn̄ ſuſcitauit vnā filiā aſſū
pſit aliquos aplos tres p̄ores. ſimili
ter qn̄ orauit i orto accepit petrū io. ⁊
iaco. et dimiſit alios ſeptē. alia ſecre
ta q̄ reuelauit tm̄ iohāni ē qꝛ reuela-
uit ſibi traditorē ꝗ̄ traditur⁹ erat eū
qn̄ dixit vn⁹ vr̄m me tradet tūc oīs
contriſtati ſunt et nullus auſus eſt
ei q̄rere ꝗs erat ille: ſꝫ ſctūs petr⁹ di
cit ſctō iohanni ꝙ q̄reret ꝗs eſſet ille
tunc ſctūs io. appropinquauit ſe de eo
et queſiuit ei ⁊ dicit ei xp̄s ille cui da
bo morſuꝫ panis ille eſt qui me tra-
det ⁊ nūꝗ̄ reuelauit alicui alteri tra
xit ergo medulam. i. ſecreta cedri. i.
xp̄i.

D

De⁹ potat nos tripliciter

Quarto ſapīe ſalutaris eccle.
xv. Cibauit illū pane vite et itellect⁹
ſapīe ſalutaris potauit illuꝫ. p̄io vt
eſuriens ad cibū. ſcđo vt ſitibundus
ad fonteꝫ. tertio vt egen⁹ ad theſau
rariū. propter primū dicit cibauit il-
lum dn̄s pane vite et intellect⁹. ꝓpt̄
ſcđm et aqua ſapīe ſalutaris potauit
illum. propt̄ tertiū dr iocūditatē ⁊ ex-
ultationē thezauriſauit fluēta euan
gelij de ip̄o ſacro fonte potauit. bea
tus apoſtolus cui reuelata ſunt ſe-
creta celeſtia. ſanct⁹ iohānes bibit et
comedit et replet burſaꝫ ſuā. reſpicit
ei ſctūs io. i p̄adiſo quō pr̄ gn̄at filiū
et quō pr̄ et fili⁹ ſpirāt ſpiritū ſanctū
accepit panē vinū et theſauꝝ n̄ iu ei⁹
noīa ꝓp̄a trinitatꝭ niſi a ſctō iohāne
dicit dauid deus deus meus ⁊c. ſed
hoc nō dat nobis itelligere nomina
trinitatis: ſed ſanct⁹ io. dicit tres ſūt
qui teſtimonium dant in celo pater
verbum et ſpiritusſanctus et hi treſ
vnum ſunt cibauit illuꝫ pane vite. i.
gloria eterna et potauit illum ſapiē-
tia dei ⁊ theſauriſauit ſuper eum io
cunditate et exultatione et nulli alte
ri fecit ꝙ ſācto ioh. q̄nto traxit medu
lā cedri virtutis ⁊ poteſtatꝭ in miracu
loꝝ operatōe ſctūs io. venit ad xp̄ꝫ et
traxit medulā. i. potētiā faciēdi mira
cula quā de⁹ dedit ſibi et h° i q̄ttuor

E

Nota de miraculis ſancti iohānis.

In ſuſcitatōe druſiane.
In cōuerſione gēmarum in aurū.
vel in reparatione gemmarum.
In conuerſione in aurum.
In ſuſcitatione iuuenis de inferno
venientis.
In potatione veneni.
In ſuſcitatione duorum mortuoruꝫ.
In vocatione latronis.

¶ Primo enim ſanctus io. quando
fuit poſitus in exilium per domitia-
num fuit preceptū ꝙ omne qđ domi
tianus fecerat deſtrueret̄ ⁊ ſctūs io.
fuit iterū vocat⁹ ad epheſeos et erat
quedā bōa dn̄a nomine druſiana q̄
querebat multū videre ſanctū io. et
duꝫ io. veniebat portabat̄ in t̄ra mor
tua tunc dictū fuit ei q̄liter deſidera-
bat ei⁹ aduētū tūc iuſſit eos ſtare ⁊ di
cit ei druſiana i noīe xp̄i ſurge ⁊ vade
m̄ diſpoſitū ad comedēdū et ſurrexit
a morte. ſcđo qn̄ ibat ad p̄dicatōem
trāſiuit p̄ forū et inenit vnū philoſo-
phum ꝗ accepat duos iuuenes ꝗb⁹
fecit vēdere domos ⁊ hūerunt bn̄ tri
cētū ſcuta d̄ ꝗb⁹ hūerūt lapideſ p̄cio
ſos ⁊ poſuit eos in cinerē et ſctūſ io.
dicit ei ſtultus es tu deſtruxiſti iſtos
duos iuuenes et nūc nichil hn̄t ꝗd ti

M.E.C.D. 2016

bi ꝑdeſt illo͛ qꝺ͛ feciſti dicit pħs ſācto
io. ſi facias ꝙ iſti lapides reuertātur
vt pri⁹ ego credā in deū tuū qꝺ͛ ꝛ fecit
in noīe xp̄i ꝛ dati ſūt lapides ꝓ amore
dei poſtmoduꝫ penituit eos dediſſe
bōa ſua qꝛ nichil hēbant tūc dicit eis
vadatis ad ripiaꝫ portetis michi du=
os lapides ꝛ duas virgas quos con
uerſit ī duos lapides p̄ſioſos et vir
gas in auro et dedit eis faciatis q͛c=
q͛d volueritiſ et vadatis ī noīe dei tūc
effecti ſunt diuites ꝛ portabaſ puer
mortu⁹ et dicit ſanctus iohānes p̄ci
pio tibi in noīe dei ꝙ tu dicas michi
vnde venis īmediate ſurrexit et dicit
venio de inferno vbi demōnes gaudēt
de iſtis duobus quos ꝑdiderāt ꝛ nūc
recupauerūt eos tūc iſti timuerūt ꝛ
rogauerūt ſanctū io. vt oraret deū ꝓ
ipſis et iteruꝫ virge coꝛuꝫ et lapides
verſi ſunt in priſtinum ſtatū poſt per
pħm ariſto. venit magna ſedicio in
quadā villa et dicit ille ꝙ ſanctus io,
cōſulebat ꝯ bonū publicū et ſedicio
ſe ambulabat tūc ſanctus io. dicit illi
ꝙ lex eius nō valebat tunc dicit ille
philozophus ſi velis bibere ea q̄ ti=
bi dabo credā in legē tuam volo di=
cit ſanctus io. ille iuit ad p̄fectū vos
habetis duos hoīes q̄ debent mori
detis michi et ego faciam eos mori
ipſe apoꝛtauit des poyſons et poſuit
in tribus vaſis ī duobus dedit bibe=
re illis duobus ꝛ immediate mortui
ſūt ꝛ vt terreret ſanctū io. dicit ei noli
bibere ruertere ad deos nr̄os ſi dicit
ſcꝰs io. bibā qꝛ de⁹ cuſtodiet me tūc
dicit ei ille ſi ſuſcites iſtos credaꝫ in
deo tuo tunc beatus io. dicit ei cape
tunicā meā et pone ſup eos ꝛ dic eis
in virtute xp̄i quē p̄dicat io. ſurgite
et tūc ſurrexerūt et ſuſcitati ſūt. Sex
to traxit medulā p̄cioſe ꝯmiſſionis
et eſt qn̄ xp̄us eſt ī arbore crucis de=
us dicit ei io. ecce matrē meā do tibi
eā in cuſtodiaꝫ qn̄ ei dedit matreꝫ in
cuſtodia dedit ei eccleſiā qꝛ tunc nul
lus erat ī eccleſia firmus niſi virgo
maria qꝛ oēs ap̄li peccauerūt morta
liter et fides remāſit ī virgine nō di
cet⁹ ita ſit. ſꝫ dico ꝙ frāciſc⁹ de maro
nis dicit ꝙ iſta verba io. ecce mr̄ tua
tāte efficacie fuerūt ſicᵗ hec v̄ba hᵒ ē
corp⁹ meū q̄re vult dicere ꝙ ſcꝰs io.
fuit vere fili⁹ virginis qꝺ͛ ē falſū. Se
ptio traxit medulā toti⁹ ꝑfectōis nō
diſpliceat alicui ſācto nō ē aliqs ſan
ct⁹ nec ſancta q̄ traxerit medulā de
ꝑfectione chriſti ſicut ſanctus iohan
nes quid habuit ieremias quid pro
pheta dauid et ſic de alijs. ſanctus
io. fuit ꝓphā. btūs q̄ legit ꝛ audit ver
ba ꝓphetie hui⁹ ē euāgeliſta ſ: ē ut lu
cas ꝓphā ſicut yſaias doctor ſic aug.
eſt martir ſicut btūs ſtephan⁹ qꝛ fuit
poſit⁹ in dolio olei feruentiſ bibit les
poiſons de quib⁹ alij mortui ſūt eſt
ap̄ls ſicut petr⁹ ē virgo ſicut btā: ka=
therina oēs ꝑfectōes q̄s iuenies in
alijs. tu iuenies ī eo. Octauo traxit
medulā itegre liberatōis a triplici i=
cōueniēti a dolore mortiſ a corruptōe
carnis a fractiōe et diuiſiōe corpis ꝓ
mo nō ſenſijt dolorē mortis ihe. ſup
iohan. ſicut alien⁹ a corruptione car=
nis: ita alienus a dolore mortis ſicut
ſanctus iohā. nō paſſus ē ꝺptatiōeꝫ
et penā carnis: ſic nec dolorē mortis
non legitur de quocūꝗ ſcō qui paſ
ſus fuerit dolorē in morte ꝛ xp̄s ma
ximum dolorē paſſus ē. aliqui dicūt
ꝙ non eſt mortu⁹. ſꝫ btūs ihero. dicit
ꝙ mortuus ē vere. ſcꝺo traxit incor=
ruptionē carnis. virgo electus a do=
mino. Tertio nō fuit corp⁹ eius fra
ctum ſicut fuerunt corpa aliorū ſan=
ctorū vt patet de multis nūq͛d eēt ma
gna pietas ꝙ ſanctus iohannes qui
tanto tempore vixit in tribulatione ī
hoc mundo ſicut alij apoſtoli fece=
runt et ꝙ apoſtoli alij eſſent in para
diſo et ſanct⁹ io. eēt ī ꝑadiſo terreſtri
cum helia et enoch ſicut dicunt aliq̄
iſtud nō ē veriſimile. ſꝫ meli⁹ dr̄ ꝙ ē
in ꝑadiſo aliq̄ dicūt ī corpe et aīa alij
dicūt ꝙ corpus ei⁹ eſt ſepultū an̄ quō=
dā altare tn̄ melius dr̄ ꝙ eſt in corpe
et anima in paradiſo queꝫ nobis cō=
cedat ꝛc. Amen.

¶ Sermo in die innocentum.

M.E.C.D. 2016

Pueros percuſſerūt gladio
et fugi ego ſolus vt nun=
ciarē tibi iob p̄io ca. Educ
eos qui ducūtur ad mortē et cōtrahū
tur ad interitū liberare nō ceſſes ꝓ=
uer.xxiiij. qđ verbuȝ exponit᷑ q̄ttuoꝛ
modis. Pꝛio educ eos q̄ ducūtur ad
mortē.ſ. corpoꝛalē iniuſte ꝛ ꝯtra iuſti
ciam vt duo ſenes accuſauerūt ſuſā
nam danielis.xiij. Jta de loth gen̄.x
iiij. Scđo ſic exponit᷑ educ eos q̄ du
cunt᷑ ad mortē.ſ. fame et penuria pa
ſce fame morientē ſi nō paiuiſti occidi
ſti. Tertio ſic. Educ eos q̄ ducūt᷑ ad
mortē.ſ. eternā ꝑ pctm̄ ꝑꝑ ſuā ꝯcupi
ſcētiā.ia. p̄io vnuſq̄ſq; trahit᷑ a ſua
ꝯcupiſcētia. quarto ſic educ eos q̄ du
cūt᷑ ad mortē.ſ. inocētes đ q̄bꝰ hodie
celebrat᷑ feſtū. Dr̄ ꝙ tu debes educe
re eos q̄ ducūtur ad mortē coꝛꝑalē ꝛ
dicereȝ aliq̄s debeo ego educē vnū fu
rem non vere et iđ expon it᷑ quattuoꝛ
mōis primoᵒ educ eos q̄ ducūtur ad
mortē coꝛꝑalē iniuſtā vt fecit daniel
qui eduxit đ morte ſuſannā. ſi iudex
videat vnū latronē q̄ lucratꝰ ē ſuſpē
diuȝ nō dȝ illū educere de morte. ſed
debet eū ꝯdempnare ad mortē ꝛ hoc
faciēdo merebit᷑. Scđo mō educ eos
.i. illos q̄ moꝛiunt᷑ fame ſi videas ali
quē pauperē q̄ moꝛiat᷑ fame et hēas
de q̄ ei ſubuenir̄ ꝛ n̄ ſubuenias tu oc
cidis illū ꝛ dicit ſctūs ābꝛo .lxxxvi. de
fame ſup̄ paſce fame morientē ſi n̄ pa
uiſti occidiſti. Tertio mō educ eos q̄
ducūt᷑ ad mortē ſcȝ eternā ꝑ pctm̄ ta.
p̄io vnuſq̄ſq; trahit vt ſup̄ vt ſi hēas
filiā trahe eā de peccato caſtiga eam
et ſi vides aliquē male viuere eripe
eū. quarto ſic de inocētibꝰ itelligit᷑ q̄
ducūtur ad mortem et quō liberabo
eos cū ſint iā moꝛtui q: debes facer̄
feſtū et ſeruare et honoꝛare eos et in
uocare eos vt ſint aduocati apđ deū
pro te et ē illud qđ dr̄ i the. aſſumpto
pueros ꝑcuſſerūt gladio ꝛc. in q̄bus
verbis tres ſunt particule. in prima
particula accuſat apud patrē atrociſ
ſimā ꝑſecutionē qđ nota cuȝ dr̄ pue
ros ꝑcuſſerunt gladio. Jn ſcđa alle=
gat ꝑuerſitatē intētōis qđ ꝓbat ꝑcuſ
ſio perſonalis q: fugi ego ſolus. Jn
tertia poſtulat ſeueritatē qđ ꝓbat de
nūtiatio q: dr̄ vt nūciarē tibi. p̄io xp̄s
facit placitū p̄ri ſicut ſeruꝰ de iob fa=
cit placitum magiſtro ſuo iob. ꝓ de=
claratōe p̄tie ꝑtis ipſa diuidit᷑ in treſ
partes et in p̄ia notat᷑. Pꝛio de mul
tiplici acceptōe inocentiuȝ. Scđo de Nota de in
ſingularitate hoꝝ. Tertio de ſignis nocentibus
qui dati ſunt nob ꝓpt᷑ inocētes. Nō
imagines ꝙ fuerit factuȝ martiriū
innocētū in tertia die poſt natiuitatē
dn̄i. ſed ꝯ ānū poſt q: vt dicit hyſtoꝛia
ſcolaſtica ꝙ qn̄ tres reges venerunt
ad regē herodē et q̄ſiuerūt regi vbi ē
qui natus ē rex iudeoꝝ ꝛc. dicit hero
des nō eſt aliꝰ rex p̄ter me. dr̄ ꝙ ab il
la hoꝛa voluit p̄cipere occidere oēs
pueros. ſȝ fuit īpeditꝰ ꝓpt᷑ iperatoꝛē
q: iuit ad eū et qn̄ reuerſus ē cogita=
uit ꝙ faceret occidere pueroſ a bima
tu et īfra qđ exponit᷑ duobꝰ mōis. vt
patet in legenda. fecit oēs occidere a
quiq; ānis vſq; ad p̄mū et nota ꝙ in
quolibȝ eos paciebat᷑ xp̄s q: i verbo
oīa cognoſcebat. aīa eni xp̄i videbat
oīa in v̄bo dino ꝛc. eſt difficultas pul
cra vbi doctoꝛ vbertinꝰ dicit ꝙ pueri
ponebātur i penu ne iuenirētur ꝛ ne
occiderēt᷑ ꝛ āgelus appuit ioſeph ꝛ di
xit ei fuge et duc pueꝝ ecce hyſtoꝛiā
p̄ia ꝑs ergo ſmonis ē de inocētibuſ
et q̄ ſit inocētia q: duplices ſūt inocē
tes q̄dā eſt inocētia ex bn̄ficio natur̄.
p̄s. ex oꝛe infantiū et lactātiū ꝑfeciſti
laudē. ſcđa eſt inocentia ſimplicitatiſ
mat.x. eſtote ſimplices ſicut colum=
be. tertia ē inocētia puritatiſ de q̄. p̄s.
ego aūt i inocētia mea igreſſus ſuȝ.
quarta ē inocētia iuſtitie oꝛigialis de
qua adā i creatōe fuit munitꝰ et xp̄s
in natiuitate ſua. Pꝛio ſūt inocētes
etatis et ē in gl̄ia qn̄ moꝛit᷑ non ē in
purgatoꝛio q: nō ſuis meritiſ ē in pa=
diſo. ſȝ meritiſ xp̄i ꝛ facis dicere miſ=
ſaȝ nō eſt ꝓ te. ſȝ ꝓ parētibꝰ in penis
exn̄tibꝰ ꝛ de iſta dr̄ ex oꝛe ifantiū ꝛ la
ctantiū ꝑfeciſti laudē ꝛ mat.xxi. dr̄ ꝙ
qn̄ xp̄s itrabat ihr̄m dicebāt pueri

enedictus q̄ venit in noīe dn̄i etiam
ſcio ꝙ qn̄ fiebat ſeruitiū ſācti ambro
ſij turonis dicebāt pueri patribus et
matribus ecce ſanctū ambroſiū ⁊ pa
tres et matres ipſe in tumulo iō. pue
ri eum videbant. ¶ Secūda eſt inno=
cētia ſimplicitatis vt hō .xxx. annorū
nō faciēs maluȝ talis eſt ſimplex. di=
citur eſtote ſimplices ſicut columbe
mat. x. Tertia eſt innocētia puritatis
ex virtutū affectu brauior iſta eſt diui
ſa in quattuor de qua. pſ. dn̄e q̄s ha=
bitabit in tabernaculo aut requieſcȝ
in mōte ſancto tuo preterea innocēs
manibus et mūdo corde excludit, pec
catum operatōnis ia. prio. peccatū cū
cōſummatū fuerit generat mortem.
Scd̄o pctm̄ cogitatōis et delectatōis
mūdo corde. Tertō excludit pctm̄ ob
miſſionis vel lingue qui non accepit
in vano aīam ſuaȝ. Quarto excludit
pctm̄ violēte oblatōis qui pecuniā ſu
am nō dedit ad vſurā et munera ſup
innocentē nō accepit q̄s hītabit in ta
bernaculo innocens. heu dicit dauid
nō ſuȝ innocēs. dicit deus/oȝ ꝙ tu ſis
innocēs manibus p qd̄ itelligit ope=
ratio. peccatū cū cōſummatuȝ fuerit
⁊c. Scd̄o erit, innocēs mūdo corde qꝛ
nō cōcupiſces aliqd̄ nec p pctm̄ cōcu
piſcentie nō peccabis qꝛ ſunt p pctm̄
cōcupiſcētie quattuordeciȝ mille dā=
nati. Tertio q̄ nō accepit in vano et
hoc dupl'r. vno mō vel ligue vt iurā
do ſine cauſa. vel p peccatū obmiſſi=
onis qꝛ nō vadis ad eccleſiā q̄ nō ac=
cepit in vanū aīaȝ ſuā nec munera ſu
per innocēteȝ nō accepit qꝛ nō debes
capere vltra ꝙ ius eſt. dn̄i qui habēt
domos in campis deportāt capones
et ducunt vxores dominorū de parla
mento: iſti ſunt amici dn̄orū de parla
mento ex quo qn̄ hn̄t malas cauſas
in parlamēto iſti dn̄i de parlamēto ſu
ſtinent eos et aliqn̄ etiā capiūt mune
ra pauper. Deus nunꝙ munera ſu
per innocētē accepit. Quarta innocē
tia eſt iuſticia originalis et eſt ſtatus
in quo adā erat et pdidimus illū ſta=
tum per peccatū ade. de iſta nichil di
cemus nunc. Pro ſecunda parte ſer
monis innocētes q̄ ſunt flores eccl'ie
martirum. innocētes eñ ſunt flores
martirū aug. q̄ iure ducunt' martirū
flores quos herodes. de iſtis martiri
bus inuenio quattuor ſingularitates.

B
Quattuor ſingularitates innocentium.

Prima eſt nouitas in cātu cantabāt
eñ canticū qd̄ nō poterāt cātare nec
adam nec iob et ſic de alijs. Secūda
eſt in frōte dignitas habētes nomen
filij dei in frōtib' ſuis. Tertia in aſcē
ſu ſocietas ſequunt' agnū quocūꝗ ie
rit. Quarta eſt in veſtimētis precioſi
tas amicti ſtolis albis et palme i ma
nibus eorū. Pria ſingularitas eſt no
uitas in cantu hi ſunt qui cū mulieri
bus non ſunt coinquinati virgines eñ
ſunt ⁊c. ſi eſſet aliqua mulier q̄ nun=
ꝙ habuiſſet actū carnalē cū viro ſed
haberet voluntatē habēdi ſi adeſſet
ſibi tēpus oportunū dico ꝙ illa ē cor=
rupta mente: tñ eſt ibi remediū qꝛ oȝ
ꝙ habeat contritionē ⁊ ꝙ cōfiteat' ſa
cerdoti de cōſenſu illo et faciat peni=
tentiam et tūc recuperabit virginita
tem quā perdiderat: ſed ſi habuiſſet
actū carnaleȝ cū viro nunꝙ poſſet re
cuperare virginitatē per quamcunꝗ
potentiā. vide ergo nouitatē in cantu
iſtorū innocentiū qui nō perdiderūt
virginitatē ſuā nec mēte nec ope nec
ex conſenſu. Secūda eſt in fronte di
gnitas habētes nomē dei ⁊ nomē pa
tris ſui in frōtib' ſuis: vt ſicut māgo
nes regis habent (la liurree du roy)
ſic iſti inocētes hēbāt nom̄ pr̄is ſui. i.
dei in frontibus. Tertia eſt in aſcēſu
ſocietas ſequunt' agnū quocūꝗ ierit
qꝛ vbicunꝗ fuerit rex ſemp ſunt cū
eo mangones: ſic innocētes ſemper
ſunt cum deo quocunꝗ ierit. Quar
ta in veſtimētis precioſitas ambula=
bunt mecum in albis qꝛ digni ſunt.
ego autē in innocētia mea ingreſſus
ſum. iſte quattuor ſingularitates fu
erunt in ſanctis innocentibus facia=
mus ꝙ ſint in nobis vt valeamus ha
bere regnū paradiſi qd̄ nobis conce=
dat qui ſine fine viuit et regnat.

Amen.

M.E.C.D. 2016

¶ Sermo eadez die poſt prandiū

Ueros percuſſerunt gla=
dio et effugi ego ſolus vt
nūciarē tibi. iob p̄io. Im=
pius cū in profundū peccatorū deue
nerit contēpnit ꝓuer. xviij. ca. qđ ver
bū exponit. iiij. modis. Prio pctōꝝ i=
pius cū in ꝓfundo pctōꝝ deuenerit
cōtempnit. ſ. peccare vel ꝯtēnit aīam
ſuā dando eā ꝓ nihilo demoni. eccli.
vi. de diuite malo ꝛc. Scđo ſic impi=
us cū in ꝓfundo ſcȝ peccatorū deue=
nerit cōtēnit correptionē ſupple ꝓū.
xxviij. Peccator vitabit correctionez
et iuxta voluntatē ſuā inueniet cōpa
ratione. Tertio ſic impius cū in pro
fundo peccatoꝝ deuenerit contēpnit
deū ſupple. qꝛ neqꝫ deuz tiet neqꝫ ho
mines in faciēdo pctā ſua. Quarto
ſic impius cū in ꝓfundū deuenerit
contēpnit ſcilȝ ſummū peccatū ſic ꝙ
nō dimittit ſe ab illo. prima ad thi. v.
qui volunt diuites fieri incidūt in la
queum dyaboli. Dicit ſapiēs qñ pec=
cator eſt in ꝓfundo peccati nō curat
de aliquo ⁊ exponit iſtud. iiij. modis.
Primo mō ſic impius cū in profun
do peccati deuenerit contēpnit pecca
re ſupple vel contēpnit aīam ſuaȝ
qꝛ nō cuſtodit ſe a peccato. maiꝰ ma=
luȝ qđ pōt eſſe in hoīe eſt qñ dimittit
deum et cōtemnit aīam ſuā. Secun
do mō exponit ſic qñ qñ peccator eſt
in pctō ⁊ deſcēdit vſqꝫ ad inferius cō
tempnit correctionē et dicet tibi ꝓ cō
paratiōe ſi quis dicat tibi tu es ribal
dus immediate tu reſpōdis ita eſt ta
lis ꝙ eſt ſacerdos ⁊ talis ⁊ ſic de alijs
et iraſceris ꝯtra illum qui corripit te
ꝓuerb. xviij. Peccator vitabit corre
ctionez ꝛc. ozee. iiij. odiū incurrit cor
ripiens ille ꝙ corripit mala et vicia vt
predicator incurrit odiuȝ oīm malo=
rum ⁊ dicēt de eo ipſe neſcit plus ꝙd
dicere ideo ipē corripit nos ⁊ clamat
poſt nos et iterum dicunt ꝙ illud qđ
colligitur ꝓ predicatore per eccleſiaȝ
eſt ad nutriendūȝ meretrices iſti no=
lunt ſuſtinere correctionē. Tertio ſic
impius cū in profundū deuenerit cō
temnit deū qꝛ non timet deū nec ho=
mines. eccl's. viij. qꝛ nō cito ꝓfertur
ſentētia contra peccatores iō filij ho=
minum abſqꝫ vlla timore perpetrāt
mala. Quarto ſic impius cū in ꝓfun
dum deuenerit cōtemnit peccatū ſu
um et punitionē ſuā iſtud eſt maluȝ
qꝛ ſi feceris peccatū et maluȝ tu eris
damnatus. et tu dicis et poſt ego nō
ero damnatus ſine cauſa ego feci ꝙc
quid volui in hoc mundo ſi ego ſim
damnatus ego nō curo tu es obſtina
tus in malo tuo tu magꝭ deberes vel
le pati omnes penas mūdi ſimul ꝙ
eſſe damnatus et hoc iuxta textū pre
aſſumptū pueros percuſerūt gladio
ꝛc. De mane dictū eſt ꝙ ī iſto ſermo=
ne erunt tres partes. Prima fuit de
multiplicitate innocētiū. pro iſto ſer=
mone erunt alie due partes. pro p̄ia
parte querit vtrū martiriū innocen=
tum debeat dici martiriū. et videt ꝙ
nō qꝛ nō habent fidē ſed ſine fide im
poſſibile ē placere deo ait apoſtolus
et ſine fide nō ē caritas. p̄ia ad coꝛ.
xiij. ſi dedero in cibos bona mea cari
tatem autē nō habeā nichil michi ꝓ
deſt. Secūdo ſic nō habebāt vſū libe
ri arbitrij ſed ſine vſu liberi arbitrij
non eſt aliquod opus meritorium er
go ꝛc. ¶ In oppoſituȝ eſt auguſti. in
ſermone mercabant innocētes penā
martiriū. ſanguinē. gloriā. vitā diui=
nam. tēporali morte ꝯmutabāt. Que
ſtio ergo eſt iſta vtrū martiriū inno=
centiū debeat dici martiriuȝ. ⁊ videt
ꝙ non per argumenta predicta ergo
Pro ſolutiōe q̄ſtiōis nota ꝙ duplex
eſt martiriū qđdā ē īproprie dictū ꝙ
deficit aliqua triū conditionū. Scđo
mō pōt capi martirium ꝓ illo ad qđ
tres ꝯditiones requirunt vt ait aug.
Prima eſt ꝙ ſit caritatis beniuolen
tia et eſt radix ⁊ fundamētū oīȝ virtu
tum. p̄ia ad coꝛ. xiij. Scđa eſt pena
mortis que requirit ad martiriū ⁊ ſic
ſanctus iohānes nō eſt martir. Ter=
tia eſt cauſa. pena non facit aliquem
martirē ſȝ cauſa criſo. ſup matheuȝ

A
Queſtio

B
Quō inno
cētes dicun
tur marti=
res ⁊ quottu
plex ē mar=
tirium

M.E.C.D. 2016

C
Sunt octo virtutes q̄bus aliq̄s dr̄ martir

expones illū paſſum beati qui perſe
quunt̄ ꝓpter iuſticiā. dicit ꝙ iuſticia
eſt oīs virtus. Pro quo nota ꝙ ſunt
viij. virtutes quibus dicitur aliquis
martir de q̄bus dicet̄. Pria eſt iuſti-
cia vt diſtinguit̄ cōtra alias virtutes
et abel eſt martir reddendo iuſticiaꝫ
deo. abel fuit occiſus a fratre ſuo qꝛ
qn̄ abel dabat decimā bonorū ſuorꝫ
deo cayn cū interfecit et ſic mortuus
eſt quare ꝓpter iuſticiā qꝛ dabat deo
q̄d iuſtum erat. eſt vnus dn̄s de parla
mento iudicans aliquē hominē con
tra vnū maluꝫ hoiem recte iudicādo
ſi ille homo de parlamēto occidat̄ ꝓ
pter illud eſt martir qꝛ fuit occiſus ꝓ
pter iuſticiā. ſimilr̄ tortor ſuſpendēs
aliquē armigerū recte condemnatū
et ſi alij armigeri interficiant eū erit
martir dummō moriat̄ in bono ſtatu
et ſine peccato qꝛ ſi moreret̄ in pec-
cato eſſet damnatus. Scd̄a virtus eſt
mori pro lege. legit̄ primi. maca. vij.
ꝙ aliqui hoies qꝛ noluerūt comede-
re carnes porcinas ſicut preceperat
eis anthiocus iō occiderūt anthiocū
et ſi velles ꝙ ego trāſgrederer aliq̄d
punctū legis et nō vellē tranſgredi ⁊
ꝓpter illud occideres me ſi ego mo-
rerer in bono ſtatu eſſeꝫ martir. Ter
tia virtus eſt ſi moriat̄ ꝓ tota cōmu-
nitate et ſic xp̄s fuit martir qꝛ mor-
tuus eſt pro tota natura humana tor
cular calcauit ſolus ipſe criſtus ſup-
ple. Quarta virtus eſt qn̄ morit̄ q̄s
pro fide vt vincētius ſebaſtianus lau
rentius et ſic de alijs. Quinta eſt ꝓ
exercitiōe veritatis vt iere. yſayas. ⁊
ſic de alijs quē ꝓphetarum non per
cuſſerūt patres veſtri. yſayas fuit ſe
catus per mediū corpis cū ſeta de li-
gno qꝛ dicebat veritatē. ⁊ iere. fuit ver
beratus tot qꝛ dicebat veritateꝫ regi
ex reuelatione diuina. vt ſi deus mi-
chi reuelaret ꝙ dicerē regi veritateꝫ
de aliquo et qn̄ ego dicereꝫ ſibi ſi ip-
ſe faceret me mori ego eſſem martir
ſi eſſem in bono ſtatu. Sexta virtus
eſt pro argutione peccati vt ſanctus
iohānes. mille martir vt dicit̄ in ꝓſa
qꝛ reprehendit herodem ꝓpter hero
diadem quā ipſe tenebat que etiam
erat vxor fratris ſui ideo ꝓpter hoc
herodias fecit eū decolare et ſic fuit
martir iſto mō. Septima virtus eſt ꝓ
heretica prauitate reprimēda vt ſan-
ctus petr⁹ martir qꝛ repriebat aliq̄s
malos hereticos cū ibat de vrbe in vr
bem qꝛ erat inq̄ſitor fidei illi eū occi-
derunt. Octaua virtus eſt pro xp̄o in
perſona et ſic innocentes ſunt marti
res qꝛ mortui ſunt ꝓ criſto in perſo-
na criſti et hoc de ſecunda parte que
eſt pria huius ſermonis. Pro tertia
parte ꝓmiſi dicere quō angelus dicit
iozeph ꝙ caperet puerū ieſum ⁊ ma
trem ⁊ duceret eos in egyptū anteq̄
veniret herodes mors criſti non eſt
tempore illius. Iſte herodes q̄ fecit in
terficere innocētes fuit herodes anti
pas et non herodes abſcolimita ſed
herodes abſcolimita fecit interfice-
re criſtum et fuit ductus corā eotem
pore ſue paſſionis. Tertius eſt hero
des agripa et eſt ille q̄ fecit interfice
re ſanctū iohannē et q̄ poſuit ſanctū
petrū in carceribus et dyabolus de-
portauit iſtos tres ī inferno. yſa. xix.
ecce domus aſcēdet ſup nubē leuē. i.
in humanitate a pctō et leuis a pctō
in humo ⁊ egrediet̄ egyptuꝫ. i. aiam
peccatricē et cōmouebunt̄ egyptij. i.
peccata egypti remouebunt̄. figura
primi re. viij. cū portaret̄ archa in tē-
plo dagon corruit. philiſtini lucrati
ſunt archaꝫ vbi erat virga moyſi et
de manna ⁊ ſerpēs erat de q̄ pueri ſa
nati ſunt contra ſaul lucrati ſunt ar-
cham et poſuerūt archā contra illud
ydoluꝫ dagon. et inuenerūt eū caput
ſciſſum et manus. qn̄ criſtus iuit ad
egyptū fuit ibi. vij. annis. etiā qn̄ fili
us dei venit ad egyptū. i. ad aīaꝫ tuā
facit. vij. bona et ſunt. vij. anni. Pri-
mus annus eſt cōmotio. p̄s. cōmoui
ſti terrā. i. pctā ⁊ cōtremuiſti eā. i. fre-
giſtis. qn̄ xps venit in te facit cōmo-
tionē cordis. i. eſt in corde tuo tior ma
li ab illa hora qn̄ venit in te facit exi-
re pctā tua. Secundus annus eſt re-

D
Tres fuerūt herodes

E
Nota ſeptē bōa q̄ deus facit aie tue

miſſio cõmiſſionis ezek.xviij.in qua=
cunq; hora ingemuerit pctõr vita vi
uet et ñ morieť eternaľr ſupple. Ter
tius annus eſt cõmiſſio piclitatõnis
ps.q: dñs adiuuit me paulomiñ⁹ ha
bitaſſet aĩa mea ĩ inferno. o dñe grã
vr̃i nõ me occidiſtis ĩ tĩi pctõ. Quar
tus ãnus ẽ ſbſtractio occaſiõis. ozee
ij. Sepiã vias tuas ſpinis q: nõ loq̃r
cũ iſto hoĩe ſ; cũ alio. Quĩt⁹ annus
eſt ꝯſeruatio ꝓũ .xxvi.pña pe. canis
reuerſus ad vomitũ: ſunt aliq̃ q̃ rece
perũt corp⁹ xp̃i et faciũt ſicut faciũt
canes qñ comederũt aliquid mali q:
euomũt illõ qõ comederũt: ſic iſti qñ
receperunt corpus xp̃i imediate euo
mũt illõ ꝑ pcm̃ q: ĩmediate reuertũ
tur ad pcm̃ vel qñ canes euomerũt
ĩmediate vadũt comeſtũ illõ qõ euo=
merũt ſic pctõres qñ euomerũt pctã
ſua de corde ꝑ cõfeſſionẽ immediate
poſt reuertunť ad pctã ſua. aug. vul
nus iteratũ difficilius ſaneť iõ qñ illi
iterãt pctã ſua difficilius ſananť ab
illis ꝑ cõtritionẽ q: nõ pñt ita bñ con
fiteri. Sextus annus ẽ fortificatio in
bonis oĩa opatus es in me dñe. yſa.
lxvi. vel capio opus bonũ ſc; ieiuna=
re in die virgĩs gl'ioſe et ſic de aliĵs
bonis opibus. Septimus annus eſt
cumulatio meritorũ ſapieñ. iiij. grã
dei et mĩa eius ecce ẽ in gutture tuo
per ſeptẽ annos. i. in aĩa tua. iſti ſunt
vij. anni. i. ſeptẽ bõa q̃ deus facit aĩe
noſtre qñ venit ad eã ſi ſimus in bõa
diſpoſitõe et finaľr dat nobis regnũ
celoꝝ qõ nobis tribuat ꝛc. Amen.

¶ Sermo in die beati thome.

Tetit cõtra reges horren
dos in portãtis ꝛ ſignis ſa
piẽ. iiij. q̃ negligit viã ſuã
mortificabiť ꝓuer. xix. qõ
verbũ exponiť. iij. modis. Pꝛio q̃ ne
gligit viã ſuã ſc; mandatorũ dei mor
tificabiť. i. morte eťna damnabiť. Se
cundo ſic q̃ negligit viã ſuã. i. viã xp̃i
qui ẽ vita via et veritas io. xiiij. opa
ſaluatoris noſtri p̃cepta ſunt q: diciť
tacitus mortificabiť oĩ gratia priua=
bitur. Tertio ſic q̃ negligit viã ſuã;
. i. vitã ꝓpriã quã ducit ñ curãdo qua
liter viuat mortificabiť. i. in fine vite
damnabitur hoc eſt dictũ ꝓ introdu
ctione ſermonis vt ſtudeamus viã;
noſtrã. ſunt m'ti qui nõ habuerũt ni
ſi malũ in vita ſua et in fine damnã=
tur et eſt ꝓpter pacientiã dictũ ꝛ hoc
ꝓpter martires q̃ habuerũt paciẽtiã
ꝛ hoc bea. tho. habuit caput ſciſſum
in ventre matris ſue. i. in eccl'ia q̃ eſt
mater eius. In q̃bus verbis quattu
or commendãt beatũ thomam. Pri
mum eſt rectitudo cõſcientie. aduer
te q; oĩs minores in ſua ꝑſiſtentia
diciť eſſe quaſi palmites q: nõ fle=
ctiť ur. dicetur poſtmodũ de aliĵs par
tibus. facimus feſtũ de beato thoma
qui fuit exulatus per regẽ et fuit ex=
tra ſuũ epiſcopatũ ꝑ ſepte; annos in
vrbe poſimaco et oẽs ſui parẽtes fu
erunt protecti. poſtmodũ qñ papa vo
luit facere pactũ cum rege qñ fuit in
anglia ſub titulo pacis. erat in eccle=
ſia et aliĵ ſatelite venerunt ad eu; et
venit ante eos et dicit ecce ego ſum
epiſcopus fuit occiſus. in ſancto tho
ma inuenio quattuor virtutes. Pri=
mo fuit lũioſus per rectã informati
onem. geñ. pꝛio. poſuit ſtellas in fir=
mamẽto. i. magnos prelatos. Secũ=
do fuit operoſus. ad ro. xij. qui preeſt
in ſolitudine. Tertio fuit gratioſus
per compaſſionẽ quis infirmať ꝛ nõ
infirmor. ſcđa ad coꝛ. x. Quarto fuit
animoſus per rectã correctionẽ. geñ.
pꝛio. qui preſit piſcibus maris. i. ma
lis. quattuor q̃ cõmendãt beatũ tho=
mam. Primũ eſt rectitudo conſcien
tie q: ſcil; ſuſtinuit bona eccleſie nec
per perditionẽ bonorũ ſtetit ad ephe
ſeos ſeptimo. ſtetit ſub territos lum
bos. dicitur thome ſtatura tua ẽ aſſi=
milata palme quia tu es inflexibilis
et quantum fecerunt malum ſtetit.
Secundũ eſt fortitudo reſiſtentie q:
dicitur contra reges vos debetis re=
ſiſtere ꝛ ſunt tria dicẽda in iſtis. Pri
mo aliq̃ fingũt ꝑ cure amiſſionẽ. ali=
qui fauẽt per adulationẽ. aliq̃ fingũt

A
De beato
thoma. iiij.
virtutes.

M.E.C.D. 2016

ꝑ diſſimulationē. vis tu te capere ꝯ
regem deū tu times illuȝ qui poteſt
deſtruere corpus tuuȝ ſoluȝ et nō ti-
mes illū ꝗ pōt ꝑdere corpus ⁊ aīam
in gehennā et quare times regē frā-
cie qꝛ pōt tibi facere ꝑdere bona tua
et ꝓpter illaȝ amiſſionē tu times re-
gem et nō times illū ꝗ pōt tibi facer
perdere bōa tua et corpꝰ et aīaȝ. aliꝫ
fauent per adulationem vt ſunt dñi
de parlamento qui ꝓpter fauorē ali
quādo declināt ad ſiniſtrā partē. ſan
ctus thomas. nō ſic fecit ſȝ ſtetit nō
adulando in altitudine reſiſtētie cō-
tra reges vt helias ꝗ reſiſtit vni regno
Tertio magnitudo inimicitie horren
dos ſapientie. x. qꝛ dicit rex ꝙ nō ora
ret pro archiepiſcopo thoma et oēs
ſui parētes fuerūt ꝓiecti extra angli
am ita ꝙ pueri exiſtētes au maillot
et in puerperio fecerunt recedere et
omnes expulſi ſunt extra ciuitatem
habuit ergo magnitudinē inimicitie
id eſt multos inimicos ⁊ qū beatꝰ tho
mas fuit exul ab anglia ſtetit cū ale-
xādro papa ſenonis a quo honorifi
ce ſuſceptus eſt et ibidē docebat oēs
amicos et familiares ſuos qui etiaȝ
exiliū cuȝ eo patiebātur. audiēs aūt
rex cōſtantiā eius iterū ꝯminabat et
mortē ſi n recederȝ timēs autē beatꝰ
thomas viris ſanctis qui cū eo erāt
iminere ꝑiculū ꝓpter eū receſſit ſpō
te. vide ergo pacientiā eius paciētia
omne bonū qđ perfectū habȝ eſt qꝛ
ſi haberē tot martiria ſicut martires
et nō haberē pacientiā nichil michi
cēt. iō volo loqͥ de pacientia in ꝗ ſunt
duodeci eſchalōs et nouem gradus
aliqui ſunt ꝗ nō vellēt comedere cū
aliquo ꝗ diceret malū de eo qꝛ nō hȝ
pacientiā et nō habēs pacientiā facit
infernū in hoc mūdo ⁊ etiā in alio ꝓ
curāt infernū. Primꝰ gradus eſt nō
reſiſtere malo. matthei quinto. dico
vobis omni nomini reſiſtite malo ec
ce vnam perſonaȝ que verberat me
dicit facitis michi iniuriā. nō ponā
manū ſup vos ſic fecit beatus tho.
Scōs gradus eſt maluȝ ꝓ malo nō

B
In paciētia nouē ſunt gradus.

reddet ad ro. xij. nulli malū ꝓ malo
reddentes habeo poteſtatē reddere
maluȝ vobis ſed non facio.
Tertius gradus eſt malo nō reſpon
dere. puer. vi. non reſpōdeas ſtulto.
Quartus gradꝰ eſt bñ facere male
facienti ſicut fecit ſtephanus quādo
orauit deū ꝓ illis qui ꝑſequebātur eū
et lapidabant euȝ. pſ. retribuebant
mala michi ꝓ bonis. Quintus gra-
dus ē contra flagella nō iuuat mur-
murare prima ad cor. x. non mur-
mura reputareȝ vt ſi non habeo ſatis
malū da michi. Septimus gradus
eſt de flagellis gaudere ſcđa ad cor.
x. libenter gloriabor in infirmitatibꝰ
Octauꝰ eſt de tribulatōibꝰ regracia-
ri deo gre. dicit qꝛ abel meruit qū fra
ter eiꝰ interfecit eū qꝛ reddidit grati
as deo. Nonus eſt in flagellis dolo-
rem nō ſentire pro amore dei vt de ti
burtio fecerunt mali itinera ſupra
carbones et poſuerunt tiburtium et
ſibi videbatur ꝙ ibat ſupra roſas ꝓ
pter amorem dei. Amen.

¶ Sermo die iouis poſt natiui-
tatem domini.

Ego hodie genui te pſal-
mo ſecūdo et ad hebreos
primo hec verba habētur
fulcite me floribꝰ ſtipate
me malis quia amore langueo can-
ticorum ſcđo. qđ verbum triplicē hȝ
expoſitionem. Primo exponitur de
aīa ꝯuerſa ad deū ſit ſenſus fulcite
me floribus. id eſt iuuate me veſtris
orationibus ſtipate me malis. id eſt
bonis operibus. Secundo ſic de ea-
dem anima fulcite me floribus. id ē
docete me exemplis inſipientium
ſtipate me malis. id eſt doctrina per
fectorum
Tertio exponitur de puero nato ful-
cite me floribus. id eſt manifeſtate
natiuitatem meam exemplo irratio
nabilium ſtipate me malis. id eſt a-
miniculo et reuerentia.
¶ Anima conuerſa querit flores et

M.E.C.D. 2016

vult ſpodiare palis gallice de paulx
qđ exponitur tripliciter vt dictum eſt
¶ Pͥmo de aīa ꝯuerſa fulcite me flo
ribus. i. orationibꝰ qꝛ ſicut roſa ⁊ flo
res odorem dant ita orōnes reſpectu
dei ſunt flores vt dicit iohan. apoca.
aſcēdit fumꝰ aromatū. de manu orā
tis in ꝯſpectu dei eſt aſcēſa oratio co
raꝫ deo ſtipate me malis. i. ſpodiate
me bonis opibꝰ veſtris nō ſolū volo
ꝙ vos faciatiſ me ꝑticipē bonoꝝ. ſed
etiā orationū veſtrarū. ¶ Scđo ſic ex
ponitur fulcite me floꝛibꝰ. i. incipiē-
tium exēplis vos frater iacobe eſtis
predicatoꝛ oſtēdite michi exempla il
loꝛuꝫ qui fuerūt mali vt exēpla pau-
li magdalene matthei vſurarij et ꝫa
chei qui erat publicanꝰ et xp̄s come
dit cuꝫ eo. quādo iſta exempla recitā-
tur ſunt flores qui dant aīe tue et ſti
pate me malis. i. docete nos đ perfe
ctione bonoꝝ ¶ Tertio ſic fulcite me
floꝛibꝰ. i. manifeſtate natiuitatē meā
nature irrationabili etiā irrationabi
lia manifeſtabāt et ſtipate me malis
id eſt creaturis rationabilibus ⁊ hec
dicunt iuxta verbū ſumptum ꝓ the.
ego hodie genui te. Natiuitas eniꝫ
chriſti manifeſtatur quattuoꝛ modiſ

A
Natiuitas xp̄i dr̄ mirabilis ꝓpter ꝯſequenieſ

de quibꝰ dicti ſunt tres ſuperiꝰ. nūc
in iſto ſermone reſtat videre de quar
to. ſcilicet ꝙ natiuitas xp̄i eſt mira-
bilis quarto ex parte tp̄is couenientiſ
⁊ creature adminiculātiſ dicit ap̄lus
ad ga. quarto. ⁊ in epiſtola hodierna
quanto tempoꝛe ⁊c. at vbi venit ple-
nitudo tp̄is. quare natiuitas xp̄i dici
tur plenitudo tempoꝛis dicit ꝙ hoc
eſt quattuoꝛ rationibus.

B
Natiuitas xp̄i dr̄ plenitudo tēpoꝛiſ quattuoꝛ rationibꝰ.

¶ Pͥmo propter plenitudinem pa
cis in ſeculo abundantis.
¶ Secundo propter plenitudineꝫ di-
uini muneris adiuuantis.
¶ Tertio ꝓpter plenitudinē poteſta
tis conuenientis.
¶ Quarto ꝑꝑ plenitudinē ēnitatis
p̄s. orietur in diebꝰ eiꝰ abūdantia pa
cis. ē quadruplex pax. Pͥa eſt in oꝛ-
dinata ꝓuer. xxx. per tres mouetur
terra et ꝑ quartū ſuſtinere nō poteſt
per ſuū cū regnauerit cū fatuꝰ ſatu-
ratus fuerit cū odioſaꝫ mulierē iun
ctā hūerit. Alia ē pax ſimulata mat.
xxvij. iudaſ oſculuꝫ dedit ihesu. figu
ra ſcđi re. xx. de ioab qui īterfecit fra
trem ſuū amaſa dicendo ei ſalue mi
frater amaſa ezechielis. xiij. decepe-
runt populū dicētes pax tripliciter ⁊
non erit pax. Alia eſt pax inquinata
et eſt inter malos p̄s. ꝫelaui ſuꝑ iniqs
pacē pectoꝛis vidēs. et luce xij. nō ve
nit mittere pacē. ſed gladiū. Alia eſt
pax pectoꝛis que cōſiſtit in ſubiecti-
one ad deū coꝛꝑis ad aīam et inferi-
oꝛuꝫ ad ſuperioꝛē dicitur in epiſtola
at vbi venit plenitudo tempoꝛis deꝰ
miſit filiū ſuuꝫ in terris natū ex mu
liere factū ſub lege vt eos qui ſub le
ge erant redimeret et dr̄ plenitudo
tempoꝛis ꝓpter quattuoꝛ rationes.
¶ Pͥmo ꝓpꝫ plenitudinē pacis qꝛ
quando fuerūt duo fratres nati. ſcꝫ
cayn et abel īceperūt guerrā q̄ eſt op
poſita paci de q̄ dicit p̄s. orietꝫ in die-
bus eiꝰ iuſticia. pacis ſemꝑ in natiui
te xp̄i fuit pax gloꝛia in excelſis deo
et in terra pax hominibus bone vo-
luntatis. hodie venit pax de celo vt
cantatur in eccleſia et ē quadruplex
pax. ¶ Pͥma eſt pax inoꝛdinata vt
ecce ancillam habentē caput maluꝫ
et domina ſua dicit ei quare non fa-
citis hoc: tunc immediate reſponde
bit ſi non bene fecerim ad placituꝫ
veſtrum queratis vnam aliam ancil
lam et eſt quando loquimur de iſta
pace ꝯ oportet dominum eſſe ſeruum
prouerbioꝝ. xxxvi. per tres mouetur
in terra. i. coꝛ terrenū per ſeruū cum
regnauerit quando ſeruus vult eſſe
dominus. ſcđo quando fatuus con-
ſaturatus fuerit. tertio cum odioſaꝫ
mulierem et ribaldaꝫ iunctā hūerit
quid intelligitis per ſeruum pͥmo
quando voluntas tua dominabitur
ſupra voluntatem dei iuſtum eſt ꝙ
creatura ſit ſubdita deo vt qñ capis
pecunias in archa matris tue nō re-
ſpicis niſi ad volūtatem tuam et nō
ad deum iſta eſt mala pax nō eſt pax.

C
Nota ꝙ eſt quadruplex pax.

M.E.C.D. 2016

impijs dicit dñs. ſcdo ē ſtult⁹ qñ eſt
ſaturatus eſt corpus humanuȝ quā
do oporȝ ꝙ anima ſit ancillaꝛ ꝙ cor
pus ſit ſupra animaȝ. apoſtolus aliā
legem habeo in mēbris contrariam
legi mee anime. Tertio per odioſaȝ
mulierē iuncta fuerit non ſeruat pa
ceȝ ſenſualitas iuncta cū ratione eſt
odioſa contra rationem ꝙ ſi dñetur
ſenſualitas nō erit pax in aīa tua eſt
pax inordinata quādo ſcilicȝ pars q̄
debet eſſe ſubiecta vult dñari apor
tauit pacem bonis xp̄s bone volun
tatis. Secunda eſt pax ſimulata iu
das oſculatus eſt chriſtum et oſcu
latio erat ſignum pacis. figura ſcdl.
re. xx. ꝙ erat miles qui vocabatur a
maſa qui fecit pacem cum dauid et
poſt modum ioab cōneſtabil. de da
uid vocauit amaſa et obſculatus eſt
eum ꝛ dicit ei ſalue, frater mi amaſa
et occidit eū ezechielis. xiij. pax. pax.
pax et non erit pax. ſed chriſtus vera
pax deſcendit de celo.

Tertia eſt pax inquinata ps. zelaui
ſuper iniquos pacem peccatorum vi
dens vt multi mali garciferi ſunt ſi
mul ſunt in diſcordia et faciunt pacē
ſimul nō veni mittere pacem. ſcilicȝ
iſtam de qua loquimur. ſed gladiuȝ
Quarta eſt pax pectoris et eſt in tri
plici differentia quādo voluntas tua
obedit deo et quando corpus obedit
anime quando ſenſualitas obedit ra
tioni et iſta eſt bona pax hodie vera
pax deſcendit de celo plenitudo tem
poris vocatur chriſtus ꝑpter pacis
plenitudineȝ. ideo dicitur plenitudo
temporis. Secundo propter plenitu
dinem diuini muneris renouātis ꝑ
quo nota ꝙ aliqua res dicitur noua
ri quinqꝫ modis: ſicut anima tua q̄
fuit antiqua per peccatum renouatꝛ
quando chriſtus deſcēdit in ea et de
iſto dicetur craſtina die. Tertio pro
pter plenitudinem poteſtatis conue
nientis quia ſcilicȝ ceſar fuit vniuer
ſalis dominus orbis exijt edictum a
ceſare auguſto ꝙ deſcriberetꝛ vniuer
ſus orbis ꝛc. ſup quo paſſu dicit gre
gorius. quia ille veniebat in carne q̄
deſcriberet electos ſuos in eternita
te deſcribit chriſtus cuȝ deo ſicut ce
ſar vult ſcire numerum illorum qui
ſunt ſub eo ita voluit ſcire chriſtus ꝛ
natus fuit in iſta plenitudine.

¶ Quarto propter plenitudinē eter
nitatis quia plenitudo temporaliuȝ
obliuionem fecerat eternalium ait
gregorius. quia illi qui erant in mū
do erant multuȝ diuites et ponebāt
ſuam ſpem in rebus mundanis oſtē
dit ꝙ venit in plenitudine eternitatꝭ
et ecce quattuor rationes plenitudi
nis temporis. frater iacobe oſtenda
tis michi quam reuerentiam creatu
re irrationales et quam fecerunt ra
tionales creature deo in ſua natiui
tate venit eni chriſtus incarnādū pro
anima rationali ſcilicȝ hoīe et om
nes creature fecerunt ſibi reueren
tiam vt patet de decem creaturis.

D
Nota decē creaturaſ q̄ fecerunt re uerātiā xp̄o in ſua natiuitate.

¶ Primo a natura ſuprema luce ſe
cundo facta eſt multitudo milicie ce
leſtis gloria in excelſis deo et in ter
ra pax hominibus bone voluntatis
non numerat angelos. ſed dicit mul
titudo celeſtis milicie et non venit vt
redimeret angelos. ſed vt repleat lo
ca angelorū iudicabit in nationib⁹
implebit ruinas cōcaſſabit capita in
terra multorum.

¶ Secundo ſol fecit ei reuerantiam
in media nocte. i. iperatori q̄ erat ro
me ſcilicet octouianus habebat vxo
reȝ que erat ꝓpheta et aperuit fene
ſtram et fecit reſpicere octouianum
et vidit quaſi tres ſoles et oſtendit ſi
bi virginem cum puero et dicit hic
deum adora.

¶ Tertio fecit ei reuerantiam celuȝ
quia in hora qua puer natus eſt mi
ſit ſtellam celum tribus regibus.

¶ Quarto aer manifeſtatur. circun
fulxit illos lux de celo quia non fuit
ita magna lux i meridie ſicut in me
dia nocte.

¶ Quinto aqua in nocte natiuitatis
fuit cōuerſa in oleū ita ꝙ erat vnus
fons rome qui fuit cōuerſus in fon

M.E.C.D. 2016

tem olei et iuit vſq3 ad tiberim oſten
dendo miſericordiam dei. Sexto ar=
bores vt dicit innocẽtius ꝙ vinee en
gadi floruerunt ad oſtendendum ꝙ
ſicut vinũ letificat cor hominis. ita
letificauit nos in ſua natiuitate.
Septimo lapides. dicitur ꝙ rome in
templo erat vnum ydoluz de quo di=
cebatur ꝙ duraret vſque quo virgo
pareret filium vocauerunt templuz
eternum et pacis quia nõ erat poſſi=
bile eis corruere eũ. Octauo a beſtijſ
cognouit bos poſſeſſorẽ ſuum et aſi
nus preſepe dñi ſui yſaie. pmo qr de=
derunt ãnelitũ chriſto propter quem
ãnelituz calor erat in preſepe. ſed tu
non cognoſcis quia non facis reue=
rantiã. ¶ Nono ab hominibus vt pa
ſtores ſicut garciferi ſunt modo. ſed
ſunt homines veri et maiores terre
duodecim filij iacob ſeruabant ani=
malia: ſeruare animalia erant diui=
tie ſaul ſeruabat aſinos quãdo fuit
electus rex et dauid. ſeruabat muto=
nes quando fuit electus rex.
Decimo eſt infernus qui recepit ſo
domitas ego hodie genui te ⁊ miſit
filium ſuum in plenitudine tempo=
ris. Amen. deo gratias.

¶ Sermo die veneris in octaua
natiuitatis domini.

Ego hodie genui te pſal=
miſte ſecundo ⁊ ad hebre
os pmo. Uniuerſa propt
ſemetipſum operatus eſt
altiſſimus prouerbiorum decimoter
tio qđ verbũ habet triplicem ſenſuz.
Primo ſic exponit̃ vniuerſa ꝑpter
ſemetipſuz i. ſua bonitate nõ neceſ=
ſitate vel merito alicuius operatus
eſt altiſſimus. Secundo ſic vniuerſa
propter ſemetipſum. ſcʒ cognoſcẽdũ
amandum: laudandũ: glorificanduz
operatus eſt altiſſimus qđ maxie ve
rum eſt de creatura teſte magiſtro
ſententiarum in ſcđo. di. pma. vbi di=
cit ꝙ fecit deus creaturaz rationalẽ
vt ſummũ bonum intelligeret: intel
ligendo: amaret amando: poſſideret
poſſidendo: frueretur. Tertio ſic vni
uerſa propter ſemetipſum. i. dei bo=
nitate et ad hoĩs vtilitatem operat⁹
eſt altiſſim⁹. In paradiſo terreſtri erãt
tres ſpẽs fructus de pmo hẽtur geñ.
primo et quarto vt ſint eis in eſca. ſ.
triplex lignũ in padiſo terreſtri. Pri
mũ quo ad ſubſtẽtationẽ nature et
iſtud fuit ꝓceptũ affirmatiuũ de om
ni ligno comedeſ. Secundus fruct⁹
erat quo ad ꝓbationẽ obedientie. ſ.
lignũ ſcientie boni et mali et de hoc
fuit ꝓceptũ negatiuũ in quacũq3 ho
ra comederis morte morieris. fuit
aliud lignum ad immortalitatem vi
te ſcilicet lignum vite de quo ibidez
videtur de ligno vite comedat ⁊ bibat
in eternum ſapiens dicit quare eſt ꝙ
deus fecit omnes creaturas nõ ſunt
ſeptem mille anni ꝙ non erat ali=
qua creatura nec angelus et ſic de
alijs. quare ergo fecit creaturas. re
ſpondetur ꝙ fecit vniuerſa ꝑpter ſe
metipſum. et nunquid erat ita diues
ante creationẽ creaturarum ꝙ̃ nunc
ita erat ita potens ſicut eſt nunc ⁊ ita
diues iſtud exponit̃ tripliciter. Pri=
mo propter ſemetipſuz. i. ſua bonita
te non neceſſitate vel merito ſine ali
qua neceſſitate ex ſua, bonitate crea
uit omnia abſq3 hoc ꝙ quis meruiſ
ſet patet de creatione per apoſtolũ
non ex operationibus que fecimus
nos. ſed ſecundum ſuam miſericor
diam ſaluos nos fecit per lauacruz
regenerationis ſine pma gratia. nul
lus põt mereri peccator nõ eſt dign⁹
pane quo veſcitur auguſtinus. Se=
cundo ſic exponitur vniuerſa ꝑpter
ſemetipſum. ſcʒ laudandum glorifi=
candum vt ſupra fecit omnia vt ab
illis laudetur amet̃ et vt cognoſcant
ꝙ ipſe eſt creator et deus eorum te=
ſte magiſtro ſententiaruz in loco pre
allegato fecit deus creaturã vt ſum
mum bonum itelligeret vt ſupra fe
cit deus creaturã in hoc mundo vt

D

De⁹ oĩa fe=
cit ꝑpter ſe
ipſum.

M.E.C.D. 2016

ſūmū bonuȝ intelligit et qñ eū intelligit ꝙ eū amet ⁊ poſtmodū eū poſſideret et frueret eo. nō eſt ex defectu dei ꝙ nō ſaluemur oēs qꝛ deus fecit hominē finaliter vt habeat beatitudinem. Tertio ſic vniuerſa ꝑpter ſemetipſum dei bonitate vt ſupra. cape hominē in ſtatu in quo erat ante peccatum ⁊ poſt in ſtatu in quo eſt ꝑ peccatum tu in primo ſtatu inuenies ꝙ erat in paradiſo terreſtri et comedebat ſoluȝ fructus et non comedebat panem et erant tres ſpecies fructus Primus erat ad ſubſtentationē nature et de iſto precepit deus ade ꝙ comederet de omni fructu tali. Alius erat ad ꝓbationē obediētie et de iſto precepit ei ꝙ nunꝙ comederet qꝛ dicit ei ſi comederis morte morieris nō tantū morte corporali ſed ſpirituali ⁊ eterna. Alius eſt fructus qui dicit lignū vite. lignū vite erat ī medio padiſi ⁊ ſi adā nō comediſſet de ſcdo. ⁊ comediſſet de tertio nunꝙ fuiſſet mortuus qꝛ iſte tertius fructus dabat immortalitatē omnia ergo quecunqꝫ fecit deus fecit ꝑpter ſeipſuȝ. ſi capitis hominē in ſtatu peccati adhuc inuenietis ꝙ deus fecit oīa propter ſemetipſum. nō eſt aliquis tā peccator quin habeat bonū angelū cuſtodientem eū. amb. Magna gratia cū angeli ⁊c. eſt enim magna gratia creature rationali ꝙ habeat vnū bonuȝ angelum cuſtodientē euȝ ego hodie genui te ⁊c. Heri in ſermone cōplendo tertiā partē verborū inceptorū die natiuitatis mirabilis oſtendebat natiuitas ex parte patris gignentis ⁊c. et quarta eſt ex pte tēporis cōuenientis ad galath. iiij. at vbi venit plenitudo tēporis vt filiū ſuū vnigenituȝ mitteret in terris ⁊c. heri diximus ꝙ deus venit ꝑpter quattuor de qbus dicti ſunt tres ſcilȝ primus tertius et quartus: nunc reſtat dicere ſecundū in iſto ſermone et eſt ꝙ venit ꝑpter plenitudinē diuini muneris et eſt qꝛ magna miſericordia dei reparauit hoc qd perdituȝ erat genus humanū qd erat deſtructum qd fuit reparatū ⁊ reformatuȝ per aduentū criſti. aliqd reformat quinqꝫ modis. Primo per malleatōeȝ mediāte igne qꝛ ſine igne nū ꝙ fieret talis reformatio. iere. v. nunqd federabit ferruȝ ferro percutiēte maleo quaſi diceret nō. pſalte. primo. conuertā manū meā ad te et excocā ad purū ſtolā tuam ⁊c. nume. xxxi. aurum argentum es et ferrum plumbum et ſtannum igne purgabis quādo enim eſt ferrum fractum in duobus nunꝙ poſſȝ reparari ſine igne ſi eū percuteres cū maleo per deceȝ annos ſupra nunꝙ poſſent vniri adinuicem ſed opȝ habere ignē. natura humana eſt fracta in duabus pecijs et nunꝙ potuit reparari vſqꝫquo criſtus venerit et poſuerit eā in igne. iere. v. nunꝙ federabit ferruȝ ferro vt ſupra dicit iere. creditis ꝙ percutiendo ferrū ferro cū maleo ꝙ ferrū iungatur et vniat non poteſt vniri ſine igne. pſa. pmo. extendā manū meā ad te per tribulationē temporalē et excocam ad purū ſtolā tuā aurū et argētum. i. diſcipuli ⁊ apoſtoli: es et ferrū. i. martires et doctores: plumbum ⁊ ſtannū. i. cōfeſſores et virgines igne purgabis. nō eſt aliqs in paradiſo cuiuſcūqꝫ gradus qui nō fuit iunctus cū deo mediante maleo. i. tribulatione ⁊ igne. i. amore dei ante incarnationeȝ dn̄i erant multi mallei. i. multe tribulatōnes ſed non erat ignis. i. amor dei idō nō potuerūt iūgi cū deo et vniri ſed poſt incarnationē chriſti deus apportauit ignē. i. amorē dei et mediāte malleo et tali igne. i. amore dei natura humana iūcta eſt et vnita cuȝ deo extendā manū meā ad te ⁊c. vt ſupra. quādo fabri ponūt ferrū in igne tunc venit ex ferro aliqd qd nihil valet et vocat ſcoria et purgatur ferrū in igne: ſic natura humana fuit purgata ī igne. i. in amore dei. Secundo aliqd reparat per ſubtractionē ſicut ſelte renouāt ſculptilia ēvnus lapis q̄ ſtetit p. xxx. annos hic non eſt nouus et tñ bene fiet ymago noua

B In paradiſo terreſtri erant tres fructus

C Aliqd reparatur quinqꝫ modis.

M.E.C.D. 2016

de illo lapide ſubſtrahendo ſupflua
lapis erat antiquus et ymago eſt no
ua mathei. xix. zacheus i domo ſua
cuȝ loqueret chriſto ecce dimidiū bo
norum meorum do pauperibus et ſi
aliquē defraudauero reddo quadru
pliciter. chriſtus docuit nos renoua=
ri hoc modo. luce. xix. dicitur ꝙ cum
criſtus iret ierico erat diues burgen
ſis et princeps publicanorū dictū fu=
it iſti diuiti ꝙ criſtus debebat venire
ierico ipſe aſcendit ſuper quandā ar
borem vt videret criſtū. criſtus dicit
ei zachee feſtinans deſcēde in domo
tua opȝ me manere vade ad domum
tuaȝ ⁊ diſpone michi ad comedendū
tunc dicit ei zacheus dñe ſū malus
homo fui vſurarius ſȝ ecce dimidiū
bonorū meorū do paupibus et ſi ali=
quid habuero de alieno volo red=
dere quadruplū. ecce iſte homo omē
qd hēbat de alieno reddidit ⁊ de reſi
duo bonorū ſuorū mediā partē dedit
pauperibus fuit ei̅m reparatus per
ſubſtractionē: ſic niſi tu ſubſtrahas
et reddas illud qd habes de alieno
nunꝙ eris reparatus per incarnati=
onem criſti nunꝙ remittitur peca
tum niſi reſtituatur ablatum. Ter=
tio aliquid reparat per additionē ſi
cut domus per vtēſilia renouat. mo
ralr̄ p additionē conſilioꝝ ad precepta
mar. x. Si vis pfectus eē vade vēde
omnia q̄ habes et ſequere me et ha
bebis thezaurū nouū in celo. eſt hic
vna domus nouiter facta nichil ē in
ea niſi quattuor parietes. pater me=
us dedit michi eam vado immedia
te et facio fieri ſcannū menſam ⁊ ſic
de alijs vtenſilibus: tunc pater dicit
fili dedi tibi pulchrā domū veruȝ eſt
ſed non dediſtis michi vtenſilia que
ſunt infra ego renouaui eam ⁊ repa
raui. ſaluator chriſtus venit ad repa
randum naturā humanā per conſili
um preceptoruȝ. deus dedit decē pre
cepta moyſi ⁊ dicit ei hoc fac ⁊ viues
iſtud ſufficit ad habendū paradiſum
ſed adhuc maius meritū habebis ſi
habeas cōſilia preceptorū que deus
apportauit tibi. dicit in euāgelio ꝙ q̄
dam venit ad criſtū et dicit ei dñe qd
faciendo vitam eternā poſſidebo. di=
cit ei in lege quid ſcriptū eſt. quaſi di
cat ſerua precepta dei. i. vnū crede de
um ne iures vana per ipſum ⁊c. tūc
dicit ei ille hec oīa ſeruaui a iuuentu=
te mea. dicit ei criſtus. ſi vis pfectus
eſſe vade vende omnia que habes ⁊
ſequere me et habebis thezaurū no
uum in celo ſicut eniȝ lex euāgelica
eſt perfectior ꝙ lex nature ideo ſi vl
tra obſeruationē mandatorū dei faci
as cōſilia preceptorū tu habebis ma
iorem gloriā: ſi amicos diligitis etiā
publicani ⁊ eunuchi hoc faciūt: nun
qd canes etiā hoc faciūt: ſȝ adhuc di
liges inimicū tuū diliges amicū tuuȝ
in deum ⁊ inimicū ꝑpter deū. Quar
to per liquefactionē. i. fuſionē in for
nace ſic per caritatē et deuotionē cā=
ti. v. anima mea liquefacta eſt vt di=
lectus meus loquutus eſt mihi ⁊ cā
ti. viij. concaluit cor meū intra me eſt
vnus faber qui ex duabus taxeis an
tiquis faciet vnam magnā nouā qd
fecit eam nouā eſt fuſio qr fundit in
fornace idō eſt noua. criſtus per carita
tem et deuotioneȝ reparat nos. ipſe
dedit tibi dona gratie et fortune ipſe
non permiſit te mori in vtero matris
dedit tibi ꝙ tu non es fatuus ſed ha
bes ſapientiā et ſic de alijs tu cogno
ſcis ꝙ deus fecit tibi omia iſta bona
tunc anima tua liquefit ſicut cera a
facie ignis: ſicut aurum i fornace: ſi
cut glacies in ſole ⁊ ſic de alijs. Quin
to per appoſitōeȝ decentiū colorū. eſt
hic vna pulchra eccleſia eſt totaliter
nigra diceret ꝙ ē antiqua tñ ſi depi=
geretur tūc diceret ꝙ eſt totaliter no
ua: colores in ſacra ſcriptura ſunt in
quadruplici differētia ſcȝ albū nigrū
rubeuȝ et viride vel perſeū. Albū eſt
mundicia puritas. ⁊ ego ſum marita
ta ſeruabo ſtatū meū ibi eſt puritas
Nigrū eſt auſteritas et cognitio mor
tis ſi habeas puritatē et timorē mor
tis et dei. Et rubeū. i. amorē dei et ꝓ
ximi. Et viride. i. deſideriū eſſe cum

n

deo tu es totalr̄ noua vbi prius eras antiqua per peccatū tu es bñ depicta bonus pictor depigit te ego hodie genui te ꝛc. Amen.

¶Sermo die ſabbati in die circunciſionis domini.

Onſummati ſūt dies octo vt circunciderē puer luce ſcdo. recitatiue et officialr̄ in euāgelio pñtis ſolēnitatis Regnū celorū grano cinapij comparat̄ mat. xi. ca. qđ quidē eſt minimū quātitate ſed maximū virtute vbi oſtēdit̄ ꝙ humilitas īter ceteras virtutes maior meriti eſt in regno celorū in cuius figura ſaluator noſter minim⁹ hodie circūcidi voluit eſt minim⁹ in ſenſu litterali ſʒ eſt maximus in ſenſu morali vel allegorico. Pmo eternus abbreuiat̄ qꝛ cōſummati ſunt dies octo Scdo impaſſibilis patit̄ qꝛ circūcidit̄ puer. Tertio innotabilis vocat̄ qꝛ vocatum eſt nomē eius ieſus. Saluator dicit ꝙ regnū celorū cōparat̄ grano cinapij ꝙuis enim ſit minimū in quantitate eſt tñ maximū in virtute: ſic ſaluator hodie eſt paruus ꝛ etatis octo dierū: eſt paruus qꝛ eſt humilis humiliatus eſt qꝛ accepit et voluit capere penā peccati et remediū peccati originalis ꝙuis non habuerit pctm̄ originale accepit circuncſionē3 que eſt remediū pcti originalis qđ oſtēditur nobis in euāgelio hodierno qđ eſt breuius euangeliū totius anni et tria repiūt̄ in eo. Pmo ꝙ eternus abbreuiat̄ qꝛ nō habʒ hodie niſi. viij. dies. Scdo impaſſibilis patit̄ eſt impaſſibilis regi ſeculoꝝ īmortali ꝛ inuiſibili ꝛc. patit̄ qꝛ circūcidit̄. Tertio innotabilis noiat̄. habet̄ figura exo. tertio. dicit moyſes quid dicam pharaoni quis miſit me ad eum dicit ei deus tu neſcires me notare tu queris nomen meum qđ eſt admirabile dices et qui eſt miſit me ad te. hodie nominat̄ ieſus et hoc cōtinet̄ in euāgelio hodierno. et in iſto euangelio erūt tres ptes tā ꝓ ſermone de mane ꝙ poſt prādiū. in ſermone de mane dicemus ꝛ cōparabimus xp̄m homini infirmo qui cruentat̄. poſt prandium tractabit̄ de cauſis quare ipſe fuit circūciſus. De pma pte dicemus qñ eſt aliqs infirmus oꝫ eū cruētari de aliqua vena ꝙuis tñ malū ſuū nō ſit in tali vena: ſic tota natura humana habebat peſtē et erat infirma ſed qꝛ ſaluator hodie fuit cruentatus idō tota natura hūana fuit ſanata: nunc dicem⁹ de virtute ſāguis q̄ effuſ⁹ ē hodie a corpe xp̄i. deus pmiſit dare totum ſuū ſanguinē ꝓ reparatōe nature humane et hodie incepit dare. circunciſio eſt qꝛ in antiqua lege de aliquo mēbro pueri ſcindebat̄ modicū et virtute illius remittebat̄ pctm̄ originale ſicut per baptiſmū nūc remittitur. ſaluator qui erat verus hō ne iudei murmurarēt voluit circūcidi ſicut beata virgo maria voluit purificari in quadrageſimo die ꝙuis nō indigeret. videbimus ergo de virtute ſāguinis criſti q̄ hodie effuſus eſt cruentādo vnā venā totū corpus ſanatur: ſic qꝛ xp̄s fuit cruentatus idō tota natura humana ſanat̄. ſanguis qui exijt hodie a corpe xp̄i cōtinet ſeptē efficatias. i. virtutes mirabiles. Prima habet vim mundificatiuā apoc. pmo dilexit nos ꝛ lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. ꝛ ad heb. ix. Sāguis vitulorū et hircoruꝫ aut taurorum mūdet tantomagis ſanguis criſti mūdabit vena pforata ē criſtus qui hodie effudit ſanguinē ſuū vt ſanaretur tota natura hūana: qñ vides calicē in eo eſt ſanguis verus chriſti et concomitatur corpus chriſti: iſte ſanguis eſt ille qui hodie fuit effuſus et eſt ille q̄ fuit effuſus in cruce. Prima virtus quā habet ē ꝙ habuit vim mūdificatiuā lauat aīam creature. ſanguis eius ornauit genas meas dicit ſancta agnes. chām nō fuit

A
Tātū eniʒ ſunt due ꝓpoſitōes in euan. iſto.

B
Septē virtutes mirabiles ſāguinis chriſti.

M.E.C.D. 2016

mundatus iſto ſanguine, idõ damna-
tus eſt. apoc. prio. d. lexit nos et lauit
nos vt ſupra. ſacramẽtũ pnĩe qđ red-
dit hominẽ mundũ a pctõ eſt in vir
tute ſanguinis et paſſionis chriſti et
conſequenter oĩa ſacramenta habẽt
efficatiã in virtute ſanguinis chriſti
effuſi in paſſione. in lege antiqua ſan
guis hircorũ aut taurorũ preſentaba
tur criſto ꝓ ſacrificio ſʒ nũc nõ pñta-
tur talis ſanguis ſʒ ver⁹ ſanguis xp̃i
preſentat deo ꝓ ſacrificio hoim in ſa
cramẽto altaris: ſi faceres toto tp̃e
vite tue pniã nichil tibi valeret niſi
eſſet virtus ſanguinis criſti et paſſio
nis eius. Secundo habet vim viuifi
catiuã. aug. ſanguis medici factus
eſt medicamentũ egroti. ps. factus
ſum ſicut pellicanus ſolitarius in te
cto. magiſter ꝓprietatũ. ſanguis hu-
manus poſitus in roſario viuificat
roſarium. eſt vnus infirmus in lecto
medicus venit ad eũ et querit ei vul
tis habere aliquid de quo habeatis
appetitum: ita volo habere vnã pin-
tam de ſanguine veſtro: tunc medi-
cus venit et ſcindit brachiũ ſuũ ⁊ tra
hit vnã pintã ſanguinis ⁊ morit nun
qđ ille medicus afficit multũ egroto
ita vere: ſic criſtus voluit trahere ſan
guinem ſuũ et mori vt natura huma
na q̃ erat infirma ſanaret. virgo ma
ria et oẽs ſancti eſſent damnati niſi
fuiſſet virtus ſanguinis criſti. habet
figura de pellicano qui ꝑcutit pectus
ſuũ et effundit ſanguinẽ ſuũ vt nutri
at paruulos ſuos ⁊ morit: ſic criſtus
fecit vt nutriret nos. magiſter ꝓprie
tatum dicit ꝙ ſi eſſet roſariũ in orto
tuo et moreret ſi poneres ſanguinẽ
humanũ in pede eius tũc viuificare-
tur ſic ſanguis criſti poſitus in pede
nature humane viuificauit naturã
humanã que moriebat. Tertio habʒ
vim pacificatiuã ad coloſeñ. prio. pa
cificans per ſanguinẽ ſuũ ſiue que
in celis ſiue que in terris ſũt. nos di
cimus bene ꝙ criſtus in incarnatiõe
eius imediate ꝙ aĩa fuit creata pre
ſentauit aĩam ſuã et corpus ſuũ ⁊ to
tum ſanguinẽ ſuũ patri ꝓ pctõ ade
non ſolum pacificauit terrã et illos
de veteri teſtamento ſed etiã celũ. i. il
los de nouo teſtamento. vel aliter pa
cificauit terrã. i. naturã humanã. et
celum. i. naturã angelicã. qr dicit ꝙ
meruerunt angeli in iſta pacificatiõe
et ira dei erat ſuper oĩa. Quarto ha
bet vim animatiuã primi macha. vi.
oſtenderũt elephanti ſanguinẽ vue
⁊c. creditis ꝙ martires effudiſſent
ſanguinem ſuũ ꝓ criſto niſi qr vide-
runt ſanguinem criſti effuſum. non
dicitur in machabeorũ ꝙ quidã rex
antiochus ducebat guerrã contra iu
dã machabeũ. ipſe habebat elephan
tes ⁊ qr non habebat ſanguinem hu
manum ipſe accepit racemos (⁊ des
meures) et ipſe rependit corã iſtis
elephantib⁹ et credebant ꝙ eſſet ſan
guis hũanus animauerunt ſe et bel
lauerunt fortiter: ſic martires viden
tes ſanguinem criſti effuſũ anima-
uerunt ſe et bellauerũt vſqʒ ad mor
tem. Quinto habet vim duriciei fra
ctiuã ſicut ſanguis hirci frangit ada
mantem ſic criſtus frangit vim cor-
dis indurati iob. x. cor eius idurabit
quaſi lapis peccatum inde ſcriptum
eſt. Eſt vnus lapis precioſus qui dici
tur adamas qui non poteſt frãgi vir
tute mallei ſed ſi caperetur ſanguis
hirci ⁊ poneretur ſupra illum lapidẽ
immediate frangitur: eſt magna vir
tus in iſto ſanguie. ſanguis criſti eſt
maioris virtutis qr frangit corda in-
durata. cape ſanctũ paulum qui poſt
ꝙ fecit interficere ſanctũ ſtephanũ
immediate ad vocem dei conuerſus
eſt et cor eius liquefactum eſt. ſic de
beata magdalena immediate enĩ ꝙ
ſãguis criſti. i. meditatio quã habes
de effuſione ſanguinis criſti cadit ſu
per cor tuum immediate cor tuũ eſt
mollitum et liquefactum iob. xlj. cor
eius indurabitur quaſi lapis et qua
ſi malleatoris incus q̃to enim faber
percutit ſuper incudem ſuam tanto
magis incus induratur ſic q̃to ma-
gis tu etiã vides mori vicinos tuos

iuuenes et ſenes adhuc magis cor tuuz iduratur ſed ſi dimittas cadere ſuper cor tuum ſanguinē chriſti.i. meditationē paſſionis et effuſionis ſanguinis ei⁹ imediate cor tuuz mollietur. Sexto eſt a morte pſeruatiuū exo.xiiij. dicit q̄ vltimuz ſignum qḋ fecit deus in egipto ante ſubuerſionem fuit q̄ i media nocte maior de qualibet domo mortuus eſt et ſic in qualibet domo fuit factuz dicit dn̄s moyſi pone ſanguinem i domibus aliquorū et angelus media nocte venit et vbi nō fuerit ſanguis i qualibʒ domo interficiet primū illi⁹ domus qḋ fuit factuz. nuncius dei eſt mors oportet ſignare domū tuam ſanguine chriſti et dyabolus non capiet te nec nocebit tibi a prīo hoīe vſqʒ nūc illi qui non fuerūt ſignati ſigno ſanguinis xp̄i oēs dampnati ſunt ⁊ oēs venīētes erūt dampnati niſi fuerint ſignati tali ſigno. Septimo habet vi apertiuā hʒ vim claudendi et aperiēdi apoc.iij. ego habeo clauē dauid q̄ claudit et nemo aperit. aperit et nemo claudit qui habet clauē dauid.i. humanitatē dauid que deſcēdit vſqʒ ad virginē glorioſaʒ q̄ eſt de ſemine dauid clauis dauid eſt ſanguis xp̄i q̄ venit de hūanite dauid.i. de virgine glorioſa natura hūana fuit cructata in vno mēbro.i. in xp̄o et virtute illi⁹ tota natura hūana ſanata ē ſicut qñ quis cructatur de brachio totū eius corpus ſanat. ip̄e hodie dedit (les artes) p reparatōe nature hūane ⁊ pmiſit ſe ſolutuz (toute la ranſon) qḋ fecit in paſſione eius in qua compleuit reparationē nature hūane. Amē

¶ Sermo eadem die poſt prādium.

A de ligno paradiſi tria veniunt commendāda.

Conſummati ſūt dies octo vt circunciderēt puer luce ij. lignum vite erat i medio paradiſi ⁊ fōs egrediebāt de loco voluptatis geñ. ij. qḋ amplius manifeſtans p̄s. primo dicit ſecus decurſus aquarū plantauit vineā iuſtorū ⁊c. in quibus verbis tria ꝯmendabilia veniūt de ligno. Primo q̄ eſt oī ligno mirabili⁹ qꝛ plantatū. Scḋo q̄ eſt oī ligno delectabili⁹ qꝛ ſecus decurſus aquarū plātauit ⁊c. Tertio eſt vtili⁹ quia fructū ſuum dabit in tp̄e ſuo. De prīo io. prīo ſuſcipite inſituz verbum qḋ pōt ſaluare aīas veſtras. De ſecundo io. prīo plenū gratie et veritatis ⁊ iiij. ca. qui credit in me fiat in eo fons aque viue ſaliētis in vitam eternā. De tertio dicet ſuo loco. creator deus poſuit vnā arborem que dr̄ arbor vite et in pede eius eſt fons diuidēs ſe per quattuor riuos q̄ fons rigat totā terram. p̄s. et tanq̄ lignuʒ qḋ plantatum eſt ſecus decurſus aquarum. arbor eſt xp̄s plātatus in natura humana de quo fuit facta natiuitas ⁊ hodie fit circūciſio Eſt prīo omni ligno mirabilius qꝛ plantatū: alie arbores nō ſunt plantate. ſed trāſplātate. plantata.i. ſpiritu ſancto fabricata ſunt et eſt tm̄ vna arbor plātata ſcilicet iſta q̄ eſt i medio paradiſi ſed omnes arbores ſunt tranſplātate qꝛ ſi volumus plantare vnaʒ arborem capimus de vna arbore ⁊ plātabim⁹ eaʒ: ſic oēs creature fuerūt trāſplātate de peccato ad gratiaʒ ſolus ille innocēs qui venit inter viros fuit plātatus quia non eſt inuētus dolus in ore eius: fuit poſit⁹ in eccleſia p operationem ſpiritusſancti et non per operationem hominis quare fuit plantatus vere et non tranſplantatus. Secundo eſt delectabili⁹ quia ſecus decurſus aquaruʒ eſt plantatus prope decurſum aquaruʒ chriſtus fuit plātatus prope aquas gratie dicit io. de de plenitudine eius omnes acceperunt plenum gratie et veritatis io. primo. omnes enim qui habuerunt gratiaʒ et qui habent: habent a chriſto. Tertio eſt vtilius quia dabit fructum ſuum in tempore oportuno dedit enim primo.

In natiuitate dedit pacem.

In circunciſione dedit ſanguinem.

B
Nota quō deus dedit fructū ſeptē modis.

In predicatione dedit doctrinam
In operatione dedit virtutem.
In paſſione dedit redemptionem.
In aſcenſione dedit glorificationē.
In miſſione ſpiritusſancti dedit conſtantiam in fide.

¶ Primo dedit pacē in natiuitate glīa in excelſis deo et ī terra pax hoībus Secūdo dedit in circūciſione ſanguinem.eſt vn⁹ hō a quo habui mercantiā ḋdi ſibi aliq̄s pecunias (dairres) ⁊ debeo ſibi ſoluere reſiduū tali tp̄e prefixo ſic xp̄s in circūciſione dedit (les airres) p̄ redēptōe nature hūane q̄ incepit dare modicū de ſanguine ſuo ⁊ in paſſione perfecit ſoluere reſiduū.natura humana erat infirma et infecta et membrū nature humane.ı.xp̄s homo fuit percuſſus hodie ita q̄ cruētatus eſt et in paſſione xp̄i natura humana ſanata ē ſicut ſi quis eſſet infirm⁹ in corpore et cruētatur in vna parte corpis tunc ſanat Tertio dedit doctrinam in predicatione.ſi ad eos nō veniſſem et eos nō docuiſſem peccatū non haberēt Io. quarto. In operatōe dedit virtutem vt patet q̄ illuminauit cecos:q̄ reſuſcitauit mortuos et ſic de aliis. dedit gaudiū in reſurrectione et ſic de aliis.dedit ergo fructū ſuum in ſpeciali ſeptem modis.

C
De⁹ dat nobis fructū ſpāliter ſeptē mōis.

Dabit fructū ſuum nobis oīb⁹ pūo
Dabit penitētīb⁹ refugium.
Egrotantibus remedium.
Pugnantibus preſidium.
Pacientibus ſolatium.
Deficientibus ſubſidium
Perficientibus augmentum.
Credentibus faſtigiū ſeu honorem

¶ Xp̄s iheſus eſt arbor plantata per ſpiritū ſanctū: dabit fructū ſuū in oī tempore et in ſpāli dabit fructū ſuū ſeptē modis. Primo penitētibus refugiū lu. ij. vocabit nomē ei⁹ iheſū ipſe enī faciet ſaluū ppl'm ſuū in tp̄e ſuo ero.iij cur q̄ris nomē meū qō ē admirabile et tñ hodie vocatus ē ihus erat perpetuus et tñ dicitur hodie q̄ non hʒ niſi octo dies.erat īpaſſibilis et tamē paſſus ē hodie q̄ fuit circūciſus venit ergo penitētibus.ı.illis q̄ tempore preterito fecerūt peccata et modo nolunt plus facere dat talib⁹ refugiū.penitentia vero eſt preterita mala plangere et plangenda nō iterum omittere. Jeremie.iij.vulgo dicitur ſi dimiſerit vxor virū et receſſerit cū amatoribus ſuis nunq̄ ad virum plus reuertetur. ego nō ſic dicit dominus.ſed reuertere ad me filia ſyon.deus refugiū noſtrum ⁊ virtus.ſi vxor dimiſerit virū ſuum vir eius nollet eā poſt ſuſcipere ſed xp̄s nō eſt ſic q̄ quacūq̄ hora īgemuerit peccator omniū iniquitatum ei⁹ nō recordabor. Secundo eſt egrotantibus remediū mat. xvi.ſuper egros manus imponēt et bñ habebūt infirmi nō q̄rūt niſi ſanitatē et aīa tua que eſt in lecto peccati ecce medicus chriſtus qui dabit et ſanitatē omne caput languidū et omne cor merēs ego ſum qui do ſanitatem oībus inuocantibus me ſanguis medici factus eſt medicamētū egrotis figura de medico qui cruentatur ſe ppter infirmum et moritur vt dictū eſt de mane ſic xp̄s traxit ſanguinē de corpore eius ppter naturā humanā ſanandā vſq̄ ad mortē in paſſione xp̄i et hodie incepit trahere in eius circunciſione.dabit ergo fructum ſuū egrotantibus. Tertio dedit pacientibus ſubſidiū vel pugnātibus preſidium matthei.xvi.reuerſi ſunt ſeptuaginta duo cum gaudio dicentes etiam demonia ſubijciuntur nobis in nomine tuo.eſt vnus malus homo volens capere vnam mulierem vi et violentia iſta mulier pugnat contra eum et non vult ei obtemperare dico q̄ ſi illa habeat bonam reſiſtentiam deus dabit ei virtutem pugnandi contra iſtum qui eſt peior dyabolo quia ſicut dyabolus tēptat te ad peccatum ita iſte temptat te ⁊ cū hoc vult te cogere.iſtis deus dabit pſidium cōtra iſtos in nomine iheſu omne genu flectatur.¶ Quarto dedit

M.E.C.D. 2016

pacientibus, ſolacium luce. vi. beati
eritis cum maledixerint vobis ho=
mines ⁊c. actuum quinto. ibant apo=
ſtoli gaudentes a ꝓſpectu cōſilij q̄m
digni habiti ſunt pro nomine iheſu
contumeliam pati. tu habuiſti mul=
tas tribulationes noli deſperare q̄z
deus erit tibi ſolatiū. quando enim
apoſtoli ducebātur ad mortem gau
debant quia deus erat eis ſolacium
vos eritis beati quando hoīes male
dixerint vobis tu dicis quando eraz
in proſperitate omnes habebā ami=
cos: nunc autem effecta ſum paup̄
et omnes fugiunt a me deus eſt tuū
ſolaciū ſi capias pacientiā in aduer=
ſitatibus tuis. Quinto dedit deficiē=
tibus ſubſidium actuuz, tertio. dicit
petrus ſedēti in nomine iheſu naza
reni ſurge et ambula. deus dat forti
tudinez illis qui ſunt debiles habet
ꝙ ſanctꝰ io. et petrus ibant ad tem=
pluz et erat vnus pauper qui nunq̄
ambulauerat ab vtero matris ille q̄=
ſiuit elemoſinā iſtis duobus apoſto
lis illi dixerunt et aſpice in nos dicit
argentū ⁊ aurū nō eſt michi qđ autē
habeo hoc tibi do ſurge in noīe ihū
et ambula: ⁊ tūc ſurrexit et ābulauit
xp̄s debilibꝰ dat ſubſidiū ſic fecit iſti
nichil deeſt timētibꝰ deū. Sexto dđit
ꝓficientibꝰ augmētū. p̄s. ibūt de vir
tute in virtutē quouſq; videat deus
deoꝝ in ſyon. tu es bonꝰ tu nō habeſ
aliqđ pctm̄ deꝰ dabit tibi augmentū
virtutis tu hēbas tres virtutes tu in
uocas deū ipſe dabit tibi alias virtu=
tes et ſemp̄ ibis de virtute in virtutē
ſi nō offendas deū. Septīo dabit cre=
dentibus faſtidium ſeu honorē. pri̇o
dedit eis poteſtatē filios dei fieri his
qui credūt in noīe eius iohā. primo
heredes autē xp̄i et filij dei dedit eni
oībus credētibus in eū poteſtatez fi=
lios dei fieri. ē magna nobilitas qui
poteſt dicere ſum filius dei inq̄tum
creator meus. et frater eius inq̄tum
eſt homo. In ſecunda parte huiꝰ ſer
monis tangitur vna queſtio cum ita
ſit ꝙ xp̄s ceperit facere et docere do

D
Queſtio.

cuit et p̄dicauit ꝙ non idigent medi
co qui ſani ſunt ipſe vero eſt ſanus
quare ergo accepit medicinā contra
peccatum originale que eſt circun=
ciſio geñ. xiij. ſcribit deus precepit
abrahe ꝙ omnes qui deſcenderent
de eo circunciderētur et quia chriſtꝰ
erat verus hō et ne iudei murmu=
rarent contra eum voluit circuncidi
q̄uis non indigeret quia non habe=
bat peccatum originale ⁊ iſta circun
ciſio erat tantum pro hominibus et
mulieres habebant aliud remediuz
contra peccatum originale vt habet
in lege moyſi dicit ergo chriſtus ꝙ il
li qui ſunt ſani nō idigent medico ſ;
chriſtus non erat infirmus pro quo
nota ꝙ ſunt quattuor infirmitates.
Prima eſt ignorantia que eſt infir=
mitas ſpiritualis.
Secunda eſt infirmitas
Tertia eſt concupiſcentia:
Quarta eſt malicia ſeu peccatum.
¶ Et de iſtis quattuor aſſumpſit tā=
tum infirmitatez: non habuit igno=
rantiam concupiſcentiam nec mali=
ciam ſed tamen aſſumpſit infirmita
tem dicitur ꝙ ſeptem de cauſis aſ=
ſūpſit circunciſionē lʒ nō idigeret ea
Pri̇ꝰ vt veꝝ ſanguinē ⁊ verā carnem
oſtenderet vt hodie in effuſione ſan
guinis oſtendit Secundo vt non vi=
deretur ſoluere legem moyſi mat.
v. non veni ſoluere legem ſed adim
plere. Tercio vt exempluz humilita
tis preberet mat. iij ſic nos decet im
plere omnem iuſticiam. Quarta vt
noſtram redemptionem in ſpecie de
monſtraret fundendo ſanguinem
in preciuz et in arram ꝑfecte ſolutio
nis. Quinta eſt vt incarnationez de
monibus celaret vt ſcilicet hō pec=
cator a demone videretur. Sexta vt
onus impoſitum a nobis oīno tolle
ret ſicut cruentatio in brachio totuz
corpus ſanum facit. Septima prop=
ter ſpiritualem circunciſionem que
debet eſſe in anima noſtra. de prima
dicitur ꝙ vt demonſtraret ꝙ erat ve=
rus homo voluit circuncidi hodie q̄z

E
Infirmitates ſunt q̄tuor.

F
Xp̄s voluit circūcidi ſeptez de cauſis.

M.E.C.D. 2016

corpus fantaſticum nõ poteſt effun-
dere ſanguinem. videte quoniaȝ ſpi-
ritus carnem et oſſa non habent et
hoc eſt contra hereticos qui dixerũt
ꝙ xp̄s nõ hẽbat verũ corpꝰ: ſȝ fãtaſti-
cũ. ſcd̃a ẽ vt oñderet ꝙ nõ veit ſolue
re legẽ: ſȝ iplere. ñ ẽ aliq̃s tã magnꝰ
predicator qui ſi diceret ꝙ non eſt ba
ptiſatus nullus vellet credere ea que
diceret. lex dicebat ꝙ oẽs pueri qui
naſcerẽtur in lege moyſi circuncide-
rent̃ et qꝛ criſtus venit in lege moyſi
ideo voluit circuncidi. Tertia ratio
vt humilitatẽ omnimodã oſtenderet
ſic nos decet implere omnẽ iuſticiaȝ
hõ eſt ſuperbus in virtute in bonis
mundanis et ecce xp̄s q̃ aſſimilatur
peccatori vt humilitas eius oſtende-
retur qñ venit ad ſanctũ iohannẽ vt
baptiſaretur tunc ſanctus iohannes
dixit a dñe vultis baptiſari et vos nõ
indigetis: qꝛ baptiſmus eſt pro illis
q̃ ſunt in peccato. ſed criſtus voluit
baptiſari vt oſtenderet eius humili-
tatem ⁊ illud denotat nobis ꝙ ſi nos
eſſemus in peccato adhuc nos debe
mus in paſca ire ad confeſſionem
ad demonſtrandũ humilitatem no-
ſtram. Quarta vt noſtraȝ redempti
onem in ſpem demonſtraret. criſtus
ſoluit penam ade in duabus vicibus
dedit ſanguinem in preciũ ſimul ⁊ la
uacrũ ſcȝ in circunciſione et in paſſi-
one. Quinta eſt vt incarnatio demo
nibus celaret̃: fuit circunciſus chri-
ſtus vt demon non cognoſceret mi-
ſterium incarnationis criſti qꝛ ſi de-
mon ſciuiſſet deum eſſe criſtũ nunq̃
permiſiſſet ꝙ chriſtus fuiſſet paſſus
mortem vt ſemper tenuiſſet naturaȝ
humanam in laqueo ſuo. Sexta vt
onus impoſitũ nobis omnino tolle-
ret. qñ quis eſt cruẽtatus in brachio
ſanus eſt in toto corpore: ſic chriſtus
poſt circunciſioneȝ ſuã denotauit ꝙ
nos non debebamus circũdi amplí-
us. apoſtolus. ſi circũcidimini criſtꝰ
vobis nichil ꝓdeſt et hoc fuit qñ fu-
it inſtitutũ ſacramẽtũ baptiſmi quia
qñ quis habȝ ſacramentũ baptiſmi
circunciſio nichil prodeſt. Septima
eſt propter ſpiritualẽ circunciſioneȝ
que eſt poſt octo dies vt oſtendat̃ cir
cunciſio que debet eſſe in anima no-
ſtra. incircũciſis cordibus ſemper ſa H quid ſigni-
pientia reſiſtit. poſt dies octo fuit cir ficat̃ p octo
cunciſus: quorum dies poſt q̃s
Prima dicitur cognitio peccati fuit circum
Secunda dicitur ceſſatio ciſus xp̄s.
Tertia dicitur deteſtatio
Quarta dicitur pudor
Quinta dicit̃ timor iudicij
Sexta dicitur ſpes venie
Septima dicitur confeſſio
Octaua dicitur ſatiſfactio
¶ De primo qm̃ iniquitatem meam
ego cognoſco ⁊c. De ſecundo oportȝ
ceſſare a peccato. Tertio opȝ habere
deteſtationẽ. vide vias tuas in cõual
le et cito que feciſti deteſteris. Quar
to opȝ habere pudoreȝ. Quinto opȝ
habere timoreȝ de die iudicij. Sexto
oportet ꝙ tu habeas ſpem de venia
Septio oportet confiteri peccata tua
Octauo opȝ habere ſatiſfactioneȝ. ⁊
iſta octo denotãt octo dies poſt quos
criſtus fuit circunciſus et ſi habeas
iſta octo tu eris vere circunciſus ⁊ in
fine dierũ tuorũ habebis regnum ce
lorũ qd̃ nobis preſtare dignetur qui
ſine fine viuit et regnat. Amen.

¶ Magni atq̧ excellentis diuine lit-
terature p̄ceptoris ſacreq̧ chriſtiane
legis ꝓfundiſſimi magiſtri Jacobi
de lenda ordinis fratrũ minoꝝ: Ser-
mones totius aduentus p̄dicabiles
eloquio grauitate ſententiarum ad
mirandis contemplationibus diuer
ſiſq̧ diuerſorũ temporum materijs
exuberantes nouiter per magiſtruȝ
felicẽ baligault ꝙ̃ caſtigate optimiſ
q̧ caracteribus impreſſi ſunt. Ve-
naleſq̧ reperiuntur in monte ſan-
cti hylarij ad interſigne diui ſtepha
ni iuxta collegium remenſe.

¶ Incipit tabula huius libri.

M.E.C.D. 2016

De A
Appropinquandū eſt deo A fo.ij.
Aliqñ licitum eſt aliquē labi in peccatum ꝓpter quattuor C fo.iiij.
Amico fideli nulla eſt comparatio ꝓpter quattuor A fo.viij.
Andreas reliq̄t q̄ttuor D fo.xxij.
Andreas ſequutus eſt chriſtum in quinq̄ E fo.xxij.
Aliquid tripliciter dicitur liquefieri A folio xxiij.
Anima conſideratur ſecundum duplicem ſtatum A fo.xxx.
Aduentus in mentē differt ab aliis duobus tripliciter C fo.xxx.
Aliquid dicitur renouari tripliciter A folio. xxxix.
Ante chriſti incarnationem infirmitas humani generis erat magna F folio l.
Anima tripliciter impeditur a gratia dei B fo.lxv.
Anima que eſt in gratia dei debet facere ſeptē deo in ſuo aduentu B folio lxvi.
Aq̄la clariſſime videt F fo.lxxxvi.
Aliquid reparat quinq̄ modis C folio xcij.

De B
Bona narratio C fo.liij.
Bona facta in peccato mortali valēt ad ſex B fo.lxxvij.
Beatus iohannes traxit medulam cedri ſincere affectionis quadrupliciter B fo.lxxxvi.
Conueniunt et differunt deus et figulus A fo.iij.
Cor durū q̄d eſt B fo.v.
Corpi nr̄o debem⁹ tria B fo.xi.
Cauere laqueos poteſt quadrupliciter intelligi A fo.xij.
Cordis noſtri diſpoſitio comparat ſcuto D fo.xxxi.
Conceptio duplex et que illarū colitur B fo.xliij.
Colūne ꝓprietates D fo.xliiij.
Carcer ſeptuplex B fo.xxxix.
Conſcientia quattuor facit in homine C fo.xl.
Carcer multiplex B fo.xl.
Conſcientie officiū D fo.xl.
Cecitas ſpūalis a corporali differt L folio xlvi
Cecus ſpiritualiter illuminatur per hec D fo.liij.
Culpa vnius plures tēporaliter puniuntur D fo.liij.
Collirium quo illuminatur ſpūalis cecitas ſic cōficit C fo.lvij.
Conſciētia in quiete comparatur vino claro C fo.lxiiij.
Creature decem fecerunt reuerētiā xp̄o in ſua natiuitate D fo.xci.

De D
Dona dei collata creature tria ſunt B folio iiij.
Diuina potētia oſtēſa eſt A fo.xiij.
Deſpōſat aīa xp̄o C fo.xxv.
Diuicie vere ſunt ꝟtutes E xxvi.
Diuina bonitas fons eſt A fo.xxvi.
Dilectio quā a nobis deus exigit debet eſſe fortis vt ſex fortia mundi q̄ ſunt D fo.xxvij.
Diuina bonitas commēdatur in tribus k fo.xlv.
De ratione capitis tria ſunt B folio xxxiij.
Diem in qua natus eſt iob perire et verti in tenebras quomodo intelligitur D fo.lvi.
Diuitie dicuntur ſpine D fo.lix.
Decimi ad quos venit deus ſūt obligiti D fo.lxi.
De gratie multitudine A folio lxij.
De gratia multiplici B folio lxij.
Decem conditiones que requiruntur ad bonam conſcientiam B folio lxiiij.
Deus trahit nos ad ſe quinq̄ modis A fo.lxvij.
Deus eſt prope quinq̄ generibus hominum C fo.lxix.
Deus mittit p̄dicatores vt deſtruant A folio lxxi.
Deus temptatos fortificat C folio lxxvi.
Deus portat nos tripliciter D folio lxxxvij.

M.E.C.D. 2016

De beato thoma quattuoꝛ virtutes. A folio. xc.
Deus omnia fecit propter ſeipſum A folio xcij.
Deus dat nobis fructuꝫ ſpecialiter ſeptem modis. C fo.xcv.
De ligno paradiſi tria veniunt com mendanda A fo.xciiij
Deus dat nobis fructum ſeptem modis B fo.xcv

De E

Effectus prolis naſcentis ſcilicet chriſti. D fo.lxxxij.

De F

Fons miſericoꝛdie vberioꝛ et diffuſioꝛ eſt in nocte quã in die B fo.xxvi
Fulmen periculoſius eẽ in nocte ꝙ in die exponitur ſic M fo.lij.
Foꝛtitudo et clementia potentia et manſuetudo quomodo dicuntur na turaliter coniungi F fo.liiij.

De G

Gaudium huius mundi eſt fatuuꝫ quattuoꝛ rationibus D fo.lxx.
Gaudium peccati eſt fatuiſſimum quattuoꝛ rationibus E fo.lxx.

De H

Homines iuſticie comparantur an cipiti ꝓpter quattuoꝛ. D fo.lxviij.

De I

In hyeme non poteſt quis fugere propter ſeptem B fo.vij.
In legatione celeſtium tria ſunt cõ ſideranda B fo.xij.
In carne conſtitutus deum videre non põt quõ intelligitur A fo.xvij.
In matrimonio ſeptem conditões requiruntur B fo.xvij.
Infirmitas oſtenditur grandis mul tis modis G fo.l.
Illuminatur quis a ſpirituali ceci tate per quattuoꝛ Q fo.lvij.
In ſex mõſtrat̃ humilitas D fo.lxv.
Johannes clamat quattuoꝛ generi bus hominum C fo.lxviij.
In manu dei ſunt quinqꝫ digiti. B folio lxiiij.
Infantes in vtero matris indigẽt de multis A fo.lxxxij.
In ſancto ſtephano, tres virtutes re perte ſunt D fo.lxxxiij.
In paciẽtia nouẽ ſũt grad9 B fo.xc.
In paradiſo terreſtri erant tres fru ctus B fo.xcij.
Infirmitates q̃ttuoꝛ ſunt E fo.xcv.

De L

Lãgoꝛ.iiij.mõis accipit̃ A fo.v.
Lugendũ eſt rõe quadruplici A folio xxi.
Leonis pꝛopꝛietates que applican tur criſto C fo.liiij.

De M

Mundialis conuerſatio põt attendi circa duo A fo.xi.
Miſerie humane ꝓpter peccatũ adẽ ſunt ſeptem B fo.xiij.
Motus primi mobilis eſt cauſa mo tuum inferioꝝ B fo.xli.
Maria pꝛio mobili cõparat̃ H xlij.
Maria cõparat̃ celo Q fo.xlij.
Maria fuit alta in trib9 R xlij.
Marie conceptio elucidatur ⁊ decla ratur M fo.xliij.
Marie cõceptio figurat̃ in fõte egre diẽte de loco voluptatis T fo.xliij.
Maria figuratur ꝑ columbaꝫ emiſ ſam ex archa S fo.xliij.
Maria figurat̃ in rubo T fo.xliij.
Maria comparatur columne nubis L folio xliij.
Medij conditiones chriſto conueni entes B fo.xxxviij.
Maria figurat̃ per archam noe ʒ folio xliij.
Marie conceptio exemplis declara tur k fo.xlv.
Moꝛs ſpũalis triplex E fo.xxxv.
Mercatoꝛes mali ꝯparant̃ ꝑdici coꝛ uo et cigno C fo.lxxi.
Miracula ſancti iohannis ſunt mul tiplicia E fo.lxxxvij.

De N

Negotiatio circa diuinã maieſtateꝫ ex tribus attenditur C fo.xij.
Natura humana tria mala pacieba tur ante xpi incarnationẽ. A fo.l.
Natiuitas chriſti ẽ mirabilis ex par te matris B fo.lxxx.
Natiuitas chriſti ẽ mirabilis ex par te prolis B fo.lxxxi

M.E.C.D. 2016

Nota ſeptem bona que deus facit
anime tue E fo.xxxix.
Natiuitas chriſti dicitur mirabilis
propter tēpus ↄueniens A fo.xci.
Natiuitas chriſti dicitur plenitudo
tēporis quattuor rōibus B fo.xci.
Nota ꝙ ē q̄drupler par C fo.xci.

De O

Octo conditiones ſunt in chriſto re=
ge noſtro D fo.xxiij.
Obduratio demeritorie eſt ab ho=
mine N fo.xlix.

De P

Peccator tenetur ad tria. D fo.viij.
Priuilegia que habuit beata kathe
rina. E folio.xi.
Pacis triplicis amiſſio ex peccato
ade C fo.xiij.
Probare voluntatem dei bonam et
pfectā itelligiť tripliciť A fo.xxviij
Per peccatum quis pauper dicitur
et modicum habere ideo quinqꝫ de
bet conſiderare B fo.xxx.
Petōr ad deū ↄuerſus de⁹ quattuor
bñficia pſtat A fo.xlviij.
Peccatum tribus modis commit=
titur. P fo.li.
Peccatū q̄tuncūqꝫ magnum deletur
per pniam O fo.li.
Pater filius et ſpiritusſanctus ani=
mam viſitando tria alabauſtra de=
ferunt. N fo.lv.
Peccatum veniale facit ſex mala in
anima A fo.lxxviij.
Proprietates leonis que cōparan=
tur chriſto. A fo.lxxx
Proprietates aquile D fo.lxxxv

De Q

Quinqꝫ inducunt nos ad fugiendū
peccatum B fo.ij
Quā mors ſit amara his q̄ perdūt
negociandi tēpus D fo.xij
Quattuor requiſita i virtuoſo hoie
ꝛ circa proximū hñda que hūit beat⁹
andreas A fo.xix.
Quinqꝫ icitatiua ad grãz A fo.xxxij
Quidā excecāť igne concupiſcentie
M folio xlvi
Quidā efficiuntur ceci corpalit̄ ex
ratione L fo.xlviij
Quinqꝫ debes facere qn̄ debes ſuſci=
pere xp̄m in aīa tua A fo.lxiij.
Quibus paratum eſt regnum dei.
A folio lxvi.
Quattuor voces que clamant in de
ſerto B fo.xviij.
Quinqꝫ rōnes quare xp̄s diſtulit ad
uentum ſuum B fo.lxix.
Quattuor benignitates facit de⁹ aīe
peccatrici A fo.lxxij.
Quinqꝫ effectus reſpectus dei.
B fo.lxxiij.
Quattuor alias benignitates deus
facit aīe A fo.lxxiij.
Quinqꝫ effect⁹ tact⁹ diui D fo.lxxiiij.
Quinqꝫ alias benignitates deus fa,
cit anime A fo.lxxv.
Quare natiuitas chriſti eſt cōmen=
danda A fo.lxxx.
Quomodo beatus ſtephanus diciť
plenus gratia B fo.lxxxiij.
Quattuor ſunt que non poſſunt ab
ſcondi A fo.lxxxiij.
Quattuor ſingularitates innocen=
tium B fo.lxxxviij.
Quomō inocētes dicūtur martires
et q̄druplex ē martiriū B fo.lxxxix.
Queſtio D fo.xcv.
Quid ſignificať p octo dies poſt q̄s
fuit circūciſus xp̄s G fo.xcvi.

De R

Requirit ſponſus in ſpōſa ſubiecti=
onis humilitatē. B fo.xxviij
Reprobatio fit tribus mōis vel ob=
duratio a deo M fo.xlix

De S

Septem ſunt impedientia fugam
D folio iiij.
Signa tria quib⁹ cognoſcitur quis
moriturus D fo.xiiij.
Sex per que quis poteſt cognoſcere
preſentiam diuinam in anima ſua
D folio xxxv.
Septem requiruntur quando quis
vult alium inuitare i domo ſua que
deus facit nos iuitando. B fo.lxi.
Sol facit octo bona iſtis iferioribus
in ſuo ortu ꝛ ↄparať xp̄o. C fo.lxij.
Sol tripliciter ipeditur a ſuo lumi=
ne A fo.lxv.

M.E.C.D. 2016

Septem cibaria debes dare chriſto
in ſuo aduentu C fo. lxv
Septem cibaria precioſa deus apor
tabit in anima tua C fo. lxvij
Septem ſūt que anime requirūtur
B fo. lxxv.
Stephanus habuit quadruplicẽ ple
nitudinẽ gratie C fo. lxxxiij
Stephanus vidit celos apertos
D fo. lxxxiiij
Sex per que quis poteſt cognoſcere
preſentiã diuinã i aĩa ſua. D fo. xxxv
Sanctus ſtephanus dr̃ aquila pro
pter quinq̃ rõnes C fo. lxxxv
Subtilitas aquile monſtratur in tri
bus E fo. lxxxv.
Sanctus iohãnes traxit medulã ce
dri nouẽ modis A fo. lxxxvi.
Secreta chriſti fuerunt multiplicia
C folio lxxxvij
Septem virtutes mirabiles ſangui
nis chriſti B folio. xciij

De T

Tres modi hominum gaudent i ad
uentu regis B folio xciij
Terre ⁊ fōtis ꝓꝑetates. P fo. xxxv
Triplices ceci ſpũales. C. fo. xxxiiij
Timẽdum eſt fulmen et rigor iuſti
tie diuine B fo. liij.
Tactus diuinus trahit animas no
ſtras C fo. lxxiiij.
Tria bella facta ſunt contra beatũ
ſtephanũ C fo. lxxxiiij
Tres ſunt maneries hominũ que
mundant ſe A fo. lxxxv
Tria requiſita ad hoc q̃ cor ſit mũ
dum. B fo. lxxxv
Tres fuerunt herodes. D fo. lxxxix
Tantum ſunt due propoſitiones in
euangelio iſto A fo. xciij.

De V

Vocat nos deus multipliciter A
folio. xxxviij.
Verbum aſſumpſit naturam huma
nam et nõ pater aut ſpiritusſanctus
triplici ratione M fo. liiij.
Ut oratio exaudiatur quattuor de
bet hõ habere B fo. lvij
Utrum incarnatio verbi dei debuit
differri per quinq̃ milia annorum.
A folio lxix.
Uiri eccleſiaſtici ꝯparantur aquile
propter quattuor B fo. lxxi.
Utrum bona de genere bonorũ fa
cta in peccato mortali valeant ad ſa
lutem A fo. lxxvij.
Veſtimẽta que chriſtus aſſumpſit
C folio lxxi.
Utrũ purus viator in q̃tum viator
poſſit videre eſſentiam diuinam. B
folio lxxxiij.
Velocitas aquile oſtenditur in duo
bus. H fo. lxxxvi.
Utrum martiriũ innocentiũ debeat
dici martirium A fo. lxxxix.

De X

Xp̃s aſſumpſit corpus terrenum et
non celeſte C fo. xxiij
Xp̃s ſacerdos ſummus ſtetit inter
viuos et mortuos A fo. xxiiij.
Xp̃s habuit virtutes oppoſitas pec
catis mortalibus D fo. xxv.
Xp̃s in aduentu ſuo quattuor facit
in anima M fo. xlix.
Xp̃s per aduentũ in mentẽ aĩam viſi
tat ſex mõis R fo. liiij.
Xp̃s veniẽs in aĩam quattuor mede
ri dicitur. O fo. lv.
Xp̃s venit ad famelicos vt ſaturen
tur. A fo. lxi.
Xp̃s voluit circuncidi ſeptem mo
dis. F folio. xcv.

¶ Explicit tabula

M.E.C.D. 2016

Ingratus ne ſis iuuenis quin pe-
ctore toto.
Felici grates qui tibi preſſit agas.

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

M.E.C.D. 2016

L. DA

SER... A